SLUŽBENE NOVINE
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Izdanje na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku

СЛУЖБЕНЕ НОВИНЕ
ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
Издање на босанском, хрватском и српском језику

Godina XXIII - Broj 26 | Srijeda, 6. 4. 2016. godine S A R A J E V O | ISSN 1512-7079

PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

691

Na osnovu člana IV.B.7.a) (IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O TREZORU U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Proglašava se Zakon o trezoru u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji je usvojio Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici Predstavničkog doma od 23.02.2016. godine i na sjednici Doma naroda od 03.03.2016. godine.

Broj 01-02-198-02/16
04. aprila 2016. godine
Sarajevo

Predsjednik
Marinko Čavara, s. r.

ZAKON
O TREZORU U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

(1) Ovim zakonom uređuje se uspostavljanje, nadležnosti i upravljanje trezorom u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

(2) Ovlaštenja trezora uključuju:

a) prikupljanje svih sredstava javnog sektora i finansijske transakcije u budžetu i vanbudžetskim fondovima kao i utroške poreznih i neporeznih prihoda, taksi, naknada i drugih prihoda nastalih na osnovu pružanja javnih usluga i aktivnosti, kao i primitaka od finansijske i nefinansijske imovine, kredita, transfera i donacija (nepovratnih sredstava);

b) transfere privremenih viškova novčanih sredstava između transakcijskih računa u okviru Jedinstvenog računa trezora (u daljnjem tekstu: JRT) u cilju izmirivanja kratkoročnih dospjelih obaveza planiranih budžetom;

c) održavanje sistema računovodstva i izvještavanja, te računovodstvene evidencije u skladu sa međunarodno priznatim standardima za računovodstvo u javnom sektoru;

d) održavanje kontrole u upravljanju i računovodstvu kojom se uspostavlja odgovornost za transakcije javnih prihoda, primitaka, te rashoda i izdataka, uključujući ugovorene obaveze za buduća plaćanja;

e) otvaranje i vođenje transakcijskih računa koji ulaze u sistem JRT;

f) prijenos javnih prihoda sa depozitnog računa na transakcijske račune;

g) prijenos javnih sredstava na račune sredstava za investiranje u skladu sa Zakonom o investiranju javnih sredstava ("Službene novine Federacije BiH", br. 77/04 i 48/08).

Član 2.

Definicije koje se koriste u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

a) **Alokacija budžetskih sredstava** je ovlaštenje ministara finansija, odnosno rukovodilaca službi za finansije da u toku fiskalne godine, prema usvojenom budžetu, odobre budžetskim korisnicima za svaki mjesec ili drugi period raspoloživa budžetska sredstva.

b) **Budžet** je akt kojim se planiraju prihodi i primici, rashodi i izdaci Federacije, kantona, gradova i općina za period od jedne fiskalne godine.

c) **Budžetski korisnici** su ministarstva i ostali organi uprave, te ostali koji su u budžet uvršteni kao budžetski korisnici.

d) **Depozitni račun** je bankovni račun otvoren u poslovnoj banci uime ministarstava finansija, odnosno službi za finansije na koji se uplaćuju svi javni prihodi a koji se na kraju radnog dana raspoređuju na transakcijske račune.

e) **Glavna knjiga trezora** je sistemska evidencija transakcija i poslovnih aktivnosti, prihoda i primitaka, rashoda i izdataka, te stanja imovine, obaveza, potraživanja i izvora sredstava, koje su u skladu sa budžetom nastale tokom fiskalne godine, odnosno do određenog datuma, koja pruža informacije o transakcijama i poslovnim događajima u skladu sa propisanim kontnim planom i na nivou propisanih

budžetskih klasifikacija. Glavna knjiga trezora sa JRT predstavlja osnovni sistem upravljanja javnim sredstvima.

f) **Interna kontrola** obuhvata organizaciju, politike i procedure koje se koriste da bi se osiguralo da vladini programi postižu namjeravane rezultate, da su resursi korišteni u ovim programima u skladu sa postavljenim ciljevima određene organizacije, da su programi zaštićeni od gubitaka, prevare i lošeg upravljanja i da su na raspolaganju pouzdane i pravovremene informacije koje se koriste pri izvještavanju, podršci i donošenju odluka.

g) **JRT - Jedinstveni račun trezora** je sistem bankovnih računa budžeta putem kojeg se izvršavaju uplate prihoda i primitaka, isplate rashoda i izdataka i evidentiraju u sistemu Glavne knjige trezora. JRT se sastoji od depozitnog računa otvorenog u poslovnoj banci, računa za investiranje, jednog ili više transakcijskih računa od kojih je jedan glavni račun sa kojeg se izvršavaju nalozi za plaćanje u skladu sa Zakonom o unutrašnjem platnom prometu ("Službene novine Federacije BiH", br. 48/15 i 79/15), posebnog računa za upravljanje razvojnim sredstvima kao i posebnih računa za upravljanje dugom i međunarodnim ugovorima i, po potrebi, transakcijskih računa za gotovinu. Svi ovi računi moraju se držati uime ministarstava finansija, odnosno službi za finansije. Sistemom JRT se centralizira kontrola nad svim javnim prihodima u ministarstvima finansija, odnosno u službama za finansije.

h) **Javna novčana sredstva** su novčana sredstva naplaćena na osnovu poreznih prihoda, doprinosa, naknada, prihoda od pružanja javnih usluga i djelatnosti, primitaka od emitiranih vrijednosnih papira, kredita i zajmova, transfera i donacija. Sva javna sredstva se obavezno uplaćuju na JRT.

i) **Ministarstva finansija** podrazumijevaju Federalno ministarstvo finansija i kantonalna ministarstva finansija.

j) **Modificiran računovodstveni osnov nastanka događaja** je računovodstveni osnov prema kojem se prihodi evidentiraju i priznaju u periodu u kojem su raspoloživi i mjerljivi, a rashodi se priznaju u trenutku nastanka obaveze.

k) **Nadležno ministarstvo** je ministarstvo koje u svom razdjelu sadrži budžetske korisnike označene kao "budžetske glave".

l) **Odbor za likvidnost budžeta** je tijelo koje imenuju ministri finansija, odnosno rukovodioci gradova, općina i vanbudžetskih fondova, a kojeg čine rukovodioci osnovnih organizacionih jedinica ili unutrašnjih organizacionih jedinica.

m) **Račun za investiranje javnih sredstava** je račun koji se može otvoriti u poslovnoj banci za investiranje raspoloživih javnih sredstava u skladu sa odredbama Zakona o investiranju javnih sredstava.

n) **Službe za finansije** podrazumijevaju službe za finansije u općinama, službe za finansije u gradovima i službe za finansije u vanbudžetskim fondovima (u daljnjem tekstu: službe za finansije).

o) **Trezor** je osnovna organizaciona jedinica unutar Federalnog ministarstva finansija, ministarstava finansija kantona, službi za finansije općina, gradova i vanbudžetskih fondova u kojoj se, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima, obavljaju poslovi koji se odnose na planiranje izvršenja i izvršenje budžeta Federacije, kao i budžeta kantona, općina, gradova i finansijskih planova vanbudžetskih fondova; vođenje računovodstva i računovodstvenih politika; upravljanje novcem i vođenje JRT; upravljanje neangažiranim sredstvima i imovinom.

p) **Transakcijski računi** su bankovni računi otvoreni u poslovnim bankama uime ministarstava finansija ili službi za finansije putem kojih se vrše svakodnevne transakcije vezane uz izvršenje budžeta i finansijskog plana.

r) **Tansakcijski račun za gotovinu** se, uime ministarstva finansija, odnosno službe za finansije, može otvoriti za blagajničko poslovanje.

s) **Vanbudžetski fondovi** su pravna lica osnovana na osnovu zakona koja se finansiraju iz namjenskih poreza i neporeznih prihoda, odnosno doprinosa. Vanbudžetskim fondovima, u smislu ovog zakona, smatraju se: penzijsko-invalidski fond, zdravstveni fond, fond za zapošljavanje kao i drugi fondovi uspostavljeni zakonom.

t) **Zaduživanje** je uzimanje kredita, zajmova ili izdavanje vrijednosnih papira.

II. POSLOVI I NAČIN RADA TREZORA

Član 3.

(1) Ministarstva finansija, gradovi, općine i vanbudžetski fondovi uspostavljaju i upravljaju trezorom.

(2) Trezorom kao osnovnom organizacionom jedinicom rukovodi pomoćnik ministra, odnosno rukovodilac službe za finansije.

(3) Trezor je nadležan obavljati sljedeće poslove: upravljanje novčanim sredstvima, upravljanje računima koji su u sistemu JRT, planiranje novčanih tokova, upravljanje plaćanjima, centralizirani obračun plaća, upravljanje računovodstvom u javnom sektoru i finansijsko izvještavanje o izvršenju budžeta.

(4) Trezor može, po potrebi, imati urede trezora i van svog sjedišta.

1. Planiranje izvršenja budžeta

Član 4.

Trezor je nadležan za izradu godišnjih i kvartalnih planova novčanih tokova, iskazanih po mjesecima, kojima se predviđa priliv i odliv sredstava na JRT, a koji predstavlja osnovu za izvršavanje budžeta.

Član 5.

(1) Pri izradi planova novčanih tokova iz člana 4. ovog zakona trezor koristi informacije iz različitih izvora:
   a) krajnje stanje na JRT za prethodni period;
   b) predviđanje svih prihoda i primitaka na JRT;
   c) predviđanje svih rashoda i izdataka;
   d) predviđanje servisiranja duga;
   e) projekcije inozemne pomoći i pozajmljivanja i
   f) kretanja ključnih makroekonomskih parametara.

(2) Plan novčanih tokova razmatra i odobrava Odbor za likvidnost budžeta.

Član 6.

(1) Odobreni planovi novčanih tokova iz člana 5. stav (2) ovog zakona služe kao osnova za izradu prijedloga operativnih planova rashoda i izdataka budžetskih korisnika.

(2) Ukoliko je planiran deficit, Odbor za likvidnost budžeta uz plan novčanih tokova predlaže mjere koje treba poduzeti u cilju pokrivanja deficita.

2. Izvršenje budžeta

Član 7.

(1) Na osnovu odobrenih operativnih planova iz člana 6. stav (1) ovog zakona, u skladu sa procedurama trezora, budžetski korisnici i vanbudžetski fondovi vrše unos obaveza za plaćanje u trezorsku aplikaciju.

(2) Trezori u cilju izvršenja budžeta, odnosno finansijskog plana vrše sljedeće:
   a) u skladu sa raspoloživim novčanim sredstvima i propisanim prioritetima za plaćanje dostavljaju registar dospjelih obaveza ministrima finansija, odnosno rukovodiocima općinskih i gradskih službi za finansije i rukovodiocima vanbudžetskih fondova na odobravanje plaćanja;
   b) realizuju odobrena plaćanja.

(3) Budžetski korisnici i vanbudžetski fondovi obavještavaju zainteresirane strane o plaćenim obavezama.

3. Centralizirana isplata plaća

Član 8.

(1) Trezor vrši centraliziranu isplatu plaća i naknada za budžetske korisnike i vanbudžetske fondove na način da:
   a) uspostavlja i održava centralizirani sistem obračuna plaća;
   b) procjenjuje potrebna sredstva na osnovu utvrđenog nivoa plaća i naknada i ostalih neophodnih informacija koje osiguravaju budžetski korisnici i vanbudžetski fondovi, kao i iznosima obaveza na osnovu poreza i doprinosa;
   c) izvršava isplatu plaća i naknada, kao i obaveza na osnovu poreza i doprinosa.

(2) Budžetski korisnici i vanbudžetski fondovi su dužni trezoru, u odgovarajućem platnom ciklusu, podnijeti dokaz o zasnivanju i prestanku radnog odnosa svih zaposlenih za koje se plaće osiguravaju u budžetu, odnosno finansijskom planu.

4. Računovodstvena metodologija

Član 9.

(1) Federalno ministarstvo finansija je obavezno razvijati i održavati kontni plan i standardnu budžetsku klasifikaciju, koji se koriste za evidentiranje i izvještavanje o finansijskim transakcijama i o stanju finansijske imovine i obaveza na svim nivoima vlasti i za sve vrste javnih sredstava.

(2) Kontni plan za budžet sadrži klasifikaciju aktive i pasive, prihoda i primitaka, rashoda i izdataka.

(3) Standardna budžetska klasifikacija sadrži: organizacionu klasifikaciju, klasifikaciju rashoda i izdataka budžeta po vladinim funkcijama, ekonomsku klasifikaciju, programsku i fondovsku klasifikaciju/izvori sredstava. Svi budžetski korisnici i fondovi koriste kontni plan za budžet.

(4) Federalno ministarstvo finansija može razviti i druge klasifikacije.

(5) Federalno ministarstvo finansija se pri utvrđivanju i uspostavljanju jedinstvenog sistema konta rukovodi međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor i odgovarajućim zakonom.

Član 10.

(1) Trezori ministarstava finansija, odnosno službi za finansije, po potrebi, predlažu neophodne izmjene računovodstvene metodologije.

(2) Kantonalni, općinski, gradski i vanbudžetski trezori prijedloge iz stava (1) ovog člana dostavljaju federalnom trezoru, a federalni trezor nakon razmatranja tih prijedloga može predložiti federalnom ministru finansija izmjene računovodstvene metodologije.

5. Finansijsko izvještavanje

Član 11.

(1) Ministarstva finansija i službe za finansije izrađuju finansijske izvještaje u skladu sa propisom o sadržaju i načinu finansijskog izvještavanja iz člana 78. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15 i 102/15).

(2) Ministarstva finansija i službe za finansije pri izradi finansijskih izvještaja rukovode se međunarodno priznatim standardima za računovodstvo javnog sektora.

(3) Federalno ministarstvo finansija propisuje pripremu dodatnih finansijskih izvještaja.

6. Računovodstvena i interna kontrola

Član 12.

(1) Rukovodioci budžetskih korisnika odgovorni su za računovodstvo, unutrašnju kontrolu i nadzor transakcija u organu kojim rukovode.

(2) Odgovorna lica budžetskih korisnika uspostavljaju i održavaju sistem upravljanja i računovodstvene kontrole nad odobrenim budžetima i odobrenim finansijskim planovima, operativnim budžetima, naplatama prihoda i primitaka i budžetskim izdacima i isplatama.

(3) Federalni ministar finansija propisuje uvjete i način uspostave i održavanja sistema upravljanja i računovodstvene kontrole.

(4) U skladu sa propisom iz stava (3) ovog člana, budžetski korisnici čuvaju računovodstvene evidencije i dokumentaciju koja se odnosi na ugovorene obaveze, narudžbenice, fakture, ovlaštenja za plaćanja i druge evidencije o finansijskim transakcijama i događajima.

(5) Odredbe st. (1), (2) i (4) ovog člana primjenjuju kantoni, općine, gradovi i vanbudžetski fondovi.

III. SISTEM GLAVNE KNJIGE TREZORA

Član 13.

(1) Trezorski način poslovanja sa javnim sredstvima podrazumijeva uspostavljanje jedne Glavne knjige trezora koja se vodi isključivo u trezoru, kao i postojanje i funkcioniranje JRT.

(2) Ministarstva finansija i službe za finansije su nadležni za uspostavu i vođenje sistema Glavne knjige trezora i neophodne sisteme pomoćnih knjiga prema modifikovanom akrualnom principu obračunavanja po kojem se prihodi priznaju kada su mjerljivi i raspoloživi, a rashodi se knjiže u periodu na koji se odnose.

Član 14.

Sistem Glavne knjige trezora osigurava evidenciju svih transakcija i poslovnih aktivnosti u skladu sa propisanim kontnim planom i na nivou propisanih klasifikacija (organizacijska, klasifikacija rashoda i izdataka budžeta po vladinim funkcijama, ekonomska, programska i fondovska/izvori sredstava).

Član 15.

(1) Svim transakcijama federalnog, kantonalnih, općinskih i gradskih budžeta i finansijskih planova vanbudžetskih fondova upravljaju ministarstva finansija, odnosno službe za finansije putem sistema Glavne knjige trezora. Sistem Glavne knjige trezora obuhvata sve prihode i primitke, rashode i izdatke, izvršene nabavke, obaveze i izmjene aktive, pasive i promjene izvora sredstava. Sve finansijske transakcije koje se odnose na budžet i finansijski plan evidentiraju se posredstvom Glavne knjige trezora, uključujući i transakcije koje se odnose na dugove i programe finansirane iz inozemne ili domaće pomoći.

(2) U Glavnoj knjizi trezora vodi se evidencija vlastitih prihoda i donacija po budžetskim korisnicima.

Član 16.

Budžetski korisnici i vanbudžetski fondovi vode pomoćne knjige koje čine sastavni dio sistema Glavne knjige trezora i čuvaju svu originalnu dokumentaciju o transakcijama u skladu sa propisom o knjigovodstvu iz člana 78. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Član 17.

Federalni ministar finansija propisuje procedure informatičke i funkcionalne zaštite računovodstvenog sistema Glavne knjige trezora i pomoćnih knjiga trezorskog poslovanja - modula.

IV. NAČIN VOĐENJA JEDINSTVENOG RAČUNA TREZORA

1. Uspostava Jedinstvenog računa trezora

Član 18.

(1) Svi javni prihodi Federacije, kantona, općina, gradova i vanbudžetskih fondova moraju se uplatiti na JRT. JRT se nalazi pod isključivom nadležnosti ministarstava finansija, odnosno službi za finansije. Nijedna druga osoba ili institucija nema pravo raspolaganja nad ovim računima, ukoliko drugačije nije utvrđeno općim ili pojedinačnim instrukcijama koje daju ministarstva finansija, odnosno službe za finansije. Svi javni prihodi se moraju uplatiti na depozitne račune ministarstava finansija, odnosno službi za finansije. Stanje sredstava na depozitnom računu na kraju dana se prebacuje na transakcijske račune. Sa depozitnog računa mogu se isplatiti samo više ili pogrešno uplaćeni prihodi koji se odnose na tekuću fiskalnu godinu. Ministri finansija posebnim pravilnikom određuju procedure povrata tih prihoda.

(2) Vlastiti prihodi budžetskih korisnika, odnosno vanbudžetskih fondova moraju se, također, uplatiti na depozitne račune ministarstava finansija, odnosno službi za finansije. Ovi prihodi se troše u skladu sa posebnim uputstvom o načinu uplaćivanja i trošenja, koje propisuje federalni ministar finansija, kantonalni ministar finansija, odnosno gradonačelnik, općinski načelnik.

(3) Odabir banke za otvaranje računa za investiranje, transakcijskih računa i dobivanje ostalih usluga poslovnih banaka potrebnih za poslovanje trezora i JRT vrši se u skladu sa propisima kojima se uređuju javne nabavke.

Član 19.

Ministarstva finansija, odnosno službe za finansije ovlaštene su da otvaraju podračune u okviru JRT za prikupljanje namjenskih prihoda, primitaka i donacija i njihovo namjensko trošenje.

Član 20.

(1) Ministarstva finansija, odnosno službe za finansije otvaraju transakcijske račune u poslovnim bankama. Transakcijski računi se koriste za plaćanje svih rashoda i izdataka. Stanje sredstava na svim transakcijskim računima sastavni je dio JRT.

(2) Ministarstva finansija, odnosno službe za finansije kao učesnici u unutrašnjem platnom prometu dužni su, u skladu sa odredbama Zakona o unutrašnjem platnom prometu, izabrati jedan od otvorenih transakcijskih računa za glavni račun, sa kojeg će se izvršavati plaćanje propisanih obaveza.

Član 21.

(1) Ministarstva finansija, odnosno službe za finansije otvaraju transakcijske račune za gotovinu neophodne za blagajničko poslovanje.

(2) Stanja na transakcijskim računima za gotovinu se smatraju i vode kao sastavni dio JRT.

Član 22.

Ministarstva finansija, odnosno službe za finansije investiraju bilo koji iznos sredstava sa JRT koji trenutno nije potreban za izvršenje budžeta u skladu sa Zakonom o investiranju javnih sredstava.

2. Naplata i isplata putem JRT

Član 23.

(1) Budžetski korisnici i vanbudžetski fondovi odgovorni su za potpuno i pravovremeno uplaćivanje svih prihoda i primitaka na JRT.

(2) Sa JRT se ne može isplatiti nijedan izdatak ukoliko nije odobren budžetom, odnosno finansijskim planom.

(3) Federalni ministar finansija propisuje procedure u vezi sa uplatama i isplatama sredstava, odnosno načinom izvršenja budžeta sa JRT.

V. KAZNENE ODREDBE

Član 24.

Novčanom kaznom od 3.000,00 KM do 20.000,00 KM bit će kažnjeno za prekršaj odgovorno lice u ministarstvima finansija, službama za finansije općina, gradova i vanbudžetskih fondova, ako na način propisan ovim zakonom:

a) ne uspostavi trezorski način poslovanja sa javnim sredstvima u roku i na način propisan odredbama ovog zakona (član 27.);
b) ne izradi planove novčanih tokova kojima se predviđa priliv i odliv sredstava na JRT i ne dostavi ih na odobravanje Odboru za likvidnost (čl. 4. i 5.);
c) ne vrši centraliziranu isplatu plaća i naknada za budžetske korisnike i vanbudžetske fondove (član 8.);
d) ne izrađuje finansijske izvještaje (član 11.);
e) ne uspostavi i ne vodi sistem Glavne knjige trezora i neophodne sisteme pomoćnih knjiga (član 13. stav (2));
f) posredstvom Glavne knjige trezora ne evidentira sve finansijske transakcije koje se odnose na budžet i finansijski plan, uključujući i transakcije koje se odnose na dugove i programe finansirane iz inozemne ili domaće pomoći (član 15.).

Član 25.

Novčanom kaznom od 3.000,00 KM do 20.000,00 KM bit će kažnjeno za prekršaj odgovorno lice budžetskog korisnika ako:

a) prijedlog operativnih planova rashoda i izdataka budžetskih korisnika izradi suprotno odobrenim planovima novčanih tokova iz člana 5. stav (2) ovog zakona (član 6.);
b) ne vrši unos obaveza za plaćanje u trezorsku aplikaciju u skladu sa procedurama trezora i odobrenim planovima novčanih tokova iz člana 6. ovog zakona (član 7.);
c) nadležnom trezoru u odgovarajućem platnom ciklusu ne podnesu dokaz o zasnivanju i prestanku radnog odnosa svih zaposlenih za koje se plaće osiguravaju u budžetu, odnosno finansijskom planu (član 8.);
d) u skladu sa pravilima ne čuvaju računovodstvene evidencije i dokumentaciju koja se odnosi na ugovorene obaveze, narudžbenice, fakture, ovlaštenja za plaćanja i druge evidencije o finansijskim transakcijama i događajima (član 12. stav (4)).

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 26.

Kantoni, općine, gradovi i vanbudžetski fondovi su obavezni da u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona usklade svoje propise sa ovim zakonom.

Član 27.

Kantoni, općine, gradovi i vanbudžetski fondovi su obavezni u roku 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona uspostaviti trezorski način poslovanja sa javnim sredstvima u skladu sa odredbama ovog zakona.

Član 28.

Federalni ministar finansija će u roku 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti provedbene propise za primjenu ovog zakona i to:

a) upustvo o procedurama informatičke i funkcionalne zaštite računovodstvenog sistema Glavne knjige trezora i pomoćnih knjiga trezorskog poslovanja - modula (član 17.);
b) pravilnik o procedurama povrata više ili pogrešno uplaćenih javnih prihoda koji se odnose na tekuću fiskalnu godinu (član 18. stav (1));
c) uputstvo o načinu uplaćivanja i trošenja vlastitih prihoda budžetskih korisnika i vanbudžetskih fondova (član 18. stav (2));
d) uputstvo o izvršavanju budžeta sa JRT (član 23. stav (3)).

Član 29.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje važiti Zakon o trezoru u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 58/02, 19/03 i 79/07).

Član 30.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajuća Doma naroda Parlamenta Federacije BiH **Lidija Bradara**, s. r.	Predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH **Edin Mušić**, s. r.

Temeljem članka IV.B.7.a) (IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O RIZNICI U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Proglašava se Zakon o riznici u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji je usvojio Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici Zastupničkog doma od 23.2.2016. godine i na sjednici Doma naroda od 3.3.2016. godine.

Broj 01-02-198-02/16
4. travnja 2016. godine
Sarajevo

Predsjednik
Marinko Čavara, v. r.

ZAKON
O RIZNICI U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim se zakonom uređuje uspostava, mjerodavnosti i upravljanje riznicom u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).
(2) Ovlasti riznice uključuju:
a) prikupljanje svih sredstava javnog sektora i financijske transakcije u proračunu i izvanproračunskim fondovima kao i utroške poreznih i neporeznih prihoda, pristojbi, naknada i drugih prihoda nastalih po osnovi pružanja javnih usluga i aktivnosti, kao i primitaka od financijske i nefinancijske imovine, kredita, transfera i donacija (nepovratnih sredstava);
b) transfere privremenih viškova novčanih sredstava između transakcijskih računa u okviru Jedinstvenog računa riznice (u daljnjem tekstu: JRR) u cilju izmirivanja kratkoročnih dospjelih obveza planiranih proračunom;
c) održavanje sustava računovodstva i izvješćivanja, te računovodstvene evidencije sukladno međunarodno priznatim standardima za računovodstvo u javnom sektoru;
d) održavanje kontrole u upravljanju i računovodstvu kojom se uspostavlja odgovornost za transakcije javnih prihoda, primitaka, te rashoda i izdataka, uključujući ugovorene obveze za buduća plaćanja;
e) otvaranje i vođenje transakcijskih računa koji ulaze u sustav JRR;
f) prijenos javnih prihoda s depozitnog računa na transakcijske račune;
g) prijenos javnih sredstava na račune sredstava za investiranje sukladno Zakonu o investiranju javnih sredstava ("Službene novine Federacije BiH", br. 77/04 i 48/08).

Članak 2.

Definicije koje se koriste u ovome zakonu imaju sljedeća značenja:

a) **Alokacija proračunskih sredstava** je ovlast ministara financija, odnosno rukovoditelja službi za financije da tijekom fiskalne godine, prema usvojenom proračunu, odobre proračunskim korisnicima za svaki mjesec ili drugo razdoblje raspoloživa proračunska sredstva.
b) **Proračun** je akt kojim se planiraju prihodi i primitci, rashodi i izdatci Federacije, kantona, gradova i općina za razdoblje od jedne fiskalne godine.
c) **Proračunski korisnici** su ministarstva i ostala tijela uprave, te ostali koji su u proračun uvršteni kao proračunski korisnici.
d) **Depozitni račun** je bankovni račun otvoren u poslovnoj banci uime ministarstava financija, odnosno službi za financije, na koji se uplaćuju svi javni prihodi, a koji se na kraju radnog dana raspoređuju na transakcijske račune.
e) **Glavna knjiga riznice** je sustavna evidencija transakcija i poslovnih aktivnosti, prihoda i primitaka, rashoda i izdataka, te stanja imovine, obveza, potraživanja i izvora sredstava, koje su sukladno proračunu nastale tijekom fiskalne godine, odnosno do određenog datuma, koja pruža informacije o transakcijama i poslovnim događajima sukladno propisanom kontnom planu i na razini propisanih proračunskih klasifikacija. Glavna knjiga riznice s JRR predstavlja osnovni sustav upravljanja javnim sredstvima.
f) **Interna kontrola** obuhvaća organizaciju, politike i procedure koje se koriste kako bi se osiguralo da vladini programi postižu namjeravane rezultate, da su resursi korišteni u ovim programima sukladni postavljenim ciljevima određene organizacije, da su programi zaštićeni od gubitaka, prijevare i lošeg upravljanja i da su na raspolaganju pouzdane i pravodobne informacije koje se koriste pri izvješćivanju, potpori i donošenju odluka.

g) **JRR – Jedinstveni račun riznice** je sustav bankovnih računa proračuna putem kojeg se izvršavaju uplate prihoda i primitaka, isplate rashoda i izdataka i evidentiraju u sustavu Glavne knjige riznice. JRR se sastoji od depozitnog računa otvorenog u poslovnoj banci, računa za investiranje, jednog ili više transakcijskih računa, od kojih je jedan glavni račun s kojeg se izvršavaju nalozi za plaćanje sukladno Zakonu o unutarnjem platnom prometu ("Službene novine Federacije BiH", br. 48/15 i 79/15), posebnog računa za upravljanje razvojnim sredstvima kao i posebnih računa za upravljanje dugom i međunarodnim ugovorima i, po potrebi, transakcijskih računa za gotovinu. Svi ovi računi moraju se držati uime ministarstava financija, odnosno službi za financije. Sustavom JRR se centralizira kontrola nad svim javnim prihodima u ministarstvima financija, odnosno u službama za financije.

h) **Javna novčana sredstva** su novčana sredstva naplaćena po osnovi poreznih prihoda, doprinosa, naknada, prihoda od pružanja javnih usluga i djelatnosti, primitaka od emitiranih vrijednosnih papira, kredita i zajmova, transfera i donacija. Sva se javna sredstva obvezno uplaćuju na JRR.

i) **Ministarstva financija** podrazumijevaju Federalno ministarstvo financija i kantonalna ministarstva financija.

j) **Modificirana računovodstvena osnova nastanka događaja** je računovodstvena osnova prema kojoj se prihodi evidentiraju i priznaju u razdoblju u kojem su raspoloživi i mjerljivi, a rashodi se priznaju u trenutku nastanka obveze.

k) **Mjerodavno ministarstvo** je ministarstvo koje u svome razdjelu sadrži proračunske korisnike označene kao "proračunske glave".

l) **Odbor za likvidnost proračuna** je tijelo koje imenuju ministri financija, odnosno rukovoditelji gradova, općina i izvanproračunskih fondova, a koje čine rukovoditelji osnovnih organizacijskih jedinica ili unutarnjih organizacijskih jedinica.

m) **Račun za investiranje javnih sredstava** je račun koji se može otvoriti u poslovnoj banci za investiranje raspoloživih javnih sredstava sukladno odredbama Zakona o investiranju javnih sredstava.

n) **Službe za financije** podrazumijevaju službe za financije u općinama, službe za financije u gradovima i službe za financije u izvanproračunskim fondovima (u daljnjem tekstu: službe za financije).

o) **Riznica** je osnovna organizacijska jedinica unutar Federalnog ministarstva financija, ministarstava financija kantona, službi za financije općina, gradova i izvanproračunskih fondova u kojoj se, sukladno ovom zakonu i drugim propisima, obavljaju poslovi koji se odnose na planiranje izvršenja i izvršenje proračuna Federacije, kao i proračuna kantona, općina, gradova i financijskih planova izvanproračunskih fondova; vođenje računovodstva i računovodstvenih politika; upravljanje novcem i vođenje JRR; upravljanje neangažiranim sredstvima i imovinom.

p) **Transakcijski računi** su bankovni računi otvoreni u poslovnim bankama uime ministarstava financija ili službi za financije putem kojih se vrše svakodnevne transakcije vezane uz izvršenje proračuna i financijskog plana.

r) **Transakcijski račun za gotovinu** uime ministarstva financija, odnosno službe za financije može se otvoriti za blagajničko poslovanje.

s) **Izvanproračunski fondovi** su pravne osobe osnovane na temelju zakona koje se financiraju iz namjenskih poreza i neporeznih prihoda, odnosno doprinosa. Izvanproračunskim fondovima, u smislu ovoga zakona, smatraju se: mirovinsko-invalidski fond, zdravstveni fond, fond za zapošljavanje kao i drugi fondovi uspostavljeni zakonom.

t) **Zaduživanje** je uzimanje kredita, zajmova ili izdavanje vrijednosnih papira.

II. POSLOVI I NAČIN RADA RIZNICE

Članak 3.

(1) Ministarstva financija, gradovi, općine i izvanproračunski fondovi uspostavljaju i upravljaju riznicom.

(2) Riznicom kao osnovnom organizacijskom jedinicom rukovodi pomoćnik ministra, odnosno rukovoditelj službe za financije.

(3) Riznica je mjerodavna obavljati sljedeće poslove: upravljanje novčanim sredstvima, upravljanje računima koji su u sustavu JRR-a, planiranje novčanih tokova, upravljanje plaćanjima, centralizirani obračun plaća, upravljanje računovodstvom u javnom sektoru i financijsko izvješćivanje o izvršenju proračuna.

(4) Riznica može, po potrebi, imati urede riznice i izvan svoga sjedišta.

1. Planiranje izvršenja proračuna

Članak 4.

Riznica je mjerodavna za izradu godišnjih i kvartalnih planova novčanih tokova iskazanih po mjesecima, kojima se predviđa priljev i odljev sredstava na JRR, a koji predstavlja osnovu za izvršavanje proračuna.

Članak 5.

(1) Pri izradi planova novčanih tokova iz članka 4. ovoga zakona riznica koristi informacije iz različitih izvora:
   a) krajnje stanje na JRR za prethodno razdoblje;
   b) predviđanje svih prihoda i primitaka na JRR;
   c) predviđanje svih rashoda i izdataka;
   d) predviđanje servisiranja duga;
   e) projekcije inozemne pomoći i pozajmljivanja i
   f) kretanja ključnih makroekonomskih parametara.

(2) Plan novčanih tokova razmatra i odobrava Odbor za likvidnost proračuna.

Članak 6.

(1) Odobreni planovi novčanih tokova iz članka 5. stavak (2) ovoga zakona služe kao temelj za izradu prijedloga operativnih planova rashoda i izdataka proračunskih korisnika.

(2) Ukoliko je planiran deficit, Odbor za likvidnost proračuna uz plan novčanih tokova predlaže mjere koje treba poduzeti u cilju pokrivanja deficita.

2. Izvršenje proračuna

Članak 7.

(1) Na temelju odobrenih operativnih planova iz članka 6. stavak (1) ovoga zakona, sukladno procedurama riznice, proračunski korisnici i izvanproračunski fondovi vrše unos obveza za plaćanje u aplikaciju riznice.

(2) Riznice u cilju izvršenja proračuna, odnosno financijskog plana vrše sljedeće:
   a) sukladno raspoloživim novčanim sredstvima i propisanim prioritetima za plaćanje dostavljaju registar dospjelih obveza ministrima financija, odnosno rukovoditeljima općinskih i gradskih službi za

financije i rukovoditeljima izvanproračunskih fondova na odobravanje plaćanja;
b) realiziraju odobrena plaćanja.

(3) Proračunski korisnici i izvanproračunski fondovi obavješćuju zainteresirane strane o plaćenim obvezama.

3. Centralizirana isplata plaća

Članak 8.

(1) Riznica vrši centraliziranu isplatu plaća i naknada za proračunske korisnike i izvanproračunske fondove, na način da:
a) uspostavlja i održava centralizirani sustav obračuna plaća;
b) procjenjuje potrebna sredstva na temelju utvrđene razina plaća i naknada i ostalih neophodnih informacija koje osiguravaju proračunski korisnici i izvanproračunski fondovi, kao i iznosima obveza po osnovi poreza i doprinosa;
c) izvršava isplatu plaća i naknada, kao i obveza po osnovi poreza i doprinosa.

(2) Proračunski korisnici i izvanproračunski fondovi dužni su riznici, u odgovarajućem platnom ciklusu, podnijeti dokaz o zasnivanju i prestanku radnog odnosa svih uposlenika za koje se plaće osiguravaju u proračunu, odnosno financijskom planu.

4. Računovodstvena metodologija

Članak 9.

(1) Federalno ministarstvo financija obvezno je razvijati i održavati kontni plan i standardnu proračunsku klasifikaciju, koji se koriste za evidentiranje i izvješćivanje o financijskim transakcijama i o stanju financijske imovine i obveza na svim razinama vlasti i za sve vrste javnih sredstava.

(2) Kontni plan za proračun sadrži klasifikaciju aktive i pasive, prihoda i primitaka, rashoda i izdataka.

(3) Standardna proračunska klasifikacija sadrži: organizacijsku klasifikaciju, klasifikaciju rashoda i izdataka proračuna po vladinim funkcijama, ekonomsku klasifikaciju, programsku i fondovsku klasifikaciju/izvori sredstava. Svi proračunski korisnici i fondovi koriste kontni plan za proračun.

(4) Federalno ministarstvo financija može razviti i druge klasifikacije.

(5) Federalno ministarstvo financija se pri utvrđivanju i uspostavi jedinstvenog sustava konta rukovodi međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor i odgovarajućim zakonom.

Članak 10.

(1) Riznice ministarstava financija, odnosno službi za financije, po potrebi, predlažu neophodne izmjene računovodstvene metodologije.

(2) Kantonalne, općinske, gradske i izvanproračunske riznice prijedloge iz stavka (1) ovoga članka dostavljaju federalnoj riznici, a federalna riznica nakon razmatranja tih prijedloga može predložiti federalnom ministru financija izmjene računovodstvene metodologije.

5. Financijsko izvješćivanje

Članak 11.

(1) Ministarstva financija i službe za financije izrađuju financijska izvješća sukladno propisu o sadržaju i načinu financijskog izvješćivanja iz članka 78. Zakona o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15 i 102/15).

(2) Ministarstva financija i službe za financije pri izradi financijskih izvješća rukovode se međunarodno priznatim standardima za računovodstvo javnog sektora.

(3) Federalno ministarstvo financija propisuje pripremu dodatnih financijskih izvješća.

6. Računovodstvena i interna kontrola

Članak 12.

(1) Rukovoditelji proračunskih korisnika odgovorni su za računovodstvo, unutarnju kontrolu i nadzor transakcija u tijelu kojim rukovode.

(2) Odgovorne osobe proračunskih korisnika uspostavljaju i održavaju sustav upravljanja i računovodstvene kontrole nad odobrenim proračunima i odobrenim financijskim planovima, operativnim proračunima, naplatama prihoda i primitaka i proračunskim izdatcima i isplatama.

(3) Federalni ministar financija propisuje uvjete i način uspostave i održavanja sustava upravljanja i računovodstvene kontrole.

(4) Sukladno propisu iz stavka (3) ovoga članka, proračunski korisnici čuvaju računovodstvene evidencije i dokumentaciju koja se odnosi na ugovorene obveze, narudžbenice, fakture, ovlasti za plaćanja i druge evidencije o financijskim transakcijama i događajima.

(5) Odredbe st.(1), (2) i (4) ovoga članka primjenjuju kantoni, općine, gradovi i izvanproračunski fondovi.

III. SUSTAV GLAVNE KNJIGE RIZNICE

Članak 13.

(1) Riznčarski način poslovanja s javnim sredstvima podrazumijeva uspostavu jedne Glavne knjige riznice koja se vodi isključivo u riznici, kao i postojanje i funkcioniranje JRR-a.

(2) Ministarstva financija i službe za financije mjerodavni su za uspostavu i vođenje sustava Glavne knjige riznice i neophodne sustave pomoćnih knjiga prema modificiranom akrualnom načelu obračunavanja, po kojem se prihodi priznaju kad su mjerljivi i raspoloživi, a rashodi se knjiže u razdoblju na koje se odnose.

Članak 14.

Sustav Glavne knjige riznice osigurava evidenciju svih transakcija i poslovnih aktivnosti sukladno propisanom kontnom planu i na razini propisanih klasifikacija (organizacijska, klasifikacija rashoda i izdataka proračuna po vladinim funkcijama, ekonomska, programska i fondovska/izvori sredstava).

Članak 15.

(1) Svim transakcijama federalnog, kantonalnih, općinskih i gradskih proračuna i financijskih planova izvanproračunskih fondova upravljaju ministarstva financija, odnosno službe za financije putem sustava Glavne knjige riznice. Sustav Glavne knjige riznice obuhvaća sve prihode i primitke, rashode i izdatke, izvršene nabave, obveze i izmjene aktive, pasive i promjene izvora sredstava. Sve financijske transakcije koje se odnose na proračun i financijski plan evidentiraju se posredstvom Glavne knjige riznice, uključujući i transakcije koje se odnose na dugove i programe financirane iz inozemne ili domaće potpore.

(2) U Glavnoj knjizi riznice vodi se evidencija vlastitih prihoda i donacija po proračunskim korisnicima.

Članak 16.

Proračunski korisnici i izvanproračunski fondovi vode pomoćne knjige koje čine sastavni dio sustava Glavne knjige riznice i čuvaju svu originalnu dokumentaciju o transakcijama sukladno propisu o knjigovodstvu iz članka 78. Zakona o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Članak 17.

Federalni ministar financija propisuje procedure informatičke i funkcionalne zaštite računovodstvenog sustava Glavne knjige riznice i pomoćnih knjiga rizničarskog poslovanja - modula.

IV. NAČIN VOĐENJA JEDINSTVENOG RAČUNA RIZNICE

1. Uspostava Jedinstvenog računa riznice

Članak 18.

(1) Svi javni prihodi Federacije, kantona, općina, gradova i izvanproračunskih fondova moraju se uplatiti na JRR. JRR se nalazi pod isključivom mjerodavnosti ministarstava financija, odnosno službi za financije. Nijedna druga osoba ili institucija nema pravo raspolaganja nad ovim računima, ukoliko drukčije nije utvrđeno općim ili pojedinačnim instrukcijama koje daju ministarstva financija, odnosno službe za financije. Svi javni prihodi moraju se uplatiti na depozitne račune ministarstava financija, odnosno službi za financije. Stanje sredstava na depozitnom računu na kraju dana se prebacuje na transakcijske račune. S depozitnog računa mogu se isplatiti samo više ili pogrešno uplaćeni prihodi koji se odnose na tekuću fiskalnu godinu. Ministri financija posebnim pravilnikom određuju procedure povrata tih prihoda.

(2) Vlastiti prihodi proračunskih korisnika, odnosno izvanproračunskih fondova moraju se, također, uplatiti na depozitne račune ministarstava financija, odnosno službi za financije. Ovi se prihodi troše sukladno posebnoj uputi o načinu uplaćivanja i trošenja, koju propisuje federalni ministar financija, kantonalni ministar financija, odnosno gradonačelnik, općinski načelnik.

(3) Odabir banke za otvaranje računa za investiranje, transakcijskih računa i dobivanje ostalih usluga poslovnih banaka potrebnih za poslovanje riznice i JRR vrši se sukladno propisima kojima se uređuju javne nabave.

Članak 19.

Ministarstva financija, odnosno službe za financije ovlaštene su otvarati podračune u okviru JRR za prikupljanje namjenskih prihoda, primitaka i donacija i njihovo namjensko trošenje.

Članak 20.

(1) Ministarstva financija, odnosno službe za financije otvaraju transakcijske račune u poslovnim bankama. Transakcijski računi se koriste za plaćanje svih rashoda i izdataka. Stanje sredstava na svim transakcijskim računima sastavni je dio JRR.

(2) Ministarstva financija, odnosno službe za financije, kao sudionici u unutarnjem platnom prometu, dužni su, sukladno odredbama Zakona o unutarnjem platnom prometu, izabrati jedan od otvorenih transakcijskih računa za glavni račun, s kojeg će se izvršavati plaćanje propisanih obveza.

Članak 21.

(1) Ministarstva financija, odnosno službe za financije otvaraju transakcijske račune za gotovinu neophodne za blagajničko poslovanje.

(2) Stanja na transakcijskim računima za gotovinu smatraju se i vode kao sastavni dio JRR.

Članak 22.

Ministarstva financija, odnosno službe za financije investiraju bilo koji iznos sredstava s JRR koji trenutačno nije potreban za izvršenje proračuna, sukladno Zakonu o investiranju javnih sredstava.

2. Naplata i isplata putem JRR-a

Članak 23.

(1) Proračunski korisnici i izvanproračunski fondovi odgovorni su za potpuno i pravodobno uplaćivanje svih prihoda i primitaka na JRR.

(2) S JRR-a se ne može isplatiti nijedan izdatak ukoliko nije odobren proračunom, odnosno financijskim planom.

(3) Federalni ministar financija propisuje procedure u svezi s uplatama i isplatama sredstava, odnosno načinom izvršenja proračuna s JRR-a.

V. KAZNENE ODREDBE

Članak 24.

Novčanom kaznom od 3.000,00 KM do 20.000,00 KM bit će kažnjena za prekršaj odgovorna osoba u ministarstvima financija, službama za financije općina, gradova i izvanproračunskih fondova, ako na način propisan ovim zakonom:

a) ne uspostavi rizničarski način poslovanja s javnim sredstvima u roku i na način propisan odredbama ovoga zakona (članak 27.);
b) ne izradi planove novčanih tokova kojima se predviđa priljev i odljev sredstava na JRR i ne dostavi ih na odobravanje Odboru za likvidnost (čl. 4. i 5.);
c) ne vrši centraliziranu isplatu plaća i naknada za proračunske korisnike i izvanproračunske fondove (članak 8.);
d) ne izrađuje financijska izvješća (članak 11.);
e) ne uspostavi i ne vodi sustav Glavne knjige riznice i neophodne sustave pomoćnih knjiga (članak 13. stavak 2.);
f) posredstvom Glavne knjige riznice ne evidentira sve financijske transakcije koje se odnose na proračun i financijski plan, uključujući i transakcije koje se odnose na dugove i programe financirane iz inozemne ili domaće pomoći (članak 15.).

Članak 25.

Novčanom kaznom od 3.000,00 KM do 20.000,00 KM bit će kažnjena za prekršaj odgovorna osoba proračunskog korisnika ako:

a) prijedlog operativnih planova rashoda i izdataka proračunskih korisnika izradi suprotno odobrenim planovima novčanih tokova iz članka 5. stavak (2) ovoga zakona (članak 6.);
b) ne vrši unos obveza za plaćanje u rizničarsku aplikaciju sukladno procedurama riznice i odobrenim planovima novčanih tokova iz članka 6. ovoga zakona (članak 7.);
c) mjerodavnoj riznici u odgovarajućem platnom ciklusu ne podnesu dokaz o zasnivanju i prestanku radnog odnosa svih uposlenika za koje se plaće osiguravaju u proračunu, odnosno financijskom planu (članak 8.);
d) sukladno pravilima ne čuvaju računovodstvene evidencije i dokumentaciju koja se odnosi na ugovorene obveze, narudžbenice, fakture, ovlasti za plaćanja i druge evidencije o financijskim transakcijama i događajima (članak 12. stavak (4).

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 26.

Kantoni, općine, gradovi i izvanproračunski fondovi obvezni su u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona uskladiti svoje propise s ovim zakonom.

Članak 27.

Kantoni, općine, gradovi i izvanproračunski fondovi obvezni su u roku 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga

zakona uspostaviti rizničarski način poslovanja s javnim sredstvima sukladno odredbama ovoga zakona.

Članak 28.

Federalni ministar financija će u roku šezdeset dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti provedbene propise za primjenu ovoga zakona i to:

a) naputak o procedurama informatičke i funkcionalne zaštite računovodstvenog sustava Glavne knjige riznice i pomoćnih knjiga rizničarskog poslovanja – modula (članak 17.);
b) pravilnik o procedurama povrata više ili pogrešno uplaćenih javnih prihoda koji se odnose na tekuću fiskalnu godinu (članak 18. stavak (1));
c) uputu o načinu uplaćivanja i trošenja vlastitih prihoda proračunskih korisnika i izvanproračunskih fondova (članak 18. stavak (2));
d) uputu o izvršavanju proračuna s JRR (članak 23. stavak (3)).

Članak 29.

Danom stupanja na snagu ovoga zakona prestaje važiti Zakon o riznici u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 58/02, 19/03 i 79/07).

Članak 30.

Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedateljica Doma naroda Parlamenta Federacije BiH **Lidija Bradara**, v. r.	Predsjedatelj Zastupničkoga doma Parlamenta Federacije BiH **Edin Mušić**, v. r.

На основу члана IV.B.7.а) (IV) Устава Федерације Босне и Херцеговине, доносим

УКАЗ
О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ТРЕЗОРУ У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Проглашава се Закон о трезору у Федерацији Босне и Херцеговине, који је усвојио Парламент Федерације Босне и Херцеговине на сједници Представничког дома од 23.02.2016. године и на сједници Дома народа од 03.03.2016. године.

Број 01-02-198-02/16
04. априла 2016. године
Сарајево

Предсједник
Маринко Чавара, с. р.

ЗАКОН
О ТРЕЗОРУ У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(1) Овим законом уређује се успостављање, надлежности и управљање Трезором у Федерацији Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Федерација).

(2) Овлашћења трезора укључују:

а) прикупљање свих средстава јавног сектора и финансијске трансакције у буџету и ванбуџетским фондовима као и утрошке пореских и непореских прихода, такси, накнада и других прихода насталих по основу пружања јавних услуга и активности, као и примитака од финансијске и нефинансијске имовине, кредита, трансфера и донација (неповратних средстава);
б) трансфере привремених вишкова новчаних средстава између трансакционих рачуна у оквиру Јединственог рачуна трезора (у даљем тексту: ЈРТ) у циљу измиривања краткорочних доспјелих обавеза планираних буџетом;
ц) одржавање система рачуноводства и извјештавања, те рачуноводствене евиденције у складу са међународно признатим стандардима за рачуноводство у јавном сектору;
д) одржавање контроле у управљању и рачуноводству којом се успоставља одговорност за трансакције јавних прихода, примитака, те расхода и издатака, укључујући уговорене обавезе за будућа плаћања;
е) отварање и вођење трансакционих рачуна који улазе у систем ЈРТ;
ф) пренос јавних прихода са депозитног рачуна на трансакционе рачуне;
г) пренос јавних средстава на рачуне средстава за инвестирање у складу са Законом о инвестирању јавних средстава ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 77/04 и 48/08).

Члан 2.

Дефиниције које се користе у овом закону имају сљедећа значења:

а) **Алокација буџетских средстава** је овлашћење министара финансија, односно руководилаца служби за финансије да у току фискалне године, према усвојеном буџету, одобре буџетским корисницима за сваки мјесец или други период расположива буџетска средства.
б) **Буџет** је акт којим се планирају приходи и примици, расходи и издаци Федерације, кантона, градова и општина за период од једне фискалне године.
ц) **Буџетски корисници** су министарства и остали органи управе, те остали који су у буџет уврштени као буџетски корисници.
д) **Депозитни рачун** је банковни рачун отворен у пословној банци у име министарстава финансија, односно служби за финансије, на који се уплаћују сви јавни приходи, а који се на крају радног дана распоређују на трансакционе рачуне.
е) **Главна књига трезора** је системска евиденција трансакција и пословних активности, прихода и примитака, расхода и издатака, те стања имовине, обавеза, потраживања и извора средстава, које су у складу са буџетом настале током фискалне године, односно до одређеног датума, која пружа информације о трансакцијама и пословним догађајима у складу са прописаним контним планом и на нивоу прописаних буџетских класификација. Главна књига трезора са ЈРТ представља основни систем управљања јавним средствима.
ф) **Интерна контрола** обухвата организацију, политике и процедуре које се користе да би се обезбиједило да владини програми постижу намјераване резултате, да су ресурси коришћени у овим програмима у складу са постављеним циљевима одређене организације, да су програми заштићени од губитака, преваре и лошег управљања и да су на располагању поуздане и благовремене информације које се користе при извјештавању, подршци и доношењу одлука.
г) **ЈРТ – Јединствени рачун трезора** је систем банковних рачуна буџета, путем којег се

извршавају уплате прихода и примитака, исплате расхода и издатака и евидентирају у систему Главне књиге трезора. ЈРТ се састоји од депозитног рачуна отвореног у пословној банци, рачуна за инвестирање, једног или више трансакционих рачуна, од којих је један главни рачун са којег се извршавају налози за плаћање у складу са Законом о унутрашњем платном промету ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 48/15 и 79/15), посебног рачуна за управљање развојним средствима као и посебних рачуна за управљање дугом и међународним уговорима и по потреби, трансакционих рачуна за готовину. Сви ови рачуни морају се држати у име министарстава финансија, односно служби за финансије. Системом ЈРТ централизује се контрола над свим јавним приходима у министарствима финансија, односно у службама за финансије.

х) **Јавна новчана средства** су новчана средства наплаћена по основу пореских прихода, доприноса, накнада, прихода од пружања јавних услуга и дјелатности, примитака од емитованих хартија од вриједности, кредита и зајмова, трансфера и донација. Сва јавна средства се обавезно уплаћују на ЈРТ.

и) **Министарства финансија** подразумијевају Федерално министарство финансија и кантонална министарства финансија.

ј) **Модификован рачуноводствени основ настанка догађаја** је рачуноводствени основ према којем се приходи евидентирају и признају у периоду у којем су расположиви и мјерљиви, а расходи се признају у тренутку настанка обавезе.

к) **Надлежно министарство** је министарство које у свом раздјелу садржи буџетске кориснике означене као "буџетске главе".

л) **Одбор за ликвидност буџета** је тијело које именују министри финансија, односно руководиоци градова, општина и ванбуџетских фондова, а који чине руководиоци основних организационих јединица или унутрашњих организационих јединица.

м) **Рачун за инвестирање јавних средстава** је рачун који се може отворити у пословној банци за инвестирање расположивих јавних средстава у складу с одредбама Закона о инвестирању јавних средстава.

н) **Службе за финансије** подразумијевају службе за финансије у општинама, службе за финансије у градовима и службе за финансије у ванбуџетским фондовима (у даљем тексту: службе за финансије).

о) **Трезор** је основна организациона јединица унутар Федералног министарства финансија, министарстава финансија кантона, служби за финансије општина, градова и ванбуџетских фондова у којој се, у складу с овим законом и другим прописима, обављају послови који се односе на планирање извршења и извршење буџета Федерације, као и буџета кантона, општина, градова и финансијских планова ванбуџетских фондова; вођење рачуноводства и рачуноводствених политика; управљање новцем и вођење ЈРТ-а; управљање неангажованим средствима и имовином.

п) **Трансакциони рачуни** су банковни рачуни отворени у пословним банкама у име министарстава финансија или служби за финансије путем којих се врше свакодневне трансакције везане за извршење буџета и финансијског плана.

р) **Трансакциони рачун за готовину** у име министарства финансија, односно службе за финансије се може отворити за благајничко пословање.

с) **Ванбуџетски фондови** су правна лица основана на основу закона која се финансирају из намјенских пореза и непореских прихода, односно доприноса. Ванбуџетским фондовима, у смислу овог закона, сматрају се: пензијско-инвалидски фонд, здравствени фонд, фонд за запошљавање као и други фондови успостављени законом.

т) **Задуживање** је узимање кредита, зајмова или издавање хартија од вриједности.

II - ПОСЛОВИ И НАЧИН РАДА ТРЕЗОРА

Члан 3.

(1) Министарства финансија, градови, општине и ванбуџетски фондови успостављају и управљају трезором.

(2) Трезором као основном организационом јединицом руководи помоћник министра, односно руководилац службе за финансије.

(3) Трезор је надлежан да обавља сљедеће послове: управљање новчаним средствима, управљање рачунима који су у систему ЈРТ-а, планирање новчаних токова, управљање плаћањима, централизовани обрачун плата, управљање рачуноводством у јавном сектору и финансијско извјештавање о извршењу буџета.

(4) Трезор може, по потреби, имати канцеларије трезора и ван свог сједишта.

1. Планирање извршења буџета

Члан 4.

Трезор је надлежан за израду годишњих и кварталних планова новчаних токова, исказаних по мјесецима, којима се предвиђа прилив и одлив средстава на ЈРТ, а који представља основу за извршавање буџета.

Члан 5.

(1) При изради планова новчаних токова из члана 4. овог закона, Трезор користи информације из различитих извора:
   а) крајње стање на ЈРТ за претходни период;
   б) предвиђање свих прихода и примитака на ЈРТ;
   ц) предвиђање свих расхода и издатака;
   д) предвиђање сервисирања дуга;
   е) пројекције иностране помоћи и позајмљивања и
   ф) кретања кључних макроекономских параметара.

(2) План новчаних токова разматра и одобрава Одбор за ликвидност буџета.

Члан 6.

(1) Одобрени планови новчаних токова из члана 5. став (2) овог закона служе као основа за израду приједлога оперативних планова расхода и издатака буџетских корисника.

(2) Уколико је планиран дефицит, Одбор за ликвидност буџета уз план новчаних токова предлаже мјере које треба предузети у циљу покривања дефицита.

2. Извршење буџета

Члан 7.

(1) На основу одобрених оперативних планова из члана 6. став (1) овог закона, у складу са процедурама трезора, буџетски корисници и ванбуџетски фондови врше унос обавеза за плаћање у трезорску апликацију.

(2) Трезори у циљу извршења буџета, односно финансијског плана врше сљедеће:

a) у складу са расположивим новчаним средствима и прописаним приоритетима за плаћање, достављају регистар доспјелих обавеза министрима финансија, односно руководиоцима општинских и градских служби за финансије и руководиоцима ванбуџетских фондова, на одобравање плаћања;
б) реализују одобрена плаћања.

(3) Буџетски корисници и ванбуџетски фондови обавјештавају заинтересоване стране о плаћеним обавезама.

3. Централизована исплата плата

Члан 8.

(1) Трезор врши централизовану исплату плата и накнада за буџетске кориснике и ванбуџетске фондове на начин да:
а) успоставља и одржава централизовани систем обрачуна плата;
б) процјењује потребна средства на основу утврђеног нивоа плата и накнада и осталих неопходних информација које обезбјеђују буџетски корисници и ванбуџетски фондови, као и износима обавеза по основу пореза и доприноса;
ц) извршава исплату плата и накнада, као и обавеза по основу пореза и доприноса.

(2) Буџетски корисници и ванбуџетски фондови су дужни да трезору, у одговарајућем платном циклусу, поднесу доказ о заснивању и престанку радног односа свих запослених за које се плате обезбјеђују у буџету, односно финансијском плану.

4. Рачуноводствена методологија

Члан 9.

(1) Федерално министарство финансија је обавезно да развија и одржава контни план и стандардну буџетску класификацију који се користе за евидентирање и извјештавање о финансијским трансакцијама и о стању финансијске имовине и обавеза на свим нивоима власти и за све врсте јавних средстава.

(2) Контни план за буџет садржи класификацију активе и пасиве, прихода и примитака, расхода и издатака.

(3) Стандардна буџетска класификација садржи: организациону класификацију, класификацију расхода и издатака буџета по владиним функцијама, економску класификацију, програмску и фондовску класификацију/ извори средстава. Сви буџетски корисници и фондови користе контни план за буџет.

(4) Федерално министарство финансија може развити и друге класификације.

(5) Федерално министарство финансија се при утврђивању и успостављању јединственог система конта руководи међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор и одговарајућим законом.

Члан 10.

(1) Трезори министарстава финансија, односно служби за финансије по потреби предлажу неопходне измјене рачуноводствене методологије.

(2) Кантонални, општински, градски и ванбуџетски трезори приједлоге из става (1) овог члана достављају федералном трезору, а федерални трезор након разматрања тих приједлога може предложити федералном министру финансија измјене рачуноводствене методологије.

5. Финансијско извјештавање

Члан 11.

(1) Министарства финансија и службе за финансије израђују финансијске извјештаје, у складу са прописом о садржају и начину финансијског извјештавања из члана 78. Закона о буџетима у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15 и 102/15).

(2) Министарства финансија и службе за финансије при изради финансијских извјештаја руководе се међународно признатим стандардима за рачуноводство јавног сектора.

(3) Федерално министарство финансија прописује припрему додатних финансијских извјештаја.

6. Рачуноводствена и интерна контрола

Члан 12.

(1) Руководиоци буџетских корисника одговорни су за рачуноводство, унутрашњу контролу и надзор трансакција у органу којим руководе.

(2) Одговорна лица буџетских корисника успостављају и одржавају систем управљања и рачуноводствене контроле над одобреним буџетима и одобреним финансијским плановима, оперативним буџетима, наплатама прихода и примитака и буџетским издацима и исплатама.

(3) Федерални министар финансија прописује услове и начин успоставе и одржавања система управљања и рачуноводствене контроле.

(4) У складу са прописом из става (3) овог члана, буџетски корисници чувају рачуноводствене евиденције и документацију која се односи на уговорене обавезе, наруџбенице, фактуре, овлашћења за плаћања и друге евиденције о финансијским трансакцијама и догађајима.

(5) Одредбе ст. (1), (2) и (4) овог члана примјењују кантони, општине, градови и ванбуџетски фондови.

III - СИСТЕМ ГЛАВНЕ КЊИГЕ ТРЕЗОРА

Члан 13.

(1) Трезорски начин пословања са јавним средствима подразумијева успостављање једне Главне књиге трезора која се води искључиво у Трезору, као и постојање и функционисање ЈРТ-а.

(2) Министарства финансија и службе за финансије су надлежни за успоставу и вођење система Главне књиге трезора и неопходне системе помоћних књига према модификованом акруалном принципу обрачунавања, по којем се приходи признају када су мјерљиви и расположиви, а расходи се књиже у периоду на који се односе.

Члан 14.

Систем Главне књиге трезора обезбјеђује евиденцију свих трансакција и пословних активности у складу са прописаним контним планом и на нивоу прописаних класификација (организацијска, класификација расхода и издатака буџета по владиним функцијама, економска, програмска и фондовска/извори средстава).

Члан 15.

(1) Свим трансакцијама федералног, кантоналних, општинских и градских буџета и финансијских планова ванбуџетских фондова управљају министарства финансија, односно службе за финансије путем система Главне књиге трезора. Систем Главне књиге трезора обухвата све приходе и примитке, расходе и издатке, извршене набавке, обавезе и измјене активе, пасиве и промјене извора средстава. Све финансијске трансакције које се односе на буџет и финансијски план евидентирају се посредством Главне књиге трезора, укључујући и трансакције које се односе на дугове и програме финансиране из иностране или домаће помоћи.

(2) У Главној књизи трезора води се евиденција властитих прихода и донација по буџетским корисницима.

Члан 16.

Буџетски корисници и ванбуџетски фондови воде помоћне књиге које чине саставни дио система Главне књиге трезора и чувају сву оригиналну документацију о трансакцијама у складу са прописом о књиговодству из члана 78. Закона о буџетима у Федерацији Босне и Херцеговине.

Члан 17.

Федерални министар финансија прописује процедуре информатичке и функционалне заштите рачуноводственог система Главне књиге трезора и помоћних књига трезорског пословања - модула.

IV - НАЧИН ВОЂЕЊА ЈЕДИНСТВЕНОГ РАЧУНА ТРЕЗОРА

1. Успостављање Јединственог рачуна трезора

Члан 18.

(1) Сви јавни приходи Федерације, кантона, општина, градова и ванбуџетских фондова морају се уплатити на ЈРТ. ЈРТ се налази под искључивом надлежности министарстава финансија, односно служби за финансије. Ниједно друго лице или институција нема право располагања над овим рачунима, уколико другачије није утврђено општим или појединачним инструкцијама које дају министарства финансија, односно службе за финансије. Сви јавни приходи се морају уплатити на депозитне рачуне министарстава финансија, односно служби за финансије. Стање средстава на депозитном рачуну на крају дана се пребацује на трансакционе рачуне. Са депозитног рачуна могу се исплатити само више или погрешно уплаћени приходи који се односе на текућу фискалну годину. Министри финансија посебним правилником одређују процедуре поврата тих прихода.

(2) Властити приходи буџетских корисника, односно ванбуџетских фондова морају се такође уплатити на депозитне рачуне министарстава финансија, односно служби за финансије. Ови приходи се троше у складу са посебним упутством о начину уплаћивања и трошења, које прописује федерални министар финансија, кантонални министар финансија односно градоначелник, општински начелник.

(3) Одабир банке за отварање рачуна за инвестирање, трансакционих рачуна и добијање осталих услуга пословних банака потребних за пословање трезора и ЈРТ врши се у складу са прописима којима се уређују јавне набавке.

Члан 19.

Министарства финансија, односно службе за финансије овлашћене су да отварају подрачуне у оквиру ЈРТ за прикупљање намјенских прихода, примитака и донација и њихово намјенско трошење.

Члан 20.

(1) Министарства финансија, односно службе за финансије отварају трансакционе рачуне у пословним банкама. Трансакциони рачуни се користе за плаћање свих расхода и издатака. Стање средстава на свим трансакционим рачунима саставни је дио ЈРТ.

(2) Министарства финансија, односно службе за финансије, као учесници у унутрашњем платном промету дужни су, у складу с одредбама Закона о унутрашњем платном промету, изабрати један од отворених трансакционих рачуна за главни рачун, са којег ће се извршавати плаћање прописаних обавеза.

Члан 21.

(1) Министарства финансија, односно службе за финансије отварају трансакционе рачуне за готовину неопходне за благајничко пословање.

(2) Стања на трансакционим рачунима за готовину сматрају се и воде као саставни дио ЈРТ.

Члан 22.

Министарства финансија, односно службе за финансије инвестирају било који износ средстава са ЈРТ-а који тренутно није потребан за извршење буџета у складу са Законом о инвестирању јавних средстава.

2. Наплата и исплата преко ЈРТ-а

Члан 23.

(1) Буџетски корисници и ванбуџетски фондови одговорни су за потпуно и благовремено уплаћивање свих прихода и примитака на ЈРТ.

(2) Са ЈРТ-а се не може исплатити ниједан издатак уколико није одобрен буџетом, односно финансијским планом.

(3) Федерални министар финансија прописује процедуре у вези с уплатама и исплатама средстава односно начином извршења буџета са ЈРТ-а.

V - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 24.

Новчаном казном од 3.000,00 КМ до 20.000,00 КМ биће кажњено за прекршај одговорно лице у министарствима финансија, службама за финансије општина, градова и ванбуџетских фондова, ако на начин прописан овим законом:

а) не успостави трезорски начин пословања са јавним средствима у року и на начин прописан одредбама овог закона (члан 27.);

б) не изради планове новчаних токова којима се предвиђа прилив и одлив средстава на ЈРТ и не достави их на одобравање Одбору за ликвидност (чл. 4. и 5.);

ц) не врши централизовану исплату плата и накнада за буџетске кориснике и ванбуџетске фондове (члан 8.);

д) не израђује финансијске извјештаје (члан 11.);

е) не успостави и не води систем Главне књиге трезора и неопходне системе помоћних књига (члан 13. став (2));

ф) посредством Главне књиге трезора не евидентира све финансијске трансакције које се односе на буџет и финансијски план, укључујући и трансакције које се односе на дугове и програме финансиране из иностране или домаће помоћи (члан 15.).

Члан 25.

Новчаном казном од 3.000,00 КМ до 20.000,00 КМ биће кажњено за прекршај одговорно лице буџетског корисника ако:

а) приједлог оперативних планова расхода и издатака буџетских корисника изради супротно одобреним плановима новчаних токова из члана 5. став (2) овог закона (члан 6.);

б) не врши унос обавеза за плаћање у трезорску апликацију у складу са процедурама трезора и одобреним плановима новчаних токова из члана 6. овог закона (члан 7.);

ц) надлежном трезору у одговарајућем платном циклусу не поднесу доказ о заснивању и престанку радног односа свих запослених за које се плате обезбјеђују у буџету, односно финансијском плану (члан 8.);

д) у складу са правилима не чувају рачуноводствене евиденције и документацију која се односи на уговорене обавезе, наруџбенице, фактуре, овлашћења за плаћања и друге евиденције о финансијским трансакцијама и догађајима (члан 12. став (4)).

VI – ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 26.

Кантони, општине, градови и ванбуџетски фондови су обавезни да у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона ускладе своје прописе с овим законом.

Члан 27.

Кантони, општине, градови и ванбуџетски фондови су обавезни да у року од 12 мјесеци од дана ступања на снагу овог закона успоставе трезорски начин пословања са јавним средствима у складу с одредбама овог закона.

Члан 28.

Федерални министар финансија ће у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона донијети проведбене прописе за примјену овог закона и то:

а) упутство о процедурама информатичке и функционалне заштите рачуноводственог система Главне књиге трезора и помоћних књига трезорског пословања – модула (члан 17.);
б) правилник о процедурама поврата више или погрешно уплаћених јавних прихода који се односе на текућу фискалну годину (члан 18. став (1));
ц) упутство о начину уплаћивања и трошења властитих прихода буџетских корисника и ванбуџетских фондова (члан 18. став (2));
д) упутство о извршавању буџета са ЈРТ-а (члан 23. став (3)).

Члан 29.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о трезору у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 58/02, 19/03 и 79/07).

Члан 30.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Предсједавајућа Дома народа Парламента Федерације БиХ	Предсједавајући Представничког дома Парламента Федерације БиХ
Лидија Брадара, с. р.	**Един Мушић**, с. р.

692

Na osnovu člana IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O RADU

Proglašava se Zakon o radu, koji je usvojio Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici Predstavničkog doma od 31.07.2015. godine i na sjednici Doma naroda od 31.03.2016. godine.

Broj 01-02-200-02/16
04. aprila 2016. godine
Sarajevo

Predsjednik
Marinko Čavara, s. r.

ZAKON
O RADU

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se zaključivanje ugovora o radu, radno vrijeme, plaće, prestanak ugovora o radu, ostvarivanje prava i obaveza iz radnog odnosa, zaključivanje kolektivnih ugovora, mirno rješavanje kolektivnih radnih sporova i druga pitanja iz radnog odnosa, ako drugim zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.

Gamatička terminologija

Član 2.

Gramatička terminologija korištenja muškog i ženskog roda za pojmove u ovom zakonu uključuje oba roda.

Ravnopravna zastupljenost spolova

Član 3.

Formiranje vijeća zaposlenika, mirovnog vijeća, ekonomsko-socijalnog vijeća i drugih organa koji proizilaze iz ovog zakona i kolektivnih ugovora, odražavat će ravnopravnu zastupljenost spolova.

Zasnivanje radnog odnosa

Član 4.

(1) Stupanjem na rad radnika na osnovu zaključenog ugovora o radu zasniva se radni odnos.
(2) Nakon zaključivanja ugovora o radu poslodavac je dužan prijaviti radnika na penzijsko i invalidsko osiguranje, zdravstveno osiguranje i osiguranje za slučaj nezaposlenosti (u daljem tekstu: obavezno osiguranje) u skladu sa zakonom.

Pojam poslodavca

Član 5.

Poslodavac, u smislu ovog zakona, je fizičko ili pravno lice koje radniku daje posao na osnovu ugovora o radu.

Pojam radnika

Član 6.

Radnik, u smislu ovog zakona, je fizičko lice koje je zaposleno na osnovu ugovora o radu.

Osnovna prava i obaveze radnika

Član 7.

(1) Poslodavac utvrđuje mjesto i način obavljanja rada poštivajući pri tome prava i dostojanstvo radnika, a radnik je obavezan prema uputama poslodavca datim u skladu sa prirodom i vrstom rada lično obavljati preuzeti posao, te poštivati organizaciju rada i poslovanja kod poslodavca, kao i zakone i opće akte poslodavca.
(2) Radnik ima pravo na pravičnu plaću, uvjete rada koji obezbjeđuju sigurnost i zaštitu života i zdravlja na radu, te druga prava u skladu sa zakonom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu i ugovorom o radu.

Osnovi i vrste diskriminacije

Član 8.

(1) Zabranjena je diskriminacija radnika kao i lica koje traži zaposlenje, s obzirom na spol, spolno opredjeljenje, bračno stanje, porodične obaveze, starost, invalidnost, trudnoću, jezik, vjeru, političko i drugo mišljenje, nacionalnu pripadnost, socijalno porijeklo, imovno stanje, rođenje, rasu, boju kože, članstvo ili nečlanstvo u političkim strankama i sindikatima, zdravstveni status, ili neko drugo lično svojstvo.

(2) Diskriminacija može biti direktna ili indirektna.
(3) Direktna diskriminacija, u smislu ovog zakona, znači svako postupanje uzrokovano nekim od osnova iz stava 1. ovog člana kojim se radnik, kao i lice koje traži zaposlenje stavlja ili je bilo stavljeno u nepovoljniji položaj u odnosu na druga lica u istoj ili sličnoj situaciji.
(4) Indirektna diskriminacija, u smislu ovog zakona, postoji kada određena naizgled neutralna odredba, pravilo, kriterij ili praksa stavlja ili bi stavila u nepovoljniji položaj radnika kao i lice koje traži zaposlenje zbog određene osobine, statusa, opredjeljenja, uvjerenja ili vrijednosnog sistema koji čine osnove za zabranu diskriminacije iz stava 1. ovog člana u odnosu na drugog radnika, kao i lice koje traže zaposlenje.

Uznemiravanje i nasilje na radu

Član 9.

(1) Poslodavcu i drugim licima zaposlenim kod poslodavca zabranjeno je uznemiravanje ili seksualno uznemiravanje, nasilje po osnovu spola, kao i sistematsko uznemiravanje na radu ili u vezi s radom (mobing) radnika i lica koja traže zaposlenje kod poslodavca.
(2) Uznemiravanje u smislu stava 1. ovog člana je svako neželjeno ponašanje uzrokovano nekim od osnova iz člana 8. ovog zakona koje ima za cilj ili predstavlja povredu dostojanstva radnika i lica koje traži zaposlenje, a koje uzrokuje strah ili neprijateljsko, ponižavajuće ili uvredljivo okruženje.
(3) Seksualno uznemiravanje u smislu stava 1. ovog člana je svako ponašanje koje riječima ili radnjama seksualne prirode ima za cilj ili predstavlja povredu dostojanstva radnika i lica koje traži zaposlenje, a koje izaziva strah ili stvara ponižavajuće ili uvredljivo okruženje.
(4) Nasilje na osnovu spola je bilo koje djelo koje nanosi fizičku, psihičku, seksualnu ili ekonomsku štetu ili patnju, kao i prijetnje takvim djelima koje ozbiljno sputavaju lica u njihovim pravima i slobodama na principu ravnopravnosti spolova na radu ili u vezi sa radom.
(5) Mobing predstavlja specifičnu formu nefizičkog uznemiravanja na radnom mjestu koje podrazumijeva ponavljanje radnji kojima jedno ili više lica psihički zlostavlja i ponižava drugo lice, a čija je svrha ili posljedica ugrožavanje njegovog ugleda, časti, dostojanstva, integriteta, degradacija radnih uvjeta ili profesionalnog statusa.

Zabrana diskriminacije

Član 10.

(1) Diskriminacija iz člana 8. ovog zakona zabranjena je u odnosu na:
   a. uvjete za zapošljavanje i izbor kandidata za obavljanje određenog posla,
   b. uvjete rada i sva prava iz radnog odnosa,
   c. obrazovanje, osposobljavanje i usavršavanje,
   d. napredovanje u poslu i
   e. otkazivanje ugovora o radu.
(2) Odredbe ugovora o radu za koje se utvrdi da su diskriminirajuće po nekom od osnova iz člana 8. ovog zakona, ništave su.

Izuzeci od zabrane diskriminacije

Član 11.

(1) Ne smatraju se diskriminacijom pravljenje razlike, isključenje ili davanje prvenstva u odnosu na određeni posao kada je priroda posla takva ili se posao obavlja pod takvim uvjetima da karakteristike povezane sa nekim od osnova iz člana 8. ovog zakona predstavljaju stvarni i odlučujući uvjet obavljanja posla, te da je svrha koja se time želi postići opravdana.
(2) Ne smatraju se diskriminacijom odredbe ovog zakona, kolektivnog ugovora i ugovora o radu koje se odnose na posebnu zaštitu određenih kategorija radnika u skladu sa zakonom.

Zaštita u slučajevima diskriminacije

Član 12.

(1) U slučajevima diskriminacije u smislu odredaba ovog zakona, radnik kao i lice koje traži zaposlenje mogu od poslodavca zahtijevati zaštitu u roku od 15 dana od dana saznanja za diskriminaciju.
(2) Ako poslodavac u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva iz prethodnog stava, ne udovolji tom zahtjevu, radnik može u daljem roku od 30 dana podnijeti tužbu nadležnom sudu.
(3) Ako radnik odnosno lice koje traži zaposlenje u slučaju spora iznesu činjenice koje opravdavaju sumnju da je poslodavac postupio suprotno odredbama ovog zakona o zabrani diskriminacije, na poslodavcu je teret dokazivanja da nije bilo diskriminacije, odnosno da postojeća razlika nije usmjerena na diskriminaciju već da ima svoje objektivno opravdanje.
(4) Ako sud utvrdi da je tužba iz stava 2. ovog člana osnovana poslodavac je dužan radniku uspostaviti i osigurati ostvarivanje prava koja su mu uskraćena, te mu nadoknaditi štetu nastalu diskriminacijom.

Pravo na vođenje krivičnog ili građanskog postupka

Član 13.

U slučajevima diskriminacije, uznemiravanja, seksualnog uznemiravanja, nasilja na osnovu spola, kao i mobinga na radu ili u vezi s radom, ni jedna odredba ovog zakona ne može se tumačiti kao ograničavanje ili umanjivanje prava na vođenje krivičnog ili građanskog postupka.

Sloboda udruživanja

Član 14.

(1) Radnici imaju pravo, po svom slobodnom izboru, organizirati sindikat, te se u njega učlaniti, u skladu sa statutom ili pravilima tog sindikata.
(2) Poslodavci imaju pravo, po svom slobodnom izboru, formirati udruženje poslodavaca, te se u njega učlaniti, u skladu sa statutom ili pravilima tog udruženja.
(3) Sindikat i udruženja poslodavaca mogu se osnovati bez ikakvog prethodnog odobrenja.

Dobrovoljnost članstva

Član 15.

(1) Radnici odnosno poslodavci slobodno odlučuju o svom stupanju ili istupanju iz sindikata, odnosno udruženja poslodavaca.
(2) Radnik odnosno poslodavac ne može biti stavljen u nepovoljniji položaj zbog članstva ili nečlanstva u sindikatu odnosno udruženju poslodavaca.

Zabrana miješanja u funkcioniranje udruženja

Član 16.

(1) Poslodavcima ili udruženjima poslodavaca koji djeluju u sopstveno ime ili putem nekog drugog lica, člana ili zastupnika, zabranjuje se:
   a. miješanje u uspostavljanje, funkcioniranje ili upravljanje sindikatom;
   b. zagovaranje ili pružanje pomoći sindikatu sa ciljem kontroliranja takvog sindikata.
(2) Sindikatu koji djeluje u sopstveno ime ili putem nekog drugog lica, člana ili zastupnika, zabranjeno je miješanje u

uspostavljanje, funkcioniranje ili upravljanje udruženjem poslodavaca.

Nemogućnost zabrane zakonite djelatnosti udruženja

Član 17.

Zakonita djelatnost sindikata odnosno udruženja poslodavaca ne može se trajno ni privremeno zabraniti.

Osiguravanje uvjeta za djelovanje sindikata kod poslodavca

Član 18.

(1) Poslodavac je dužan osigurati odgovarajuće uvjete za djelovanje sindikata u skladu sa kolektivnim ugovorom.
(2) Poslodavac je dužan, uz pisanu saglasnost radnika, obračunati i iz plaće radnika, obustavljati sindikalnu članarinu, te je uplaćivati na račun sindikata, u skladu sa uputama sindikata.
(3) Sindikalnim predstavnicima koji nisu u radnom odnosu kod poslodavca, ali čiji sindikat ima članove kod poslodavca, dozvoljen je pristup kod poslodavca kada je to potrebno za obavljanje sindikalne aktivnosti.
(4) Sindikalni predstavnici iz stava 3. ovog člana ne mogu prilikom obavljanja sindikalnih aktivnosti narušavati radne i tehnološke procese, te mjere sigurnosti i zdravlja na radu kod poslodavca, u skladu sa kolektivnim ugovorom.

Primjena najpovoljnijeg prava

Član 19.

(1) Kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu ne mogu se utvrditi nepovoljnija prava od prava utvrđenih ovim zakonom.
(2) Kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu mogu se utvrditi povoljnija prava od prava utvrđenih ovim zakonom.
(3) Ako je neko pravo iz radnog odnosa različito uređeno ovim zakonom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu, primjenjuje se za radnika najpovoljnije pravo**.**

II. ZAKLJUČIVANJE UGOVORA O RADU

Uvjeti za zaključivanje ugovora o radu

Član 20.

(1) Sa licem mlađim od 15 godina života ne može se zaključiti ugovor o radu, niti se ono može zaposliti na bilo koju vrstu poslova.
(2) Lice između 15 i 18 godina života (u daljem tekstu: maloljetnik) može zaključiti ugovor o radu, odnosno zaposliti se uz saglasnost zakonskog zastupnika i pod uvjetom da od ovlaštenog ljekara ili nadležne zdravstvene ustanove pribavi ljekarsko uvjerenje kojim dokazuje da ima opću zdravstvenu sposobnost za rad.

Probni rad

Član 21.

(1) Prilikom zaključivanja ugovora o radu može se ugovoriti probni rad.
(2) Probni rad iz stava 1. ovog člana ne može trajati duže od šest mjeseci.
(3) Ako se probni rad prekida prije roka na koji je ugovoren, otkazni rok je sedam dana.
(4) Radniku koji ne zadovolji na poslovima radnog mjesta za vrijeme obavljanja probnog rada, prestaje radni odnos sa danom isteka roka utvrđenog ugovorom o probnom radu.

Ugovor o radu na neodređeno i određeno vrijeme

Član 22.

(1) Ugovor o radu zaključuje se:
   a. na neodređeno vrijeme;
   b. na određeno vrijeme.
(2) Ugovor o radu koji ne sadrži podatak u pogledu trajanja smatrat će se ugovorom o radu na neodređeno vrijeme.
(3) Ugovor o radu na određeno vrijeme ne može se zaključiti za period duži od tri godine.
(4) Ako radnik izričito ili prećutno obnovi ugovor o radu na određeno vrijeme sa istim poslodavcem, odnosno izričito ili prećutno zaključi s istim poslodavcem uzastopne ugovore o radu na određeno vrijeme na period duži od tri godine bez prekida, takav ugovor smatrat će se ugovorom o radu na neodređeno vrijeme.

Odsustva sa rada koja se ne smatraju prekidom ugovora o radu

Član 23.

Prekidom ugovora o radu iz člana 22. stav 4. ovoga zakona ne smatraju se prekidi nastali zbog:
   a. godišnjeg odmora;
   b. privremene spriječenosti za rad;
   c. porođajnog odsustva;
   d. odsustva sa rada u skladu sa zakonom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu;
   e. perioda između otkaza ugovora o radu i dana povratka na radno mjesto na osnovu odluke suda ili drugog organa, u skladu sa zakonom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu;
   f. odsustva sa rada uz saglasnost poslodavca;
   g. vremenskog perioda do 60 dana između ugovora o radu sa istim poslodavcem, osim ako kolektivnim ugovorom nije utvrđen duži vremenski period.

Sadržaj zaključenog ugovora o radu

Član 24.

(1) Ugovor o radu zaključuje se u pisanoj formi i sadrži, naročito, podatke o:
   a. nazivu i sjedištu poslodavca;
   b. imenu i prezimenu, prebivalištu odnosno boravištu radnika;
   c. trajanju ugovora o radu;
   d. danu otpočinjanja rada;
   e. mjestu rada;
   f. radnom mjestu na koje se radnik zapošljava i kratak opis poslova;
   g. dužini i rasporedu radnog vremena;
   h. plaći, dodacima na plaću, te periodima isplate;
   i. naknadi plaće;
   j. trajanju godišnjeg odmora;
   k. otkaznom roku
   l. druge podatke u vezi sa uvjetima rada utvrđenim kolektivnim ugovorom.
(2) Umjesto podataka iz st. 1. tač. g., h., i., j., k. i l. ovog člana, može se u ugovoru o radu naznačiti odgovarajući član zakona, kolektivnog ugovora ili pravilnika o radu, kojim su uređena ta pitanja.
(3) Ako poslodavac ne zaključi ugovor o radu sa radnikom u pisanoj formi, a radnik obavlja poslove za poslodavca uz naknadu, smatra se da je zasnovan radni odnos na neodređeno vrijeme, ako poslodavac drugačije ne dokaže.

Upućivanje na rad u inozemstvu

Član 25.

Ako se radnik upućuje na rad u inozemstvu, prije odlaska u inozemstvo, mora se postići pisana saglasnost između poslodavca i radnika u pogledu slijedećih uvjeta ugovora:
   a. radnog mjesta u inozemstvu;
   b. trajanju rada u inozemstvu;
   c. mjestu rada i boravka u inozemstvu;

d. valuti u kojoj će se isplaćivati plaća i drugim primanjima u novcu i naturi na koja radnik ima prava za vrijeme boravka u inozemstvu;
e. uvjetima vraćanja u zemlju.

Rad izvan prostorija poslodavca

Član 26.

(1) Ugovor o radu može se zaključiti radi obavljanja poslova i izvan prostorija poslodavca (kod kuće radnika ili u drugom prostoru koji osigura radnik), u skladu sa kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu.
(2) Ugovor o radu zaključen u smislu stava 1. ovog člana, pored podataka iz člana 24. ovog zakona, sadrži i podatke o:
a. trajanju radnog vremena,
b. vrsti poslova i načinu organiziranja rada,
c. uvjetima rada i načinu vršenja nadzora nad radom,
d. visini plaće za obavljeni rad i rokovima isplate,
e. upotrebi vlastitih sredstava za rad i naknadi troškova za njihovu upotrebu,
f. naknadi drugih troškova vezanih za obavljanje poslova i način njihovog utvrđivanja,
g. drugim pravima i obavezama.
(3) Ugovor iz stava 1. ovog člana može se zaključiti samo za poslove koji nisu opasni ili štetni po zdravlje radnika ili drugih lica i ne ugrožavaju radnu okolinu, u skladu sa zakonom.

Radno-pravni status direktora

Član 27.

(1) Predsjednik i članovi uprave, odnosno poslovodni organ drugog naziva (u daljem tekstu: direktor) može poslovodnu funkciju obavljati u radnom odnosu ili bez radnog odnosa, u skladu sa pravilnikom o radu.
(2) Direktor može zasnovati radni odnos na neodređeno ili određeno vrijeme.
(3) Radni odnos na određeno vrijeme traje do isteka roka na koji je izabran direktor, odnosno do njegovog razrješenja.
(4) Na direktora se ne primjenjuju odredbe Glave IV-VII i XI ovog zakona.
(5) Ako direktor obavlja poslovodnu funkciju bez radnog odnosa, prava, obaveze i odgovornosti se uređuju ugovorom, u skladu sa opštim aktom poslodavca.

Dostava radniku fotokopije prijave na obavezno osiguranje

Član 28.

Poslodavac je dužan radniku, uz pisani dokaz, dostaviti fotokopije prijava na obavezno osiguranje u roku od 15 dana od dana zaključivanja ugovora o radu, odnosno početka rada, kao i svake promjene osiguranja koja se tiče radnika.

Podaci koji se ne mogu tražiti

Član 29.

Prilikom postupka odabira kandidata za radno mjesto (razgovor, testiranje, anketiranje i sl.) i zaključivanja ugovora o radu poslodavac ne može tražiti od radnika podatke koji nisu u neposrednoj vezi sa radnim odnosom, a naročito u vezi sa odredbom člana 8. ovog zakona.

Postupanje sa ličnim podacima radnika

Član 30.

Lični podaci radnika ne mogu se prikupljati, obrađivati, koristiti ili dostavljati trećim licima, osim ako je to određeno zakonom ili ako je to potrebno radi ostvarivanja prava i obaveza iz radnog odnosa.

III. OBRAZOVANJE, OSPOSOBLJAVANJE I USAVRŠAVANJE ZA RAD

Prava i obaveze u vezi sa obrazovanjem, osposobljavanjem i usavršavanjem za rad

Član 31.

(1) Poslodavac može, u skladu sa potrebama rada, omogućiti radniku obrazovanje, osposobljavanje i usavršavanje za rad.
(2) Poslodavac je obavezan prilikom promjena ili uvođenja novog načina ili organiziranja rada, omogućiti radniku obrazovanje, osposobljavanje ili usavršavanje za rad.
(3) Radnik je obavezan, u skladu sa svojim sposobnostima i potrebama rada, obrazovati se, osposobljavati i usavršavati za rad.
(4) Uvjeti i način obrazovanja, osposobljavanja i usavršavanja za rad iz st. 2. i 3. ovog člana uređuju se kolektivnim ugovorom ili pravilnikom o radu.

Prijem pripravnika

Član 32.

(1) Radi stručnog osposobljavanja za samostalan rad, poslodavac može zaključiti ugovor o radu sa pripravnikom.
(2) Pripravnikom se smatra lice sa završenom srednjom ili višom školom, odnosno fakultetom koje prvi put zasniva radni odnos u tom zanimanju, a koje je prema zakonu, obavezno položiti stručni ispit ili mu je za rad u zanimanju potrebno prethodno radno iskustvo.
(3) Ugovor o radu sa pripravnikom zaključuje se na određeno vrijeme, a najduže godinu dana, ako zakonom nije drugačije određeno.
(4) Za vrijeme obavljanja pripravničkog staža pripravnik ima pravo na 70% plaće utvrđene za poslove za koje se osposobljava.
(5) Poslodavac i pripravnik mogu se dogovoriti i o većem iznosu plaće iz stava 4. ovog člana.

Polaganje stručnog ispita

Član 33.

Nakon završenog pripravničkog staža, pripravnik polaže stručni ispit, ako je to zakonom, propisom kantona ili pravilnikom o radu propisano.

Stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa

Član 34.

(1) Ako je stručni ispit ili radno iskustvo utvrđeno zakonom ili pravilnikom o radu uvjet za obavljanje poslova određenog zanimanja, poslodavac može lice koje je završilo školovanje za takvo zanimanje primiti na stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa.
(2) Vrijeme stručnog osposobljavanja iz stava 1. ovog člana računa se u pripravnički staž i radno iskustvo utvrđeno kao uvjet za rad u određenom zanimanju i može trajati najduže onoliko vremena koliko traje pripravnički staž.
(3) Ugovor o stručnom osposobljavanju zaključuje se u pisanoj formi.
(4) Poslodavac dostavlja kopiju ugovora iz stava 3. ovog člana u roku od osam dana nadležnoj službi za zapošljavanje, radi evidencije i nadzora.
(5) Lice na stručnom osposobljavanju ima pravo na zdravstveno osiguranje kako je to utvrđeno propisima za nezaposlena lica, a prava po osnovu osiguranja za slučaj povrede na radu i profesionalnog oboljenja osigurava poslodavac u skladu sa propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju.
(6) Licu za vrijeme stručnog osposobljavanja osigurava se odmor u toku rada, dnevni odmor između dva uzastopna radna dana i sedmični odmor.

IV. RADNO VRIJEME

Pojam radnog vremena

Član 35.

(1) Radno vrijeme je vremenski period u kojem je radnik, prema ugovoru o radu, obavezan obavljati poslove za poslodavca.
(2) Radnim vremenom ne smatra se vrijeme u kojem je radnik pripravan odazvati se pozivu poslodavca za obavljanje poslova, ako se ukaže takva potreba.
(3) Vrijeme pripravnosti za rad i visina naknade za vrijeme pripravnosti uređuje se kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu i ugovorom o radu.

Puno i nepuno radno vrijeme

Član 36.

(1) Ugovor o radu može se zaključiti za rad sa punim ili nepunim radnim vremenom.
(2) Puno radno vrijeme traje 40 sati sedmično, ako zakonom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu nije određeno u kraćem trajanju.
(3) Puno radno vrijeme za maloljetne radnike ne smije biti duže od 35 sati sedmično.
(4) Puno radno vrijeme može se rasporediti na pet, odnosno šest radnih dana u skladu sa kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu.
(5) Nepunim radnim vremenom smatra se radno vrijeme kraće od punog radnog vremena.
(6) Radnik koji je zaključio ugovor o radu sa nepunim radnim vremenom, može zaključiti više takvih ugovora kako bi na taj način ostvario puno radno vrijeme.
(7) Radnik koji radi sa nepunim radnim vremenom prava iz radnog odnosa ostvaruje zavisno od dužine radnog vremena u skladu sa kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu.

Skraćivanje radnog vremena

Član 37.

(1) Na poslovima na kojima, uz primjenu mjera sigurnosti i zdravlja na radu, nije moguće zaštititi radnika od štetnih utjecaja, radno vrijeme se skraćuje srazmjerno štetnom utjecaju uvjeta rada na zdravlje i radnu sposobnost radnika.
(2) Poslovi iz stava 1. ovog člana i trajanje radnog vremena utvrđuju se pravilnikom o sigurnosti i zdravlju na radu, u skladu sa zakonom.
(3) O skraćivanju radnog vremena u smislu stava 1. ovog člana odlučuje federalno odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rad na zahtjev poslodavca, inspektora rada ili sindikata, a na osnovu stručne analize izdate od ovlaštene stručne organizacije, u skladu sa zakonom.
(4) Pri ostvarivanju prava na plaću i drugih prava po osnovu rada i u vezi sa radom, skraćeno radno vrijeme u smislu ovog člana izjednačava se sa punim radnim vremenom.

Prekovremeni rad

Član 38.

(1) U slučaju više sile (požar, potres, poplava) i iznenadnog povećanja obima posla, kao i u drugim sličnim slučajevima neophodne potrebe, radnik je, na zahtjev poslodavca, obavezan da radi duže od punog radnog vremena (prekovremeni rad), a najviše do osam sati sedmično.
(2) Ako prekovremeni rad radnika traje duže od tri sedmice neprekidno ili više od 10 sedmica u toku kalendarske godine, o prekovremenom radu poslodavac obavještava nadležnu inspekciju rada.
(3) Nije dozvoljen prekovremeni rad maloljetnom radniku, trudnici, majci odnosno usvojitelju djeteta do tri godine života, kao i samohranom roditelju, samohranom usvojitelju i licu kojem je na osnovu rješenja nadležnog organa dijete povjereno na čuvanje i odgoj, do šest godina života djeteta.
(4) Trudnica, majka, odnosno usvojitelj djeteta do tri godine života, kao i samohrani roditelj, samohrani usvojitelj i lice kojem je na osnovu rješenja nadležnog organa dijete povjereno na čuvanje i odgoj, do šest godina života djeteta, može raditi prekovremeno ako da pisanu izjavu o dobrovoljnom pristanku na takav rad.
(5) Inspekcija rada zabranit će prekovremeni rad uveden suprotno st. 1.-4. ovog člana.

Preraspodjela radnog vremena

Član 39.

(1) Ako priroda posla to zahtijeva, puno i nepuno radno vrijeme može se preraspodijeliti tako da tokom jednog perioda traje duže, a tokom drugog perioda kraće od punog radnog vremena, s tim da prosječno radno vrijeme u toku trajanja preraspodjele, ne može biti duže od 52 sata sedmično, a za sezonske poslove najduže 60 sati sedmično.
(2) O uvođenju preraspodjele iz stava 1. ovog člana, poslodavac je dužan donijeti pisanu odluku koju dostavlja radniku.
(3) Ako je uvedena preraspodjela radnog vremena, prosječno radno vrijeme tokom kalendarske godine ili drugog perioda određenog kolektivnim ugovorom, ne može biti duže od punog ili nepunog radnog vremena.
(4) Preraspodijeljeno radno vrijeme ne smatra se prekovremenim radom.
(5) Maloljetni radnik, trudnica, majka odnosno usvojitelj djeteta do tri godine života, kao i samohrani roditelj, samohrani usvojitelj i lice kojem je na osnovu rješenja nadležnog organa dijete povjereno na čuvanje i odgoj, do šest godina života djeteta, može raditi u preraspodjeli radnog vremena samo ukoliko pisanom izjavom pristane na takav rad.

Noćni rad

Član 40.

(1) Rad u vremenu između 22 sata uvečer i 6 sati ujutro idućeg dana, a u poljoprivredi između 22 sata i 5 sati ujutro, smatra se noćnim radom, ako za određeni slučaj zakonom, propisom kantona ili kolektivnim ugovorom nije drugačije određeno.
(2) Ako je rad organiziran u smjenama koje uključuju i noćni rad mora se osigurati izmjena smjena tako da radnik u noćnoj smjeni radi uzastopno najduže jednu sedmicu.

Posebna zaštita radnika koji rade noću

Član 41.

(1) Poslodavac je pri organizaciji noćnog rada ili rada u smjeni dužan voditi posebnu brigu o organizaciji rada prilagođenoj radniku te o sigurnosnim i zdravstvenim uvjetima u skladu s prirodom posla koji se obavlja noću ili u smjeni.
(2) Poslodavac je dužan noćnim i smjenskim radnicima osigurati sigurnost i zdravstvenu zaštitu u skladu s prirodom posla koji obavljaju, kao i sredstva zaštite i prevencije koja odgovaraju i primjenjuju se na sve ostale radnike i dostupna su u svako doba.
(3) Radnicima koji rade noću poslodavac je dužan osigurati periodične ljekarske preglede najmanje jednom u dvije godine.
(4) Ako se na ljekarskom pregledu iz stava 3. ovog člana utvrdi da radniku prijeti nastanak invalidnosti zbog rada noću, poslodavac mu je dužan ponuditi zaključivanje ugovora o radu za obavljanje istih ili drugih poslova izvan noćnog rada, ukoliko takvi poslovi postoje, odnosno ako uz

prekvalifikaciju i dokvalifikaciju postoji mogućnost rasporeda radnika na druge poslove.

(5) Zabranjen je noćni rad trudnica počev od šestog mjeseca trudnoće, majki i usvojitelja, kao i lica kojem je na osnovu rješenja nadležnog organa dijete povjereno na čuvanje i odgoj, i to do navršene dvije godine života djeteta.

Noćni rad maloljetnih radnika

Član 42.

(1) Zabranjen je noćni rad maloljetnih radnika.

(2) Za maloljetne radnike u industriji, rad u vremenu između 19 sati uvečer i 7 sati ujutro idućeg dana, smatra se noćnim radom.

(3) Za maloljetne radnike koji nisu zaposleni u industriji, rad u vremenu između 20 sati uvečer i 6 sati ujutro idućeg dana, smatra se noćnim radom.

(4) Izuzetno, maloljetni radnici privremeno mogu biti izuzeti od zabrane noćnog rada u slučaju havarija, više sile i zaštite interesa Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija), na osnovu saglasnosti inspekcije rada kantona (daljem tekstu: nadležna inspekcija rada).

(5) Federalni ministar rada i socijalne politike (u daljem tekstu: Federalni ministar) će pravilnikom propisati koje se djelatnosti smatraju industrijom u smislu stava 2. ovog člana.

Obaveza vođenja evidencija

Član 43.

(1) Poslodavac je dužan svakodnevno voditi evidenciju o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.

(2) Evidencija iz stava 1. ovog člana mora sadržavati podatke o početku i završetku radnog vremena, smjenama i druge podatke o prisustvu radnika na radu.

(3) Poslodavac je dužan, pored evidencija iz stava 1. ovog člana, voditi evidenciju o radnicima koji su kod njega zaposleni-matična evidencija.

(4) Poslodavac je dužan inspektoru rada na njegov zahtjev predočiti evidencije iz st. 1. i 3. ovog člana.

(5) Federalni ministar će pravilnikom propisati sadržaj i način vođenja evidencija iz st. 1. i 3. ovog člana.

V. ODMORI I ODSUSTVA

Odmor u toku radnog vremena

Član 44.

(1) Radnik koji radi duže od šest sati dnevno, ima pravo na odmor u toku radnog dana u trajanju od najmanje 30 minuta.

(2) Poslodavac je dužan radniku, na njegov zahtjev, omogućiti odmor iz stava 1. ovog člana u trajanju od jednog sata za jedan dan u toku radne sedmice.

(3) Vrijeme odmora iz st. 1. i 2. ovog člana ne uračunava se u radno vrijeme.

(4) Način i vrijeme korištenja odmora iz st. 1. i 2. ovog člana uređuje se kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu i ugovorom o radu.

Dnevni odmor

Član 45.

(1) Radnik ima pravo na odmor između dva uzastopna radna dana (dnevni odmor) u trajanju od najmanje 12 sati neprekidno.

(2) Za vrijeme rada na sezonskim poslovima, radnik ima pravo na dnevni odmor u trajanju od najmanje 10 sati neprekidno, a za maloljetne radnike u trajanju od najmanje 12 sati neprekidno.

Sedmični odmor

Član 46.

(1) Radnik ima pravo na sedmični odmor u trajanju od najmanje 24 sata neprekidno, a ako je neophodno da radi na dan svog sedmičnog odmora, osigurava mu se jedan dan u periodu određenom prema dogovoru poslodavca i radnika koji ne može biti duži od dvije sedmice.

(2) Od radnika se može tražiti da radi na dan svog sedmičnog odmora samo u slučaju više sile, vanrednog povećanja obima posla ukoliko poslodavac ne može primijeniti druge mjere, sprječavanja gubitka kvarljive robe kao i u drugim slučajevima utvrđenim kolektivnim ugovorom ili pravilnikom o radu.

(3) Radniku se ne može uskratiti pravo na odmor u toku rada, dnevni odmor i sedmični odmor.

Minimalni godišnji odmor

Član 47.

(1) Radnik, za svaku kalendarsku godinu, ima pravo na plaćeni godišnji odmor u trajanju od najmanje 20 radnih dana, a najduže 30 radnih dana.

(2) Maloljetni radnik ima pravo na godišnji odmor u trajanju od najmanje 24 radna dana.

Sticanje prava na godišnji odmor

Član 48.

(1) Radnik koji se prvi put zaposli ili koji ima prekid rada između dva radna odnosa duži od 15 dana, stiče pravo na godišnji odmor nakon šest mjeseci neprekidnog rada.

(2) Ako radnik nije stekao pravo na godišnji odmor u smislu stava 1. ovog člana, ima pravo na najmanje jedan dan godišnjeg odmora za svaki navršeni mjesec dana rada, u skladu sa kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu i ugovorom o radu.

(3) Odsustvo sa rada zbog privremene spriječenosti za rad, materinstva i drugog odsustva koje nije uvjetovano voljom radnika, ne smatra se prekidom rada iz stava 1. ovog člana.

Način korištenja godišnjeg odmora

Član 49.

(1) Trajanje godišnjeg odmora duže od najkraćeg propisanog ovim zakonom, uređuje se kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu.

(2) U trajanje godišnjeg odmora ne uračunava se vrijeme privremene spriječenosti za rad, vrijeme praznika u koje se ne radi, kao i drugo vrijeme odsustvovanja sa rada koje se radniku priznaje u staž osiguranja.

(3) Pri utvrđivanju trajanja godišnjeg odmora smatra se da je radno vrijeme raspoređeno na način kako je utvrđeno kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu.

Korištenje godišnjeg odmora u dijelovima

Član 50.

(1) Godišnji odmor može se koristiti u dva dijela.

(2) Ako radnik koristi godišnji odmor u dijelovima, prvi dio koristi bez prekida u trajanju od najmanje 12 radnih dana u toku kalendarske godine, a drugi dio najkasnije do 30. juna naredne godine.

(3) Radnik koji ne iskoristi dio godišnjeg odmora u smislu stava 2. ovog člana, nema pravo prenošenja godišnjeg odmora u narednu godinu.

(4) Radnik ima pravo koristiti jedan dan godišnjeg odmora kad on to želi, uz obavezu da o tome obavijesti poslodavca najmanje tri dana prije njegovog korištenja.

Zaštita prava na godišnji odmor

Član 51.

(1) Radnik se ne može odreći prava na godišnji odmor.
(2) Radniku se ne može uskratiti pravo na godišnji odmor, niti mu se izvršiti isplata naknade umjesto korištenja godišnjeg odmora, osim u slučaju iz člana 52. stav 4. ovog zakona.

Korištenje godišnjeg odmora

Član 52.

(1) Plan korištenja godišnjeg odmora utvrđuje poslodavac, uz prethodnu konsultaciju sa radnicima ili njihovim predstavnicima u skladu sa zakonom, uzimajući u obzir potrebe posla, kao i opravdane razloge radnika.
(2) Poslodavac je dužan pisanom odlukom obavijestiti radnika o trajanju godišnjeg odmora i periodu njegovog korištenja najmanje sedam dana prije korištenja godišnjeg odmora.
(3) Radnik za vrijeme korištenja godišnjeg odmora ima pravo na naknadu plaće, u visini plaće koju bi ostvario da je radio.
(4) U slučaju prestanka ugovora o radu, poslodavac je dužan radniku koji nije iskoristio cijeli ili dio godišnjeg odmora isplatiti naknadu umjesto korištenja godišnjeg odmora u iznosu koji bi primio da je koristio cijeli, odnosno preostali dio godišnjeg odmora, ako godišnji odmor ili njegov dio nije iskoristio krivicom poslodavca.

Plaćeno odsustvo

Član 53.

(1) Radnik ima pravo na odsustvo sa rada uz naknadu plaće do sedam radnih dana u jednoj kalendarskoj godini - plaćeno odsustvo u slučaju: stupanja u brak, porođaja supruge, teže bolesti i smrti člana uže obitelji, odnosno domaćinstva, u skladu sa kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu i ugovorom o radu.
(2) Članom uže obitelji, u smislu stava 1. ovog člana, smatraju se: bračni odnosno vanbračni partner, dijete (bračno, vanbračno, usvojeno, pastorče i dijete bez roditelja uzeto na izdržavanje), otac, majka, očuh, maćeha, usvojilac, dedo i nana (po ocu i majci), braća i sestre.
(3) Radnik ima pravo na plaćeno odsustvo za vrijeme obrazovanja ili stručnog osposobljavanja i usavršavanja, te obrazovanja za potrebe sindikalnog rada, pod uvjetima, u trajanju i uz naknadu određenu kolektivnim ugovorom ili pravilnikom o radu.
(4) Radnik dobrovoljni davalac krvi, za svako darivanje ima pravo na najmanje jedan dan plaćenog odsustva.
(5) U pogledu stjecanja prava iz radnog odnosa ili u vezi sa radnim odnosom, vrijeme plaćenog odsustva smatra se vremenom provedenim na radu.
(6) Radnik ima pravo na plaćeno odsustvo i u drugim slučajevima i za vrijeme utvrđeno propisom kantona, kolektivnim ugovorom ili pravilnikom o radu.

Neplaćeno odsustvo

Član 54.

(1) Poslodavac može radniku, na njegov pisani zahtjev, odobriti odsustvo sa rada bez naknade plaće - neplaćeno odsustvo.
(2) Uvjeti i vrijeme korištenja neplaćenog odsustva uređuju se kolektivnim ugovorom ili pravilnikom o radu.
(3) Poslodavac je dužan omogućiti radniku odsustvo do četiri radna dana u jednoj kalendarskoj godini, radi zadovoljavanja njegovih vjerskih odnosno tradicijskih potreba, s tim da se odsustvo od dva dana koristi uz naknadu plaće - plaćeno odsustvo.
(4) Za vrijeme odsustva iz stava 1. ovog člana prava i obaveze radnika koji se stiču na radu i po osnovu rada, miruju.

VI. ZAŠTITA RADNIKA

Sigurnost i zdravlje na radu

Član 55.

(1) Prilikom stupanja radnika na rad poslodavac je dužan omogućiti radniku da se upozna sa propisima u vezi sa radnim odnosima i propisima u vezi sa sigurnošću i zdravljem na radu, te ga je dužan upoznati sa organizacijom rada.
(2) Radnici imaju pravo i obavezu da koriste sve mjere zaštite predviđene propisima o sigurnosti i zdravlju na radu i drugim važećim propisima.
(3) Radnik ima pravo da odbije da radi ako mu neposredno prijeti opasnost po život i zdravlje zbog toga što nisu provedene mjere zaštite predviđene propisima o sigurnosti i zdravlju na radu i o tome je dužan odmah obavijestiti poslodavca i nadležnu inspekciju rada.
(4) Radnik koji odbije da radi iz razloga navedenih u stavu 3. ovog člana ima pravo na naknadu plaće kao da je radio, a za vrijeme dok se ne provedu propisane mjere predviđene propisima o sigurnosti i zdravlju na radu i drugim propisima, ako za to vrijeme nije raspoređen na druge odgovarajuće poslove.

Obaveze radnika i poslodavca

Član 56.

(1) Prilikom zaključivanja ugovora o radu i tokom trajanja radnog odnosa,radnik je dužan obavijestiti poslodavca o bolesti ili drugoj okolnosti koja ga onemogućava ili bitno ometa u izvršavanju obaveza iz ugovora o radu ili koja ugrožava život ili zdravlje lica s kojima radnik dolazi u dodir u izvršavanju ugovora o radu.
(2) Radi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti za obavljanje određenih poslova, poslodavac može uputiti radnika na ljekarski pregled.
(3) Troškove ljekarskog pregleda iz stava 2. ovog člana snosi poslodavac.

Zaštita maloljetnika

Član 57.

(1) Maloljetnik ne može da radi na naročito teškim fizičkim poslovima, radovima pod zemljom ili pod vodom, ni na ostalim poslovima koji bi mogli štetno i sa povećanim rizikom da utiču na njegov život i zdravlje, razvoj i moral, s obzirom na njegove psihofizičke osobine.
(2) Federalni ministar posebnim propisom utvrdit će poslove iz stava 1. ovog člana.
(3) Inspektor rada zabranit će rad maloljetnika na poslovima iz stava 1. ovog člana.
(4) U slučaju iz stava 3. ovog člana poslodavac je dužan maloljetnom radniku ponuditi zaključivanje ugovora o radu za obavljanje drugih odgovarajućih poslova, a ako takvih poslova nema, dužan mu je ponuditi prekvalifikaciju ili dokvalifikaciju za druge odgovarajuće poslove.
(5) Ukoliko nakon prekvalifikacije ili dokvalifikacije iz stava 4, ovog člana ne postoje poslovi koje maloljetni radnik može obavljati poslodavac mu može otkazati ugovor o radu na način i pod uvjetima propisanim ovim zakonom.

Ljekarski pregled maloljetnika

Član 58.

(1) Maloljetni radnik, u cilju zaštite njegovog zdravlja i psihofizičkog razvoja, ima pravo na ljekarski pregled najmanje jednom u dvije godine.
(2) Troškove ljekarskog pregleda iz stava 1. ovog člana snosi poslodavac.

Zaštita žena

Član 59.

Žena ne može biti zaposlena na poslovima pod zemljom (u rudnicima), osim u slučaju ako je zaposlena na rukovodećem mjestu koje ne zahtijeva fizički rad ili u službama zdravstvene i socijalne zaštite, odnosno ako žena mora provesti izvjesno vrijeme na obuci pod zemljom ili mora povremeno ulaziti u podzemni dio rudnika u cilju obavljanja zanimanja koje ne uključuje fizički rad.

Zabrana nejednakog postupanja

Član 60.

(1) Poslodavac ne može odbiti da zaposli ženu zbog njene trudnoće niti može za vrijeme trudnoće, korištenja porođajnog odsustva, te za vrijeme korištenja prava iz čl. 63., 64. i 65. ovog zakona otkazati ugovor o radu ženi, odnosno radniku koji se koristi nekim od spomenutih prava.
(2) Prestanak ugovora o radu na određeno vrijeme ne smatra se otkazom ugovora o radu u smislu stava 1. ovog člana.
(3) Poslodavac ne smije tražiti bilo kakve podatke o trudnoći, osim ako radnica zahtijeva određeno pravo predviđeno zakonom ili drugim propisom radi zaštite trudnica.

Privremeni raspored žene za vrijeme trudnoće

Član 61.

(1) Poslodavac je dužan ženu za vrijeme trudnoće, odnosno dojenja djeteta, rasporediti na druge poslove ako je to u interesu njenog zdravstvenog stanja, koje je utvrdio ovlašteni ljekar.
(2) Ako poslodavac nije u mogućnosti da osigura raspoređivanje žene u smislu stava 1. ovog člana, žena ima pravo na odsustvo sa rada uz naknadu plaće, u skladu sa kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu.
(3) Privremeni raspored iz stava 1. ovog člana ne može imati za posljedicu smanjenje plaće žene.
(4) Ženu, iz stava 1. ovog člana, poslodavac može premjestiti u drugo mjesto rada, samo uz njen pisani pristanak.

Porođajno odsustvo

Član 62.

(1) Za vrijeme trudnoće, porođaja i njege djeteta, žena ima pravo na porođajno odsustvo u trajanju od jedne godine neprekidno.
(2) Na osnovu nalaza ovlaštenog ljekara žena može da otpočne porođajno odsustvo 28 dana prije očekivanog datuma porođaja.
(3) Žena može koristiti kraće porođajno odsustvo, ali ne kraće od 42 dana poslije porođaja.
(4) Nakon 42 dana poslije porođaja pravo na porođajno odsustvo može koristiti i radnik - otac djeteta, ako se roditelji tako sporazumiju.
(5) Radnik – otac djeteta može koristiti pravo iz stava 1. ovog člana i u slučaju smrti majke, ako majka napusti dijete ili ako iz drugih opravdanih razloga ne može da koristi porođajno odsustvo.

Rad sa polovinom punog radnog vremena nakon isteka porođajnog odsustva

Član 63.

(1) Nakon isteka porođajnog odsustva, žena sa djetetom najmanje do jedne godine života ima pravo da radi polovinu punog radnog vremena, a za blizance, treće i svako slijedeće dijete ima pravo da radi polovinu punog radnog vremena do navršene dvije godine života djeteta, ako propisom kantona nije predviđeno duže trajanje ovog prava.
(2) Pravo iz stava 1. ovog člana može koristiti i radnik - otac djeteta, ako žena za to vrijeme radi u punom radnom vremenu.

Rad sa polovinom punog radnog vremena do tri godine života djeteta

Član 64.

Nakon isteka godine dana života djeteta, jedan od roditelja ima pravo da radi polovinu punog radnog vremena do tri godine života djeteta, ako je djetetu, prema nalazu nadležne zdravstvene ustanove, potrebna pojačana briga i njega.

Pravo žene na odsustvo radi dojenja

Član 65.

(1) Žena koja doji dijete, a koja nakon korištenja porođajnog odsustva radi puno radno vrijeme, ima pravo da odsustvuje s posla dva puta dnevno u trajanju od po sat vremena radi dojenja, do navršene jedne godine života djeteta.
(2) Vrijeme odsustva iz stava 1. ovog člana računa se u puno radno vrijeme.

Pravo na porođajno odsustvo u slučaju gubitka djeteta

Član 66.

Ako žena rodi mrtvo dijete ili ako dijete umre prije isteka porođajnog odsustva, ima pravo da produži porođajno odsustvo za onoliko vremena koliko je, prema nalazu ovlaštenog ljekara, potrebno da se oporavi od porođaja i psihičkog stanja prouzrokovanog gubitkom djeteta, a najmanje 45 dana od porođaja odnosno od smrti djeteta, za koje vrijeme joj pripadaju sva prava po osnovu porođajnog odsustva.

Pravo na odsustvo nakon isteka porođajnog odsustva

Član 67.

(1) Jedan od roditelja može da odsustvuje sa rada do tri godine života djeteta, ako je to predviđeno kolektivnim ugovorom ili pravilnikom o radu.
(2) Za vrijeme odsustvovanja sa rada u smislu stava 1. ovog člana, prava i obaveze iz radnog odnosa, miruju.

Naknada plaće za vrijeme porođajnog odsustva i rada sa polovinom punog radnog vremena

Član 68.

(1) Za vrijeme korištenja porođajnog odsustva, radnik ima pravo na naknadu plaće, u skladu sa posebnim zakonom.
(2) Pored prava iz stava 1. ovog člana, radniku se može isplatiti i razlika do pune plaće na teret poslodavca.
(3) Za vrijeme rada sa polovinom punog radnog vremena iz čl. 63. i 64. ovog zakona, radnik ima za polovinu punog radnog vremena za koje ne radi, pravo na naknadu plaće, u skladu sa posebnim zakonom.

Prava roditelja djeteta sa težim smetnjama u razvoju

Član 69.

(1) Jedan od roditelja djeteta sa težim smetnjama u razvoju (teže hendikepiranog djeteta) ima pravo da radi polovinu punog radnog vremena, u slučaju da se radi o samohranom roditelju ili da su oba roditelja zaposlena, pod uvjetom da dijete nije smješteno u ustanovu socijalno - zdravstvenog zbrinjavanja, na osnovu nalaza nadležne zdravstvene ustanove.
(2) Roditelju, koji koristi pravo iz stava 1. ovog člana, pripada pravo na naknadu plaće, u skladu sa zakonom.
(3) Roditelju koji koristi pravo iz stava 1. ovog člana, ne može se narediti da radi noću, prekovremeno i ne može mu se promijeniti mjesto rada, ako za to nije dao svoj pisani pristanak.

Prava usvojioca djeteta i lica kojem je dijete povjereno na čuvanje i odgoj

Član 70.

Prava iz člana 62. st. 1. i 3. i čl. 63., 64., 67., 68. i 69. ovog zakona može koristiti jedan od usvojilaca djeteta ili lice kojem je na osnovu rješenja nadležnog organa dijete povjereno na čuvanje i odgoj.

Zaštita radnika u slučaju privremene spriječenosti za rad zbog povrede na radu ili profesionalnog oboljenja

Član 71.

(1) Radniku koji je pretrpio povredu na radu ili je obolio od profesionalne bolesti, poslodavac ne može otkazati ugovor o radu za vrijeme privremene spriječenosti za rad zbog liječenja ili oporavka, osim ako je počinio teži prijestup ili težu povredu radne obaveze iz ugovora o radu.
(2) U slučajevima i za vrijeme iz stava 1. ovog člana, radniku ne može prestati ugovor o radu koji je zaključen na određeno vrijeme, osim ako je počinio teži prijestup ili težu povredu radne obaveze iz ugovora o radu.
(3) U slučaju iz stava 2. ovog člana ugovor o radu na određeno vrijeme se neće smatrati ugovorom o radu na neodređeno vrijeme u smislu člana 22. stav 4. ovog zakona.

Pravo radnika da se vrati na rad nakon prestanka privremene spriječenosti za rad

Član 72.

(1) Povreda na radu, bolest ili profesionalna bolest ne mogu štetno utjecati na ostvarivanje prava radnika iz radnog odnosa.
(2) Radnik koji je bio privremeno spriječen za rad do šest mjeseci, a za kojeg nakon liječenja i oporavka nadležna zdravstvena ustanova ili ovlašteni ljekar utvrdi da je sposoban za rad, ima pravo da se vrati na poslove na kojima je radio prije nastupanja privremene spriječenosti za rad.
(3) Ukoliko ne postoji mogućnost da se radnik koji je bio privremeno spriječen za rad duže od šest mjeseci vrati na poslove na kojima je radio ili na druge odgovarajuće poslove, poslodavac ga može rasporediti na druge poslove prema njegovoj stručnoj spremi i radnim sposobnostima.
(4) Ukoliko ne postoji mogućnost raspoređivanja iz stava 3. ovog člana, poslodavac može, nakon provedenih konsultacija sa vijećem zaposlenika, otkazati radniku ugovor o radu.
(5) Radnik je dužan, najkasnije u roku od tri dana od dana nastupanja spriječenosti za rad, pisanim putem obavijestiti poslodavca o privremenoj spriječenosti za rad.

Prava radnika sa promijenjenom radnom sposobnosti

Član 73.

Ako nadležna ustanova za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja ocijeni da kod radnika postoji promijenjena radna sposobnost (invalid II kategorije), poslodavac mu je dužan u pisanoj formi ponuditi novi ugovor o radu za obavljanje poslova za koje je radnik sposoban, ako takvi poslovi postoje, odnosno ako uz prekvalifikaciju i dokvalifikaciju postoji mogućnost rasporeda radnika na druge poslove.

Otkaz ugovora o radu radniku sa promijenjenom radnom sposobnosti

Član 74.

(1) Poslodavac može, samo uz prethodnu saglasnost vijeća zaposlenika odnosno sindikata, otkazati ugovor o radu radniku kod kojega postoji promijenjena radna sposobnost, ukoliko je kod poslodavca vijeće zaposlenika odnosno sindikat formiran.
(2) Ukoliko vijeće zaposlenika odnosno sindikat uskrati saglasnost iz stava 1. ovog člana rješavanje spora povjerava se arbitraži u skladu sa kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu. Ukoliko je nezadovoljan odlukom arbitraže, poslodavac može u roku od 15 dana od dana dostavljanja arbitražne odluke zatražiti da predmetnu saglasnost nadomjesti sudska odluka.
(3) U slučaju otkazivanja ugovora o radu iz stava 1. ovog člana, radnik ima pravo na otpremninu u iznosu uvećanom za najmanje 50% u odnosu na otpremninu iz člana 111. ovog zakona, osim ukoliko se ugovor otkazuje zbog kršenja obaveza iz radnog odnosa ili zbog neispunjavanja obaveza iz ugovora o radu od strane radnika.

VII. PLAĆA I NAKNADA PLAĆE

Pravo na plaću

Član 75.

(1) Plaća radnika utvrđuje se kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu i ugovorom o radu.
(2) Plaća za obavljeni rad i vrijeme provedeno na radu sastoji se od osnovne plaće, dijela plaće za radni učinak i uvećane plaće uz člana 76. ovog zakona, u skladu sa kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu i ugovorom o radu.
(3) Kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu utvrđuju se elementi za određivanje osnovne plaće i dijela plaće po osnovu radnog učinka.

Pravo na povećanu plaću

Član 76.

Radnik ima pravo na povećanu plaću za otežane uvjete rada, prekovremeni rad i noćni rad, te za rad na dan sedmičnog odmora, praznika ili nekog drugog dana za koji je zakonom određeno da se ne radi, u skladu sa kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu i ugovorom o radu.

Jednakost plaća

Član 77.

(1) Poslodavac je dužan radnicima isplatiti jednake plaće za rad jednake vrijednosti bez obzira na njihovu nacionalnu, vjersku, spolnu, političku i sindikalnu pripadnost kao i drugi diskriminatorni osnov iz člana 8. stav 1. ovog zakona.
(2) Pod radom jednake vrijednosti podrazumijeva se rad koji zahtijeva isti stepen stručne spreme, istu radnu sposobnost, odgovornost, fizički i intelektualni rad, vještine, uslove rada i rezultate rada.

Najniža plaća

Član 78.

(1) Kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu utvrđuje se najniža plaća.
(2) Najniža plaća određuje se na osnovu najniže cijene rada utvrđene kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu.
(3) Usklađivanje najniže plaće vrši Vlada Federacije uz prethodne konsultacije sa Ekonomsko-socijalnim vijećem za teritoriju Federacije BiH, u skladu sa kretanjem indeksa potrošačkih cijena, najmanje jednom godišnje.
(4) Poslodavac ne može radniku obračunati i isplatiti plaću manju od plaće utvrđene kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu.

Isplata plaće

Član 79.

(1) Plaća se isplaćuje nakon obavljenog rada, u periodima isplate koji ne mogu biti duži od 30 dana.
(2) Plaća i naknada plaće se isplaćuje u novcu.
(3) Prilikom isplate plaće poslodavac je dužan radniku uručiti pisani obračun plaće.
(4) Pojedinačne isplate plaće nisu javne.

Obračun plaće

Član 80.

(1) Poslodavac koji ne isplati plaću u roku iz člana 79. stav 1. ovog zakona ili je ne isplati u cijelosti dužan je do kraja mjeseca u kojem je dospjela isplata plaće, radniku uručiti obračun plaće koju je bio dužan isplatiti.
(2) Obračun iz stava 1. ovog člana smatra se izvršnom ispravom.

Naknada plaće

Član 81.

(1) Radnik ima pravo na naknadu plaće za period odsustvovanja sa rada iz opravdanih razloga predviđenih zakonom, propisom kantona, kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu (godišnji odmor, privremena spriječenost za rad, porođajno odsustvo, plaćeno odsustvo i sl.).
(2) Period iz stava 1. ovog člana za koji se naknada isplaćuje na teret poslodavca utvrđuje se zakonom, propisom kantona, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu.
(3) Radnik ima pravo na naknadu plaće za vrijeme prekida rada do kojeg je došlo zbog okolnosti za koje radnik nije kriv (viša sila, privremeni zastoj u proizvodnji i sl.), u skladu sa kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu i ugovorom o radu.

Zaštita plaće i naknade plaće

Član 82.

(1) Poslodavac ne može, bez izvršne sudske odluke ili bez saglasnosti radnika, svoje potraživanje prema njemu naplatiti uskraćivanjem isplate plaće ili nekog njenog dijela, odnosno uskraćivanjem isplate naknade plaće ili dijela naknade plaće.
(2) Saglasnost radnika iz stava 1. ovog člana ne može se dati prije nastanka potraživanja.

Prisilna obustava plaće i naknade plaće

Član 83.

Plaća ili naknada plaće radnika može se prisilno obustaviti, u skladu sa propisom kojim se regulira izvršni postupak.

VIII. IZUMI, PREDMETI INDUSTRIJSKOG DIZAJNA I TEHNIČKA UNAPREĐENJA RADNIKA

Postupanje u slučaju izuma, predmeta industrijskog dizajna i tehničkog unapređenja na radu ili u vezi sa radom

Član 84.

(1) Radnik je dužan da obavijesti poslodavca o izumu, predmetima industrijskog dizajna odnosno tehničkom unapređenju koje je ostvario na radu ili u vezi sa radom.
(2) Izumi odnosno predmeti industrijskog dizajna u smislu stava 1. ovog člana, određeni su propisima iz oblasti industrijskog vlasništva.
(3) Radnik je obavezan da čuva kao poslovnu tajnu podatke o izumu, odnosno predmetima industrijskog dizajna i ne smije ih bez odobrenja poslodavca dati trećem licu.
(4) Izumi odnosno predmeti industrijskog dizajna ostvareni na radu ili u vezi s radom pripadaju poslodavcu, a radnik ima pravo na nadoknadu utvrđenu kolektivnim ugovorom, ugovorom o radu ili posebnim ugovorom.
(5) O svom izumu, predmetima industrijskog dizajna koji nije ostvaren na radu ili u vezi s radom, radnik je dužan obavijestiti poslodavca ako je izum u vezi s djelatnošću poslodavca, te mu pismeno ponuditi ustupanje prava u vezi s izumom.
(6) Ako poslodavac primijeni tehničko unapređenje odnosno tehničko rješenje ostvareno racionalizacijom odnosno novatorskim rješenjima koje je predložio radnik, obavezan je radniku isplatiti naknadu koja se utvrđuje kolektivnim ugovorom, ugovorom o radu ili posebnim ugovorom.

IX. ZABRANA TAKMIČENJA RADNIKA SA POSLODAVCEM

Zakonska zabrana takmičenja

Član 85.

Radnik može, samo uz prethodno odobrenje poslodavca, za svoj ili tuđi račun ugovarati i obavljati poslove iz djelatnosti koju obavlja poslodavac.

Ugovorena zabrana takmičenja

Član 86.

(1) Poslodavac i radnik mogu ugovoriti da se određeno vrijeme, nakon prestanka ugovora o radu, a najduže dvije godine, radnik ne može zaposliti kod drugog lica koje je u tržišnoj utakmici sa poslodavcem i da ne može za svoj ili za račun trećeg lica, ugovarati i obavljati poslove kojima se takmiči sa poslodavcem.
(2) Ugovor iz stava 1. ovog člana zaključuje se u pisanoj formi ili može biti sastavni dio ugovora o radu.

Naknada u slučaju ugovorene zabrane takmičenja

Član 87.

(1) Ugovorena zabrana takmičenja obavezuje radnika samo ako je ugovorom poslodavac preuzeo obavezu da će radniku za vrijeme trajanja zabrane isplaćivati naknadu najmanje u iznosu polovine prosječne plaće isplaćene radniku u periodu od tri mjeseca prije prestanka ugovora o radu.
(2) Naknadu iz stava 1. ovog člana poslodavac je dužan isplatiti radniku krajem svakog kalendarskog mjeseca.
(3) Visina naknade iz stava 1. ovog člana usklađuje se na način i pod uvjetima utvrđenim kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu.

Prestanak ugovorene zabrane takmičenja

Član 88.

Uvjeti i način prestanka zabrane takmičenja uređuju se ugovorom između poslodavca i radnika.

X. NAKNADA ŠTETE

Odgovornost radnika za štetu prouzrokovanu poslodavcu

Član 89.

(1) Radnik koji na radu ili u vezi sa radom namjerno ili zbog krajnje nepažnje prouzrokuje štetu poslodavcu, dužan je štetu naknaditi.
(2) Ako štetu prouzrokuje više radnika, svaki radnik odgovara za dio štete koju je prouzrokovao.
(3) Ako se za svakog radnika ne može utvrditi dio štete koju je on prouzrokovao, smatra se da su svi radnici podjednako odgovorni i štetu naknađuju u jednakim dijelovima.
(4) Ako je više radnika prouzrokovalo štetu krivičnim djelom sa umišljajem, za štetu odgovaraju solidarno.

Određivanje paušalnog iznosa štete

Član 90.

(1) Ako se naknada štete ne može utvrditi u tačnom iznosu ili bi utvrđivanje njenog iznosa prouzrokovalo nesrazmjerne troškove, kolektivnim ugovorom ili pravilnikom o radu može se predvidjeti da se visina naknade štete utvrđuje u paušalnom iznosu, način utvrđivanja paušalnog iznosa i organ koji tu visinu utvrđuje kao i druga pitanja u vezi sa ovom naknadom.
(2) Ako je prouzrokovana šteta mnogo veća od utvrđenog paušalnog iznosa naknade štete, poslodavac može zahtijevati naknadu u visini stvarno prouzrokovane štete.

Odgovornost za štetu prouzrokovanu trećem licu

Član 91.

Radnik koji na radu ili u vezi sa radom namjerno ili zbog krajnje nepažnje prouzrokuje štetu trećem licu, a štetu je naknadio poslodavac, dužan je poslodavcu naknaditi iznos naknade isplaćene trećem licu.

Smanjenje i oslobađanje od obaveze naknade štete

Član 92.

Kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu utvrđuju se uvjeti i način smanjenja ili oslobađanja radnika od obaveze naknade štete.

Odgovornost poslodavca za štetu prouzrokovanu radniku

Član 93.

(1) Ako radnik pretrpi štetu na radu ili u vezi sa radom, poslodavac je dužan radniku naknaditi štetu po općim propisima obligacionog prava.
(2) Pravo na naknadu štete iz stava 1. ovog člana, odnosi se i na štetu koju je poslodavac uzrokovao radniku povredom njegovih prava iz radnog odnosa.
(3) Naknada plaće koju radnik ostvari zbog nezakonitog otkaza ne smatra se naknadom štete.

XI. PRESTANAK UGOVORA O RADU

Načini prestanka ugovora o radu

Član 94.

Ugovor o radu prestaje:

a. smrću radnika;
b. sporazumom poslodavca i radnika;
c. kad radnik navrši 65 godina života i 20 godina staža osiguranja, ako se poslodavac i radnik drugačije ne dogovore;
d. kada se na osnovu evidencija utvrdi da radni odnos radnika traje 40 godina, ako se poslodavac i radnik drugačije ne dogovore;
e. danom dostavljanja pravosnažnog rješenja o priznavanju prava na invalidsku penziju zbog gubitka radne sposobnosti;
f. otkazom ugovora o radu;
g. istekom vremena na koje je zaključen ugovor o radu na određeno vrijeme;
h. ako radnik bude osuđen na izdržavanje kazne zatvora u trajanju dužem od tri mjeseca - danom stupanja na izdržavanje kazne;
i. ako radniku bude izrečena mjera bezbjednosti, vaspitna ili zaštitna mjera u trajanju dužem od tri mjeseca - početkom primjene te mjere;
j. pravosnažnom odlukom nadležnog suda, koja ima za posljedicu prestanak radnog odnosa.

Sporazum o prestanku ugovora o radu

Član 95.

(1) Sporazum o prestanku ugovora o radu mora biti u pisanoj formi.
(2) Sporazumom iz stava 1. ovog člana utvrđuju se rok u kojem radni odnos prestaje, te sva ostala međusobna prava i obaveze koje iz prekida radnog odnosa proizilaze.

Otkaz ugovora o radu

Član 96.

(1) Poslodavac može otkazati radniku ugovor o radu, uz propisani otkazni rok, ako:
   a. je takav otkaz opravdan iz ekonomskih, tehničkih ili organizacijskih razloga, ili
   b. radnik nije u mogućnosti da izvršava svoje obaveze iz radnog odnosa.
(2) Poslodavac može otkazati ugovor o radu u slučajevima iz stava 1. ovog člana, ako se ne može osnovano očekivati od poslodavca da zaposli radnika na druge poslove ili da ga prekvalifikuje i dokvalifikuje za rad na drugim poslovima.
(3) Ako u periodu od jedne godine od otkazivanja ugovora o radu u smislu stava 1. tačka a. ovog člana, poslodavac namjerava da zaposli radnika sa istim kvalifikacijama i stepenom stručne spreme ili na istom radnom mjestu, prije zapošljavanja drugih lica dužan je ponuditi zaposlenje onim radnicima čiji su ugovori o radu otkazani.

Otkaz poslodavca bez obaveze poštivanja otkaznog roka

Član 97.

(1) Poslodavac može otkazati ugovor o radu radniku, bez obaveze poštivanja otkaznog roka, u slučaju da je radnik odgovoran za teži prijestup ili za težu povredu radnih obaveza iz ugovora o radu, a koji su takve prirode da ne bi bilo osnovano očekivati od poslodavca da nastavi radni odnos.
(2) U slučaju lakših prijestupa ili lakših povreda radnih obaveza iz ugovora o radu, ugovor o radu se ne može otkazati bez prethodnog pisanog upozorenja radniku.
(3) Pisano upozorenje iz stava 2. ovog člana sadrži opis prijestupa ili povrede radne obaveze za koje se radnik smatra odgovornim i izjavu o namjeri da se otkaže ugovor o radu bez davanja predviđenog otkaznog roka za slučaj da se prijestup ponovi u roku od šest mjeseci nakon izdavanja pisanog upozorenja poslodavca.
(4) Kolektivnim ugovorom ili pravilnikom o radu utvrđuju se vrste prijestupa ili povreda radnih obaveza iz st. 1. i 2. ovog člana.

Neopravdani razlozi za otkaz

Član 98.

Neopravdani razlozi za otkaz su:

a. privremena spriječenost za rad zbog bolesti ili povrede;
b. podnošenje žalbe ili tužbe odnosno sudjelovanje u postupku protiv poslodavca zbog povrede zakona, drugog propisa, kolektivnog ugovora ili pravilnika o radu odnosno obraćanje radnika nadležnim organima izvršne vlasti;
c. obraćanje radnika zbog opravdane sumnje na korupciju ili u dobroj vjeri podnošenje prijave o toj sumnji odgovornim licima ili nadležnim organima državne vlasti

Otkaz radnika bez obaveze poštivanja otkaznog roka

Član 99.

(1) Radnik može otkazati ugovor o radu bez obaveze poštivanja otkaznog roka, u slučaju da je poslodavac odgovoran za prijestup ili povredu obaveza iz ugovora o radu, a koji su takve prirode da ne bi bilo osnovano očekivati od radnika da nastavi radni odnos.
(2) U slučaju otkazivanja ugovora o radu iz stava 1. ovog člana radnik ima sva prava u skladu sa zakonom, kao da je ugovor nezakonito otkazan od strane poslodavca.

Rok za otkaz ugovora o radu bez poštivanja otkaznog roka

Član 100.

U slučajevima iz čl. 97. i 99. ovog zakona, ugovor o radu može se otkazati u roku od 60 dana od dana saznanja za činjenicu zbog koje se daje otkaz, ali najduže u roku od jedne godine od dana učinjene povrede.

Omogućavanje iznošenja odbrane radnika

Član 101.

Ako poslodavac otkazuje ugovor o radu zbog ponašanja ili rada radnika, obavezan je omogućiti radniku da se izjasni o elementima odgovornosti koja mu se stavlja na teret.

Teret dokazivanja

Član 102.

U slučaju spora zbog otkaza ugovora o radu, na poslodavcu je teret dokazivanja postojanja opravdanog razloga za otkaz ugovora o radu u smislu člana 96. stav 1. tač. a. i b. i člana 97. st. 1. i 2. ovog zakona.

Saglasnost za otkaz sindikalnom povjereniku

Član 103.

(1) Sindikalnom povjereniku za vrijeme obavljanja njegove dužnosti i šest mjeseci nakon prestanka obavljanja te dužnosti, poslodavac, bez prethodne saglasnosti federalnog ministarstva nadležnog za rad, ne može:
   a. otkazati ugovor o radu, ili
   b. na drugi način ga staviti u nepovoljniji položaj u odnosu na radno mjesto prije nego što je imenovan na funkciju sindikalnog povjerenika.

(2) Sindikalnim povjerenikom u smislu stava 1. ovog člana smatra se radnik koji je ovlašteni predstavnik sindikata organiziranog kod poslodavca u skladu sa propisima o organiziranju i djelovanju sindikata.

(3) Ukoliko nadležno ministarstvo uskrati saglasnost iz stava 1. ovog člana, poslodavac može u roku od 30 dana od dana dostave takve odluke zatražiti da saglasnost zamijeni sudska odluka.

Pisana forma otkaza

Član 104.

(1) Otkaz se daje u pisanoj formi.

(2) Poslodavac je obavezan, u pisanoj formi, obrazložiti otkaz.

(3) Otkaz se dostavlja radniku, odnosno poslodavcu kojem se otkazuje.

Trajanje otkaznog roka

Član 105.

(1) Otkazni rok ne može biti kraći od sedam dana u slučaju da radnik otkazuje ugovor o radu, ni kraći od 14 dana u slučaju da poslodavac otkazuje ugovor o radu.

(2) Otkazni rok počinje da teče od dana uručenja otkaza radniku odnosno poslodavcu.

(3) Kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu i ugovorom o radu može se utvrditi duže trajanje otkaznog roka, ali ne duže od mjesec dana kada radnik daje otkaz poslodavcu, odnosno tri mjeseca kada poslodavac daje otkaz.

Prava radnika u slučaju nezakonitog otkaza

Član 106.

(1) Ako radnik, na zahtijev poslodavca, prestane sa radom prije isteka propisanog otkaznog roka, poslodavac je obavezan da mu isplati naknadu plaće i prizna sva ostala prava kao da je radio do isteka otkaznog roka.

(2) Ako sud utvrdi da je otkaz nezakonit može poslodavca obavezati da:
   a. vrati radnika na rad, na njegov zahtjev, na poslove na kojima je radio ili druge odgovarajuće poslove i isplati mu naknadu plaće u visini plaće koju bi radnik ostvario da je radio i nadoknadi mu štetu, ili
   b. isplati radniku:
      - naknadu plaće u visini plaće koju bi radnik ostvario da je radio;
      - naknadu štete za pretrpljenu štetu;
      - otpremninu na koju radnik ima pravo u skladu sa zakonom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu;
      - druge naknade na koje radnik ima pravo, u skladu sa zakonom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu.

(3) Ako radnik prestane sa radom prije isteka propisanog otkaznog roka, bez saglasnosti poslodavca, poslodavac ima pravo na naknadu štete prema opštim propisima o naknadi štete.

(4) Radnik koji osporava otkazivanje ugovora o radu može tražiti da sud donese privremenu mjeru o njegovom vraćanju na rad, do okončanja sudskog spora.

Otkaz s ponudom izmijenjenog ugovora o radu

Član 107.

(1) Odredbe ovog zakona koje se odnose na otkaz, primjenjuju se i u slučaju kada poslodavac otkaže ugovor i istovremeno ponudi radniku zaključivanje ugovora o radu pod izmijenjenim uvjetima.

(2) Ako radnik prihvati ponudu poslodavca iz stava 1. ovog člana, zadržava pravo da pred nadležnim sudom osporava dopuštenost takve izmjene ugovora.

(3) O ponudi za zaključivanje ugovora o radu pod izmijenjenim uvjetima radnik se mora izjasniti u roku koji odredi poslodavac, a koji ne može biti kraći od osam dana.

Privremeni raspored radnika na drugo radno mjesto

Član 108.

(1) U hitnim slučajevima (zamjena iznenada odsutnog radnika, iznenadno povećanje obima posla, sprječavanje nastanka veće štete, kvar na postrojenjima, elementarne nepogode i sl.) poslodavac može donijeti jednostranu odluku o rasporedu radnika na drugo radno mjesto, a najduže do 60 dana u toku jedne kalendarske godine.

(2) U slučaju iz stava 1. ovog člana, plaća radnika i druge naknade se obračunavaju kao da je radio na radnom mjestu za koje ima zaključen ugovor o radu.

(3) Zahtjev za zaštitu prava, podnesen protiv odluke iz stava 1. ovog člana ne odlaže njeno izvršenje.

Program zbrinjavanja viška radnika

Član 109.

Poslodavac koji zapošljava više od 30 radnika, a koji u periodu od naredna tri mjeseca ima namjeru da zbog ekonomskih, tehničkih ili organizacijskih razloga otkaže ugovor o radu najmanje petorici radnika, dužan je da se konsultira sa vijećem zaposlenika i sindikatom.

Obaveza konsultiranja

Član 110.

(1) Obaveza konsultiranja u smislu člana 109. ovog zakona:
   a. zasniva se na aktu u pisanoj formi koji je pripremio poslodavac;
   b. započinje najmanje 30 dana prije davanja obavijesti o otkazu radnicima na koje se odnosi.

(2) Akt u pisanoj formi iz stava 1. ovog člana dostavlja se vijeću zaposlenika ili sindikatu prije početka konsultiranja, a sadrži, naročito, slijedeće podatke:
   - razloge za predviđeno otkazivanje ugovora o radu;
   - broj, kategoriju i spol radnika za čije je ugovore predviđen otkaz;
   - mjere za koje poslodavac smatra da se pomoću njih mogu izbjeći neki ili svi predviđeni otkazi (npr. raspoređivanje radnika na drugo radno mjesto kod istog poslodavca, prekvalifikacija gdje je to potrebno, privremeno skraćivanje radnog vremena);

- mjere za koje poslodavac smatra da bi mogle pomoći radnicima da nađu zaposlenje kod drugog poslodavca;
- mjere za koje poslodavac smatra da se mogu poduzeti u cilju prekvalifikacije radnika radi zapošljavanja kod drugog poslodavca.

(3) Ako u periodu od jedne godine od otkazivanja ugovora o radu, u smislu člana 109. ovog zakona, poslodavac namjerava da zaposli radnike sa istim kvalifikacijama i stepenom stručne spreme ili na istom radnom mjestu, prije zapošljavanja drugih lica dužan je ponuditi zaposlenje onim radnicima čiji su ugovori o radu otkazani.

Otpremnina

Član 111.

(1) Radnik koji je sa poslodavcem zaključio ugovor o radu na neodređeno vrijeme, a kojem poslodavac otkazuje ugovor o radu nakon najmanje dvije godine neprekidnog rada, osim ako se ugovor otkazuje zbog kršenja obaveze iz radnog odnosa ili zbog neispunjavanja obaveza iz ugovora o radu od strane radnika, ima pravo na otpremninu u iznosu koji se određuje u zavisnosti od dužine prethodnog neprekidnog trajanja radnog odnosa sa tim poslodavcem.

(2) Otpremnina iz stava 1. ovog člana utvrđuje se kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu. Otpremnina se ne može utvrditi u iznosu manjem od jedne trećine prosječne mjesečne plaće isplaćene radniku u posljednja tri mjeseca prije prestanka ugovora o radu, za svaku navršenu godinu rada kod tog poslodavca.

(3) Otpremnina iz stava 2. ovog člana ne može biti veća od šest prosječnih mjesečnih plaća isplaćenih radniku u posljednja tri mjeseca prije prestanka ugovora o radu.

(4) Izuzetno, umjesto otpremnine iz stava 2. ovog člana, poslodavac i radnik mogu se dogovoriti i o drugom vidu naknade.

(5) Način, uvjeti i rokovi isplate otpremnine iz st. 2. i 4. ovog člana, utvrđuju se pisanim ugovorom između radnika i poslodavca.

XII. OSTVARIVANJE PRAVA I OBAVEZA IZ RADNOG ODNOSA

Odlučivanje o pravima i obavezama iz radnog odnosa

Član 112.

(1) O pravima i obavezama radnika iz ugovora o radu odlučuje, u skladu sa ovim zakonom, kolektivnim ugovorom i drugim propisima, poslodavac ili drugo ovlašteno lice određeno statutom ili aktom o osnivanju.

(2) Ako je poslodavac fizičko lice može pisanom punomoći ovlastiti drugo poslovno sposobno punoljetno lice da ga zastupa u ostvarivanju prava i obaveza iz radnog odnosa ili u vezi sa radnim odnosom.

Ostvarivanje pojedinačnih prava radnika

Član 113.

U ostvarivanju pojedinačnih prava iz radnog odnosa radnik može zahtijevati ostvarivanje tih prava kod poslodavca, pred nadležnim sudom i drugim organima, u skladu sa ovim zakonom.

Zaštita prava iz radnog odnosa

Član 114.

(1) Radnik koji smatra da mu je poslodavac povrijedio neko pravo iz radnog odnosa može u roku od 30 dana od dana dostavljanja odluke kojom je povrijeđeno njegovo pravo, odnosno od dana saznanja za povredu prava zahtijevati od poslodavca ostvarivanje tog prava.

(2) Ako poslodavac u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva za zaštitu prava ili postizanja dogovora o mirnom rješavanju spora iz člana 116. stav 1. ovog zakona ne udovolji tom zahtjevu, radnik može u daljem roku od 90 dana podnijeti tužbu pred nadležnim sudom.

(3) Zaštitu povrijeđenog prava pred nadležnim sudom ne može zahtijevati radnik koji prethodno poslodavcu nije podnio zahtjev iz stava 1. ovog člana, osim u slučaju zahtjeva radnika za naknadu štete ili drugo novčano potraživanje iz radnog odnosa.

Zastara novčanih potraživanja

Član 115.

Sva novčana potraživanja iz radnog odnosa zastarjevaju u roku od tri godine od dana nastanka obaveze.

Mirno rješavanje sporova

Član 116.

(1) Prije podnošenja tužbe radnik i poslodavac mogu se dogovoriti o mirnom rješavanju spora na način i pod uvjetima predviđenim zakonom.

(2) Ukoliko se postupak iz stava 1. ovog člana ne okonča u razumnom roku, koji ne može biti duži od 60 dana ili se postupak mirenja okonča neuspješno, radnik ima pravo da podnese tužbu nadležnom sudu, u rokovima iz člana 114. ovog zakona koji teku od dana okončanja postupka mirenja.

Prenošenje ugovora o radu u slučaju promjene poslodavca

Član 117.

(1) U slučaju statusne promjene poslodavca, odnosno promjene poslodavca u skladu sa zakonom (spajanja, pripajanja, podjele, promjene oblika društva i dr.) ili u slučaju promjene vlasništva nad kapitalom poslodavca, svi ugovori o radu koji važe na dan promjene poslodavca, uz pisanu saglasnost radnika, prenose se na novog poslodavca (poslodavac pravni sljednik).

(2) Radnik čiji se ugovor o radu prenese na način iz stava 1. ovog člana zadržava sva prava iz radnog odnosa koja je stekao do dana prenosa ugovora o radu.

(3) Poslodavac - pravni prethodnik dužan je o prenošenju ugovora o radu na poslodavca pravnog sljednika pisanim putem obavijestiti radnike čiji se ugovori o radu prenose.

XIII. PRAVILNIK O RADU

Obaveza donošenja pravilnika o radu

Član 118.

(1) Poslodavac koji zapošljava više od 30 radnika donosi i objavljuje pravilnik o radu, kojim se uređuju plaće, organizacija rada, sistematizacija radnih mjesta, posebni uvjeti za zasnivanje radnog odnosa i druga pitanja značajna za radnika i poslodavca, u skladu sa zakonom i kolektivnim ugovorom.

(2) O donošenju pravilnika o radu poslodavac se obavezno konsultira sa sindikatom odnosno vijećem zaposlenika ukoliko su formirani.

(3) Pravilnik iz stava 1. ovog člana objavljuje se na oglasnoj tabli poslodavca, a stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja.

(4) Sindikat odnosno vijeće zaposlenika može od nadležnog suda zatražiti da nezakonit pravilnik o radu ili neke njegove odredbe oglasi nevažećim.

XIV. SUDJELOVANJE RADNIKA U ODLUČIVANJU - VIJEĆE ZAPOSLENIKA

Pravo formiranja Vijeća zaposlenika

Član 119.

(1) Radnici kod poslodavca koji zapošljava najmanje 30 radnika, imaju pravo da formiraju vijeće zaposlenika, koje će ih zastupati kod poslodavca u zaštiti njihovih prava i interesa.

(2) Ako kod poslodavca nije formirano vijeće zaposlenika, sindikat ima obaveze i ovlaštenja koja se odnose na ovlaštenja vijeća zaposlenika, u skladu sa zakonom.

Prijedlog za formiranje Vijeća zaposlenika

Član 120.

Vijeće zaposlenika formira se na prijedlog reprezentativnog sindikata ili najmanje 20% radnika zaposlenih kod poslodavca.

Način i postupak formiranja Vijeća zaposlenika

Član 121.

Način i postupak formiranja vijeća zaposlenika, kao i druga pitanja vezana za rad i djelovanje vijeća zaposlenika, uređuju se zakonom.

XV. REPREZENTATIVNOST SINDIKATA I UDRUŽENJA POSLODAVACA

Uvjeti reprezentativnosti sindikata

Član 122.

(1) Sindikat se smatra reprezentativnim:
   a. ako je registrovan kod nadležnog organa, u skladu sa zakonom;
   b. ako se finansira pretežno iz članarina i drugih vlastitih izvora;
   c. ako ima potreban procenat učlanjenosti zaposlenih, u skladu sa ovim zakonom.

Reprezentativnost sindikata kod poslodavca

Član 123.

Reprezentativnim sindikatom kod poslodavca smatra se sindikat u koji je učlanjeno najmanje 20% zaposlenih od ukupnog broja zaposlenih kod poslodavca.

Reprezentativnost sindikata za područje djelatnosti

Član 124.

Reprezentativnim sindikatom za jedno ili više područja djelatnosti smatra se sindikat koji, pored uvjeta iz člana 122. ovog zakona ispunjava i uvjet da ima najmanje 30% članova od ukupnog broja zaposlenih u području djelatnosti (grani) na teritoriji Federacije, odnosno području kantona.

Reprezentativnost sindikata za teritoriju Federacije

Član 125.

Reprezentativnim sindikatom za teritoriju Federacije smatra se onaj sindikat koji, pored uvjeta iz člana 122.ovog zakona, ima najmanje 30% članova, u odnosu na ukupan broj zaposlenih u Federaciji, prema podacima Federalnog zavoda za statistiku.

Uvjeti za reprezentativnost sindikata kantona

Član 126.

Ukoliko je sindikat kantona organizacioni dio sindikata iz čl. 124. i 125. ovog zakona smatra se da ispunjava uvjete iz člana 122. tač. a. i b.

Reprezentativni sindikat

Član 127.

Ako sindikat iz čl. 123., 124. i 125. ovog zakona ne ispunjava uvjet u pogledu procenta broja članova u odnosu na ukupan broj zaposlenih, reprezentativnim sindikatom smatra se sindikat sa najvećim brojem učlanjenih od ukupnog broja zaposlenih.

Uvjeti za reprezentativnost udruženja poslodavaca

Član 128.

(1) Udruženje poslodavaca smatra se reprezentativnim:
   a. ako je upisano u registar u skladu sa zakonom;
   b. ako ima potreban broj članova;
   c. ako se finansira pretežno iz članarina i drugih vlastitih izvora.

(2) Reprezentativnim udruženjem poslodavaca u smislu stava 1. ovog člana smatra se udruženje poslodavaca čiji članovi zapošljavaju najmanje 20% od ukupnog broja zaposlenih u privredi na teritoriju Federacije, odnosno području kantona.

(3) Ako ni jedno udruženje poslodavaca ne ispunjava uvjet iz stava 2. ovog člana, reprezentativnim udruženjem poslodavaca smatra se udruženje čiji članovi zapošljavaju najveći broj zaposlenih u privredi na teritoriji Federacije, odnosno području kantona.

(4) Ukoliko je udruženje poslodavaca kantona organizacioni dio Udruženja poslodavaca Federacije, smatra se da ispunjava uvjete iz stava 1.ovog člana.

Postupak utvrđivanja reprezentativnosti sindikata kod poslodavca

Član 129.

(1) Reprezentativnost sindikata kod poslodavca utvrđuje poslodavac na zahtjev sindikata koji djeluje kod poslodavca u prisustvu predstavnika zainteresiranih sindikata, u skladu sa ovim zakonom.

(2) Uz zahtjev se podnose dokazi o ispunjavanju uvjeta reprezentativnosti utvrđenih u članu 122. ovog zakona i izjava lica ovlaštenog za zastupanje i predstavljanje sindikata.

(3) Ukoliko je sindikat kod poslodavca dio sindikata registrovanog kod nadležnog organa u skladu sa zakonom, uz zahtjev za utvrđivanje reprezentativnosti podnosi rješenje o upisu tog sindikata u registar udruženja i potvrdu tog sindikata da je njegov sastavni dio.

(4) O zahtjevu iz stava 1. ovog člana poslodavac odlučuje rješenjem na osnovu podnesenih dokaza o ispunjavanju uvjeta reprezentativnosti, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.

(5) Ako poslodavac u roku iz stava 4. ovog člana ne utvrdi reprezentativnost sindikata ili ukoliko sindikat smatra da mu reprezentativnost nije utvrđena u skladu sa ovim zakonom, o reprezentativnosti sindikata kod poslodavca može, na zahtjev sindikata, da odlučuje federalno odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rad.

Postupak utvrđivanja reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca na teritoriji Federacije odnosno području kantona

Član 130.

(1) Reprezentativnost sindikata odnosno udruženja poslodavaca na teritoriji Federacije, odnosno području kantona, na zahtjev zainteresiranih strana utvrđuje federalno, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rad.

(2) Broj zaposlenih utvrđuje se na osnovu podataka nadležnih institucija, koje nadležno ministarstvo pribavlja službenim putem.

(3) Poslodavac je dužan da na zahtjev sindikata izda potvrdu o broju zaposlenih.

(4) Federalno, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rad, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva iz stava 1. ovog člana, donosi rješenje o utvrđivanju reprezentativnosti sindikata, odnosno udruženja poslodavaca ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni ovim zakonom.

(5) Protiv rješenja iz stava 4. ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Ovlaštenja reprezentativnog sindikata i udruženja poslodavaca

Član 131.

(1) Sindikat odnosno udruženje poslodavaca kome je utvrđena reprezentativnost u skladu sa ovim zakonom ima pravo:

a. zastupati svoje članove pred poslodavcem, organima vlasti, udruženjima poslodavaca, drugim institucijama odnosno pravnim licima;
b. kolektivno pregovarati i zaključivati kolektivne ugovore;
c. učestvovati u bipartitnim i tripartitnim tijelima sastavljenim od predstavnika organa vlasti, udruženja poslodavaca i sindikata i
d. na druga prava u skladu sa zakonom.

(2) Pravo zastupanja svojih članova pred poslodavcem imaju svi sindikati u skladu sa pravilima o organiziranju i djelovanju sindikata.

Preispitivanje utvrđene reprezentativnosti

Član 132.

Sindikat i poslodavci, odnosno njihova udruženja mogu podnijeti zahtjev za preispitivanje utvrđene reprezentativnosti, ukoliko smatraju da su promijenjene činjenice na osnovu kojih je utvrđena reprezentativnost po isteku roka od jedne godine od dostave rješenja o utvrđivanju reprezentativnosti.

Postupak preispitivanja reprezentativnosti sindikata kod poslodavca

Član 133.

(1) Zahtjev za preispitivanje reprezentativnosti sindikata osnovanog kod poslodavca, podnosi se poslodavcu kod kojeg je osnovan sindikat.
(2) U zahtjevu se navodi naziv sindikata, broj akta o registraciji, razlozi zbog kojih se zahtijeva preispitivanje reprezentativnosti i dokazi koji na to ukazuju.
(3) Poslodavac je dužan da u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva isti dostavi sindikatu čija reprezentativnost se preispituje.
(4) Sindikat je dužan da u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva iz stava 3. ovog člana dostavi poslodavcu dokaze o ispunjavanju uvjeta reprezentativnosti.
(5) Na odluku poslodavca o utvrđenoj reprezentativnosti može se uputiti žalba federalnom odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rad u roku od 15 dana od dana prijema odluke.

Postupak preispitivanja reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca za teritoriju Federacije odnosno kantona

Član 134.

(1) Zahtjev za preispitivanje reprezentativnosti sindikata odnosno udruženja poslodavaca za teritoriju Federacije odnosno područje kantona, podnosi se federalnom odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rad i sadrži broj akta o registraciji, razloge zbog kojih se zahtjeva preispitivanje reprezentativnosti i dokaze koji na to ukazuju.
(2) Nadležno ministarstvo iz stava 1. ovog člana je dužno u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva isti dostaviti sindikatu odnosno udruženju poslodavaca čija se reprezentativnost preispituje, radi dokazivanja postojeće reprezentativnosti, u skladu sa ovim zakonom.
(3) Sindikat odnosno udruženje poslodavaca dužni su da u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva iz stava 2. ovog člana dostave dokaze o ispunjavanju uvjeta reprezentativnosti.

Primjena Zakona o upravnom postupku

Član 135.

Na postupak u vezi sa utvrđivanjem reprezentativnosti sindikata odnosno udruženja poslodavaca koji nije uređen ovim zakonom shodno se primjenjuje Zakon o upravnom postupku.

Objavljivanje rješenja o reprezentativnosti odnosno gubitku reprezentativnosti

Član 136.

Rješenje o reprezentativnosti i o gubitku reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca za teritoriju Federacije, objavljuje se u "Službenim novinama Federacije BiH".

XVI. KOLEKTIVNI UGOVORI

Vrste kolektivnih ugovora

Član 137.

(1) Kolektivni ugovor može se zaključiti kao opći, granski i pojedinačni (kod poslodavca).
(2) Opći kolektivni ugovor zaključuje se za teritoriju Federacije, a granski kolektivni ugovori za teritoriju Federacije ili područje jednog ili više kantona.

Strane u kolektivnom pregovaranju

Član 138.

(1) Opći kolektivni ugovor zaključuju reprezentativno udruženje poslodavaca i reprezentativni sindikat osnovani na teritoriji Federacije.
(2) Granski kolektivni ugovor zaključuju reprezentativno udruženje poslodavaca i reprezentativni sindikat jednog ili više područja djelatnosti osnovani na teritoriji Federacije odnosno području jednog ili više kantona.
(3) Granske kolektivne ugovore za zaposlene u organima državne službe, sudske vlasti, javnih ustanova i drugih budžetskih korisnika zaključuju nadležna ministarstva, odnosno Vlada Federacije i nadležna ministarstva i vlade kantona s jedne strane i reprezentativni sindikati državnih službenika i namještenika, javnih ustanova i drugih budžetskih korisnika s druge strane**.**
(4) Pojedinačni kolektivni ugovor zaključuje reprezentativni sindikat kod poslodavca i poslodavac.
(5) U postupku pregovaranja radi zaključivanja kolektivnih ugovora iz st. 1., 2. i 3. ovog člana, reprezentativni sindikat dužan je da sarađuje sa drugim sindikatima sa manjim brojem članova, radi izražavanja interesa i zaposlenih koji su učlanjeni u taj sindikat.

Postupak kolektivnog pregovaranja

Član 139.

(1) Sve strane u kolektivnom pregovaranju vodit će pregovore u dobroj vjeri i preduzet će razumne napore da se zaključi kolektivni ugovor.
(2) Postupak kolektivnog pregovaranja i zaključivanja kolektivnih ugovora pokreće se na osnovu pisane inicijative jedne od ugovornih strana.
(3) Ako se u toku pregovora u roku od 45 dana ne postigne saglasnost za zaključivanje kolektivnog ugovora, učesnici mogu da obrazuju arbitražu za rješavanje spornih pitanja.

Forma i trajanje kolektivnih ugovora

Član 140.

(1) Kolektivni ugovor zaključuje se u pisanoj formi.
(2) Kolektivni ugovor može se zaključiti na određeno vrijeme, koje ne može biti duže od tri godine.
(3) Kolektivni ugovor prestaje da važi istekom roka iz stava 2. ovog član, a primjenjivaće se najduže 90 dana nakon isteka roka na koji je zaključen.
(4) Kolektivni ugovor iz stava 2. ovog člana može se produžiti sporazumom strana koje su ga zaključile najkasnije 30 dana prije isteka važenja tog ugovora.

Sadržaj kolektivnog ugovora

Član 141.

(1) Kolektivnim ugovorom uređuju se prava i obaveze strana koje su ga zaključile, te prava i obaveze iz radnog odnosa ili u vezi sa radnim odnosom, u skladu sa zakonom i drugim propisima.
(2) Kolektivnim ugovorom uređuju se i pravila o postupku kolektivnog pregovaranja, postupak otkazivanja kolektivnog ugovora i razlozi i rokovi za njegovo otkazivanje, sastav i način postupanja tijela ovlaštenih za mirno rješavanje kolektivnih radnih sporova.

Obaveznost kolektivnog ugovora

Član 142.

Kolektivni ugovor je obavezan za strane koje su ga zaključile, kao i za strane koje su mu naknadno pristupile.

Proširenje primjene kolektivnog ugovora

Član 143.

(1) Ako postoji interes Federacije, Federalni ministar može proširiti primjenu općeg i granskog kolektivnog ugovora i na druge poslodavce koji nisu članovi udruženja poslodavaca - strane kolektivnog ugovora, za koje se ocijeni da postoji opravdani interes radi ostvarivanja ekonomske i socijalne politike u Federaciji u cilju obezbjeđenja jednakih uvjeta rada.
(2) Prije donošenja odluke o proširenju važnosti kolektivnog ugovora, Federalni ministar je obavezan zatražiti mišljenje Ekonomsko-socijalnog vijeća Federacije Bosne i Hercegovine.
(3) Odluka o proširenju važnosti kolektivnog ugovora može se opozvati na način utvrđen za njezino donošenje.
(4) Odluka o proširenju važnosti kolektivnog ugovora objavljuje se u "Službenim novinama Federacije BiH".

Izmjene i dopune kolektivnih ugovora

Član 144.

Na izmjene i dopune kolektivnih ugovora primjenjuju se odredbe ovog zakona koje važe i za njihovo donošenje.

Dostavljanje kolektivnih ugovora

Član 145.

(1) Zaključeni kolektivni ugovor, te njegove izmjene i dopune, za teritoriju Federacije ili područje dva ili više kantona dostavljaju se federalnom ministarstvu nadležnom za rad, a svi ostali kolektivni ugovori dostavljaju se nadležnom organu kantona.
(2) Postupak dostave kolektivnih ugovora iz stava 1. ovog člana pravilnikom će propisati Federalni ministar, odnosno nadležni kantonalni ministar.

Objavljivanje kolektivnih ugovora

Član 146.

Kolektivni ugovor, zaključen za teritoriju Federacije ili područje više kantona, objavljuje se u "Službenim novinama Federacije BiH", a za područje jednog kantona u službenom glasilu kantona.

Otkazivanje kolektivnih ugovora

Član 147.

(1) Kolektivni ugovor može se otkazati iz razloga, po postupku i u rokovima utvrđenim tim kolektivnim ugovorom.
(2) Otkaz kolektivnog ugovora obavezno se dostavlja svim ugovornim stranama.

Primjena kolektivnog ugovora u slučaju promjene poslodavca odnosno djelatnosti

Član 148.

(1) U slučaju promjene poslodavca iz člana 117. ovog zakona, na radnike se, do zaključivanja novog kolektivnog ugovora, nastavlja primjenjivati kolektivni ugovor koji se na njih primjenjivao u vrijeme promjene poslodavca.
(2) U slučaju promjene djelatnosti poslodavca, na radnike se primjenjuje kolektivni ugovor novog područja djelatnosti i to od dana promjene djelatnosti.

Zaštita prava iz kolektivnog ugovora

Član 149.

Strane kolektivnog ugovora kao i radnici koji ostvaruju prava iz tog kolektivnog ugovora mogu pred nadležnim sudom zahtijevati zaštitu prava iz kolektivnog ugovora.

XVII. MIRNO RJEŠAVANJE KOLEKTIVNIH RADNIH SPOROVA

Mirenje

Član 150.

(1) U slučaju spora o zaključivanju, primjeni, izmjeni ili dopuni odnosno otkazivanju kolektivnog ugovora ili drugog sličnog spora vezanog za kolektivni ugovor (kolektivni radni spor), ako strane nisu dogovorile način mirnog rješavanja spora, provodi se postupak mirenja, u skladu sa zakonom.
(2) Mirenje iz stava 1. ovog člana provodi mirovno vijeće.

Mirovno vijeće

Član 151.

(1) Mirovno vijeće može biti formirano za teritoriju Federacije, odnosno za područje kantona.
(2) Mirovno vijeće za teritoriju Federacije sastoji se od tri člana, i to: predstavnika poslodavca, sindikata i predstavnika kojeg izaberu strane u sporu sa liste koju utvrđuje Federalni ministar.
(3) Lista iz stava 2. ovog člana utvrđuje se za period od četiri godine.
(4) Mirovno vijeće iz stava 2. ovog člana donosi pravila o postupku pred tim vijećem.
(5) Administrativne poslove za mirovno vijeće formirano za teritoriju Federacije, vrši federalno ministarstvo nadležno za rad.
(6) Troškove za člana mirovnog vijeća sa liste koju utvrđuje Federalni ministar, snosi federalno ministarstvo nadležno za rad.

Mirovno vijeće za područje kantona

Član 152.

Formiranje mirovnog vijeća za područje kantona, njegov sastav, način rada i druga pitanja koja se odnose na rad tog mirovnog vijeća, uređuju se propisom kantona.

Dejstvo prijedloga mirovnog vijeća

Član 153.

(1) Strane u sporu mogu prihvatiti ili odbiti prijedlog mirovnog vijeća, a ako ga prihvate, prijedlog ima pravnu snagu i dejstvo kolektivnog ugovora.
(2) O ishodu i rezultatima mirenja strane u sporu obavještavaju u roku od tri dana od dana završetka mirenja federalno ministarstvo, odnosno nadležni organ kantona u skladu sa propisom kantona.

Arbitraža

Član 154.

(1) Strane u sporu mogu rješavanje kolektivnog radnog spora sporazumno povjeriti arbitraži.

(2) Imenovanje arbitara i arbitražnog vijeća i druga pitanja u vezi sa arbitražnim postupkom uređuju se kolektivnim ugovorom ili sporazumom strana.

Arbitražna odluka

Član 155.

(1) Arbitraža temelji svoju odluku na zakonu, drugom propisu, kolektivnom ugovoru i na pravičnosti.
(2) Arbitražna odluka mora biti obrazložena, osim ako strane u sporu ne odluče drugačije.
(3) Protiv arbitražne odluke žalba nije dopuštena.
(4) Arbitražna odluka ima pravnu snagu i dejstvo kolektivnog ugovora.

XVIII. ŠTRAJK
Organiziranje štrajka

Član 156.

(1) Sindikat ima pravo pozvati na štrajk i provesti ga sa svrhom zaštite i ostvarivanja ekonomskih i socijalnih prava i interesa svojih članova.
(2) Štrajk se može organizirati samo u skladu sa Zakonom o štrajku, pravilima sindikata o štrajku i kolektivnim ugovorom.
(3) Štrajk ne može započeti prije okončanja postupka mirenja predviđenog ovim zakonom, odnosno prije provođenja drugog postupka mirnog rješavanja spora o kojem su se strane sporazumjele.

Zaštita radnika učesnika u štrajku

Član 157.

(1) Radnik ne može biti stavljen u nepovoljniji položaj od drugih radnika zbog organiziranja ili sudjelovanja u štrajku, u smislu člana 156. stav 2. ovog zakona.
(2) Radnik ne može biti ni na koji način prisiljavan da sudjeluje u štrajku.
(3) Ako se radnik ponaša suprotno članu 156. stav 2. ovog zakona ili ako za vrijeme štrajka namjerno nanese štetu poslodavcu, može mu se dati otkaz, u skladu sa zakonom.

XIX. EKONOMSKO-SOCIJALNO VIJEĆE
Osnivanje Ekonomsko-socijalnog vijeća Federacije BiH

Član 158.

(1) U cilju promicanja i usklađivanja ekonomske i socijalne politike, odnosno interesa radnika i poslodavaca, te podsticanja zaključivanja i primjene kolektivnih ugovora i njihovog usklađivanja sa mjerama ekonomske i socijalne politike, može se osnovati ekonomsko-socijalno vijeće.
(2) Ekonomsko-socijalno vijeće može se osnovati za teritoriju Federacije, odnosno za područje kantona.
(3) Ekonomsko-socijalno vijeće temelji se na trostranoj saradnji Vlade Federacije, odnosno vlade kantona, sindikata i udruženja poslodavaca.
(4) Ekonomsko-socijalno vijeće iz stava 2. ovog člana osniva se sporazumom socijalnih partnera, a posebnim zakonom uređuje se sastav, nadležnost, ovlaštenja i druga pitanja od značaja za rad ovog vijeća.

XX. NADZOR NAD PRIMJENOM PROPISA O RADU
Dužnosti inspekcije rada

Član 159.

(1) Nadzor nad primjenom ovog zakona i na osnovu njega donesenih propisa, obavlja federalni, odnosno kantonalni inspektor rada.
(2) Pored poslova inspekcijskog nadzora iz stava 1. ovog člana inspektor rada je dužan da:
   a. daje upute poslodavcima i radnicima o najefikasnijem načinu primjene zakonskih propisa;
   b. obavještava nadležne organe uprave o nedostacima koji nisu posebno definirani postojećim zakonskim propisima;
   c. ostvaruje saradnju sa drugim organima uprave, poslodavcima i udruženjima poslodavaca i radnika.

Nadležnosti federalnog inspektora rada

Član 160.

(1) Federalni inspektor rada obavlja neposredni inspekcijski nadzor u privrednim društvima, preduzećima i ustanovama od interesa za Federaciju.

Nadležnost kantonalnog inspektora rada

Član 161.

(1) Kantonalni inspektor rada obavlja poslove neposrednog inspekcijskog nadzora iz člana 159. ovog zakona kod poslodavca, osim poslova nadzora za koje je ovim ili drugim zakonom utvrđeno da ih obavljaju federalni inspektori rada.
(2) Direktor Federalne uprave za inspekcijske poslove može, uz saglasnost kantonalnog rukovodioca inspekcije, u slučaju potrebe, prenijeti ovlaštenje kantonalnom inspektoru rada da obavlja poslove inspekcijskog nadzora iz nadležnosti federalne inspekcije rada na teritoriji Federacije.

Provođenje inspekcijskog nadzora

Član 162.

(1) U provođenju nadzora inspektor rada ima ovlaštenja utvrđena zakonom i propisima donesenim na osnovu zakona.
(2) Radnik, sindikat, poslodavac i vijeće zaposlenika mogu podnijeti zahtjev inspektoru rada za provođenje inspekcijskog nadzora.

XXI. POSEBNE ODREDBE
Radna knjižica

Član 163.

(1) Radnik ima radnu knjižicu.
(2) Radna knjižica je javna isprava.
(3) Radnu knjižicu izdaje općinski organ uprave nadležan za poslove rada.

Postupanje sa radnom knjižicom

Član 164.

(1) Na dan kada počne da radi, radnik predaje radnu knjižicu poslodavcu, o čemu poslodavac izdaje radniku pisanu potvrdu.
(2) Na dan prestanka ugovora o radu, poslodavac je dužan vratiti radniku uredno popunjenu radnu knjižicu.
(3) Vraćanje radne knjižice iz stava 2. ovog člana ne može se uvjetovati potraživanjem koje poslodavac eventualno ima prema radniku.

Povrat dokumenata radnika i izdavanje potvrde

Član 165.

(1) Pored radne knjižice iz člana 164. stav 2. ovog zakona, poslodavac je dužan radniku vratiti i druge dokumente i na njegov zahtjev izdati potvrdu o poslovima koje je obavljao i trajanju radnog odnosa.
(2) U potvrdi iz stava 1. ovoga člana ne mogu se unositi podaci koji bi radniku otežavali zaključivanje novog ugovora o radu.

Privremeni i povremeni poslovi

Član 166.

(1) Za obavljanje privremenih i povremenih poslova može se zaključiti ugovor o obavljanju privremenih i povremenih poslova, pod uvjetima:
   a. da su privremeni i povremeni poslovi utvrđeni u kolektivnom ugovoru ili u pravilniku o radu,

b. da privremeni i povremeni poslovi ne predstavljaju poslove za koje se zaključuje ugovor o radu na određeno ili neodređeno vrijeme, sa punim ili nepunim radnim vremenom i da ne traju duže od 60 dana u toku kalendarske godine.

(2) Licu koje obavlja privremene i povremene poslove osigurava se odmor u toku rada pod istim uvjetima kao i za radnike u radnom odnosu i druga prava, u skladu sa propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Forma i sadržaj ugovora o privremenim i povremenim poslovima

Član 167.

(1) Za obavljanje poslova iz člana 166. ovog zakona zaključuje se ugovor u pisanoj formi.

(2) Ugovor iz stava 1. ovog člana sadrži: vrstu, način, rok izvršenja poslova i iznos naknade za izvršeni posao.

Prava radnika izabranog na profesionalnu funkciju u sindikatu

Član 168.

(1) Radniku izabranom na profesionalnu funkciju u sindikatu, prava i obaveze iz radnog odnosa, na njegov zahtjev, miruju, a najduže četiri godine od dana izbora odnosno imenovanja.

(2) Radnik koji nakon završenog mandata iz stava 1. ovog člana želi da se vrati kod istog poslodavca, dužan ga je o tome obavijestiti u roku od 30 dana od dana prestanka mandata, a poslodavac je dužan primiti radnika na rad u roku od 30 dana od dana obavijesti radnika.

(3) Radnika, koji je obavijestio poslodavca u smislu stava 2. ovog člana, poslodavac je dužan rasporediti na poslove na kojima je radio prije stupanja na dužnost ili na druge odgovarajuće poslove, osim ako je prestala potreba za obavljanjem tih poslova zbog ekonomskih, tehničkih ili organizacijskih razloga u smislu člana 96. ovog zakona.

(4) Ako poslodavac ne može vratiti radnika na rad, zbog prestanka potrebe za obavljanjem poslova u smislu stava 3. ovog člana, dužan mu je isplatiti otpremninu utvrđenu u članu 111. ovog zakona, s tim da se prosječna plaća dovede na nivo plaće koju bi radnik ostvario da je radio.

Prava radnika – kandidata za neku od javnih dužnosti

Član 169.

(1) Radnik koji je kandidat za neku od javnih dužnosti u organe Bosne i Hercegovine, Federacije, kantona, grada i općine ima za vrijeme predizborne kampanje pravo na neplaćeno odsustvo u trajanju do dvadeset radnih dana.

(2) O korištenju odsustva iz stava 1. ovog člana, radnik mora obavijestiti poslodavca najmanje tri dana ranije.

(3) Na zahtjev radnika, umjesto odsustva iz stava 1. ovog člana, radnik može pod istim uvjetima koristiti godišnji odmor, u trajanju na koje ima pravo do prvog dana glasanja.

(4) Ako je za sticanje ili ostvarivanje određenih prava važno prethodno trajanje radnog odnosa sa istim poslodavcem, neplaćeno odsustvo iz stava 1. ovog člana izjednačava se sa vremenom provedenim na radu.

XXII. KAZNENE ODREDBE

Član 170.

(1) Pojedinačnom novčanom kaznom od 500,00 KM do 2.000,00 KM kaznit će se za prekršaj poslodavac - pravno lice, za svakog radnika sa kojim ne zaključi ugovor o radu i ne izvrši prijavu na obavezno osiguranje, a u ponovljenom prekršaju novčanom kaznom od 5.000,00 KM do 10.000, 00 KM (član 4.).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se poslodavac - fizičko lice novčanom kaznom od 200,00 KM do 1.000,00 KM, a u ponovljenom prekršaju novčanom kaznom od 1.500,00 KM do 3.000,00 KM.

(3) Za prekršaj iz stava 1.ovog člana kaznit će se i odgovorno lice kod poslodavca koji je pravno lice novčanom kaznom od 500,00 KM do 2.000,00 KM a u ponovljenom prekršaju novčanom kaznom od 3.000,00 KM do 5.000,00 KM.

(4) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se i lice koje je zatečeno na radu bez zaključenog ugovora o radu, novčanom kaznom od 100,00 KM do 300,00 KM.

Član 171.

(1) Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM, a u ponovljenom prekršaju novčanom kaznom od 5.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj poslodavac - pravno lice, ako:

1. onemogući organiziranje sindikata ili radnika stavi u nepovoljniji položaj zbog članstva ili nečlanstva u sindikatu (član 14. stav 1. i član 15. stav 2.),
2. ne omogući pristup kod poslodavca sindikalnim predstavnicima, odnosno ne osigura uvjete za djelovanje sindikata, u skladu sa kolektivnim ugovorom (član 18.),
3. zaključi ugovor o radu, odnosno zaposli na bilo koju vrstu poslova maloljetnika suprotno članu 20. ovog zakona,
4. ne zaključi ugovor o radu u pisanoj formi odnosno ako zaključi ugovor o radu koji ne sadrži podatke propisane ovim zakonom (član 24. i član 26. stav 2.),
5. uputi radnika na rad u inozemstvo suprotno članu 25.,
6. zaključi ugovor koji je opasan ili štetan po zdravlje radnika ili drugih lica ili koji ugrožavaju radnu okolinu (član 26. stav 3.),
7. regulira radnopravni status direktora pravnog lica suprotno članu 27. ovog zakona,
8. ne dostavi radniku fotokopiju prijave na obavezno osiguranje u skladu sa članom 28. ovog zakona,
9. od radnika traži podatke koji nisu u neposrednoj vezi sa radnim odnosom (član 29.),
10. prikuplja, obrađuje, koristi ili dostavlja trećim licima lične podatke o radniku (član 30.),
11. zaključi ugovor o radu s pripravnikom ili utvrdi pripravniku plaću, suprotno članu 32. ovog zakona,
12. ugovor o stručnom osposobljavanju ne zaključi u pisanoj formi ili ne dostavi u određenom roku kopiju ugovora nadležnoj službi za zapošljavanje (član 34.),
13. zaključi ugovor o radu u kojem je puno ili nepuno radno vrijeme ugovoreno suprotno članu 36. ovog zakona,
14. od radnika zahtijeva da na poslovima, na kojima se uz primjenu mjera sigurnosti i zdravlja na radu nije moguće zaštititi od štetnih uticaja, radi duže od skraćenog radnog vremena (član 37.),
15. od radnika zahtijeva da radi duže od punog radnog vremena (prekovremeni rad) suprotno članu 38. st. 1. i 3. ovog zakona,
16. ne obavijesti nadležanu inspekciju rada o prekovremenom radu o kojem ga je dužan obavijestiti (član 38. stav 2.),
17. naredi prekovremeni rad maloljetnom radniku (član 38. stav 3.),
18. trudnici, majci odnosno usvojiocu djeteta do tri godine života kao i samohranom roditelju, samohranom usvojiocu i licu kojem je na osnovu rješenja nadležnog organa dijete povjereno na čuvanje i odgoj, do šest godina života djeteta, bez njihovog pisanog pristanka, naredi prekovremeni rad (član 38. stav 4.),

19. ne postupi po zabrani inspektora rada kojim se zabranjuje prekovremeni rad (član 38. stav 5.),
20. izvrši preraspodjelu radnog vremena suprotno članu 39. st. 1., 2. i 3. ovog zakona,
21. maloljetnom radniku, trudnici, majci odnosno usvojiocu djeteta do tri godine života, kao i samohranom roditelju, samohranom usvojiocu i licu kojem je na osnovu rješenja nadležnog organa dijete povjereno na čuvanje i odgoj, do šest godina života djeteta, bez njihovog pisanog pristanka, naredi rad u preraspodjeli radnog vremena (član 39. stav 5.),
22. ne osigura izmjenu smjena tokom rada u smjenama koje uključuju noćni rad (član 40. stav 2.),
23. noćnim radnicima ne osigura periodične ljekarske preglede najmanje jednom u dvije godine (član 41. stav 3),
24. trudnici počev od šestog mjeseca trudnoće, majci i usvojitelju kao i licu kojem je na osnovu rješenja nadležnog organa dijete povjereno na čuvanje i odgoj i to do navršene dvije godine života djeteta, naredi noćni rad (član 41. stav 5.),
25. maloljetnom radniku naredi da radi noću suprotno članu 42. ovog zakona,
26. ne vodi evidencije o radnicima koji su kod njega zaposleni ili evidencije vodi suprotno propisanom načinu i sadržaju ili inspektoru rada na njegov zahtjev ne predoči podatke iz evidencije (član 43.),
27. radniku ne omogući korištenje odmora u toku radnog dana (član 44.),
28. radniku ne omogući korištenje dnevnog i sedmičnog odmora (čl. 45. i 46.),
29. uskrati radniku pravo na korištenje odmora u toku radnog dana, dnevnog i sedmičnog odmora (član 46. stav 3),
30. radniku ne omogući korištenje godišnjeg odmora u najkraćem trajanju određenom ovim zakonom (član 47. i član 48. stav 2.),
31. radniku uskrati pravo na godišnji odmor, odnosno isplati naknadu umjesto korištenja godišnjeg odmora osim u slučaju iz člana 52. stav. 4. ovog zakona (član 51.),
32. uskrati pravo radniku na naknadu plaće za vrijeme korištenja godišnjeg odmora odnosno naknadu umjesto korištenja godišnjeg odmora (član 52. st. 3. i 4.),
33. radniku ne omogući korištenje plaćenog odsustva (član 53.),
34. ne omogući radniku da se prilikom stupanja na rad upozna sa propisima u vezi sa radnim odnosima i propisima u vezi sa sigurnošću i zdravljem na radu ili radnika ne upozna sa organizacijom rada (član 55. stav 1.),
35. uskrati pravo radniku na naknadu plaće u slučaju iz člana 55 stava 4. ovog zakona,
36. rasporedi maloljetnika da radi na poslovima suprotno članu 57. stav 1. ovog zakona,
37. ne osigura ljekarski pregleda maloljetnika najmanje jedanput u dvije godine (član 58.),
38. zaposli ženu na poslovima pod zemljom (u rudnicima) suprotno članu 59. ovog zakona,
39. odbije zaposliti ženu zbog trudnoće ili za vrijeme trudnoće, korištenja porođajnog odsustva te za vrijeme korištenja prava iz čl. 63., 64. i 65. otkaže ženi ili radniku koji se koristi nekim od spomenutih prava ugovor o radu (član 60. stav 1.),
40. zatraži bilo kakve podatke o trudnoći osim ako radnica zahtijeva određeno pravo predviđeno zakonom ili drugim propisom radi zaštite trudnica (član 60. stav 3.),
41. za vrijeme trudnoće odnosno dojenja djeteta rasporedi ženu na druge poslove ili drugo mjesto rada suprotno zakonu, odnosno uskrati joj odsustvo sa rada uz naknadu plaće (član 61.),
42. ne omogući ženi, radniku - ocu djeteta ili usvojiocu odnosno licu kojem je na osnovu rješenja nadležnog organa dijete povjereno na čuvanje i odgoj, da koristi porođajno odsustvo (član 62.),
43. ženi, ocu djeteta ili usvojiocu odnosno licu kojem je dijete na osnovu rješenja nadležnog organa povjereno na čuvanje i odgoj, ne omogući da radi polovinu punog radnog vremena (čl. 63. i 64.),
44. onemogući ženi da odsustvuje sa posla radi dojenja djeteta (član 65.),
45. jednom od roditelja djeteta sa težim smetnjama u razvoju (teže hendikepiranog djeteta) ili usvojiocu odnosno licu kojem je dijete povjereno na čuvanje i odgoj, onemogući da koristi prava iz člana 69. ovog zakona,
46. otkaže ugovor o radu ili utvrdi prestanak ugovora o radu na određeno vrijeme radniku koji je pretrpio povredu na radu ili je obolio od profesionalne bolesti za vrijeme privremene spriječenosti za rad zbog liječenja ili oporavka (član 71.),
47. ne vrati radnika na poslove na kojima je prije radio ili druge odgovarajuće poslove (član 72. stav 2.),
48. ne ponudi radniku druge poslove u skladu sa članom 73. ovog zakona,
49. otkaže ugovor o radu radniku kod kojeg postoji promijenjena radna sposobnost suprotno članu 74. ovog zakona,
50. uskrati radniku uvećanu otpremninu iz člana 74. stav 3.,
51. uskrati radniku pravo na povećanu plaću u slučajevima iz člana 76. ovog zakona,
52. isplati plaću manju od utvrđene kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu (član 78. stav 4.),
53. ne uruči radniku obračun plaće koju je bio dužan isplatiti (član 80. stav 1.),
54. ne isplati radniku naknadu plaće za vrijeme odsustvovanja sa rada u slučajevima i pod uvjetima iz člana 81. ovog zakona,
55. svoje potraživanje prema radniku naplati suprotno članu 82. ovog zakona,
56. radniku ne naknadi štetu u skladu sa članom 93. ovog zakona,
57. zaključi ugovor o radu sa drugim radnikom suprotno članu 96. stav 3. ovog zakona,
58. ne omogući radniku da se izjasni o elementima odgovornosti koja mu se stavlja na teret (član 101.),
59. ne uruči otkaz radniku u pisanoj formi i ne obrazloži ga (član 104.),
60. ne ispuni obaveze prema radniku iz člana 106. stav 1. ovog zakona,
61. u hitnim slučajevima rasporedi radnika na drugo radno mjesto u trajanju dužem od 60 dana u toku jedne kalendarske godine (član 108. stav 1.),
62. obračuna radniku plaću i druge naknade suprotno članu 108. stav 2. ovog zakona,
63. ne konsultira se sa vijećem zaposlenika i sindikatom u skladu sa članom 109. ovog zakona,
64. postupi suprotno odredbama člana 110. ovog zakona,
65. uskrati radniku otpremninu u skladu sa članom 111. ovog zakona,

66. ne donese i objavi pravilnik o radu u skladu sa članom 118. ovog zakona,
67. stavi u nepovoljniji položaj radnika zbog organiziranja ili sudjelovanja u štrajku (član 157. stav 1.),
68. odbije radniku vratiti radnu knjižicu (član 164. stav 2. i član 176. stav 2.),
69. postupi suprotno odredbama čl. 166. i 167. ovog zakona,
70. u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona ne uskladi pravilnik o radu (član 177.),
71. u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, ne ponudi radniku zaključivanje ugovora o radu usklađenog sa ovim zakonom (član 178.).

(2) Ako je prekršaj iz stava 1. ovog člana učinjen prema maloljetnom radniku najniži i najviši iznos novčane kazne uvećava se dvostruko.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se poslodavac - fizičko lice novčanom kaznom od 2.000,00 KM do 5.000,00 KM.

(4) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se i odgovorno lice kod poslodavca koji je pravno lice, novčanom kaznom od 2.000,00 KM do 5.000,00 KM.

Član 172.

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 KM do 50.000,00 KM kaznit će se poslodavac koji ne isplati plaću u roku utvrđenom u članu 79. stav 1. ovog zakona sa svim pripradajućim doprinosima.

XXIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 173.

Postupci ostvarivanja i zaštite prava radnika, započeti prije stupanja na snagu ovog zakona, završit će se prema odredbama Zakona o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 43/99, 32/00 i 29/03).

Član 174.

(1) Federalna odnosno kantonalna komisija za implementaciju člana 143. Zakona o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 43/99, 32/00 i 29/03) nastaviće sa radom do okončanja započetih postupaka za ostvarivanje prava po ovom članu.

(2) Pravosnažna rješenja federalne odnosno kantonalne komisije iz stava 1. ovog člana imaju snagu izvršnog naslova.

Član 175.

(1) Odredbe čl. 150. – 155. ovog zakona prestaće da važe donošenjem posebnog propisa o mirnom rješavanju radnih sporova.

(2) Odredbe čl. 122. – 136. ovog zakona prestaće da važe donošenjem posebnog propisa o reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca.

Član 176.

(1) Odredbe čl. 163. - 165. ovog zakona prestaju da važe 30.06.2016. godine.

(2) Poslodavac je dužan radniku vratiti radnu knjižicu, najkasnije u roku od dva mjeseca od prestanka važenja odredaba Zakona iz stava 1. ovog člana.

(3) Radne knjižice koje su prestale važiti u skladu sa stavom 1. ovog člana i dalje zadržavaju svojstvo javne isprave.

Član 177.

Poslodavci su dužni uskladiti pravilnike o radu sa odredbama ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 178.

(1) Poslodavci su dužni u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona ponuditi radniku zaključivanje ugovora o radu, ukoliko isti nije u skladu sa odredbama ovog zakona, a za poslodavce iz člana 177. ovog zakona rok za usklađivanje ugovora o radu je tri mjeseca od dana usklađivanja pravilnika o radu.

(2) Radnik, kojem poslodavac ne ponudi ugovor o radu iz stava 1. ovog člana, ostaje u radnom odnosu na neodređeno odnosno određeno vrijeme.

(3) Ugovor iz stava 1. ovog člana ne može biti nepovoljniji u pogledu uvjeta pod kojima je radni odnos zasnovan, odnosno pod kojima su bili uređeni radni odnosi radnika i poslodavca do dana zaključivanja ugovora iz stava 1. ovog člana, ako odredbama ovog zakona ta pitanja nisu drugačije uređena.

(4) Ako radnik ne prihvati ponudu poslodavca da zaključi ugovor o radu u skladu sa stavom 1. ovog člana, prestaje mu radni odnos u roku od 30 dana od dana dostave ugovora o radu na zaključivanje.

(5) Ako radnik prihvati ponudu poslodavca, a smatra da ugovor koji mu je ponudio poslodavac nije u skladu sa stavom 3. ovog člana, može pred nadležnim sudom da ospori valjanost ponude poslodavca u roku od 30 dana od dana prihvatanja ponude.

Član 179.

Sindikati odnosno udruženja poslodavaca koji djeluju u skladu sa postojećim propisima dužni su zahtjev za utvrđivanje reprezentativnosti iz članova 129. i 130. podnijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 180.

(1) Propisi, koji su predviđeni za provođenje ovog zakona, donijet će se u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Do donošenja propisa iz stava 1.ovog člana, primjenjivat će se propisi koji su se primjenjivali do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 181.

Nadležni organi kantona donijet će odnosno uskladiti propise sa ovim zakonom, u roku od tri mjeseca od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 182.

(1) Važeći kolektivni ugovori moraju se uskladiti sa ovim zakonom u roku od 120 dana od dana njegovog stupanja na snagu.

(2) Ukoliko kolektivni ugovori ne budu usklađeni u roku iz stava 1. ovog člana, prestaje njihova primjena.

(3) Izuzetno, ako u roku iz stava 1. ovog člana kolektivni ugovori ne budu usklađeni, Vlada Federacije, nakon konsultacija sa Ekonomsko socijalnim vijećem Federacije, svojom odlukom može produžiti primjenu kolektivnog ugovora za još 90 dana.

Član 183.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 43/99, 32/00 i 29/03).

Član 184.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajuća Doma naroda Parlamenta Federacije BiH **Lidija Bradara**, s. r.	Predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH **Edin Mušić**, s. r.

Temeljem članka IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O RADU

Proglašava se Zakon o radu, koji je usvojio Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici Zastupničkog doma od 31.7.2015. godine i na sjednici Doma naroda od 31.3.2016. godine.

Broj 01-02-200-02/16
4. travnja 2016. godine
Sarajevo

Predsjednik
Marinko Čavara, v. r.

ZAKON
O RADU

I. TEMELJNE ODREDBE

Predmet Zakona

Članak 1.

Ovim se zakonom uređuje zaključivanje ugovora o radu, radno vrijeme, plaće, prestanak ugovora o radu, ostvarivanje prava i obveza iz radnog odnosa, zaključivanje kolektivnih ugovora, mirno rješavanje kolektivnih radnih sporova i druga pitanja iz radnog odnosa, ako drugim zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno.

Gramatička terminologija

Članak 2.

Gramatička terminologija korištenja muškog i ženskog roda za pojmove u ovome zakonu uključuje oba roda.

Jednakopravna zastupljenost spolova

Članak 3.

Formiranje vijeća uposlenika, mirovnog vijeća, ekonomsko-socijalnog vijeća i drugih tijela koja proizilaze iz ovoga zakona i kolektivnih ugovora odražavat će jednakopravnu zastupljenost spolova.

Zasnivanje radnog odnosa

Članak 4.

(1) Stupanjem na rad radnika na temelju zaključenog ugovora o radu zasniva se radni odnos.
(2) Nakon zaključivanja ugovora o radu poslodavac je dužan prijaviti radnika na mirovinsko i invalidsko osiguranje, zdravstveno osiguranje i osiguranje za slučaj neuposlenosti (u daljnjem tekstu: obvezatno osiguranje) sukladno zakonu.

Pojam poslodavca

Članak 5.

Poslodavac, u smislu ovoga zakona, jeste fizička ili pravna osoba koja radniku daje posao na temelju ugovora o radu.

Pojam radnika

Članak 6.

Radnik, u smislu ovoga zakona, jeste fizička osoba koja je uposlena na temelju ugovora o radu.

Temeljna prava i obveze radnika

Članak 7.

(1) Poslodavac utvrđuje mjesto i način obavljanja rada poštivajući pri tomu prava i dostojanstvo radnika, a radnik je obvezan, prema uputama poslodavca datim sukladno prirodi i vrsti rada, osobno obavljati preuzeti posao, te poštivati organizaciju rada i poslovanja kod poslodavca, kao i zakone i opće akte poslodavca.
(2) Radnik ima pravo na pravičnu plaću, uvjete rada koji osiguravaju sigurnost i zaštitu života i zdravlja na radu, te druga prava sukladno zakonu, kolektivnom ugovoru, pravilniku o radu i ugovoru o radu.

Temelji i vrste diskriminacije

Članak 8.

(1) Zabranjena je diskriminacija radnika kao i osobe koja traži uposlenje, s obzirom na spol, spolno opredjeljenje, bračno stanje, obiteljske obveze, starost, invalidnost, trudnoću, jezik, vjeru, političko i drugo mišljenje, nacionalnu pripadnost, socijalno podrijetlo, imovno stanje, rođenje, rasu, boju kože, članstvo ili nečlanstvo u političkim strankama i sindikatima, zdravstveni status, ili neko drugo osobno svojstvo.
(2) Diskriminacija može biti izravna ili neizravna.
(3) Izravna diskriminacija, u smislu ovoga zakona, znači svako postupanje uzrokovano nekim od temelja iz stavka 1. ovoga članka kojim se radnik, kao i osoba koja traži uposlenje, stavlja ili je bila stavljena u nepovoljniji položaj u odnosu na druge osobe u istoj ili sličnoj situaciji.
(4) Neizravna diskriminacija, u smislu ovoga zakona, postoji kada određena naizgled neutralna odredba, pravilo, kriterij ili praksa stavlja ili bi stavila u nepovoljniji položaj radnika kao i osobu koja traži uposlenje zbog određene osobine, statusa, opredjeljenja, uvjerenja ili vrijednosnog sustava koji čine temelje za zabranu diskriminacije iz stavka 1. ovoga članka u odnosu na drugog radnika, kao i osobu koja traži uposlenje.

Uznemiravanje i nasilje na radu

Članak 9.

(1) Poslodavcu i drugim osobama uposlenim kod poslodavca zabranjeno je uznemiravanje ili seksualno uznemiravanje, nasilje na temelju spola, kao i sustavno uznemiravanje na radu ili u svezi s radom (mobing) radnika i osoba koje traže uposlenje kod poslodavca.
(2) Uznemiravanje u smislu stavka 1. ovoga članka je svako neželjeno ponašanje uzrokovano nekim od temelja iz članka 8. ovoga zakona koje ima za cilj ili predstavlja povredu dostojanstva radnika i osobe koja traži uposlenje, a koje uzrokuje strah ili neprijateljsko, ponižavajuće ili uvredljivo okruženje.
(3) Seksualno uznemiravanje u smislu stavka 1. ovoga članka je svako ponašanje koje riječima ili radnjama seksualne prirode ima za cilj ili predstavlja povredu dostojanstva radnika i osobe koja traži uposlenje, a koje izaziva strah ili stvara ponižavajuće ili uvredljivo okruženje.
(4) Nasilje na temelju spola je bilo koje djelo koje nanosi fizičku, psihičku, seksualnu ili ekonomsku štetu ili patnju, kao i prijetnje takvim djelima koje ozbiljno sputavaju osobe u njihovim pravima i slobodama na načelu jednakopravnosti spolova na radu ili u svezi s radom.
(5) Mobing predstavlja specifičnu formu nefizičkog uznemiravanja na radnom mjestu koje podrazumijeva ponavljanje radnji kojima jedna ili više osoba psihički zlostavljaju i ponižavaju drugu osobu, a čija je svrha ili posljedica ugrožavanje njezina ugleda, časti, dostojanstva, integriteta, degradacija radnih uvjeta ili profesionalnog statusa.

Zabrana diskriminacije

Članak 10.

(1) Diskriminacija iz članka 8. ovoga zakona zabranjena je u odnosu na:
   a. uvjete za upošljavanje i izbor kandidata za obavljanje određenog posla,
   b. uvjete rada i sva prava iz radnoga odnosa,
   c. naobrazbu, osposobljavanje i usavršavanje,
   d. napredovanje u poslu i

e. otkazivanje ugovora o radu.

(2) Odredbe ugovora o radu za koje se utvrdi da su diskriminirajuće po nekom od temelja iz članka 8. ovoga zakona, ništavne su.

Izuzetci od zabrane diskriminacije

Članak 11.

(1) Ne smatra se diskriminacijom pravljenje razlike, isključenje ili davanje prvenstva u odnosu na određeni posao kada je priroda posla takva ili se posao obavlja pod takvim uvjetima da značajke povezane s nekim od temelja iz članka 8. ovoga zakona predstavljaju stvarni i odlučujući uvjet obavljanja posla, te da je svrha koja se time želi postići opravdana.

(2) Ne smatraju se diskriminacijom odredbe ovoga zakona, kolektivnog ugovora i ugovora o radu koje se odnose na posebnu zaštitu određenih kategorija radnika sukladno zakonu.

Zaštita u slučajevima diskriminacije

Članak 12.

(1) U slučajevima diskriminacije u smislu odredaba ovoga zakona, radnik kao i osoba koja traži uposlenje mogu od poslodavca zahtijevati zaštitu u roku 15 dana od dana saznanja za diskriminaciju.

(2) Ako poslodavac u roku 15 dana od dana podnošenja zahtjeva iz prethodnog stavka ne udovolji tom zahtjevu, radnik može u daljnjem roku od 30 dana podnijeti tužbu mjerodavnom sudu.

(3) Ako radnik, odnosno osoba koja traži uposlenje u slučaju spora iznese činjenice koje opravdavaju sumnju da je poslodavac postupio suprotno odredbama ovoga zakona o zabrani diskriminacije, na poslodavcu je teret dokazivanja da nije bilo diskriminacije, odnosno da postojeća razlika nije usmjerena na diskriminaciju već da ima svoje objektivno opravdanje.

(4) Ako sud utvrdi da je tužba iz stavka 2. ovoga članka utemeljena, poslodavac je dužan radniku uspostaviti i osigurati ostvarivanje prava koja su mu uskraćena, te mu nadoknaditi štetu nastalu diskriminacijom.

Pravo na vođenje kaznenog ili građanskog postupka

Članak 13.

U slučajevima diskriminacije, uznemiravanja, seksualnog uznemiravanja, nasilja na temelju spola, kao i mobinga na radu ili u svezi s radom, nijedna odredba ovoga zakona ne može se tumačiti kao ograničavanje ili umanjivanje prava na vođenje kaznenog ili građanskog postupka.

Sloboda udruživanja

Članak 14.

(1) Radnici imaju pravo, po svom slobodnom izboru, organizirati sindikat, te se u njega učlaniti, sukladno statutu ili pravilima toga sindikata.

(2) Poslodavci imaju pravo, po svom slobodnom izboru, formirati udrugu poslodavaca, te se u nju učlaniti, sukladno statutu ili pravilima te udruge.

(3) Sindikat i udruge poslodavaca mogu se osnovati bez ikakvog prethodnog odobrenja.

Dragovoljnost članstva

Članak 15.

(1) Radnici, odnosno poslodavci slobodno odlučuju o svome stupanju ili istupanju iz sindikata, odnosno udruge poslodavaca.

(2) Radnik, odnosno poslodavac ne može biti stavljen u nepovoljniji položaj zbog članstva ili nečlanstva u sindikatu, odnosno udruzi poslodavaca.

Zabrana miješanja u funkcioniranje udruge

Članak 16.

(1) Poslodavcima ili udrugama poslodavaca koji djeluju u sopstveno ime ili putem neke druge osobe, člana ili zastupnika, zabranjuje se:

a. miješanje u uspostavu, funkcioniranje ili upravljanje sindikatom;

b. zagovaranje ili pružanje pomoći sindikatu u cilju kontroliranja takvog sindikata.

(2) Sindikatu koji djeluje u sopstveno ime ili putem neke druge osobe, člana ili zastupnika, zabranjeno je miješanje u uspostavu, funkcioniranje ili upravljanje udrugom poslodavaca.

Nemogućnost zabrane zakonite djelatnosti udruge

Članak 17.

Zakonita djelatnost sindikata, odnosno udruge poslodavaca ne može se trajno ni privremeno zabraniti.

Osiguravanje uvjeta za djelovanje sindikata kod poslodavca

Članak 18.

(1) Poslodavac je dužan osigurati odgovarajuće uvjete za djelovanje sindikata sukladno kolektivnom ugovoru.

(2) Poslodavac je dužan, uz pisanu suglasnost radnika, obračunati i iz plaće radnika obustavljati sindikalnu članarinu, te ju uplaćivati na račun sindikata, sukladno uputama sindikata.

(3) Sindikalnim predstavnicima koji nisu u radnom odnosu kod poslodavca, ali čiji sindikat ima članove kod poslodavca, dozvoljen je pristup kod poslodavca kada je to potrebno za obavljanje sindikalne aktivnosti.

(4) Sindikalni predstavnici iz stavka 3. ovoga članka ne mogu prilikom obavljanja sindikalnih aktivnosti narušavati radne i tehnološke procese, te mjere sigurnosti i zdravlja na radu kod poslodavca, sukladno kolektivnom ugovoru.

Primjena najpovoljnijeg prava

Članak 19.

(1) Kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu ne mogu se utvrditi nepovoljnija prava od prava utvrđenih ovim zakonom.

(2) Kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu mogu se utvrditi povoljnija prava od prava utvrđenih ovim zakonom.

(3) Ako je neko pravo iz radnoga odnosa različito uređeno ovim zakonom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu, primjenjuje se za radnika najpovoljnije pravo.

II. ZAKLJUČIVANJE UGOVORA O RADU

Uvjeti za zaključivanje ugovora o radu

Članak 20.

(1) S osobom mlađom od 15 godina života ne može se zaključiti ugovor o radu, niti se ona može uposliti na bilo koju vrstu poslova.

(2) Osoba u dobi između 15 i 18 godina (u daljnjem tekstu: malodobnik) može zaključiti ugovor o radu, odnosno uposliti se, uz suglasnost zakonskog zastupnika i pod uvjetom da od ovlaštenog liječnika ili mjerodavne zdravstvene ustanove pribavi liječničko uvjerenje kojim dokazuje da ima opću zdravstvenu sposobnost za rad.

Probni rad

Članak 21.

(1) Prilikom zaključivanja ugovora o radu može se ugovoriti probni rad.

(2) Probni rad iz stavka 1. ovoga članka ne može trajati dulje od šest mjeseci.

(3) Ako se probni rad prekida prije roka na koji je ugovoren, otkazni rok je sedam dana.
(4) Radniku koji ne zadovolji na poslovima radnoga mjesta za vrijeme obavljanja probnog rada, radni odnos prestaje s danom isteka roka utvrđenog ugovorom o probnom radu.

Ugovor o radu na neodređeno i određeno vrijeme

Članak 22.

(1) Ugovor o radu zaključuje se:
   a. na neodređeno vrijeme;
   b. na određeno vrijeme.
(2) Ugovor o radu koji ne sadrži podatak u pogledu trajanja smatrat će se ugovorom o radu na neodređeno vrijeme.
(3) Ugovor o radu na određeno vrijeme ne može se zaključiti za razdoblje dulje od tri godine.
(4) Ako radnik izričito ili prešutno obnovi ugovor o radu na određeno vrijeme s istim poslodavcem, odnosno izričito ili prešutno zaključi s istim poslodavcem uzastopne ugovore o radu na određeno vrijeme na razdoblje dulje od tri godine bez prekida, takav ugovor smatrat će se ugovorom o radu na neodređeno vrijeme.

Odsustva s rada koja se ne smatraju prekidom ugovora o radu

Članak 23.

Prekidom ugovora o radu iz članka 22. stavak 4. ovoga zakona ne smatraju se prekidi nastali zbog:
   a. godišnjeg odmora;
   b. privremene spriječenosti za rad;
   c. porodiljnog odsustva;
   d. odsustva s rada sukladno zakonu, kolektivnom ugovoru, pravilniku o radu ili ugovoru o radu;
   e. razdoblja između otkaza ugovora o radu i dana povratka na radno mjesto na temelju odluke suda ili drugog tijela, sukladno zakonu, kolektivnom ugovoru, pravilniku o radu ili ugovoru o radu;
   f. odsustva s rada uz suglasnost poslodavca;
   g. vremenskog razdoblja do 60 dana između ugovora o radu s istim poslodavcem, osim ako kolektivnim ugovorom nije utvrđeno dulje vremensko razdoblje.

Sadržaj zaključenog ugovora o radu

Članak 24.

(1) Ugovor o radu zaključuje se u pisanoj formi i sadrži, naročito, podatke o:
   a. nazivu i sjedištu poslodavca;
   b. imenu i prezimenu, prebivalištu, odnosno boravištu radnika;
   c. trajanju ugovora o radu;
   d. danu otpočinjanja rada;
   e. mjestu rada;
   f. radnom mjestu na koje se radnik upošljava i kratak opis poslova;
   g. duljini i rasporedu radnog vremena;
   h. plaći, dodatcima na plaću, te razdobljima isplate;
   i. nadoknadi plaće;
   j. trajanju godišnjeg odmora;
   k. otkaznom roku
   l. druge podatke u svezi s uvjetima rada utvrđenim kolektivnim ugovorom.
(2) Umjesto podataka iz st. 1. toč. g., h., i., j., k. i l. ovoga članka, može se u ugovoru o radu naznačiti odgovarajući članak zakona, kolektivnog ugovora ili pravilnika o radu, kojim su uređena ta pitanja.
(3) Ako poslodavac ne zaključi ugovor o radu s radnikom u pisanoj formi, a radnik obavlja poslove za poslodavca uz nadoknadu, smatra se da je zasnovan radni odnos na neodređeno vrijeme, ako poslodavac drukčije ne dokaže.

Upućivanje na rad u inozemstvu

Članak 25.

Ako se radnik upućuje na rad u inozemstvu, prije odlaska u inozemstvo, mora se postići pisana suglasnost između poslodavca i radnika u pogledu slijedećih uvjeta ugovora:
   a. radnog mjesta u inozemstvu;
   b. trajanju rada u inozemstvu;
   c. mjestu rada i boravka u inozemstvu;
   d. valuti u kojoj će se isplaćivati plaća i drugim primanjima u novcu i naturi na koja radnik ima prava za vrijeme boravka u inozemstvu;
   e. uvjetima vraćanja u zemlju.

Rad izvan prostorija poslodavca

Članak 26.

(1) Ugovor o radu može se zaključiti radi obavljanja poslova i izvan prostorija poslodavca (kod kuće radnika ili u drugom prostoru koji osigura radnik), sukladno kolektivnom ugovoru i pravilniku o radu.
(2) Ugovor o radu zaključen u smislu stavka 1. ovoga članka, pored podataka iz članka 24. ovoga zakona, sadrži i podatke o:
   a. trajanju radnog vremena,
   b. vrsti poslova i načinu organiziranja rada,
   c. uvjetima rada i načinu vršenja nadzora nad radom,
   d. visini plaće za obavljeni rad i rokovima isplate,
   e. uporabi vlastitih sredstava za rad i nadoknadi troškova za njihovu uporabu,
   f. nadoknadi drugih troškova vezanih uz obavljanje poslova i način njihovog utvrđivanja,
   g. drugim pravima i obvezama.
(3) Ugovor iz stavka 1. ovoga članka može se zaključiti samo za poslove koji nisu opasni ili štetni po zdravlje radnika ili drugih osoba i ne ugrožavaju radnu okolinu, sukladno zakonu.

Radnopravni status ravnatelja

Članak 27.

(1) Predsjedatelj i članovi uprave, odnosno poslovodno tijelo drugog naziva (u daljnjem tekstu: ravnatelj) može poslovodnu funkciju obavljati u radnom odnosu ili bez radnog odnosa, sukladno pravilniku o radu.
(2) Ravnatelj može zasnovati radni odnos na neodređeno ili određeno vrijeme.
(3) Radni odnos na određeno vrijeme traje do isteka roka na koji je izabran ravnatelj, odnosno do njegovog razrješenja.
(4) Na ravnatelja se ne primjenjuju odredbe Glave IV-VII. i XI. ovoga zakona.
(5) Ako ravnatelj obavlja poslovodnu funkciju bez radnog odnosa, prava, obveze i odgovornosti se uređuju ugovorom, sukladno općem aktu poslodavca.

Dostava radniku fotokopije prijave na obvezatno osiguranje

Članak 28.

Poslodavac je dužan radniku, uz pisani dokaz, dostaviti fotokopije prijava na obvezatno osiguranje u roku 15 dana od dana zaključivanja ugovora o radu, odnosno početka rada, kao i svake promjene osiguranja koja se tiče radnika.

Podatci koji se ne mogu tražiti

Članak 29.

Pri postupku odabira kandidata za radno mjesto (razgovor, testiranje, anketiranje i sl.) i zaključivanja ugovora o radu, poslodavac ne može tražiti od radnika podatke koji nisu u

neposrednoj svezi s radnim odnosom, a naročito u svezi s odredbom članka 8. ovoga zakona.

Postupanje s osobnim podatcima radnika

Članak 30.

Osobni podatci radnika ne mogu se prikupljati, obrađivati, koristiti ili dostavljati trećim osobama, osim ako je to određeno zakonom ili ako je to potrebno radi ostvarivanja prava i obveza iz radnoga odnosa.

III. OBRAZOVANJE, OSPOSOBLJAVANJE I USAVRŠAVANJE ZA RAD

Prava i obveze u svezi s obrazovanjem, osposobljavanjem i usavršavanjem za rad

Članak 31.

(1) Poslodavac može, sukladno potrebama rada, omogućiti radniku obrazovanje, osposobljavanje i usavršavanje za rad.
(2) Poslodavac je obvezan prilikom promjena ili uvođenja novog načina ili organiziranja rada omogućiti radniku obrazovanje, osposobljavanje ili usavršavanje za rad.
(3) Radnik je obvezan, sukladno svojim sposobnostima i potrebama rada, obrazovati se, osposobljavati i usavršavati za rad.
(4) Uvjeti i način obrazovanja, osposobljavanja i usavršavanja za rad iz st. 2. i 3. ovoga članka uređuju se kolektivnim ugovorom ili pravilnikom o radu.

Prijem vježbenika

Članak 32.

(1) Radi stručnog osposobljavanja za samostalan rad, poslodavac može zaključiti ugovor o radu s vježbenikom.
(2) Vježbenikom se smatra osoba sa završenom srednjom ili višom školom, odnosno fakultetom, koja prvi put zasniva radni odnos u tom zanimanju, a koja je prema zakonu, obvezna položiti stručni ispit ili joj je za rad u zanimanju potrebno prethodno radno iskustvo.
(3) Ugovor o radu s vježbenikom zaključuje se na određeno vrijeme, a najdulje godinu dana, ako zakonom nije drukčije određeno.
(4) Za vrijeme obavljanja vježbeničkog staža, vježbenik ima pravo na 70% plaće utvrđene za poslove za koje se osposobljava.
(5) Poslodavac i vježbenik mogu se dogovoriti i o većem iznosu plaće iz stavka 4. ovoga članka.

Polaganje stručnog ispita

Članak 33.

Nakon završenog vježbeničkog staža, vježbenik polaže stručni ispit, ako je to zakonom, propisom kantona ili pravilnikom o radu propisano.

Stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa

Članak 34.

(1) Ako je stručni ispit ili radno iskustvo utvrđeno zakonom ili pravilnikom o radu uvjet za obavljanje poslova određenog zanimanja, poslodavac može osobu koja je završila školovanje za takvo zanimanje primiti na stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa.
(2) Vrijeme stručnog osposobljavanja iz stavka 1. ovoga članka računa se u vježbenički staž i radno iskustvo utvrđeno kao uvjet za rad u određenom zanimanju i može trajati najdulje onoliko vremena koliko traje vježbenički staž.
(3) Ugovor o stručnom osposobljavanju zaključuje se u pisanoj formi.
(4) Poslodavac dostavlja kopiju ugovora iz stavka 3. ovoga članka u roku osam dana mjerodavnoj službi za upošljavanje, radi evidencije i nadzora.
(5) Osoba na stručnom osposobljavanju ima pravo na zdravstveno osiguranje kako je to utvrđeno propisima za neuposlene osobe, a prava po osnovi osiguranja za slučaj povrede na radu i profesionalnog oboljenja osigurava poslodavac sukladno propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju.
(6) Osobi za vrijeme stručnog osposobljavanja osigurava se odmor tijekom rada, dnevni odmor između dva uzastopna radna dana i tjedni odmor.

IV. RADNO VRIJEME

Pojam radnog vremena

Članak 35.

(1) Radno vrijeme je vremensko razdoblje u kojem je radnik, prema ugovoru o radu, obvezan obavljati poslove za poslodavca.
(2) Radnim vremenom ne smatra se vrijeme u kojem je radnik pripravan odazvati se pozivu poslodavca za obavljanje poslova, ako se ukaže takva potreba.
(3) Vrijeme pripravnosti za rad i visina nadoknade za vrijeme pripravnosti uređuje se kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu i ugovorom o radu.

Puno i nepuno radno vrijeme

Članak 36.

(1) Ugovor o radu može se zaključiti za rad s punim ili nepunim radnim vremenom.
(2) Puno radno vrijeme traje 40 sati tjedno, ako zakonom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu nije određeno u kraćem trajanju.
(3) Puno radno vrijeme za malodobne radnike ne smije biti dulje od 35 sati tjedno.
(4) Puno radno vrijeme može se rasporediti na pet, odnosno šest radnih dana sukladno kolektivnom ugovoru i pravilniku o radu.
(5) Nepunim radnim vremenom smatra se radno vrijeme kraće od punog radnog vremena.
(6) Radnik koji je zaključio ugovor o radu s nepunim radnim vremenom može zaključiti više takvih ugovora kako bi na taj način ostvario puno radno vrijeme.
(7) Radnik koji radi s nepunim radnim vremenom, prava iz radnog odnosa ostvaruje ovisno o duljini radnog vremena sukladno kolektivnom ugovoru, pravilniku o radu ili ugovoru o radu.

Skraćivanje radnog vremena

Članak 37.

(1) Na poslovima na kojima, uz primjenu mjera sigurnosti i zdravlja na radu, nije moguće zaštititi radnika od štetnih utjecaja, radno vrijeme skraćuje se razmjerno štetnom utjecaju uvjeta rada na zdravlje i radnu sposobnost radnika.
(2) Poslovi iz stavka 1. ovoga članka i trajanje radnog vremena utvrđuju se pravilnikom o sigurnosti i zdravlju na radu, sukladno zakonu.
(3) O skraćivanju radnog vremena u smislu stavka 1. ovoga članka odlučuje federalno, odnosno kantonalno ministarstvo mjerodavno za rad, na zahtjev poslodavca, inspektora rada ili sindikata, a na temelju stručne analize izdate od ovlaštene stručne organizacije, sukladno zakonu.
(4) Pri ostvarivanju prava na plaću i drugih prava po osnovi rada i u svezi s radom, skraćeno radno vrijeme u smislu ovoga članka izjednačava se s punim radnim vremenom.

Prekovremeni rad

Članak 38.

(1) U slučaju više sile (požar, potres, poplava) i iznenadnog povećanja opsega posla, kao i u drugim sličnim slučajevima neophodne potrebe, radnik je, na zahtjev poslodavca,

obvezan raditi dulje od punog radnog vremena (prekovremeni rad), a najviše do osam sati tjedno.

(2) Ako prekovremeni rad radnika traje dulje od tri tjedna neprekidno ili više od 10 tjedana tijekom kalendarske godine, o prekovremenom radu poslodavac obavještava mjerodavnu inspekciju rada.

(3) Nije dozvoljen prekovremeni rad malodobnom radniku, trudnici, majci odnosno usvojitelju djeteta do tri godine života, kao i samohranom roditelju, samohranom usvojitelju i osobi kojoj je na temelju rješenja mjerodavnog tijela dijete povjereno na čuvanje i odgoj, do šest godina života djeteta.

(4) Trudnica, majka, odnosno usvojitelj djeteta do tri godine života, kao i samohrani roditelj, samohrani usvojitelj i osoba kojoj je na temelju rješenja mjerodavnog tijela dijete povjereno na čuvanje i odgoj, do šest godina života djeteta, može raditi prekovremeno ako da pisanu izjavu o dragovoljnom pristanku na takav rad.

(5) Inspekcija rada zabranit će prekovremeni rad uveden suprotno st. 1.-4. ovoga članka.

Preraspodjela radnog vremena

Članak 39.

(1) Ako priroda posla to zahtijeva, puno i nepuno radno vrijeme može se preraspodijeliti tako da tijekom jednog razdoblja traje dulje, a tijekom drugog razdoblja kraće od punog radnog vremena, s tim da prosječno radno vrijeme tijekom trajanja preraspodjele ne može biti dulje od 52 sata tjedno, a za sezonske poslove najdulje 60 sati tjedno.

(2) O uvođenju preraspodjele iz stavka 1. ovoga članka poslodavac je dužan donijeti pisanu odluku koju dostavlja radniku.

(3) Ako je uvedena preraspodjela radnog vremena, prosječno radno vrijeme tijekom kalendarske godine ili drugog razdoblja određenog kolektivnim ugovorom ne može biti dulje od punog ili nepunog radnog vremena.

(4) Preraspodijeljeno radno vrijeme ne smatra se prekovremenim radom.

(5) Malodobni radnik, trudnica, majka, odnosno usvojitelj djeteta do tri godine života, kao i samohrani roditelj, samohrani usvojitelj i osoba kojoj je na temelju rješenja mjerodavnog tijela dijete povjereno na čuvanje i odgoj, do šest godina života djeteta, može raditi u preraspodjeli radnog vremena samo ukoliko pisanom izjavom pristane na takav rad.

Noćni rad

Članak 40.

(1) Rad u vremenu između 22 sata uvečer i 6 sati ujutro idućeg dana, a u poljoprivredi između 22 sata i 5 sati ujutro, smatra se noćnim radom, ako za određeni slučaj zakonom, propisom kantona ili kolektivnim ugovorom nije drukčije određeno.

(2) Ako je rad organiziran u smjenama koje uključuju i noćni rad, mora se osigurati izmjena smjena tako da radnik u noćnoj smjeni radi uzastopno najdulje jedan tjedan.

Posebna zaštita radnika koji rade noću

Članak 41.

(1) Poslodavac je pri organizaciji noćnog rada ili rada u smjeni dužan voditi posebnu brigu o organizaciji rada prilagođenoj radniku, te o sigurnosnim i zdravstvenim uvjetima sukladno prirodi posla koji se obavlja noću ili u smjeni.

(2) Poslodavac je dužan noćnim i smjenskim radnicima osigurati sigurnost i zdravstvenu zaštitu sukladno prirodi posla koji obavljaju, kao i sredstva zaštite i prevencije koja odgovaraju i primjenjuju se na sve ostale radnike i dostupna su u svako doba.

(3) Radnicima koji rade noću poslodavac je dužan osigurati periodične liječničke preglede najmanje jednom u dvije godine.

(4) Ako se na liječničkom pregledu iz stavka 3. ovoga članka utvrdi da radniku prijeti nastanak invalidnosti zbog rada noću, poslodavac mu je dužan ponuditi zaključivanje ugovora o radu za obavljanje istih ili drugih poslova izvan noćnog rada, ukoliko takvi poslovi postoje, odnosno ako uz prekvalifikaciju i dokvalifikaciju postoji mogućnost rasporeda radnika na druge poslove.

(5) Zabranjen je noćni rad trudnica počev od šestog mjeseca trudnoće, majki i usvojitelja, kao i osobe kojoj je na temelju rješenja mjerodavnog tijela dijete povjereno na čuvanje i odgoj, i to do navršene dvije godine života djeteta.

Noćni rad malodobnih radnika

Članak 42.

(1) Zabranjen je noćni rad malodobnih radnika.

(2) Za malodobne radnike u industriji, rad u vremenu između 19 sati uvečer i 7 sati ujutro idućeg dana smatra se noćnim radom.

(3) Za malodobne radnike koji nisu uposleni u industriji, rad u vremenu između 20 sati uvečer i 6 sati ujutro idućeg dana smatra se noćnim radom.

(4) Iznimno, malodobni radnici privremeno mogu biti izuzeti od zabrane noćnog rada u slučaju havarija, više sile i zaštite interesa Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija), na temelju suglasnosti inspekcije rada kantona (u daljnjem tekstu: mjerodavna inspekcija rada).

(5) Federalni ministar rada i socijalne politike (u daljnjem tekstu: Federalni ministar) pravilnikom će propisati koje se djelatnosti smatraju industrijom u smislu stavka 2. ovoga članka.

Obveza vođenja evidencija

Članak 43.

(1) Poslodavac je dužan svakodnevno voditi evidenciju o radnicima i drugim osobama angažiranim na radu.

(2) Evidencija iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati podatke o početku i završetku radnog vremena, smjenama i druge podatke o nazočnosti radnika na radu.

(3) Poslodavac je dužan, pored evidencija iz stavka 1. ovoga članka, voditi evidenciju o radnicima koji su kod njega uposleni-matična evidencija.

(4) Poslodavac je dužan inspektoru rada na njegov zahtjev predočiti evidencije iz st. 1. i 3. ovoga članka.

(5) Federalni ministar pravilnikom će propisati sadržaj i način vođenja evidencija iz st. 1. i 3. ovoga članka.

V. ODMORI I ODSUSTVA

Odmor tijekom radnog vremena

Članak 44.

(1) Radnik koji radi dulje od šest sati dnevno ima pravo na odmor tijekom radnog dana u trajanju od najmanje 30 minuta.

(2) Poslodavac je dužan radniku, na njegov zahtjev, omogućiti odmor iz stavka 1. ovoga članka u trajanju jednog sata za jedan dan tijekom radnog tjedna.

(3) Vrijeme odmora iz st. 1. i 2. ovoga članka ne uračunava se u radno vrijeme.

(4) Način i vrijeme korištenja odmora iz st. 1. i 2. ovoga članka uređuje se kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu i ugovorom o radu.

Dnevni odmor

Članak 45.

(1) Radnik ima pravo na odmor između dva uzastopna radna dana (dnevni odmor) u trajanju od najmanje 12 sati neprekidno.
(2) Za vrijeme rada na sezonskim poslovima, radnik ima pravo na dnevni odmor u trajanju od najmanje 10 sati neprekidno, a za malodobne radnike u trajanju od najmanje 12 sati neprekidno.

Tjedni odmor

Članak 46.

(1) Radnik ima pravo na tjedni odmor u trajanju od najmanje 24 sata neprekidno, a ako je neophodno da radi na dan svoga tjednog odmora, osigurava mu se jedan dan u razdoblju određenom prema dogovoru poslodavca i radnika koji ne može biti dulji od dva tjedna.
(2) Od radnika se može tražiti da radi na dan svog tjednog odmora samo u slučaju više sile, izvanrednog povećanja opsega posla ukoliko poslodavac ne može primijeniti druge mjere, sprječavanja gubitka kvarljive robe kao i u drugim slučajevima utvrđenim kolektivnim ugovorom ili pravilnikom o radu.
(3) Radniku se ne može uskratiti pravo na odmor tijekom rada, dnevni odmor i tjedni odmor.

Minimalni godišnji odmor

Članak 47.

(1) Radnik, za svaku kalendarsku godinu, ima pravo na plaćeni godišnji odmor u trajanju od najmanje 20 radnih dana, a najdulje 30 radnih dana.
(2) Malodobni radnik ima pravo na godišnji odmor u trajanju od najmanje 24 radna dana.

Stjecanje prava na godišnji odmor

Članak 48.

(1) Radnik koji se prvi put uposli ili koji ima prekid rada između dva radna odnosa dulji od 15 dana, stječe pravo na godišnji odmor nakon šest mjeseci neprekidnog rada.
(2) Ako radnik nije stekao pravo na godišnji odmor u smislu stavka 1. ovoga članka, ima pravo na najmanje jedan dan godišnjeg odmora za svaki navršeni mjesec dana rada, sukladno kolektivnom ugovoru, pravilniku o radu i ugovoru o radu.
(3) Odsustvo s rada zbog privremene spriječenosti za rad, materinstva i drugog odsustva koje nije uvjetovano voljom radnika, ne smatra se prekidom rada iz stavka 1. ovoga članka.

Način korištenja godišnjeg odmora

Članak 49.

(1) Trajanje godišnjeg odmora dulje od najkraćeg propisanog ovim zakonom uređuje se kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu.
(2) U trajanje godišnjeg odmora ne uračunava se vrijeme privremene spriječenosti za rad, vrijeme blagdana u koje se ne radi, kao i drugo vrijeme odsustva s rada koje se radniku priznaje u staž osiguranja.
(3) Pri utvrđivanju trajanja godišnjeg odmora smatra se da je radno vrijeme raspoređeno na način kako je utvrđeno kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu.

Korištenje godišnjeg odmora u dijelovima

Članak 50.

(1) Godišnji odmor može se koristiti u dva dijela.
(2) Ako radnik koristi godišnji odmor u dijelovima, prvi dio koristi bez prekida u trajanju od najmanje 12 radnih dana tijekom kalendarske godine, a drugi dio najkasnije do 30. lipnja naredne godine.
(3) Radnik koji ne iskoristi dio godišnjeg odmora u smislu stavka 2. ovoga članka, nema pravo prenošenja godišnjeg odmora u narednu godinu.
(4) Radnik ima pravo koristiti jedan dan godišnjeg odmora kad on to želi, uz obvezu da o tome obavijesti poslodavca najmanje tri dana prije njegovog korištenja.

Zaštita prava na godišnji odmor

Članak 51.

(1) Radnik se ne može odreći prava na godišnji odmor.
(2) Radniku se ne može uskratiti pravo na godišnji odmor, niti mu se izvršiti isplata nadoknade umjesto korištenja godišnjeg odmora, osim u slučaju iz članka 52. stavak 4. ovoga zakona.

Korištenje godišnjeg odmora

Članak 52.

(1) Plan korištenja godišnjeg odmora utvrđuje poslodavac, uz prethodnu konzultaciju s radnicima ili njihovim predstavnicima, sukladno zakonu, uzimajući u obzir potrebe posla, kao i opravdane razloge radnika.
(2) Poslodavac je dužan pisanom odlukom obavijestiti radnika o trajanju godišnjeg odmora i razdoblju njegovog korištenja najmanje sedam dana prije korištenja godišnjeg odmora.
(3) Radnik za vrijeme korištenja godišnjeg odmora ima pravo na nadoknadu plaće, u visini plaće koju bi ostvario da je radio.
(4) U slučaju prestanka ugovora o radu, poslodavac je dužan radniku koji nije iskoristio cijeli ili dio godišnjeg odmora isplatiti nadoknadu umjesto korištenja godišnjeg odmora u iznosu koji bi primio da je koristio cijeli, odnosno preostali dio godišnjeg odmora, ako godišnji odmor ili njegov dio nije iskoristio krivicom poslodavca.

Plaćeno odsustvo

Članak 53.

(1) Radnik ima pravo na odsustvo s rada uz nadoknadu plaće do sedam radnih dana u jednoj kalendarskoj godini - plaćeno odsustvo u slučaju: stupanja u brak, porođaja supruge, teže bolesti i smrti člana uže obitelji, odnosno kućanstva, sukladno kolektivnom ugovoru, pravilniku o radu i ugovoru o radu.
(2) Članom uže obitelji, u smislu stavka 1. ovoga članka, smatraju se: bračni, odnosno izvanbračni partner, dijete (bračno, izvanbračno, usvojeno, pastorak i dijete bez roditelja uzeto na izdržavanje), otac, majka, očuh, maćeha, usvojitelj, djed i baka (po ocu i majci), braća i sestre.
(3) Radnik ima pravo na plaćeno odsustvo za vrijeme obrazovanja ili stručnog osposobljavanja i usavršavanja, te obrazovanja za potrebe sindikalnog rada, pod uvjetima, u trajanju i uz nadoknadu određenu kolektivnim ugovorom ili pravilnikom o radu.
(4) Radnik dragovoljni davatelj krvi, za svako darivanje ima pravo na najmanje jedan dan plaćenog odsustva.
(5) U pogledu stjecanja prava iz radnog odnosa ili u svezi s radnim odnosom, vrijeme plaćenog odsustva smatra se vremenom provedenim na radu.
(6) Radnik ima pravo na plaćeno odsustvo i u drugim slučajevima i za vrijeme utvrđeno propisom kantona, kolektivnim ugovorom ili pravilnikom o radu.

Neplaćeno odsustvo

Članak 54.

(1) Poslodavac može radniku, na njegov pisani zahtjev, odobriti odsustvo s rada bez nadoknade plaće - neplaćeno odsustvo.

(2) Uvjeti i vrijeme korištenja neplaćenog odsustva uređuju se kolektivnim ugovorom ili pravilnikom o radu.
(3) Poslodavac je dužan omogućiti radniku odsustvo do četiri radna dana u jednoj kalendarskoj godini, radi zadovoljavanja njegovih vjerskih, odnosno tradicijskih potreba, s tim da se odsustvo od dva dana koristi uz nadoknadu plaće - plaćeno odsustvo.
(4) Za vrijeme odsustva iz stavka 1. ovoga članka, prava i obveze radnika koji se stječu na radu i po osnovi rada miruju.

VI. ZAŠTITA RADNIKA

Sigurnost i zdravlje na radu

Članak 55.

(1) Prilikom stupanja radnika na rad poslodavac je dužan omogućiti radniku da se upozna s propisima u svezi s radnim odnosima i propisima u svezi sa sigurnošću i zdravljem na radu, te ga je dužan upoznati s organizacijom rada.
(2) Radnici imaju pravo i obvezu koristiti sve mjere zaštite predviđene propisima o sigurnosti i zdravlju na radu i drugim važećim propisima.
(3) Radnik ima pravo odbiti da radi ako mu neposredno prijeti opasnost po život i zdravlje zbog toga što nisu provedene mjere zaštite predviđene propisima o sigurnosti i zdravlju na radu i o tomu je dužan odmah obavijestiti poslodavca i mjerodavnu inspekciju rada.
(4) Radnik koji odbije raditi iz razloga navedenih u stavku 3. ovoga članka ima pravo na nadoknadu plaće kao da je radio, a za vrijeme dok se ne provedu propisane mjere predviđene propisima o sigurnosti i zdravlju na radu i drugim propisima, ako za to vrijeme nije raspoređen na druge odgovarajuće poslove.

Obveze radnika i poslodavca

Članak 56.

(1) Prilikom zaključivanja ugovora o radu i tijekom trajanja radnog odnosa, radnik je dužan obavijestiti poslodavca o bolesti ili drugoj okolnosti koja ga onemogućuje ili bitno ometa u izvršavanju obveza iz ugovora o radu ili koja ugrožava život ili zdravlje osoba s kojima radnik dolazi u dodir u izvršavanju ugovora o radu.
(2) Radi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti za obavljanje određenih poslova, poslodavac može uputiti radnika na liječnički pregled.
(3) Troškove liječničkog pregleda iz stavka 2. ovoga članka snosi poslodavac.

Zaštita malodobnika

Članak 57.

(1) Malodobnik ne može raditi na naročito teškim fizičkim poslovima, radovima pod zemljom ili pod vodom, ni na ostalim poslovima koji bi mogli štetno i s povećanim rizikom utjecati na njegov život i zdravlje, razvoj i moral, s obzirom na njegove psihofizičke osobine.
(2) Federalni ministar posebnim propisom utvrdit će poslove iz stavka 1. ovoga članka.
(3) Inspektor rada zabranit će rad malodobnika na poslovima iz stavka 1. ovoga članka.
(4) U slučaju iz stavka 3. ovoga članka poslodavac je dužan malodobnom radniku ponuditi zaključivanje ugovora o radu za obavljanje drugih odgovarajućih poslova, a ako takvih poslova nema, dužan mu je ponuditi prekvalifikaciju ili dokvalifikaciju za druge odgovarajuće poslove.
(5) Ukoliko nakon prekvalifikacije ili dokvalifikacije iz stavka 4. ovoga članka ne postoje poslovi koje malodobni radnik može obavljati, poslodavac mu može otkazati ugovor o radu na način i pod uvjetima propisanim ovim zakonom.

Liječnički pregled malodobnika

Članak 58.

(1) Malodobni radnik, u cilju zaštite njegovog zdravlja i psihofizičkog razvoja, ima pravo na liječnički pregled najmanje jednom u dvije godine.
(2) Troškove liječničkog pregleda iz stavka 1. ovoga članka snosi poslodavac.

Zaštita žena

Članak 59.

Žena ne može biti uposlena na poslovima pod zemljom (u rudnicima), osim u slučaju ako je uposlena na rukovodećem mjestu koje ne zahtijeva fizički rad ili u službama zdravstvene zaštite i socijalne skrbi, odnosno ako žena mora provesti izvjesno vrijeme na obuci pod zemljom ili mora povremeno ulaziti u podzemni dio rudnika u cilju obavljanja zanimanja koje ne uključuje fizički rad.

Zabrana nejednakog postupanja

Članak 60.

(1) Poslodavac ne može odbiti uposliti ženu zbog njezine trudnoće niti može za vrijeme trudnoće, korištenja porodiljnog odsustva, te za vrijeme korištenja prava iz čl. 63., 64. i 65. ovoga zakona otkazati ugovor o radu ženi, odnosno radniku koji se koristi nekim od spomenutih prava.
(2) Prestanak ugovora o radu na određeno vrijeme ne smatra se otkazom ugovora o radu u smislu stavka 1. ovoga članka.
(3) Poslodavac ne smije tražiti bilo kakve podatke o trudnoći, osim ako radnica zahtijeva određeno pravo predviđeno zakonom ili drugim propisom radi zaštite trudnica.

Privremeni raspored žene za vrijeme trudnoće

Članak 61.

(1) Poslodavac je dužan ženu za vrijeme trudnoće, odnosno dojenja djeteta rasporediti na druge poslove, ako je to u interesu njezinog zdravstvenog stanja, koje je utvrdio ovlašteni liječnik.
(2) Ako poslodavac nije u mogućnosti osigurati raspoređivanje žene u smislu stavka 1. ovoga članka, žena ima pravo na odsustvo s rada uz nadoknadu plaće, sukladno kolektivnom ugovoru i pravilniku o radu.
(3) Privremeni raspored iz stavka 1. ovoga članka ne može imati za posljedicu smanjenje plaće žene.
(4) Ženu, iz stavka 1. ovoga članka, poslodavac može premjestiti u drugo mjesto rada, samo uz njezin pisani pristanak.

Porodiljno odsustvo

Članak 62.

(1) Za vrijeme trudnoće, porođaja i njege djeteta žena ima pravo na porodiljno odsustvo u trajanju od jedne godine neprekidno.
(2) Na temelju nalaza ovlaštenog liječnika žena može početi porodiljno odsustvo 28 dana prije očekivanog datuma porođaja.
(3) Žena može koristiti kraće porodiljno odsustvo, ali ne kraće od 42 dana poslije porođaja.
(4) Nakon 42 dana poslije porođaja pravo na porodiljno odsustvo može koristiti i radnik – otac djeteta, ako se roditelji tako sporazumiju.
(5) Radnik – otac djeteta može koristiti pravo iz stavka 1. ovoga članka i u slučaju smrti majke, ako majka napusti dijete ili ako iz drugih opravdanih razloga ne može koristiti porodiljno odsustvo.

Rad s polovinom punog radnog vremena nakon isteka porodiljnog odsustva

Članak 63.

(1) Nakon isteka porodiljnog odsustva, žena s djetetom najmanje do jedne godine života ima pravo raditi polovinu punog radnog vremena, a za blizance, treće i svako slijedeće dijete ima pravo raditi polovinu punog radnog vremena do navršene dvije godine života djeteta, ako propisom kantona nije predviđeno dulje trajanje ovoga prava.
(2) Pravo iz stavka 1. ovoga članka može koristiti i radnik – otac djeteta, ako žena za to vrijeme radi u punom radnom vremenu.

Rad s polovinom punog radnog vremena do tri godine života djeteta

Članak 64.

Nakon isteka godine dana života djeteta, jedan od roditelja ima pravo raditi polovinu punog radnog vremena do tri godine života djeteta, ako je djetetu, prema nalazu mjerodavne zdravstvene ustanove, potrebna pojačana briga i njega.

Pravo žene na odsustvo radi dojenja

Članak 65.

(1) Žena koja doji dijete, a koja nakon korištenja porodiljnog odsustva radi puno radno vrijeme, ima pravo odsustvovati s posla dva puta dnevno u trajanju od po sat vremena radi dojenja, do navršene jedne godine života djeteta.
(2) Vrijeme odsustva iz stavka 1. ovoga članka računa se u puno radno vrijeme.

Pravo na porodiljno odsustvo u slučaju gubitka djeteta

Članak 66.

Ako žena rodi mrtvo dijete ili ako dijete umre prije isteka porodiljnog odsustva, ima pravo produljiti porodiljno odsustvo za onoliko vremena koliko je, prema nalazu ovlaštenog liječnika, potrebno da se oporavi od porođaja i psihičkog stanja prouzrokovanog gubitkom djeteta, a najmanje 45 dana od porođaja, odnosno od smrti djeteta, za koje vrijeme joj pripadaju sva prava po osnovi porodiljnog odsustva.

Pravo na odsustvo nakon isteka porodiljnog odsustva

Članak 67.

(1) Jedan od roditelja može odsustvovati s rada do tri godine života djeteta, ako je to predviđeno kolektivnim ugovorom ili pravilnikom o radu.
(2) Za vrijeme odsustvovanja s rada u smislu stavka 1. ovoga članka, prava i obveze iz radnog odnosa miruju.

Nadoknada plaće za vrijeme porodiljnog odsustva i rada s polovinom punog radnog vremena

Članak 68.

(1) Za vrijeme korištenja porodiljnog odsustva radnik ima pravo na nadoknadu plaće, sukladno posebnom zakonu.
(2) Pored prava iz stavka 1. ovoga članka, radniku se može isplatiti i razlika do pune plaće na teret poslodavca.
(3) Za vrijeme rada s polovinom punog radnog vremena iz čl. 63. i 64. ovoga zakona, radnik ima za polovinu punog radnog vremena za koje ne radi pravo na nadoknadu plaće, sukladno posebnom zakonu.

Prava roditelja djeteta s težim smetnjama u razvoju

Članak 69.

(1) Jedan od roditelja djeteta s težim smetnjama u razvoju (teže hendikepiranog djeteta) ima pravo raditi polovinu punog radnog vremena, u slučaju da se radi o samohranom roditelju ili da su oba roditelja uposlena, pod uvjetom da dijete nije smješteno u ustanovu socijalno–zdravstvene skrbi, na temelju nalaza mjerodavne zdravstvene ustanove.
(2) Roditelju, koji koristi pravo iz stavka 1. ovoga članka pripada pravo na nadoknadu plaće, sukladno zakonu.
(3) Roditelju koji koristi pravo iz stavka 1. ovoga članka ne može se narediti da radi noću, prekovremeno i ne može mu se promijeniti mjesto rada, ako za to nije dao svoj pisani pristanak.

Prava usvojitelja djeteta i osobe kojoj je dijete povjereno na čuvanje i odgoj

Članak 70.

Prava iz članka 62. st. 1. i 3. i čl. 63., 64., 67., 68. i 69. ovoga zakona može koristiti jedan od usvojitelja djeteta ili osoba kojoj je na temelju rješenja mjerodavnog tijela dijete povjereno na čuvanje i odgoj.

Zaštita radnika u slučaju privremene spriječenosti za rad zbog povrede na radu ili profesionalnog oboljenja

Članak 71.

(1) Radniku koji je pretrpio povredu na radu ili je obolio od profesionalne bolesti, poslodavac ne može otkazati ugovor o radu za vrijeme privremene spriječenosti za rad zbog liječenja ili oporavka, osim ako je počinio teži prijestup ili težu povredu radne obveze iz ugovora o radu.
(2) U slučajevima i za vrijeme iz stavka 1. ovoga članka, radniku ne može prestati ugovor o radu koji je zaključen na određeno vrijeme, osim ako je počinio teži prijestup ili težu povredu radne obveze iz ugovora o radu.
(3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka ugovor o radu na određeno vrijeme neće se smatrati ugovorom o radu na neodređeno vrijeme u smislu članka 22. stavak 4. ovoga zakona.

Pravo radnika da se vrati na rad nakon prestanka privremene spriječenosti za rad

Članak 72.

(1) Povreda na radu, bolest ili profesionalna bolest ne mogu štetno utjecati na ostvarivanje prava radnika iz radnog odnosa.
(2) Radnik koji je bio privremeno spriječen za rad do šest mjeseci, a za kojeg nakon liječenja i oporavka mjerodavna zdravstvena ustanova ili ovlašteni liječnik utvrdi da je sposoban za rad, ima pravo vratiti se na poslove na kojima je radio prije nastupanja privremene spriječenosti za rad.
(3) Ukoliko ne postoji mogućnost da se radnik koji je bio privremeno spriječen za rad dulje od šest mjeseci vrati na poslove na kojima je radio ili na druge odgovarajuće poslove, poslodavac ga može rasporediti na druge poslove prema njegovoj stručnoj spremi i radnim sposobnostima.
(4) Ukoliko ne postoji mogućnost raspoređivanja iz stavka 3. ovoga članka, poslodavac može, nakon provedenih konzultacija s vijećem uposlenika, otkazati radniku ugovor o radu.
(5) Radnik je dužan, najkasnije u roku tri dana od dana nastupanja spriječenosti za rad, pisanim putem obavijestiti poslodavca o privremenoj spriječenosti za rad.

Prava radnika s promijenjenom radnom sposobnosti

Članak 73.

Ako mjerodavna ustanova za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja ocijeni da kod radnika postoji promijenjena radna sposobnost (invalid II. kategorije), poslodavac mu je dužan u pisanoj formi ponuditi novi ugovor o radu za obavljanje poslova za koje je radnik sposoban, ako takvi poslovi postoje, odnosno ako uz prekvalifikaciju i dokvalifikaciju postoji mogućnost rasporeda radnika na druge poslove.

Otkaz ugovora o radu radniku s promijenjenom radnom sposobnosti

Članak 74.

(1) Poslodavac može, samo uz prethodnu suglasnost vijeća uposlenika, odnosno sindikata otkazati ugovor o radu radniku kod kojega postoji promijenjena radna sposobnost ukoliko je kod poslodavca vijeće uposlenika, odnosno sindikat formiran.
(2) Ukoliko vijeće uposlenika, odnosno sindikat uskrati suglasnost iz stavka 1. ovoga članka, rješavanje spora povjerava se arbitraži sukladno kolektivnom ugovoru i pravilniku o radu. Ukoliko je nezadovoljan odlukom arbitraže, poslodavac može u roku 15 dana od dana dostave arbitražne odluke zatražiti da predmetnu suglasnost nadomjesti sudska odluka.
(3) U slučaju otkazivanja ugovora o radu iz stavka 1. ovoga članka, radnik ima pravo na otpremninu u iznosu uvećanom za najmanje 50% u odnosu na otpremninu iz članka 111. ovoga zakona, osim ukoliko se ugovor otkazuje zbog kršenja obveza iz radnog odnosa ili zbog neispunjavanja obveza iz ugovora o radu od strane radnika.

VII. PLAĆA I NADOKNADA PLAĆE

Pravo na plaću

Članak 75.

(1) Plaća radnika utvrđuje se kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu i ugovorom o radu.
(2) Plaća za obavljeni rad i vrijeme provedeno na radu sastoji se od osnovne plaće, dijela plaće za radni učinak i uvećane plaće iz članka 76. ovoga zakona, sukladno kolektivnom ugovoru, pravilniku o radu i ugovoru o radu.
(3) Kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu utvrđuju se elementi za određivanje osnovne plaće i dijela plaće po osnovi radnog učinka.

Pravo na povećanu plaću

Članak 76.

Radnik ima pravo na povećanu plaću za otežane uvjete rada, prekovremeni rad i noćni rad, te za rad na dan tjednog odmora, blagdana ili nekog drugog dana za koji je zakonom određeno da se ne radi, sukladno kolektivnom ugovoru, pravilniku o radu i ugovoru o radu.

Jednakost plaća

Članak 77.

(1) Poslodavac je dužan radnicima isplatiti jednake plaće za rad jednake vrijednosti bez obzira na njihovu nacionalnu, vjersku, spolnu, političku i sindikalnu pripadnost, kao i drugi diskriminatorni temelj iz članka 8. stavak 1. ovoga zakona.
(2) Pod radom jednake vrijednosti podrazumijeva se rad koji zahtijeva isti stupanj stručne spreme, istu radnu sposobnost, odgovornost, fizički i intelektualni rad, vještine, uvjete rada i rezultate rada.

Najniža plaća

Članak 78.

(1) Kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu utvrđuje se najniža plaća.
(2) Najniža plaća određuje se na temelju najniže cijene rada utvrđene kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu.
(3) Usklađivanje najniže plaće vrši Vlada Federacije uz prethodne konzultacije s Ekonomsko-socijalnim vijećem za teritorij Federacije BiH, sukladno kretanju indeksa potrošačkih cijena, najmanje jednom godišnje.
(4) Poslodavac ne može radniku obračunati i isplatiti plaću manju od plaće utvrđene kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu.

Isplata plaće

Članak 79.

(1) Plaća se isplaćuje nakon obavljenog rada, u razdobljima isplate koja ne mogu biti dulja od 30 dana.
(2) Plaća i nadoknada plaće isplaćuje se u novcu.
(3) Prilikom isplate plaće poslodavac je dužan radniku uručiti pisani obračun plaće.
(4) Pojedinačne isplate plaće nisu javne.

Obračun plaće

Članak 80.

(1) Poslodavac koji ne isplati plaću u roku iz članka 79. stavak 1. ovoga zakona ili ju ne isplati u cijelosti, dužan je do kraja mjeseca u kojem je dospjela isplata plaće radniku uručiti obračun plaće koju je bio dužan isplatiti.
(2) Obračun iz stavka 1. ovoga članka smatra se izvršnom ispravom.

Nadoknada plaće

Članak 81.

(1) Radnik ima pravo na nadoknadu plaće za razdoblje odsustva s rada iz opravdanih razloga predviđenih zakonom, propisom kantona, kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu (godišnji odmor, privremena spriječenost za rad, porodiljno odsustvo, plaćeno odsustvo i sl.).
(2) Razdoblje iz stavka 1. ovoga članka za koje se nadoknada isplaćuje na teret poslodavca utvrđuje se zakonom, propisom kantona, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu.
(3) Radnik ima pravo na nadoknadu plaće za vrijeme prekida rada do kojeg je došlo zbog okolnosti za koje radnik nije kriv (viša sila, privremeni zastoj u proizvodnji i sl.), sukladno kolektivnom ugovoru, pravilniku o radu i ugovoru o radu.

Zaštita plaće i nadoknade plaće

Članak 82.

(1) Poslodavac ne može, bez izvršne sudske odluke ili bez suglasnosti radnika, svoje potraživanje prema njemu naplatiti uskraćivanjem isplate plaće ili nekog njezinog dijela, odnosno uskraćivanjem isplate nadoknade plaće ili dijela nadoknade plaće.
(2) Suglasnost radnika iz stavka 1. ovoga članka ne može se dati prije nastanka potraživanja.

Prisilna obustava plaće i nadoknade plaće

Članak 83.

Plaća ili nadoknada plaće radnika može se prisilno obustaviti, sukladno propisu kojim se regulira ovršni postupak.

VIII. IZUMI, PREDMETI INDUSTRIJSKOG DIZAJNA I TEHNIČKA UNAPRJEĐENJA RADNIKA

Postupanje u slučaju izuma, predmeta industrijskog dizajna i tehničkog unaprjeđenja na radu ili u svezi s radom

Članak 84.

(1) Radnik je dužan obavijestiti poslodavca o izumu, predmetima industrijskog dizajna, odnosno tehničkom unaprjeđenju, koje je ostvario na radu ili u svezi s radom.
(2) Izumi, odnosno predmeti industrijskog dizajna, u smislu stavka 1. ovoga članka, određeni su propisima iz oblasti industrijskog vlasništva.
(3) Radnik je obvezan čuvati kao poslovnu tajnu podatke o izumu, odnosno predmetima industrijskog dizajna i ne smije ih bez odobrenja poslodavca dati trećoj osobi.

(4) Izumi, odnosno predmeti industrijskog dizajna ostvareni na radu ili u svezi s radom pripadaju poslodavcu, a radnik ima pravo na nadoknadu utvrđenu kolektivnim ugovorom, ugovorom o radu ili posebnim ugovorom.
(5) O svome izumu, predmetima industrijskog dizajna koji nije ostvaren na radu ili u svezi s radom, radnik je dužan obavijestiti poslodavca ako je izum u svezi s djelatnošću poslodavca, te mu pismeno ponuditi ustupanje prava u svezi s izumom.
(6) Ako poslodavac primijeni tehničko unaprjeđenje, odnosno tehničko rješenje ostvareno racionalizacijom, odnosno novatorskim rješenjima koje je predložio radnik, obvezan je radniku isplatiti nadoknadu koja se utvrđuje kolektivnim ugovorom, ugovorom o radu ili posebnim ugovorom.

IX. ZABRANA NATJECANJA RADNIKA S POSLODAVCEM

Zakonska zabrana natjecanja

Članak 85.

Radnik može, samo uz prethodno odobrenje poslodavca, za svoj ili tuđi račun ugovarati i obavljati poslove iz djelatnosti koju obavlja poslodavac.

Ugovorena zabrana natjecanja

Članak 86.

(1) Poslodavac i radnik mogu ugovoriti da se određeno vrijeme, nakon prestanka ugovora o radu, a najdulje dvije godine, radnik ne može uposliti kod druge osobe koja je u tržišnoj utakmici s poslodavcem i da ne može za svoj ili za račun treće osobe, ugovarati i obavljati poslove kojima se natječe s poslodavcem.
(2) Ugovor iz stavka 1. ovoga članka zaključuje se u pisanoj formi ili može biti sastavni dio ugovora o radu.

Nadoknada u slučaju ugovorene zabrane natjecanja

Članak 87.

(1) Ugovorena zabrana natjecanja obvezuje radnika samo ako je poslodavac ugovorom preuzeo obvezu da će radniku za vrijeme trajanja zabrane isplaćivati nadoknadu najmanje u iznosu polovine prosječne plaće isplaćene radniku u razdoblju tri mjeseca prije prestanka ugovora o radu.
(2) Nadoknadu iz stavka 1. ovoga članka poslodavac je dužan isplatiti radniku krajem svakog kalendarskog mjeseca.
(3) Visina nadoknade iz stavka 1. ovoga članka usklađuje se na način i pod uvjetima utvrđenim kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu.

Prestanak ugovorene zabrane natjecanja

Članak 88.

Uvjeti i način prestanka zabrane natjecanja uređuju se ugovorom između poslodavca i radnika.

X. NADOKNADA ŠTETE

Odgovornost radnika za štetu prouzročenu poslodavcu

Članak 89.

(1) Radnik koji na radu ili u svezi s radom namjerno ili zbog krajnje nepažnje prouzroči štetu poslodavcu, dužan je štetu nadoknaditi.
(2) Ako štetu prouzroči više radnika, svaki radnik odgovara za dio štete koju je prouzročio.
(3) Ako se za svakog radnika ne može utvrditi dio štete koju je on prouzročio, smatra se da su svi radnici podjednako odgovorni i štetu nadoknađuju u jednakim dijelovima.
(4) Ako je više radnika prouzročilo štetu kaznenim djelom s umišljajem, za štetu odgovaraju solidarno.

Određivanje paušalnog iznosa štete

Članak 90.

(1) Ako se nadoknada štete ne može utvrditi u točnom iznosu ili bi utvrđivanje njezinog iznosa prouzročilo nesrazmjerne troškove, kolektivnim ugovorom ili pravilnikom o radu može se predvidjeti da se visina nadoknade štete utvrđuje u paušalnom iznosu, način utvrđivanja paušalnog iznosa i tijelo koje tu visinu utvrđuje kao i druga pitanja u svezi s ovom nadoknadom.
(2) Ako je prouzročena šteta mnogo veća od utvrđenog paušalnog iznosa nadoknade štete, poslodavac može zahtijevati nadoknadu u visini stvarno prouzročene štete.

Odgovornost za štetu prouzročenu trećoj osobi

Članak 91.

Radnik koji na radu ili u svezi s radom namjerno ili zbog krajnje nepažnje prouzroči štetu trećoj osobi, a štetu je nadoknadio poslodavac, dužan je poslodavcu nadoknaditi iznos nadoknade isplaćene trećoj osobi.

Smanjenje i oslobađanje od obveze nadoknade štete

Članak 92.

Kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu utvrđuju se uvjeti i način smanjenja ili oslobađanja radnika od obveze nadoknade štete.

Odgovornost poslodavca za štetu prouzročenu radniku

Članak 93.

(1) Ako radnik pretrpi štetu na radu ili u svezi s radom, poslodavac je dužan radniku nadoknaditi štetu po općim propisima obligacijskoga prava.
(2) Pravo na nadoknadu štete iz stavka 1. ovoga članka, odnosi se i na štetu koju je poslodavac uzrokovao radniku povredom njegovih prava iz radnog odnosa.
(3) Nadoknada plaće koju radnik ostvari zbog nezakonitog otkaza ne smatra se nadoknadom štete.

XI. PRESTANAK UGOVORA O RADU

Načini prestanka ugovora o radu

Članak 94.

Ugovor o radu prestaje:

a. smrću radnika;
b. sporazumom poslodavca i radnika;
c. kad radnik navrši 65 godina života i 20 godina staža osiguranja, ako se poslodavac i radnik drukčije ne dogovore;
d. kada se na temelju evidencija utvrdi da radni odnos radnika traje 40 godina, ako se poslodavac i radnik drukčije ne dogovore;
e. danom dostave pravomoćnog rješenja o priznavanju prava na invalidsku mirovinu zbog gubitka radne sposobnosti;
f. otkazom ugovora o radu;
g. istekom vremena na koje je zaključen ugovor o radu na određeno vrijeme;
h. ako radnik bude osuđen na izdržavanje kazne zatvora u trajanju duljem od tri mjeseca – danom stupanja na izdržavanje kazne;
i. ako radniku bude izrečena mjera sigurnosti, odgojna ili zaštitna mjera u trajanju duljem od tri mjeseca – početkom primjene te mjere;
j. pravomoćnom odlukom mjerodavnog suda, koja ima za posljedicu prestanak radnog odnosa.

Sporazum o prestanku ugovora o radu

Članak 95.

(1) Sporazum o prestanku ugovora o radu mora biti u pisanoj formi.
(2) Sporazumom iz stavka 1. ovoga članka utvrđuju se rok u kojem radni odnos prestaje, te sva ostala međusobna prava i obveze koje iz prekida radnog odnosa proizilaze.

Otkaz ugovora o radu

Članak 96.

(1) Poslodavac može otkazati radniku ugovor o radu, uz propisani otkazni rok, ako:
   a. je takav otkaz opravdan iz ekonomskih, tehničkih ili organizacijskih razloga, ili
   b. radnik nije u mogućnosti izvršavati svoje obveze iz radnog odnosa.
(2) Poslodavac može otkazati ugovor o radu u slučajevima iz stavka 1. ovoga članka, ako se ne može utemeljeno očekivati od poslodavca da uposli radnika na druge poslove ili da ga prekvalificira i dokvalificira za rad na drugim poslovima.
(3) Ako u razdoblju od jedne godine od otkazivanja ugovora o radu u smislu stavka 1. točka a. ovoga članka poslodavac namjerava uposliti radnika s istim kvalifikacijama i stupnjem stručne spreme ili na istom radnom mjestu, prije upošljavanja drugih osoba dužan je ponuditi uposlenje onim radnicima čiji su ugovori o radu otkazani.

Otkaz poslodavca bez obveze poštivanja otkaznog roka

Članak 97.

(1) Poslodavac može otkazati ugovor o radu radniku, bez obveze poštivanja otkaznog roka, u slučaju da je radnik odgovoran za teži prijestup ili za težu povredu radnih obveza iz ugovora o radu, a koji su takve prirode da ne bi bilo utemeljeno očekivati od poslodavca da nastavi radni odnos.
(2) U slučaju lakših prijestupa ili lakših povreda radnih obveza iz ugovora o radu, ugovor o radu ne može se otkazati bez prethodnog pisanog upozorenja radniku.
(3) Pisano upozorenje iz stavka 2. ovoga članka sadrži opis prijestupa ili povrede radne obveze za koje se radnik smatra odgovornim i izjavu o namjeri da se otkaže ugovor o radu bez davanja predviđenog otkaznog roka za slučaj da se prijestup ponovi u roku šest mjeseci nakon izdavanja pisanog upozorenja poslodavca.
(4) Kolektivnim ugovorom ili pravilnikom o radu utvrđuju se vrste prijestupa ili povreda radnih obveza iz st. 1. i 2. ovoga članka.

Neopravdani razlozi za otkaz

Članak 98.

Neopravdani razlozi za otkaz su:
   a. privremena spriječenost za rad zbog bolesti ili povrede;
   b. podnošenje žalbe ili tužbe, odnosno sudjelovanje u postupku protiv poslodavca zbog povrede zakona, drugog propisa, kolektivnog ugovora ili pravilnika o radu, odnosno obraćanje radnika mjerodavnim tijelima izvršne vlasti;
   c. obraćanje radnika zbog opravdane sumnje na korupciju ili u dobroj vjeri podnošenje prijave o toj sumnji odgovornim osobama ili mjerodavnim tijelima državne vlasti.

Otkaz radnika bez obveze poštivanja otkaznog roka

Članak 99.

(1) Radnik može otkazati ugovor o radu bez obveze poštivanja otkaznog roka, u slučaju da je poslodavac odgovoran za prijestup ili povredu obveza iz ugovora o radu, a koji su takve prirode da ne bi bilo utemeljeno očekivati od radnika da nastavi radni odnos.
(2) U slučaju otkazivanja ugovora o radu iz stavka 1. ovoga članka radnik ima sva prava sukladno zakonu, kao da je ugovor nezakonito otkazan od strane poslodavca.

Rok za otkaz ugovora o radu bez poštivanja otkaznog roka

Članak 100.

U slučajevima iz čl. 97. i 99. ovoga zakona, ugovor o radu može se otkazati u roku 60 dana od dana saznanja za činjenicu zbog koje se daje otkaz, ali najdulje u roku od jedne godine od dana učinjene povrede.

Omogućavanje iznošenja obrane radnika

Članak 101.

Ako poslodavac otkazuje ugovor o radu zbog ponašanja ili rada radnika, obvezan je omogućiti radniku da se očituje o elementima odgovornosti koja mu se stavlja na teret.

Teret dokazivanja

Članak 102.

U slučaju spora zbog otkaza ugovora o radu, na poslodavcu je teret dokazivanja postojanja opravdanog razloga za otkaz ugovora o radu u smislu članka 96. stavak 1. toč. a. i b. i članka 97. st. 1. i 2. ovoga zakona.

Suglasnost za otkaz sindikalnom povjereniku

Članak 103.

(1) Sindikalnom povjereniku za vrijeme obnašanja njegove dužnosti i šest mjeseci nakon prestanka obnašanja te dužnosti, poslodavac, bez prethodne suglasnosti federalnoga ministarstva mjerodavnog za rad, ne može:
   a. otkazati ugovor o radu, ili
   b. na drugi način ga staviti u nepovoljniji položaj u odnosu na radno mjesto prije nego što je imenovan na funkciju sindikalnog povjerenika.
(2) Sindikalnim povjerenikom u smislu stavka 1. ovoga članka smatra se radnik koji je ovlašteni predstavnik sindikata organiziranog kod poslodavca sukladno propisima o organiziranju i djelovanju sindikata.
(3) Ukoliko mjerodavno ministarstvo uskrati suglasnost iz stavka 1. ovoga članka, poslodavac može u roku 30 dana od dana dostave takve odluke zatražiti da suglasnost zamijeni sudska odluka.

Pisana forma otkaza

Članak 104.

(1) Otkaz se daje u pisanoj formi.
(2) Poslodavac je obvezan, u pisanoj formi, obrazložiti otkaz.
(3) Otkaz se dostavlja radniku, odnosno poslodavcu kojem se otkazuje.

Trajanje otkaznog roka

Članak 105.

(1) Otkazni rok ne može biti kraći od sedam dana u slučaju da radnik otkazuje ugovor o radu, ni kraći od 14 dana u slučaju da poslodavac otkazuje ugovor o radu.
(2) Otkazni rok počinje teći od dana uručenja otkaza radniku, odnosno poslodavcu.
(3) Kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu i ugovorom o radu može se utvrditi dulje trajanje otkaznog roka, ali ne dulje od mjesec dana kada radnik daje otkaz poslodavcu, odnosno tri mjeseca kada otkaz daje poslodavac.

Prava radnika u slučaju nezakonitog otkaza

Članak 106.

(1) Ako radnik, na zahtjev poslodavca, prestane s radom prije isteka propisanog otkaznog roka, poslodavac je obvezan isplatiti mu nadoknadu plaće i priznati sva ostala prava kao da je radio do isteka otkaznog roka.

(2) Ako sud utvrdi da je otkaz nezakonit, može poslodavca obvezati da:
   a. vrati radnika na rad, na njegov zahtjev, na poslove na kojima je radio ili druge odgovarajuće poslove i isplati mu nadoknadu plaće u visini plaće koju bi radnik ostvario da je radio i nadoknadi mu štetu, ili
   b. isplati radniku:
      - nadoknadu plaće u visini plaće koju bi radnik ostvario da je radio;
      - nadoknadu štete za pretrpljenu štetu;
      - otpremninu na koju radnik ima pravo sukladno zakonu, kolektivnom ugovoru, pravilniku o radu ili ugovoru o radu;
      - druge nadoknade na koje radnik ima pravo, sukladno zakonu, kolektivnom ugovoru, pravilniku o radu ili ugovoru o radu.

(3) Ako radnik prestane s radom prije isteka propisanog otkaznog roka, bez suglasnosti poslodavca, poslodavac ima pravo na nadoknadu štete prema općim propisima o nadoknadi štete.

(4) Radnik koji osporava otkazivanje ugovora o radu može tražiti da sud donese privremenu mjeru o njegovom vraćanju na rad, do okončanja sudskog spora.

Otkaz s ponudom izmijenjenog ugovora o radu

Članak 107.

(1) Odredbe ovoga zakona koje se odnose na otkaz primjenjuju se i u slučaju kada poslodavac otkaže ugovor i istodobno ponudi radniku zaključivanje ugovora o radu pod izmijenjenim uvjetima.

(2) Ako radnik prihvati ponudu poslodavca iz stavka 1. ovoga članka, zadržava pravo da pred mjerodavnim sudom osporava dopuštenost takve izmjene ugovora.

(3) O ponudi za zaključivanje ugovora o radu pod izmijenjenim uvjetima radnik se mora očitovati u roku koji odredi poslodavac, a koji ne može biti kraći od osam dana.

Privremeni raspored radnika na drugo radno mjesto

Članak 108.

(1) U žurnim slučajevima (zamjena iznenada odsutnog radnika, iznenadno povećanje opsega posla, sprječavanje nastanka veće štete, kvar na postrojenjima, elementarne nepogode i sl.) poslodavac može donijeti jednostranu odluku o rasporedu radnika na drugo radno mjesto, a najdulje do 60 dana tijekom jedne kalendarske godine.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, plaća radnika i druge nadoknade se obračunavaju kao da je radio na radnom mjestu za koje ima zaključen ugovor o radu.

(3) Zahtjev za zaštitu prava, podnesen protiv odluke iz stavka 1. ovoga članka ne odgađa njezino izvršenje.

Program zbrinjavanja viška radnika

Članak 109.

Poslodavac koji upošljava više od 30 radnika, a koji u razdoblju od naredna tri mjeseca ima namjeru zbog ekonomskih, tehničkih ili organizacijskih razloga otkazati ugovor o radu najmanje petorici radnika, dužan je konzultirati se s vijećem uposlenika i sindikatom.

Obveza konzultiranja

Članak 110.

(1) Obveza konzultiranja u smislu članka 109. ovoga zakona:
   a. temelji se na aktu u pisanoj formi koji je pripremio poslodavac;
   b. započinje najmanje 30 dana prije davanja obavijesti o otkazu radnicima na koje se odnosi.

(2) Akt u pisanoj formi iz stavka 1. ovoga članka dostavlja se vijeću uposlenika ili sindikatu prije početka konzultiranja, a sadrži, naročito, slijedeće podatke:
   - razloge za predviđeno otkazivanje ugovora o radu;
   - broj, kategoriju i spol radnika za čije je ugovore predviđen otkaz;
   - mjere za koje poslodavac smatra da se pomoću njih mogu izbjeći neki ili svi predviđeni otkazi (npr. raspoređivanje radnika na drugo radno mjesto kod istog poslodavca, prekvalifikacija gdje je to potrebno, privremeno skraćivanje radnog vremena);
   - mjere za koje poslodavac smatra kako bi mogle pomoći radnicima da nađu uposlenje kod drugog poslodavca;
   - mjere za koje poslodavac smatra da se mogu poduzeti u cilju prekvalifikacije radnika radi upošljavanja kod drugog poslodavca.

(3) Ako u razdoblju od jedne godine od otkazivanja ugovora o radu, u smislu članka 109. ovoga zakona, poslodavac namjerava uposliti radnike s istim kvalifikacijama i stupnjem stručne spreme ili na istom radnom mjestu, prije upošljavanja drugih osoba dužan je ponuditi uposlenje onim radnicima čiji su ugovori o radu otkazani.

Otpremnina

Članak 111.

(1) Radnik koji je s poslodavcem zaključio ugovor o radu na neodređeno vrijeme, a kojem poslodavac otkazuje ugovor o radu nakon najmanje dvije godine neprekidnog rada, osim ako se ugovor otkazuje zbog kršenja obveze iz radnog odnosa ili zbog neispunjavanja obveza iz ugovora o radu od strane radnika, ima pravo na otpremninu u iznosu koji se određuje u ovisnosti o duljini prethodnog neprekidnog trajanja radnog odnosa s tim poslodavcem.

(2) Otpremnina iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu. Otpremnina se ne može utvrditi u iznosu manjem od jedne trećine prosječne mjesečne plaće isplaćene radniku u posljednja tri mjeseca prije prestanka ugovora o radu, za svaku navršenu godinu rada kod tog poslodavca.

(3) Otpremnina iz stavka 2. ovoga članka ne može biti veća od šest prosječnih mjesečnih plaća isplaćenih radniku u posljednja tri mjeseca prije prestanka ugovora o radu.

(4) Iznimno, umjesto otpremnine iz stavka 2. ovoga članka, poslodavac i radnik mogu se dogovoriti i o drugom vidu nadoknade.

(5) Način, uvjeti i rokovi isplate otpremnine iz st. 2. i 4. ovoga članka utvrđuju se pisanim ugovorom između radnika i poslodavca.

XII. OSTVARIVANJE PRAVA I OBVEZA IZ RADNOG ODNOSA

Odlučivanje o pravima i obvezama iz radnog odnosa

Članak 112.

(1) O pravima i obvezama radnika iz ugovora o radu odlučuje, sukladno ovom zakonu, kolektivnom ugovoru i drugim propisima, poslodavac ili druga ovlaštena osoba određena statutom ili aktom o osnivanju.

(2) Ako je poslodavac fizička osoba, pisanom punomoći može ovlastiti drugu poslovno sposobnu punoljetnu osobu da ga zastupa u ostvarivanju prava i obveza iz radnog odnosa ili u svezi s radnim odnosom.

Ostvarivanje pojedinačnih prava radnika

Članak 113.

U ostvarivanju pojedinačnih prava iz radnog odnosa radnik može zahtijevati ostvarivanje tih prava kod poslodavca, pred mjerodavnim sudom i drugim tijelima, sukladno ovom zakonu.

Zaštita prava iz radnog odnosa

Članak 114.

(1) Radnik koji smatra da mu je poslodavac povrijedio neko pravo iz radnog odnosa može u roku 30 dana od dana dostave odluke kojom je povrijeđeno njegovo pravo, odnosno od dana saznanja za povredu prava, zahtijevati od poslodavca ostvarivanje toga prava.
(2) Ako poslodavac u roku 30 dana od dana podnošenja zahtjeva za zaštitu prava ili postizanja dogovora o mirnom rješavanju spora iz članka 116. stavak 1. ovoga zakona ne udovolji tom zahtjevu, radnik može u daljnjem roku od 90 dana podnijeti tužbu pred mjerodavnim sudom.
(3) Zaštitu povrijeđenog prava pred mjerodavnim sudom ne može zahtijevati radnik koji prethodno poslodavcu nije podnio zahtjev iz stavka 1. ovoga članka, osim u slučaju zahtjeva radnika za nadoknadu štete ili drugo novčano potraživanje iz radnog odnosa.

Zastara novčanih potraživanja

Članak 115.

Sva novčana potraživanja iz radnog odnosa zastarijevaju u roku tri godine od dana nastanka obveze.

Mirno rješavanje sporova

Članak 116.

(1) Prije podnošenja tužbe radnik i poslodavac mogu se dogovoriti o mirnom rješavanju spora na način i pod uvjetima predviđenim zakonom.
(2) Ukoliko se postupak iz stavka 1. ovoga članka ne okonča u razumnom roku, koji ne može biti dulji od 60 dana ili se postupak mirenja okonča neuspješno, radnik ima pravo podnijeti tužbu mjerodavnom sudu, u rokovima iz članka 114. ovoga zakona koji teku od dana okončanja postupka mirenja.

Prenošenje ugovora o radu u slučaju promjene poslodavca

Članak 117.

(1) U slučaju statusne promjene poslodavca, odnosno promjene poslodavca sukladno zakonu (spajanja, pripajanja, podjele, promjene oblika društva i dr.) ili u slučaju promjene vlasništva nad kapitalom poslodavca, svi ugovori o radu koji važe na dan promjene poslodavca, uz pisanu suglasnost radnika, prenose se na novog poslodavca (poslodavac pravni sljednik).
(2) Radnik čiji se ugovor o radu prenese na način iz stavka 1. ovoga članka zadržava sva prava iz radnog odnosa koja je stekao do dana prijenosa ugovora o radu.
(3) Poslodavac–pravni prethodnik dužan je o prenošenju ugovora o radu na poslodavca pravnog sljednika pisanim putem obavijestiti radnike čiji se ugovori o radu prenose.

XIII. PRAVILNIK O RADU

Obveza donošenja pravilnika o radu

Članak 118.

(1) Poslodavac koji upošljava više od 30 radnika, donosi i objavljuje pravilnik o radu kojim se uređuju plaće, organizacija rada, sistematizacija radnih mjesta, posebni uvjeti za zasnivanje radnog odnosa i druga pitanja značajna za radnika i poslodavca, sukladno zakonu i kolektivnom ugovoru.
(2) O donošenju pravilnika o radu poslodavac se obvezatno konzultira sa sindikatom, odnosno vijećem uposlenika, ukoliko su formirani.
(3) Pravilnik iz stavka 1. ovog članka objavljuje se na oglasnoj ploči poslodavca, a stupa na snagu osmog dana od dana objave.
(4) Sindikat, odnosno vijeće uposlenika, može od mjerodavnog suda zatražiti da nezakonit pravilnik o radu ili neke njegove odredbe oglasi nevažećim.

XIV. SUDJELOVANJE RADNIKA U ODLUČIVANJU - VIJEĆE UPOSLENIKA

Pravo formiranja Vijeća uposlenika

Članak 119.

(1) Radnici kod poslodavca koji upošljava najmanje 30 radnika, imaju pravo formirati vijeće uposlenika, koje će ih zastupati kod poslodavca u zaštiti njihovih prava i interesa.
(2) Ako kod poslodavca nije formirano vijeće uposlenika, sindikat ima obveze i ovlasti koja se odnose na ovlasti vijeća uposlenika, sukladno zakonu.

Prijedlog za formiranje Vijeća uposlenika

Članak 120.

Vijeće uposlenika formira se na prijedlog reprezentativnog sindikata ili najmanje 20% radnika uposlenih kod poslodavca.

Način i postupak formiranja Vijeća uposlenika

Članak 121.

Način i postupak formiranja vijeća uposlenika, kao i druga pitanja vezana uz rad i djelovanje vijeća uposlenika, uređuju se zakonom.

XV. REPREZENTATIVNOST SINDIKATA I UDRUGE POSLODAVACA

Uvjeti reprezentativnosti sindikata

Članak 122.

(1) Sindikat se smatra reprezentativnim:
   a. ako je registriran kod mjerodavnog tijela, sukladno zakonu;
   b. ako se financira pretežno iz članarina i drugih vlastitih izvora;
   c. ako ima potreban postotak učlanjenosti uposlenika, sukladno ovom zakonu.

Reprezentativnost sindikata kod poslodavca

Članak 123.

Reprezentativnim sindikatom kod poslodavca smatra se sindikat u koji je učlanjeno najmanje 20% uposlenika ukupnog broja uposlenika kod poslodavca.

Reprezentativnost sindikata za područje djelatnosti

Članak 124.

Reprezentativnim sindikatom za jedno ili više područja djelatnosti smatra se sindikat koji, pored uvjeta iz članka 122. ovoga zakona, ispunjava i uvjet da ima najmanje 30% članova ukupnog broja uposlenika u području djelatnosti (grani) na teritoriju Federacije, odnosno području kantona.

Reprezentativnost sindikata za teritorij Federacije

Članak 125.

Reprezentativnim sindikatom za teritorij Federacije smatra se onaj sindikat koji, pored uvjeta iz članka 122. ovoga zakona, ima najmanje 30% članova u odnosu na ukupan broj uposlenika u Federaciji, prema podatcima Federalnoga zavoda za statistiku.

Uvjeti za reprezentativnost sindikata kantona

Članak 126.

Ukoliko je sindikat kantona organizacijski dio sindikata iz čl. 124. i 125. ovoga zakona, smatra se da ispunjava uvjete iz članka 122. toč. a. i b.

Reprezentativni sindikat

Članak 127.

Ako sindikat iz čl. 123., 124. i 125. ovoga zakona ne ispunjava uvjet u pogledu postotka broja članova u odnosu na ukupan broj uposlenika, reprezentativnim sindikatom smatra se sindikat s najvećim brojem učlanjenih od ukupnog broja uposlenika.

Uvjeti za reprezentativnost udruge poslodavaca

Članak 128.

(1) Udruga poslodavaca smatra se reprezentativnom:
   a. ako je upisana u registar sukladno zakonu;
   b. ako ima potreban broj članova;
   c. ako se financira pretežno iz članarina i drugih vlastitih izvora.
(2) Reprezentativnom udrugom poslodavaca u smislu stavka 1. ovoga članka smatra se udruga poslodavaca čiji članovi upošljavaju najmanje 20% ukupnog broja uposlenika u gospodarstvu na teritoriju Federacije, odnosno području kantona.
(3) Ako ni jedna udruga poslodavaca ne ispunjava uvjet iz stavka 2. ovoga članka, reprezentativnom udrugom poslodavaca smatra se udruga čiji članovi upošljavaju najveći broj uposlenika u gospodarstvu na teritoriju Federacije, odnosno području kantona.
(4) Ukoliko je udruga poslodavaca kantona organizacijski dio Udruge poslodavaca Federacije, smatra se da ispunjava uvjete iz stavka 1. ovoga članka.

Postupak utvrđivanja reprezentativnosti sindikata kod poslodavca

Članak 129.

(1) Reprezentativnost sindikata kod poslodavca utvrđuje poslodavac na zahtjev sindikata koji djeluje kod poslodavca u nazočnosti predstavnika zainteresiranih sindikata, sukladno ovom zakonu.
(2) Uz zahtjev se podnose dokazi o ispunjavanju uvjeta reprezentativnosti utvrđenih u članku 122. ovoga zakona i izjava osobe ovlaštene za zastupanje i predstavljanje sindikata.
(3) Ukoliko je sindikat kod poslodavca dio sindikata registriranog kod mjerodavnog tijela sukladno zakonu, uz zahtjev za utvrđivanje reprezentativnosti podnosi rješenje o upisu toga sindikata u registar udruge i potvrdu toga sindikata da je njegov sastavni dio.
(4) O zahtjevu iz stavka 1. ovoga članka poslodavac odlučuje rješenjem na temelju podnesenih dokaza o ispunjavanju uvjeta reprezentativnosti, u roku 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.
(5) Ako poslodavac u roku iz stavka 4. ovoga članka ne utvrdi reprezentativnost sindikata ili ukoliko sindikat smatra da mu reprezentativnost nije utvrđena sukladno ovom zakonu, o reprezentativnosti sindikata kod poslodavca može, na zahtjev sindikata, odlučivati federalno, odnosno kantonalno ministarstvo mjerodavno za rad.

Postupak utvrđivanja reprezentativnosti sindikata i udruge poslodavaca na teritoriju Federacije, odnosno području kantona

Članak 130.

(1) Reprezentativnost sindikata, odnosno udruge poslodavaca na teritoriju Federacije, odnosno području kantona, na zahtjev zainteresiranih strana utvrđuje federalno, odnosno kantonalno ministarstvo mjerodavno za rad.
(2) Broj uposlenika utvrđuje se na temelju podataka mjerodavnih institucija, koje mjerodavno ministarstvo pribavlja službenim putem.
(3) Poslodavac je dužan na zahtjev sindikata izdati potvrdu o broju uposlenika.
(4) Federalno, odnosno kantonalno ministarstvo mjerodavno za rad, u roku 15 dana od dana podnošenja zahtjeva iz stavka 1. ovoga članka, donosi rješenje o utvrđivanju reprezentativnosti sindikata, odnosno udruge poslodavaca, ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni ovim zakonom.
(5) Protiv rješenja iz stavka 4. ovoga članka može se pokrenuti upravni spor.

Ovlasti reprezentativnog sindikata i udruge poslodavaca

Članak 131.

(1) Sindikat, odnosno udruga poslodavaca kojoj je utvrđena reprezentativnost sukladno ovom zakonu ima pravo:
   a. zastupati svoje članove pred poslodavcem, tijelima vlasti, udrugama poslodavaca, drugim institucijama, odnosno pravnim osobama;
   b. kolektivno pregovarati i zaključivati kolektivne ugovore;
   c. sudjelovati u bipartitnim i tripartitnim tijelima sastavljenim od predstavnika tijela vlasti, udruga poslodavaca i sindikata i
   d. na druga prava sukladno zakonu.
(2) Pravo zastupanja svojih članova pred poslodavcem imaju svi sindikati sukladno pravilima o organiziranju i djelovanju sindikata.

Preispitivanje utvrđene reprezentativnosti

Članak 132.

Sindikat i poslodavci, odnosno njihove udruge, mogu podnijeti zahtjev za preispitivanje utvrđene reprezentativnosti, ukoliko smatraju da su promijenjene činjenice na temelju kojih je utvrđena reprezentativnost po isteku roka od jedne godine od dostave rješenja o utvrđivanju reprezentativnosti.

Postupak preispitivanja reprezentativnosti sindikata kod poslodavca

Članak 133.

(1) Zahtjev za preispitivanje reprezentativnosti sindikata osnovanog kod poslodavca podnosi se poslodavcu kod kojeg je osnovan sindikat.
(2) U zahtjevu se navodi naziv sindikata, broj akta o registraciji, razlozi zbog kojih se zahtijeva preispitivanje reprezentativnosti i dokazi koji na to ukazuju.
(3) Poslodavac je dužan u roku osam dana od dana prijema zahtjeva isti dostaviti sindikatu čija se reprezentativnost preispituje.
(4) Sindikat je dužan u roku 15 dana od dana prijema zahtjeva iz stavka 3. ovoga članka dostaviti poslodavcu dokaze o ispunjavanju uvjeta reprezentativnosti.
(5) Na odluku poslodavca o utvrđenoj reprezentativnosti može se uputiti žalba federalnom, odnosno kantonalnom ministarstvu mjerodavnom za rad, u roku 15 dana od dana prijema odluke.

Postupak preispitivanja reprezentativnosti sindikata i udruge poslodavaca za teritorij Federacije, odnosno kantona

Članak 134.

(1) Zahtjev za preispitivanje reprezentativnosti sindikata, odnosno udruge poslodavaca za teritorij Federacije, odnosno područje kantona, podnosi se federalnom, odnosno kantonalnom ministarstvu mjerodavnom za rad i sadrži broj akta o registraciji, razloge zbog kojih se zahtijeva preispitivanje reprezentativnosti i dokaze koji na to ukazuju.
(2) Mjerodavno ministarstvo iz stavka 1. ovoga članka dužno je u roku 15 dana od dana prijema zahtjeva isti dostaviti sindikatu, odnosno udruzi poslodavaca čija se reprezentativnost preispituje, radi dokazivanja postojeće reprezentativnosti, sukladno ovom zakonu.
(3) Sindikat, odnosno udruga poslodavaca dužni su u roku 30 dana od dana prijema zahtjeva iz stavka 2. ovoga članka dostaviti dokaze o ispunjavanju uvjeta reprezentativnosti.

Primjena Zakona o upravnom postupku

Članak 135.

Na postupak u svezi s utvrđivanjem reprezentativnosti sindikata, odnosno udruge poslodavaca, koji nije uređen ovim zakonom shodno se primjenjuje Zakon o upravnom postupku.

Objavljivanje rješenja o reprezentativnosti, odnosno gubitku reprezentativnosti

Članak 136.

Rješenje o reprezentativnosti i o gubitku reprezentativnosti sindikata i udruge poslodavaca za teritorij Federacije objavljuje se u "Službenim novinama Federacije BiH".

XVI. KOLEKTIVNI UGOVORI

Vrste kolektivnih ugovora

Članak 137.

(1) Kolektivni ugovor može se zaključiti kao opći, granski i pojedinačni (kod poslodavca).
(2) Opći kolektivni ugovor zaključuje se za teritorij Federacije, a granski kolektivni ugovori za teritorij Federacije ili područje jednog ili više kantona.

Strane u kolektivnom pregovaranju

Članak 138.

(1) Opći kolektivni ugovor zaključuju reprezentativna udruga poslodavaca i reprezentativni sindikat osnovani na teritoriju Federacije.
(2) Granski kolektivni ugovor zaključuju reprezentativna udruga poslodavaca i reprezentativni sindikat jednog ili više područja djelatnosti osnovani na teritoriju Federacije, odnosno području jednog ili više kantona.
(3) Granske kolektivne ugovore za uposlenike u tijelima državne službe, sudske vlasti, javnih ustanova i drugih proračunskih korisnika zaključuju mjerodavna ministarstva, odnosno Vlada Federacije i mjerodavna ministarstva i vlade kantona s jedne strane i reprezentativni sindikati državnih službenika i namještenika, javnih ustanova i drugih proračunskih korisnika s druge strane.
(4) Pojedinačni kolektivni ugovor zaključuju reprezentativni sindikat kod poslodavca i poslodavac.
(5) U postupku pregovaranja radi zaključivanja kolektivnih ugovora iz st. 1., 2. i 3. ovoga članka, reprezentativni sindikat dužan je surađivati s drugim sindikatima s manjim brojem članova, radi izražavanja interesa i uposlenika koji su učlanjeni u taj sindikat.

Postupak kolektivnog pregovaranja

Članak 139.

(1) Sve strane u kolektivnom pregovaranju vodit će pregovore u dobroj vjeri i poduzet će razumne napore da se zaključi kolektivni ugovor.
(2) Postupak kolektivnog pregovaranja i zaključivanja kolektivnih ugovora pokreće se na temelju pisane inicijative jedne od ugovornih strana.
(3) Ako se tijekom pregovora u roku 45 dana ne postigne suglasnost za zaključivanje kolektivnog ugovora, sudionici mogu obrazovati arbitražu za rješavanje spornih pitanja.

Forma i trajanje kolektivnih ugovora

Članak 140.

(1) Kolektivni ugovor zaključuje se u pisanoj formi.
(2) Kolektivni ugovor može se zaključiti na određeno vrijeme, koje ne može biti dulje od tri godine.
(3) Kolektivni ugovor prestaje važiti istekom roka iz stavka 2. ovoga članka, a primjenjivat će se najdulje 90 dana nakon isteka roka na koji je zaključen.
(4) Kolektivni ugovor iz stavka 2. ovoga članka može se produljiti sporazumom strana koje su ga zaključile najkasnije 30 dana prije isteka važenja toga ugovora.

Sadržaj kolektivnog ugovora

Članak 141.

(1) Kolektivnim ugovorom uređuju se prava i obveze strana koje su ga zaključile, te prava i obveze iz radnog odnosa ili u svezi s radnim odnosom, sukladno zakonu i drugim propisima.
(2) Kolektivnim ugovorom uređuju se i pravila o postupku kolektivnog pregovaranja, postupak otkazivanja kolektivnog ugovora i razlozi i rokovi za njegovo otkazivanje, sastav i način postupanja tijela ovlaštenih za mirno rješavanje kolektivnih radnih sporova.

Obveznost kolektivnog ugovora

Članak 142.

Kolektivni ugovor obvezan je za strane koje su ga zaključile, kao i za strane koje su mu naknadno pristupile.

Proširenje primjene kolektivnog ugovora

Članak 143.

(1) Ako postoji interes Federacije, Federalni ministar može proširiti primjenu općeg i granskog kolektivnog ugovora i na druge poslodavce koji nisu članovi udruge poslodavaca–strane kolektivnog ugovora, za koje se ocijeni da postoji opravdani interes radi ostvarivanja ekonomske i socijalne politike u Federaciji u cilju osiguranja jednakih uvjeta rada.
(2) Prije donošenja odluke o proširenju važnosti kolektivnog ugovora, Federalni ministar obvezan je zatražiti mišljenje Ekonomsko–socijalnog vijeća Federacije Bosne i Hercegovine.
(3) Odluka o proširenju važnosti kolektivnog ugovora može se opozvati na način utvrđen za njezino donošenje.
(4) Odluka o proširenju važnosti kolektivnog ugovora objavljuje se u "Službenim novinama Federacije BiH".

Izmjene i dopune kolektivnih ugovora

Članak 144.

Na izmjene i dopune kolektivnih ugovora primjenjuju se odredbe ovoga zakona koje važe i za njihovo donošenje.

Dostava kolektivnih ugovora

Članak 145.

(1) Zaključeni kolektivni ugovor, te njegove izmjene i dopune, za teritorij Federacije ili područje dvaju ili više kantona dostavljaju se federalnom ministarstvu mjerodavnom za

rad, a svi ostali kolektivni ugovori dostavljaju se mjerodavnom tijelu kantona.

(2) Postupak dostave kolektivnih ugovora iz stavka 1. ovoga članka pravilnikom će propisati Federalni ministar, odnosno mjerodavni kantonalni ministar.

Objava kolektivnih ugovora

Članak 146.

Kolektivni ugovor, zaključen za teritorij Federacije ili područje više kantona, objavljuje se u "Službenim novinama Federacije BiH", a za područje jednog kantona u službenom glasilu kantona.

Otkazivanje kolektivnih ugovora

Članak 147.

(1) Kolektivni ugovor može se otkazati iz razloga, po postupku i u rokovima utvrđenim tim kolektivnim ugovorom.

(2) Otkaz kolektivnog ugovora obvezatno se dostavlja svim ugovornim stranama.

Primjena kolektivnog ugovora u slučaju promjene poslodavca, odnosno djelatnosti

Članak 148.

(1) U slučaju promjene poslodavca iz članka 117. ovoga zakona, na radnike se, do zaključivanja novog kolektivnog ugovora, nastavlja primjenjivati kolektivni ugovor koji se na njih primjenjivao u vrijeme promjene poslodavca.

(2) U slučaju promjene djelatnosti poslodavca, na radnike se primjenjuje kolektivni ugovor novog područja djelatnosti i to od dana promjene djelatnosti.

Zaštita prava iz kolektivnog ugovora

Članak 149.

Strane kolektivnog ugovora kao i radnici koji ostvaruju prava iz toga kolektivnog ugovora mogu pred mjerodavnim sudom zahtijevati zaštitu prava iz kolektivnog ugovora.

XVII. MIRNO RJEŠAVANJE KOLEKTIVNIH RADNIH SPOROVA

Mirenje

Članak 150.

(1) U slučaju spora o zaključivanju, primjeni, izmjeni ili dopuni, odnosno otkazivanju kolektivnog ugovora ili drugog sličnog spora vezanog uz kolektivni ugovor (kolektivni radni spor), ako strane nisu dogovorile način mirnog rješavanja spora, provodi se postupak mirenja, sukladno zakonu.

(2) Mirenje iz stavka 1. ovoga članka provodi mirovno vijeće.

Mirovno vijeće

Članak 151.

(1) Mirovno vijeće može biti formirano za teritorij Federacije, odnosno za područje kantona.

(2) Mirovno vijeće za teritorij Federacije sastoji se od tri člana, i to: predstavnika poslodavca, sindikata i predstavnika kojeg izaberu strane u sporu s liste koju utvrđuje Federalni ministar.

(3) Lista iz stavka 2. ovoga članka utvrđuje se za razdoblje od četiri godine.

(4) Mirovno vijeće iz stavka 2. ovoga članka donosi pravila o postupku pred tim vijećem.

(5) Administracijske poslove za mirovno vijeće formirano za teritorij Federacije vrši federalno ministarstvo mjerodavno za rad.

(6) Troškove za člana mirovnog vijeća s liste koju utvrđuje Federalni ministar snosi federalno ministarstvo mjerodavno za rad.

Mirovno vijeće za područje kantona

Članak 152.

Formiranje mirovnog vijeća za područje kantona, njegov sastav, način rada i druga pitanja koja se odnose na rad toga mirovnog vijeća, uređuju se propisom kantona.

Učinak prijedloga mirovnog vijeća

Članak 153.

(1) Strane u sporu mogu prihvatiti ili odbiti prijedlog mirovnog vijeća, a ako ga prihvate, prijedlog ima pravnu snagu i učinak kolektivnog ugovora.

(2) O ishodu i rezultatima mirenja strane u sporu, u roku tri dana od dana završetka mirenja, obavještavaju federalno ministarstvo, odnosno mjerodavno tijelo kantona sukladno propisu kantona.

Arbitraža

Članak 154.

(1) Strane u sporu mogu rješavanje kolektivnog radnog spora sporazumno povjeriti arbitraži.

(2) Imenovanje arbitara i arbitražnog vijeća i druga pitanja u svezi s arbitražnim postupkom uređuju se kolektivnim ugovorom ili sporazumom strana.

Arbitražna odluka

Članak 155.

(1) Arbitraža temelji svoju odluku na zakonu, drugom propisu, kolektivnom ugovoru i na pravičnosti.

(2) Arbitražna odluka mora biti obrazložena, osim ako strane u sporu ne odluče drukčije.

(3) Protiv arbitražne odluke žalba nije dopuštena.

(4) Arbitražna odluka ima pravnu snagu i učinak kolektivnog ugovora.

XVIII. ŠTRAJK

Organiziranje štrajka

Članak 156.

(1) Sindikat ima pravo pozvati na štrajk i provesti ga sa svrhom zaštite i ostvarivanja ekonomskih i socijalnih prava i interesa svojih članova.

(2) Štrajk se može organizirati samo sukladno Zakonu o štrajku, pravilima sindikata o štrajku i kolektivnom ugovoru.

(3) Štrajk ne može započeti prije okončanja postupka mirenja predviđenog ovim zakonom, odnosno prije provedbe drugog postupka mirnog rješavanja spora o kojem su se strane sporazumjele.

Zaštita radnika sudionika u štrajku

Članak 157.

(1) Radnik ne može biti stavljen u nepovoljniji položaj u odnosu na druge radnike zbog organiziranja ili sudjelovanja u štrajku, u smislu članka 156. stavak 2. ovoga zakona.

(2) Radnik ne može biti ni na koji način prisiljavan da sudjeluje u štrajku.

(3) Ako se radnik ponaša suprotno članku 156. stavak 2. ovoga zakona ili ako za vrijeme štrajka namjerno nanese štetu poslodavcu, može mu se dati otkaz, sukladno zakonu.

XIX. EKONOMSKO-SOCIJALNO VIJEĆE

Osnivanje Ekonomsko-socijalnog vijeća Federacije BiH

Članak 158.

(1) U cilju promicanja i usklađivanja ekonomske i socijalne politike, odnosno interesa radnika i poslodavaca, te poticanja zaključivanja i primjene kolektivnih ugovora i njihovog usklađivanja s mjerama ekonomske i socijalne politike, može se osnovati ekonomsko-socijalno vijeće.

(2) Ekonomsko-socijalno vijeće može se osnovati za teritorij Federacije, odnosno za područje kantona.

(3) Ekonomsko-socijalno vijeće temelji se na trostranoj suradnji Vlade Federacije, odnosno vlade kantona, sindikata i udruge poslodavaca.
(4) Ekonomsko-socijalno vijeće iz stavka 2. ovoga članka osniva se sporazumom socijalnih partnera, a posebnim zakonom uređuju se sastav, mjerodavnost, ovlasti i druga pitanja od značaja za rad ovoga vijeća.

XX. NADZOR NAD PRIMJENOM PROPISA O RADU

Dužnosti inspekcije rada

Članak 159.

(1) Nadzor nad primjenom ovoga zakona i na temelju njega donesenih propisa, obavlja federalni, odnosno kantonalni inspektor rada.
(2) Pored poslova inspekcijskog nadzora iz stavka 1. ovoga članka inspektor rada je dužan:
   a. dati upute poslodavcima i radnicima o najučinkovitijem načinu primjene zakonskih propisa;
   b. obavještavati mjerodavna tijela uprave o nedostatcima koji nisu posebice definirani postojećim zakonskim propisima;
   c. ostvarivati suradnju s drugim tijelima uprave, poslodavcima i udrugama poslodavaca i radnika.

Mjerodavnosti federalnog inspektora rada

Članak 160.

(1) Federalni inspektor rada obavlja neposredni inspekcijski nadzor u gospodarskim društvima, poduzećima i ustanovama od interesa za Federaciju.

Mjerodavnost kantonalnog inspektora rada

Članak 161.

(1) Kantonalni inspektor rada obavlja poslove neposrednog inspekcijskog nadzora iz članka 159. ovoga zakona kod poslodavca, osim poslova nadzora za koje je ovim ili drugim zakonom utvrđeno da ih obavljaju federalni inspektori rada.
(2) Ravnatelj Federalne uprave za inspekcijske poslove može uz suglasnost kantonalnog rukovoditelja inspekcije, u slučaju potrebe, prenijeti ovlast kantonalnom inspektoru rada da obavlja poslove inspekcijskog nadzora iz mjerodavnosti federalne inspekcije rada na teritoriju Federacije.

Provođenje inspekcijskog nadzora

Članak 162.

(1) U provođenju nadzora inspektor rada ima ovlasti utvrđene zakonom i propisima donesenim na temelju zakona.
(2) Radnik, sindikat, poslodavac i vijeće uposlenika mogu podnijeti zahtjev inspektoru rada za provođenje inspekcijskog nadzora.

XXI. POSEBNE ODREDBE

Radna knjižica

Članak 163.

(1) Radnik ima radnu knjižicu.
(2) Radna knjižica je javna isprava.
(3) Radnu knjižicu izdaje općinsko tijelo uprave mjerodavno za poslove rada.

Postupanje s radnom knjižicom

Članak 164.

(1) Na dan kada počne raditi, radnik predaje radnu knjižicu poslodavcu, o čemu poslodavac izdaje radniku pisanu potvrdu.
(2) Na dan prestanka ugovora o radu, poslodavac je dužan vratiti radniku uredno popunjenu radnu knjižicu.
(3) Vraćanje radne knjižice iz stavka 2. ovoga članka ne može se uvjetovati potraživanjem koje poslodavac eventualno ima prema radniku.

Povrat isprava radnika i izdavanje potvrde

Članak 165.

(1) Pored radne knjižice iz članka 164. stavak 2. ovoga zakona, poslodavac je dužan radniku vratiti i druge isprave i na njegov zahtjev izdati potvrdu o poslovima koje je obavljao i trajanju radnog odnosa.
(2) U potvrdu iz stavka 1. ovoga članka ne mogu se unositi podatci koji bi radniku otežavali zaključivanje novog ugovora o radu.

Privremeni i povremeni poslovi

Članak 166.

(1) Za obavljanje privremenih i povremenih poslova može se zaključiti ugovor o obavljanju privremenih i povremenih poslova, pod uvjetima:
   a. da su privremeni i povremeni poslovi utvrđeni u kolektivnom ugovoru ili u pravilniku o radu,
   b. da privremeni i povremeni poslovi ne predstavljaju poslove za koje se zaključuje ugovor o radu na određeno ili neodređeno vrijeme, s punim ili nepunim radnim vremenom i da ne traju dulje od 60 dana u tijeku kalendarske godine.
(2) Osobi koja obavlja privremene i povremene poslove osigurava se odmor tijekom rada pod istim uvjetima kao i za radnike u radnom odnosu i druga prava, sukladno propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju.

Forma i sadržaj ugovora o privremenim i povremenim poslovima

Članak 167.

(1) Za obavljanje poslova iz članka 166. ovoga zakona zaključuje se ugovor u pisanoj formi.
(2) Ugovor iz stavka 1. ovoga članka sadrži: vrstu, način, rok izvršenja poslova i iznos nadoknade za izvršeni posao.

Prava radnika izabranog na profesionalnu funkciju u sindikatu

Članak 168.

(1) Radniku izabranom na profesionalnu funkciju u sindikatu, prava i obveze iz radnog odnosa, na njegov zahtjev, miruju, a najdulje četiri godine od dana izbora, odnosno imenovanja.
(2) Radnik koji se nakon završenog mandata iz stavka 1. ovoga članka želi vratiti kod istog poslodavca, dužan ga je o tomu obavijestiti u roku 30 dana od dana prestanka mandata, a poslodavac je dužan primiti radnika na rad u roku 30 dana od dana obavijesti radnika.
(3) Radnika, koji je obavijestio poslodavca u smislu stavka 2. ovoga članka, poslodavac je dužan rasporediti na poslove na kojima je radio prije stupanja na dužnost ili na druge odgovarajuće poslove, osim ako je prestala potreba za obavljanjem tih poslova zbog ekonomskih, tehničkih ili organizacijskih razloga u smislu članka 96. ovoga zakona.
(4) Ako poslodavac ne može vratiti radnika na rad, zbog prestanka potrebe za obavljanjem poslova u smislu stavka 3. ovoga članka, dužan mu je isplatiti otpremninu utvrđenu u članku 111. ovoga zakona, s tim da se prosječna plaća dovede na razinu plaće koju bi radnik ostvario da je radio.

Prava radnika – kandidata za neku od javnih dužnosti

Članak 169.

(1) Radnik koji je kandidat za neku od javnih dužnosti u tijelima Bosne i Hercegovine, Federacije, kantona, grada i

općine, za vrijeme predizborne kampanje ima pravo na neplaćeno odsustvo u trajanju do dvadeset radnih dana.

(2) O korištenju odsustva iz stavka 1. ovoga članka radnik mora obavijestiti poslodavca najmanje tri dana ranije.

(3) Na zahtjev radnika, umjesto odsustva iz stavka 1. ovoga članka, radnik može pod istim uvjetima koristiti godišnji odmor, u trajanju na koje ima pravo do prvog dana glasovanja.

(4) Ako je za stjecanje ili ostvarivanje određenih prava važno prethodno trajanje radnog odnosa s istim poslodavcem, neplaćeno odsustvo iz stavka 1. ovoga članka izjednačava se s vremenom provedenim na radu.

XXII. KAZNENE ODREDBE

Članak 170.

(1) Pojedinačnom novčanom kaznom od 500,00 KM do 2.000,00 KM kaznit će se za prekršaj poslodavac – pravna osoba, za svakog radnika s kojim ne zaključi ugovor o radu i ne izvrši prijavu na obvezatno osiguranje, a u ponovljenom prekršaju novčanom kaznom od 5.000,00 KM do 10.000,00 KM (članak 4.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se poslodavac – fizička osoba novčanom kaznom od 200,00 KM do 1.000,00 KM, a u ponovljenom prekršaju novčanom kaznom od 1.500,00 KM do 3.000,00 KM.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba kod poslodavca koji je pravna osoba novčanom kaznom od 500,00 KM do 2.000,00 KM, a u ponovljenom prekršaju novčanom kaznom od 3.000,00 KM do 5.000,00 KM.

(4) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i osoba koja je zatečena na radu bez zaključenog ugovora o radu, novčanom kaznom od 100,00 KM do 300,00 KM.

Članak 171.

(1) Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM, a u ponovljenom prekršaju novčanom kaznom od 5.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj poslodavac – pravna osoba ako:

1. onemogući organiziranje sindikata ili radnika stavi u nepovoljniji položaj zbog članstva ili nečlanstva u sindikatu (članak 14. stavak 1. i članak 15. stavak 2.),
2. ne omogući pristup kod poslodavca sindikalnim predstavnicima, odnosno ne osigura uvjete za djelovanje sindikata, sukladno kolektivnom ugovoru (članak 18.),
3. zaključi ugovor o radu, odnosno uposli na bilo koju vrstu poslova malodobnika suprotno članku 20. ovoga zakona,
4. ne zaključi ugovor o radu u pisanoj formi, odnosno ako zaključi ugovor o radu koji ne sadrži podatke propisane ovim zakonom (članak 24. i članak 26. stavak 2.),
5. uputi radnika na rad u inozemstvo suprotno članku 25.,
6. zaključi ugovor koji je opasan ili štetan po zdravlje radnika ili drugih osoba ili koji ugrožavaju radnu okolinu (članak 26. stavak 3.),
7. regulira radnopravni status ravnatelja pravne osobe suprotno članku 27. ovoga zakona,
8. ne dostavi radniku fotokopiju prijave na obvezno osiguranje sukladno članku 28. ovoga zakona,
9. od radnika traži podatke koji nisu u neposrednoj vezi s radnim odnosom (članak 29.),
10. prikuplja, obrađuje, koristi ili dostavlja trećim osobama osobne podatke o radniku (članak 30.),
11. zaključi ugovor o radu s vježbenikom ili utvrdi vježbeniku plaću, suprotno članku 32. ovoga zakona,
12. ugovor o stručnom osposobljavanju ne zaključi u pisanoj formi ili ne dostavi u određenom roku kopiju ugovora mjerodavnoj službi za upošljavanje (članak 34.),
13. zaključi ugovor o radu u kojem je puno ili nepuno radno vrijeme ugovoreno suprotno članku 36. ovoga zakona,
14. od radnika zahtijeva da na poslovima, na kojima se uz primjenu mjera sigurnosti i zdravlja na radu nije moguće zaštititi od štetnih utjecaja, radi dulje od skraćenog radnog vremena (članak 37.),
15. od radnika zahtijeva da radi dulje od punog radnog vremena (prekovremeni rad) suprotno članku 38. st. 1. i 3. ovoga zakona,
16. ne obavijesti mjerodavnu inspekciju rada o prekovremenom radu o kojem ga je dužan obavijestiti (članak 38. stavak 2.),
17. naredi prekovremeni rad malodobnom radniku (članak 38. stavak 3.),
18. trudnici, majci, odnosno usvojitelju djeteta do tri godine života kao i samohranom roditelju, samohranom usvojitelju i osobi kojoj je na temelju rješenja mjerodavnog tijela dijete povjereno na čuvanje i odgoj, do šest godina života djeteta, bez njihovog pisanog pristanka, naredi prekovremeni rad (članak 38. stavak 4.),
19. ne postupi po zabrani inspektora rada kojim se zabranjuje prekovremeni rad (članak 38. stavak 5.),
20. izvrši preraspodjelu radnog vremena suprotno članku 39. st. 1., 2. i 3. ovoga zakona,
21. malodobnom radniku, trudnici, majci, odnosno usvojitelju djeteta do tri godine života, kao i samohranom roditelju, samohranom usvojitelju i osobi kojoj je na temelju rješenja mjerodavnog tijela dijete povjereno na čuvanje i odgoj, do šest godina života djeteta, bez njihovog pisanog pristanka, naredi rad u preraspodjeli radnog vremena (članak 39. stavak 5.),
22. ne osigura izmjenu smjena tijekom rada u smjenama koje uključuju noćni rad (članak 40. stavak 2.),
23. noćnim radnicima ne osigura periodične liječničke preglede najmanje jednom u dvije godine (članak 41.stavak 3.),
24. trudnici počev od šestog mjeseca trudnoće, majci i usvojitelju kao i osobi kojoj je na temelju rješenja mjerodavnog tijela dijete povjereno na čuvanje i odgoj i to do navršene dvije godine života djeteta, naredi noćni rad (članak 41. stavak 5.),
25. malodobnom radniku naredi da radi noću suprotno članku 42. ovoga zakona,
26. ne vodi evidencije o radnicima koji su kod njega uposleni ili evidencije vodi suprotno propisanom načinu i sadržaju ili inspektoru rada na njegov zahtjev ne predoči podatke iz evidencije (članak 43.),
27. radniku ne omogući korištenje odmora tijekom radnog dana (članak 44.),
28. radniku ne omogući korištenje dnevnog i tjednog odmora (čl. 45. i 46.),
29. uskrati radniku pravo na korištenje odmora tijekom radnog dana, dnevnog i tjednog odmora (članak 46. stavak 3.),
30. radniku ne omogući korištenje godišnjeg odmora u najkraćem trajanju određenom ovim zakonom (članak 47. i članak 48. stavak 2.),

31. radniku uskrati pravo na godišnji odmor, odnosno isplati nadoknadu umjesto korištenja godišnjeg odmora osim u slučaju iz članka 52. stavak 4. ovoga zakona (članak 51.),
32. uskrati pravo radniku na nadoknadu plaće za vrijeme korištenja godišnjeg odmora, odnosno nadoknadu umjesto korištenja godišnjeg odmora (članak 52. st. 3. i 4.),
33. radniku ne omogući korištenje plaćenog odsustva (članak 53.),
34. ne omogući radniku da se prilikom stupanja na rad upozna s propisima u svezi s radnim odnosima i propisima u svezi sa sigurnošću i zdravljem na radu ili radnika ne upozna s organizacijom rada (članak 55. stavak 1.),
35. uskrati pravo radniku na nadoknadu plaće u slučaju iz članka 55. stavak 4. ovoga zakona,
36. rasporedi malodobnika da radi na poslovima suprotno članku 57. stavak 1. ovoga zakona,
37. ne osigura liječnički pregled malodobnika najmanje jednom u dvije godine (članak 58.)
38. uposli ženu na poslovima pod zemljom (u rudnicima) suprotno članku 59. ovoga zakona,
39. odbije uposliti ženu zbog trudnoće ili za vrijeme trudnoće, korištenja porodiljnog odsustva, te za vrijeme korištenja prava iz čl. 63., 64.i 65. otkaže ženi ili radniku koji se koristi nekim od spomenutih prava ugovor o radu (članak 60. stavak 1.),
40. zatraži bilo kakve podatke o trudnoći, osim ako radnica zahtijeva određeno pravo predviđeno zakonom ili drugim propisom radi zaštite trudnica (članak 60. stavak 3.),
41. za vrijeme trudnoće, odnosno dojenja djeteta rasporedi ženu na druge poslove ili drugo mjesto rada suprotno zakonu, odnosno uskrati joj odsustvo s rada uz nadoknadu plaće (članak 61.),
42. ne omogući ženi, radniku – ocu djeteta ili usvojitelju, odnosno osobi kojoj je na temelju rješenja mjerodavnog tijela dijete povjereno na čuvanje i odgoj, da koristi porodiljno odsustvo (članak 62.),
43. ženi, ocu djeteta ili usvojitelju, odnosno osobi kojoj je dijete na temelju rješenja mjerodavnog tijela povjereno na čuvanje i odgoj, ne omogući da radi polovinu punog radnog vremena (čl. 63. i 64.),
44. onemogući ženi da odsustvuje s posla radi dojenja djeteta (članak 65.),
45. jednom od roditelja djeteta s težim smetnjama u razvoju (teže hendikepiranog djeteta) ili usvojitelju, odnosno osobi kojoj je dijete povjereno na čuvanje i odgoj, onemogući da koristi prava iz članka 69. ovoga zakona,
46. otkaže ugovor o radu ili utvrdi prestanak ugovora o radu na određeno vrijeme radniku koji je pretrpio povredu na radu ili je obolio od profesionalne bolesti za vrijeme privremene spriječenosti za rad zbog liječenja ili oporavka (članak 71.),
47. ne vrati radnika na poslove na kojima je prije radio ili druge odgovarajuće poslove (članak 72. stavak 2.),
48. ne ponudi radniku druge poslove sukladno članku 73. ovoga zakona,
49. otkaže ugovor o radu radniku kod kojeg postoji promijenjena radna sposobnost suprotno članku 74. ovoga zakona,
50. uskrati radniku uvećanu otpremninu iz članka 74. stavak 3.,
51. uskrati radniku pravo na povećanu plaću u slučajevima iz članka 76. ovoga zakona,
52. isplati plaću manju od utvrđene kolektivnim ugovorom i pravilnikom o radu (članak 78. stavak 4.),
53. ne uruči radniku obračun plaće koju je bio dužan isplatiti (članak 80. stavak 1.),
54. ne isplati radniku nadoknadu plaće za vrijeme odsustva s rada u slučajevima i pod uvjetima iz članka 81. ovoga zakona,
55. svoje potraživanje prema radniku naplati suprotno članku 82. ovoga zakona,
56. radniku ne nadoknadi štetu sukladno članku 93. ovoga zakona,
57. zaključi ugovor o radu s drugim radnikom suprotno članku 96. stavak 3. ovoga zakona
58. ne omogući radniku da se očituje o elementima odgovornosti koja mu se stavlja na teret (članak 101.),
59. ne uruči otkaz radniku u pisanoj formi i ne obrazloži ga (članak 104.),
60. ne ispuni obveze prema radniku iz članka 106. stavak 1. ovoga zakona,
61. u žurnim slučajevima rasporedi radnika na drugo radno mjesto u trajanju duljem od 60 dana tijekom jedne kalendarske godine (članak 108. stavak 1.),
62. obračuna radniku plaću i druge nadoknade suprotno članku 108. stavak 2. ovoga zakona,
63. ne konzultira se s vijećem uposlenika i sindikatom sukladno članku 109. ovoga zakona,
64. postupi suprotno odredbama članka 110. ovoga zakona,
65. uskrati radniku otpremninu sukladno članku 111. ovoga zakona,
66. ne donese i objavi pravilnik o radu sukladno članku 118. ovoga zakona,
67. stavi u nepovoljniji položaj radnika zbog organiziranja ili sudjelovanja u štrajku (članak 157. stavak 1.),
68. odbije radniku vratiti radnu knjižicu (članak 164. stavak 2. i članak 176. stavak 2.),
69. postupi suprotno odredbama čl. 166. i 167. ovoga zakona,
70. u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona ne uskladi pravilnik o radu (članak 177.),
71. u roku tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga zakona, ne ponudi radniku zaključivanje ugovora o radu usklađenog s ovim zakonom (članak 178.).

(2) Ako je prekršaj iz stavka 1. ovoga članka učinjen prema malodobnom radniku, najniži i najviši iznos novčane kazne uvećava se dvostruko.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se poslodavac – fizička osoba novčanom kaznom od 2.000,00 KM do 5.000,00 KM.

(4) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba kod poslodavca koji je pravna osoba, novčanom kaznom od 2.000,00 KM do 5.000,00 KM.

Članak 172.

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 KM do 50.000,00 KM kaznit će se poslodavac koji ne isplati plaću u roku utvrđenom u članku 79. stavak (1) ovoga zakona sa svim pripadajućim doprinosima.

XXIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 173.

Postupci ostvarivanja i zaštite prava radnika, započeti prije stupanja na snagu ovoga zakona, završit će se prema odredbama

Zakona o radu ("Službene novine Federacije BiH", br: 43/99, 32/00 i 29/03).

Članak 174.

(1) Federalno, odnosno kantonalno povjerenstvo za implementaciju članka 143. Zakona o radu ("Službene novine Federacije BiH", br: 43/99, 32/00 i 29/03) nastavit će s radom do okončanja započetih postupaka za ostvarivanje prava po ovom članku.
(2) Pravomoćna rješenja federalnog, odnosno kantonalnog povjerenstva iz stavka 1. ovoga članka imaju snagu izvršnog naslova.

Članak 175.

(1) Odredbe čl. 150.–155. ovoga zakona prestat će važiti donošenjem posebnog propisa o mirnom rješavanju radnih sporova.
(2) Odredbe čl. 122. –136. ovoga zakona prestat će važiti donošenjem posebnog propisa o reprezentativnosti sindikata i udruge poslodavaca.

Članak 176.

(1) Odredbe čl. 163.-165. ovoga zakona prestaju važiti 30.06.2016. godine.
(2) Poslodavac je dužan radniku vratiti radnu knjižicu najkasnije u roku dva mjeseca od prestanka važenja odredaba Zakona iz stavka 1. ovoga članka.
(3) Radne knjižice koje su prestale važiti sukladno stavku 1. ovoga članka i dalje zadržavaju svojstvo javne isprave.

Članak 177.

Poslodavci su dužni uskladiti pravilnike o radu s odredbama ovoga zakona, u roku šest mjeseci od dana njegovog stupanja na snagu.

Članak 178.

(1) Poslodavci su dužni u roku tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga zakona radniku ponuditi zaključivanje ugovora o radu, ukoliko isti nije sukladan odredbama ovoga zakona, a za poslodavce iz članka 177. ovoga zakona rok za usklađivanje ugovora o radu je tri mjeseca od dana usklađivanja pravilnika o radu.
(2) Radnik, kojem poslodavac ne ponudi ugovor o radu iz stavka 1. ovoga članka, ostaje u radnom odnosu na neodređeno, odnosno određeno vrijeme.
(3) Ugovor iz stavka 1. ovoga članka ne može biti nepovoljniji u pogledu uvjeta pod kojima je radni odnos zasnovan, odnosno pod kojima su bili uređeni radni odnosi radnika i poslodavca do dana zaključivanja ugovora iz stavka 1. ovoga članka, ako odredbama ovoga zakona ta pitanja nisu drukčije uređena.
(4) Ako radnik ne prihvati ponudu poslodavca da zaključi ugovor o radu sukladno stavku 1. ovoga članka, prestaje mu radni odnos u roku 30 dana od dana dostave ugovora o radu na zaključivanje.
(5) Ako radnik prihvati ponudu poslodavca, a smatra da ugovor koji mu je ponudio poslodavac nije sukladan stavku 3. ovoga članka, može pred mjerodavnim sudom osporiti valjanost ponude poslodavca u roku 30 dana od dana prihvaćanja ponude.

Članak 179.

Sindikati, odnosno udruge poslodavaca koji djeluju sukladno postojećim propisima, dužni su zahtjev za utvrđivanje reprezentativnosti iz čl. 129. i 130. podnijeti u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Članak 180.

(1) Propisi, koji su predviđeni za provođenje ovoga zakona, donijet će se u roku jedne godine od dana stupanja na snagu ovoga zakona.
(2) Do donošenja propisa iz stavka 1. ovoga članka, primjenjivat će se propisi koji su se primjenjivali do dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Članak 181.

Mjerodavna tijela kantona donijet će, odnosno uskladiti propise s ovim zakonom, u roku tri mjeseca od dana njegovog stupanja na snagu.

Članak 182.

(1) Važeći kolektivni ugovori moraju se uskladiti s ovim zakonom u roku 120 dana od dana njegovog stupanja na snagu.
(2) Ukoliko kolektivni ugovori ne budu usklađeni u roku iz stavka 1. ovoga članka, prestaje njihova primjena.
(3) Iznimno, ako u roku iz stavka 1. ovoga članka kolektivni ugovori ne budu usklađeni, Vlada Federacije, nakon konzultacija s Ekonomsko-socijalnim vijećem Federacije, svojom odlukom može produljiti primjenu kolektivnog ugovora za još 90 dana.

Članak 183.

Danom stupanja na snagu ovoga zakona prestaje važiti Zakon o radu (˝Službene novine Federacije BiH˝, br: 43/99, 32/00 i 29/03).

Članak 184.

Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedateljica Doma naroda Parlamenta Federacije BiH **Lidija Bradara**, v. r.	Predsjedatelj Zastupničkoga doma Parlamenta Federacije BiH **Edin Mušić**, v. r.

На основу члана IV.B.7. a)(IV) Устава Федерације Босне и Херцеговине, доносим

УКАЗ
О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О РАДУ

Проглашава се Закон о раду, који је усвојио Парламент Федерације Босне и Херцеговине на сједници Представничког дома од 31.07.2015. године и на сједници Дома народа од 31.03.2016. године.

Број 01-02-200-02/16
04. априла 2016. године
Сарајево

Предсједник
Маринко Чавара, с. р.

ЗАКОН
О РАДУ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ
Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређује се закључивање уговора о раду, радно вријеме, плате, престанак уговора о раду, остваривање права и обавеза из радног односа, закључивање колективних уговора, мирно рјешавање колективних радних спорова и друга питања из радног односа, ако другим законом или међународним уговором није другачије одређено.

Граматичка терминологија

Члан 2.

Граматичка терминологија коришћења мушког и женског рода за појмове у овом закону укључује оба рода.

Равноправна заступљеност полова

Члан 3.

Формирање вијећа запосленика, мировног вијећа, економско-социјалног вијећа и других органа који произилазе из овог закона и колективних уговора, одражаваће равноправну заступљеност полова.

Заснивање радног односа

Члан 4.

(1) Ступањем на рад радника на основу закљученог уговора о раду заснива се радни однос.
(2) Након закључивања уговора о раду послодавац је дужан да пријави радника на пензијско и инвалидско осигурање, здравствено осигурање и осигурање за случај незапослености (у даљњем тексту: обавезно осигурање) у складу са законом.

Појам послодавца

Члан 5.

Послодавац, у смислу овог закона, је физичко или правно лице које раднику даје посао на основу уговора о раду.

Појам радника

Члан 6.

Радник, у смислу овог закона, је физичко лице које је запослено на основу уговора о раду.

Основна права и обавезе радника

Члан 7.

(1) Послодавац утврђује мјесто и начин обављања рада поштивајући при томе права и достојанство радника, а радник је обавезан, према упутствима послодавца датим у складу са природом и врстом рада, лично обављати преузети посао, те поштивати организацију рада и пословања код послодавца, као и законе и опште акте послодавца.
(2) Радник има право на правичну плату, услове рада који обезбјеђују безбједност и заштиту живота и здравља на раду, те друга права у складу са законом, колективним уговором, правилником о раду и уговором о раду.

Основи и врсте дискриминације

Члан 8.

(1) Забрањена је дискриминација радника као и лица које тражи запослење, с обзиром на пол, полно опредјељење, брачно стање, породичне обавезе, старост, инвалидност, трудноћу, језик, вјеру, политичко и друго мишљење, националну припадност, социјално поријекло, имовно стање, рођење, расу, боју коже, чланство или нечланство у политичким странкама и синдикатима, здравствени статус, или неко друго лично својство.
(2) Дискриминација може бити директна или индиректна.
(3) Директна дискриминација, у смислу овог закона, значи свако поступање узроковано неким од основа из става 1. овог члана којим се радник, као и лице које тражи запослење, ставља или је било стављено у неповољнији положај у односу на друга лица у истој или сличној ситуацији.
(4) Индиректна дискриминација, у смислу овог закона, постоји када одређена наизглед неутрална одредба, правило, критеријум или пракса ставља или би ставила у неповољнији положај радника као и лице које тражи запослење због одређене особине, статуса, опредјељења, увјерења или вриједносног система који чине основе за забрану дискриминације из става 1. овог члана у односу на другог радника, као и лице које тражи запослење.

Узнемиравање и насиље на раду

Члан 9.

(1) Послодавцу и другим лицима запосленим код послодавца забрањено је узнемиравање или сексуално узнемиравање, насиље по основу пола, као и систематско узнемиравање на раду или у вези са радом (мобинг) радника и лица која траже запослење код послодавца.
(2) Узнемиравање у смислу става 1. овог члана је свако нежељено понашање узроковано неким од основа из члана 8. овог закона које има за циљ или представља повреду достојанства радника и лица које тражи запослење, а које узрокује страх или непријатељско, понижавајуће или увредљиво окружење.
(3) Сексуално узнемиравање у смислу става 1. овог члана је свако понашање које ријечима или радњама сексуалне природе има за циљ или представља повреду достојанства радника и лица које тражи запослење, а које изазива страх или ствара понижавајуће или увредљиво окружење.
(4) Насиље на основу пола је било које дјело које наноси физичку, психичку, сексуалну или економску штету или патњу, као и пријетње таквим дјелима које озбиљно спутавају лица у њиховим правима и слободама на принципу равноправности полова на раду или у вези са радом.
(5) Мобинг представља специфичну форму нефизичког узнемиравања на радном мјесту које подразумијева понављање радњи којима једно или више лица психички злостављају и понижавају друго лице, а чија је сврха или посљедица угрожавање његовог угледа, части, достојанства, интегритета, деградација радних услова или професионалног статуса.

Забрана дискриминације

Члан 10.

(1) Дискриминација из члана 8. овог закона забрањена је у односу на:
   а. услове за запошљавање и избор кандидата за обављање одређеног посла,
   б. услове рада и сва права из радног односа,
   ц. образовање, оспособљавање и усавршавање,
   д. напредовање у послу и
   е. отказивање уговора о раду.
(2) Одредбе уговора о раду за које се утврди да су дискриминаторске по неком од основа из члана 8. овог закона, ништавне су.

Изузеци од забране дискриминације

Члан 11.

(1) Не сматра се дискриминацијом прављење разлике, искључење или давање првенства у односу на одређени посао када је природа посла таква или се посао обавља под таквим условима да карактеристике повезане са неким од основа из члана 8. овог закона представљају стварни и одлучујући услов обављања посла, те да је сврха која се тиме жели постићи оправдана.
(2) Не сматрају се дискриминацијом одредбе овог закона, колективног уговора и уговора о раду које се односе на посебну заштиту одређених категорија радника у складу са законом.

Заштита у случајевима дискриминације

Члан 12.

(1) У случајевима дискриминације у смислу одредаба овог закона, радник као и лице које тражи запослење могу од послодавца захтијевати заштиту у року 15 дана од дана сазнања за дискриминацију.
(2) Ако послодавац у року 15 дана од дана подношења захтјева из претходног става не удовољи том захтјеву, радник може у даљњем року од 30 дана поднијети тужбу надлежном суду.
(3) Ако радник, односно лице које тражи запослење у случају спора изнесе чињенице које оправдавају сумњу да је послодавац поступио супротно одредбама овог закона о забрани дискриминације, на послодавцу је терет доказивања да није било дискриминације, односно да постојећа разлика није усмјерена на дискриминацију, већ да има своје објективно оправдање.
(4) Ако суд утврди да је тужба из става 2. овог члана основана, послодавац је дужан раднику успоставити и обезбиједити остваривање права која су му ускраћена, те му надокнадити штету насталу дискриминацијом.

Право на вођење кривичног или грађанског поступка

Члан 13.

У случајевима дискриминације, узнемиравања, сексуалног узнемиравања, насиља на основу пола, као и мобинга на раду или у вези са радом, ниједна одредба овог закона не може се тумачити као ограничавање или умањивање права на вођење кривичног или грађанског поступка.

Слобода удруживања

Члан 14.

(1) Радници имају право, по свом слободном избору, организовати синдикат, те се у њега учланити, у складу са статутом или правилима тог синдиката.
(2) Послодавци имају право, по свом слободном избору, формирати удружење послодаваца, те се у њега учланити, у складу са статутом или правилима тог удружења.
(3) Синдикат и удружења послодаваца могу се основати без икаквог претходног одобрења.

Добровољност чланства

Члан 15.

(1) Радници, односно послодавци, слободно одлучују о свом ступању или иступању из синдиката, односно удружења послодаваца.
(2) Радник, односно послодавац, не може бити стављен у неповољнији положај због чланства или нечланства у синдикату, односно удружењу послодаваца.

Забрана мијешања у функционисање удружења

Члан 16.

(1) Послодавцима или удружењима послодаваца који дјелују у сопствено име или путем неког другог лица, члана или заступника, забрањује се:
   а. мијешање у успостављање, функционисање или управљање синдикатом;
   б. заговарање или пружање помоћи синдикату са циљем контролисања таквог синдиката.
(2) Синдикату који дјелује у сопствено име или путем неког другог лица, члана или заступника, забрањено је мијешање у успостављање, функционисање или управљање удружењем послодаваца.

Немогућност забране законите дјелатности удружења

Члан 17.

Законита дјелатност синдиката, односно удружења послодаваца, не може се трајно ни привремено забранити.

Обезбјеђивање услова за дјеловање синдиката код послодавца

Члан 18.

(1) Послодавац је дужан обезбиједити одговарајуће услове за дјеловање синдиката у складу са колективним уговором.
(2) Послодавац је дужан, уз писану сагласност радника, обрачунати и из плате радника, обустављати синдикалну чланарину, те је уплаћивати на рачун синдиката, у складу са упутствима синдиката.
(3) Синдикалним представницима који нису у радном односу код послодавца, али чији синдикат има чланове код послодавца, дозвољен је приступ код послодавца када је то потребно за обављање синдикалне активности.
(4) Синдикални представници из става 3. овог члана не могу приликом обављања синдикалних активности нарушавати радне и технолошке процесе, те мјере безбједности и здравља на раду код послодавца, у складу са колективним уговором.

Примјена најповољнијег права

Члан 19.

(1) Колективним уговором, правилником о раду или уговором о раду не могу се утврдити неповољнија права од права утврђених овим законом.
(2) Колективним уговором, правилником о раду или уговором о раду могу се утврдити повољнија права од права утврђених овим законом.
(3) Ако је неко право из радног односа различито уређено овим законом, колективним уговором, правилником о раду или уговором о раду, примјењује се за радника најповољније право.

II. ЗАКЉУЧИВАЊЕ УГОВОРА О РАДУ

Услови за закључивање уговора о раду

Члан 20.

(1) Са лицем млађим од 15 година живота не може се закључити уговор о раду, нити се оно може запослити на било коју врсту послова.
(2) Лице у доби између 15 и 18 година (у даљwем тексту: малољетник) може закључити уговор о раду, односно запослити се, уз сагласност законског заступника и под условом да од овлаштеног љекара или надлежне здравствене установе прибави љекарско увјерење којим доказује да има општу здравствену способност за рад.

Пробни рад

Члан 21.

(1) Приликом закључивања уговора о раду може се уговорити пробни рад.
(2) Пробни рад из става 1. овог члана не може трајати дуже од шест мјесеци.
(3) Ако се пробни рад прекида прије рока на који је уговорен, отказни рок је седам дана.
(4) Раднику који не задовољи на пословима радног мјеста за вријеме обављања пробног рада, радни однос престаје са даном истека рока утврђеног уговором о пробном раду.

Уговор о раду на неодређено и одређено вријеме

Члан 22.

(1) Уговор о раду закључује се:
   а. на неодређено вријеме;
   б. на одређено вријеме.
(2) Уговор о раду који не садржи податак у погледу трајања сматраће се уговором о раду на неодређено вријеме.
(3) Уговор о раду на одређено вријеме не може се закључити за период дужи од три године.
(4) Ако радник изричито или прећутно обнови уговор о раду на одређено вријеме са истим послодавцем, односно изричито или прећутно закључи са истим послодавцем узастопне уговоре о раду на одређено вријеме на период дужи од три године без прекида, такав уговор сматраће се уговором о раду на неодређено вријеме.

Одсуства са рада која се не сматрају прекидом уговора о раду

Члан 23.

Прекидом уговора о раду из члана 22. став 4. овог закона не сматрају се прекиди настали због:
   а. годишњег одмора;
   б. привремене спријечености за рад;
   ц. порођајног одсуства;
   д. одсуства са рада у складу са законом, колективним уговором, правилником о раду или уговором о раду;
   е. периода између отказа уговора о раду и дана повратка на радно мјесто на основу одлуке суда или другог органа, у складу са законом, колективним уговором, правилником о раду или уговором о раду;
   ф. одсуства са рада уз сагласност послодавца;
   г. временског периода до 60 дана између уговора о раду са истим послодавцем, осим ако колективним уговором није утврђен дужи временски период.

Садржај закљученог уговора о раду

Члан 24.

(1) Уговор о раду закључује се у писаној форми и садржи, нарочито, податке о:
   а. називу и сједишту послодавца;
   б. имену и презимену, пребивалишту, односно боравишту радника;
   ц. трајању уговора о раду;
   д. дану отпочињања рада;
   е. мјесту рада;
   ф. радном мјесту на које се радник запошљава и кратак опис послова;
   г. дужини и распореду радног времена;
   х. плати, додацима на плату, те периодима исплате;
   и. надокнади плате;
   ј. трајању годишњег одмора;
   к. отказном року
   л. друге податке у вези са условима рада утврђеним колективним уговором.
(2) Умјесто података из ст. 1. тач. г., х., и., ј., к. и л. овог члана, може се у уговору о раду назначити одговарајући члан закона, колективног уговора или правилника о раду, којим су уређена та питања.
(3) Ако послодавац не закључи уговор о раду са радником у писаној форми, а радник обавља послове за послодавца уз надокнаду, сматра се да је заснован радни однос на неодређено вријеме, ако послодавац другачије не докаже.

Упућивање на рад у иностранству

Члан 25.

Ако се радник упућује на рад у иностранству, прије одласка у иностранство, мора се постићи писана сагласност између послодавца и радника у погледу слиједећих услова уговора:
   а. радног мјеста у иностранству
   б. трајању рада у иностранству;
   ц. мјесту рада и боравка у иностранству;
   д. валути у којој ће се исплаћивати плата и другим примањима у новцу и натури на која радник има права за вријеме боравка у иностранству;
   е. условима враћања у земљу.

Рад изван просторија послодавца

Члан 26.

(1) Уговор о раду може се закључити ради обављања послова и изван просторија послодавца (код куће радника или у другом простору који обезбиједи радник), у складу са колективним уговором и правилником о раду.
(2) Уговор о раду закључен у смислу става 1. овог члана, поред података из члана 24. овог закона, садржи и податке о:
   а. трајању радног времена,
   б. врсти послова и начину организовања рада,
   ц. условима рада и начину вршења надзора над радом,
   д. висини плате за обављени рад и роковима исплате,
   е. употреби властитих средстава за рад и надокнади трошкова за њихову употребу,
   ф. надокнади других трошкова везаних за обављање послова и начин њиховог утврђивања,
   г. другим правима и обавезама.
(3) Уговор из става 1. овог члана може се закључити само за послове који нису опасни или штетни по здравље радника или других лица и не угрожавају радну околину, у складу са законом.

Радноправни статус директора

Члан 27.

(1) Предсједник и чланови управе, односно пословодни орган другог назива (у даљњем тексту: директор) може пословодну функцију обављати у радном односу или без радног односа, у складу са правилником о раду.
(2) Директор може засновати радни однос на неодређено или одређено вријеме.
(3) Радни однос на одређено вријеме траје до истека рока на који је изабран директор, односно до његовог разрјешења.
(4) На директора се не примјењују одредбе Главе IV- VII и XI овог закона.
(5) Ако директор обавља пословодну функцију без радног односа, права, обавезе и одговорности се уређују уговором, у складу са општим актом послодавца.

Достава раднику фотокопије пријаве на обавезно осигурање

Члан 28.

Послодавац је дужан раднику, уз писани доказ, доставити фотокопије пријава на обавезно осигурање у року 15 дана од дана закључивања уговора о раду, односно почетка рада, као и сваке промјене осигурања која се тиче радника.

Подаци који се не могу тражити

Члан 29.

Приликом поступка одабира кандидата за радно мјесто (разговор, тестирање, анкетирање и сл.) и закључивања уговора о раду, послодавац не може тражити од радника податке који нису у непосредној вези са радним односом, а нарочито у вези са одредбом члана 8. овог закона.

Поступање са личним подацима радника

Члан 30.

Лични подаци радника не могу се прикупљати, обрађивати, користити или достављати трећим лицима, осим ако је то одређено законом или ако је то потребно ради остваривања права и обавеза из радног односа.

III. ОБРАЗОВАЊЕ, ОСПОСОБЉАВАЊЕ И УСАВРШАВАЊЕ ЗА РАД

Права и обавезе у вези са образовањем, оспособљавањем и усавршавањем за рад

Члан 31.

(1) Послодавац може, у складу са потребама рада, омогућити раднику образовање, оспособљавање и усавршавање за рад.
(2) Послодавац је обавезан приликом промјена или увођења новог начина или организовања рада, омогућити раднику образовање, оспособљавање или усавршавање за рад.
(3) Радник је обавезан, у складу са својим способностима и потребама рада, образовати се, оспособљавати и усавршавати за рад.
(4) Услови и начин образовања, оспособљавања и усавршавања за рад из ст. 2. и 3. овог члана уређују се колективним уговором или правилником о раду.

Пријем приправника

Члан 32.

(1) Ради стручног оспособљавања за самосталан рад, послодавац може закључити уговор о раду са приправником.
(2) Приправником се сматра лице са завршеном средњом или вишом школом, односно факултетом, које први пут заснива радни однос у том занимању, а које је према закону, обавезно положити стручни испит или му је за рад у занимању потребно претходно радно искуство.
(3) Уговор о раду са приправником закључује се на одређено вријеме, а најдуже годину дана, ако законом није другачије одређено.
(4) За вријеме обављања приправничког стажа, приправник има право на 70% плате утврђене за послове за које се оспособљава.
(5) Послодавац и приправник могу се договорити и о већем износу плате из става 4. овог члана.

Полагање стручног испита

Члан 33.

Након завршеног приправничког стажа, приправник полаже стручни испит, ако је то законом, прописом кантона или правилником о раду прописано.

Стручно оспособљавање без заснивања радног односа

Члан 34.

(1) Ако је стручни испит или радно искуство утврђено законом или правилником о раду услов за обављање послова одређеног занимања, послодавац може лице које је завршило школовање за такво занимање примити на стручно оспособљавање без заснивања радног односа.
(2) Вријеме стручног оспособљавања из става 1. овог члана рачуна се у приправнички стаж и радно искуство утврђено као услов за рад у одређеном занимању и може трајати најдуже онолико времена колико траје приправнички стаж.
(3) Уговор о стручном оспособљавању закључује се у писаној форми.
(4) Послодавац доставља копију уговора из става 3. овог члана у року осам дана надлежној служби за запошљавање, ради евиденције и надзора.
(5) Лице на стручном оспособљавању има право на здравствено осигурање како је то утврђено прописима за незапослена лица, а права по основу осигурања за случај повреде на раду и професионалног обољења обезбјеђује послодавац у складу са прописима о пензијском и инвалидском осигурању.
(6) Лицу за вријеме стручног оспособљавања обезбјеђује се одмор у току рада, дневни одмор између два узастопна радна дана и седмични одмор.

IV. РАДНО ВРИЈЕМЕ

Појам радног времена

Члан 35.

(1) Радно вријеме је временски период у којем је радник, према уговору о раду, обавезан да обавља послове за послодавца.
(2) Радним временом не сматра се вријеме у којем је радник приправан да се одазове позиву послодавца за обављање послова, ако се укаже таква потреба.
(3) Вријеме приправности за рад и висина надокнаде за вријеме приправности уређује се колективним уговором, правилником о раду и уговором о раду.

Пуно и непуно радно вријеме

Члан 36.

(1) Уговор о раду може се закључити за рад са пуним или непуним радним временом.
(2) Пуно радно вријеме траје 40 часова седмично, ако законом, колективним уговором, правилником о раду или уговором о раду није одређено у краћем трајању.
(3) Пуно радно вријеме за малољетне раднике не смије бити дуже од 35 сати седмично.
(4) Пуно радно вријеме може се распоредити на пет, односно шест радних дана у складу са колективним уговором и правилником о раду.
(5) Непуним радним временом сматра се радно вријеме краће од пуног радног времена.
(6) Радник који је закључио уговор о раду са непуним радним временом, може закључити више таквих уговора да би на тај начин остварио пуно радно вријеме.
(7) Радник који ради са непуним радним временом, права из радног односа остварује зависно од дужине радног времена у складу са колективним уговором, правилником о раду или уговором о раду.

Скраћивање радног времена

Члан 37.

(1) На пословима на којима, уз примјену мјера безбједности и здравља на раду, није могуће заштитити радника од штетних утицаја, радно вријеме се скраћује сразмјерно штетном утицају услова рада на здравље и радну способност радника.
(2) Послови из става 1. овог члана и трајање радног времена утврђују се правилником о безбједности и здрављу на раду, у складу са законом.

(3) О скраћивању радног времена у смислу става 1. овог члана одлучује федерално, односно кантонално министарство надлежно за рад, на захтјев послодавца, инспектора рада или синдиката, а на основу стручне анализе издате од овлаштене стручне организације, у складу са законом.

(4) При остваривању права на плату и других права по основу рада и у вези са радом, скраћено радно вријеме у смислу овог члана изједначава се са пуним радним временом.

Прековремени рад

Члан 38.

(1) У случају више силе (пожар, потрес, поплава) и изненадног повећања обима посла, као и у другим сличним случајевима неопходне потребе, радник је, на захтјев послодавца, обавезан да ради дуже од пуног радног времена (прековремени рад), а највише до осам часова седмично.

(2) Ако прековремени рад радника траје дуже од три седмице непрекидно или више од 10 седмица у току календарске године, о прековременом раду послодавац обавјештава надлежну инспекцију рада.

(3) Није дозвољен прековремени рад малољетном раднику, трудници, мајци односно усвојиоцу дјетета до три године живота, као и самохраном родитељу, самохраном усвојиоцу и лицу којем је на основу рјешења надлежног органа дијете повјерено на чување и васпитање, до шест година живота дјетета.

(4) Трудница, мајка, односно усвојилац дјетета до три године живота, као и самохрани родитељ, самохрани усвојилац и лице којем је на основу рјешења надлежног органа дијете повјерено на чување и васпитање, до шест година живота дјетета, може радити прековремено ако да писану изјаву о добровољном пристанку на такав рад.

(5) Инспекција рада забраниће прековремени рад уведен супротно ст. 1.-4. овог члана.

Прерасподјела радног времена

Члан 39.

(1) Ако природа посла то захтијева, пуно и непуно радно вријеме може се прерасподијелити тако да током једног периода траје дуже, а током другог периода краће од пуног радног времена, с тим да просјечно радно вријеме у току трајања прерасподјеле, не може бити дуже од 52 часа седмично, а за сезонске послове најдуже 60 часова седмично.

(2) О увођењу прерасподјеле из става 1. овог члана, послодавац је дужан донијети писану одлуку коју доставља раднику.

(3) Ако је уведена прерасподјела радног времена, просјечно радно вријеме током календарске године или другог периода одређеног колективним уговором, не може бити дуже од пуног или непуног радног времена.

(4) Прерасподијељено радно вријеме не сматра се прековременим радом.

(5) Малољетни радник, трудница, мајка односно усвојилац дјетета до три године живота, као и самохрани родитељ, самохрани усвојилац и лице којем је на основу рјешења надлежног органа дијете повјерено на чување и васпитање, до шест година живота дјетета, може радити у прерасподјели радног времена само уколико писаном изјавом пристане на такав рад.

Ноћни рад

Члан 40.

(1) Рад у времену између 22 часа увече и 6 часова ујутро идућег дана, а у пољопривреди између 22 часа и 5 часова ујутро, сматра се ноћним радом, ако за одређени случај законом, прописом кантона или колективним уговором није другачије одређено.

(2) Ако је рад организован у смјенама које укључују и ноћни рад, мора се обезбиједити измјена смјена тако да радник у ноћној смјени ради узастопно најдуже једну седмицу.

Посебна заштита радника који раде ноћу

Члан 41.

(1) Послодавац је при организацији ноћног рада или рада у смјени дужан водити посебну бригу о организацији рада прилагођеној раднику, те о безбједносним и здравственим условима у складу са природом посла који се обавља ноћу или у смјени.

(2) Послодавац је дужан ноћним и смјенским радницима обезбиједити безбједност и здравствену заштиту у складу са природом посла који обављају, као и средства заштите и превенције која одговарају и примјењују се на све остале раднике и доступна су у свако доба.

(3) Радницима који раде ноћу послодавац је дужан обезбиједити периодичне љекарске прегледе најмање једном у двије године.

(4) Ако се на љекарском прегледу из става 3. овог члана утврди да раднику пријети настанак инвалидности због рада ноћу, послодавац му је дужан понудити закључивање уговора о раду за обављање истих или других послова изван ноћног рада, уколико такви послови постоје, односно ако уз преквалификацију и доквалификацију постоји могућност распореда радника на друге послове.

(5) Забрањен је ноћни рад трудница почев од шестог мјесеца трудноће, мајки и усвојилаца, као и лица којем је на основу рјешења надлежног органа дијете повјерено на чување и васпитање, и то до навршене двије године живота дјетета.

Ноћни рад малољетних радника

Члан 42.

(1) Забрањен је ноћни рад малољетних радника.

(2) За малољетне раднике у индустрији, рад у времену између 19 часова увече и 7 часова ујутро идућег дана, сматра се ноћним радом.

(3) За малољетне раднике који нису запослени у индустрији, рад у времену између 20 часова увече и 6 часова ујутро идућег дана, сматра се ноћним радом.

(4) Изузетно, малољетни радници привремено могу бити изузети од забране ноћног рада у случају хаварија, више силе и заштите интереса Федерације Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Федерација), на основу сагласности инспекције рада кантона (у даљњем тексту: надлежна инспекција рада).

(5) Федерални министар рада и социјалне политике (у даљњем тексту: Федерални министар) ће правилником прописати које се дјелатности сматрају индустријом у смислу става 2. овог члана.

Обавеза вођења евиденција

Члан 43.

(1) Послодавац је дужан да свакодневно води евиденцију о радницима и другим лицима ангажованим на раду.

(2) Евиденција из става 1. овог члана мора садржавати податке о почетку и завршетку радног времена, смјенама и друге податке о присуству радника на раду.
(3) Послодавац је дужан, поред евиденција из става 1.овог члана, водити евиденцију о радницима који су код њега запослени-матична евиденција.
(4) Послодавац је дужан инспектору рада на његов захтјев предочити евиденције из ст. 1. и 3. овог члана.
(5) Федерални министар ће правилником прописати садржај и начин вођења евиденција из ст. 1. и 3. овог члана.

V. ОДМОРИ И ОДСУСТВА

Одмор у току радног времена

Члан 44.

(1) Радник који ради дуже од шест часова дневно, има право на одмор у току радног дана у трајању од најмање 30 минута.
(2) Послодавац је дужан раднику, на његов захтјев, омогућити одмор из става 1. овог члана у трајању од једног часа за један дан у току радне седмице.
(3) Вријеме одмора из ст. 1. и 2. овог члана не урачунава се у радно вријеме.
(4) Начин и вријеме коришћења одмора из ст. 1. и 2. овог члана уређује се колективним уговором, правилником о раду и уговором о раду.

Дневни одмор

Члан 45.

(1) Радник има право на одмор између два узастопна радна дана (дневни одмор) у трајању од најмање 12 часова непрекидно.
(2) За вријеме рада на сезонским пословима, радник има право на дневни одмор у трајању од најмање 10 часова непрекидно, а за малољетне раднике у трајању од најмање 12 часова непрекидно.

Седмични одмор

Члан 46.

(1) Радник има право на седмични одмор у трајању од најмање 24 часа непрекидно, а ако је неопходно да ради на дан свог седмичног одмора, обезбјеђује му се један дан у периоду одређеном према договору послодавца и радника који не може бити дужи од двије седмице.
(2) Од радника се може тражити да ради на дан свог седмичног одмора само у случају више силе, ванредног повећања обима посла уколико послодавац не може примијенити друге мјере, спречавања губитка кварљиве робе као и у другим случајевима утврђеним колективним уговором или правилником о раду.
(3) Раднику се не може ускратити право на одмор у току рада, дневни одмор и седмични одмор.

Минимални годишњи одмор

Члан 47.

(1) Радник, за сваку календарску годину, има право на плаћени годишњи одмор у трајању од најмање 20 радних дана, а најдуже 30 радних дана.
(2) Малољетни радник има право на годишњи одмор у трајању од најмање 24 радна дана.

Стицање права на годишњи одмор

Члан 48.

(1) Радник који се први пут запосли или који има прекид рада између два радна односа дужи од 15 дана, стиче право на годишњи одмор након шест мјесеци непрекидног рада.
(2) Ако радник није стекао право на годишњи одмор у смислу става 1. овог члана, има право на најмање један дан годишњег одмора за сваки навршени мјесец дана рада, у складу са колективним уговором, правилником о раду и уговором о раду.
(3) Одсуство са рада због привремене спријечености за рад, материнства и другог одсуства које није условљено вољом радника, не сматра се прекидом рада из става 1. овог члана.

Начин коришћења годишњег одмора

Члан 49.

(1) Трајање годишњег одмора дуже од најкраћег прописаног овим законом, уређује се колективним уговором, правилником о раду или уговором о раду.
(2) У трајање годишњег одмора не урачунава се вријеме привремене спријечености за рад, вријеме празника у које се не ради, као и друго вријеме одсуствовања са рада које се раднику признаје у стаж осигурања.
(3) При утврђивању трајања годишњег одмора сматра се да је радно вријеме распоређено на начин како је утврђено колективним уговором, правилником о раду или уговором о раду.

Коришћење годишњег одмора у дијеловима

Члан 50.

(1) Годишњи одмор може се користити у два дијела.
(2) Ако радник користи годишњи одмор у дијеловима, први дио користи без прекида у трајању од најмање 12 радних дана у току календарске године, а други дио најкасније до 30. јуна наредне године.
(3) Радник који не искористи дио годишњег одмора у смислу става 2. овог члана, нема право преношења годишњег одмора у наредну годину.
(4) Радник има право користити један дан годишњег одмора кад он то жели, уз обавезу да о томе обавијести послодавца најмање три дана прије његовог коришћења.

Заштита права на годишњи одмор

Члан 51.

(1) Радник се не може одрећи права на годишњи одмор.
(2) Раднику се не може ускратити право на годишњи одмор, нити му се извршити исплата надокнаде умјесто коришћења годишњег одмора, осим у случају из члана 52. став 4. овог закона.

Коришћење годишњег одмора

Члан 52.

(1) План коришћења годишњег одмора утврђује послодавац, уз претходну консултацију са радницима или њиховим представницима, у складу са законом, узимајући у обзир потребе посла, као и оправдане разлоге радника.
(2) Послодавац је дужан писаном одлуком обавијестити радника о трајању годишњег одмора и периоду његовог коришћења најмање седам дана прије коришћења годишњег одмора.
(3) Радник за вријеме коришћења годишњег одмора има право на надокнаду плате, у висини плате коју би остварио да је радио.
(4) У случају престанка уговора о раду, послодавац је дужан раднику који није искористио цијели или дио годишњег одмора исплатити надокнаду умјесто коришћења годишњег одмора у износу који би примио да је користио цијели, односно преостали дио годишњег одмора, ако годишњи одмор или његов дио није искористио кривицом послодавца.

Плаћено одсуство

Члан 53.

(1) Радник има право на одсуство са рада уз надокнаду плате до седам радних дана у једној календарској години - плаћено одсуство у случају: ступања у брак, порођаја супруге, теже болести и смрти члана уже породице, односно домаћинства, у складу са колективним уговором, правилником о раду и уговором о раду.
(2) Чланом уже породице, у смислу става 1. овог члана, сматрају се: брачни, односно ванбрачни партнер, дијете (брачно, ванбрачно, усвојено, пасторак и дијете без родитеља узето на издржавање), отац, мајка, очух, мачеха, усвојилац, дјед и бака (по оцу и мајци), браћа и сестре.
(3) Радник има право на плаћено одсуство за вријеме образовања или стручног оспособљавања и усавршавања, те образовања за потребе синдикалног рада, под условима, у трајању и уз надокнаду одређену колективним уговором или правилником о раду.
(4) Радник добровољни давалац крви, за свако даривање има право на најмање један дан плаћеног одсуства.
(5) У погледу стицања права из радног односа или у вези са радним односом, вријеме плаћеног одсуства сматра се временом проведеним на раду.
(6) Радник има право на плаћено одсуство и у другим случајевима и за вријеме утврђено прописом кантона, колективним уговором или правилником о раду.

Неплаћено одсуство

Члан 54.

(1) Послодавац може раднику, на његов писани захтјев, одобрити одсуство са рада без надокнаде плате - неплаћено одсуство.
(2) Услови и вријеме коришћења неплаћеног одсуства уређују се колективним уговором или правилником о раду.
(3) Послодавац је дужан омогућити раднику одсуство до четири радна дана у једној календарској години, ради задовољавања његових вјерских односно традицијских потреба, с тим да се одсуство од два дана користи уз надокнаду плате - плаћено одсуство.
(4) За вријеме одсуства из става 1. овог члана права и обавезе радника који се стичу на раду и по основу рада, мирују.

VI. ЗАШТИТА РАДНИКА

Безбједност и здравље на раду

Члан 55.

(1) Приликом ступања радника на рад послодавац је дужан омогућити раднику да се упозна са прописима у вези са радним односима и прописима у вези са безбједношћу и здрављем на раду, те га је дужан упознати са организацијом рада.
(2) Радници имају право и обавезу да користе све мјере заштите предвиђене прописима о безбједности и здрављу на раду и другим важећим прописима.
(3) Радник има право да одбије да ради ако му непосредно пријети опасност по живот и здравље због тога што нису проведене мјере заштите предвиђене прописима о безбједности и здрављу на раду и о томе је дужан одмах обавијестити послодавца и надлежну инспекцију рада.
(4) Радник који одбије да ради из разлога наведених у ставу 3. овог члана има право на надокнаду плате као да је радио, а за вријеме док се не проведу прописане мјере предвиђене прописима о безбједности и здрављу на раду и другим прописима, ако за то вријеме није распоређен на друге одговарајуће послове.

Обавезе радника и послодавца

Члан 56.

(1) Приликом закључивања уговора о раду и током трајања радног односа, радник је дужан да обавијести послодавца о болести или другој околности која га онемогућава или битно омета у извршавању обавеза из уговора о раду или која угрожава живот или здравље лица са којима радник долази у додир у извршавању уговора о раду.
(2) Ради утврђивања здравствене способности за обављање одређених послова, послодавац може упутити радника на љекарски преглед.
(3) Трошкове љекарског прегледа из става 2. овог члана сноси послодавац.

Заштита малољетника

Члан 57.

(1) Малољетник не може да ради на нарочито тешким физичким пословима, радовима под земљом или под водом, ни на осталим пословима који би могли штетно и са повећаним ризиком да утичу на његов живот и здравље, развој и морал, с обзиром на његове психофизичке особине.
(2) Федерални министар посебним прописом утврдиће послове из става 1. овог члана.
(3) Инспектор рада забраниће рад малољетника на пословима из става 1. овог члана.
(4) У случају из става 3. овог члана послодавац је дужан малољетном раднику понудити закључивање уговора о раду за обављање других одговарајућих послова, а ако таквих послова нема, дужан му је понудити преквалификацију или доквалификацију за друге одговарајуће послове.
(5) Уколико након преквалификације или доквалификације из става 4. овог члана не постоје послови које малољетни радник може обављати, послодавац му може отказати уговор о раду на начин и под условима прописаним овим законом.

Љекарски преглед малољетника

Члан 58.

(1) Малољетни радник, у циљу заштите његовог здравља и психофизичког развоја, има право на љекарски преглед најмање једном у двије године.
(2) Трошкове љекарског прегледа из става 1. овог члана сноси послодавац.

Заштита жена

Члан 59.

Жена не може бити запослена на пословима под земљом (у рудницима), осим у случају ако је запослена на руководећем мјесту које не захтијева физички рад или у службама здравствене и социјалне заштите, односно ако жена мора провести извјесно вријеме на обуци под земљом или мора повремено улазити у подземни дио рудника у циљу обављања занимања које не укључује физички рад.

Забрана неједнаког поступања

Члан 60.

(1) Послодавац не може одбити да запосли жену због њене трудноће нити може за вријеме трудноће, коришћења пороћајног одсуства, те за вријеме коришћења права из чл. 63., 64. и 65. овог закона отказати уговор о раду

жени, односно раднику који се користи неким од споменутих права.

(2) Престанак уговора о раду на одређено вријеме не сматра се отказом уговора о раду у смислу става 1. овог члана.

(3) Послодавац не смије тражити било какве податке о трудноћи, осим ако радница захтијева одређено право предвиђено законом или другим прописом ради заштите трудница.

Привремени распоред жене за вријеме трудноће

Члан 61.

(1) Послодавац је дужан жену за вријеме трудноће, односно дојења дјетета распоредити на друге послове, ако је то у интересу њеног здравственог стања, које је утврдио овлаштени љекар.

(2) Ако послодавац није у могућности да обезбиједи распоређивање жене у смислу става 1. овог члана, жена има право на одсуство са рада уз надокнаду плате, у складу са колективним уговором и правилником о раду.

(3) Привремени распоред из става 1. овог члана не може имати за посљедицу смањење плате жене.

(4) Жену, из става 1. овог члана, послодавац може премјестити у друго мјесто рада, само уз њен писани пристанак.

Породајно одсуство

Члан 62.

(1) За вријеме трудноће, порођаја и његе дјетета, жена има право на породајно одсуство у трајању од једне године непрекидно.

(2) На основу налаза овлаштеног љекара жена може да отпочне породајно одсуство 28 дана прије очекиваног датума порођаја.

(3) Жена може користити краће породајно одсуство, али не краће од 42 дана послије порођаја.

(4) Након 42 дана послије порођаја право на породајно одсуство може користити и радник – отац дјетета, ако се родитељи тако споразумију.

(5) Радник – отац дјетета може користити право из става 1. овог члана и у случају смрти мајке, ако мајка напусти дијете или ако из других оправданих разлога не може да користи породајно одсуство.

Рад са половином пуног радног времена након истека породајног одсуства

Члан 63.

(1) Након истека породајног одсуства, жена са дјететом најмање до једне године живота има право да ради половину пуног радног времена, а за близанце, треће и свако слиједеће дијете има право да ради половину пуног радног времена до навршене двије године живота дјетета, ако прописом кантона није предвиђено дуже трајање овог права.

(2) Право из става 1. овог члана може користити и радник – отац дјетета, ако жена за то вријеме ради у пуном радном времену.

Рад са половином пуног радног времена до три године живота дјетета

Члан 64.

Након истека године дана живота дјетета, један од родитеља има право да ради половину пуног радног времена до три године живота дјетета, ако је дјетету, према налазу надлежне здравствене установе, потребна појачана брига и њега.

Право жене на одсуство ради дојења

Члан 65.

(1) Жена која доји дијете, а која након коришћења породајног одсуства ради пуно радно вријеме, има право да одсуствује са посла два пута дневно у трајању од по час времена ради дојења, до навршене једне године живота дјетета.

(2) Вријеме одсуства из става 1. овог члана рачуна се у пуно радно вријеме.

Право на породајно одсуство у случају губитка дјетета

Члан 66.

Ако жена роди мртво дијете или ако дијете умре прије истека породајног одсуства, има право да продужи породајно одсуство за онолико времена колико је, према налазу овлаштеног љекара, потребно да се опорави од порођаја и психичког стања проузрокованог губитком дјетета, а најмање 45 дана од порођаја, односно од смрти дјетета, за које вријеме јој припадају сва права по основу породајног одсуства.

Право на одсуство након истека породајног одсуства

Члан 67.

(1) Један од родитеља може да одсуствује са рада до три године живота дјетета, ако је то предвиђено колективним уговором или правилником о раду.

(2) За вријеме одсуствовања са рада у смислу става 1. овог члана, права и обавезе из радног односа мирују.

Надокнада плате за вријеме породајног одсуства и рада са половином пуног радног времена

Члан 68.

(1) За вријеме коришћења породајног одсуства, радник има право на надокнаду плате, у складу са посебним законом.

(2) Поред права из става 1. овог члана, раднику се може исплатити и разлика до пуне плате на терет послодавца.

(3) За вријеме рада са половином пуног радног времена из чл. 63. и 64. овог закона, радник има за половину пуног радног времена за које не ради, право на надокнаду плате, у складу са посебним законом.

Права родитеља дјетета са тежим сметњама у развоју

Члан 69.

(1) Један од родитеља дјетета са тежим сметњама у развоју (теже хендикепираног дјетета) има право да ради половину пуног радног времена, у случају да се ради о самохраном родитељу или да су оба родитеља запослена, под условом да дијете није смјештено у установу социјално–здравственог збрињавања, на основу налаза надлежне здравствене установе.

(2) Родитељу, који користи право из става 1. овог члана, припада право на надокнаду плате, у складу са законом.

(3) Родитељу који користи право из става 1. овог члана, не може се наредити да ради ноћу, прековремено и не може му се промијенити мјесто рада, ако за то није дао свој писани пристанак.

Права усвојиоца дјетета и лица којем је дијете повјерено на чување и васпитање

Члан 70.

Права из члана 62. ст. 1. и 3. и чл. 63., 64., 67., 68. и 69. овог закона може користити један од усвојилаца дјетета или лице којем је на основу рјешења надлежног органа дијете повјерено на чување и васпитање.

Заштита радника у случају привремене спријечености за рад због повреде на раду или професионалног обољења

Члан 71.

(1) Раднику који је претрпио повреду на раду или је оболио од професионалне болести, послодавац не може отказати уговор о раду за вријеме привремене спријечености за рад због лијечења или опоравка, осим ако је починио тежи преступ или тежу повреду радне обавезе из уговора о раду.
(2) У случајевима и за вријеме из става 1. овог члана, раднику не може престати уговор о раду који је закључен на одређено вријеме, осим ако је починио тежи преступ или тежу повреду радне обавезе из уговора о раду.
(3) У случају из става 2. овог члана уговор о раду на одређено вријеме се неће сматрати уговором о раду на неодређено вријеме у смислу члана 22. став 4. овог закона.

Право радника да се врати на рад након престанка привремене спријечености за рад

Члан 72.

(1) Повреда на раду, болест или професионална болест не могу штетно утицати на остваривање права радника из радног односа.
(2) Радник који је био привремено спријечен за рад до шест мјесеци, а за којег након лијечења и опоравка надлежна здравствена установа или овлаштени љекар утврди да је способан за рад, има право да се врати на послове на којима је радио прије наступања привремене спријечености за рад.
(3) Уколико не постоји могућност да се радник који је био привремено спријечен за рад дуже од шест мјесеци врати на послове на којима је радио или на друге одговарајуће послове, послодавац га може распоредити на друге послове према његовој стручној спреми и радним способностима.
(4) Уколико не постоји могућност распоређивања из става 3. овог члана, послодавац може, након проведених консулатција са вијећем запосленика, отказати раднику уговор о раду.
(5) Радник је дужан, најкасније у року три дана од дана наступања спријечености за рад, писаним путем обавијестити послодавца о привременој спријечености за рад.

Права радника са промијењеном радном способности

Члан 73.

Ако надлежна установа за медицинско вјештачење здравственог стања оцијени да код радника постоји промијењена радна способност (инвалид II категорије), послодавац му је дужан у писаној форми понудити нови уговор о раду за обављање послова за које је радник способан, ако такви послови постоје, односно ако уз преквалификацију и доквалификацију постоји могућност распореда радника на друге послове.

Отказ уговора о раду раднику са промијењеном радном способности

Члан 74.

(1) Послодавац може, само уз претходну сагласност вијећа запосленика односно синдиката, отказати уговор о раду раднику код којег постоји промијењена радна способност, уколико је код послодавца вијеће запосленика, односно синдикат формиран.
(2) Уколико вијеће запосленика, односно синдикат ускрати сагласност из става 1. овог члана, рјешавање спора повјерава се арбитражи у складу са колективним уговором и правилником о раду. Уколико је незадовољан одлуком арбитраже, послодавац може у року 15 дана од дана достављања арбитражне одлуке затражити да предметну сагласност надомјести судска одлука.
(3) У случају отказивања уговора о раду из става 1. овог члана, радник има право на отпремнину у износу увећаном за најмање 50% у односу на отпремнину из члана 111. овог закона, осим уколико се уговор отказује због кршења обавеза из радног односа или због неиспуњавања обавеза из уговора о раду од стране радника.

VII. ПЛАТА И НАДОКНАДА ПЛАТЕ

Право на плату

Члан 75.

(1) Плата радника утврђује се колективним уговором, правилником о раду и уговором о раду.
(2) Плата за обављени рад и вријеме проведено на раду састоји се од основне плате, дијела плате за радни учинак и увећане плате из члана 76. овог закона, у складу са колективним уговором, правилником о раду и уговором о раду.
(3) Колективним уговором и правилником о раду утврђују се елементи за одређивање основне плате и дијела плате по основу радног учинка.

Право на повећану плату

Члан 76.

Радник има право на повећану плату за отежане услове рада, прековремени рад и ноћни рад, те за рад на дан седмичног одмора, празника или неког другог дана за који је законом одређено да се не ради, у складу са колективним уговором, правилником о раду и уговором о раду.

Једнакост плата

Члан 77.

(1) Послодавац је дужан радницима исплатити једнаке плате за рад једнаке вриједности без обзира на њихову националну, вјерску, полну, политичку и синдикалну припадност, као и други дискриминаторни основ из члана 8. став 1. овог закона.
(2) Под радом једнаке вриједности подразумијева се рад који захтијева исти степен стручне спреме, исту радну способност, одговорност, физички и интелектуални рад, вјештине, услове рада и резултате рада.

Најнижа плата

Члан 78.

(1) Колективним уговором и правилником о раду утврђује се најнижа плата.
(2) Најнижа плата одређује се на основу најниже цијене рада утврђене колективним уговором и правилником о раду.
(3) Усклађивање најниже плате врши Влада Федерације уз претходне консултације са Економско-социјалним вијећем за територију Федерације БиХ, у складу са кретањем индекса потрошачких цијена, најмање једном годишње.
(4) Послодавац не може раднику обрачунати и исплатити плату мању од плате утврђене колективним уговором и правилником о раду.

Исплата плате

Члан 79.

(1) Плата се исплаћује након обављеног рада, у периодима исплате који не могу бити дужи од 30 дана.

(2) Плата и надокнада плате се исплаћује у новцу.
(3) Приликом исплате плате послодавац је дужан раднику уручити писани обрачун плате.
(4) Појединачне исплате плате нису јавне.

Обрачун плате

Члан 80.

(1) Послодавац који не исплати плату у року из члана 79. став 1. овог закона или је не исплати у цијелости, дужан је до краја мјесеца у којем је доспјела исплата плате, раднику уручити обрачун плате коју је био дужан исплатити.
(2) Обрачун из става 1. овог члана сматра се извршним документом.

Надокнада плате

Члан 81.

(1) Радник има право на надокнаду плате за период одсуствовања са рада из оправданих разлога предвиђених законом, прописом кантона, колективним уговором и правилником о раду (годишњи одмор, привремена спријеченост за рад, породјајно одсуство, плаћено одсуство и сл.).
(2) Период из става 1. овог члана за који се надокнада исплаћује на терет послодавца утврђује се законом, прописом кантона, колективним уговором, правилником о раду или уговором о раду.
(3) Радник има право на надокнаду плате за вријеме прекида рада до којег је дошло због околности за које радник није крив (виша сила, привремени застој у производњи и сл.), у складу са колективним уговором, правилником о раду и уговором о раду.

Заштита плате и надокнаде плате

Члан 82.

(1) Послодавац не може, без извршне судске одлуке или без сагласности радника, своје потраживање према њему наплатити ускраћивањем исплате плате или неког њеног дијела, односно ускраћивањем исплате надокнаде плате или дијела надокнаде плате.
(2) Сагласност радника из става 1. овог члана не може се дати прије настанка потраживања.

Присилна обустава плате и надокнаде плате

Члан 83.

Плата или надокнада плате радника може се присилно обуставити, у складу са прописом којим се регулише извршни поступак.

VIII. ИЗУМИ, ПРЕДМЕТИ ИНДУСТРИЈСКОГ ДИЗАЈНА И ТЕХНИЧКА УНАПРЕЂЕЊА РАДНИКА

Поступање у случају изума, предмета индустријског дизајна и техничког унапређења на раду или у вези са радом

Члан 84.

(1) Радник је дужан да обавијести послодавца о изуму, предметима индустријског дизајна, односно техничком унапређењу, које је остварио на раду или у вези са радом.
(2) Изуми, односно предмети индустријског дизајна, у смислу става 1. овог члана, одређени су прописима из области индустријског власништва.
(3) Радник је обавезан да чува као пословну тајну податке о изуму, односно предметима индустријског дизајна и не смије их без одобрења послодавца дати трећем лицу.
(4) Изуми, односно предмети индустријског дизајна остварени на раду или у вези са радом припадају послодавцу, а радник има право на надокнаду утврђену колективним уговором, уговором о раду или посебним уговором.
(5) О свом изуму, предметима индустријског дизајна који није остварен на раду или у вези са радом, радник је дужан обавијестити послодавца ако је изум у вези са дјелатношћу послодавца, те му писмено понудити уступање права у вези са изумом.
(6) Ако послодавац примијени техничко унапређење, односно техничко рјешење остварено рационализацијом, односно новаторским рјешењима које је предложио радник, обавезан је раднику исплатити надокнаду која се утврђује колективним уговором, уговором о раду или посебним уговором.

IX. ЗАБРАНА ТАКМИЧЕЊА РАДНИКА СА ПОСЛОДАВЦЕМ

Законска забрана такмичења

Члан 85.

Радник може, само уз претходно одобрење послодавца, за свој или туђи рачун уговарати и обављати послове из дјелатности коју обавља послодавац.

Уговорена забрана такмичења

Члан 86.

(1) Послодавац и радник могу уговорити да се одређено вријеме, након престанка уговора о раду, а најдуже двије године, радник не може запослити код другог лица које је у тржишној утакмици са послодавцем и да не може за свој или за рачун трећег лица, уговарати и обављати послове којима се такмичи са послодавцем.
(2) Уговор из става 1. овог члана закључује се у писаној форми или може бити саставни дио уговора о раду.

Надокнада у случају уговорене забране такмичења

Члан 87.

(1) Уговорена забрана такмичења обавезује радника само ако је послодавац уговором преузео обавезу да ће раднику за вријеме трајања забране исплаћивати надокнаду најмање у износу половине просјечне плате исплаћене раднику у периоду три мјесеца прије престанка уговора о раду.
(2) Надокнаду из става 1. овог члана послодавац је дужан исплатити раднику крајем сваког календарског мјесеца.
(3) Висина надокнаде из става 1. овог члана усклађује се на начин и под условима утврђеним колективним уговором, правилником о раду или уговором о раду.

Престанак уговорене забране такмичења

Члан 88.

Услови и начин престанка забране такмичења уређују се уговором између послодавца и радника.

X. НАДОКНАДА ШТЕТЕ

Одговорност радника за штету проузроковану послодавцу

Члан 89.

(1) Радник који на раду или у вези са радом намјерно или због крајње непажње проузрокује штету послодавцу, дужан је да надокнади штету.
(2) Ако штету проузрокује више радника, сваки радник одговара за дио штете коју је проузроковао.
(3) Ако се за сваког радника не може утврдити дио штете коју је он проузроковао, сматра се да су сви радници подједнако одговорни и штету надокнађују у једнаким дијеловима.
(4) Ако је више радника проузроковало штету кривичним дјелом са умишљајем, за штету одговарају солидарно.

Одређивање паушалног износа штете

Члан 90.

(1) Ако се надокнада штете не може утврдити у тачном износу или би утврђивање њеног износа проузроковало несразмјерне трошкове, колективним уговором или правилником о раду може се предвидјети да се висина надокнаде штете утврђује у паушалном износу, начин утврђивања паушалног износа и орган који ту висину утврђује као и друга питања у вези са овом надокнадом.

(2) Ако је проузрокована штета много већа од утврђеног паушалног износа надокнаде штете, послодавац може захтијевати надокнаду у висини стварно проузроковане штете.

Одговорност за штету проузроковану трећем лицу

Члан 91.

Радник који на раду или у вези са радом намјерно или због крајње непажње проузрокује штету трећем лицу, а штету је надокнадио послодавац, дужан је послодавцу надокнадити износ надокнаде исплаћене трећем лицу.

Смањење и ослобађање од обавезе надокнаде штете

Члан 92.

Колективним уговором и правилником о раду утврђују се услови и начин смањења или ослобађања радника од обавезе надокнаде штете.

Одговорност послодавца за штету проузроковану раднику

Члан 93.

(1) Ако радник претрпи штету на раду или у вези са радом, послодавац је дужан раднику надокнадити штету по општим прописима облигационог права.

(2) Право на надокнаду штете из става 1. овог члана, односи се и на штету коју је послодавац узроковао раднику повредом његових права из радног односа.

(3) Надокнада плате коју радник оствари због незаконитог отказа не сматра се надокнадом штете.

XI. ПРЕСТАНАК УГОВОРА О РАДУ

Начини престанка уговора о раду

Члан 94.

Уговор о раду престаје:

а. смрћу радника;
б. споразумом послодавца и радника;
ц. кад радник наврши 65 година живота и 20 година стажа осигурања, ако се послодавац и радник другачије не договоре;
д. када се на основу евиденција утврди да радни однос радника траје 40 година, ако се послодавац и радник другачије не договоре;
е. даном достављања правоснажног рјешења о признавању права на инвалидску пензију због губитка радне способности;
ф. отказом уговора о раду;
г. истеком времена на које је закључен уговор о раду на одређено вријеме;
х. ако радник буде осуђен на издржавање казне затвора у трајању дужем од три мјесеца – даном ступања на издржавање казне;
и. ако раднику буде изречена мјера безбједности, васпитна или заштитна мјера у трајању дужем од три мјесеца - почетком примјене те мјере;
ј. правоснажном одлуком надлежног суда, која има за посљедицу престанак радног односа.

Споразум о престанку уговора о раду

Члан 95.

(1) Споразум о престанку уговора о раду мора бити у писаној форми.

(2) Споразумом из става 1. овог члана утврђују се рок у којем радни однос престаје, те сва остала међусобна права и обавезе које из прекида радног односа произилазе.

Отказ уговора о раду

Члан 96.

(1) Послодавац може отказати раднику уговор о раду, уз прописани отказни рок, ако:
   а. је такав отказ оправдан из економских, техничких или организационих разлога, или
   b. радник није у могућности да извршава своје обавезе из радног односа.

(2) Послодавац може отказати уговор о раду у случајевима из става 1. овог члана, ако се не може основано очекивати од послодавца да запосли радника на друге послове или да га преквалификује и доквалификује за рад на другим пословима.

(3) Ако у периоду од једне године од отказивања уговора о раду у смислу става 1. тачка а. овог члана, послодавац намјерава да запосли радника са истим квалификацијама и степеном стручне спреме или на истом радном мјесту, прије запошљавања других лица дужан је понудити запослење оним радницима чији су уговори о раду отказани.

Отказ послодавца без обавезе поштивања отказног рока

Члан 97.

(1) Послодавац може отказати уговор о раду раднику, без обавезе поштивања отказног рока, у случају да је радник одговоран за тежи преступ или за тежу повреду радних обавеза из уговора о раду, а који су такве природе да не би било основано очекивати од послодавца да настави радни однос.

(2) У случају лакших преступа или лакших повреда радних обавеза из уговора о раду, уговор о раду се не може отказати без претходног писаног упозорења раднику.

(3) Писано упозорење из става 2. овог члана садржи опис преступа или повреде радне обавезе за које се радник сматра одговорним и изјаву о намјери да се откаже уговор о раду без давања предвиђеног отказног рока за случај да се преступ понови у року од шест мјесеци након издавања писаног упозорења послодавца.

(4) Колективним уговором или правилником о раду утврђују се врсте преступа или повреда радних обавеза из ст. 1. и 2. овог члана.

Неоправдани разлози за отказ

Члан 98.

Неоправдани разлози за отказ су:

а. привремена спријеченост за рад због болести или повреде;
б. подношење жалбе или тужбе, односно учествовање у поступку против послодавца због повреде закона, другог прописа, колективног уговора или правилника о раду, односно обраћање радника надлежним органима извршне власти;
ц. обраћање радника због оправдане сумње на корупцију или у доброј вјери подношење пријаве о тој сумњи одговорним лицима или надлежним органима државне власти.

Отказ радника без обавезе поштивања отказног рока

Члан 99.

(1) Радник може отказати уговор о раду без обавезе поштивања отказног рока, у случају да је послодавац одговоран за преступ или повреду обавеза из уговора о раду, а који су такве природе да не би било основано очекивати од радника да настави радни однос.

(2) У случају отказивања уговора о раду из става 1. овог члана радник има сва права у складу са законом, као да је уговор незаконито отказан од стране послодавца.

Рок за отказ уговора о раду без поштивања отказног рока

Члан 100.

У случајевима из чл. 97. и 99. овог закона, уговор о раду може се отказати у року 60 дана од дана сазнања за чињеницу због које се даје отказ, али најдуже у року једне године од дана учињене повреде.

Омогућавање изношења одбране радника

Члан 101.

Ако послодавац отказује уговор о раду због понашања или рада радника, обавезан је омогућити раднику да се изјасни о елементима одговорности која му се ставља на терет.

Терет доказивања

Члан 102.

У случају спора због отказа уговора о раду, на послодавцу је терет доказивања постојања оправданог разлога за отказ уговора о раду у смислу члана 96. став 1. тач. а. и б. и члана 97. ст. 1. и 2. овог закона.

Сагласност за отказ синдикалном повјеренику

Члан 103.

(1) Синдикалном повјеренику за вријеме обављања његове дужности и шест мјесеци након престанка обављања те дужности, послодавац, без претходне сагласности федералног министарства надлежног за рад, не може:
   a. отказати уговор о раду, или
   b. на други начин га ставити у неповољнији положај у односу на радно мјесто прије него што је именован на функцију синдикалног повјереника.

(2) Синдикалним повјереником у смислу става 1. овог члана сматра се радник који је овлаштени представник синдиката организованог код послодавца у складу са прописима о организовању и дјеловању синдиката.

(3) Уколико надлежно министарство ускрати сагласност из става 1. овог члана, послодавац може у року 30 дана од дана доставе такве одлуке затражити да сагласност замијени судска одлука.

Писана форма отказа

Члан 104.

(1) Отказ се даје у писаној форми.

(2) Послодавац је обавезан да, у писаној форми, образложи отказ.

(3) Отказ се доставља раднику, односно послодавцу којем се отказује.

Трајање отказног рока

Члан 105.

(1) Отказни рок не може бити краћи од седам дана у случају да радник отказује уговор о раду, ни краћи од 14 дана у случају да послодавац отказује уговор о раду.

(2) Отказни рок почиње да тече од дана уручења отказа раднику, односно послодавцу.

(3) Колективним уговором, правилником о раду и уговором о раду може се утврдити дуже трајање отказног рока, али не дуже од мјесец дана када радник даје отказ послодавцу, односно три мјесеца када отказ даје послодавац.

Права радника у случају незаконитог отказа

Члан 106.

(1) Ако радник, на захтјев послодавца, престане са радом прије истека прописаног отказног рока, послодавац је обавезан да му исплати надокнаду плате и призна сва остала права као да је радио до истека отказног рока.

(2) Ако суд утврди да је отказ незаконит, може послодавца обавезати да:
   а. врати радника на рад, на његов захтјев, на послове на којима је радио или друге одговарајуће послове и исплати му надокнаду плате у висини плате коју би радник остварио да је радио и надокнади му штету, или
   б. исплати раднику:
      - надокнаду плате у висини плате коју би радник остварио да је радио;
      - надокнаду штете за претрпљену штету;
      - отпремнину на коју радник има право у складу са законом, колективним уговором, правилником о раду или уговором о раду;
      - друге надокнаде на које радник има право, у складу са законом, колективним уговором, правилником о раду или уговором о раду.

(3) Ако радник престане са радом прије истека прописаног отказног рока, без сагласности послодавца, послодавац има право на надокнаду штете према општим прописима о надокнади штете.

(4) Радник који оспорава отказивање уговора о раду може тражити да суд донесе привремену мјеру о његовом враћању на рад, до завршетка судског спора.

Отказ са понудом измијењеног уговора о раду

Члан 107.

(1) Одредбе овог закона које се односе на отказ, примјењују се и у случају када послодавац откаже уговор и истовремено понуди раднику закључивање уговора о раду под измијењеним условима.

(2) Ако радник прихвати понуду послодавца из става 1. овог члана, задржава право да пред надлежним судом оспорава допуштеност такве измјене уговора.

(3) О понуди за закључивање уговора о раду под измијењеним условима радник се мора изјаснити у року који одреди послодавац, а који не може бити краћи од осам дана.

Привремени распоред радника на друго радно мјесто

Члан 108.

(1) У хитним случајевима (замјена изненада одсутног радника, изненадно повећање обима посла, спречавање настанка веће штете, квар на постројењима, елементарне непогоде и сл.) послодавац може донијети једностану одлуку о распореду радника на друго радно мјесто, а најдуже до 60 дана у току једне календарске године.

(2) У случају из става 1. овог члана, плата радника и друге надокнаде се обрачунавају као да је радио на радном мјесту за које има закључен уговор о раду.

(3) Захтјев за заштиту права, поднесен против одлуке из става 1. овог члана не одгађа њено извршење.

Програм збрињавања вишка радника

Члан 109.

Послодавац који запошљава више од 30 радника, а који у периоду од наредна три мјесеца има намјеру да због

економских, техничких или организационих разлога откаже уговор о раду најмање петорици радника, дужан је да се консултује са вијећем запосленика и синдикатом.

Обавеза консултовања

Члан 110.

(1) Обавеза консултовања у смислу члана 109. овог закона:
   а. заснива се на акту у писаној форми који је припремио послодавац;
   б. започиње најмање 30 дана прије давања обавјештења о отказу радницима на које се односи.

(2) Акт у писаној форми из става 1. овог члана доставља се вијећу запосленика или синдикату прије почетка консултација, а садржи, нарочито, слиједеће податке:
   - разлоге за предвиђено отказивање уговора о раду;
   - број, категорију и пол радника за чије је уговоре предвиђен отказ;
   - мјере за које послодавац сматра да се помоћу њих могу избјећи неки или сви предвиђени отказі (нпр. распоређивање радника на друго радно мјесто код истог послодавца, преквалификација гдје је то потребно, привремено скраћивање радног времена);
   - мјере за које послодавац сматра да би могле помоћи радницима да нађу запослење код другог послодавца;
   - мјере за које послодавац сматра да се могу предузети у циљу преквалификације радника ради запошљавања код другог послодавца.

(3) Ако у периоду од једне године од отказивања уговора о раду, у смислу члана 109. овог закона, послодавац намјерава да запосли раднике са истим квалификацијама и степеном стручне спреме или на истом радном мјесту, прије запошљавања других лица дужан је понудити запослење оним радницима чији су уговори о раду отказани.

Отпремнина

Члан 111.

(1) Радник који је са послодавцем закључио уговор о раду на неодређено вријеме, а којем послодавац отказује уговор о раду након најмање двије године непрекидног рада, осим ако се уговор отказује због кршења обавезе из радног односа или због неиспуњавања обавеза из уговора о раду од стране радника, има право на отпремнину у износу који се одређује у зависности од дужине претходног непрекидног трајања радног односа са тим послодавцем.

(2) Отпремнина из става 1. овог члана утврђује се колективним уговором, правилником о раду или уговором о раду. Отпремнина се не може утврдити у износу мањем од једне трећине просјечне мјесечне плате исплаћене раднику у посљедња три мјесеца прије престанка уговора о раду, за сваку навршену годину рада код тог послодавца.

(3) Отпремнина из става 2. овог члана не може бити већа од шест просјечних мјесечних плата исплаћених раднику у посљедња три мјесеца прије престанка уговора о раду.

(4) Изузетно, умјесто отпремнине из става 2. овог члана, послодавац и радник могу се договорити и о другом виду надокнаде.

(5) Начин, услови и рокови исплате отпремнине из ст. 2. и 4. овог члана, утврђују се писаним уговором између радника и послодавца.

XII. ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА И ОБАВЕЗА ИЗ РАДНОГ ОДНОСА

Одлучивање о правима и обавезама из радног односа

Члан 112.

(1) О правима и обавезама радника из уговора о раду одлучује, у складу са овим законом, колективним уговором и другим прописима, послодавац или друго овлаштено лице одређено статутом или актом о оснивању.

(2) Ако је послодавац физичко лице, писаном пуномоћи може овластити друго пословно способно пунољетно лице да га заступа у остваривању права и обавеза из радног односа или у вези са радним односом.

Остваривање појединачних права радника

Члан 113.

У остваривању појединачних права из радног односа радник може захтијевати остваривање тих права код послодавца, пред надлежним судом и другим органима, у складу са овим законом.

Заштита права из радног односа

Члан 114.

(1) Радник који сматра да му је послодавац повриједио неко право из радног односа може у року 30 дана од дана достављања одлуке којом је повријеђено његово право, односно од дана сазнања за повреду права, захтијевати од послодавца остваривање тог права.

(2) Ако послодавац у року 30 дана од дана подношења захтјева за заштиту права или постизања договора о мирном рјешавању спора из члана 116. став 1. овог закона не удовољи том захтјеву, радник може у даљњем року од 90 дана поднијети тужбу пред надлежним судом.

(3) Заштиту повријеђеног права пред надлежним судом не може захтијевати радник који претходно послодавцу није поднио захтјев из става 1. овог члана, осим у случају захтјева радника за надокнаду штете или друго новчано потраживање из радног односа.

Застара новчаних потраживања

Члан 115.

Сва новчана потраживања из радног односа застаријевају у року три године од дана настанка обавезе.

Мирно рјешавање спорова

Члан 116.

(1) Прије подношења тужбе радник и послодавац могу се договорити о мирном рјешавању спора на начин и под условима предвиђеним законом.

(2) Уколико се поступак из става 1. овог члана не заврши у разумном року, који не може бити дужи од 60 дана или се поступак мирења заврши неуспјешно, радник има право да поднесе тужбу надлежном суду, у роковима из члана 114. овог закона који теку од дана завршетка поступка мирења.

Преношење уговора о раду у случају промјене послодавца

Члан 117.

(1) У случају статусне промјене послодавца, односно промјене послодавца у складу са законом (спајања, припајања, подјеле, промјене облика друштва и др.) или у случају промјене власништва над капиталом послодавца, сви уговори о раду који важе на дан промјене послодавца, уз писану сагласност радника, преносе се на новог послодавца (послодавац правни сљедник).

(2) Радник чији се уговор о раду пренесе на начин из става 1. овог члана задржава сва права из радног односа која је стекао до дана преноса уговора о раду.
(3) Послодавац – правни претходник дужан је о преношењу уговора о раду на послодавца правног сљедника писаним путем обавјестити раднике чији се уговори о раду преносе.

XIII. ПРАВИЛНИК О РАДУ

Обавеза доношења правилника о раду

Члан 118.

(1) Послодавац који запошљава више од 30 радника, доноси и објављује правилник о раду којим се уређују плате, организација рада, систематизација радних мјеста, посебни услови за заснивање радног односа и друга питања значајна за радника и послодавца, у складу са законом и колективним уговором.
(2) О доношењу правилника о раду послодавац се обавезно консултује са синдикатом, односно вијећем запосленика, уколико су формирани.
(3) Правилник из става 1. овог члана објављује се на огласној табли послодавца, а ступа на снагу осмог дана од дана објављивања.
(4) Синдикат, односно вијеће запосленика, може од надлежног суда затражити да незаконит правилник о раду или неке његове одредбе огласи неважећим.

XIV. УЧЕСТВОВАЊЕ РАДНИКА У ОДЛУЧИВАЊУ - ВИЈЕЋЕ ЗАПОСЛЕНИКА

Право формирања Вијећа запосленика

Члан 119.

(1) Радници код послодавца који запошљава најмање 30 радника, имају право да формирају вијеће запосленика, које ће их заступати код послодавца у заштити њихових права и интереса.
(2) Ако код послодавца није формирано вијеће запосленика, синдикат има обавезе и овлаштења која се односе на овлаштења вијећа запосленика, у складу са законом.

Приједлог за формирање Вијећа запосленика

Члан 120.

Вијеће запосленика формира се на приједлог репрезентативног синдиката или најмање 20% радника запослених код послодавца.

Начин и поступак формирања Вијећа запосленика

Члан 121.

Начин и поступак формирања вијећа запосленика, као и друга питања везана за рад и дјеловање вијећа запосленика, уређују се законом.

XV. РЕПРЕЗЕНТАТИВНОСТ СИНДИКАТА И УДРУЖЕЊА ПОСЛОДАВАЦА

Услови репрезентативности синдиката

Члан 122.

(1) Синдикат се сматра репрезентативним:
   а. ако је регистрован код надлежног органа, у складу са законом;
   б. ако се финансира претежно из чланарина и других властитих извора;
   ц. ако има потребан проценат учлањености запослених, у складу са овим законом.

Репрезентативност синдиката код послодавца

Члан 123.

Репрезентативним синдикатом код послодавца сматра се синдикат у који је учлањено најмање 20% запослених укупног броја запослених код послодавца.

Репрезентативност синдиката за подручје дјелатности

Члан 124.

Репрезентативним синдикатом за једно или више подручја дјелатности сматра се синдикат који, поред услова из члана 122. овог закона, испуњава и услов да има најмање 30% чланова укупног броја запослених у подручју дјелатности (грани) на територији Федерације, односно подручју кантона.

Репрезентативност синдиката за територију Федерације

Члан 125.

Репрезентативним синдикатом за територију Федерације сматра се онај синдикат који, поред услова из члана 122.овог закона, има најмање 30% чланова у односу на укупан број запослених у Федерацији, према подацима Федералног завода за статистику.

Услови за репрезентативност синдиката кантона

Члан 126.

Уколико је синдикат кантона организациони дио синдиката из чл. 124. и 125. овог закона, сматра се да испуњава услове из члана 122. тач. а. и б.

Репрезентативни синдикат

Члан 127.

Ако синдикат из чл. 123., 124. и 125. овог закона не испуњава услов у погледу процента броја чланова у односу на укупан број запослених, репрезентативним синдикатом сматра се синдикат са највећим бројем учлањених од укупног броја запослених.

Услови за репрезентативност удружења послодаваца

Члан 128.

(1) Удружење послодаваца сматра се репрезентативним:
   а. ако је уписано у регистар у складу са законом;
   б. ако има потребан број чланова;
   ц. ако се финансира претежно из чланарина и других властитих извора.
(2) Репрезентативним удружењем послодаваца у смислу става 1. овог члана сматра се удружење послодаваца чији чланови запошљавају најмање 20% укупног броја запослених у привреди на територији Федерације, односно подручју кантона.
(3) Ако ни једно удружење послодаваца не испуњава услов из става 2. овог члана, репрезентативним удружењем послодаваца сматра се удружење чији чланови запошљавају највећи број запослених у привреди на територији Федерације, односно подручју кантона.
(4) Уколико је удружење послодаваца кантона организациони дио Удружења послодаваца Федерације, сматра се да испуњава услове из става 1. овог члана.

Поступак утврђивања репрезентативности синдиката код послодавца

Члан 129.

(1) Репрезентативност синдиката код послодавца утврђује послодавац на захтјев синдиката који дјелује код послодавца у присуству представника заинтересованих синдиката, у складу са овим законом.
(2) Уз захтјев се подносе докази о испуњавању услова репрезентативности утврђених у члану 122. овог закона

и изјава лица овлаштеног за заступање и представљање синдиката.

(3) Уколико је синдикат код послодавца дио синдиката регистрованог код надлежног органа у складу са законом, уз захтјев за утврђивање репрезентативности подноси рјешење о упису тог синдиката у регистар удружења и потврду тог синдиката да је његов саставни дио.

(4) О захтјеву из става 1. овог члана послодавац одлучује рјешењем на основу поднесених доказа о испуњавању услова репрезентативности, у року од 15 дана од дана подношења захтјева.

(5) Ако послодавац у року из става 4. овог члана не утврди репрезентативност синдиката или уколико синдикат сматра да му репрезентативност није утврђена у складу са овим законом, о репрезентативности синдиката код послодавца може, на захтјев синдиката, да одлучује федерално, односно кантонално министарство надлежно за рад.

Поступак утврђивања репрезентативности синдиката и удружења послодаваца на територији Федерације, односно подручју кантона

Члан 130.

(1) Репрезентативност синдиката, односно удружења послодаваца на територији Федерације, односно подручју кантона, на захтјев заинтересованих страна утврђује федерално, односно кантонално министарство надлежно за рад.

(2) Број запослених утврђује се на основу података надлежних институција, које надлежно министарство прибавља службеним путем.

(3) Послодавац је дужан да на захтјев синдиката изда потврду о броју запослених.

(4) Федерално, односно кантонално министарство надлежно за рад, у року 15 дана од дана подношења захтјева из става 1. овог члана, доноси рјешење о утврђивању репрезентативности синдиката, односно удружења послодаваца, ако су испуњени услови утврђени овим законом.

(5) Против рјешења из става 4. овог члана може се покренути управни спор.

Овлаштења репрезентативног синдиката и удружења послодаваца

Члан 131.

(1) Синдикат, односно удружење послодаваца коме је утврђена репрезентативност у складу са овим законом има право:

а. да заступа своје чланове пред послодавцем, органима власти, удружењима послодаваца, другим институцијама односно правним лицима;

б. да колективно преговара и закључује колективне уговоре;

ц. да учествује у бипартитним и трипартитним тијелима састављеним од представника органа власти, удружења послодаваца и синдиката и

д. на друга права у складу са законом.

(2) Право заступања својих чланова пред послодавцем имају сви синдикати у складу са правилима о организовању и дјеловању синдиката.

Преиспитивање утврђене репрезентативности

Члан 132.

Синдикат и послодавци, односно њихова удружења, могу поднијети захтјев за преиспитивање утврђене репрезентативности, уколико сматрају да су промијењене чињенице на основу којих је утврђена репрезентативност, по истеку рока од једне године од доставе рјешења о утврђивању репрезентативности.

Поступак преиспитивања репрезентативности синдиката код послодавца

Члан 133.

(1) Захтјев за преиспитивање репрезентативности синдиката основаног код послодавца подноси се послодавцу код којег је основан синдикат.

(2) У захтјеву се наводи назив синдиката, број акта о регистрацији, разлози због којих се захтијева преиспитивање репрезентативности и докази који на то указују.

(3) Послодавац је дужан да у року осам дана од дана пријема захтјева исти достави синдикату чија репрезентативност се преиспитује.

(4) Синдикат је дужан да у року од 15 дана од дана пријема захтјева из става 3. овог члана достави послодавцу доказе о испуњавању услова репрезентативности.

(5) На одлуку послодавца о утврђеној репрезентативности може се упутити жалба федералном, односно кантоналном министарству надлежном за рад, у року 15 дана од дана пријема одлуке.

Поступак преиспитивања репрезентативности синдиката и удружења послодаваца за територију Федерације, односно кантона

Члан 134.

(1) Захтјев за преиспитивање репрезентативности синдиката, односно удружења послодаваца за територију Федерације, односно подручје кантона, подноси се федералном, односно кантоналном министарству надлежном за рад и садржи број акта о регистрацији, разлоге због којих се захтијева преиспитивање репрезентативности и доказе који на то указују.

(2) Надлежно министарство из става 1. овог члана је дужно у року 15 дана од дана пријема захтјева исти доставити синдикату, односно удружењу послодаваца чија се репрезентативност преиспитује, ради доказивања постојеће репрезентативности, у складу са овим законом.

(3) Синдикат, односно удружење послодаваца дужни су да у року 30 дана од дана пријема захтјева из става 2. овог члана доставе доказе о испуњавању услова репрезентативности.

Примјена Закона о управном поступку

Члан 135.

На поступак у вези са утврђивањем репрезентативности синдиката, односно удружења послодаваца, који није уређен овим законом сходно се примјењује Закон о управном поступку.

Објављивање рјешења о репрезентативности, односно губитку репрезентативности

Члан 136.

Рјешење о репрезентативности и о губитку репрезентативности синдиката и удружења послодаваца за територију Федерације објављује се у "Службеним новинама Федерације БиХ".

XVI. КОЛЕКТИВНИ УГОВОРИ

Врсте колективних уговора

Члан 137.

(1) Колективни уговор може се закључити као општи, грански и појединачни (код послодавца).

(2) Општи колективни уговор закључује се за територију Федерације, а грански колективни уговори за територију Федерације или подручје једног или више кантона.

Стране у колективном преговарању

Члан 138.

(1) Општи колективни уговор закључују репрезентативно удружење послодаваца и репрезентативни синдикат основани на територији Федерације.
(2) Грански колективни уговор закључују репрезентативно удружење послодаваца и репрезентативни синдикат једног или више подручја дјелатности основани на територији Федерације, односно подручју једног или више кантона.
(3) Гранске колективне уговоре за запослене у органима државне службе, судске власти, јавних установа и других буџетских корисника закључују надлежна министарства, односно Влада Федерације и надлежна министарства и владе кантона са једне стране и репрезентативни синдикати државних службеника и намјештеника, јавних установа и других буџетских корисника са друге стране**.**
(4) Појединачни колективни уговор закључују репрезентативни синдикат код послодавца и послодавац.
(5) У поступку преговарања ради закључивања колективних уговора из ст. 1., 2. и 3. овог члана, репрезентативни синдикат дужан је да сарађује са другим синдикатима са мањим бројем чланова, ради изражавања интереса и запослених који су учлањени у тај синдикат.

Поступак колективног преговарања

Члан 139.

(1) Све стране у колективном преговарању водиће преговоре у доброј вјери и предузеће разумне напоре да се закључи колективни уговор.
(2) Поступак колективног преговарања и закључивања колективних уговора покреће се на основу писане иницијативе једне од уговорних страна.
(3) Ако се у току преговора у року 45 дана не постигне сагласност за закључивање колективног уговора, учесници могу да образују арбитражу за рјешавање спорних питања.

Форма и трајање колективних уговора

Члан 140.

(1) Колективни уговор закључује се у писаној форми.
(2) Колективни уговор може се закључити на одређено вријеме, које не може бити дуже од три године.
(3) Колективни уговор престаје да важи истеком рока из става 2. овог члана, а примјењиваће се најдуже 90 дана након истека рока на који је закључен.
(4) Колективни уговор из става 2. овог члана може се продужити споразумом страна које су га закључиле најкасније 30 дана прије истека важења тог уговора.

Садржај колективног уговора

Члан 141.

(1) Колективним уговором уређују се права и обавезе страна које су га закључиле, те права и обавезе из радног односа или у вези са радним односом, у складу са законом и другим прописима.
(2) Колективним уговором уређују се и правила о поступку колективног преговарања, поступак отказивања колективног уговора и разлози и рокови за његово отказивање, састав и начин поступања тијела овлаштених за мирно рјешавање колективних радних спорова.

Обавезност колективног уговора

Члан 142.

Колективни уговор је обавезан за стране које су га закључиле, као и за стране које су му накнадно приступиле.

Проширење примјене колективног уговора

Члан 143.

(1) Ако постоји интерес Федерације, Федерални министар може проширити примјену општег и гранског колективног уговора и на друге послодавце који нису чланови удружења послодаваца – стране колективног уговора, за које се оцијени да постоји оправдани интерес ради остваривања економске и социјалне политике у Федерацији у циљу обезбјеђења једнаких услова рада.
(2) Прије доношења одлуке о проширењу важности колективног уговора, Федерални министар је обавезан затражити мишљење Економско–социјалног вијећа Федерације Босне и Херцеговине.
(3) Одлука о проширењу важности колективног уговора може се опозвати на начин утврђен за њено доношење.
(4) Одлука о проширењу важности колективног уговора објављује се у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Измјене и допуне колективних уговора

Члан 144.

На измјене и допуне колективних уговора примјењују се одредбе овог закона које важе и за њихово доношење.

Достављање колективних уговора

Члан 145.

(1) Закључени колективни уговор, те његове измјене и допуне, за територију Федерације или подручје двају или више кантона достављају се федералном министарству надлежном за рад, а сви остали колективни уговори достављају се надлежном органу кантона.
(2) Поступак доставе колективних уговора из става 1. овог члана правилником ће прописати Федерални министар, односно надлежни кантонални министар.

Објављивање колективних уговора

Члан 146.

Колективни уговор, закључен за територију Федерације или подручје више кантона, објављује се у "Службеним новинама Федерације БиХ", а за подручје једног кантона у службеном гласилу кантона.

Отказивање колективних уговора

Члан 147.

(1) Колективни уговор може се отказати из разлога, по поступку и у роковима утврђеним тим колективним уговором.
(2) Отказ колективног уговора обавезно се доставља свим уговорним странама.

Примјена колективног уговора у случају промјене послодавца, односно дјелатности

Члан 148.

(1) У случају промјене послодавца из члана 117. овог закона, на раднике се, до закључивања новог колективног уговора, наставља примјењивати колективни уговор који се на њих примјењивао у вријеме промјене послодавца.
(2) У случају промјене дјелатности послодавца, на раднике се примјењује колективни уговор новог подручја дјелатности и то од дана промјене дјелатности.

Заштита права из колективног уговора

Члан 149.

Стране колективног уговора као и радници који остварују права из тог колективног уговора могу пред надлежним судом захтијевати заштиту права из колективног уговора.

XVII. МИРНО РЈЕШАВАЊЕ КОЛЕКТИВНИХ РАДНИХ СПОРОВА

Мирење

Члан 150.

(1) У случају спора о закључивању, примјени, измјени или допуни, односно отказивању колективног уговора или другог сличног спора везаног за колективни уговор (колективни радни спор), ако стране нису договориле начин мирног рјешавања спора, проводи се поступак мирења, у складу са законом.
(2) Мирење из става 1. овог члана проводи мировно вијеће.

Мировно вијеће

Члан 151.

(1) Мировно вијеће може бити формирано за територију Федерације, односно за подручје кантона.
(2) Мировно вијеће за територију Федерације састоји се од три члана, и то: представника послодавца, синдиката и представника којег изаберу стране у спору са листе коју утврђује Федерални министар.
(3) Листа из става 2. овог члана утврђује се за период од четири године.
(4) Мировно вијеће из става 2. овог члана доноси правила о поступку пред тим вијећем.
(5) Административне послове за мировно вијеће формирано за територију Федерације врши федерално министарство надлежно за рад.
(6) Трошкове за члана мировног вијећа са листе коју утврђује Федерални министар сноси федерално министарство надлежно за рад.

Мировно вијеће за подручје кантона

Члан 152.

Формирање мировног вијећа за подручје кантона, његов састав, начин рада и друга питања која се односе на рад тог мировног вијећа уређују се прописом кантона.

Дејство приједлога мировног вијећа

Члан 153.

(1) Стране у спору могу прихватити или одбити приједлог мировног вијећа, а ако га прихвате, приједлог има правну снагу и дејство колективног уговора.
(2) О исходу и резултатима мирења, стране у спору, у року три дана од дана завршетка мирења, обавјештавају федерално министарство, односно надлежни орган кантона у складу са прописом кантона.

Арбитража

Члан 154.

(1) Стране у спору могу рјешавање колективног радног спора споразумно повјерити арбитражи.
(2) Именовање арбитара и арбитражног вијећа и друга питања у вези с арбитражним поступком уређују се колективним уговором или споразумом страна.

Арбитражна одлука

Члан 155.

(1) Арбитража заснива своју одлуку на закону, другом пропису, колективном уговору и на правичности.
(2) Арбитражна одлука мора бити образложена, осим ако стране у спору не одлуче другачије.
(3) Против арбитражне одлуке жалба није допуштена.
(4) Арбитражна одлука има правну снагу и дејство колективног уговора.

XVIII. ШТРАЈК

Организовање штрајка

Члан 156.

(1) Синдикат има право позвати на штрајк и провести га са сврхом заштите и остваривања економских и социјалних права и интереса својих чланова.
(2) Штрајк се може организовати само у складу са Законом о штрајку, правилима синдиката о штрајку и колективним уговором.
(3) Штрајк не може започети прије окончања поступка мирења предвиђеног овим законом, односно прије провођења другог поступка мирног рјешавања спора о којем су се стране споразумјеле.

Заштита радника учесника у штрајку

Члан 157.

(1) Радник не може бити стављен у неповољнији положај од других радника због организовања или учествовања у штрајку, у смислу члана 156. став 2. овог закона.
(2) Радник не може бити ни на који начин присиљаван да учествује у штрајку.
(3) Ако се радник понаша супротно члану 156. став 2. овог закона или ако за вријеме штрајка намјерно нанесе штету послодавцу, може му се дати отказ, у складу са законом.

XIX. ЕКОНОМСКО-СОЦИЈАЛНО ВИЈЕЋЕ

Оснивање Економско-социјалног вијећа Федерације БиХ

Члан 158.

(1) У циљу промовисања и усклађивања економске и социјалне политике, односно интереса радника и послодаваца, те подстицања закључивања и примјене колективних уговора и њиховог усклађивања са мјерама економске и социјалне политике, може се основати економско–социјално вијеће.
(2) Економско–социјално вијеће може се основати за територију Федерације, односно за подручје кантона.
(3) Економско–социјално вијеће заснива се на тространој сарадњи Владе Федерације, односно владе кантона, синдиката и удружења послодаваца.
(4) Економско–социјално вијеће из става 2. овог члана оснива се споразумом социјалних партнера, а посебним законом уређују се састав, надлежност, овлаштења и друга питања од значаја за рад овог вијећа.

XX. НАДЗОР НАД ПРИМЈЕНОМ ПРОПИСА О РАДУ

Дужности инспекције рада

Члан 159.

(1) Надзор над примјеном овог закона и на основу њега донесених прописа, обавља федерални, односно кантонални инспектор рада.
(2) Поред послова инспекцијског надзора из става 1. овог члана инспектор рада је дужан да:
   а. даје упутства послодавцима и радницима о најефикаснијем начину примјене законских прописа;
   б. обавјештава надлежне органе управе о недостацима који нису посебно дефинисани постојећим законским прописима;
   ц. остварује сарадњу са другим органима управе, послодавцима и удружењима послодаваца и радника.

Надлежности федералног инспектора рада

Члан 160.

(1) Федерални инспектор рада обавља непосредни инспекцијски надзор у привредним друштвима, предузећима и установама од интереса за Федерацију.

Надлежност кантоналног инспектора рада

Члан 161.

(1) Кантонални инспектор рада обавља послове непосредног инспекцијског надзора из члана 159. овог закона код послодавца, осим послова надзора за које је овим или другим законом утврђено да их обављају федерални инспектори рада.

(2) Директор Федералне управе за инспекцијске послове може уз сагласност кантоналног руководиоца инспекције, у случају потребе, пренијети овлаштење кантоналном инспектору рада да обавља послове инспекцијског надзора из надлежности федералне инспекције рада на територији Федерације.

Провођење инспекцијског надзора

Члан 162.

(1) У провођењу надзора инспектор рада има овлаштења утврђена законом и прописима донесеним на основу закона.

(2) Радник, синдикат, послодавац и вијеће запосленика могу поднијети захтјев инспектору рада за провођење инспекцијског надзора.

XXI. ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ

Радна књижица

Члан 163.

(1) Радник има радну књижицу.

(2) Радна књижица је јавни документ.

(3) Радну књижицу издаје општински орган управе надлежан за послове рада.

Поступање са радном књижицом

Члан 164.

(1) На дан када почне да ради, радник предаје радну књижицу послодавцу, о чему послодавац издаје раднику писану потврду.

(2) На дан престанка уговора о раду, послодавац је дужан да врати раднику уредно попуњену радну књижицу.

(3) Враћање радне књижице из става 2. овог члана не може се условљавати потраживањем које послодавац евентуално има према раднику.

Поврат докумената радника и издавање потврде

Члан 165.

(1) Поред радне књижице из члана 164. став 2. овог закона, послодавац је дужан раднику вратити и друге документе и на његов захтјев издати потврду о пословима које је обављао и трајању радног односа.

(2) У потврду из става 1. овога члана не могу се уносити подаци који би раднику отежавали закључивање новог уговора о раду.

Привремени и повремени послови

Члан 166.

(1) За обављање привремених и повремених послова може се закључити уговор о обављању привремених и повремених послова, под условима:

а. да су привремени и повремени послови утврђени у колективном уговору или у правилнику о раду,

б. да привремени и повремени послови не представљају послове за које се закључује уговор о раду на одређено или неодређено вријеме, са пуним или непуним радним временом и да не трају дуже од 60 дана у току календарске године.

(2) Лицу које обавља привремене и повремене послове обезбјеђује се одмор у току рада под истим условима као и за раднике у радном односу и друга права, у складу са прописима о пензијском и инвалидском осигурању.

Форма и садржај уговора о привременим и повременим пословима

Члан 167.

(1) За обављање послова из члана 166. овог закона закључује се уговор у писаној форми.

(2) Уговор из става 1. овог члана садржи: врсту, начин, рок извршења послова и износ надокнаде за извршени посао.

Права радника изабраног на професионалну функцију у синдикату

Члан 168.

(1) Раднику изабраном на професионалну функцију у синдикату, права и обавезе из радног односа, на његов захтјев, мирују, а најдуже четири године од дана избора, односно именовања.

(2) Радник који након завршеног мандата из става 1. овог члана жели да се врати код истог послодавца, дужан га је о томе обавијестити у року 30 дана од дана престанка мандата, а послодавац је дужан примити радника на рад у року од 30 дана од дана обавјештења радника.

(3) Радника, који је обавијестио послодавца у смислу става 2. овог члана, послодавац је дужан распоредити на послове на којима је радио прије ступања на дужност или на друге одговарајуће послове, осим ако је престала потреба за обављењем тих послова због економских, техничких или организационих разлога у смислу члана 96. овог закона.

(4) Ако послодавац не може вратити радника на рад, због престанка потребе за обављањем послова у смислу става 3. овог члана, дужан му је исплатити отпремнину утврђену у члану 111. овог закона, с тим да се просјечна плата доведе на ниво плате коју би радник остварио да је радио.

Права радника - кандидата за неку од јавних дужности

Члан 169.

(1) Радник који је кандидат за неку од јавних функција у органима Босне и Херцеговине, Федерације, кантона, града и општине, за вријеме предизборне кампање има право на неплаћено одсуство у трајању до двадесет радних дана.

(2) О коришћењу одсуства из става 1. овог члана, радник мора обавијестити послодавца најмање три дана раније.

(3) На захтјев радника, умјесто одсуства из става 1. овог члана, радник може под истим условима користити годишњи одмор, у трајању на које има право до првог дана гласања.

(4) Ако је за стицање или остваривање одређених права важно претходно трајање радног односа са истим послодавцем, неплаћено одсуство из става 1. овог члана изједначава се са временом проведеним на раду.

XXII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 170.

(1) Појединачном новчаном казном од 500,00 КМ до 2.000,00 КМ казниће се за прекршај послодавац - правно лице, за сваког радника са којим не закључи уговор о раду и не изврши пријаву на обавезно

осигурање, а у поновљеном прекршају новчаном казном од 5.000,00 КМ до 10.000, 00 КМ (члан 4.).

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се послодавац – физичко лице новчаном казном од 200,00 КМ до 1.000,00 КМ, а у поновљеном прекршају новчаном казном од 1.500,00 КМ до 3.000,00 КМ.

(3) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице код послодавца који је правно лице новчаном казном од 500,00 КМ до 2.000,00 КМ, а у поновљеном прекршају новчаном казном од 3.000,00 КМ до 5.000,00 КМ.

(4) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и лице које је затечено на раду без закљученог уговора о раду, новчаном казном од 100,00 КМ до 300,00 КМ.

Члан 171.

(1) Новчаном казном од 1.000,00 КМ до 3.000,00 КМ, а у поновљеном прекршају новчаном казном од 5.000,00 КМ до 10.000,00 КМ казниће се за прекршај послодавац - правно лице, ако:

1. онемогући организовање синдиката или радника стави у неповољнији положај због чланства или нечланства у синдикату (члан 14. став 1. и члан 15. став 2.),
2. не омогући приступ код послодавца синдикалним представницима, односно не обезбиједи услове за дјеловање синдиката, у складу са колективним уговором (члан 18.),
3. закључи уговор о раду, односно запосли на било коју врсту послова малољетника супротно члану 20. овог закона,
4. не закључи уговор о раду у писаној форми, односно ако закључи уговор о раду који не садржи податке прописане овим законом (члан 24. и члан 26. став 2.),
5. упути радника на рад у иностранство супротно члану 25.,
6. закључи уговор који је опасан или штетан по здравље радника или других лица или који угрожавају радну околину (члан 26. став 3.),
7. регулише радноправни статус директора правног лица супротно члану 27. овог закона,
8. не достави раднику фотокопију пријаве на обавезно осигурање у складу са чланом 28. овог закона,
9. од радника тражи податке који нису у непосредној вези са радним односом (члан 29.),
10. прикупља, обрађује, користи или доставља трећим лицима личне податке о раднику (члан 30.),
11. закључи уговор о раду са приправником или утврди приправнику плату, супротно члану 32. овог закона,
12. уговор о стручном оспособљавању не закључи у писаној форми или не достави у одређеном року копију уговора надлежној служби за запошљавање (члан 34.),
13. закључи уговор о раду у којем је пуно или непуно радно вријеме уговорено супротно члану 36. овог закона,
14. од радника захтијева да на пословима, на којима се уз примјену мјера безбједности и здравља на раду није могуће заштитити од штетних утицаја, ради дуже од скраћеног радног времена (члан 37.),
15. од радника захтијева да ради дуже од пуног радног времена (прековремени рад) супротно члану 38. ст. 1. и 3. овог закона,
16. не обавијести надлежану инспекцију рада о прековременом раду о којем га је дужан обавијестити (члан 38. став 2.),
17. нареди прековремени рад малољетном раднику (члан 38. став 3.),
18. трудници, мајци односно усвојиоцу дјетета до три године живота као и самохраном родитељу, самохраном усвојиоцу и лицу којем је на основу рјешења надлежног органа дијете повјерено на чување и васпитање, до шест година живота дјетета, без њиховог писаног пристанка, нареди прековремени рад (члан 38. став 4.),
19. не поступи по забрани инспектора рада којим се забрањује прековремени рад (члан 38. став 5.),
20. изврши прерасподјелу радног времена супротно члану 39. ст. 1., 2. и 3. овог закона,
21. малољетном раднику, трудници, мајци, односно усвојиоцу дјетета до три године живота, као и самохраном родитељу, самохраном усвојиоцу и лицу којем је на основу рјешења надлежног органа дијете повјерено на чување и васпитање, до шест година живота дјетета, без њиховог писаног пристанка, нареди рад у прерасподјели радног времена (члан 39. став 5.),
22. не обезбиједи измјену смјена током рада у смјенама које укључују ноћни рад (члан 40. став 2.),
23. ноћним радницима не обезбиједи периодичне љекарске прегледе најмање једном у двије године (члан 41. став 3),
24. трудници почев од шестог мјесеца трудноће, мајци и усвојиоцу као и лицу којем је на основу рјешења надлежног органа дијете повјерено на чување и васпитање и то до навршене двије године живота дјетета, нареди ноћни рад (члан 41. став 5.),
25. малољетном раднику нареди да ради ноћу супротно члану 42. овог закона,
26. не води евиденције о радницима који су код њега запослени или евиденције води супротно прописаном начину и садржају или инспектору рада на његов захтјев не предочи податке из евиденције (члан 43.),
27. раднику не омогући коришћење одмора у току радног дана (члан 44.),
28. раднику не омогући коришћење дневног и седмичног одмора (чл. 45. и 46.),
29. ускрати раднику право на коришћење одмора у току радног дана, дневног и седмичног одмора (члан 46. став 3.),
30. раднику не омогући коришћење годишњег одмора у најкраћем трајању одређеном овим законом (члан 47. и члан 48. став 2.),
31. раднику ускрати право на годишњи одмор, односно исплати надокнаду умјесто коришћења годишњег одмора, осим у случају из члана 52. став. 4. овог закона (члан 51.),
32. ускрати право раднику на надокнаду плате за вријеме коришћења годишњег одмора односно надокнаду умјесто коришћења годишњег одмора (члан 52. ст. 3. и 4.),
33. раднику не омогући коришћење плаћеног одсуства (члан 53.),
34. не омогући раднику да се приликом ступања на рад упозна са прописима у вези са радним односима и прописима у вези са безбједношћу и

здрављем на раду или радника не упозна са организацијом рада (члан 55. став 1.),

35. ускрати право раднику на надокнаду плате у случају из члана 55. став 4. овог закона,
36. распореди малољетника да ради на пословима супротно члану 57. став 1. овог закона,
37. не обезбиједи љекарски преглед малољетника најмање једанпут у двије године (члан 58.),
38. запосли жену на пословима под земљом (у рудницима) супротно члану 59. овог закона,
39. одбије запослити жену због трудноће или за вријеме трудноће, коришћења порођајног одсуства, те за вријеме коришћења права из чл. 63., 64.и 65. откаже жени или раднику који се користи неким од споменутих права уговор о раду (члан 60. став 1.),
40. затражи било какве податке о трудноћи, осим ако радница захтијева одређено право предвиђено законом или другим прописом ради заштите трудница (члан 60. став 3.),
41. за вријеме трудноће, односно дојења дјетета распореди жену на друге послове или друго мјесто рада супротно закону, односно ускрати јој одсуство са рада уз надокнаду плате (члан 61.),
42. не омогући жени, раднику - оцу дјетета или усвојиоцу, односно лицу којем је на основу рјешења надлежног органа дијете повјерено на чување и васпитање, да користи порођајно одсуство (члан 62.),
43. жени, оцу дјетета или усвојиоцу, односно лицу којем је дијете на основу рјешења надлежног органа повјерено на чување и васпитање, не омогући да ради половину пуног радног времена (чл. 63. и 64.),
44. онемогући жени да одсуствује са посла ради дојења дјетета (члан 65.),
45. једном од родитеља дјетета са тежим сметњама у развоју (теже хендикепираног дјетета) или усвојиоцу, односно лицу којем је дијете повјерено на чување и васпитање, онемогући да користи права из члана 69. овог закона,
46. откаже уговор о раду или утврди престанак уговора о раду на одређено вријеме раднику који је претрпио повреду на раду или је оболио од професионалне болести за вријеме привремене спријечености за рад због лијечења или опоравка (члан 71.),
47. не врати радника на послове на којима је прије радио или друге одговарајуће послове (члан 72. став 2.),
48. не понуди раднику друге послове у складу са чланом 73. овог закона,
49. откаже уговор о раду раднику код којег постоји промијењена радна способност супротно члану 74. овог закона,
50. ускрати раднику увећану отпремнину из члана 74. став 3.,
51. ускрати раднику право на повећану плату у случајевима из члана 76. овог закона,
52. исплати плату мању од утврђене колективним уговором и правилником о раду (члан 78. став 4.),
53. не уручи раднику обрачун плате коју је био дужан исплатити (члан 80. став 1.),
54. не исплати раднику надокнаду плате за вријеме одсуствовања са рада у случајевима и под условима из члана 81. овог закона,
55. своје потраживање према раднику наплати супротно члану 82. овог закона,
56. раднику не надокнади штету у складу са чланом 93. овог закона,
57. закључи уговор о раду са другим радником супротно члану 96. став 3. овог закона,
58. не омогући раднику да се изјасни о елементима одговорности која му се ставља на терет (члан 101.),
59. не уручи отказ раднику у писаној форми и не образложи га (члан 104.),
60. не испуни обавезе према раднику из члана 106. став 1. овог закона,
61. у хитним случајевима распореди радника на друго радно мјесто у трајању дужем од 60 дана у току једне календарске године (члан 108. став 1.),
62. обрачуна раднику плату и друге надокнаде супротно члану 108. став 2. овог закона,
63. не консултује се са вијећем запосленика и синдикатом у складу са чланом 109. овог закона,
64. поступи супротно одредбама члана 110. овог закона,
65. ускрати раднику отпремнину у складу са чланом 111. овог закона,
66. не донесе и објави правилник о раду у складу са чланом 118. овог закона,
67. стави у неповољнији положај радника због организовања или учествовања у штрајку (члан 157. став 1),
68. одбије раднику вратити радну књижицу (члан 164. став 2. и члан 176. став 2.),
69. поступи супротно одредбама чл. 166. и 167. овог закона,
70. у року шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона не усклади правилник о раду (члан 177.),
71. у року три мјесеца од дана ступања на снагу овог закона, не понуди раднику закључивање уговора о раду усклађеног са овим законом (члан 178.).

(2) Ако је прекршај из става 1. овог члана учињен према малољетном раднику, најнижи и највиши износ новчане казне увећава се двоструко.

(3) За прекршај из става 1. овог члана казниће се послодавац - физичко лице новчаном казном од 2.000,00 КМ до 5.000,00 КМ.

(4) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице код послодавца који је правно лице, новчаном казном од 2.000,00 КМ до 5.000,00 КМ.

Члан 172.

Новчаном казном у износу од 10.000,00 КМ до 50.000,00 КМ казниће се послодавац који не исплати плату у року утврђеном у члану 79. став 1. овог закона са свим припрадајућим доприносима.

XXIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 173.

Поступци остваривања и заштите права радника, започети прије ступања на снагу овог закона, завршиће се према одредбама Закона о раду ("Службене новине Федерације БиХ", бр: 43/99, 32/00 и 29/03).

Члан 174.

(1) Федерална, односно кантонална комисија за имплементацију члана 143. Закона о раду ("Службене новине Федерације БиХ", бр: 43/99, 32/00 и 29/03) наставиће са радом до окончања започетих поступака за остваривање права по овом члану.

(2) Правоснажна рјешења федералне, односно кантоналне комисије из става 1. овог члана имају снагу извршног наслова.

Члан 175.

Одредбе чл. 150.–155. овог закона престаће да важе доношењем посебног прописа о мирном рјешавању радних спорова.

Одредбе чл. 122.–136. овог закона престаће да важе доношењем посебног прописа о репрезентативности синдиката и удружења послодаваца.

Члан 176.

(1) Одредбе чл. 163.– 165. овог закона престају да важе 30.06.2016. године.
(2) Послодавац је дужан раднику вратити радну књижицу најкасније у року два мјесеца од престанка важења одредаба Закона из става 1. овог члана.
(3) Радне књижице које су престале важити у складу са ставом 1. овог члана и даље задржавају својство јавног документа.

Члан 177.

Послодавци су дужни ускладити правилнике о раду са одредбама овог закона, у року шест мјесеци од дана његовог ступања на снагу.

Члан 178.

(1) Послодавци су дужни у року три мјесеца од дана ступања на снагу овог закона раднику понудити закључивање уговора о раду, уколико исти није у складу са одредбама овог закона, а за послодавце из члана 177. овог закона рок за усклађивање уговора о раду је три мјесеца од дана усклађивања правилника о раду.
(2) Радник, којем послодавац не понуди уговор о раду из става 1. овог члана, остаје у радном односу на неодређено, односно одређено вријеме.
(3) Уговор из става 1. овог члана не може бити неповољнији у погледу услова под којима је радни однос заснован, односно под којима су били уређени радни односи радника и послодавца до дана закључивања уговора из става 1. овог члана, ако одредбама овог закона та питања нису другачије уређена.
(4) Ако радник не прихвати понуду послодавца да закључи уговор о раду у складу са ставом 1. овог члана, престаје му радни однос у року 30 дана од дана доставе уговора о раду на закључивање.
(5) Ако радник прихвати понуду послодавца, а сматра да уговор који му је понудио послодавац није у складу са ставом 3. овог члана, може пред надлежним судом да оспори ваљаност понуде послодавца у року 30 дана од дана прихваћања понуде.

Члан 179.

Синдикати, односно удружења послодаваца који дјелују у складу са постојећим прописима, дужни су захтјев за утврђивање репрезентативности из чланова 129. и 130. поднијети у року шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 180.

(1) Прописи, који су предвиђени за провођење овог закона, донијеће се у року једне године од дана ступања на снагу овог закона.
(2) До доношења прописа из става 1. овог члана, примјењиваће се прописи који су се примјењивали до дана ступања на снагу овог закона.

Члан 181.

Надлежни органи кантона ће донијети, односно ускладити прописе са овим законом, у року три мјесеца од дана његовог ступања на снагу.

Члан 182.

(1) Важећи колективни уговори морају се ускладити са овим законом у року 120 дана од дана његовог ступања на снагу.
(2) Уколико колективни уговори не буду усклађени у року из става 1. овог члана, престаје њихова примјена.
(3) Изузетно, ако у року из става 1. овог члана колективни уговори не буду усклађени, Влада Федерације, након консултација са Економско-социјалним вијећем Федерације, својом одлуком може продужити примјену колективног уговора за још 90 дана.

Члан 183.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о раду (˝Службене новине Федерације БиХ˝, бр. 43/99, 32/00 и 29/03).

Члан 184.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Предсједавајућа Дома народа Парламента Федерације БиХ	Предсједавајући Представничког дома Парламента Федерације БиХ
Лидија Брадара, с. р.	**Един Мушић**, с. р.

VLADA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

693

Na osnovu člana 61. stav (1) Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 102/13, 9/14, 13/14 i 8/15) i člana 11. stav (1) Zakona o izvršavanju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/15), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU

O ODOBRAVANJU IZDVAJANJA SREDSTAVA IZ TEKUĆE REZERVE VLADE FEDERACIJE BUDŽETA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2016. GODINU VLADI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE - GENERALNI SEKRETARIJAT VLADE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I.

Iz "Tekuće rezerve Vlade Federacije" Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/15) odobrava se izdvajanje sredstava Vladi Federacije Bosne i Hercegovine - Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine razdjel 12, glava 1201, u iznosu od 20.000,00 KM, u svrhu finansijske pomoći instituciji kulture - Muzej savremene umjetnosti ARS AEVI, na ekonomski kod:

- 614300 - "Tekući transferi neprofitnim organizacijama".

II.

Sredstva iz tačke I. ove odluke izdvajaju se sa razdjela 12, glava 1201, pozicija 600000 - "Tekuća rezerva Vlade Federacije" Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu.

III.

Za realizaciju ove odluke zadužuju se Federalno ministarstvo finansija - Federalno ministarstvo financija i Generalni

sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, svako u okviru svoje nadležnosti.

IV.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 744/2016
01. aprila 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, s. r.

Na temelju članka 61. stavak (1) Zakona o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 102/13, 9/14, 13/14 i 8/15) i članka 11. stavak (1) Zakona o izvršavanju Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/15), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O ODOBRAVANJU IZDVAJANJA SREDSTAVA IZ TEKUĆE PRIČUVE VLADE FEDERACIJE PRORAČUNA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2016. GODINU VLADI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE - GENERALNO TAJNIŠTVO VLADE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I.

Iz "Tekuće pričuve Vlade Federacije" Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/15) odobrava se izdvajanje sredstava Vladi Federacije Bosne i Hercegovine - Generalno tajništvo Vlade Federacije Bosne i Hercegovine razdjel 12, glava 1201, u iznosu od 20.000,00 KM, u svrhu financijske pomoći instituciji kulture - Muzej suvremene umjetnosti ARS AEVI, na ekonomski kod:

- 614300 - "Tekući transferi neprofitnim organizacijama".

II.

Sredstva iz točke I. ove odluke izdvajaju se sa razdjela 12, glava 1201, pozicija 600000 - "Tekuća pričuva Vlade Federacije" Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu.

III.

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Federalno ministarstvo financija - Federalno ministarstvo finansija i Generalno tajništvo Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, svatko u okviru svoje nadležnosti.

IV.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 744/2016
01. travnja 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, v. r.

На основу члана 61. став (1) Закона о буџетима у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 102/13, 9/14, 13/14 и 8/15) и члана 11. став (1) Закона о извршавању Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину ("Службене новине Федерације БиХ", број 25/15), Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 47. сједници, одржаној 01.04.2016. године, доноси

ОДЛУКУ
О ОДОБРАВАЊУ ИЗДВАЈАЊА СРЕДСТАВА ИЗ ТЕКУЋЕ РЕЗЕРВЕ ВЛАДЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БУЏЕТА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2016. ГОДИНУ ВЛАДИ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ - ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАРИЈАТ ВЛАДЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

I

Из "Текуће резерве Владе Федерације" Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину ("Службене новине Федерације БиХ", број 25/15) одобрава се издвајање средстава Влади Федерације Босне и Херцеговине - Генерални секретаријат Владе Федерације Босне и Херцеговине раздјел 12, глава 1201, у износу од 20.000,00 КМ, у сврху финансијске помоћи институцији културе - Музеј савремене умјетности ARS AEVI, на економски код:

- 614300 - "Текући трансфери непрофитним организацијама".

II

Средства из тачке I ове одлуке издвајају се са раздјела 12, глава 1201, позиција 600000 - Текућа резерва Владе Федерације" Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину.

III

За реализацију ове одлуке задужују се Федерално министарство финансија - Федерално министарство финанција и Генерални секретаријат Владе Федерације Босне и Херцеговине, свако у оквиру своје надлежности.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавиће се у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В. број 744/2016
01. априла 2016. године
Сарајево

Премијер
Фадил Новалић, с. р.

694

Na osnovu člana 61. stav (1) Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 102/13, 9/14, 13/14 i 8/15) i člana 11. stav (1) Zakona o izvršavanju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/15), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O ODOBRAVANJU IZDVAJANJA SREDSTAVA IZ TEKUĆE REZERVE VLADE FEDERACIJE BUDŽETA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2016. GODINU VLADI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE - GENERALNI SEKRETARIJAT VLADE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I.

Iz "Tekuće rezerve Vlade Federacije" Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/15) odobrava se izdvajanje sredstava Vladi Federacije Bosne i Hercegovine - Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine razdjel 12, glava 1201, u iznosu od 15.000,00 KM, u svrhu finansijske pomoći instituciji kulture - Međunarodni festival baleta Balet Fest, na ekonomski kod:

- 614300 - "Tekući transferi neprofitnim organizacijama".

II.

Sredstva iz tačke I. ove odluke izdvajaju se sa razdjela 12, glava 1201, pozicija 600000 "Tekuća rezerva Vlade Federacije" Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu.

III.

Za realizaciju ove odluke zadužuju se Federalno ministarstvo finansija - Federalno ministarstvo financija i Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, svako u okviru svoje nadležnosti.

IV.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 745/2016
01. aprila 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, s. r.

Na temelju članka 61. stavak (1) Zakona o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 102/13, 9/14, 13/14 i 8/15) i članka 11. stavak (1) Zakona o izvršavanju Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/15), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O ODOBRAVANJU IZDVAJANJA SREDSTAVA IZ TEKUĆE PRIČUVE VLADE FEDERACIJE PRORAČUNA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2016. GODINU VLADI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE - GENERALNO TAJNIŠTVO VLADE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I.

Iz "Tekuće pričuve Vlade Federacije" Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/15) odobrava se izdvajanje sredstava Vladi Federacije Bosne i Hercegovine - Generalno tajništvo Vlade Federacije Bosne i Hercegovine razdjel 12, glava 1201, u iznosu od 15.000,00 KM, u svrhu financijske pomoći instituciji kulture - Međunarodni festival baleta Balet Fest, na ekonomski kod:

- 614300 - "Tekući transferi neprofitnim organizacijama".

II.

Sredstva iz točke I. ove odluke izdvajaju se sa razdjela 12, glava 1201, pozicija 600000 - "Tekuća pričuva Vlade Federacije" Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu.

III.

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Federalno ministarstvo financija - Federalno ministarstvo finansija i Generalno tajništvo Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, svatko u okviru svoje nadležnosti.

IV.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 745/2016
01. travnja 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, v. r.

На основу члана 61. став (1) Закона о буџетима у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 102/13, 9/14, 13/14 и 8/15) и члана 11. став (1) Закона о извршавању Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину ("Службене новине Федерације БиХ", број 25/15), Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 47. сједници, одржаној 01.04.2016. године, доноси

ОДЛУКУ
О ОДОБРАВАЊУ ИЗДВАЈАЊА СРЕДСТАВА ИЗ ТЕКУЋЕ РЕЗЕРВЕ ВЛАДЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БУЏЕТА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2016. ГОДИНУ ВЛАДИ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ - ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАРИЈАТ ВЛАДЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

I

Из "Текуће резерве Владе Федерације" Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину ("Службене новине Федерације БиХ", број 25/15) одобрава се издвајање средстава Влади Федерације Босне и Херцеговине - Генерални секретаријат Владе Федерације Босне и Херцеговине раздјел 12, глава 1201, у износу од 15.000,00 КМ, у сврху финансијске помоћи институцији културе - Међународни фестивал балета Балет Фест, на економски код:

- 614300 - "Текући трансфери непрофитним организацијама".

II

Средства из тачке I ове одлуке издвајају се са раздјела 12, глава 1201, позиција 600000 - "Текућа резерва Владе Федерације" Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину.

III

За реализацију ове одлуке задужују се Федерално министарство финансија - Федерално министарство финанција и Генерални секретаријат Владе Федерације Босне и Херцеговине, свако у оквиру своје надлежности.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавиће се у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В. број 745/16
01. априла 2016. године
Сарајево

Премијер
Фадил Новалић, с. р.

695

Na osnovu člana 61. stav (1) Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 102/13, 9/14, 13/14 i 8/15) i člana 11. stav (1) Zakona o izvršavanju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/15), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O ODOBRAVANJU IZDVAJANJA SREDSTAVA IZ TEKUĆE REZERVE VLADE FEDERACIJE BUDŽETA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2016. GODINU VLADI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE - GENERALNI SEKRETARIJAT VLADE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I.

Iz "Tekuće rezerve Vlade Federacije" Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/15) odobrava se izdvajanje sredstava Vladi

Federacije Bosne i Hercegovine - Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine razdjel 12, glava 1201, u iznosu od 110.000,00 KM, u svrhu finansijske pomoći instituciji kulture - G TUR-manifestacija Večernjakov pečat, na ekonomski kod:

- 614300 - "Tekući transferi neprofitnim organizacijama".

II.

Sredstva iz tačke I. ove odluke izdvajaju se sa razdjela 12, glava 1201, pozicija 600000 - "Tekuća rezerva Vlade Federacije" Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu.

III.

Za realizaciju ove odluke zadužuju se Federalno ministarstvo finansija - Federalno ministarstvo financija i Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, svako u okviru svoje nadležnosti.

IV.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 746/2016
01. aprila 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, s. r.

Na temelju članka 61. stavak (1) Zakona o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 102/13, 9/14, 13/14 i 8/15) i članka 11. stavak (1) Zakona o izvršavanju Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/15), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O ODOBRAVANJU IZDVAJANJA SREDSTAVA IZ TEKUĆE PRIČUVE VLADE FEDERACIJE PRORAČUNA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2016. GODINU VLADI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE - GLAVNO TAJNIŠTVO VLADE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I.

Iz "Tekuće pričuve Vlade Federacije" Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/15) odobrava se izdvajanje sredstava Vladi Federacije Bosne i Hercegovine - Glavno tajništvo Vlade Federacije Bosne i Hercegovine razdjel 12, glava 1201, u iznosu od 110.000,00 KM, u svrhu financijske pomoći instituciji kulture - G TUR-manifestacija Večernjakov pečat, na ekonomski kod:

- 614300 - "Tekući transferi neprofitnim organizacijama".

II.

Sredstva iz točke I. ove odluke izdvajaju se sa razdjela 12, glava 1201, pozicija 600000 - "Tekuća pričuva Vlade Federacije" Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu.

III.

Za realizaciju ove odluke zadužuju se Federalno ministarstvo financija - Federalno ministarstvo finansija i Glavno tajništvo Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, svatko u okviru svoje nadležnosti.

IV.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 746/2016
01. travnja 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, v. r.

На основу члана 61. став (1) Закона о буџетима у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 102/13, 9/14, 13/14 и 8/15) и члана 11. став (1) Закона о извршавању Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину ("Службене новине Федерације БиХ", број 25/15), Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 47. сједници, одржаној 01.04.2016. године, доноси

ОДЛУКУ
О ОДОБРАВАЊУ ИЗДВАЈАЊА СРЕДСТАВА ИЗ ТЕКУЋЕ РЕЗЕРВЕ ВЛАДЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БУЏЕТА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2016. ГОДИНУ ВЛАДИ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ - ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАРИЈАТ ВЛАДЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

I

Из "Текуће резерве Владе Федерације" Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину ("Службене новине Федерације БиХ", број 25/15) одобрава се издвајање средстава Влади Федерације Босне и Херцеговине - Генерални секретаријат Владе Федерације Босне и Херцеговине раздјел 12, глава 1201, у износу од 110.000,00 КМ, у сврху финансијске помоћи институцији културе - Г ТУР-манифестација Вечерњаков печат, на економски код:

- 614300 - "Текући трансфери непрофитним организацијама".

II

Средства из тачке I ове одлуке издвајају се са раздјела 12, глава 1201, позиција 600000 - "Текућа резерва Владе Федерације" Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину.

III

За реализацију ове одлуке задужују се Федерално министарство финансија - Федерално министарство финанција и Генерални секретаријат Владе Федерације Босне и Херцеговине, свако у оквиру своје надлежности.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавиће се у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В. број 746/2016
01. априла 2016. године
Сарајево

Премијер
Фадил Новалић, с. р.

696

Na osnovu člana 61. stav (1) Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 102/13, 9/14, 13/14 i 8/15) i člana 11. stav (1) Zakona o izvršavanju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/15), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O ODOBRAVANJU IZDVAJANJA SREDSTAVA IZ TEKUĆE REZERVE VLADE FEDERACIJE BUDŽETA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2016. GODINU VLADI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE - GENERALNI SEKRETARIJAT VLADE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I.

Iz "Tekuće rezerve Vlade Federacije" Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/15) odobrava se izdvajanje sredstava

Vladi Federacije Bosne i Hercegovine - Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine razdjel 12, glava 1201, u iznosu od 15.000,00 KM, u svrhu finansijske pomoći instituciji kulture - Festival BH drame - BNP Zenica, na ekonomski kod:

- 614300 - "Tekući transferi neprofitnim organizacijama".

II.

Sredstva iz tačke I. ove odluke izdvajaju se sa razdjela 12, glava 1201, pozicija 600000 - "Tekuća rezerva Vlade Federacije" Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu.

III.

Za realizaciju ove odluke zadužuju se Federalno ministarstvo finansija - Federalno ministarstvo financija i Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, svako u okviru svoje nadležnosti.

IV.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja a objavit će u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 747/2016
01. aprila 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, s. r.

Na temelju članka 61. stavak (1) Zakona o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 102/13, 9/14, 13/14 i 8/15) i članka 11. stavak (1) Zakona o izvršavanju Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/15), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O ODOBRAVANJU IZDVAJANJA SREDSTAVA IZ TEKUĆE PRIČUVE VLADE FEDERACIJE PRORAČUNA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2016. GODINU VLADI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE - GENERALNO TAJNIŠTVO VLADE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I.

Iz "Tekuće pričuve Vlade Federacije" Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/15) odobrava se izdvajanje sredstava Vladi Federacije Bosne i Hercegovine - Generalno tajništvo Vlade Federacije Bosne i Hercegovine razdjel 12, glava 1201, u iznosu od 15.000,00 KM, u svrhu financijske pomoći instituciji kulture - Festival BH drame - BNP Zenica, na ekonomski kod:

- 614300 - "Tekući transferi neprofitnim organizacijama".

II.

Sredstva iz točke I. ove odluke izdvajaju se sa razdjela 12, glava 1201, pozicija 600000 - "Tekuća pričuva Vlade Federacije" Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu.

III.

Za realizaciju ove odluke zadužuju se Federalno ministarstvo finansija - Federalno ministarstvo financija i Generalno tajništvo Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, svako u okviru svoje nadležnosti.

IV.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 747/2016
01. travnja 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, v. r.

На основу члана 61. став (1) Закона о буџетима у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 102/13, 9/14, 13/14 и 8/15) и члана 11. став (1) Закона о извршавању Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину ("Службене новине Федерације БиХ", број 25/15), Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 47. сједници, одржаној 01.04.2016. године, доноси

ОДЛУКУ
О ОДОБРАВАЊУ ИЗДВАЈАЊА СРЕДСТАВА ИЗ ТЕКУЋЕ РЕЗЕРВЕ ВЛАДЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БУЏЕТА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2016. ГОДИНУ ВЛАДИ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ - ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАРИЈАТ ВЛАДЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

I

Из "Текуће резерве Владе Федерације" Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину ("Службене новине Федерације БиХ", број 25/15) одобрава се издвајање средстава Влади Федерације Босне и Херцеговине - Генерални секретаријат Владе Федерације Босне и Херцеговине раздјел 12, глава 1201, у износу од 15.000,00 КМ, у сврху финансијске помоћи институцији културе - Фестивал БХ драме - БНП Зеница, на економски код:

- 614300 - "Текући трансфери непрофитним организацијама".

II

Средства из тачке I ове одлуке издвајају се са раздјела 12, глава 1201, позиција 600000 - "Текућа резерва Владе Федерације" Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину.

III

За реализацију ове одлуке задужују се Федерално министарство финансија - Федерално министарство финанција и Генерални секретаријат Владе Федерације Босне и Херцеговине, свако у оквиру своје надлежности.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења а објавит ће у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В. број 747/2016
01. априла 2016. године
Сарајево

Премијер
Фадил Новалић, с. р.

697

Na osnovu člana 61. stav (1) Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 102/13, 9/14, 13/14 i 8/15) i člana 11. stav (1) Zakona o izvršavanju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/15), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O ODOBRAVANJU IZDVAJANJA SREDSTAVA IZ TEKUĆE REZERVE VLADE FEDERACIJE BUDŽETA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2016. GODINU VLADI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE - GENERALNI SEKRETARIJAT VLADE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I.

Iz "Tekuće rezerve Vlade Federacije" Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/15) odobrava se izdvajanje sredstava

Vladi Federacije Bosne i Hercegovine - Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine razdjel 12, glava 1201, u iznosu od 65.000,00 KM, u svrhu finansijske pomoći instituciji kulture - Međunarodni teatarski festival MESS, na ekonomski kod:

- 614300 - "Tekući transferi neprofitnim organizacijama".

II.

Sredstva iz tačke I. ove odluke izdvajaju se sa razdjela 12, glava 1201, pozicija 600000 - "Tekuća rezerva Vlade Federacije" Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu.

III.

Za realizaciju ove odluke zadužuju se Federalno ministarstvo finansija - Federalno ministarstvo financija i Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, svako u okviru svoje nadležnosti.

IV.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 748/2016
01. aprila 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, s. r.

Na temelju članka 61. stavak (1) Zakona o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 102/13, 9/14, 13/14 i 8/15) i članka 11. stavak (1) Zakona o izvršavanju Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/15), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O ODOBRAVANJU IZDVAJANJA SREDSTAVA IZ TEKUĆE PRIČUVE VLADE FEDERACIJE PRORAČUNA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2016. GODINU VLADI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE - GENERALNO TAJNIŠTVO VLADE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I.

Iz "Tekuće pričuve Vlade Federacije" Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/15) odobrava se izdvajanje sredstava Vladi Federacije Bosne i Hercegovine - Generalno tajništvo Vlade Federacije Bosne i Hercegovine razdjel 12, glava 1201, u iznosu od 65.000,00 KM, u svrhu financijske pomoći instituciji kulture - Međunarodni teatarski festival MESS, na ekonomski kod:

- 614300 - "Tekući transferi neprofitnim organizacijama".

II.

Sredstva iz točke I. ove odluke izdvajaju se sa razdjela 12, glava 1201, pozicija 600000 - "Tekuća pričuva Vlade Federacije" Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu.

III.

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Federalno ministarstvo financija - Federalno ministarstvo finansija i Generalno tajništvo Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, svatko u okviru svoje nadležnosti.

IV.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 748/2016
01. travnja 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, v. r.

На основу члана 61. став (1) Закона о буџетима у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 102/13, 9/14, 13/14 и 8/15) и члана 11. став (1) Закона о извршавању Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину ("Службене новине Федерације БиХ", број 25/15), Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 47. сједници, одржаној 01.04.2016. године, доноси

ОДЛУКУ
О ОДОБРАВАЊУ ИЗДВАЈАЊА СРЕДСТАВА ИЗ ТЕКУЋЕ РЕЗЕРВЕ ВЛАДЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БУЏЕТА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2016. ГОДИНУ ВЛАДИ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ - ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАРИЈАТ ВЛАДЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

I

Из "Текуће резерве Владе Федерације" Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину ("Службене новине Федерације БиХ", број 25/15) одобрава се издвајање средстава Влади Федерације Босне и Херцеговине - Генерални секретаријат Владе Федерације Босне и Херцеговине раздјел 12, глава 1201, у износу од 65.000,00 КМ, у сврху финансијске помоћи институцији културе - Међународни театарски фестивал МЕСС, на економски код:

- 614300 - "Текући трансфери непрофитним организацијама".

II

Средства из тачке I ове одлуке издвајају се са раздјела 12, глава 1201, позиција 600000 - "Текућа резерва Владе Федерације" Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину.

III

За реализацију ове одлуке задужују се Федерално министарство финансија - Федерално министарство финанција и Генерални секретаријат Владе Федерације Босне и Херцеговине, свако у оквиру своје надлежности.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавиће се у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В. број 748/2016
01. априла 2016. године
Сарајево

Премијер
Фадил Новалић, с. р.

698

Na osnovu člana 61. stav (1) Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 102/13, 9/14, 13/14 i 8/15) i člana 11. stav (1) Zakona o izvršavanju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/15), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O ODOBRAVANJU IZDVAJANJA SREDSTAVA IZ TEKUĆE REZERVE VLADE FEDERACIJE BUDŽETA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2016. GODINU VLADI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE - GENERALNI SEKRETARIJAT VLADE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I.

Iz "Tekuće rezerve Vlade Federacije" Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/15) odobrava se izdvajanje sredstava Vladi Federacije Bosne i Hercegovine - Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine razdjel 12, glava 1201, u iznosu od 100.000,00 KM, u svrhu finansijske pomoći instituciji kulture - Sarajevo Film Festival, na ekonomski kod:

- 614300 - "Tekući transferi neprofitnim organizacijama".

II.

Sredstva iz tačke I. ove odluke izdvajaju se sa razdjela 12, glava 1201, pozicija 600000 - "Tekuća rezerva Vlade Federacije" Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu.

III.

Za realizaciju ove odluke zadužuju se Federalno ministarstvo finansija - Federalno ministarstvo financija i Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, svako u okviru svoje nadležnosti.

IV.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 749/2016
01. aprila 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, s. r.

Na temelju članka 61. stavak (1) Zakona o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 102/13, 9/14, 13/14 i 8/15) i članka 11. stavak (1) Zakona o izvršavanju Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/15), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O ODOBRAVANJU IZDVAJANJA SREDSTAVA IZ TEKUĆE PRIČUVE VLADE FEDERACIJE PRORAČUNA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2016. GODINU VLADI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE - GLAVNO TAJNIŠTVO VLADE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I.

Iz "Tekuće pričuve Vlade Federacije" Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/15) odobrava se izdvajanje sredstava Vladi Federacije Bosne i Hercegovine - Glavno tajništvo Vlade Federacije Bosne i Hercegovine razdjel 12, glava 1201, u iznosu od 100.000,00 KM, u svrhu financijske pomoći instituciji kulture - Sarajevo Film Festival, na ekonomski kod:

- 614300 - "Tekući transferi neprofitnim organizacijama".

II.

Sredstva iz točke I. ove odluke izdvajaju se sa razdjela 12, glava 1201, pozicija 600000 - "Tekuća pričuva Vlade Federacije" Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu.

III.

Za realizaciju ove odluke zadužuju se Federalno ministarstvo financija - Federalno ministarstvo finansija i Glavno tajništvo Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, svatko u okviru svoje nadležnosti.

IV.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 749/2016
01. travnja 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, v. r.

На основу члана 61. став (1) Закона о буџетима у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 102/13, 9/14, 13/14 и 8/15) и члана 11. став (1) Закона о извршавању Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину ("Службене новине Федерације БиХ", број: 25/15), Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 47. сједници, одржаној 01.04.2016. године, доноси

ОДЛУКУ
О ОДОБРАВАЊУ ИЗДВАЈАЊА СРЕДСТАВА ИЗ ТЕКУЋЕ РЕЗЕРВЕ ВЛАДЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БУЏЕТА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2016. ГОДИНУ ВЛАДИ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ - ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАРИЈАТ ВЛАДЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

I

Из "Текуће резерве Владе Федерације" Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину ("Службене новине Федерације БиХ", број: 25/15) одобрава се издвајање средстава Влади Федерације Босне и Херцеговине - Генерални секретаријат Владе Федерације Босне и Херцеговине раздјел 12, глава 1201, у износу од 100.000,00 КМ, у сврху финансијске помоћи институцији културе - Сарајево Филм Фестивал, на економски код:

- 614300 - "Текући трансфери непрофитним организацијама".

II

Средства из тачке I ове одлуке издвајају се са раздјела 12, глава 1201, позиција 600000 - "Текућа резерва Владе Федерације" Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину.

III

За реализацију ове одлуке задужују се Федерално министарство финансија - Федерално министарство финанција и Генерални секретаријат Владе Федерације Босне и Херцеговине, свако у оквиру своје надлежности.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавиће се у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В. број 749/16
01. априла 2016. године
Сарајево

Премијер
Фадил Новалић, с. р.

699

Na osnovu člana 61. stav (1) Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 102/13, 9/14, 13/14 i 8/15) i člana 11. stav (1) Zakona o izvršavanju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/15), Vlada

Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O ODOBRAVANJU IZDVAJANJA SREDSTAVA IZ TEKUĆE REZERVE VLADE FEDERACIJE BUDŽETA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2016. GODINU VLADI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE - GENERALNI SEKRETARIJAT VLADE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I.

Iz "Tekuće rezerve Vlade Federacije" Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/15) odobrava se izdvajanje sredstava Vladi Federacije Bosne i Hercegovine - Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine razdjel 12, glava 1201, u iznosu od 70.000,00 KM, u svrhu finansijske pomoći instituciji kulture - East West Centar Sarajevo, na ekonomski kod:

- 614300 - "Tekući transferi neprofitnim organizacijama".

II.

Sredstva iz tačke I. ove odluke izdvajaju se sa razdjela 12, glava 1201, pozicija 600000 - "Tekuća rezerva Vlade Federacije" Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu.

III.

Za realizaciju ove odluke zadužuju se Federalno ministarstvo finansija - Federalno ministarstvo financija i Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, svako u okviru svoje nadležnosti.

IV.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 750/2016
01. aprila 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, s. r.

Na temelju članka 61. stavak (1) Zakona o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 102/13, 9/14, 13/14 i 8/15) i članka 11. stavak (1) Zakona o izvršavanju Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/15), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O ODOBRAVANJU IZDVAJANJA SREDSTAVA IZ TEKUĆE PRIČUVE VLADE FEDERACIJE PRORAČUNA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2016. GODINU VLADI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE - GLAVNO TAJNIŠTVO VLADE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I.

Iz "Tekuće pričuve Vlade Federacije" Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/15) odobrava se izdvajanje sredstava Vladi Federacije Bosne i Hercegovine - Glavno tajništvo Vlade Federacije Bosne i Hercegovine razdjel 12, glava 1201, u iznosu od 70.000,00 KM, u svrhu financijske pomoći instituciji kulture - East West Centar Sarajevo, na ekonomski kod:

- 614300 - "Tekući transferi neprofitnim organizacijama".

II.

Sredstva iz točke I. ove odluke izdvajaju se s razdjela 12, glava 1201, pozicija 600000 - "Tekuća pričuva Vlade Federacije" Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu.

III.

Za realizaciju ove odluke zadužuju se Federalno ministarstvo finansija - Federalno ministarstvo financija i Glavno tajništvo Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, svatko u okviru svoje nadležnosti.

IV.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 750/2016
01. travnja 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, v. r.

На основу члана 61. став (1) Закона о буџетима у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 102/13, 9/14, 13/14 и 8/15) и члана 11. став (1) Закона о извршавању Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину ("Службене новине Федерације БиХ", број 25/15), Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 47. сједници, одржаној 01.04.2016. године, доноси

ОДЛУКУ
О ОДОБРАВАЊУ ИЗДВАЈАЊА СРЕДСТАВА ИЗ ТЕКУЋЕ РЕЗЕРВЕ ВЛАДЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БУЏЕТА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2016. ГОДИНУ ВЛАДИ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ - ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАРИЈАТ ВЛАДЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

I

Из "Текуће резерве Владе Федерације" Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину ("Службене новине Федерације БиХ", број 25/15) одобрава се издвајање средстава Влади Федерације Босне и Херцеговине - Генерални секретаријат Владе Федерације Босне и Херцеговине раздјел 12, глава 1201, у износу од 70.000,00 КМ, у сврху финансијске помоћи институцији културе - East West Центар Сарајево, на економски код:

- 614300 - "Текући трансфери непрофитним организацијама".

II

Средства из тачке I ове одлуке издвајају се са раздјела 12, глава 1201, позиција 600000 - "Текућа резерва Владе Федерације" Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину.

III

За реализацију ове одлуке задужују се Федерално министарство финансија - Федерално министарство финанција и Генерални секретаријат Владе Федерације Босне и Херцеговине, свако у оквиру своје надлежности.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавиће се у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В. број 750/2016
01. априла 2016. године
Сарајево

Премијер
Фадил Новалић, с. р.

700

Na osnovu člana 61. stav (1) Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 102/13, 9/14, 13/14 i 8/15) i člana 11. stav (1) Zakona o izvršavanju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/15), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O ODOBRAVANJU IZDVAJANJA SREDSTAVA IZ TEKUĆE REZERVE VLADE FEDERACIJE BUDŽETA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2016. GODINU VLADI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE - GENERALNI SEKRETARIJAT VLADE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I.

Iz "Tekuće rezerve Vlade Federacije" Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/15) odobrava se izdvajanje sredstava Vladi Federacije Bosne i Hercegovine - Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine razdjel 12, glava 1201, u iznosu od 40.000,00 KM, u svrhu finansijske pomoći instituciji kulture - Matica hrvatska "Mostarsko proljeće", na ekonomski kod:

- 614300 - "Tekući transferi neprofitnim organizacijama".

II.

Sredstva iz tačke I. ove odluke izdvajaju se sa razdjela 12, glava 1201, pozicija 600000 - "Tekuća rezerva Vlade Federacije" Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu.

III.

Za realizaciju ove odluke zadužuju se Federalno ministarstvo finansija - Federalno ministarstvo financija i Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, svako u okviru svoje nadležnosti.

IV.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 751/2016
01. aprila 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, s. r.

Na temelju članka 61. stavak (1) Zakona o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 102/13, 9/14, 13/14 i 8/15) i članka 11. stavak (1) Zakona o izvršavanju Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/15), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O ODOBRAVANJU IZDVAJANJA SREDSTAVA IZ TEKUĆE PRIČUVE VLADE FEDERACIJE PRORAČUNA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2016. GODINU VLADI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE - GLAVNO TAJNIŠTVO VLADE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I.

Iz "Tekuće pričuve Vlade Federacije" Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/15) odobrava se izdvajanje sredstava Vladi Federacije Bosne i Hercegovine - Glavno tajništvo Vlade FBiH razdjel 12, glava 1201, u iznosu od 40.000,00 KM, u svrhu financijske pomoći instituciji kulture - Matica hrvatska "Mostarsko proljeće", na ekonomski kod:

- 614300 - "Tekući transferi neprofitnim organizacijama".

II.

Sredstva iz točke I. ove odluke izdvajaju se sa razdjela 12, glava 1201, pozicija 600000 - "Tekuća pričuva Vlade Federacije" Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu.

III.

Za realizaciju ove odluke zadužuju se Federalno ministarstvo finansija - Federalno ministarstvo financija i Glavno tajništvo Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, svatko u okviru svoje nadležnosti.

IV.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 751/2016
01. travnja 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, v. r.

На основу члана 61. став (1) Закона о буџетима у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 102/13, 9/14, 13/14 и 8/15) и члана 11. став (1) Закона о извршавању Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину ("Службене новине Федерације БиХ", број 25/15), Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 47. сједници, одржаној 01.04.2016. године, доноси

ОДЛУКУ
О ОДОБРАВАЊУ ИЗДВАЈАЊА СРЕДСТАВА ИЗ ТЕКУЋЕ РЕЗЕРВЕ ВЛАДЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БУЏЕТА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2016. ГОДИНУ ВЛАДИ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ - ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАРИЈАТ ВЛАДЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

I

Из "Текуће резерве Владе Федерације" Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину ("Службене новине Федерације БиХ", број 25/15) одобрава се издвајање средстава Влади Федерације Босне и Херцеговине - Генерални секретаријат Владе Федерације Босне и Херцеговине раздјел 12, глава 1201, у износу од 40.000,00 КМ, у сврху финансијске помоћи институцији културе - Матица хрватска "Мостарско прољеће", на економски код:

- 614300 - "Текући трансфери непрофитним организацијама".

II

Средства из тачке I ове одлуке издвајају се са раздјела 12, глава 1201, позиција 600000 - "Текућа резерва Владе Федерације" Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину.

III

За реализацију ове одлуке задужују се Федерално министарство финансија - Федерално министарство финанција и Генерални секретаријат Владе Федерације Босне и Херцеговине, свако у оквиру своје надлежности.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавиће се у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В. број 751/2016
01. априла 2016. године
Сарајево

Премијер
Фадил Новалић, с. р.

701

Na osnovu člana 61. stav (1) Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 102/13, 9/14, 13/14 i 8/15) i člana 11. stav (1) Zakona o izvršavanju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/15), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O ODOBRAVANJU IZDVAJANJA SREDSTAVA IZ TEKUĆE REZERVE VLADE FEDERACIJE BUDŽETA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2016. GODINU VLADI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE - GENERALNI SEKRETARIJAT VLADE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I.

Iz "Tekuće rezerve Vlade Federacije" Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/15) odobrava se izdvajanje sredstava Vladi Federacije Bosne i Hercegovine - Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine razdjel 12, glava 1201, u iznosu od 15.000,00 KM, u svrhu finansijske pomoći instituciji kulture - Međunarodni festival klasične muzike SVEM, na ekonomski kod:

- 614300 - "Tekući transferi neprofitnim organizacijama".

II.

Sredstva iz tačke I. ove odluke izdvajaju se sa razdjela 12, glava 1201, pozicija 600000 - "Tekuća rezerva Vlade Federacije" Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu.

III.

Za realizaciju ove odluke zadužuju se Federalno ministarstvo finansija - Federalno ministarstvo financija i Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, svako u okviru svoje nadležnosti.

IV.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 752/2016
01. aprila 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, s. r.

Na temelju članka 61. stavak (1) Zakona o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 102/13, 9/14, 13/14 i 8/15) i članka 11. stavak (1) Zakona o izvršavanju Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/15), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O ODOBRAVANJU IZDVAJANJA SREDSTAVA IZ TEKUĆE PRIČUVE VLADE FEDERACIJE PRORAČUNA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2016. GODINU VLADI FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE - GLAVNO TAJNIŠTVO VLADE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I.

Iz "Tekuće pričuve Vlade Federacije" Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 25/15) odobrava se izdvajanje sredstava Vladi Federacije Bosne i Hercegovine - Glavno tajništvo Vlade Federacije Bosne i Hercegovine razdjel 12, glava 1201, u iznosu od 15.000,00 KM, u svrhu financijske pomoći instituciji kulture - Međunarodni festival klasične glazbe SVEM, na ekonomski kod:

- 614300 - "Tekući transferi neprofitnim organizacijama".

II.

Sredstva iz točke I. ove odluke izdvajaju se s razdjela 12, glava 1201, pozicija 600000 - "Tekuća pričuva Vlade Federacije" Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu.

III.

Za realizaciju ove odluke zadužuju se Federalno ministarstvo finansija - Federalno ministarstvo financija i Glavno tajništvo Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, svatko u okviru svoje nadležnosti.

IV.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 752/2016
01. travnja 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, v. r.

На основу члана 61. став (1) Закона о буџетима у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 102/13, 9/14, 13/14 и 8/15) и члана 11. став (1) Закона о извршавању Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину ("Службене новине Федерације БиХ", број 25/15), Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 47. сједници, одржаној 01.04.2016. године, доноси

ОДЛУКУ
О ОДОБРАВАЊУ ИЗДВАЈАЊА СРЕДСТАВА ИЗ ТЕКУЋЕ РЕЗЕРВЕ ВЛАДЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БУЏЕТА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2016. ГОДИНУ ВЛАДИ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ - ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАРИЈАТ ВЛАДЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

I

Из "Текуће резерве Владе Федерације" Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину ("Службене новине Федерације БиХ", број 25/15) одобрава се издвајање средстава Влади Федерације Босне и Херцеговине - Генерални секретаријат Владе Федерације Босне и Херцеговине раздјел 12, глава 1201, у износу од 15.000,00 КМ, у сврху финансијске помоћи институцији културе - Међународни фестивал класичне музике СВЕМ, на економски код:

- 614300 - "Текући трансфери непрофитним организацијама".

II

Средства из тачке I ове одлуке издвајају се са раздјела 12, глава 1201, позиција 600000 - "Текућа резерва Владе Федерације" Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину.

III

За реализацију ове одлуке задужују се Федерално министарство финансија - Федерално министарство финанција и Генерални секретаријат Владе Федерације Босне и Херцеговине, свако у оквиру своје надлежности.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавиће се у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В. број 752/2016
01. априла 2016. године
Сарајево

Премијер
Фадил Новалић, с. р.

702

Na osnovu člana 19. stav (2) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O DAVANJU OVLAŠTENJA PUNOMOĆNIKU ZA ZASTUPANJE VLADE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE NA SKUPŠTINI PRIVREDNOG DRUŠTVA REMONTNI ZAVOD D.D. TRAVNIK

I.

Marinku (Ive) Bošnjak daje se ovlaštenje da, u svojstvu punomoćnika, zastupa Vladu Federacije Bosne i Hercegovine na 1. vanrednoj Skupštini dioničara privrednog društva Remontni zavod d.d. Travnik koja će se održati dana 07.04.2016. godine.

II.

Fadil Novalić, premijer Federacije Bosne i Hercegovine, ovlašćuje se za potpisivanje pojedinačne prijave i punomoći sa obavezujućim uputstvom o načinu glasanja po pojedinim tačkama Dnevnog reda 1. vanredne Skupštine dioničara privrednog društva Remontni zavod d.d. Travnik, zakazane za dan 07.04.2016. godine.

III.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 753/2016
01. aprila 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, s. r.

Na temelju članka 19. stavak (2) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O DAVANJU OVLASTI PUNOMOĆNIKU ZA ZASTUPANJE VLADE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE NA SKUPŠTINI GOSPODARSKOG DRUŠTVA REMONTNI ZAVOD D.D. TRAVNIK

I.

Marinku (Ive) Bošnjak daje se ovlast da, u svojstvu punomoćnika, zastupa Vladu Federacije Bosne i Hercegovine na 1. izvanrednoj Skupštini dioničara gospodarskog društva Remontni zavod d.d. Travnik koja će se održati dana 07.04.2016. godine.

II.

Fadil Novalić, premijer Federacije Bosne i Hercegovine, ovlašćuje se za potpisivanje pojedinačne prijave i punomoći sa obavezujućom uputom o načinu glasovanja po pojedinim točkama Dnevnog reda 1. izvanredne Skupštine dioničara gospodarskog društva Remontni zavod d.d. Travnik, zakazane za dan 07.04.2016. godine.

III.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 753/2016
01. travnja 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, v. r.

На основу члана 19. став (2) Закона о Влади Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 и 8/06), Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 47. сједници, одржаној 01.04.2016. године, доноси

ОДЛУКУ
О ДАВАЊУ ОВЛАШТЕЊА ПУНОМОЋНИКУ ЗА ЗАСТУПАЊЕ ВЛАДЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ НА СКУПШТИНИ ПРИВРЕДНОГ ДРУШТВА РЕМОНТНИ ЗАВОД Д. Д. ТРАВНИК

I

Маринку (Иве) Бошњак даје се овлаштење да, у својству пуномоћника, заступа Владу Федерације Босне и Херцеговине на 1. ванредној Скупштини дионичара привредног друштва Ремонтни завод д.д. Травник која ће се одржати дана 07.04.2016. године.

II

Фадил Новалић, премијер Федерације Босне и Херцеговине, овлашћује се за потписивање појединачне пријаве и пуномоћи са обавезујућим упутством о начину гласања по појединим тачкама Дневног реда 1. ванредне Скупштине дионичара привредног друштва Ремонтни завод д.д. Травник, заказане за дан 07.04.2016. године.

III

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавит ће се у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В. број 753/2016
01. априла 2016. године
Сарајево

Премијер
Фадил Новалић, с. р.

703

Na osnovu člana 19. stav (2) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O DAVANJU OVLAŠTENJA PUNOMOĆNIKU ZA ZASTUPANJE VLADE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE NA SKUPŠTINI PRIVREDNOG DRUŠTVA "UNIS TOOLS" D.O.O. SARAJEVO

I.

Senadu (Bilal) Zekić daje se ovlaštenje da, u svojstvu punomoćnika, zastupa Vladu Federacije Bosne i Hercegovine na 1. vanrednoj Skupštini dioničara privrednog društva "Unis Tools" d.o.o. Sarajevo koja će se održati dana 06.04.2016. godine.

II.

Fadil Novalić, premijer Federacije Bosne i Hercegovine, ovlašćuje se za potpisivanje pojedinačne prijave i punomoći sa obavezujućim uputstvom o načinu glasanja po pojedinim tačkama Dnevnog reda 1. vanredne Skupštine dioničara privrednog društva "Unis Tools" d.o.o. Sarajevo, zakazane za dan 06.04.2016. godine.

III.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 754/2016
01. aprila 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, s. r.

Na temelju članka 19. stavak (2) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O DAVANJU OVLASTI PUNOMOĆNIKU ZA ZASTUPANJE VLADE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE NA SKUPŠTINI GOSPODARSKOG DRUŠTVA "UNIS TOOLS" D.O.O. SARAJEVO

I

Senadu (Bilal) Zekić daje se ovlast da, u svojstvu punomoćnika, zastupa Vladu Federacije Bosne i Hercegovine na 1. izvanrednoj Skupštini dioničara gospodarskog društva "Unis Tools" d.o.o. Sarajevo koja će se održati dana 06.04.2016. godine.

II.

Fadil Novalić, premijer Federacije Bosne i Hercegovine, ovlašćuje se za potpisivanje pojedinačne prijave i punomoći sa obavezujućom uputom o načinu glasovanja po pojedinim točkama Dnevnog reda 1. izvanredne Skupštine dioničara gospodarskog društva "Unis Tools" d.o.o. Sarajevo, zakazane za dan 06.04.2016. godine.

III.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 754/2016
01. travnja 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, v. r.

На основу члана 19. став (2) Закона о Влади Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 и 8/06), Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 47. сједници, одржаној 01.04.2016. године, доноси

ОДЛУКУ
О ДАВАЊУ ОВЛАШТЕЊА ПУНОМОЋНИКУ ЗА ЗАСТУПАЊЕ ВЛАДЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ НА СКУПШТИНИ ПРИВРЕДНОГ ДРУШТВА "УНИС ТООЛС" Д.О.О. САРАЈЕВО

I

Сенаду (Билал) Зекић даје се овлаштење да, у својству пуномоћника, заступа Владу Федерације Босне и Херцеговине на 1. ванредној Скупштини дионичара привредног друштва "Унис Тоолс" д.о.о. Сарајево која ће се одржати дана 06.04.2016. године.

II

Фадил Новалић, премијер Федерације Босне и Херцеговине, овлашћује се за потписивање појединачне пријаве и пуномоћи са обавезујућим упутством о начину гласања по појединим тачкама Дневног реда 1. ванредне Скупштине дионичара привредног друштва "Унис Тоолс" д.о.о. Сарајево, заказане за дан 06.04.2016. године.

III

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавит ће се у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В. број 754/2016
01. априла 2016. године
Сарајево

Премијер
Фадил Новалић, с. р.

704

Na osnovu člana 19. stav (2) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O DAVANJU OVLAŠTENJA PUNOMOĆNIKU ZA ZASTUPANJE VLADE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE NA SKUPŠTINI PRIVREDNOG DRUŠTVA "TEHNIČKI REMONTNI ZAVOD HADŽIĆI" D.D. HADŽIĆI

I.

Jasmini (Muhameda) Pašić daje se ovlaštenje da, u svojstvu punomoćnika, zastupa Vladu Federacije Bosne i Hercegovine na 1. vanrednoj Skupštini dioničara privrednog društva "Tehnički remontni zavod Hadžići" d.d. Hadžići koja će se održati dana 07.04.2016. godine.

II.

Fadil Novalić, premijer Federacije Bosne i Hercegovine, ovlašćuje se za potpisivanje pojedinačne prijave i punomoći sa obavezujućim uputstvom o načinu glasanja po pojedinim tačkama Dnevnog reda 1. vanredne Skupštine dioničara privrednog društva "Tehnički remontni zavod Hadžići" d.d. Hadžići, zakazane za dan 07.04.2016. godine.

III.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 755/2016
01. aprila 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, s. r.

Na temelju članka 19. stavak (2) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O DAVANJU OVLASTI PUNOMOĆNIKU ZA ZASTUPANJE VLADE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE NA SKUPŠTINI GOSPODARSKOG DRUŠTVA "TEHNIČKI REMONTNI ZAVOD HADŽIĆI" D.D. HADŽIĆI

I.

Jasmini (Muhameda) Pašić daje se ovlast da, u svojstvu punomoćnika, zastupa Vladu Federacije Bosne i Hercegovine na 1. izvanrednoj Skupštini dioničara gospodarskog društva "Tehnički remontni zavod Hadžići" d.d. Hadžići koja će se održati dana 07.04.2016. godine.

II.

Fadil Novalić, premijer Federacije Bosne i Hercegovine, ovlašćuje se za potpisivanje pojedinačne prijave i punomoći sa obavezujućom uputom o načinu glasovanja po pojedinim točkama Dnevnog reda 1. izvanredne Skupštine dioničara gospodarskog društva "Tehnički remontni zavod Hadžići" d.d. Hadžići, zakazane za dan 07.04.2016. godine.

III.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 755/2016
01. travnja 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, v. r.

На основу члана 19. став (2) Закона о Влади Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 и 8/06), Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 47. сједници, одржаној 01.04.2016. године, доноси

ОДЛУКУ
О ДАВАЊУ ОВЛАШТЕЊА ПУНОМОЋНИКУ ЗА ЗАСТУПАЊЕ ВЛАДЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ НА СКУПШТИНИ ПРИВРЕДНОГ ДРУШТВА "ТЕХНИЧКИ РЕМОНТНИ ЗАВОД ХАЏИЋИ" Д.Д. ХАЏИЋИ

I

Јасмини (Мухамеда) Пашић даје се овлаштење да, у својству пуномоћника, заступа Владу Федерације Босне и Херцеговине на 1. ванредној Скупштини дионичара привредног друштва "Технички ремонтни завод Хаџићи" д.д. Хаџићи која ће се одржати дана 07.04.2016. године.

II

Фадил Новалић, премијер Федерације Босне и Херцеговине, овлашћује се за потписивање појединачне пријаве и пуномоћи са обавезујућим упутством о начину гласања по појединим тачкама Дневног реда 1. ванредне Скупштине дионичара привредног друштва "Технички ремонтни завод Хаџићи" д.д. Хаџићи, заказане за дан 07.04.2016. године.

III

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавит ће се у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В. број 755/2016
01. априла 2016. године
Сарајево

Премијер
Фадил Новалић, с. р.

705

Na osnovu člana 19. stav (2) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O DAVANJU OVLAŠTENJA PUNOMOĆNIKU ZA ZASTUPANJE VLADE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE NA SKUPŠTINI PRIVREDNOG DRUŠTVA ARCELORMITTAL ZENICA D.O.O.

I.

Marinku (Ivo) Bošnjaku daje se ovlaštenje da, u svojstvu punomoćnika, zastupa Vladu Federacije Bosne i Hercegovine na Skupštini Privrednog društva ArcelorMittal Zenica d.o.o.

II.

Fadil Novalić, premijer Federacije Bosne i Hercegovine, ovlašćuje se za potpisivanje pojedinačne prijave i punomoći sa obavezujućom uputom o načinu glasanja po pojedinim tačkama Dnevnog reda na Skupštini Privrednog društva ArcelorMittal Zenica d.o.o., zakazanoj za dan 11.04.2016. godine.

III.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 756/2016
01. aprila 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, s. r.

Na temelju članka 19. stavak (2) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O DAVANJU OVLASTI PUNOMOĆNIKU ZA ZASTUPANJE VLADE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE NA SKUPŠTINI GOSPODARSKOG DRUŠTVA ARCELORMITTAL ZENICA D.O.O.

I.

Marinku (Ivo) Bošnjaku daje se ovlast da, u svojstvu punomoćnika, zastupa Vladu Federacije Bosne i Hercegovine na Skupštini Gospodarskog društva ArcelorMittal Zenica d.o.o.

II.

Fadil Novalić, premijer Federacije Bosne i Hercegovine, ovlašćuje se za potpisivanje pojedinačne prijave i punomoći sa obvezujućom uputom o načinu glasovanja po pojedinim točkama Dnevnog reda na Skupštini Gospodarskog društva ArcelorMittal Zenica d.o.o., zakazanoj za dan 11.04.2016. godine.

III.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 756/2016
01. travnja 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, v. r.

На основу члана 19. став (2) Закона о Влади Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 и 8/06), Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 47. сједници, одржаној 01.04.2016. године, доноси

ОДЛУКУ
О ДАВАЊУ ОВЛАШТЕЊА ПУНОМОЋНИКУ ЗА ЗАСТУПАЊЕ ВЛАДЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ НА СКУПШТИНИ ПРИВРЕДНОГ ДРУШТВА ARCELORMITTAL ЗЕНИЦА Д.О.О.

I

Маринку (Иво) Бошњаку даје се овлаштење да, у својству пуномоћника, заступа Владу Федерације Босне и Херцеговине на Скупштини Привредног друштва ArcelorMittal Зеница д.о.о.

II

Фадил Новалић, премијер Федерације Босне и Херцеговине, овлашћује се за потписивање појединачне пријаве и пуномоћи са обавезујућом упутом о начину гласања по појединим тачкама Дневног реда на Скупштини Привредног друштва ArcelorMittal Зеница д.о.о., заказаној за дан 11.04.2016. године.

III

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавиће се у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В. број 756/2016
01. априла 2016. године
Сарајево

Премијер
Фадил Новалић, с. р.

706

Na osnovu člana 19. stav (2) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O DAVANJU OVLAŠTENJA PUNOMOĆNIKU ZA ZASTUPANJE VLADE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE NA SKUPŠTINI PRIVREDNOG DRUŠTVA "OPERATOR - TERMINALI FEDERACIJE" D.O.O. SARAJEVO

I.

Jakubu (Mustafa) Mušinbegoviću daje se ovlaštenje da, u svojstvu punomoćnika, zastupa Vladu Federacije Bosne i Hercegovine na VIII Skupštini Privrednog društva "Operator - Terminali Federacije" d.o.o. Sarajevo.

II.

Fadil Novalić, premijer Federacije Bosne i Hercegovine, ovlašćuje se za potpisivanje pojedinačne prijave i punomoći sa obavezujućom uputom o načinu glasanja po pojedinim tačkama Dnevnog reda na VIII Skupštini Privrednog društva "Operator - Terminali Federacije" d.o.o. Sarajevo, zakazanoj za dan 07.04.2016. godine.

III.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 757/2016
01. aprila 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, s. r.

Na temelju članka 19. stavak (2) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O DAVANJU OVLASTI PUNOMOĆNIKU ZA ZASTUPANJE VLADE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE NA SKUPŠTINI GOSPODARSKOG DRUŠTVA "OPERATOR - TERMINALI FEDERACIJE" D.O.O. SARAJEVO

I.

Jakubu (Mustafa) Mušinbegoviću daje se ovlast da, u svojstvu punomoćnika, zastupa Vladu Federacije Bosne i Hercegovine na VIII Skupštini Gospodarskog društva "Operator - Terminali Federacije" d.o.o. Sarajevo.

II.

Fadil Novalić, premijer Federacije Bosne i Hercegovine, ovlašćuje se za potpisivanje pojedinačne prijave i punomoći sa obvezujućom uputom o načinu glasovanja po pojedinim točkama Dnevnog reda na VIII Skupštini Gospodarskog društva "Operator - Terminali Federacije" d.o.o. Sarajevo, zakazanoj za dan 07.04.2016. godine.

III.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 757/2016
01. travnja 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, v. r.

На основу члана 19. став (2) Закона о Влади Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 и 8/06), Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 47. сједници, одржаној 01.04.2016. године, доноси

ОДЛУКУ
О ДАВАЊУ ОВЛАШТЕЊА ПУНОМОЋНИКУ ЗА ЗАСТУПАЊЕ ВЛАДЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ НА СКУПШТИНИ ПРИВРЕДНОГ ДРУШТВА "ОПЕРАТОР - ТЕРМИНАЛИ ФЕДЕРАЦИЈЕ" Д.О.О. САРАЈЕВО

I

Јакубу (Мустафа) Мушинбеговићу даје се овлаштење да, у својству пуномоћника, заступа Владу Федерације Босне и Херцеговине на VIII Скупштини Привредног друштва "Оператор - Терминали Федерације" д.о.о. Сарајево.

II

Фадил Новалић, премијер Федерације Босне и Херцеговине, овлашћује се за потписивање појединачне пријаве и пуномоћи са обавезујућом упутом о начину гласања по појединим тачкама Дневног реда на VIII Скупштини Привредног друштва "Оператор - Терминали Федерације" д.о.о. Сарајево, заказаној за дан 07.04.2016. године.

III

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавиће се у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В. број 757/2016
01. априла 2016. године
Сарајево

Премијер
Фадил Новалић, с. р.

707

Na osnovu člana 19. stav (2) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O DAVANJU OVLAŠTENJA PUNOMOĆNIKU ZA ZASTUPANJE VLADE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE NA 26. SKUPŠTINI JP AUTOCESTE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE D.O.O. MOSTAR

I.

Pavi (Stjepan) Bobanu daje se ovlaštenje da, u svojstvu punomoćnika, zastupa Vladu Federacije Bosne i Hercegovine na 26. sjednici Skupštine JP Autoceste Federacije Bosne i Hercegovine d.o.o. Mostar.

II.

Fadil Novalić, premijer Federacije Bosne i Hercegovine, ovlašćuje se za potpisivanje pojedinačne prijave i punomoći sa obavezujućom uputom o načinu glasanja po pojedinim tačkama Dnevnog reda 26. sjednice Skupštine JP Autoceste Federacije

Bosne i Hercegovine d.o.o. Mostar, zakazanoj za dan 04.04.2016. godine u 12:00 sati.

III.

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 758/2016
01. aprila 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, s. r.

Na temelju članka 19. stavak (2) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O DAVANJU OVLASTI PUNOMOĆNIKU ZA ZASTUPANJE VLADE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE NA 26. SKUPŠTINI JP AUTOCESTE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE D.O.O. MOSTAR

I.

Pavi (Stjepan) Bobanu daje se ovlast da, u svojstvu punomoćnika, zastupa Vladu Federacije Bosne i Hercegovine na 26. sjednici Skupštine JP Autoceste Federacije Bosne i Hercegovine d.o.o. Mostar.

II.

Fadil Novalić, premijer Federacije Bosne i Hercegovine, ovlašćuje se za potpisivanje pojedinačne prijave i punomoći sa obvezujućom uputom o načinu glasovanja po pojedinim točkama Dnevnog reda 26. sjednice Skupštine JP Autoceste Federacije Bosne i Hercegovine d.o.o. Mostar, zakazanoj za dan 04.04.2016. godine u 12:00 sati.

III.

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 758/2016
01. travnja 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, v. r.

На основу члана 19. став (2) Закона о Влади Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 и 8/06), Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 47. сједници, одржаној 01.04.2016. године, доноси

ОДЛУКУ
О ДАВАЊУ ОВЛАШТЕЊА ПУНОМОЋНИКУ ЗА ЗАСТУПАЊЕ ВЛАДЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ НА 26. СКУПШТИНИ ЈП АУТОЦЕСТЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ Д.О.О. МОСТАР

I

Пави (Стјепан) Бобану даје се овлаштење да, у својству пуномоћника, заступа Владу Федерације Босне и Херцеговине на 26. сједници Скупштине ЈП Аутоцесте Федерације БиХ д.о.о. Мостар.

II

Фадил Новалић, премијер Федерације Босне и Херцеговине, овлашћује се за потписивање појединачне пријаве и пуномоћи са обавезујућом упутом о начину гласања по појединим тачкама Дневног реда 26. сједнице Скупштине ЈП Аутоцесте Федерације БиХ д.о.о. Мостар, заказаној за дан 04.04.2016. године у 12:00 сати.

III

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В. број 758/2016
01. априла 2016. године
Сарајево

Премијер
Фадил Новалић, с. р.

708

Na osnovu člana 19. stav (2) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O ODOBRAVANJU UTROŠKA SREDSTAVA SA POZICIJE - OSTALA DOMAĆA POZAJMLJIVANJA, BUDŽETA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2016. GODINU, FEDERALNOM MINISTARSTVU RAZVOJA, PODUZETNIŠTVA I OBRTA

I.

Odobrava se utrošak sredstava utvrđenih u razdjelu 50. ekonomski kod 822600 - Ostala domaća pozajmljivanja, Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 102/15), Federalnom ministarstvu razvoja, poduzetništva i obrta, radi realizacije Programa "Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta".

Sredstva za realizaciju Programa iz stava (1) ove tačke, u iznosu od 2.000.000,00 KM, plasirat će se putem Razvojne banke Federacije Bosne i Hercegovine, na revolving osnovi sa rokom povrata sredstava na JRT Budžeta Federacije BiH do 2030. godine.

Kreditni poticaji, kao državna pomoć male vrijednosti, će se dodjeljivati na period do sedam godina, grejs periodom do dvije godine i kamatnom stopom do 2%.

Neutrošena sredstva i sredstva od naplaćenih glavnica iz plasiranih kredita, plasirat će se pod istim uslovima do roka povrata na JRT utvrđenog u stavu (2) ove tačke.

Sredstva iz stava (2) ove tačke dodat će se sredstvima koja se nalaze na depozitnom računu kod Razvojne banke Federacije Bosne i Hercegovine u periodu 2008 - 2015. godine i vode se na kontu "Dugoročni namjenski depozit Vlade Federacije BiH - Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta".

II.

Bitni elementi Programa "Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta" su:

Svrha programa: Kreditni program ima za cilj da pruži finansijsku podršku subjektima male privrede za produktivnije poslovanje i rast privrednih aktivnosti, a neophodna su im dodatna ulaganja u osnovna sredstva. Dodatna ulaganja će omogućiti pokretanje nove i održavanje postojeće proizvodnje, pružanje usluga, veće iskorištavanje kapaciteta, održavanje postojećih radnih mjesta, očuvanje postojećeg broja subjekata male privrede, prevazilaženje negativnih efekata ekonomske krize i novo upošljavanje. Kredit se daje na bazi komisione kreditne linije koja će se koristiti putem Razvojne banke Federacije Bosne i Hercegovine. Do 30% odobrenih kreditnih sredstava subjekti male privrede moći će koristiti za nabavku repromaterijala.

Kriteriji za izbor programa su: vrsta djelatnosti; namjena utroška sredstava; povećanje uposlenosti; izvori - način finansiranja; broj uposlenih; ravnomjerniji regionalni razvoj

(stepen neuposlenosti); dosadašnji poticaji od strane Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta.

Korisnici kreditnih sredstava: Subjekti male privrede definisani po Zakonu o poticanju razvoja male privrede i Zakonu o obrtu i srodnim djelatnostima koji imaju sjedište na području Federacije Bosne i Hercegovine, nalaze se u većinskom vlasništvu državljana Bosne i Hercegovine te imaju najmanje 2 (dva) uposlenika na neodređeno vrijeme.

III.

Javni konkurs za dodjelu finansijskih sredstava iz tačke I. ove odluke raspisuje Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta, koji će se objaviti u "Službenim novinama Federacije BiH", na web stranici Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta i u najmanje dvjema dnevnim novinama dostupnim na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine.

Zahtjevi za dodjelu kreditnih sredstava podnose se Federalnom ministarstvu razvoja, poduzetništva i obrta. Obradu zahtjeva vršiće komisija koju imenuje federalni ministar razvoja, poduzetništva i obrta. Imenovana komisija, na osnovu kriterija za izbor programa iz tačke II. ove odluke, Javnog konkursa i Pravilnika o postupcima u provođenju programa razvoja male privrede ("Službene novine Federacije BiH", br. 50/13, 55/13 i 86/13), utvrđuje rang-listu potencijalnih korisnika kreditnih sredstva. S utvrđene rang-liste potencijalnih korisnika kreditnih sredstava, Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta dostavlja Razvojnoj banci Federacije Bosne i Hercegovine podnesene zahtjeve za dodjelu kreditnih sredstava na dalju obradu u skladu s procedurama Razvojne banke Federacije Bosne i Hercegovine.

Konačne odluke o dodjeli kreditnih sredstava donosi federalni ministar razvoja, poduzetništva i obrta.

Rezultati konkursa objavljuju se u "Službenim novinama Federacije BiH" i na web stranici Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta.

Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine zaključivat će, ugovore o dodjeli kreditnih sredstava s korisnicima kredita, kao i osiguranje kreditnih sredstava. Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta vrši nadzor i provjeru namjenskog utroška kreditnih sredstava od strane korisnika kreditnih sredstava u saradnji s Razvojnom bankom Federacije Bosne i Hercegovine.

IV.

O utrošenim sredstvima iz tačke I. ove odluke Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta će izvještavati Federalno ministarstvo finansija, a Federalno ministarstvo finansija Vladu Federacije Bosne i Hercegovine u skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine.

V.

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 763/2016
01. aprila 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, s. r.

Na temelju članka 19. stavak (2) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU

O ODOBRAVANJU UTROŠKA SREDSTAVA S POZICIJE - OSTALA DOMAĆA POZAJMLJIVANJA, PRORAČUNA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2016. GODINU, FEDERALNOM MINISTARSTVU RAZVOJA, PODUZETNIŠTVA I OBRTA

I.

Odobrava se utrošak sredstava utvrđenih u razdjelu 50. ekonomski kod 822600 - Ostala domaća pozajmljivanja, Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 102/15), Federalnom ministarstvu razvoja, poduzetništva i obrta, radi realizacije Programa "Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta".

Sredstva za realizaciju Programa iz stavka (1) ove točke, u iznosu od 2.000.000,00 KM, plasirat će se putem Razvojne banke Federacije Bosne i Hercegovine, na revolving osnovi s rokom povrata sredstava na JRT Proračuna Federacije BiH do 2030. godine.

Kreditni poticaji, kao državna potpora male vrijednosti, dodjeljivat će se na period do sedam godina, grace periodom do dvije godine i kamatnom stopom do 2%.

Neutrošena sredstva i sredstva od naplaćenih glavnica iz plasiranih kredita, plasirat će se pod istim uvjetima do roka povrata na JRT utvrđenog u stavku (2) ove točke.

Sredstva iz stavka (2) ove točke dodat će se sredstvima koja se nalaze na depozitnom računu kod Razvojne banke Federacije Bosne i Hercegovine u periodu 2008 - 2015. godine i vode se na kontu "Dugoročni namjenski depozit Vlade Federacije BiH - Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta".

II.

Bitni elementi Programa "Kreditni poticaj razvoja, poduzetništva i obrta" su:

Svrha programa: Kreditni program ima za cilj pružiti financijsku potporu subjektima malog gospodarstva za produktivnije poslovanje i rast gospodarskih aktivnosti, a neophodna su im dodatna ulaganja u osnovna sredstva. Dodatna ulaganja omogućit će pokretanje nove i održavanje postojeće proizvodnje, pružanje usluga, veće iskorištavanje kapaciteta, održavanje postojećih radnih mjesta, očuvanje postojećeg broja subjekata malog gospodarstva, prevladavanje negativnih učinaka gospodarske krize i novo upošljavanje. Kredit se daje na temelju komisione kreditne linije koja će se koristiti putem Razvojne banke Federacije Bosne i Hercegovine. Do 30% odobrenih Kreditnih sredstava subjekti malog gospodarstva moći će koristiti za nabavku repromaterijala.

Kriteriji za izbor programa su: vrsta djelatnosti; namjena utroška sredstava; povećanje uposlenosti; izvori - način financiranja; broj uposlenih; ravnomjerniji regionalni razvoj (stupanj neuposlenosti); dosadašnji poticaji od strane Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta.

Korisnici kreditnih sredstava: Subjekti malog gospodarstva definirani po Zakonu o poticanju razvoja malog gospodarstva i Zakonu o obrtu i srodnim djelatnostima koji imaju sjedište na području Federacije Bosne i Hercegovine, nalaze se u većinskom vlasništvu državljana BiH te imaju najmanje 2 (dva) uposlena na neodređeno vrijeme.

III.

Javni natječaj za dodjelu financijskih sredstava iz točke I. ove odluke, koji raspisuje Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta, objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH", na web stranici Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta i u najmanje dvjema dnevnim novinama dostupnim na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine.

Zahtjevi za dodjelu kreditnih sredstava podnose se Federalnom ministarstvu razvoja, poduzetništva i obrta. Obradu

zahtjeva vršit će povjerenstvo koje imenuje federalni ministar razvoja, poduzetništva i obrta. Imenovano povjerenstvo, na temelju kriterija za izbor programa iz točke II. ove odluke, Javnog natječaja i Pravilnika o postupcima u provedbi programa razvoja malog gospodarstva ("Službene novine Federacije BiH", br. 50/13, 55/13 i 86/13), utvrđuje rang-listu potencijalnih korisnika kreditnih sredstva. S utvrđene rang-liste potencijalnih korisnika kreditnih sredstava, Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta dostavlja Razvojnoj banci Federacije Bosne i Hercegovine podnesene zahtjeve za dodjelu kreditnih sredstava na daljnju obradu sukladno procedurama Razvojne banke Federacije Bosne i Hercegovine.

Konačne odluke o dodjeli kreditnih sredstava donosi federalni ministar razvoja, poduzetništva i obrta.

Rezultati natječaja objavljuju se u "Službenim novinama Federacije BiH" i na web stranici Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta.

Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine zaključivat će ugovore o dodjeli kreditnih sredstava s korisnicima kredita, kao i osiguranje kreditnih sredstava. Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta vrši nadzor i provjeru namjenskog utroška kreditnih sredstava od strane korisnika sredstava, u suradnji s Razvojnom bankom Federacije Bosne i Hercegovine.

IV.

O utrošenim sredstvima iz točke I. ove odluke Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta izvješćivat će Federalno ministarstvo financija, a Federalno ministarstvo financija Vladu Federacije Bosne i Hercegovine u skladu sa Zakonom o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine.

V.

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 763/2016
01. travnja 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, v. r.

На основу члана 19. став (2) Закона о Влади Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 и 8/06), Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 47. сједници, одржаној 01.04.2016. године, доноси

ОДЛУКУ
О ОДОБРАВАЊУ УТРОШКА СРЕДСТАВА СА ПОЗИЦИЈЕ - ОСТАЛА ДОМАЋА ПОЗАЈМЉИВАЊА, БУЏЕТА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2016. ГОДИНУ, ФЕДЕРАЛНОМ МИНИСТАРСТВУ РАЗВОЈА, ПОДУЗЕТНИШТВА И ОБРТА

I

Одобрава се утрошак средстава утврђених у раздјелу 50. економски код 822600 - Остала домаћа позајмљивања, Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину ("Службене новине Федерације БиХ", број 102/15), Федералном министарству развоја, подузетништва и обрта, ради реализације Програма "Кредитни потицај развоја, подузетништва и обрта".

Средства за реализацију Програма из става (1) ове тачке, у износу од 2.000.000,00 КМ, пласират ће се путем Развојне банке Федерације Босне и Херцеговине, на револвинг основи са роком поврата средстава на ЈРТ Буџета Федерације БиХ до 2030. године.

Кредитни потицаји, као државна помоћ мале вриједности, ће се додјељивати на период до седам година, грејс периодом до двије године и каматном стопом до 2%.

Неутрошена средства и средства од наплаћених главница из пласираних кредита, пласират ће се под истим условима до рока поврата на ЈРТ утврђеног у ставу (2) ове тачке.

Средства из става (2) ове тачке додат ће се средствима која се налазе на депозитном рачуну код Развојне банке Федерације Босне и Херцеговине у периоду 2008 - 2015. године и воде се на конту "Дугорочни намјенски депозит Владе Федерације БиХ - Федерално министарство развоја, подузетништва и обрта".

II

Битни елементи Програма "Кредитни потицај развоја, подузетништва и обрта" су:

Сврха програма: Кредитни програм има за циљ да пружи финансијску подршку субјектима мале привреде за продуктивније пословање и раст привредних активности, а неопходна су им додатна улагања у основна средства. Додатна улагања ће омогућити покретање нове и одржавање постојеће производње, пружање услуга, веће искориштавање капацитета, одржавање постојећих радних мјеста, очување постојећег броја субјеката мале привреде, превазилажење негативних ефеката економске кризе и ново упошљавање. Кредит се даје на бази комисионе кредитне линије која ће се користити путем Развојне банке Федерације Босне и Херцеговине. До 30% одобрених кредитних средстава субјекти мале привреде моћи ће користити за набавку репроматеријала.

Критерији за избор програма су: врста дјелатности; намјена утрошка средстава; повећање упослености; извори - начин финансирања; број упослених; равномјернији регионални развој (степен неупослености); досадашњи потицаји од стране Федералног министарства развоја, подузетништва и обрта.

Корисници кредитних средстава: Субјекти мале привреде дефинисани по Закону о потицању развоја мале привреде и Закону о обрту и сродним дјелатностима који имају сједиште на подручју Федерације Босне и Херцеговине, налазе се у већинском власништву држављана Босне и Херцеговине те имају најмање 2 (два) упосленика на неодређено вријеме.

III

Јавни конкурс за додјелу финансијских средстава из тачке I ове одлуке расписује Федерално министарство развоја, подузетништва и обрта, који ће се објавити у "Службеним новинама Федерације БиХ", на web страници Федералног министарства развоја, подузетништва и обрта и у најмање двјема дневним новинама доступним на територији Федерације Босне и Херцеговине.

Захтјеви за додјелу кредитних средстава подносе се Федералном министарству развоја, подузетништва и обрта. Обраду захтјева вршиће комисија коју именује федерални министар развоја, подузетништва и обрта. Именована комисија, на основу критерија за избор програма из тачке II ове одлуке, Јавног конкурса и Правилника о поступцима у провођењу програма развоја мале привреде ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 50/13, 55/13 и 86/13), утврђује ранг-листу потенцијалних корисника кредитних средства. С утврђене ранг-листе потенцијалних корисника кредитних средстава, Федерално министарство развоја, подузетништва и обрта доставља Развојној банци Федерације Босне и Херцеговине поднесене захтјеве за додјелу кредитних средстава на даљу обраду у складу с процедурама Развојне банке Федерације Босне и Херцеговине.

Коначне одлуке о додјели кредитних средстава доноси федерални министар развоја, подузетништва и обрта.

Резултати конкурса објављују се у "Службеним новинама Федерације БиХ" и на web страници Федералног министарства развоја, подузетништва и обрта.

Развојна банка Федерације Босне и Херцеговине закључиват ће уговоре о додјели кредитних средстава с корисницима кредита, као и осигурање кредитних средстава. Федерално министарство развоја, подузетништва и обрта врши надзор и провјеру намјенског утрошка кредитних средстава од стране корисника кредитних средстава у сарадњи с Развојном банком Федерације Босне и Херцеговине.

IV

О утрошеним средствима из тачке I ове одлуке Федерално министарство развоја, подузетништва и обрта ће извјештавати Федерално министарство финансија, а Федерално министарство финансија Владу Федерације Босне и Херцеговине у складу са Законом о буџетима у Федерацији Босне и Херцеговине.

V

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В. број 763/2016
01. априла 2016. године
Сарајево

Премијер
Фадил Новалић, с. р.

709

Na osnovu člana 19. stav (2) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), a u vezi sa članom 232. Zakona o privrednim društvima ("Službene novine Federacije BiH", broj 81/15), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O SAZIVANJU 15. VANREDNE SKUPŠTINE DIONIČARA PRIVREDNOG DRUŠTVA "FEROELEKTRO" D.D. SARAJEVO

I.

Saziva se vanredna Skupština dioničara Privrednog društva Feroelektro d.d. koja će se održati u četvrtak 28.04.2016. godine u 15,00 sati, u skupštinskoj sali poslovne zgrade Energoinvest d.d. u ulici Hamdije Ćemerlića 2, Sarajevo.

II.

Za Skupštinu se predlaže sljedeći Dnevni red:

1. Izbor radnih tijela Skupštine:
   a) Predsjednika Skupštine (do izbora Predsjednika Skupštine predsjedava prisutni dioničar ili punomoćnik dioničara sa najvećim brojem dionica sa pravom glasa);
   b) Ovjerivača zapisnika,
      1. Enisa Dervišagić
      2. Sevleta Lagarija
   c) Imenuje se odbor za glasanje u sastavu:
      1. Adil Trgo, predsjednik
      2. Haris Abdičević, član
      3. Igbala Beganović, član
   d) Poslove zapisničara obavljat će Nedžada Kapidžić, notar iz Sarajeva.
2. Donošenje odluke o razrješenju dužnosti sva tri člana Nadzornog odbora Privrednog društva Feroelektro d.d. Sarajevo, zbog odbijanja usvajanja Godišnjeg izvještaja Društva za 2014. godinu sa Finansijskim izvještajem, Izvještajem revizora, Nadzornog odbora i Odbora za reviziju.
3. Donošenje Odluke o poništenju Odluke o privremenom imenovanju tri člana Nadzornog odbora Privrednog društva Feroelektro d.d. Sarajevo, usvojene na Skupštini 19.09.2015. godine.
4. Donošenje Odluke o izboru članova Nadzornog odbora Privrednog društva Feroelektro d.d. Sarajevo.
5. Donošenje Odluke o davanju odobrenja za zaključivanje ugovora članova Nadzornog odbora Privrednog društva Feroelektro d.d. Sarajevo sa Dioničkim društvom.
6. Donošenje Odluke o Izmjenama i dopunama Statuta Privrednog društva Feroelektro d.d. Sarajevo.

III.

Zadužuje se Federalno ministarstvo trgovine da, Obavještenje o sazivanju Skupštine društva iz tačke I. ove odluke objavi u dnevnom listu "Dnevni avaz", o sazivanju Skupštine obavijesti Komisiju za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine, osigura Listu dioničara kod Registra vrijednosnih papira u Federaciji Bosne i Hercegovine u skladu sa članom 229. stav (5) Zakona o privrednim društvima i da poduzme druge mjere i radnje u vezi sa organizacijom i održavanjem vanredne Skupštine dioničara.

IV.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 764/2016
01. aprila 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, s. r.

Na temelju članka 19. stavak (2) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), a u svezi sa člankom 232. Zakona o gospodarskim društvima ("Službene novine Federacije BiH", broj 81/15), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O SAZIVANJU 15. IZVANREDNE SKUPŠTINE DIONIČARA GOSPODARSKOG DRUŠTVA "FEROELEKTRO" D.D. SARAJEVO

I.

Saziva se izvanredna Skupština dioničara Gospodarskog društva Feroelektro d.d. koja će se održati u četvrtak 28.04.2016. godine u 15,00 sati, u skupštinskoj sali poslovne zgrade Energoinvest d.d. u ulici Hamdije Ćemerlića 2, Sarajevo.

II.

Za Skupštinu se predlaže sljedeći Dnevni red:

1. Izbor radnih tijela Skupštine:
   a) Predsjednika Skupštine (do izbora Predsjednika Skupštine predsjedava prisutni dioničar ili punomoćnik dioničara sa najvećim brojem dionica sa pravom glasa);
   b) Ovjerivača zapisnika,
      1. Enisa Dervišagić
      2. Sevleta Lagarija
   c) Imenuje se odbor za glasovanje u sastavu:
      1. Adil Trgo, predsjednik
      2. Haris Abdičević, član
      3. Igbala Beganović, član
   d) Poslove zapisničara obavljat će Nedžada Kapidžić, notar iz Sarajeva.
2. Donošenje odluke o razrješenju dužnosti sva tri člana Nadzornog odbora Gospodarskog društva Feroelektro d.d. Sarajevo, zbog odbijanja usvajanja Godišnjeg

izvješća Društva za 2014. godinu sa Financijskim izvješćem, Izvješćem revizora, Nadzornog odbora i Odbora za reviziju.

3. Donošenje Odluke o poništenju Odluke o privremenom imenovanju tri člana Nadzornog odbora Gospodarskog društva Feroelektro d.d. Sarajevo, usvojene na Skupštini 19.09.2015. godine.
4. Donošenje Odluke o izboru članova Nadzornog odbora Gospodarskog društva Feroelektro d.d. Sarajevo.
5. Donošenje Odluke o davanju odobrenja za zaključivanje ugovora članova Nadzornog odbora Gospodarskog društva Feroelektro d.d. Sarajevo sa Dioničkim društvom.
6. Donošenje Odluke o Izmjenama i dopunama Statuta Gospodarskog društva Feroelektro d.d. Sarajevo.

III.

Zadužuje se Federalno ministarstvo trgovine da, Obavještenje o sazivanju Skupštine društva iz točke I. ove odluke objavi u dnevnom listu "Dnevni avaz", o sazivanju Skupštine obavijesti Povjerenstvo za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine, osigura Listu dioničara kod Registra vrijednosnih papira u Federaciji Bosne i Hercegovine sukladno članku 229. stavak (5) Zakona o gospodarskim društvima i da poduzme druge mjere i radnje u svezi sa organiziranjem i održavanjem izvanredne Skupštine dioničara.

IV.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 764/2016
01. travnja 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, v. r.

На основу члана 19. став (2) Закона о Влади Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 и 8/06), а у вези са чланом 232. Закона о привредним друштвима ("Службене новине Федерације БиХ", број 81/15), Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 47. сједници, одржаној 01.04.2016. године, доноси

ОДЛУКУ
О САЗИВАЊУ 15. ВАНРЕДНЕ СКУПШТИНЕ ДИОНИЧАРА ПРИВРЕДНОГ ДРУШТВА "ФЕРОЕЛЕКТРО" Д.Д. САРАЈЕВО

I

Сазива се ванредна Скупштина дионичара Привредног друштва Фероелектро д.д. која ће се одржати у четвртак 28.04.2016. године у 15,00 сати, у скупштинској сали пословне зграде Енергоинвест д.д. у улици Хамдије Ћемерлића 2, Сарајево.

II

За Скупштину се предлаже сљедећи Дневни ред:

1. Избор радних тијела Скупштине:
   - а) Предсједника Скупштине (до избора Предсједника Скупштине предсједава присутни дионичар или пуномоћник дионичара са највећим бројем дионица са правом гласа);
   - б) Овјеривача записника,
     1. Ениса Дервишагић
     2. Севлета Лагарија
   - ц) Именује се одбор за гласање у саставу:
     1. Адил Трго, предсједник
     2. Харис Абдичевић, члан
     3. Игбала Бегановић, члан
   - д) Послове записничара обављаће Нецада Капицић, нотар из Сарајева.
2. Доношење одлуке о разрјешењу дужности сва три члана Надзорног одбора Привредног друштва Фероелектро д.д. Сарајево, због одбијања усвајања Годишњег извјештаја Друштва за 2014. годину са Финансијским извјештајем, Извјештајем ревизора, Надзорног одбора и Одбора за ревизију.
3. Доношење Одлуке о поништењу Одлуке о привременом именовању три члана Надзорног одбора Привредног друштва Фероелектро д.д. Сарајево, усвојене на Скупштини 19.09.2015. године.
4. Доношење Одлуке о избору чланова Надзорног одбора Привредног друштва Фероелектро д.д. Сарајево.
5. Доношење Одлуке о давању одобрења за закључивање уговора чланова Надзорног одбора Привредног друштва Фероелектро д.д. Сарајево са Дионичким друштвом.
6. Доношење Одлуке о Измјенама и допунама Статута Привредног друштва Фероелектро д.д. Сарајево.

III

Задужује се Федерално министарство трговине да, Обавјештење о сазивању Скупштине друштва из тачке I ове одлуке објави у дневном листу "Дневни аваз", о сазивању Скупштине обавијести Комисију за вриједносне папире Федерације Босне и Херцеговине, осигура Листу дионичара код Регистра вриједносних папира у Федерацији Босне и Херцеговине у складу са чланом 229. став (5) Закона о привредним друштвима и да подузме друге мјере и радње у вези са организацијом и одржавањем ванредне Скупштине дионичара.

IV

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавиће се у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В. број 764/2016
01. априла 2016. године
Сарајево

Премијер
Фадил Новалић, с. р.

710

Na osnovu člana 19. stav (2) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), a u vezi sa članom 9. st. (1), (2) i (3) Zakona o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija Federacije Bosne i Hercegovine i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 12/09), Vlada Federacije Bosne i Flercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O DAVANJU PRETHODNE SAGLASNOSTI NA MJESEČNU NAKNADU VRŠILACA DUŽNOSTI PREDSJEDNIKA I ČLANOVA NADZORNOG ODBORA PRIVREDNOG DRUŠTVA "BH-GAS" D.O.O. SARAJEVO

I.

Daje se prethodna saglasnost na mjesečnu naknadu vršilaca dužnosti predsjednika i članova Nadzornog odbora privrednog društva "BH-Gas" d.o.o. Sarajevo, i to:

1. Armin Zulkić, v.d. predsjednik, mjesečna naknada utvrđena Ugovorom o angažmanu v.d. predsjednika Nadzornog odbora,
2. Ferid Bučo, v.d. član, mjesečna naknada utvrđena Ugovorom o angažmanu v.d. člana/potpredsjednika Nadzornog odbora,
3. Edin Dilberović, v.d. član, mjesečna naknada utvrđena Ugovorom o angažmanu v.d. člana/potpredsjednika Nadzornog odbora član,
4. Nermina Đugum, v.d. član, mjesečna naknada utvrđena Ugovorom o angažmanu v.d. člana/potpredsjednika Nadzornog odbora,
5. Amra Salihović, v.d. član, mjesečna naknada utvrđena Ugovorom o angažmanu v.d. člana/potpredsjednika Nadzornog odbora.

II.

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 765/2016
01. aprila 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, s. r.

Na temelju članka 19. stavak (2) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), a u svezi s člankom 9. st. (1), (2) i (3) Zakona o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija Federacije Bosne i Hercegovine i javnih poduzeća u većinskom vlasništvu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 12/09), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O DAVANJU PRETHODNE SUGLASNOSTI NA MJESEČNU NAKNADU VRŠITELJA DUŽNOSTI PREDSJEDNIKA I ČLANOVA NADZORNOG ODBORA GOSPODARSKOG DRUŠTVA "BH-GAS" D.O.O. SARAJEVO

I.

Daje se prethodna suglasnost na mjesečnu naknadu vršitelja dužnosti predsjednika i članova Nadzornog odbora gospodarskog društva "BH-Gas" d.o.o. Sarajevo, i to:

1. Armin Zulkić, v.d. predsjednik, mjesečna naknada utvrđena Ugovorom o angažmanu v.d. predsjednika Nadzornog odbora,
2. Ferid Bučo, v.d. član, mjesečna naknada utvrđena Ugovorom o angažmanu v.d. člana/potpredsjednika Nadzornog odbora,
3. Edin Dilberović, v.d. član, mjesečna naknada utvrđena Ugovorom o angažmanu v.d. člana/potpredsjednika Nadzornog odbora član,
4. Nermina Đugum, v.d. član, mjesečna naknada utvrđena Ugovorom o angažmanu v.d. člana/potpredsjednika Nadzornog odbora,
5. Amra Salihović, v.d. član, mjesečna naknada utvrđena Ugovorom o angažmanu v.d. člana/potpredsjednika Nadzornog odbora.

II.

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 765/2016
01. travnja 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, v. r.

На основу члана 19. став (2) Закона о Влади Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 и 8/06), а у вези са чланом 9. ст. (1), (2) и (3) Закона о плаћама и другим материјалним правима чланова органа управљања институција Федерације Босне и Херцеговине и јавних предузећа у већинском власништву Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 12/09), Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 47. сједници, одржаној 01.04.2016. године, доноси

ОДЛУКУ
О ДАВАЊУ ПРЕТХОДНЕ САГЛАСНОСТИ НА МЈЕСЕЧНУ НАКНАДУ ВРШИЛАЦА ДУЖНОСТИ ПРЕДСЈЕДНИКА И ЧЛАНОВА НАДЗОРНОГ ОДБОРА ПРИВРЕДНОГ ДРУШТВА "БХ-ГАС" Д.О.О. САРАЈЕВО

I

Даје се претходна сагласност на мјесечну накнаду вршилаца дужности предсједника и чланова Надзорног одбора привредног друштва "БХ-Гас" д.о.о. Сарајево, и то:

1. Армин Зулкић, в.д. предсједник, мјесечна накнада утврђена Уговором о ангажману в.д. предсједника Надзорног одбора,
2. Ферид Бучо, в.д. члан, мјесечна накнада утврђена Уговором о ангажману в.д. члана/потпредсједника Надзорног одбора,
3. Един Дилберовић, в.д. члан, мјесечна накнада утврђена Уговором о ангажману в.д. члана/потпредсједника Надзорног одбора члан,
4. Нермина Ђугум, в.д. члан, мјесечна накнада утврђена Уговором о ангажману в.д. члана/потпредсједника Надзорног одбора,
5. Амра Салиховић, в.д. члан, мјесечна накнада утврђена Уговором о ангажману в.д. члана/потпредсједника Надзорног одбора.

II

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В. број 765/2016
01. априла 2016. године
Сарајево

Премијер
Фадил Новалић, с. р.

711

Na osnovu člana 19. stav (2) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), a u vezi sa članom 8. stav (1) Zakona o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija Federacije Bosne i Hercegovine i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 12/09), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O DAVANJU PRETHODNE SAGLASNOSTI NA MJESEČNU NETO PLAĆU GENERALNOG DIREKTORA PRIVREDNOG DRUŠTVA JP "ELEKTROPRIVREDA HZ HB" D.D. MOSTAR

I.

Daje se prethodna saglasnost na mjesečnu neto plaću generalnog direktora privrednog društva JP "Elektroprivreda HZ HB" d.d. Mostar, i to:

- Marinko Gilja, generalni direktor, mjesečna neto plaća utvrđena Ugovorom o pravima i obavezama generalnog direktora Društva, broj: I-1872/16 od 17.02.2016. godine.

II.

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 766/2016
01. aprila 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, s. r.

Na temelju članka 19. stavak (2) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), a u svezi s člankom 8. stavak (1) Zakona o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija Federacije Bosne i Hercegovine i javnih poduzeća u većinskom vlasništvu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 12/09), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O DAVANJU PRETHODNE SUGLASNOSTI NA MJESEČNU NETO PLAĆU GENERALNOG RAVNATELJA GOSPODARSKOG DRUŠTVA JP "ELEKTROPRIVREDA HZ HB" D.D. MOSTAR

I.

Daje se prethodna suglasnost na mjesečnu neto plaću generalnog ravnatelja gospodarskog društva JP "Elektroprivreda HZ HB" d.d. Mostar, i to:

- Marinko Gilja, generalni ravnatelj, mjesečna neto plaća utvrđena Ugovorom o pravima i obvezama generalnog ravnatelja Društva, broj: I-1872/16 od 17.02.2016. godine.

II.

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 766/2016
01. travnja 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, v. r.

На основу члана 19. став (2) Закона о Влади Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 и 8/06), а у вези са чланом 8. став (1) Закона о плаћама и другим материјалним правима чланова органа управљања институција Федерације Босне и Херцеговине и јавних предузећа у већинском власништву Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 12/09), Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 47. сједници, одржаној 01.04.2016. године, доноси

ОДЛУКУ
О ДАВАЊУ ПРЕТХОДНЕ САГЛАСНОСТИ НА МЈЕСЕЧНУ НЕТО ПЛАЋУ ГЕНЕРАЛНОГ ДИРЕКТОРА ПРИВРЕДНОГ ДРУШТВА ЈП "ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА ХЗ ХБ" Д.Д. МОСТАР

I

Даје се претходна сагласност на мјесечну нето плаћу генералног директора привредног друштва ЈП "Електропривреда ХЗ ХБ" д.д. Мостар, и то:

- Маринко Гиља, генерални директор, мјесечна нето плаћа утврђена Уговором о правима и обавезама генералног директора Друштва, број: I-1872/16 од 17.02.2016. године.

II

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В. број 766/2016
01. априла 2016. године
Сарајево

Премијер
Фадил Новалић, с. р.

712

Na osnovu člana 19. stav (2) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06) i člana 6. stav (3) Uredbe o podsticanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije i određivanju naknada za podsticanje ("Službene novine Federacije BiH", broj 48/14), na prijedlog Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O DAVANJU SAGLASNOSTI NA PLANIRANI IZNOS SREDSTAVA ZA POKRIVANJE TROŠKOVA RADA I ADMINISTRIRANJA OPERATORA ZA OIEiEK U 2016. GODINI

I.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine daje saglasnost na finansijska sredstva u iznosu od 666.258,44 KM, a koja su po ocjeni Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije potrebna za pokrivanje troškova rada i administriranja Operatora za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju u 2016. godini.

II.

Zadužuje se Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju da uskladi Finansijski plan - Budžet Operatora za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju za 2016. godinu, sa odredbama iz tačke I. ove odluke.

III.

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 768/2016
01. aprila 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, s. r.

Temeljem članka 19. stavak (2) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06) i članka 6. stavak (3) Uredbe o podsticanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i učinkovite kogeneracije i određivanju naknada za podsticanje ("Službene novine Federacije BiH", broj 48/14), na prijedlog Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O DAVANJU SUGLASNOSTI NA PLANIRANI IZNOS SREDSTAVA ZA POKRIVANJE TROŠKOVA RADA I ADMINISTRIRANJA OPERATORA ZA OIEiEK U 2016. GODINI

I.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine daje suglasnost na financijska sredstva u iznosu od 666.258,44 KM, a koja su po ocjeni Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije

potrebita za pokrivanje troškova rada i administriranja Operatora za obnovljive izvore energije i učinkovitu kogeneraciju u 2016. godini.

II.

Zadužuje se Operator za obnovljive izvore energije i učinkovitu kogeneraciju da uskladi Financijski plan - Budžet Operatora za obnovljive izvore energije i učinkovitu kogeneraciju za 2016. godinu, sa odredbama iz točke I. ove odluke.

III.

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 768/2016
01. travnja 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, v. r.

На основу члана 19. став (2) Закона о Влади Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 и 8/06) и члана 6. став (3) Уредбе о подстицању производње електричне енергије из обновљивих извора енергије и ефикасне когенерације и одређивању накнада за подстицање ("Службене новине Федерације БиХ", број 48/14), на приједлог Федералног министарства енергије, рударства и индустрије, Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 47. сједници, одржаној 01.04.2016. године, доноси

ОДЛУКУ
О ДАВАЊУ САГЛАСНОСТИ НА ПЛАНИРАНИ ИЗНОС СРЕДСТАВА ЗА ПОКРИВАЊЕ ТРОШКОВА РАДА И АДМИНИСТРИРАЊА ОПЕРАТОРА ЗА ОИЕиЕК У 2016. ГОДИНИ

I

Влада Федерације Босне и Херцеговине даје сагласност на финансијска средства у износу од 666.258,44 КМ, а која су по оцјени Федералног министарства енергије, рударства и индустрије потребна за покривање трошкова рада и администрирања Оператора за обновљиве изворе енергије и ефикасну когенерацију у 2016. години.

II

Задужује се Оператор за обновљиве изворе енергије и ефикасну когенерацију да усклади Финансијски план - Буџет Оператора за обновљиве изворе енергије и ефикасну когенерацију за 2016. годину, са одредбама из тачке I ове одлуке.

III

Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В. број 768/2016
01. априла 2016. године
Сарајево

Премијер
Фадил Новалић, с. р.

713

Na osnovu čl. 29. i 37. Zakona o izvršavanju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 102/15), na prijedlog federalnog ministra poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU
O USVAJANJU PROGRAMA UTROŠKA SREDSTAVA SA KRITERIJIMA RASPODJELE SREDSTAVA "SUBVENCIJE PRIVATNIM PODUZEĆIMA I PODUZETNICIMA - POTICAJ ZA VETERINARSTVO" UTVRĐENOG BUDŽETOM FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2016. GODINU FEDERALNOM MINISTARSTVU POLJOPRIVREDE, VODOPRIVREDE I ŠUMARSTVA

I.

Usvaja se Program utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava "Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima - Poticaj za veterinarstvo" utvrđenog Budžetom Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 102/15) (u daljem tekstu: Program).

Sredstva za realizaciju Programa iz stava (1) ove tačke isplatit će se sa razdjela 24. pozicija 6145 "Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima - Poticaj za veterinarstvo", utvrđenog Budžetom Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu u iznosu od 2.500.000 KM (u daljem tekstu: Budžet).

II.

Realizacija Programa iz tačke I. ove odluke vršit će se u zavisnosti od ostvarenih prihoda u Budžetu Federacije Bosne i Hercegovine.

III.

Program iz tačke I. ove odluke sastavni je dio ove odluke.

IV.

Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljem tekstu: Federalno ministarstvo) će Programom raspoređena sredstva dostaviti njihovim korisnicima koji su ih dužni koristiti u skladu sa Zakonom o izvršavanju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu i Zakonom o veterinarstvu ("Službene novine Federacije BiH", broj 46/00).

V.

Za realizaciju ove odluke zadužuju se Federalno ministarstvo i Federalno ministarstvo financija/Federalno ministarstvo finansija, svako u okviru svoje nadležnosti.

VI.

O utrošenim sredstvima iz tačke I. ove odluke Federalno ministarstvo je dužno podnositi tromjesečni izvještaj Federalnom ministarstvu financija/Federalnom ministarstvu finansija.

VII.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 769/2016
01. aprila 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, s. r.

PROGRAM
UTROŠKA SREDSTAVA SA KRITERIJIMA RASPODJELE "SUBVENCIJE PRIVATNIM PODUZEĆIMA I PODUZETNICIMA - POTICAJ ZA VETERINARSTVO" UTVRĐENIH BUDŽETOM FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2016. GODINU FEDERALNOM MINISTARSTVU POLJOPRIVREDE, VODOPRIVREDE I ŠUMARSTVA

UVOD

Programom utroška sredstava "Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima - Poticaj za veterinarstvo" za 2016. godinu obuhvaćeno je finansiranje provođenja mjera sprječavanja širenja i iskorjenjivanja zaraznih bolesti koje su zakonska

obaveza shodno visini odobrenih sredstava u Budžetu Federacije BiH za 2016. godinu.

Tokom 2016. godine u Federaciji BiH nastaviti će se dijagnostičko ispitivanje na tuberkulozu i brucelozu goveda, kako bi utvrdili zdravstveni status stada i osigurali minimalni uslovi za plasman naših proizvoda na strano tržište.

U 2016. godini nastaviti će se realizacija Programa za suzbijanje i kontrolu bruceloze kod ovaca i koza u Federaciji BiH.

Rezultati dijagnostičkog ispitivanje na zarazne bolesti su pokazatelj epizootiološke situacije u Federaciji BiH i omogućavaju blagovremeno poduzimanje mjera na suzbijanju, sprječavanju širenja i iskorjenjivanju zaraznih bolesti.

Proizvodnja sigurnog proizvoda i dalje je osnovni cilj kada je u pitanju realizacija ovog programa, sa tim razlogom provodi se službeno uzorkovanje namirnica životinjskog porijekla kako bi se utvrdile smjernice za dalje preventivno djelovanje.

USLOVI ZA KORIŠTENJE SREDSTAVA PROGRAMA

U svrhu ostvarenja uslova za izvoz mlijeka na tržište EU kao i tržište susjednih zemalja neophodno je provesti dijagnostičko ispitivanje mliječnih goveda na brucelozu, tuberkulozu i enzotsku leukozu.

Tokom 2016. godine iz ovog Programa finansirati će se dijagnostičko ispitivanje na brucelozu i tuberkulozu svih mliječnih goveda i njihovog ženskog pomlatka namijenjenog za dalji uzgoj. Na tuberkulozu će se ispitati sva ženska grla starija od šest sedmica, a na brucelozu starija od 12 mjeseci pod uslovom da period od prethodnog ispitivanja na obje bolesti nije kraći od šest (6) mjeseci.

Cijepljenje ovaca i koza starosti od 3 do 6 mjeseci protiv bruceloze provoditi će se i ove godine na cijelom području Federacije BiH. Sredstva za realizaciju vakcinacije malih preživača protiv bruceloze u 2016. godini osigurao je Ured za veterinarstvo BiH. Sve detalje o načinu implementacije i uslovima za njenu realizaciju propisati će Ured za veterinarstvo BiH putem posebnog Uputstva.

Iz sredstava ovog Programa finansirati će se uzimanje uzoraka i dijagnostičko ispitivanje na bovinu spongioformnu encefalopatiju (BSE ili kravlje ludilo) životinja čiji je uzrok uginuća nepoznate etiologije, a životinje su prije uginuća pokazale poremećaj središnjeg živčanog sistema.

Dijagnostičko ispitivanje službenih uzoraka na prisutnost salmonele kod žive peradi provesti će se na odobrenim ili registrovanim farmama, sa ciljem provjere njihovih programa samokontrole, a prema posebnom Planu kojeg će donijeti Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

Službeno uzorkovanje namirnica životinjskog porijekla provesti će se u skladu sa posebnim Planom kojeg će donijeti Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

Iz Programa će se finansirati dijagnostičko ispitivanje životinja, na gazdinstvima, u slučaju utvrđivanja bolesti zoonotičnog karaktera (bruceloza i Q - groznica).

U skladu sa Zakonom o zaštiti i dobrobiti životinja ("Službeni glasnik BiH", broj 29/09), iz Programa će se sufinansirati provođenje propisanih mjera zdravstvene zaštite pasa lutalica u registrovanim azilima za pse.

Iz Programa će se finansirati Projekti bitni za izradu strategije u kontroli zdravlja i dobrobiti životinja i laboratorijske dijagnostike.

U skladu sa članom 8. Pravilnika o postupku isplate naknade štete za neškodljivo uklonjene seropozitivne životinje ("Službene novine Federacije BiH", broj 98/12), iz Programa će se i u 2016. godini nastaviti finansirati naknada vlasnicima neškodljivo uklonjenih životinja u iznosu od 50% procijenjene vrijednosti životinje.

Programom je predviđeno finansiranje nerealiziranih obaveza iz 2014. i 2015. godine.

Iz Programa je predviđeno finansiranje seminara, savjetovanja i radionica u skladu sa Programom obuke službenih veterinara na teritoriji Federacije BiH za period 2014. - 2016. godine ("Službene novine Federacije BiH", broj 19/14).

Sredstva u iznosu od **2.500.000,00 KM** raspoređuju se za minimalni obim veterinarskih aktivnosti u 2016. godini kako se vidi iz slijedećih pregleda:

Red. Broj	NAZIV PROGRAMA	SVRHA PROGRAMA	KRITERIJ ZA RASPODJELU	IZNOS	IZVORI SREDSTAVA	ORGANIZACIJA KOJA PRIMA TRANSFER
1.	**OTKRIVANJE SUZBIJANJE I ISKORJENJIVANJE ZARAZNIH BOLESTI ŽIVOTINJA**	**A)** Kontrola zaraznih oboljenja bruceloze, tuberkuloze, salmoneloze i BSE-a. Na tuberkulozu će se ispitati sva ženska grla starija od šest sedmica, a na brucelozu starija od 12 mjeseci pod uslovom da period od prethodnog ispitivanja na obje bolesti nije kraći od šest (6) mjeseci. Uzimanje uzoraka i dijagnostičko ispitivanje na bovinu spongioformnu encefalopatiju (BSE ili kravlje ludilo) životinja čiji je uzrok uginuća nepoznat etiologije, a životinje su prije uginuća pokazale poremećaj središnjeg živčanog sistema. Dijagnostičko ispitivanje službenih uzoraka na prisutnost salmonele kod žive peradi u odobrenim ili registrovanim farmama. Dijagnostičko ispitivanje u slučaju utvrđivanja bolesti zoonotičnog karaktera (bruceloza i Q - groznica).	- Broj uzetih uzoraka i broj ispitanih uzoraka. - Za veterinarske organizacije cijena uzimanja uzoraka krvi 5,00 KM tuberkulinizacija 15 KM, uzimanje uzoraka za pretragu na BSE 50,00 KM, - Za dijagnostičke ustanove cijena laboratorijske pretrage za brucelozu Roze Bengal test 6,00 KM i RVK test 17 KM, Q-groznicu 6,00 KM, salmonelu 30,00 KM iza BSE 45,00 KM U cijene je uračunat PDV.	**2.095.000,00 KM**	**PRORAČUN FEDERACIJE BiH**	Veterinarske organizacije, veterinarske dijagnostičke ustanove
		B) Nadoknada štete za ubijene i neškodljivo uklonjene životinje u 2016. godini	- Broj neškodljivo uklonjenih životinja po tržišnoj cijeni na dan uklanjanja po kriterijima propisanim Pravilnikom o postupku isplate nadoknade štete za neškodljivo uklonjene seropozitivne životinje ("Službene novine Federacije BiH", broj 98/12)	**70.000,00 KM**		Fizička i pravna lica - vlasnici neškodljivo uklonjenih životinja
		C) Educiranje vlasnika životinja i dodatno obrazovanje doktora veterinarske medicine putem savjetovanja i seminara	- Broj održanih savjetovanja i seminara prema Planu educiranja u 2016. godini, štampanje brošura i drugog edukativnog materijala	**30.000,00 KM**		Organizatori seminara, savjetovanja, kurseva i sajmova
		D) Praćenje zdravstvene ispravnosti namirnica životinjskog porijekla u odobrenim i registrovanim objektima	- Broj ispitanih službenih uzoraka na temelju Plana službenog uzorkovanja	**90.000,00 KM**		Veterinarske dijagnostičke ustanove
		E) Sufinansiranje provođenja propisanih mjera zdravstvene zaštite pasa lutalica u registrovanim azilima za pse	- Broj tretiranih pasa	**10.000,00 KM**		Registrovani azili za pse
		F) Projekti bitni za izradu strategije u kontroli zdravlja i dobrobiti životinja i laboratorijske dijagostike	- Javni poziv	**190.000,00 KM**		Veterinarske organizacije i veterinarske dijagnostičke ustanove
		G) Finansiranje nerealiziranih obaveza iz 2014. i 2015. godine	- Dostavljeni izvještaji i zahtjevi za isplatu sredstava veterinarskih dijagnostičkih ustanova i veterinarskih organizacija	**15.000,00 KM**		Veterinarske organizacije i veterinarske dijagnostičke ustanove
		UKUPNO		**2.500.000,00 KM**		

Ministar
Mr. sci. **Šemsudin Dedić**, s. r.

Na temelju čl. 29. i 37. Zakona o izvršavanju Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 102/15), na prijedlog federalnog ministra poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

ODLUKU

O USVAJANJU PROGRAMA UTROŠKA SREDSTAVA SA KRITERIJIMA RASPODJELE SREDSTAVA "SUBVENCIJE PRIVATNIM PODUZEĆIMA I PODUZETNICIMA - POTICAJ ZA VETERINARSTVO" UTVRĐENOG PRORAČUNOM FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2016. GODINU FEDERALNOM MINISTARSTVU POLJOPRIVREDE, VODOPRIVREDE I ŠUMARSTVA

I.

Usvaja se Program utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava "Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima - Poticaj za veterinarstvo" utvrđenog Proračunom Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu ("Službene novine Federacije BiH", broj 102/15) (u daljnjem tekstu: Program).

Sredstva za realizaciju Programa iz stavka (1) ove točke isplatit će se sa razdjela 24. pozicija 6145 "Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima - Poticaj za veterinarstvo", utvrđenog Proračunom Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu u iznosu od 2.500.000 KM (u daljnjem tekstu: Proračun).

II.

Realizacija Programa iz točke I. ove odluke vršit će se u zavisnosti od ostvarenih prihoda u Proračunu Federacije Bosne i Hercegovine.

III.

Program iz točke I. ove odluke sastavni je dio ove odluke.

IV.

Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo) će Programom raspoređena sredstva dostaviti njihovim korisnicima koji su ih dužni koristiti sukladno Zakonu o izvršavanju Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu i Zakonom o veterinarstvu ("Službene novine Federacije BiH", broj 46/00).

V.

Za realizaciju ove odluke zadužuju se Federalno ministarstvo i Federalno ministarstvo financija/Federalno ministarstvo finansija, svako u okviru svoje mjerodavnosti.

VI.

O utrošenim sredstvima iz točke I. ove odluke Federalno ministarstvo je dužno podnositi tromjesečno izvješće Federalnom ministarstvu financija/Federalnom ministarstvu finansija.

VII.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 769/2016
01. travnja 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, v. r.

PROGRAM

UTROŠKA SREDSTAVA SA KRITERIJIMA RASPODJELE "SUBVENCIJE PRIVATNIM PODUZEĆIMA I PODUZETNICIMA - POTICAJ ZA VETERINARSTVO" UTVRĐENIH PRORAČUNOM FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2016. GODINU FEDERALNOM MINISTARSTVU POLJOPRIVREDE, VODOPRIVREDE I ŠUMARSTVA

UVOD

Programom utroška sredstava "Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima - Poticaj za veterinarstvo" za 2016. godinu obuhvaćeno je financiranje provedbe mjera sprječavanja širenja i iskorjenjivanja zaraznih bolesti koje su zakonska obveza shodno visini odobrenih sredstava u Proračunu Federacije BiH za 2016. godinu.

Tijekom 2016. godine u Federaciji BiH nastaviti će se dijagnostičko ispitivanje na tuberkulozu i brucelozu goveda, kako bi utvrdili zdravstveni status stada i osigurali minimalni uvjeti za plasman naših proizvoda na strano tržište.

U 2016. godini nastaviti će se realizacija Programa za suzbijanje i kontrolu bruceloze kod ovaca i koza u Federaciji BiH.

Rezultati dijagnostičkog ispitivanje na zarazne bolesti su pokazatelj epizootiološke situacije u Federaciji BiH i omogućavaju pravovremeno poduzimanje mjera na suzbijanju, sprječavanju širenja i iskorjenjivanju zaraznih bolesti.

Proizvodnja sigurnog proizvoda i dalje je temeljni cilj kada je u pitanju realizacija ovog programa, sa tim razlogom provodi se službeno uzorkovanje namirnica životinjskog podrijetla kako bi se utvrdile smjernice za daljnje preventivno djelovanje.

UVJETI ZA KORIŠTENJE SREDSTAVA PROGRAMA

U svrhu ostvarenja uvjeta za izvoz mlijeka na tržište EU kao i tržište susjednih zemalja neophodno je provesti dijagnostičko ispitivanje mliječnih goveda na brucelozu, tuberkulozu i enzotsku leukozu.

Tijekom 2016. godine iz ovog Programa financirati će se dijagnostičko ispitivanje na brucelozu i tuberkulozu svih mliječnih goveda i njihovog ženskog pomlatka namijenjenog za daljnji uzgoj. Na tuberkulozu će se ispitati sva ženska grla starija od šest tjedana, a na brucelozu starija od 12 mjeseci pod uvjetom da period od prethodnog ispitivanja na obje bolesti nije kraći od šest (6) mjeseci.

Cijepljenje ovaca i koza starosti od 3 do 6 mjeseci protiv bruceloze provoditi će se i ove godine na cijelom području Federacije BiH. Sredstva za realizaciju vakcinacije malih preživača protiv bruceloze u 2016. godini osigurao je Ured za veterinarstvo BiH. Sve detalje o načinu implementacije i uvjetima za njenu realizaciju propisati će Ured za veterinarstvo BiH putem posebnog Naputka.

Iz sredstava ovog Programa financirati će se uzimanje uzoraka i dijagnostičko ispitivanje na bovinu spongioformnu encefalopatiju (BSE ili kravlje ludilo) životinja čiji je uzrok uginuća nepoznate etiologije, a životinje su prije uginuća pokazale poremećaj središnjeg nervnog sustava.

Dijagnostičko ispitivanje službenih uzoraka na prisutnost salmonele kod žive peradi provesti će se na odobrenim ili registriranim farmama, sa ciljem provjere njihovih programa samokontrole, a prema posebnom Planu kojeg će donijeti Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

Službeno uzorkovanje namirnica životinjskog podrijetla provesti će se sukladno posebnim Planom kojeg će donijeti Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

Iz Programa će se financirati dijagnostičko ispitivanje životinja, na gazdinstvima, u slučaju utvrđivanja bolesti zoonotičnog karaktera (bruceloza i Q - groznica).

Sukladno Zakonu o zaštiti i dobrobiti životinja ("Službeni glasnik BiH", broj 29/09), iz Programa će se sufinancirati provedba propisanih mjera zdravstvene zaštite pasa lutalica u registriranim azilima za pse.

Iz Programa će se financirati Projekti bitni za izradu strategije u kontroli zdravlja i dobrobiti životinja i laboratorijske dijagnostike.

Sukladno članku 8. Pravilnika o postupku isplate naknade štete za neškodljivo uklonjene seropozitivne životinje ("Službene novine Federacije BiH", broj 98/12), iz Programa će se i u 2016. godini nastaviti financirati naknada vlasnicima neškodljivo uklonjenih životinja u iznosu od 50% procijenjene vrijednosti životinje.

Programom je predviđeno financiranje nerealiziranih obveza iz 2014. i 2015. godine.

Iz Programa je predviđeno financiranje seminara, savjetovanja i radionica sukladno Programu obuke službenih veterinara na teritoriji Federacije BiH za period 2014. - 2016. godine ("Službene novine Federacije BiH", broj 19/14).

Sredstva u iznosu od **2.500.000,00 KM** raspoređuju se za minimalni obujam veterinarskih aktivnosti u 2016. godini kako se vidi iz slijedećih pregleda:

Red. Broj	NAZIV PROGRAMA	SVRHA PROGRAMA	KRITERIJ ZA RASPODJELU	IZNOS	IZVORI SREDSTAVA	ORGANIZACIJA KOJA PRIMA TRANSFER
1.	**OTKRIVANJE SUZBIJANJE I ISKORJENJIVANJE ZARAZNIH BOLESTI ŽIVOTINJA**	**A)** Kontrola zaraznih oboljenja bruceloze, tuberkuloze, salmoneloze i BSE-a. Na tuberkulozu će se ispitati sva ženska grla starija od šest tjedana, a na brucelozu starija od 12 mjeseci pod uvjetom da period od prethodnog ispitivanja na obje bolesti nije kraći od šest (6) mjeseci. Uzimanje uzoraka i dijagnostičko ispitivanje na bovinu spongioformnu encefalopatiju (BSE ili kravlje ludilo) životinja čiji je uzrok uginuća nepoznat etiologije, a životinje su prije uginuća pokazale poremećaj središnjeg živčanog sustava. Dijagnostičko ispitivanje službenih uzoraka na prisutnost salmonele kod žive peradi u odobrenim ili registriranim farmama. Dijagnostičko ispitivanje u slučaju utvrđivanja bolesti zoonotičnog karaktera (bruceloza i Q - groznica).	- Broj uzetih uzoraka i broj ispitanih uzoraka. - Za veterinarske organizacije cijena uzimanja uzoraka krvi 5,00 KM tuberkulinizacija 15 KM, uzimanje uzoraka za pretragu na BSE 50,00 KM, - Za dijagnostičke ustanove cijena laboratorijske pretrage za brucelozu Roze Bengal test 6,00 KM i RVKtest 17 KM, Q- groznicu 6,00 KM, salmonelu 30,00 KM iza BSE 45,00 KM U cijene je uračunat PDV.	**2.095.000,00 KM**	**PRORAČUN FEDERACIJE BiH**	Veterinarske organizacije, veterinarske dijagnostičke ustanove
		B) Nadoknada štete za ubijene i neškodljivo uklonjene životinje u 2016. godini	- Broj neškodljivo uklonjenih životinja po tržišnoj cijeni na dan uklanjanja po kriterijima propisanim Pravilnikom o postupku isplate nadoknade štete za neškodljivo uklonjene seropozitivne životinje ("Službene novine Federacije BiH", broj 98/12)	**70.000,00 KM**		Fizičke i pravne osobe - vlasnici neškodljivo uklonjenih životinja
		C) Educiranje vlasnika životinja i dodatno obrazovanje doktora veterinarske medicine putem savjetovanja i seminara	- Broj održanih savjetovanja i seminara prema Planu educiranja u 2016. godini, štampanje brošura i drugog edukativnog materijala	**30.000,00 KM**		Organizatori seminara, savjetovanja, kurseva i sajmova
		D) Praćenje zdravstvene ispravnosti namirnica životinjskog podrijetla u odobrenim i registriranim objektima	- Broj ispitanih službenih uzoraka na temelju Plana službenog uzorkovanja	**90.000,00 KM**		Veterinarske dijagnostičke ustanove
		E) Sufinanciranje provedbe propisanih mjera zdravstvene zaštite pasa lutalica u registriranim azilima za pse	- Broj tretiranih pasa	**10.000,00 KM**		Registrirani azili za pse
		F) Projekti bitni za izradu stretegije u kontroli zdravlja i dobrobiti životinja i laboratorijske dijagostike	- Javni poziv	**190.000,00 KM**		Veterinarske organizacije i veterinarske dijagnostičke ustanove
		G) Financiranje nerealiziranih obveza iz 2014. i 2015. godine	- Dostavljena izvješća i zahtjevi za isplatu sredstava veterinarskih dijagnostičkih ustanova i veterinarskih organizacija	**15.000,00 KM**		Veterinarske organizacije i veterinarske dijagnostičke ustanove
		UKUPNO		**2.500.000,00 KM**		

Ministar
Mr. sci. **Šemsudin Dedić**, v. r.

На основу чл. 29. и 37. Закона о извршавању Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину ("Службене новине Федерације БиХ", број 102/15), на приједлог федералног министра пољопривреде, водопривреде и шумарства, Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 47. сједници, одржаној 01.04.2016. године, доноси

ОДЛУКУ
О УСВАЈАЊУ ПРОГРАМА УТРОШКА СРЕДСТАВА СА КРИТЕРИЈИМА РАСПОДЈЕЛЕ СРЕДСТАВА "СУБВЕНЦИЈЕ ПРИВАТНИМ ПОДУЗЕЋИМА И ПОДУЗЕТНИЦИМА - ПОТИЦАЈ ЗА ВЕТЕРИНАРСТВО" УТВРЂЕНОГ БУЏЕТОМ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2016. ГОДИНУ ФЕДЕРАЛНОМ МИНИСТАРСТВУ ПОЉОПРИВРЕДЕ, ВОДОПРИВРЕДЕ И ШУМАРСТВА

I

Усваја се Програм утрошка средстава са критеријима расподјеле средстава "Субвенције приватним подузећима и подузетницима - Потицај за ветеринарство" утврђеног Буџетом Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину ("Службене новине Федерације БиХ", број 102/15) (у даљем тексту: Програм).

Средства за реализацију Програма из става (1) ове тачке исплатит ће се са раздјела 24. позиција 6145 "Субвенције приватним подузећима и подузетницима - Потицај за ветеринарство", утврђеног Буџетом Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину у износу од 2.500.000 КМ (у даљем тексту: Буџет).

II

Реализација Програма из тачке I ове одлуке вршит ће се у зависности од остварених прихода у Буџету Федерације Босне и Херцеговине.

III

Програм из тачке I ове одлуке саставни је дио ове одлуке.

IV

Федерално министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства (у даљем тексту: Федерално министарство) ће Програмом распоређена средства доставити њиховим корисницима који су их дужни користити у складу са Законом о извршавању Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину и Законом о ветеринарству ("Службене новине Федерације БиХ", број 46/00).

V

За реализацију ове одлуке задужују се Федерално министарство и Федерално министарство финанција/ Федерално министарство финансија, свако у оквиру своје надлежности.

VI

О утрошеним средствима из тачке I ове одлуке Федерално министарство је дужно подносити тромјесечни извјештај Федералном министарству финанција/Федералном министарству финансија.

VII

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавит ће се у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В. број 769/2016
01. априла 2016. године
Сарајево

Премијер
Фадил Новалић, с. р.

ПРОГРАМ
УТРОШКА СРЕДСТАВА СА КРИТЕРИЈИМА РАСПОДЈЕЛЕ "СУБВЕНЦИЈЕ ПРИВАТНИМ ПОДУЗЕЋИМА И ПОДУЗЕТНИЦИМА - ПОТИЦАЈ ЗА ВЕТЕРИНАРСТВО" УТВРЂЕНИХ БУЏЕТОМ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2016. ГОДИНУ ФЕДЕРАЛНОМ МИНИСТАРСТВУ ПОЉОПРИВРЕДЕ, ВОДОПРИВРЕДЕ И ШУМАРСТВА

УВОД

Програмом утрошка средстава "Субвенције приватним подузећима и подузетницима - Потицај за ветеринарство" за 2016. годину обухваћено је финансирање провођења мјера спрјечавања ширења и искорјењивања заразних болести које су законска обавеза сходно висини одобрених средстава у Буџету Федерације БиХ за 2016. годину.

Током 2016. године у Федерацији БиХ наставити ће се дијагностичко испитивање на туберкулозу и бруцелозу говеда, како би утврдили здравствени статус стада и осигурали минимални услови за пласман наших производа на страно тржиште.

У 2016. години наставити ће се реализација Програма за сузбијање и контролу бруцелозе код оваца и коза у Федерацији БиХ.

Резултати дијагностичког испитивање на заразне болести су показатељ епизоотиолошке ситуације у Федерацији БиХ и омогућавају благовремено подузимање мјера на сузбијању, спрјечавању ширења и искорјењивању заразних болести.

Производња сигурног производа и даље је основни циљ када је у питању реализација овог програма, са тим разлогом проводи се службено узорковање намирница животињског поријекла како би се утврдиле смјернице за даље превентивно дјеловање.

УСЛОВИ ЗА КОРИШТЕЊЕ СРЕДСТАВА ПРОГРАМА

У сврху остварења услова за извоз млијека на тржиште ЕУ као и тржиште сусједних земаља неопходно је провести дијагностичко испитивање млијечних говеда на бруцелозу, туберкулозу и ензотску леукозу.

Током 2016. године из овог Програма финансирати ће се дијагностичко испитивање на бруцелозу и туберкулозу свих млијечних говеда и њиховог женског помлатка намијењеног за даљи узгој. На туберкулозу ће се испитати сва женска грла старија од шест седмица, а на бруцелозу старија од 12 мјесеци под условом да период од претходног испитивања на обје болести није краћи од шест (6) мјесеци.

Цијепљење оваца и коза старости од 3 до 6 мјесеци против бруцелозе проводити ће се и ове године на цијелом подручју Федерације БиХ. Средства за реализацију вакцинације малих преживача против бруцелозе у 2016. години- осигурао је Уред за ветеринарство БиХ. Све детаље о начину имплементације и условима за њену реализацију прописати ће Уред за ветеринарство БиХ путем посебног Упутства.

Из средстава овог Програма финансирати ће се узимање узорака и дијагностичко испитивање на бовину спонгиоформну енцефалопатију (БСЕ или кравље лудило) животиња чији је узрок угинућа непознате етиологије, а животиње су прије угинућа показале поремећај средишњег живчаног система.

Дијагностичко испитивање службених узорака на присутност салмонеле код живе перади провести ће се на одобреним или регистрованим фармама, са циљем провјере њихових програма самоконтроле, а према посебном Плану којег ће донијети Федерално министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства.

Службено узорковање намирница животињског поријекла провести ће се у складу са посебним Планом којег ће донијети Федерално министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства.

Из Програма ће се финансирати дијагностичко испитивање животиња, на газдинствима, у случају утврђивања болести зоонотичног карактера (бруцелоза и Q - грозница).

У складу са Законом о заштити и добробити животиња ("Службени гласник БиХ", број 29/09), из Програма ће се суфинансирати провођење прописаних мјера здравствене заштите паса луталица у регистрованим азилима за псе.

Из Програма ће се финансирати Пројекти битни за израду стратегије у контроли здравља и добробити животиња и лабораторијске дијагностике.

У складу са чланом 8. Правилника о поступку исплате накнаде штете за нешкодљиво уклоњене серопозитивне животиње ("Службене новине Федерације БиХ", број 98/12), из Програма ће се и у 2016. години наставити финансирати накнада власницима нешкодљиво уклоњених животиња у износу од 50% процијењене вриједности животиње.

Програмом је предвиђено финансирање нереализираних обавеза из 2014. и 2015. године.

Из Програма је предвиђено финансирање семинара, савјетовања и радионица у складу са Програмом обуке службених ветеринара на територији Федерације БиХ за период 2014. -2016. године ("Службене новине Федерације БиХ", број 19/14).

Средства у износу од **2.500.000,00 КМ** распоређују се за минимални обим ветеринарских активности у 2016. години како се види из слиједећих прегледа:

Ред. Број	НАЗИВ ПРОГРАМА	СВРХА ПРОГРАМА	КРИТЕРИЈ ЗА РАСПОДЈЕЛУ	ИЗНОС	ИЗВОРИ СРЕДСТАВА	ОРГАНИЗАЦИЈА КОЈА ПРИМА ТРАНСФЕР
1.	**ОТКРИВАЊЕ СУЗБИЈАЊЕ И ИСКОРЈЕ-ЊИВАЊЕ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ ЖИВОТИЊА**	А) Контрола заразних обољења бруцелозе, туберкулозе, салмонелозе и БСЕ-а. На туберкулозу ће се испитати сва женска грла старија од шест седмица, а на бруцелозу старија од 12 мјесеци под условом да период од претходног испитивања на обје болести није краћи од шест (6) мјесеци. Узимање узорака и дијагностичко испитивање на бовину спонгиоформну енцефалопатију (БСЕ или кравље лудило) животиња чији је узрок угинућа непознат етиологије, а животиње су прије угинућа показале поремећај средишњег нервног система. Дијагностичко испитивање службених узорака на присутност салмонеле код живе перади у одобреним или регистрованим фармама. Дијагностичко испитивање у случају утврђивања болести зоонотичног карактера бруцелоза и Q - грозница).	- Број узетих узорака и број испитаних узорака. - За ветеринарске организације цијена узимања узорака крви 5,00 КМ, туберкулинизација 15,00 КМ, узимање узорака за претрагу на БСЕ 50,00 КМ - За дијагностичке установе цијена лабораторијске претраге за бруцелозу Розе Бенгал тест 6,00 КМ и РВК тест 17 КМ, Q - грозницу 6,00 КМ салмонелу 30,00 КМ и за БСЕ 45,00 КМ У цијене је урачунат ПДВ.	**2.095.000,00 КМ**	**ПРОРАЧУН ФЕДЕРАЦИЈЕ БиХ**	Ветеринарске организације, ветеринарске дијагностичке установе
		Б) Надокнада штете за убијене и нешкодљиво уклоњене животиње у 2016. години	- Број нешкодљиво уклоњених животиња по тржишној цијени на дан уклањања по критеријима прописаним Правилником о поступку исплате недокнаде штете за нешкодљиво уклоњене серопозитивне животиње ("Службене новине Федерације БиХ", број 98/12)	**70.000,00 КМ**		Физичка и правна лица-власници нешкодљиво уклоњених животиња
		Ц) Едуцирање власника животиња и додатно образовање доктора ветеринарске медицине путем савјетовања и семинара.	- Број одржаних савјетовања и семинара према Плану едуцирања у 2016. години, штампања у 2016. години, штампање брошура и другог едукативног материјала	**30.000,00 КМ**		Организатори семинара, савјетовања, курсева и сајмова.
		Д) Праћење здравствене исправности намирница животињског поријекла у одобреним и регистрваним објектима	- Број испитаних службених узорака на основу Плана службеног узорковања	**90.000,00 КМ**		Ветеринарске дијагностичке установе
		Е) Суфинансирање провођења прописаних мјера здравствене заштите паса луталица у регистрованим азилима за псе	- Број третираних паса	**10.000,00 КМ**		Регистровани азили за псе
		Ф) Пројекти битни за израду стратегије у контроли здравља и добробити животиња и лабораторијске дијагностике	- Јавни позив	**190.000,00 КМ**		Ветеринарске организације и ветеринарске дијагностичке установе
		Г) Финансирање нереализираних обавеза из 2014. и 2015. године	- Достављени извјештаји и захтјеви за исплату средстава ветеринарских дијагностичких установа и ветеринарских организација	**15.000,00 КМ**		Ветеринарске организације и ветеринарске дијагностичке установе
			УКУПНО:	**2.500.000,00 КМ**		

Министар
Мр sci. **Шемсудин Дедић**, с. р.

714

Na osnovu člana 19. stav (3) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

RJEŠENJE
O IZMJENAMA I DOPUNAMA RJEŠENJA O PRIVREMENOM POSTAVLJENJU DIREKTORA FEDERALNE UPRAVE ZA INSPEKCIJSKE POSLOVE

1. U Rješenju o privremenom postavljenju direktora Federalne uprave za inspekcijske poslove ("Službene novine Federacije BiH", broj 99/15), u četvrtom redu tačke 1. iza broja "08/06" briše se riječ "i" i stavlja zarez, a iza broja "04/12" dodaju se riječi: "i 99/15", zarez iza zagrade zamjenjuje se tačkom, a riječi: "a najviše tri mjeseca, počev od 31.12.2015. godine" brišu se.
2. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 762/2016
01. aprila 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, s. r.

Na temelju članka 19. stavak (3) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

RJEŠENJE
O IZMJENAMA I DOPUNAMA RJEŠENJA O PRIVREMENOM POSTAVLJENJU DIREKTORA FEDERALNE UPRAVE ZA INSPEKCIJSKE POSLOVE

1. U Rješenju o privremenom postavljenju direktora Federalne uprave za inspekcijske poslove ("Službene novine Federacije BiH", broj 99/15), u četvrtom redu točke 1. iza broja "08/06" briše se riječ "i" i stavlja zarez, a iza broja "04/12" dodaju se riječi: "i 99/15", zarez iza zagrade zamjenjuje se točkom, a riječi: "a najviše tri mjeseca, počev od 31.12.2015. godine" brišu se.
2. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 762/2016
01. travnja 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, v. r.

На основу члана 19. став (3) Закона о Влади Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 и 8/06), Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 47. сједници, одржаној 01.04.2016. године, доноси

РЈЕШЕЊЕ
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА РЈЕШЕЊА О ПРИВРЕМЕНОМ ПОСТАВЉЕЊУ ДИРЕКТОРА ФЕДЕРАЛНЕ УПРАВЕ ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ

1. У Рјешењу о привременом постављењу директора Федералне управе за инспекцијске послове ("Службене новине Федерације БиХ", број 99/15), у четвртом реду тачке 1. иза броја "08/06" брише се ријеч "и" и ставља зарез, а иза броја "04/12" додају се ријечи: "и 99/15", зарез иза заграде замјењује се тачком, а ријечи: "а највише три мјесеца, почев од 31.12.2015. године" бришу се.
2. Ово рјешење ступа на снагу даном доношења и објавиће се у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В. број 762/2016
01. априла 2016. године
Сарајево

Премијер
Фадил Новалић, с. р.

715

Na osnovu člana 19. stav (3) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine "Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

RJEŠENJE
O IZMJENI RJEŠENJA O FORMIRANJU KOORDINACIONOG TIMA VLADE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA PITANJA EVROPSKIH INTEGRACIJA

I.

U Rješenju Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o formiranju koordinacionog tima Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za pitanja evropskih integracija ("Službene novine Federacije BiH", br. 19/12 i 19/16) u tački I. stav (1) pod rednim brojem 12 riječi: "Jagoda Ribica, predstavnik Federalnog ministarstva trgovine" zamjenjuju se riječima: "Lidija Šimić, predstavnik Federalnog ministarstva trgovine".

II.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 771/2016
01. aprila 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, s. r.

Na temelju članka 19. stavak (3) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 47. sjednici, održanoj 01.04.2016. godine, donosi

RJEŠENJE
O IZMJENI RJEŠENJA O FORMIRANJU KOORDINACIONOG TIMA VLADE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA PITANJA EUROPSKIH INTEGRACIJA

I.

U Rješenju Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o formiranju koordinacionog tima Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za pitanja europskih integracija ("Službene novine Federacije BiH", br. 19/12 i 19/16) u točki I. stavak (1) pod rednim brojem 12 riječi: "Jagoda Ribica, predstavnik Federalnog ministarstva trgovine" zamjenjuju se riječima: "Lidija Šimić, predstavnik Federalnog ministarstva trgovine".

II.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

V. broj 771/2016
01. travnja 2016. godine
Sarajevo

Premijer
Fadil Novalić, v. r.

На основу члана 19. став (3) Закона о Влади Федерације Босне и Херцеговине "Службене новине Федерације БиХ", бр. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 и 8/06), Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 47. сједници, одржаној 01.04.2016. године, доноси

РЈЕШЕЊЕ
О ИЗМЈЕНИ РЈЕШЕЊА О ФОРМИРАЊУ КООРДИНАЦИОНОГ ТИМА ВЛАДЕ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА ПИТАЊА ЕВРОПСКИХ ИНТЕГРАЦИЈА

I

У Рјешењу Владе Федерације Босне и Херцеговине о формирању координационог тима Владе Федерације Босне и Херцеговине за питања европских интеграција ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 19/12 и 19/16) у тачки I став (1) под редним бројем 12 ријечи: "Јагода Рибица, представник Федералног министарства трговине" замјењују се ријечима: "Лидија Шимић, представник Федералног министарства трговине".

II

Ово рјешење ступа на снагу даном доношења и објавит ће се у "Службеним новинама Федерације БиХ".

В. број 771/2016
01. априла 2016. године
Сарајево

Премијер
Фадил Новалић, с. р.

FEDERALNO MINISTARSTVO PRAVDE

716

Na temelju članka 56. stavak 2. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/05) i članka 18. stavak 2. Zakona o vještacima ("Službene novine Federacije BiH", br. 49/05 i 38/08), federalni ministar pravde donosi

RJEŠENJE

ZIJO NURIKIĆ iz Srebrenika, stalni sudski vještak geodetske struke, podoblast premjer i katastar, briše se iz Imenika i sa liste stalnih sudskih vještaka.

Ovo rješenje stupa na snagu danom objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 02-49-9270-25/16
16. ožujka/marta 2016. godine
Sarajevo

Ministar
Mato Jozić, v. r.

717

Na temelju članka 56. stavak 2. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/05) i članka 18. stavak 2. Zakona o vještacima ("Službene novine Federacije BiH", br. 49/05 i 38/08), federalni ministar pravde donosi

RJEŠENJE

HILMO TREBINJAC iz Gračanice, stalni sudski vještak geodetske struke, podoblast premjer i katastar, briše se iz Imenika i sa liste stalnih sudskih vještaka.

Ovo rješenje stupa na snagu danom objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 02-49-9270-37/16
16. ožujka/marta 2016. godine
Sarajevo

Ministar
Mato Jozić, v. r.

718

Na temelju članka 56. stavak 2. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/05) i članka 18. stavak 2. Zakona o vještacima ("Službene novine Federacije BiH", br. 49/05 i 38/08), federalni ministar pravde donosi

RJEŠENJE

ABDUSALEM ADILOVIĆ iz Tuzle, stalni sudski vještak protivpožarne zaštite i zaštite okoliša, briše se iz Imenika i sa liste stalnih sudskih vještaka.

Ovo rješenje stupa na snagu danom objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 02-49-9270-39/16
16. ožujka/marta 2016. godine
Sarajevo

Ministar
Mato Jozić, v. r.

719

Na temelju članka 56. stavak 2. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/05) i članka 18. stavak 2. Zakona o vještacima ("Službene novine Federacije BiH", br. 49/05 i 38/08), federalni ministar pravde donosi

RJEŠENJE

Mr. sci. REFIK KURBAŠIĆ iz Zenice, stalni sudski vještak protivpožarne zaštite, zaštite na radu i zaštite okoliša, briše se iz Imenika i sa liste stalnih sudskih vještaka.

Ovo rješenje stupa na snagu danom objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 02-49-9270-49/16
16. ožujka/marta 2016. godine
Sarajevo

Ministar
Mato Jozić, v. r.

720

Na temelju članka 56. stavak 2. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/05) i članka 18. stavak 2. Zakona o vještacima ("Službene novine Federacije BiH", br. 49/05 i 38/08), federalni ministar pravde donosi

RJEŠENJE

Prof. dr. sci. JELENA MARKOVIĆ iz Tuzle, stalni sudski vještak protivpožarne zaštite i zaštite okoliša, briše se iz Imenika i sa liste stalnih sudskih vještaka.

Ovo rješenje stupa na snagu danom objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 02-49-9270-50/16
16. ožujka/marta 2016. godine
Sarajevo

Ministar
Mato Jozić, v. r.

721

Na temelju članka 56. stavak 2. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/05) i članka 18. stavak 2. Zakona o vještacima ("Službene novine Federacije BiH", br. 49/05 i 38/08), federalni ministar pravde donosi

RJEŠENJE

Dr. sci. SNEŽANA MIČEVIĆ iz Tuzle, stalni sudski vještak protivpožarne zaštite i zaštite okoliša, briše se iz Imenika i sa liste stalnih sudskih vještaka.

Ovo rješenje stupa na snagu danom objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 02-49-9270-51/16
16. ožujka/marta 2016. godine Sarajevo

Ministar
Mato Jozić, v. r.

722

Na temelju članka 56. stavak 2. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/05) i članka 18. stavak 2. Zakona o vještacima ("Službene novine Federacije BiH", br. 49/05 i 38/08), federalni ministar pravde donosi

RJEŠENJE

Prof. dr. sci. JELENA MARKOVIĆ iz Tuzle, stalni sudski vještak rudarske struke, briše se iz Imenika i sa liste stalnih sudskih vještaka.

Ovo rješenje stupa na snagu danom objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 02-49-9270-58/16
16. ožujka/marta 2016. godine Sarajevo

Ministar
Mato Jozić, v. r.

723

Na temelju članka 56. stavak 2. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/05) i članka 18. stavak 2. Zakona o vještacima ("Službene novine Federacije BiH", br. 49/05 i 38/08), federalni ministar pravde donosi

RJEŠENJE

Prof. dr. sci. SEJFUDIN VRABAC iz Tuzle, stalni sudski vještak geološke struke, briše se iz Imenika i sa liste stalnih sudskih vještaka.

Ovo rješenje stupa na snagu danom objave u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 02-49-9270-65/16
16. ožujka/marta 2016. godine Sarajevo

Ministar
Mato Jozić, v. r.

FEDERALNO MINISTARSTVO ENERGIJE, RUDARSTVA I INDUSTRIJE

724

Na osnovu člana 56. stav 2. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/05), tačke 10. stav 14. Programa utroška sredstava Trajnog revolving fonda kod Union banke d.d. Sarajevo Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije za dugoročno finansiranje projekata putem dodjele kredita za 2015. godinu ("Službene novine Federacije BiH", br. 52/15 i 3/16) i Odluke Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o davanju prethodne saglasnosti na Prijedlog rješenja o dodjeli dijela sredstava Trajnog revolving fonda kod Union banke d.d. Sarajevo Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije za dugoročno finansiranje projekata putem dodjele kredita za 2015. godinu privrednom društvu BOSNA WOOD d.o.o. Vitez u iznosu od 600.000,00 KM ("Službene novine Federacije BiH", broj 24/16), federalni ministar energije, rudarstva i industrije donosi

RJEŠENJE
O DODJELI DIJELA SREDSTAVA TRAJNOG REVOLVING FONDA KOD UNION BANKE D.D. SARAJEVO FEDERALNOG MINISTARSTVA ENERGIJE, RUDARSTVA I INDUSTRIJE ZA DUGOROČNO FINANSIRANJE PROJEKATA PUTEM DODJELE KREDITA ZA 2015. GODINU PRIVREDNOM DRUŠTVU BOSNA WOOD D.O.O. VITEZ U IZNOSU OD 600.000,00 KM

I.

Ovim Rješenjem, u skladu sa Programom utroška sredstava Trajnog revolving fonda kod Union banke d.d. Sarajevo Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije za dugoročno finansiranje projekata putem dodjele kredita za 2015. godinu ("Službene novine Federacije BiH", br. 52/15 i 3/16), utvrđuje se dodjela dijela sredstava, privrednom društvu BOSNA WOOD d.o.o. Vitez, Branilaca starog Viteza bb, Vitez, JIB 4236040780007, iz sektora drvne industrije, u iznosu od 600.000,00 KM. Navedena sredstva su kreditnog karaktera, sa rokom otplate 60 mjeseci, bez grace perioda, kamatnom stopom od 0,9% na godišnjem nivou i biće utrošena za finansiranje osnovnih sredstava - nabavka opreme (mašina) i izgradnja proizvodne hale.

Ponuđeni kolateral za obezbjeđenje kreditnih sredstava je:

A)1. Nekretnina upisana u ZK uložak br. 1584, K.O. SP_VITEZ kao:

- parcela broj 263/41 u naravi Kod Crkve k.p. 2292/12; Njiva 1. klase sveukupne površine 1343 m^2.
- parcela broj 263/28 u naravi Kod Crkve k.p. 2292/13; u naravi Poslovna zgrada površine 244 m^2; Zemljište uz privrednu zgradu površine 1043 m^2; Poslovna zgrada Površine 413 m^2; sveukupne površine 1700 m^2.

U B-vlasničkom listu kao vlasnik navedene nekretnine sa udjelom 1/1, upisano je pravno lice BOSNA WOOD d.o.o. Vitez.

U C-teretnom listu na nekretnini opisanoj pod tačkom A)1 nema tereta

Procjena nekretnine opisane pod tačkom A)1 sačinjena je 10.12.2015. godine od strane sudskog vještaka građevinske struke dipl. ing. građ. Kazimir Pobrić, kojom je utvrđena vrijednost nekretnina na iznos od 918.366,00 KM.

Na gore navedenim nekretninama založno pravo će se upisati u korist Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Obzirom da je namjena kredita nabavka i pokretnih stvari, potrebno je da se iste založe kao dodatni kolateral, bez obzira na ostale vrste kolaterala.

Bjanko mjenice, sa ovlaštenjima za popunu istih i platni nalozi pravnog lica BOSNA WOOD d.o.o. Vitez (12 kom), vlastite mjenice sa ovlaštenjima za popunu istih vlasnika/ sudužnika pravnog lica Sirađ Hodžić- (1 kom), polica osiguranja nekretnina od standardnih rizika osiguravajućeg društva vinkulirana. u korist Ministarstva za cijelo vrijeme trajanja otplate kredita.

Svi instrumenti osiguranja iz ovog člana bit će deponovani kod Komisionara/Union banke d.d. Sarajevo (u daljem tekstu: Banka), a kopije istih bit će dostavljene Ministarstvu uz potvrdu da su originali deponovani kod Banke.

II.

Sredstva iz tačke I ovog Rješenja, utvrđena su Odlukom Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o davanju saglasnosti Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije za uspostavu Trajnog revolving fonda kod Union banke d.d. Sarajevo za dugoročno finansiranje projekata putem dodjele kredita - Trajni revolving fond ("Službene novine Federacije

BiH", br. 27/14, 91/14, 106/14 i 3/15), a realizirati će se putem Union banke d.d. Sarajevo. Navedena sredstva se dodjeljuju po pravilima državne pomoći male vrijednost - de minimis pravilima, u skladu sa Zakonom o sistemu državne pomoći u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 10/12), odnosno Uredbi o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 99/13), po kojima se može dodijeliti državna pomoć pojedinačnom privrednom subjektu u visini do 400.000,00 KM, u bilo kom periodu u toku tri uzastopne fiskalne godine.

III.

Banka će na osnovu donesene i objavljene Odluke i Rješenja izvršiti ugovaranje sa korisnikom sredstava, u roku do 15 dana od dana objave Rješenja, izuzev ukoliko od strane korisnika sredstava ne budu ispunjeni svi uslovi za potpisivanje ugovora. Za realizaciju kreditnih sredstava, korisnik kredita je dužan ispuniti sve uslove koje je Banka navela u dokumentaciji prilikom obrade kreditnih zahtjeva. Dokumentaciju je potrebno dostaviti u roku do 60 dana od dana potpisivanja Ugovora o kreditu. U protivnom Rješenje se stavlja van snage.

Naknadu za obradu kreditnih zahtjeva, Banka će obračunavati i naplaćivati od korisnika kredita jednokratno u visini 0,6%. Isplata kredita će se vršiti na način utvrđen aktima Banke i u skladu sa Ugovorom o kreditu, Programom i ovim Rješenjem.

IV.

U svrhu kontrole namjenskog korištenja dodijeljenih sredstava korisnik je dužan provesti odobrenu investiciju u cijelosti, te između ostalog dostaviti Ministarstvu i Banci Izvještaj o provođenju odobrene investicije sa prikazom očekivanih učinaka investicije, i to najkasnije do 6 mjeseci nakon dodjele sredstava.

V.

U slučaju da se iz bilo kojeg razloga ne može postupiti po Rješenju, Banka će o istom informisati Ministarstvo.

VI.

Ovo Rješenje stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 07-14-909-23/15
31. marta/ožujka 2016. godine Ministar
Mostar **Nermin Džindić**, s. r.

FEDERALNO MINISTARSTVO OKOLIŠA I TURIZMA

725

Na osnovu čl. 56. i 70. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/05) i čl. 3. i 5. Odluke Vlade Federacije BiH o imenovanju člana Izvršnog odbora DNA BiH, te uspostavi i funkcionisanju Sekretarijata DNA BiH sa Stručnim vijećem na nivou Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 43/11 i 97/15), federalna ministrica okoliša i turizma donosi

RJEŠENJE
O IMENOVANJU ČLANOVA SEKRETARIJATA DNA BiH TIJELA I STRUČNOG VIJEĆA NA NIVOU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I

U Sekretarijat DNA BiH tijela na nivou Federacije BiH, sa sjedištem u Federalnom ministarstvu okoliša i turizma, imenuju se slijedeći članovi:

- Fadila Muftić, član;
- Dario Kokor, član;
- Sanela Popović, član.

II

U Stručno vijeće Sekretarijata DNA BiH na nivou Federacije, na prijedlog nadležnih ministarstava, imenuju se slijedeći predstavnici:

- Almira Kapetanović, predstavnik Federalnog ministarstva okoliša i turizma;
- Marinko Bošnjak, predstavnik Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije;
- Stjepan Mijač, predstavnik Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije;
- Tarik Begić, predstavnik Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije;
- Sabaheta Ćutuk, predstavnik Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva;
- Alojz Dunđer, predstavnik Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva;
- Esad Osmanbegović, predstavnik Federalnog ministarstva prometa i komunikacija;
- Jasna Vukasović, predstavnik Federalnog ministarstva finansija.

III

Ovim Rješenjem stavlja se van snage Rješenje o imenovanju članova Sekretarijata DNA BiH tijela i Stručnog vijeća na nivou Federacije Bosne i Hercegovine, broj 04-23-2376/10 od 29. jula 2011. godine ("Službene novine Federacije BiH", broj 54/11).

IV

Rješenje stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 04-23-113/14-AK
25. marta/ožujka 2016. godine Ministrica
Sarajevo Dr. **Edita Đapo**, s. r.

(Sl-419/16-F)

USTAVNI SUD FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

726

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine odlučujući o zahtjevu Općinskog načelnika Općine Bosanski Petrovac za zaštitu prava na lokalnu samoupravu u vezi sa Zakonom o šumama, koji je donijela Skupština Unsko-sanskog kantona, na osnovu člana IV.C.3.10.(3) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, u vezi sa Amandmanom XCVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici bez javne rasprave, održanoj dana 12.01.2016. godine, donio je

PRESUDU

1. Utvrđuje se da je Zakonom o šumama ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona", broj 22/12) povrijeđeno pravo Općine Bosanski Petrovac na lokalnu samoupravu.

2. Daje se mogućnost Skupštini Unsko-sanskog kantona da u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja ove presude u "Službenim novinama Federacije BiH" i "Službenom glasniku Unsko-sanskog kantona" uskladi Zakon iz tačke 1. izreke ove presude sa Zakonom o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 49/06 i 51/09) do kada se ovaj Zakon može primjenjivati.

3. Presudu objaviti u "Službenim novinama Federacije BiH" i "Službenom glasniku Unsko-sanskog kantona".

Obrazloženje

1. Podnosilac zahtjeva i predmet zahtjeva

Općinski načelnik Općine Bosanski Petrovac (u daljem tekstu: podnosilac zahtjeva) je podneskom broj: 01-01-773-1/14 od 04. marta 2014. godine, podnio zahtjev za zaštitu prava na lokalnu samoupravu Općine Bosanski Petrovac (u daljem tekstu: zahtjev), koji je zaprimljen u Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ustavni sud Federacije) dana 06.03.2014. godine. Podnosilac zahtjeva smatra da je Zakonom o šumama ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona", broj 22/12), (u daljem tekstu: osporeni Zakon) koji je donijela Skupština Unsko-sanskog kantona, povrijeđeno pravo Općine Bosanski Petrovac na lokalnu samoupravu. Zahtjev je podnesen na osnovu ovlaštenja iz Amandmana XCVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine.

2. Stranke u postupku

Stranke u postupku u ovom predmetu su na osnovu Amandmana XCVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, Općinski načelnik Općine Bosanski Petrovac kao podnosilac zahtjeva i Skupština Unsko-sanskog kantona, kao donosilac osporenog Zakona.

3. Bitni navodi zahtjeva

Podnosilac zahtjeva navodi da je donošenjem osporenog Zakona Unsko-sanski kanton prekoračio svoja ustavna ovlaštenja, jer nije imao ustavni osnov da samostalno uređuje oblast šumarstva. Poziva se na odredbe čl. III.2. h) i III.3. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine koje se odnose na način ostvarivanja nadležnosti federalne i kantonalne vlasti u oblasti korištenja prirodnih bogatstava. Navodi da nadležnosti kantona mogu biti propisane isključivo federalnim zakonom o šumama, koji trenutno ne postoji iz razloga što Parlament Federacije Bosne i Hercegovine još nije zakonodavno uredio ovu oblast, što je konstatovano i u presudama Ustavnog suda Federacije br.: U-26/08 od 14.04.2009. godine i Presudom broj: U-28/10 od 23.03.2014. godine. Ističe da je pravo na lokalnu samoupravu Općine Bosanski Petrovac povrijeđeno zbog toga što prilikom donošenja osporenog Zakona ova Općina nije konsultovana u smislu člana 56. stav 2. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 49/06) i člana 4. stav 6. Evropske povelje o lokalnoj samoupravi. Navodi da nadležno Ministarstvo poljoprivrede vodoprivrede i šumarstva u Unsko-sanskom kantonu, u postupku donošenja osporenog Zakona, nije provelo konsultacije putem Saveza općina i gradova Federacije Bosne i Hercegovine, niti je organizovalo javnu raspravu po općinama Unsko-sanskog kantona.

Pored navoda koji se odnose na povredu procedure u postupku donošenja osporenog Zakona, podnosilac zahtjeva i suštinski osporava njegove odredbe. Citira član 44. osporenog Zakona i obrazlaže da se odredbama ovog člana, upravljanje šumskim zemljištem u državnom vlasništvu na području ovog kantona stavlja u nadležnost resornom ministarstvu. Zbog toga smatra da se jedinicama lokalne samouprave, koje također predstavljaju državu i to u obliku koji je najbliži građanima, oduzimaju prava u procesu upravljanja šumama i šumskim zemljištem, čime se grubo krši odredba člana 8. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, i to na način da se isključuje svaki utjecaj jedinice lokalne samouprave u ovom procesu. Citira još član 70. stav 1. osporenog Zakona, kojim je propisano da se naknada koja se ostvari korištenjem državnih šuma jednim dijelom koristi za izgradnju, rekonstrukciju i održavanje infrastrukture za područje jedinice lokalne samouprave i ruralni razvoj, o čemu općina donosi plan. Naglašava da je kantonalno preduzeće koje gazduje šumama i na taj način ostvaruje profit, glavni uzročnik propadanja lokalnih puteva, a da jedinice lokalne samouprave sredstva koja dobiju po osnovu naknade za korištenje državnih šuma koriste za saniranje šteta, umjesto da finansiraju projekte za očuvanje prirodnog bogatstva.

Na osnovu izloženog, podnosilac zahtjeva smatra da su osporenim Zakonom povrijeđena prava Općine utvrđena čl. 8., 33. i 56. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao i prava utvrđena članom 4. stav 6. i članom 9. st. 5. 6. i 7. Evropske povelje o lokalnoj samoupravi. Predlaže da Ustavni sud Federacije donese presudu kojom će se utvrditi da je osporenim Zakonom povrijeđeno pravo na lokalnu samoupravu Općine Bosanski Petrovac. Također predlaže da Sud donese privremenu mjeru, kojom se Unsko-sanskom kantonu zabranjuje preduzimanje svih radnji na provođenju osporenog Zakona.

4. Bitni navodi odgovora na zahtjev

U skladu sa članom 16. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 6/95 i 37/03) Ustavni sud Federacije je dana 19.03.2014. godine pozvao Skupštinu Unsko-sanskog kantona da u roku od 30 dana dostavi odgovor na zahtjev podnosioca.

U odgovoru na zahtjev koji je utvrdila Zakonodavno-pravna komisija Skupštine Unsko-sanskog kantona na 60. sjednici održanoj dana 14.04.2014. godine, navodi se da je postojao pravni osnov za donošenje osporenog Zakona. Pozivaju se na član IV. 3.h) Ustava Unsko-sanskog kantona ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona", broj 1/04 i 11/04), kojim je utvrđeno da korištenje prirodnih bogatstava, prema Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine, spada u polje podijeljene nadležnosti federalnih i kantonalnih vlasti. Pozivaju se i na odredbu člana III.2.h) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojom je također utvrđeno da su federalna vlast i kantonalne vlasti nadležne za korištenje prirodnih bogatstava. Smatraju da Unsko-sanski kanton, donošenjem osporenog Zakona, nije prekoračio svoja ovlaštenja, jer se radi o podijeljenoj nadležnosti između Federacije i Kantona u navedenoj oblasti. Napominju da nadležni organ Federacije Bosne i Hercegovine nije ispoštovao presudu Ustavnog suda Federacije broj: U-26/08 od 14. aprila 2009. godine, koja je objavljena u "Službenim novinama Federacije BiH", broj 36/09, a kojom je utvrđeno da je Zakonom o šumama povrijeđeno pravo općina na lokalnu samoupravu, te je određen rok Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine da provede konsultacije sa Savezom općina i gradova Federacije Bosne i Hercegovine i usaglasi Zakon o šumama ("Službene novine Federacije BiH", br. 20/02, 29/03 i 37/04) sa Evropskom poveljom o lokalnoj samoupravi i Zakonom o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja presude u "Službenim novinama Federacije BiH".

Dalje, u odgovoru na zahtjev ističu da jedinice lokalne samouprave mogu utjecati na utvrđivanje politike i iskorištavanje prirodnih resursa, kao i na raspodjelu sredstava ostvarenih na osnovu korištenja šuma. Citirani su čl. 10., 15., 28., 29., 30., 33., 36., 40., 51., 52., 58., 62. 67. i 70. osporenog Zakona, iz kojih je vidljivo na koji su način jedinice lokalne samouprave uključene u utvrđivanje politike i raspodjelu sredstava iz osnova iskorištavanja šuma. Ističu da je donošenjem osporenog Zakona, Skupština Unsko-sanskog kantona imala u vidu da korištenje šuma i šumskog zemljišta, predstavlja vitalni interes, kako bi se šume zaštitile od propadanja i raznih zloupotreba. Napominju da je svrha osporenog Zakona zaštita šuma od nestručnog gospodarenja, sa ekološkog, socijalnog i ekonomskog aspekta, jer bi nepostojanje zakona koji regulira ovu oblast imalo nesagledive

štetne posljedice za Unsko-sanski kanton, pa i za Federaciju Bosne i Hercegovine.

Prema navodima odgovora na zahtjev, Skupština Unsko-sanskog kantona je u skladu sa članom 137. Poslovnika Skupštine, donijela osporeni Zakon po hitnom postupku, i zbog toga nije provela javnu raspravu prilikom njegovog donošenja. Međutim, u skladu sa članom 56. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, resorno Ministarstvo je svim općinama na području Unsko-sanskog kantona dostavilo Prijedlog osporenog zakona i pozvalo općine da dostave primjedbe, prijedloge, mišljenje i sugestije. Navode da općine Bosanski Petrovac, Bosanska Krupa i Bužim nisu dostavile svoje prijedloge, mišljenja i sugestije o prijedlogu osporenog Zakona, čime nisu iskazale interes da participiraju u pravnom normiranju ove oblasti. Zakonodavno-pravna komisija Skupštine Unsko-sanskog kantona smatra da jedinice lokalne samouprave trebaju djelovati u skladu sa Poslovnikom ove Skupštine, i podnijeti inicijativu za određene izmjene zakona i na taj način iskazati i ostvariti svoj pravni interes.

Mišljenja su da Unsko-sanski kanton, zbog nedonošenja federalnog zakona u oblasti korištenja šuma ne može snositi odgovornost, niti štetne posljedice. Predlažu da se zahtjev za zaštitu prava na lokalnu samoupravu Općine Bosanski Petrovac, kao i zahtjev za donošenje privremene mjere odbace kao neosnovani. Uz odgovor na zahtjev dostavljeno je obrazloženje uz prijedlog osporenog Zakona, koje je Skupštini dostavilo Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Unsko-sanskog kantona. U navedenom aktu je izneseno obrazloženje u pogledu pravnog osnova za donošenje osporenog Zakona, navedeni su razlozi za donošenje Zakona po hitnom postupku, a obrazložene su i pojedine odredbe osporenog Zakona.

Sastavni dio obrazloženja su i mišljenja i primjedbe jedinica lokalne samouprave i korisnika šuma u državnom vlasništvu na području Unsko-sanskog kantona o prijedlogu Zakona. U ovom dijelu obrazloženja je navedeno da je svoje mišljenje o prijedlogu osporenog zakona dalo i preduzeće ŠPD "Unsko-sanske šume", d.o.o. Bosanska Krupa. U obrazloženju su apostrofirani argumenti za donošenje osporenog Zakona koji se odnose na činjenicu da su svi poslovi koji se tiču uzgoja, zaštite i eksploatacije šuma, nepostojanjem materijalnog propisa iz oblasti šumarstva onemogućeni i da se obavljaju na granici zakonitosti. U ovakvoj situaciji Ministarstvo i kantonalna uprava se suočavaju sa problemima nemogućnosti adekvatnog upravljanja i nadzora nad gospodarenjem šumama, a posebni problemi nastaju zbog nemogućnosti izdavanja određenih saglasnosti iz nadležnosti uprave, odnosno Ministarstva, a koji se tiču gospodarenja državnim i privatnim šumama, izraženih poteškoća u provođenju adekvatnih mjera zaštite šuma (sudovi prekidaju prekršajne postupke za bespravne sječe, pozivajući se na presudu Ustavnog suda Federacije, a u momentu održavanja usmenih pretresa nemaju materijalni propis koji definiše bespravnu sječu i promet drveta kao prekršaj, što značajno dovodi u pitanje zaštitu šuma, i onemogućava prikupljanje sredstava po osnovu naknada za korištenje šuma (naknade za Federaciju, kantone i općine).

5. Relevantno pravo

A. Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Član III.2.h)

"Federalna vlast i kantoni nadležni su za:

.....

h) korištenje prirodnih bogatstava".

.....

Član III.3. (1) (2) i (3)

(1) U skladu sa potrebama, nadležnosti iz člana III.2. mogu biti ostvarene zajednički ili odvojeno, ili od strane kantona koordinirano od federalne vlasti.

(2) U pogledu ovih nadležnosti kantoni i federalna vlast dogovaraju se na trajnoj osnovi.

(3) U vršenju ovih nadležnosti, kada se radi o zakonima i drugim propisima koji su obavezujući na području cijele Federacije, u skladu sa ovim ustavom, i odlukama Parlamenta Federacije, federalna vlast će postupiti uzimajući u obzir kantonalne nadležnosti, različite situacije u pojedinim kantonima i potrebe za fleksibilnošću u provođenju. Federalna vlast ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone koji se tiču svake od ovih nadležnosti."

Član VI.2. (1)

(1) U općini se ostvaruje lokalna samouprava.

B. Evropska povelja o lokalnoj samoupravi

Član 4. stav 6.

"Lokalne vlasti biće konsultovane u najvećoj mogućoj mjeri, pravovremeno i na odgovarajući način, u procesu planiranja i donošenja odluka u svim stvarima koje ih se direktno tiču".

Član 9. stav 5. 6. i 7.

5. Potreba zaštite finansijski slabijih lokalnih vlasti nalaže uspostavljanje odgovarajućih postupaka ili mjera finansijskog izjednačavanja, s ciljem da se isprave posljedice nejednake distribucije izvora finansiranja odnosno finansijskog opterećenja lokalnih vlasti. Takvim postupcima ili mjerama ne mogu da se sužavaju prava lokalnih vlasti koje one imaju u okviru svoje nadležnosti.

6. Lokalne vlasti, na odgovarajući način, biće konsultovane u pogledu metoda na osnovu kojeg će im biti dodijeljeni redistribuirani izvori finansiranja.

7. Koliko god je to moguće, sredstva koja se prenose lokalnim, vlastima neće imati karakter namjenskih sredstava. Dodjelom tih sredstava ne može da se ugrozi diskreciono pravo lokalnih vlasti da vode politiku u okviru svojih ovlaštenja".

C. Zakon o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine

("Službene novine Federacije BiH", broj 49/06)

Član 8. st. 1. 2. i 3. alineja 10.

Jedinica lokalne samouprave ima vlastite nadležnosti ustanovljene ustavom i zakonom i ima pravo baviti se svim pitanjima od lokalnog značaja koja nisu isključena iz njene nadležnosti, niti dodijeljena u nadležnosti neke druge vlasti na osnovu ustava i zakona.

Ona će biti samostalna u odlučivanju o pitanjima iz vlastitih nadležnosti, koje ne mogu biti ograničene ili uskraćene od federalnih ili kantonalnih vlasti, osim u slučajevima i u okvirima utvrđenim ustavom i zakonom.

U vlastite nadležnosti jedinice lokalne samouprave spadaju:

.....

- utvrđivanje politike upravljanja prirodnim resursima jedinice lokalne samouprave i raspodjela sredstava na osnovu njihovog korištenja.

.....

Član 33.

Jedinice lokalne samouprave imaju pravo na pokretnu i nepokretnu imovinu i na odgovarajuće izvore finansiranja kojima slobodno raspolažu u okviru svojih ovlasti, kao i na sredstva za obavljanje delegiranih ili prenesenih poslova iz okvira prava i dužnosti viših tijela vlasti.

Član 56.

"Federalne, odnosno kantonalne vlasti dužne su u najvećoj mogućoj mjeri konsultovati jedinice lokalne samouprave u postupku donošenja propisa koji ih se direktno tiču.

Konsultovanje, u smislu iz prethodnog stava ovog člana, odnosno kantonalne vlasti vrše putem saveza općina i gradova.

D. Presude Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine u predmetima: U- 26/08 od 14.04.2009., U-28/10 od 23.03.011. i U-46/13 od 13.05.2014. godine

7. Činjenično stanje i stav Ustavnog suda Federacije

Ustavni sud Federacije je odlučujući o zahtjevu podnosioca pošao od odredbe člana VI.2.(1) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine kojom je utvrđeno da se u općinama ostvaruje lokalna samouprava. Članom VII.3. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine utvrđeno je da međunarodni ugovori i drugi sporazumi koji su na snazi u Bosni i Hercegovini i Federaciji Bosne i Hercegovine, te opća pravila međunarodnog prava, čine dio zakonodavstva Federacije Bosne i Hercegovine. Evropska povelja o lokalnoj samoupravi, kao akt međunarodnog prava, ratifikovana 1994. godine, kada je i stupila na snagu, sastavni je dio zakonodavstva u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Ustavni sud Federacije je razmotrio navode zahtjeva i odgovora na zahtjev, u kontekstu navedenih ustavnih i zakonskih odredaba i utvrdio da je Skupština Unsko-sanskog kantona na 26. sjednici održanoj 18.07.2012. godine donijela osporeni Zakon. Osporenim Zakonom se, uz ostalo, pravno regulira uzgoj, zaštita i korištenje šuma, raspolaganje šumskim zemljištem kao prirodnim bogatstvom s ciljem očuvanja biološke raznolikosti, te gazdovanje šumama na principima ekonomske održivosti, socijalne odgovornosti i ekološke prihvatljivosti, finansiranje i nadzor nad primjenom zakona na teritoriji Unsko-sanskog kantona. Osporeni Zakon je donesen po hitnom postupku, zbog čega nije provedena javna rasprava prilikom njegovog donošenja. Prema navodima odgovora na zahtjev, kantonalno Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva je svim općinama na području Unsko-sanskog kantona dostavilo Prijedlog osporenog zakona i pozvalo općine da dostave primjedbe, prijedloge, i mišljenja što je u slučaju općina Bosanski Petrovac, Bosanska Krupa i Bužim izostalo.

Uvažavajući argumente Skupštine Unsko-sanskog kantona koji se odnose na potrebu donošenja osporenog Zakona u cilju zaštite šuma, a zbog nepostojanja federalnog zakona kojim bi bila uređena materija u ovoj oblasti, ali pritom imajući u vidu mjesto i značaj jedinica lokalne samouprave u svjetlu citiranih ustavnih i zakonskih odredaba, kao i odredaba Evropske povelje o lokalnoj samoupravi, Ustavni sud Federacije smatra da određena rješenja iskazana u pojedinim odredbama osporenog zakona, mogu značajno da utječu na realiziranje zaštite prava na lokalnu samoupravu, posebno imajući u vidu pravo slobodnog i samostalnog raspolaganja finansijskim sredstvima. U tom kontekstu, Ustavni sud Federacije ukazuje na član 70. osporenog Zakona, kojim je propisan način korištenja sredstava po osnovu naknade za korištenje državnih šuma propisane članom 67. stav (1) b) osporenog Zakona. Ta sredstva prema članu 70. osporenog Zakona mogu se koristiti isključivo za izgradnju, rekonstrukciju i održavanje infrastrukture na području jedinica lokalne samouprave i ruralni razvoj. Ustavni sud Federacije smatra da navedena zakonska rješenja iz osporenog Zakona mogu direktno utjecati na niz pitanja koja su od interesa za lokalnu samoupravu, a posebno na utvrđivanje politike raspodjele sredstava po osnovu njihovog načina korištenja i raspolaganja unutar općine. To se može posebno manifestovati u odnosu na planove razvoja jedinica lokalne samouprave i ostvarivanja uslova za privredni razvoj i zapošljavanje, te utvrđivanje i provođenje politike uređenja prostora i zaštite čovjekove okoline, vodozaštite i korištenja prirodnih resursa. U tom smislu, Ustavni sud Federacije smatra da je došlo do povrede prava na lokalnu samoupravu, imajući u vidu član 34. stav 1. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, kojim je propisano da jedinice lokalne samouprave imaju pravo na odgovarajuće vlastite izvore kojima lokalni organi mogu slobodno raspolagati u okviru svoje nadležnosti, a u skladu sa zakonom.

Isto tako, članom 9. stav 7. Evropske povelje o lokalnoj samoupravi regulisano je da, koliko god je to moguće, sredstva koja se prenose lokalnim vlastima neće imati karakter namjenskih sredstava. Dodjelom tih sredstava ne može se ugroziti diskreciono pravo vlasti da vodi politiku u okviru svojih ovlaštenja. Navedeni princip Evropske povelje o lokalnoj samoupravi nisu slijedila rješenja iz člana 70. osporenog Zakona.

Osim toga, Ustavni sud Federacije smatra da povreda prava na lokalnu samoupravu proističe i otud, što osporeni Zakon propisuje da državnim šumama i šumskim zemljištima na području Kantona upravlja Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (član 44.), jer takva odredba ne ostavlja prostora da se realizira pravo jedinica lokalne samouprave da, kao vlasti koje su najbliže građanima, participiraju u javnim poslovima u skladu sa odredbama člana 4. Evropske povelje o lokalnoj samoupravi.

Takvo rješenje osporenog Zakona je uz to neusklađeno i sa odredbama člana 8. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine koje utvrđivanje politike upravljanja prirodnim resursima i raspodjelu sredstava ostvarenih njihovim korištenjem svrstavaju i određuju kao vlastite nadležnosti jedinica lokalne samouprave.

Ustavni sud Federacije je utvrdio da javna rasprava o osporenom Zakonu nije provedena u skladu sa članom 56. Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, kojim je propisano da su federalne, odnosno kantonalne vlasti dužne u najvećoj mogućoj mjeri konsultovati jedinice lokalne samouprave u postupku donošenja propisa koji ih se direktno tiču. Konsultovanje u navedenom smislu kantonalne vlasti vrše putem Saveza općina i gradova Federacije Bosne i Hercegovine.

Zbog svih navedenih razloga, a na osnovu odredbe člana IV.C.3.12.b) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Federacije je naložio Skupštini Unsko-sanskog kantona da u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja ove presude u "Službenim novinama Federacije BiH" i "Službenom glasniku Unsko-sanskog kantona" uskladi Zakon iz tačke 1. izreke ove presude sa Zakonom o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, do kada se taj Zakon može primjenjivati.

Ovu presudu Ustavni sud Federacije je donio jednoglasno u sastavu: Domin Malbašić, predsjednik Suda, Vesna Budimir, Mirjana Čučković, dr. sc. iur. Šahbaz Džihanović, Aleksandra Martinović, prof. dr. Edin Muminović, dr. sc. Kata Senjak i Mladen Srdić, sudije Suda.

	Predsjednik
Broj U-8/14	Ustavnog suda Federacije
12. januara 2016. godine	Bosne i Hercegovine
Sarajevo	**Domin Malbašić**, s. r.

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine odlučujući o zahtjevu Općinskog načelnika Općine Bosanski Petrovac za zaštitu prava na lokalnu samoupravu u svezi sa Zakonom o šumama, koji je donijela Skupština Unsko-sanskog kantona, na temelju članka IV.C.3.10.(3) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, u svezi s Amandmanom XCVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici bez javne rasprave, održanoj dana 12.01.2016. godine, donio je

PRESUDU

1. Utvrđuje se da je Zakonom o šumama ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona", broj 22/12) povrijeđeno pravo Općine Bosanski Petrovac na lokalnu samoupravu.

2. Daje se mogućnost Skupštini Unsko-sanskog kantona da u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja ove presude u "Službenim novinama Federacije BiH" i "Službenom glasniku Unsko-sanskog kantona" usuglasi Zakon iz točke 1. izreke ove presude sa Zakonom o načelima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 49/06 i 51/09) do kada se ovaj Zakon može primjenjivati.

3. Presudu objaviti u "Službenim novinama Federacije BiH" i "Službenom glasniku Unsko-sanskog kantona".

Obrazloženje

1. Podnositelj zahtjeva i predmet zahtjeva

Općinski načelnik Općine Bosanski Petrovac (u daljnjem tekstu: podnositelj zahtjeva) je podneskom broj: 01-01-773-1/14 od 04. ožujka 2014. godine, podnio zahtjev za zaštitu prava na lokalnu samoupravu Općine Bosanski Petrovac (u daljnjem tekstu: zahtjev), koji je zaprimljen u Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud Federacije) dana 06.03.2014. godine. Podnositelj zahtjeva smatra da je Zakonom o šumama ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona", broj 22/12), (u daljnjem tekstu: osporeni Zakon) koji je donijela Skupština Unsko-sanskog kantona, povrijeđeno pravo Općine Bosanski Petrovac na lokalnu samoupravu. Zahtjev je podnesen na temelju ovlaštenja iz Amandmana XCVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine.

2. Stranke u postupku

Stranke u postupku u ovom predmetu su na temelju Amandmana XCVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, Općinski načelnik Općine Bosanski Petrovac kao podnositelj zahtjeva i Skupština Unsko-sanskog kantona, kao donositelj osporenog Zakona.

3. Bitni navodi zahtjeva

Podnositelj zahtjeva navodi da je donošenjem osporenog Zakona Unsko-sanski kanton prekoračio svoja ustavna ovlaštenja, jer nije imao ustavni temelj da samostalno uređuje oblast šumarstva. Poziva se na odredbe čl. III.2. h) i III.3. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine koje se odnose na način ostvarivanja nadležnosti federalne i kantonalne vlasti u oblasti korištenja prirodnih bogatstava. Navodi da nadležnosti kantona mogu biti propisane isključivo federalnim zakonom o šumama, koji trenutno ne postoji iz razloga što Parlament Federacije Bosne i Hercegovine još nije zakonodavno uredio ovu oblast, što je konstatirano i u presudama Ustavnog suda Federacije br.: U-26/08 od 14.04.2009. godine i Presudom broj: U-28/10 od 23.03.2014. godine. Ističe da je pravo na lokalnu samoupravu Općine Bosanski Petrovac povrijeđeno zbog toga što prilikom donošenja osporenog Zakona ova Općina nije konzultirana u smislu članka 56. stavak 2. Zakona o načelima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 49/06) i članka 4. stavak 6. Europske povelje o lokalnoj samoupravi. Navodi da nadležno Ministarstvo poljoprivrede vodoprivrede i šumarstva u Unsko-sanskom kantonu, u postupku donošenja osporenog Zakona, nije provelo konzultacije putem Saveza općina i gradova Federacije Bosne i Hercegovine, niti je organiziralo javnu raspravu po općinama Unsko-sanskog kantona.

Pored navoda koji se odnose na povredu procedure u postupku donošenja osporenog Zakona, podnositelj zahtjeva i suštinski osporava njegove odredbe. Citira članak 44. osporenog Zakona i obrazlaže da se odredbama ovog članka, upravljanje šumskim zemljištem u državnom vlasništvu na području ovog kantona stavlja u nadležnost resornom ministarstvu. Zbog toga smatra da se jedinicama lokalne samouprave, koje također predstavljaju državu i to u obliku koji je najbliži građanima, oduzimaju prava u procesu upravljanja šumama i šumskim zemljištem, čime se grubo krši odredba članka 8. Zakona o načelima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, i to na način da se isključuje svaki utjecaj jedinice lokalne samouprave u ovom procesu. Citira još članak 70. stavak 1. osporenog Zakona, kojim je propisano da se naknada koja se ostvari korištenjem državnih šuma jednim dijelom koristi za izgradnju, rekonstrukciju i održavanje infrastrukture za područje jedinice lokalne samouprave i ruralni razvoj, o čemu općina donosi plan. Naglašava da je kantonalno poduzeće koje gazduje šumama i na taj način ostvaruje profit, glavni uzročnik propadanja lokalnih puteva, a da jedinice lokalne samouprave sredstva koja dobiju po osnovu naknade za korištenje državnih šuma koriste za saniranje šteta, umjesto da financiraju projekte za očuvanje prirodnog bogatstva.

Na temelju izloženog, podnositelj zahtjeva smatra da su osporenim Zakonom povrijeđena prava Općine utvrđena čl. 8., 33. i 56. Zakona o načelima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao i prava utvrđena člankom 4. stavak 6. i člankom 9. st. 5. 6. i 7. Europske povelje o lokalnoj samoupravi. Predlaže da Ustavni sud Federacije donese presudu kojom će se utvrditi da je osporenim Zakonom povrijeđeno pravo na lokalnu samoupravu Općine Bosanski Petrovac. Također predlaže da Sud donese privremenu mjeru, kojom se Unsko-sanskom kantonu zabranjuje poduzimanje svih radnji na provođenju osporenog Zakona.

4. Bitni navodi odgovora na zahtjev

Sukladno s člankom 16. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 6/95 i 37/03) Ustavni sud Federacije je dana 19.03. 2014. godine pozvao Skupštinu Unsko-sanskog kantona da u roku od 30 dana dostavi odgovor na zahtjev podnositelja.

U odgovoru na zahtjev koji je utvrdilo Zakonodavno-pravno povjerenstvo Skupštine Unsko-sanskog kantona na 60. sjednici održanoj dana 14.04.2014. godine, navodi se da je postojao pravni temelj za donošenje osporenog Zakona. Pozivaju se na članak IV. 3.h) Ustava Unsko-sanskog kantona ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona", broj 1/04 i 11/04), kojim je utvrđeno da korištenje prirodnih bogatstava, prema Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine, spada u polje podijeljene nadležnosti federalnih i kantonalnih vlasti. Pozivaju se i na odredbu članka III.2.h) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojom je također utvrđeno da su federalna vlast i kantonalne vlasti nadležne za korištenje prirodnih bogatstava. Smatraju da Unsko-sanski kanton, donošenjem osporenog Zakona, nije prekoračio svoja ovlaštenja, jer se radi o podijeljenoj nadležnosti između Federacije i Kantona u navedenoj oblasti. Napominju da nadležni organ Federacije Bosne i Hercegovine nije ispoštovao presudu Ustavnog suda Federacije broj: U-26/08 od 14. aprila 2009. godine, koja je objavljena u "Službenim novinama Federacije BiH", broj 36/09, a kojom je utvrđeno da je Zakonom o šumama povrijeđeno pravo općina na lokalnu samoupravu, te je određen rok Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine da provede konzultacije sa Savezom općina i gradova Federacije Bosne i Hercegovine i usuglasi Zakon o šumama ("Službene novine Federacije BiH", broj 20/02, 29/03 i 37/04) sa Europskom poveljom o lokalnoj samoupravi i Zakonom o načelima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja presude u "Službenim novinama Federacije BiH".

Dalje, u odgovoru na zahtjev ističu da jedinice lokalne samouprave mogu utjecati na utvrđivanje politike i iskorištavanje prirodnih resursa, kao i na raspodjelu sredstava ostvarenih na temelju korištenja šuma. Citirani su čl. 10., 15., 28., 29., 30., 33., 36., 40., 51., 52., 58., 62. 67. i 70. osporenog Zakona, iz kojih je

vidljivo na koji su način jedinice lokalne samouprave uključene u utvrđivanje politike i raspodjelu sredstava iz osnova iskorištavanja šuma. Ističu da je donošenjem osporenog Zakona, Skupština Unsko-sanskog kantona imala u vidu da korištenje šuma i šumskog zemljišta, predstavlja vitalni interes, kako bi se šume zaštitile od propadanja i raznih zloupotreba. Napominju da je svrha osporenog Zakona zaštita šuma od nestručnog gospodarenja, sa ekološkog, socijalnog i ekonomskog aspekta, jer bi nepostojanje zakona koji regulira ovu oblast imalo nesagledive štetne posljedice za Unsko-sanski kanton, pa i za Federaciju Bosne i Hercegovine.

Prema navodima odgovora na zahtjev, Skupština Unsko-sanskog kantona je sukladno s člankom 137. Poslovnika Skupštine, donijela osporeni Zakon po žurnom postupku, i zbog toga nije provela javnu raspravu prilikom njegovog donošenja. Međutim, sukladno s člankom 56. Zakona o načelima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, resorno Ministarstvo je svim općinama na području Unsko-sanskog kantona dostavilo Prijedlog osporenog zakona i pozvalo općine da dostave primjedbe, prijedloge, mišljenje i sugestije. Navode da općine Bosanski Petrovac, Bosanska Krupa i Bužim nisu dostavile svoje prijedloge, mišljenja i sugestije o prijedlogu osporenog Zakona, čime nisu iskazale interes da participiraju u pravnom normiranju ove oblasti. Zakonodavno-pravno povjerenstvo Skupštine Unsko-sanskog kantona smatra da jedinice lokalne samouprave trebaju djelovati sukladno sa Poslovnikom ove Skupštine, i podnijeti inicijativu za određene izmjene zakona i na taj način iskazati i ostvariti svoj pravni interes.

Mišljenja su da Unsko-sanski kanton, zbog nedonošenja federalnog zakona u oblasti korištenja šuma ne može snositi odgovornost, niti štetne posljedice. Predlažu da se zahtjev za zaštitu prava na lokalnu samoupravu Općine Bosanski Petrovac, kao i zahtjev za donošenje privremene mjere odbace kao neutemeljeni. Uz odgovor na zahtjev dostavljeno je obrazloženje uz prijedlog osporenog Zakona, koje je Skupštini dostavilo Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Unsko-sanskog kantona. U navedenom aktu je izneseno obrazloženje u pogledu pravnog temelja za donošenje osporenog Zakona, navedeni su razlozi za donošenje Zakona po žurnom postupku, a obrazložene su i pojedine odredbe osporenog Zakona.

Sastavni dio obrazloženja su i mišljenja i primjedbe jedinica lokalne samouprave i korisnika šuma u državnom vlasništvu na području Unsko-sanskog kantona o prijedlogu Zakona. U ovom dijelu obrazloženja je navedeno da je svoje mišljenje o prijedlogu osporenog zakona dalo i poduzeće ŠPD "Unsko-sanske šume", d.o.o. Bosanska Krupa. U obrazloženju su apostrofirani argumenti za donošenje osporenog Zakona koji se odnose na činjenicu da su svi poslovi koji se tiču uzgoja, zaštite i eksploatacije šuma, nepostojanjem materijalnog propisa iz oblasti šumarstva onemogućeni i da se obavljaju na granici zakonitosti. U ovakvoj situaciji Ministarstvo i kantonalna uprava se suočavaju sa problemima nemogućnosti adekvatnog upravljanja i nadzora nad gospodarenjem šumama, a posebni problemi nastaju zbog nemogućnosti izdavanja određenih suglasnosti iz nadležnosti uprave, odnosno Ministarstva, a koji se tiču gospodarenja državnim i privatnim šumama, izraženih poteškoća u provođenju adekvatnih mjera zaštite šuma (sudovi prekidaju prekršajne postupke za bespravne sječe, pozivajući se na presudu Ustavnog suda Federacije, a u momentu održavanja usmenih pretresa nemaju materijalni propis koji definira bespravnu sječu i promet drveta kao prekršaj, što značajno dovodi u pitanje zaštitu šuma, i onemogućava prikupljanje sredstava po osnovu naknada za korištenje šuma (naknade za Federaciju, kantone i općine).

5. Relevantno pravo

A. Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Članak III.2.h)

"Federalna vlast i kantoni nadležni su za:

.....

h) korištenje prirodnih bogatstava".

.....

Članak III.3. (1) (2) i (3)

(1) Sukladno sa potrebama, nadležnosti iz članka III.2. mogu biti ostvarene zajednički ili odvojeno, ili od strane kantona koordinirano od federalne vlasti.

(2) U pogledu ovih nadležnosti kantoni i federalna vlast dogovaraju se na trajnoj osnovi.

(3) U vršenju ovih nadležnosti, kada se radi o zakonima i drugim propisima koji su obvezujući na području cijele Federacije, sukladno s ovim ustavom, i odlukama Parlamenta Federacije, federalna vlast će postupiti uzimajući u obzir kantonalne nadležnosti, različite situacije u pojedinim kantonima i potrebe za fleksibilnošću u provođenju. Federalna vlast ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone koji se tiču svake od ovih nadležnosti."

Članak VI.2. (1)

(1) U općini se ostvaruje lokalna samouprava.

B. Europska povelja o lokalnoj samoupravi

Članak 4. stavak 6.

"Lokalne vlasti biće konzultirane u najvećoj mogućoj mjeri, blagovremeno i na odgovarajući način, u procesu planiranja i donošenja odluka u svim stvarima koje ih se direktno tiču".

Članak 9. stavak 5. 6. i 7.

5. Potreba zaštite financijski slabijih lokalnih vlasti nalaže uspostavljanje odgovarajućih postupaka ili mjera financijskog izjednačavanja, s ciljem da se isprave posljedice nejednake distribucije izvora financiranja odnosno financijskog opterećenja lokalnih vlasti. Takvim postupcima ili mjerama ne mogu da se sužavaju prava lokalnih vlasti koje one imaju u okviru svoje nadležnosti.

6. Lokalne vlasti, na odgovarajući način, biće konzultirane u pogledu metoda na temelju kojeg će im biti dodijeljeni redistribuirani izvori financiranja.

7. Koliko god je to moguće, sredstva koja se prenose lokalnim, vlastima neće imati karakter namjenskih sredstava. Dodjelom tih sredstava ne može da se ugrozi diskreciono pravo lokalnih vlasti da vode politiku u okviru svojih ovlaštenja".

C. Zakon o načelima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine

("Službene novine Federacije BiH", broj 49/06)

Članak 8. st. 1. 2. i 3. alineja 10.

Jedinica lokalne samouprave ima vlastite nadležnosti ustanovljene ustavom i zakonom i ima pravo baviti se svim pitanjima od lokalnog značaja koja nisu isključena iz njene nadležnosti, niti dodijeljena u nadležnosti neke druge vlasti na temelju ustava i zakona.

Ona će biti samostalna u odlučivanju o pitanjima iz vlastitih nadležnosti, koje ne mogu biti ograničene ili uskraćene od federalnih ili kantonalnih vlasti, osim u slučajevima i u okvirima utvrđenim ustavom i zakonom.

U vlastite nadležnosti jedinice lokalne samouprave spadaju:

.....

- utvrđivanje politike upravljanja prirodnim resursima jedinice lokalne samouprave i raspodjela sredstava na temelju njihovog korištenja.

.....

Članak 33.

Jedinice lokalne samouprave imaju pravo na pokretnu i nepokretnu imovinu i na odgovarajuće izvore financiranja kojima slobodno raspolažu u okviru svojih ovlasti, kao i na sredstva za obavljanje delegiranih ili prenesenih poslova iz okvira prava i dužnosti viših tijela vlasti.

Članak 56.

"Federalne, odnosno kantonalne vlasti dužne su u najvećoj mogućoj mjeri konzultirati jedinice lokalne samouprave u postupku donošenja propisa koji ih se direktno tiču.

Konzultiranje, u smislu iz prethodnog stavka ovog članka, odnosno kantonalne vlasti vrše putem saveza općina i gradova.

D. Presude Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine u predmetima: U- 26/08 od 14.04.2009., U-28/10 od 23.03.011. i U-46/13 od 13.05.2014. godine

7. Činjenično stanje i stav Ustavnog suda Federacije

Ustavni sud Federacije je odlučujući o zahtjevu podnositelja pošao od odredbe članka VI.2.(1) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine kojom je utvrđeno da se u općinama ostvaruje lokalna samouprava. Člankom VII.3. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine utvrđeno je da međunarodni ugovori i drugi sporazumi koji su na snazi u Bosni i Hercegovini i Federaciji Bosne i Hercegovine, te opća pravila međunarodnog prava, čine dio zakonodavstva Federacije Bosne i Hercegovine. Europska povelja o lokalnoj samoupravi, kao akt međunarodnog prava, ratificirana 1994. godine, kada je i stupila na snagu, sastavni je dio zakonodavstva u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Ustavni sud Federacije je razmotrio navode zahtjeva i odgovora na zahtjev, u kontekstu navedenih ustavnih i zakonskih odredaba i utvrdio da je Skupština Unsko-sanskog kantona na 26. sjednici održanoj 18.07.2012. godine donijela osporeni Zakon. Osporenim Zakonom se, uz ostalo, pravno regulira uzgoj, zaštita i korištenje šuma, raspolaganje šumskim zemljištem kao prirodnim bogatstvom s ciljem očuvanja biološke raznolikosti, te gazdovanje šumama na načelima ekonomske održivosti, socijalne odgovornosti i ekološke prihvatljivosti, financiranje i nadzor nad primjenom zakona na teritoriji Unsko-sanskog kantona. Osporeni Zakon je donesen po žurnom postupku, zbog čega nije provedena javna rasprava prilikom njegovog donošenja. Prema navodima odgovora na zahtjev, kantonalno Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva je svim općinama na području Unsko-sanskog kantona dostavilo Prijedlog osporenog zakona i pozvalo općine da dostave primjedbe, prijedloge, i mišljenja što je u slučaju općina Bosanski Petrovac, Bosanska Krupa i Bužim izostalo.

Uvažavajući argumente Skupštine Unsko-sanskog kantona koji se odnose na potrebu donošenja osporenog Zakona u cilju zaštite šuma, a zbog nepostojanja federalnog zakona kojim bi bila uređena materija u ovoj oblasti, ali pritom imajući u vidu mjesto i značaj jedinica lokalne samouprave u svjetlu citiranih ustavnih i zakonskih odredaba, kao i odredaba Europske povelje o lokalnoj samoupravi, Ustavni sud Federacije smatra da određena rješenja iskazana u pojedinim odredbama osporenog zakona, mogu značajno da utječu na realiziranje zaštite prava na lokalnu samoupravu, posebice imajući u vidu pravo slobodnog i samostalnog raspolaganja financijskim sredstvima. U tom kontekstu, Ustavni sud Federacije ukazuje na članak 70. osporenog Zakona, kojim je propisan način korištenja sredstava po osnovu naknade za korištenje državnih šuma propisane člankom 67. stavak (1) b) osporenog Zakona. Ta sredstva prema članku 70. osporenog Zakona mogu se koristiti isključivo za izgradnju, rekonstrukciju i održavanje infrastrukture na području jedinica lokalne samouprave i ruralni razvoj. Ustavni sud Federacije smatra da navedena zakonska rješenja iz osporenog Zakona mogu direktno utjecati na niz pitanja koja su od interesa za lokalnu samoupravu, a posebice na utvrđivanje politike raspodjele sredstava po osnovu njihovog načina korištenja i raspolaganja unutar općine. To se može posebno manifestirati u odnosu na planove razvoja jedinica lokalne samouprave i ostvarivanja uvjeta za privredni razvoj i zapošljavanje, te utvrđivanje i provođenje politike uređenja prostora i zaštite čovjekove okoline, vodozaštite i korištenja prirodnih resursa. U tom smislu, Ustavni sud Federacije smatra da je došlo do povrede prava na lokalnu samoupravu, imajući u vidu članak 34. stavak 1. Zakona o načelima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, kojim je propisano da jedinice lokalne samouprave imaju pravo na odgovarajuće vlastite izvore kojima lokalni organi mogu slobodno raspolagati u okviru svoje nadležnosti, sukladno sa zakonom.

Isto tako, člankom 9. stavak 7. Europske povelje o lokalnoj samoupravi regulirano je da, koliko god je to moguće, sredstva koja se prenose lokalnim vlastima neće imati karakter namjenskih sredstava. Dodjelom tih sredstava ne može se ugroziti diskreciono pravo vlasti da vodi politiku u okviru svojih ovlaštenja. Navedeno načelo Europske povelje o lokalnoj samoupravi nisu slijedila rješenja iz članka 70. osporenog Zakona.

Osim toga, Ustavni sud Federacije smatra da povreda prava na lokalnu samoupravu proističe i otud, što osporeni Zakon propisuje da državnim šumama i šumskim zemljištima na području Kantona upravlja Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (članak 44.), jer takva odredba ne ostavlja prostora da se realizira pravo jedinica lokalne samouprave da, kao vlasti koje su najbliže građanima, participiraju u javnim poslovima sukladno sa odredbama članka 4. Europske povelje o lokalnoj samoupravi.

Takvo rješenje osporenog Zakona je uz to neusuglašeno i s odredbama članka 8. Zakona o načelima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine koje utvrđivanje politike upravljanja prirodnim resursima i raspodjelu sredstava ostvarenih njihovim korištenjem svrstavaju i određuju kao vlastite nadležnosti jedinica lokalne samouprave.

Ustavni sud Federacije je utvrdio da javna rasprava o osporenom Zakonu nije provedena sukladno s člankom 56. Zakona o načelima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, kojim je propisano da su federalne, odnosno kantonalne vlasti dužne u najvećoj mogućoj mjeri konzultirati jedinice lokalne samouprave u postupku donošenja propisa koji ih se direktno tiču. Konzultiranje u navedenom smislu kantonalne vlasti vrše putem Saveza općina i gradova Federacije Bosne i Hercegovine.

Zbog svih navedenih razloga, a na temelju odredbe članka IV.C.3.12.b) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Federacije je naložio Skupštini Unsko-sanskog kantona da u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja ove presude u "Službenim novinama Federacije BiH" i "Službenom glasniku Unsko-sanskog kantona" usuglasi Zakon iz točke 1. izreke ove presude sa Zakonom o načelima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, do kada se taj Zakon može primjenjivati.

Ovu presudu Ustavni sud Federacije je donio jednoglasno u sastavu: Domin Malbašić, predsjednik Suda, Vesna Budimir, Mirjana Čučković, dr. sc. iur. Šahbaz Džihanović, Aleksandra Martinović, prof. dr. Edin Muminović, dr. sc. Kata Senjak i Mladen Srdić, suci Suda.

Broj U-8/14
12. siječnja 2016. godine
Sarajevo

Predsjednik
Ustavnog suda Federacije
Bosne i Hercegovine
Domin Malbašić, v. r.

Уставни суд Федерације Босне и Херцеговине одлучујући о захтјеву Оштинског начелника Општине Босански Петровац за заштиту права на локалну самоуправу у вези са Законом о шумама, који је донијела Скупштина Унско-санског кантона, на основу члана IV.Ц.3.10.(3) Устава Федерације Босне и Херцеговине, у вези са Амандманом XCVI на Устав Федерације Босне и Херцеговине, на сједници без јавне расправе, одржаној дана 12.01.2016. године, донио је

ПРЕСУДУ

1. Утврђује се да је Законом о шумама ("Службени гласник Унско-санског кантона", број 22/12) повријеђено право Општине Босански Петровац на локалну самоуправу.

2. Даје се могућност Скупштини Унско-санског кантона да у року од шест мјесеци од дана објављивања ове пресуде у "Службеним новинама Федерације БиХ" и "Службеном гласнику Унско-санског кантона" усклади Закон из тачке 1. изреке ове пресуде са Законом о принципима локалне самоуправе у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 49/06 и 51/09) до када се овај Закон може примјењивати.

3. Пресуду објавити у "Службеним новинама Федерације БиХ" и "Службеном гласнику Унско-санског кантона".

Образложење

1. Подносилац захтјева и предмет захтјева

Општински начелник Општине Босански Петровац (у даљем тексту: подносилац захтјева) је поднеском број: 01-01-773-1/14 од 04. марта 2014. године, поднио захтјев за заштиту права на локалну самоуправу Општине Босански Петровац (у даљем тексту: захтјев), који је запримљен у Уставном суду Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уставни суд Федерације) дана 06.03.2014. године. Подносилац захтјева сматра да је Законом о шумама ("Службени гласник Унско-санског кантона", број 22/12), (у даљем тексту: оспорени Закон) који је донијела Скупштина Унско-санског кантона, повријеђено право Општине Босански Петровац на локалну самоуправу. Захтјев је поднесен на основу овлашћења из Амандмана XCVI на Устав Федерације Босне и Херцеговине.

2. Странке у поступку

Странке у поступку у овом предмету су на основу Амандмана XCVI на Устав Федерације Босне и Херцеговине, Општински начелник Општине Босански Петровац као подносилац захтјева и Скупштина Унско-санског кантона, као доносилац оспореног Закона.

3. Битни наводи захтјева

Подносилац захтјева наводи да је доношењем оспореног Закона Унско-сански кантон прекорачио своја уставна овлашћења, јер није имао уставни основ да самостално уређује област шумарства. Позива се на одредбе чл. III.2. x) и III.3. Устава Федерације Босне и Херцеговине које се односе на начин остваривања надлежности федералне и кантоналне власти у области коришћења природних богатстава. Наводи да надлежности кантона могу бити прописане искључиво федералним законом о шумама, који тренутно не постоји из разлога што Парламент Федерације Босне и Херцеговине још није законодавно уредио ову област, што је констатовано и у пресудама Уставног суда Федерације бр.: У-26/08 од 14.04.2009. године и Пресудом број: У-28/10 од 23.03.2014. године. Истиче да је право на локалну самоуправу Општине Босански Петровац повријеђено због тога што приликом доношења оспореног Закона ова Општина није консултована у смислу члана 56. став 2. Закона о принципима локалне самоуправе у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 49/06) и члана 4. став 6. Европске повеље о локалној самоуправи. Наводи да надлежно Министарство пољопривреде водопривреде и шумарства у Унско-санском кантону, у поступку доношења оспореног Закона, није провело консултације путем Савеза општина и градова Федерације Босне и Херцеговине, нити је организовало јавну расправу по општинама Унско-санског кантона.

Поред навода који се односе на повреду процедуре у поступку доношења оспореног Закона, подносилац захтјева и суштински оспорава његове одредбе. Цитира члан 44. оспореног Закона и образлаже да се одредбама овог члана, управљање шумским земљиштем у државном власништву на подручју овог кантона ставља у надлежност ресорном министарству. Због тога сматра да се јединицама локалне самоуправе, које такође представљају државу и то у облику који је најближи грађанима, одузимају права у процесу управљања шумама и шумским земљиштем, чиме се грубо крши одредба члана 8. Закона о принципима локалне самоуправе у Федерацији Босне и Херцеговине, и то на начин да се искључује сваки утјецај јединице локалне самоуправе у овом процесу. Цитира још члан 70. став 1. оспореног Закона, којим је прописано да се накнада која се оствари коришћењем државних шума једним дијелом користи за изградњу, реконструкцију и одржавање инфраструктуре за подручје јединице локалне самоуправе и рурални развој, о чему општина доноси план. Наглашава да је кантонално предузеће које газдује шумама и на тај начин остварује профит, главни узрочник пропадања локалних путева, а да јединице локалне самоуправе средства која добију по основу накнаде за коришћење државних шума користе за санирање штета, умјесто да финансирају пројекте за очување природног богатства.

На основу изложеног, подносилац захтјева сматра да су оспореним Законом повријеђена права Општине утврђена чл. 8., 33. и 56. Закона о принципима локалне самоуправе у Федерацији Босне и Херцеговине, као и права утврђена чланом 4. став 6. и чланом 9. ст. 5. 6. и 7. Европске повеље о локалној самоуправи. Предлаже да Уставни суд Федерације донесе пресуду којом ће се утврдити да је оспореним Законом повријеђено право на локалну самоуправу Општине Босански Петровац. Такође предлаже да Суд донесе привремену мјеру, којом се Унско-санском кантону забрањује предузимање свих радњи на провођењу оспореног Закона.

4. Битни наводи одговора на захтјев

У складу са чланом 16. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 6/95 и 37/03) Уставни суд Федерације је дана 19.03. 2014. године позвао Скупштину Унско-санског кантона да у року од 30 дана достави одговор на захтјев подносиоца.

У одговору на захтјев који је утврдила Законодавно-правна комисија Скупштине Унско-санског кантона на 60. сједници одржаној дана 14.04.2014. године, наводи се да је постојао правни основ за доношење оспореног Закона. Позивају се на члан IV. 3.x) Устава Унско-санског кантона ("Службени гласник Унско-санског кантона", број 1/04 и 11/04), којим је утврђено да коришћење природних богатстава, према Уставу Федерације Босне и Херцеговине, спада у поље подијељене надлежности федералних и

кантоналних власти. Позивају се и на одредбу члана III.2.x) Устава Федерације Босне и Херцеговине, којом је такође утврђено да су федерална власт и кантоналне власти надлежне за коришћење природних богатстава. Сматрају да Унско-сански кантон, доношењем оспореног Закона, није прекорачио своја овлашћења, јер се ради о подијељеној надлежности између Федерације и Кантона у наведеној области. Напомињу да надлежни орган Федерације Босне и Херцеговине није испоштовао пресуду Уставног суда Федерације број: У-26/08 од 14. априла 2009. године, која је објављена у "Службеним новинама Федерације БиХ", број 36/09, а којом је утврђено да је Законом о шумама повријеђено право општина на локалну самоуправу, те је одређен рок Парламенту Федерације Босне и Херцеговине да проведе консултације са Савезом општина и градова Федерације Босне и Херцеговине и усагласи Закон о шумама ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 20/02, 29/03 и 37/04) са Европском повељом о локалној самоуправи и Законом о принципима локалне самоуправе у Федерацији Босне и Херцеговине, у року од шест мјесеци од дана објављивања пресуде у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Даље, у одговору на захтјев истичу да јединице локалне самоуправе могу утјецати на утврђивање политике и искоришћавање природних ресурса, као и на расподјелу средстава остварених на основу коришћења шума. Цитирани су чл. 10., 15., 28., 29., 30., 33., 36., 40., 51., 52., 58., 62. 67. и 70. оспореног Закона, из којих је видљиво на који су начин јединице локалне самоуправе укључене у утврђивање политике и расподјелу средстава из основа искоришћавања шума. Истичу да је доношењем оспореног Закона, Скупштина Унско-санског кантона имала у виду да коришћење шума и шумског земљишта, представља витални интерес, како би се шуме заштитиле од пропадања и разних злоупотреба. Напомињу да је сврха оспореног Закона заштита шума од нестручног господарења, са еколошког, социјалног и економског аспекта, јер би непостојање закона који регулира ову област имало несагледиве штетне посљедице за Унско-сански кантон, па и за Федерацију Босне и Херцеговине.

Према наводима одговора на захтјев, Скупштина Унско-санског кантона је у складу са чланом 137. Пословника Скупштине, донијела оспорени Закон по хитном поступку, и због тога није провела јавну расправу приликом његовог доношења. Међутим, у складу са чланом 56. Закона о принципима локалне самоуправе у Федерацији Босне и Херцеговине, ресорно Министарство је свим општинама на подручју Унско-санског кантона доставило Приједлог оспореног закона и позвало општине да доставе примједбе, приједлоге, мишљење и сугестије. Наводе да општине Босански Петровац, Босанска Крупа и Бужим нису доставиле своје приједлоге, мишљења и сугестије о приједлогу оспореног Закона, чиме нису исказале интерес да партиципирају у правном нормирању ове области. Законодавно-правна комисија Скупштине Унско-санског кантона сматра да јединице локалне самоуправе требају дјеловати у складу са Пословником ове Скупштине, и поднијети иницијативу за одређене измјене закона и на тај начин исказати и остварити свој правни интерес.

Мишљења су да Унско-сански кантон, због недоношења федералног закона у области коришћења шума не може сносити одговорност, нити штетне посљедице. Предлажу да се захтјев за заштиту права на локалну самоуправу Општине Босански Петровац, као и захтјев за доношење привремене мјере одбаце као неосновани. Уз одговор на захтјев достављено је образложење уз приједлог оспореног Закона, које је Скупштини доставило Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства Унско-санског кантона. У наведеном акту је изнесено образложење у погледу правног основа за доношење оспореног Закона, наведени су разлози за доношење Закона по хитном поступку, а образложене су и поједине одредбе оспореног Закона.

Саставни дио образложења су и мишљења и примједбе јединица локалне самоуправе и корисника шума у државном власништву на подручју Унско-санског кантона о приједлогу Закона. У овом дијелу образложења је наведено да је своје мишљење о приједлогу оспореног закона дало и предузеће ШПД "Унско-санске шуме", д.о.о. Босанска Крупа. У образложењу су апострофирани аргументи за доношење оспореног Закона који се односе на чињеницу да су сви послови који се тичу узгоја, заштите и експлоатације шума, непостојањем материјалног прописа из области шумарства онемогућени и да се обављају на граници законитости. У оваквој ситуацији Министарство и кантонална управа се суочавају са проблемима немогућности адекватног управљања и надзора над господарењем шумама, а посебни проблеми настају због немогућности издавања одређених сагласности из надлежности управе, односно Министарства, а који се тичу господарења државним и приватним шумама, изражених потешкоћа у провођењу адекватних мјера заштите шума (судови прекидају прекршајне поступке за бесправне сјече, позивајући се на пресуду Уставног суда Федерације, а у моменту одржавања усмених претреса немају материјални пропис који дефинише бесправну сјечу и промет дрвета као прекршај, што значајно доводи у питање заштиту шума, и онемогућава прикупљање средстава по основу накнада за коришћење шума (накнаде за Федерацију, кантоне и општине).

5. Релевантно право

А. Устав Федерације Босне и Херцеговине

Члан III.2.x)

"Федерална власт и кантони надлежни су за:

.....

x) коришћење природних богатстава".

.....

Члан III.3. (1) (2) и (3)

(1) У складу са потребама, надлежности из члана III.2. могу бити остварене заједнички или одвојено, или од стране кантона координирано од федералне власти.

(2) У погледу ових надлежности кантони и федерална власт договарају се на трајној основи.

(3) У вршењу ових надлежности, када се ради о законима и другим прописима који су обавезујући на подручју цијеле Федерације, у складу са овим уставом, и одлукама Парламента Федерације, федерална власт ће поступити узимајући у обзир кантоналне надлежности, различите ситуације у појединим кантонима и потребе за флексибилношћу у провођењу. Федерална власт има право утврђивати политику и доносити законе који се тичу сваке од ових надлежности."

Члан VI.2. (1)

(1) У општини се остварује локална самоуправа.

Б. Европска повеља о локалној самоуправи

Члан 4. став 6.

"Локалне власти биће консултоване у највећој могућој мјери, правовремено и на одговарајући начин, у процесу планирања и доношења одлука у свим стварима које их се директно тичу".

Члан 9. став 5. 6. и 7.

5. Потреба заштите финансијски слабијих локалних власти налаже успостављање одговарајућих поступака или

мјера финансијског изједначавања, с циљем да се исправе посљедице неједнаке дистрибуције извора финансирања односно финансијског оптерећења локалних власти. Таквим поступцима или мјерама не могу да се сужавају права локалних власти које оне имају у оквиру своје надлежности.

6. Локалне власти, на одговарајући начин, биће консултоване у погледу метода на основу којег ће им бити додијељени редистрибуирани извори финансирања.

7. Колико год је то могуће, средства која се преносе локалним, властима неће имати карактер намјенских средстава. Додјелом тих средстава не може да се угрози дискреционо право локалних власти да воде политику у оквиру својих овлашћења".

Ц. Закон о принципима локалне самоуправе у Федерацији Босне и Херцеговине

("Службене новине Федерације БиХ", број 49/06)

Члан 8. ст. 1. 2. и 3. алинеја 10.

Јединица локалне самоуправе има властите надлежности установљене уставом и законом и има право бавити се свим питањима од локалног значаја која нису искључена из њене надлежности, нити додијељена у надлежности неке друге власти на основу устава и закона.

Она ће бити самостална у одлучивању о питањима из властитих надлежности, које не могу бити ограничене или ускраћене од федералних или кантоналних власти, осим у случајевима и у оквирима утврђеним уставом и законом.

У властите надлежности јединице локалне самоуправе спадају:

.....

- утврђивање политике управљања природним ресурсима јединице локалне самоуправе и расподјела средстава на основу њиховог коришћења.

.....

Члан 33.

Јединице локалне самоуправе имају право на покретну и непокретну имовину и на одговарајуће изворе финансирања којима слободно располажу у оквиру својих овласти, као и на средства за обављање делегираних или пренесених послова из оквира права и дужности виших тијела власти.

Члан 56.

"Федералне, односно кантоналне власти дужне су у највећој могућој мјери консултовати јединице локалне самоуправе у поступку доношења прописа који их се директно тичу.

Консултовање, у смислу из претходног става овог члана, односно кантоналне власти врше путем савеза општина и градова.

Д. Пресуде Уставног суда Федерације Босне и Херцеговине у предметима: У- 26/08 од 14.04.2009., У-28/10 од 23.03.011. и У-46/13 од 13.05.2014. године

7. Чињенично стање и став Уставног суда Федерације

Уставни суд Федерације је одлучујући о захтјеву подносиоца пошао од одредбе члана VI.2.(1) Устава Федерације Босне и Херцеговине којом је утврђено да се у општинама остварује локална самоуправа. Чланом VII.3. Устава Федерације Босне и Херцеговине утврђено је да међународни уговори и други споразуми који су на снази у Босни и Херцеговини и Федерацији Босне и Херцеговине, те општа правила међународног права, чине дио законодавства Федерације Босне и Херцеговине. Европска повеља о локалној самоуправи, као акт међународног права, ратификована 1994. године, када је и ступила на снагу, саставни је дио законодавства у Федерацији Босне и Херцеговине.

Уставни суд Федерације је размотрио наводе захтјева и одговора на захтјев, у контексту наведених уставних и законских одредаба и утврдио да је Скупштина Унско-санског кантона на 26. сједници одржаној 18.07.2012. године донијела оспорени Закон. Оспореним Законом се, уз остало, правно регулира узгој, заштита и коришћење шума, располагање шумским земљиштем као природним богатством с циљем очувања биолошке разноликости, те газдовање шумама на принципима економске одрживости, социјалне одговорности и еколошке прихватљивости, финансирање и надзор над примјеном закона на територији Унско-санског кантона. Оспорени Закон је донесен по хитном поступку, због чега није проведена јавна расправа приликом његовог доношења. Према наводима одговора на захтјев, кантонално Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства је свим општинама на подручју Унско-санског кантона доставило Приједлог оспореног закона и позвало општине да доставе примједбе, приједлоге, и мишљења што је у случају општина Босански Петровац, Босанска Крупа и Бужим изостало.

Уважавајући аргументе Скупштине Унско-санског кантона који се односе на потребу доношења оспореног Закона у циљу заштите шума, а због непостојања федералног закона којим би била уређена материја у овој области, али притом имајући у виду мјесто и значај јединица локалне самоуправе у свјетлу цитираних уставних и законских одредаба, као и одредаба Европске повеље о локалној самоуправи, Уставни суд Федерације сматра да одређена рјешења исказана у појединим одредбама оспореног закона, могу значајно да утјечу на реализирање заштите права на локалну самоуправу, посебно имајући у виду право слободног и самосталног располагања финансијским средствима. У том контексту, Уставни суд Федерације указује на члан 70. оспореног Закона, којим је прописан начин коришћења средстава по основу накнаде за коришћење државних шума прописане чланом 67. став (1) б) оспореног Закона. Та средства према члану 70. оспореног Закона могу се користити искључиво за изградњу, реконструкцију и одржавање инфраструктуре на подручју јединица локалне самоуправе и рурални развој. Уставни суд Федерације сматра да наведена законска рјешења из оспореног Закона могу директно утјецати на низ питања која су од интереса за локалну самоуправу, а посебно на утврђивање политике расподјеле средстава по основу њиховог начина коришћења и располагања унутар општине. То се може посебно манифестовати у односу на планове развоја јединица локалне самоуправе и остваривања услова за привредни развој и запошљавање, те утврђивање и провођење политике уређења простора и заштите човјекове околине, водозаштите и коришћења природних ресурса. У том смислу, Уставни суд Федерације сматра да је дошло до повреде права на локалну самоуправу, имајући у виду члан 34. став 1. Закона о принципима локалне самоуправе у Федерацији Босне и Херцеговине, којим је прописано да јединице локалне самоуправе имају право на одговарајуће властите изворе којима локални органи могу слободно располагати у оквиру своје надлежности, а у складу са законом.

Исто тако, чланом 9. став 7. Европске повеље о локалној самоуправи регулисано је да, колико год је то могуће, средства која се преносе локалним властима неће имати карактер намјенских средстава. Додјелом тих средстава не може се угрозити дискреционо право власти да води политику у оквиру својих овлашћења. Наведени

принцип Европске повеље о локалној самоуправи нису слиједила рјешења из члана 70. оспореног Закона.

Осим тога, Уставни суд Федерације сматра да повреда права на локалну самоуправу проистиче и отуд, што оспорени Закон прописује да државним шумама и шумским земљиштима на подручју Кантона управља Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства (члан 44.), јер таква одредба не оставља простора да се реализира право јединица локалне самоуправе да, као власти које су најближе грађанима, партиципирају у јавним пословима у складу са одредбама члана 4. Европске повеље о локалној самоуправи.

Такво рјешење оспореног Закона је уз то неусклађено и са одредбама члана 8. Закона о принципима локалне самоуправе у Федерацији Босне и Херцеговине које утврђивање политике управљања природним ресурсима и расподјелу средстава остварених њиховим коришћењем сврставају и одређују као властите надлежности јединица локалне самоуправе.

Уставни суд Федерације је утврдио да јавна расправа о оспореном Закону није проведена у складу са чланом 56. Закона о принципима локалне самоуправе у Федерацији Босне и Херцеговине, којим је прописано да су федералне, односно кантоналне власти дужне у највећој могућој мјери консултовати јединице локалне самоуправе у поступку доношења прописа који их се директно тичу. Консултовање у наведеном смислу кантоналне власти врше путем Савеза општина и градова Федерације Босне и Херцеговине.

Због свих наведених разлога, а на основу одредбе члана IV.Ц.3.12.б) Устава Федерације Босне и Херцеговине, Уставни суд Федерације је наложио Скупштини Унско-санског кантона да у року од шест мјесеци од дана објављивања ове пресуде у "Службеним новинама Федерације БиХ" и "Службеном гласнику Унско-санског кантона" усклади Закон из тачке 1. изреке ове пресуде са Законом о принципима локалне самоуправе у Федерацији Босне и Херцеговине, до када се тај Закон може примјењивати.

Ову пресуду Уставни суд Федерације је донио једногласно у саставу: Домин Малбашић, предсједник Суда, Весна Будимир, Мирјана Чучковић, др sc. iur. Шахбаз Џихановић, Александра Мартиновић, проф. др Един Муминовић, др sc. Ката Сењак и Младен Срдић, судије Суда.

Број У-8/14
12. јануара 2016. године
Сарајево

Предсједник
Уставног суда Федерације
Босне и Херцеговине
Домин Малбашић, с. р.

727

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o zahtjevu Premijera Federacije Bosne i Hercegovine za utvrđivanje ustavnosti Zakona o šumama, na osnovu člana IV.C.3.10.(2) b) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj dana 12.01.2016. godine, donio je

PRESUDU

Utvrđuje se da je Zakon o šumama ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona", broj 22/12) u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Presudu objaviti u "Službenim novinama Federacije BiH" i "Službenom glasniku Unsko-sanskog kantona".

Obrazloženje

1. Podnosilac zahtjeva i predmet zahtjeva

Premijer Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: podnosilac zahtjeva) podnio je Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ustavni sud Federacije) dana 12.02.2015. godine, zahtjev za ocjenu usklađenosti Zakona o šumama koji je donijela Skupština Unsko-sanskog kantona (u daljem tekstu: osporeni Zakon) sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Podnosilac zahtjeva je ovlašten za pokretanje postupka na osnovu člana IV.C.3.10. (2) b) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

2. Stranke u postupku

U skladu sa članom 39. stav 1. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 6/95 i 37/03) stranke u postupku u ovom ustavnosudskom predmetu su Premijer Federacije Bosne i Hercegovine i Skupština Unsko-sanskog kantona, kao donosilac osporenog Zakona.

3. Bitni navodi podnosioca zahtjeva

Podnosilac zahtjeva navodi da je Skupština Unsko-sanskog kantona (u daljem tekstu: Skupština Kantona), na 26. sjednici održanoj, dana 18.07.2012. godine, donijela osporeni Zakon kojim je propisan: uzgoj, zaštita, korištenje i raspolaganje šumom i šumskim zemljištem kao prirodnim bogatstvom, sa ciljem očuvanja biološke raznolikosti te osiguranja gospodarenja na principima gospodarske održivosti, socijalne odgovornosti i ekološke prihvatljivosti, finansiranje, nadzor nad primjenom, kao i druga pitanja koja su značajna za šume i šumsko zemljište.

Podnosilac zahtjeva navodi odredbu člana III 1. b) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojom je propisano, da je u isključivoj nadležnosti Federacije utvrđivanje ekonomske politike, uključujući planiranje i obnovu, te politika korištenja zemljišta na federalnom nivou, a odredbama člana III.2.c) i h) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, propisano je da su Federalna vlast i kantoni nadležni su politiku zaštite čovjekove okoline i korištenje prirodnih bogatstava. Osporeni Zakon u cijelosti reguliše pitanja iz oblasti šumarstva na području Unsko-sanskog kantona (u daljem tekstu: Kanton), mada je utvrđivanje ekonomske politike, uključujući planiranje i obnovu, te politiku korištenja zemljišta na federalnoj razini u isključivoj nadležnosti Federacije Bosne i Hercegovine, dok je za politiku zaštite čovjekove okoline i korištenje prirodnih bogatstava, utvrđena podijeljena nadležnost između federalne vlasti i kantona.

Isto tako osporenim Zakonom, u potpunosti je regulisana ekonomska politika, planiranje i politika korištenja zemljišta na federalnoj razini i propisana kao isključiva nadležnost Kantona, što je u suprotnosti sa odredbama člana III 1. b) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine. Članom 68. osporenog Zakona propisana je obaveza plaćanja naknade za općekorisne funkcije šuma za sva pravna lica registrirana za obavljanje te djelatnosti na području Kantona, kao i dijelovi pravnih lica čije je sjedište van Kantona, a obavljaju djelatnost na području Kantona, u visini od 0,07% od ukupno ostvarenog prihoda. Ova naknada se uplaćuje isključivo u korist Budžeta Kantona. Također, odredbama člana 53. stav 1. osporenog Zakona, propisana je naknada za korištenje državnih šuma, dok je članom 59. stav 9. propisana naknada za promjenu namjene šumskog zemljišta, članom 61. stav 5. naknada za zakup državnog šumskog zemljišta, a članom 62. stav 3. naknada za uspostavu prava služnosti na državnom šumskom zemljištu. Navedene naknade se niti jednim dijelom ne uplaćuju u korist Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine. Nesporno je, da je pitanje ekonomske politike, u koju spada i fiskalna politika, a čiji je sastavni dio i porezna politika, koja uključuje propisivanje i posebnih naknada u isključivoj nadležnosti Federacije Bosne i Hercegovine, a ne kantona. Pored navedenog osporenim Zakonom se propisuje izdvajanje iz šumskoprivrednog područja, promjena namjene šumskog zemljišta, gradnja u šumi, zakup šumskog zemljišta i uspostava prava služnosti na državnom

šumskom zemljištu. Osporenim Zakonom u potpunosti se reguliše planiranje, obnova i politika korištenja šumskog zemljišta, a pitanje planiranja i obnove politike korištenja zemljišta na federalnoj razini, u isključivoj je nadležnosti Federacije Bosne i Hercegovine, a ne kantona.

U postupku donošenja osporenog Zakona, Kanton nije tražio saglasnost Federacije Bosne i Hercegovine, nego je oblast šumarstva samostalno uredio kantonalnim zakonom kojim se u potpunosti isključuju nadležnosti Federacije Bosne i Hercegovine. Isto tako, osporenim Zakonom u potpunosti je politika zaštite čovjekove okoline i korištenja prirodnih bogatstava, propisana kao isključiva nadležnost Kantona, a što je u suprotnosti sa odredbama člana III.2.c) i h) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

Pored navedenog, u podnesenom zahtjevu je istaknuto da prilikom donošenja osporenog Zakona od strane Kantona, nije provedena procedura propisana odredbama člana III.3.(2) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, koja se odnosi na međusobna dogovaranja na trajnoj osnovi u pogledu zajedničkih nadležnosti, niti je Kanton kontaktirao federalnu vlast prilikom donošenja predmetnog zakona niti je od nje dobio bilo kakvu saglasnost, koja se tiče uređivanja zajedničkih nadležnosti, a koje su predmet osporenog zakona.

Isto tako je navedeno, da je osporeni Zakon u suprotnosti sa Ustavom Unsko-sanskog kantona, koji u Odjeljku IV. čl. 3. i 4. propisuje, da su Kanton i federalna vlast, u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine ovlašteni za korištenje prirodnih bogatstava u skladu sa potrebama, ova nadležnost može biti ostvarivana zajednički ili odvojeno, ili od strane Kantona koordinirano od federalne vlasti, o čemu se federalne vlasti i Kanton dogovaraju na trajnoj osnovi. Postupajući na ovaj način u vrijeme donošenja osporenog Zakona, Kanton nije proveo postupak međusobnog dogovaranja na trajnoj osnovi sa federalnom vlašću propisan, Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Podnosilac zahtjeva istakao je kao pravno relevantan i član 6. stav 1. tačka 7. Zakona o koncesijama ("Službene novine Federacije BiH", br. 40/02 i 61/06) kojim je propisano, da je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine nadležna za odlučivanje o dodjeli koncesije za korištenje šuma i šumskog zemljišta. Polazeći od odredbe čl. 51. i 53. osporenog Zakona, kojim se propisuje naknada za korištenje državnih šuma, koja u svojoj naravi jeste koncesiona naknada, nesporno je da je osporeni Zakon u suprotnosti sa Zakonom o koncesijama Federacije Bosne i Hercegovine, pa i sa Zakonom o koncesijama ("Službene novine Unsko-sanskog kantona", broj 10/03) koji je donijela Skupština Unsko-sanskog kantona i, koji u članu 3. kao predmet koncesije, propisuje šumu i šumsko zemljište.

Nadalje je navedena i odredba člana 89. stav 2. osporenog Zakona, kojim je propisano, da postupci koji su započeti do dana prestanka primjene Uredbe o šumama ("Službene novine Federacije BiH", br. 83/09, 26/10, 33/10, 38/10 i 60/11), rješavat će se u skladu sa istim odredbama. Na osnovu presude Ustavnog suda Federacije broj: U-28/10 od 23.03.2011. godine, objavljene u "Službenim novinama Federacije BiH", broj 34/11 od 07.12.2012. godine, prestala je primjena Uredbe o šumama, a osporeni Zakon je stupio na snagu 18.08.2012. godine. Na ovaj način povrijeđen je član IV.C.12.b) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine koji propisuje, da su odluke Ustavnog suda konačne i obavezujuće, posebno kada Sud utvrdi da zakon, usvojeni ili predloženi zakon ili drugi propis Federacije ili bilo kojeg kantona ili grada ili bilo koje općine, nije u skladu sa ovim ustavom.

Na osnovu svega navedenog podnosilac zahtjeva predlaže, imajući u vidu pomenute odredbe Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, da Ustavni sud Federacije utvrdi, da osporeni Zakon nije u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

4. Bitni navodi odgovora na zahtjev

Ustavni sud Federacije je u skladu sa odredbama člana 16. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, aktom broj: U-7/15 od 05.03.2015. godine, zatražio od Skupštine Unsko-sanskog kantona, kao donosioca osporenog Zakona, da dā odgovor na podneseni zahtjev za ocjenu ustavnosti.

Predsjedavajući Skupštine Unsko-sanskog kantona je aktom broj: 01/1-49-6-288-5/15 od 03.04.2015. godine, dostavio odgovor Zakonodavno-pravne komisije broj: 01/1-49-6-288-4/15 od 03.04.2015. godine. U odgovoru je navedeno da je presudom Ustavnog suda Federacije broj: U-26/08 od 14.04.2009. godine, objavljena u "Službenim novinama Federacije BiH", broj 36/09, utvrđeno da je Zakonom o šumama ("Službene novine Federacije BiH", br. 20/02, 29/03 i 37/04), povrijeđena Evropska povelja o lokalnoj samoupravi i Zakon o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 49/06 i 51/09). Također, istom presudom naloženo je Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva kao predlagaču Zakona, da u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja presude u "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", uz konsultaciju sa Savezom općina i gradova Federacije Bosne i Hercegovine, usaglasi Zakon o šumama sa Evropskom poveljom o lokalnoj samoupravi i Zakonom o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine. Navedeni rok je istekao 27.11.2009. godine, do kada se shodno navedenoj presudi i mogao primjenjivati Zakon o šumama.

U dostavljenom aktu se nadalje navodi, da zbog problema u poslovima gospodarenja šumama, Šumsko-privrednog društva, ali i Kantonalne uprave za šumarstvo, te neizvjesnosti oko donošenja federalnih propisa iz ove oblasti, ukazala se potreba za hitno rješavanje ovog problema. Kako u trenutku donošenja osporenog Zakona na području Kantona nije bilo propisa koji uređuje oblast šumarstva, te postojanje problema oko nekontrolisane sječe i devastacije prirodnih resursa šuma, Vlada Unsko-sanskog kantona je u cilju uređivanja oblasti šumarstva, a postupajući po zaključku Skupštine Unsko-sanskog kantona, uputila u skupštinsku proceduru osporeni Zakon po hitnom postupku. Isto tako je istaknuto da, svi nadležni organi u Federaciji Bosne i Hercegovine moraju imati u vidu stanje u oblasti šumarstva u Federaciji Bosne i Hercegovine, u vremenu nepostojanja propisa iz oblasti šumarstva na razini Federacije Bosne i Hercegovine, a stav Skupštine Unsko-sanskog kantona bio je da ne smije nastati pravna praznina, da prirodni resursi šume ne mogu da ostanu bez adekvatne zakonske i podzakonske legislative, a sve u cilju zaštite šuma i pravilnog i racionalnog upravljanja šumama na području Unsko-sanskog kantona i Federacije Bosne i Hercegovine.

Obzirom da je Uredba o šumama krajem 2011. godine, prestala da se primjenjuje, te da prestankom njene primjene ne postoji niti jedan pravni propis koji u cijelosti reguliše oblast šumarstva, smatraju opravdanim i predlažu da osporeni Zakon na području Unsko-sanskog kantona ostane na snazi, dok se ne donese Zakon o šumama na nivou Federacije Bosne i Hercegovine, a sve u cilju zaštite šuma, kao jednog najvrednijeg prirodnog bogatstva.

Obzirom da je došlo do personalne promjene na mjestu Premijera Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Federacije je aktom U-7/15 od 18.09.2015. godine, dostavio Obavijest Premijeru Federacije Bosne i Hercegovine zajedno sa podnesenim zahtjevom za ocjenu ustavnosti i odgovorom na podneseni zahtjev. Premijer Federacije Bosne i Hercegovine je dostavio akt broj: 01-02-1046/15 od 30.09.2015. godine, u kojem je naveo, da ostaje kod zahtjeva za ocjenu usklađenosti osporenog Zakona sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

5. Sjednica Ustavnog suda Federacije bez javne rasprave

Obzirom da u ovome predmetu nema činjenično spornih pitanja koje bi trebalo razjasniti na javnoj raspravi, Ustavni sud Federacije je u ovome predmetu stava da se isti može riješiti na sjednici suda bez javne rasprave. Pritom je imao u vidu i da je dana 04.11.2015. godine, u predmetu broj: U-5/15 od 10.02.2015. godine, a suštinski na identičan, činjenično i pravno utemeljenom zahtjevu za utvrđivanje usaglašenosti Zakona o šumama ("Službene novine Tuzlanskog kantona" br. 9/12 i 17/13) održao javnu raspravu i donio ustavnosudsku odluku, a činjenice utvrđene tom prilikom su relevantne i za rješavanje ovog ustavnosudskog predmeta**.**

6. Relevantno pravo

A. Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Član III.1.b)

U isključivoj su nadležnosti Federacije:

b) utvrđivanje ekonomske politike, uključujući planiranje i obnovu, te politiku korištenja zemljišta na federalnom nivou,

Član III.2.c) i h)

Federalna vlast i kantoni nadležni su za:

c) politiku zaštite čovjekove okoline;

h) korištenje prirodnih bogatstava

Član III.3.

(1) U skladu sa potrebama, nadležnosti iz člana III.2. mogu biti ostvarene zajednički ili odvojeno, ili od strane kantona koordinirano od federalne vlasti.

(2) U pogledu ovih nadležnosti kantoni i federalna vlast dogovaraju se na trajnoj osnovi.

(3) U vršenju ovih nadležnosti, kada se radi o zakonima i drugim propisima koji su obavezujući na području cijele Federacije, u skladu sa ovim ustavom i odlukama Parlamenta Federacije, federalna vlast će postupiti uzimajući u obzir kantonalne nadležnosti, različite situacije u pojedinim kantonima i potrebu za fleksibilnošću u provođenju. Federalna vlast ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone koji se tiču svake od ovih nadležnosti.

(4) U vršenju ovih nadležnosti, u skladu sa ovim ustavom, i svojim kantonalnim ustavom, kantoni će se obraćati međukantonalnom savjetu za koordinaciju rješavanja međukantonalnih pitanja i za dosljedno rješavanje pitanja koja se tiču interesa van njihovih kantonalnih granica, te provodit će odluke, učestvovati u odlučivanju, i, kad je potrebno, predlagati odluke u zakonodavnim tijelima. Kantoni imaju pravo utvrđivati politiku i provoditi zakone koji se tiču svake od ovih nadležnosti.

Član IV.C. 3.10. (2) b)

Ustavni sud:

b) na zahtjev premijera, kantona ili jedne trećine poslanika u zakonodavnom tijelu kantona, utvrdiće da li su ustav kantona ili amandman na ustav, predloženi zakon ili zakon koga je usvojilo to zakonodavno tijelo, u skladu sa ovim ustavom;

Član IV. C. 3. 12.

Odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće, posebno kada:

b) Sud utvrdi da zakon, usvojeni ili predloženi zakon ili drugi propis Federacije ili bilo kog kantona, grada ili bilo koje općine nije u skladu sa ovim ustavom. Taj ili drugi propis neće se primjenjivati, odnosno stupiti na snagu, osim ukoliko se izmijeni na način koji propiše Sud ili ukoliko Sud ne utvrdi prelazna rješenja, koja ne mogu biti na snazi duže od šest mjeseci.

B) Zakon o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine

("Službene novine Federacije BiH", br. 6/95 i 37 /03)

Član 40. stav 1.

Usvojeni ili predloženi zakon ili drugi propis organa federalne, kantonalne ili općinske vlasti za koje Ustavni sud utvrdi da nije u skladu sa Ustavom neće se primjenjivati od dana objavljivanja presude Ustavnog suda u "Službenim novinama Federacije BiH", odnosno predloženi zakon ili drugi propis neće stupiti na snagu.

C) Zakon o koncesijama ("Službene novine Federacije BiH", br. 40/02 i 61/06);

Član 6.

Vlada Federacije odlučuje o dodjeli koncesije za:

7. korištenje šuma i šumskog zemljišta;

D) Ustav Unsko-sanskog kantona

("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona", br. 1/04 i 11/04);

Član 3.

Kanton i federalna vlast, u skladu sa Ustavom Federacije, ovlašteni su za:

(a) garantovanje i provođenje ljudskih prava;

(b) zdravstvo;

(c) politika zaštite čovjekove okoline;

(d) komunikacijsku i transportnu infrastrukturu, u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine;

(e) socijalnu politiku;

(f) provođenje zakona i drugih propisa o državljanstvu i putnim ispravama državljana Bosne i Hercegovine sa teritorije Federacije, i o boravku i kretanju stranaca;

(g) turizam;

(h) korištenje prirodnih bogatstava.

Član 4.

(1) U skladu sa potrebama, ovlaštenja iz prethodnog člana mogu biti ostvarivana zajednički ili odvojeno, ili od strane Kantona koordinirano od federalne vlasti.

(2) O načinu ostvarivanja ovih ovlaštenja Kanton i federalna vlast dogovaraju se na trajnoj osnovi.

(3) U obavljanju ovih ovlaštenja, u skladu sa Ustavom Federacije i ovim Ustavom, Kanton će se obraćati međukantonalnom savjetu za koordinaciju rješavanja međukantonalnih pitanja i za dosljedno rješavanje pitanja koja se tiču interesa van njihovih kantonalnih granica te provoditi odluke, sudjelovati u odlučivanju i kad je potrebno, predlagati odluke u zakonodavnim tijelima. Kanton će utvrđivati politiku i provoditi zakone koji se tiču svakog od ovih ovlaštenja.

E) Zakon o šumama ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona", broj: 22/12)

7. Sudska praksa Ustavnog suda Federacije

Presuda broj: U-26/08 od 14.04.2009. godine ("Službene novine Federacije BiH", br. 36/09 i 16/11); Presuda broj: U-28/10 od 23.03.2011. godine ("Službene novine Federacije BiH", br. 34/11 i 27/12) i Presuda broj: U-5/15 od 04.11.2015. godine.

8. Činjenično stanje i stav Ustavnog suda Federacije

Podneseni zahtjev suštinski se pretežnim dijelom oslanja na osporavanje načina ostvarenja zajedničke nadležnosti u oblasti korištenja prirodnih bogatstava između federalne vlasti i ovdje konkretno Unsko-sanskog kantona, te je bilo potrebno utvrditi određene činjenice u pogledu načina ostvarivanja ovih nadležnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine generalno, ali i u

konkretnoj oblasti. Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, članom III.3. (1) i (2) propisano je da se ovlasti iz člana III.2. (to su ovlasti koje su prema Ustavu zajedničke za federalnu vlast i kantone) mogu ostvarivati zajednički ili posebno ili od strane kantona koordinirano od federalne vlasti. U skladu s tim, kantoni i federalna vlast međusobno se dogovaraju na trajnoj osnovi glede svojih ovlaštenja. Međutim, Ustav Federacije Bosne i Hercegovine ne propisuje u relevantnim odredbama saglasnost kao nužni element kod ostvarivanja zajedničke nadležnosti između Federacije i kantona (član III.2.), nego samo upućuje na dogovaranje kao instrument kojim bi se oblasti iz ove nadležnosti uredile na ustavan način (član III.3. (2))

Činjenica je, da trajni dogovor između federalne i kantonalne vlasti, koji je ustavni imperativ za ustavno regulisanje nadležnosti Federacije i kantona nije nikada uspostavljen, niti ima podataka da je u generalnoj ili barem po pojedinim oblastima, kao takav, uspostavljen između Federacije i svih kantona, kako to nalaže citirana odredba, niti je izvršena podjela o načinu ostvarivanja istih nadležnosti, kako je propisano pomenutim članom Ustava Federacije Bosne i Hercegovine. Praktično, u ovom predmetu podnosilac zahtjeva po prvi put problematizuje ustavni osnov za donošenje određenog propisa u najvećem dijelu zbog načina izvršavanja nadležnosti koje su Ustavom dodijeljene Federaciji Bosne i Hercegovine i kantonima iz razloga ne traženja saglasnosti, odnosno ne postojanja dogovora između federalne i kantonalnih vlasti. Logično bi pritom bilo da upravo federalni nivo vlasti inicira sa svim kantonima u Federaciji Bosne i Hercegovine uspostavljanje tog ustavnog mehanizma, propisanog upravo da bi se ustavno preciznije razgraničile oblasti koje je potrebno u skladu sa potrebama zakonodavno urediti zajednički, odvojeno ili pak od strane kantona koordinirano putem federalne vlasti, kako je i propisano Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Stoga je Ustavni sud Federacije, imajući u vidu da je osporeni Zakon temporalnog karaktera (do stupanja na snagu federalnog zakona, odnosno dok se ne postigne trajni dogovor o podjeli zajedničkih nadležnosti), imao zadatak utvrditi što u stvari predstavlja ustavna sintagma "u skladu sa potrebama", imajući u vidu da kantoni imaju pravo utvrđivati politiku i provoditi zakone koji se tiču svake od ovih nadležnosti. Konkretno, da li je Skupština Unsko-sanskog kantona imala "potrebu" da ovu oblast iz "zajedničke" nadležnosti uredi samostalno. Pritom je potrebno istaći sljedeće:

Nesporno je među stranama u postupku, a utvrđeno je i iz naprijed navedenih presuda ovog Suda, da je oblast šuma i šumskog bogatstva zakonski neuređena još od 2009. godine. Presudom ovog Suda broj U-26/08 od 14.04.2009. godine je utvrđeno, da Zakon o šumama na federalnom nivou povrjeđuje pravo na lokalnu samoupravu, a kako Parlament Federacije Bosne i Hercegovine u ostavljenom roku nije postupio po presudi, to se isti zakon prestao primjenjivati sa 27.11.2009. godine. Nadalje, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je donijela Uredbu o šumama "Službene novine Federacije BiH", br. 83/09, 26/010, 33/10 i 38/10) kojom je preuzela funkcije zakonodavne vlasti i samostalno uredila ovu oblast, što je bio osnov za donošenje presude Ustavnog suda Federacije broj: U-28/10 od 23.03.2011. godine, kojom je osporena uredba ocijenjena na način da povrjeđuje pravo Općine Konjic na lokalnu samoupravu i dat ponovo rok od šest mjeseci da Parlament Federacije Bosne i Hercegovine zakonski uredi ovu oblast. Nakon provedenog postupka utvrđeno je da Parlament Federacije Bosne i Hercegovine nije postupio po citiranim presudama o čemu su donesena i rješenja da iste presude nisu izvršene.

Evidentno je da je zakonska neuređenost ove oblasti proizvela i proizvodi velike štetne posljedice po šume i šumsko bogatstvo, kao jedan od najznačajnijih resursa u Federaciji Bosne i Hercegovine. U prilog tome je i činjenica da je većina kantona donijela zakone u ovoj oblasti. Nije bez značaja i činjenica, da je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, kada je pred ovim Sudom obrazlagala donošenje Uredbe o šumama (obrazloženje Presude ovog Suda broj: U-28/10 od 23.03.2011. godine), pozivala se na nemogućnost da se donese zakon i da je donijela istu uredbu imajući u vidu činjenicu o neizmjernim posljedicama koje bi nastale zbog nepostojanja materijalnog propisa iz ove oblasti. Gotovo identično, ali u ovom predmetu Skupština Unsko-sanskog kantona, objašnjava potrebu da samostalno uredi ovu materiju donoseći osporeni Zakon, jer nivo Federacije Bosne i Hercegovine to nije učinio dugi niz godina. Nesporna je činjenica da, primjera radi, nepostojanje materijalnog propisa i u praksi i teoretski, omogućava nekontrolisanu sječu i korištenje ovog prirodnog bogatstva, kako se to i navodi u odgovoru Skupštine Unsko-sanskog kantona.

Ustavni sud Federacije je zaključio, da je u konkretnom slučaju postojala potreba, odnosno da je donosilac osporenog Zakona nužno morao intervenisati na način da, do donošenja propisa na federalnom nivou, potpuno samostalno i u cijelosti zakonski reguliše ovu oblast, imajući u vidu ustavom propisani način ostvarivanja funkcija federalne i kantonalnih vlasti u oblasti korištenja prirodnih bogatstava i ekološke zaštite. Stoga je Skupština Unsko-sanskog kantona imala ustavno ovlaštenje za donošenje osporenog Zakona i isti je u saglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Podnosilac zahtjeva je osporio način donošenja zakona sa stanovišta posrednog uplitanja u isključive nadležnosti Federacije Bosne i Hercegovine. Ustavni sud Federacije smatra da osporeni Zakon u cijelosti reguliše šumsko upravljanje i gazdovanje sa aspekta korištenja prirodnih bogatstava, te da nije niti posredno niti neposrednio povrijedio nadležnost Federacije Bosne i Hercegovine u oblasti ekonomske, odnosno fiskalne politike. Potpuno zakonsko regulisanje ove materije je nužno i Parlament Federacije Bosne i Hercegovine ima obavezu da zakonski uredi na ustavan način ovu oblast, poštujući u cijelosti ustavnu odredbu o načinu ostvarivanja "zajedničkih" nadležnosti između Federacije i kantona.

Ovu presudu Ustavni sud Federacije donio je jednoglasno u sastavu: Domin Malbašić, Predsjednik Suda, Vesna Budimir, Mirjana Čučković, dr. sc. iur. Šahbaz Džihanović, Aleksandra Martinović, prof. dr. Edin Muminović, dr. sc. Kata Senjak, i Mladen Srdić, sudije Suda.

	Predsjednik
Broj U-7/15	Ustavnog suda
12. januara 2016. godine	Federacije Bosne i Hercegovine
Sarajevo	**Domin Malbašić**, s. r.

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o zahtjevu Premijera Federacije Bosne i Hercegovine za utvrđivanje ustavnosti Zakona o šumama, na temelju članka IV.C.3.10.(2) b) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj dana 12.01.2016. godine, donio je

PRESUDU

Utvrđuje se da je Zakon o šumama ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona", broj 22/12) sukladan Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine.

Presudu objaviti u "Službenim novinama Federacije BiH" i "Službenom glasniku Unsko-sanskog kantona".

Obrazloženje

1. Podnositelj zahtjeva i predmet zahtjeva

Premijer Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: podnositelj zahtjeva) podnio je Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud Federacije) dana 12.02.2015. godine, zahtjev za ocjenu usuglašenosti Zakona o šumama koji je donijela Skupština Unsko-sanskog kantona (u daljnjem tekstu: osporeni Zakon) sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Podnositelj zahtjeva je ovlašten za pokretanje postupka na temelju članka IV.C.3.10. (2) b) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

2. Stranke u postupku

Sukladno članku 39. stavak 1. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 6/95 i 37/03) stranke u postupku u ovom ustavnosudskom predmetu su Premijer Federacije Bosne i Hercegovine i Skupština Unsko-sanskog kantona, kao donositelj osporenog Zakona.

3. Bitni navodi podnositelja zahtjeva

Podnositelj zahtjeva navodi da je Skupština Unsko-sanskog kantona (u daljnjem tekstu: Skupština Kantona), na 26. sjednici održanoj, dana 18.07.2012. godine, donijela osporeni Zakon kojim je propisan: uzgoj, zaštita, korištenje i raspolaganje šumom i šumskim zemljištem kao prirodnim bogatstvom, s ciljem očuvanja biološke raznolikosti te osiguranja gospodarenja na načelima gospodarske održivosti, socijalne odgovornosti i ekološke prihvatljivosti, financiranje, nadzor nad primjenom, kao i druga pitanja koja su značajna za šume i šumsko zemljište.

Podnositelj zahtjeva navodi odredbu članka III 1. b) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojom je propisano, da je u isključivoj nadležnosti Federacije utvrđivanje ekonomske politike, uključujući planiranje i obnovu, te politika korištenja zemljišta na federalnom nivou, a odredbama članka III.2.c) i h) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, propisano je da su Federalna vlast i kantoni nadležni su politiku zaštite čovjekove okoline i korištenje prirodnih bogatstava. Osporeni Zakon u cijelosti regulira pitanja iz oblasti šumarstva na području Unsko-sanskog kantona (u daljnjem tekstu: Kanton), mada je utvrđivanje ekonomske politike, uključujući planiranje i obnovu, te politiku korištenja zemljišta na federalnoj razini u isključivoj nadležnosti Federacije Bosne i Hercegovine, dok je za politiku zaštite čovjekove okoline i korištenje prirodnih bogatstava, utvrđena podijeljena nadležnost između federalne vlasti i kantona.

Isto tako osporenim Zakonom, u potpunosti je regulirana ekonomska politika, planiranje i politika korištenja zemljišta na federalnoj razini i propisana kao isključiva nadležnost Kantona, što je u suprotnosti sa odredbama članka III 1. b) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine. Člankom 68. osporenog Zakona propisana je obveza plaćanja naknade za općekorisne funkcije šuma za sve pravne osobe registrirane za obavljanje te djelatnosti na području Kantona, kao i dijelovi pravnih osoba čije je sjedište van Kantona, a obavljaju djelatnost na području Kantona, u visini od 0,07 % od ukupno ostvarenog prihoda. Ova naknada se uplaćuje isključivo u korist Proračuna Kantona. Također, odredbama članka 53. stavak 1. osporenog Zakona, propisana je naknada za korištenje državnih šuma, dok je člankom 59. stavak 9. propisana naknada za promjenu namjene šumskog zemljišta, člankom 61. stavak 5. naknada za zakup državnog šumskog zemljišta, a člankom 62. stavak 3. naknada za uspostavu prava služnosti na državnom šumskom zemljištu. Navedene naknade se niti jednim dijelom ne uplaćuju u korist Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine. Nesporno je, da je pitanje ekonomske politike, u koju spada i fiskalna politika, a čiji je sastavni dio i porezna politika, koja uključuje propisivanje i posebnih naknada u isključivoj nadležnosti Federacije Bosne i Hercegovine, a ne kantona. Pored navedenog osporenim Zakonom se propisuje izdvajanje iz šumskoprivrednog područja, promjena namjene šumskog zemljišta, gradnja u šumi, zakup šumskog zemljišta i uspostava prava služnosti na državnom šumskom zemljištu. Osporenim Zakonom u potpunosti se regulira planiranje, obnova i politika korištenja šumskog zemljišta, a pitanje planiranja i obnove politike korištenja zemljišta na federalnoj razini, u isključivoj je nadležnosti Federacije Bosne i Hercegovine, a ne kantona.

U postupku donošenja osporenog Zakona, Kanton nije tražio suglasnost Federacije Bosne i Hercegovine, nego je oblast šumarstva samostalno uredio kantonalnim zakonom kojim se u potpunosti isključuju nadležnosti Federacije Bosne i Hercegovine. Isto tako, osporenim Zakonom u potpunosti je politika zaštite čovjekove okoline i korištenja prirodnih bogatstava, propisana kao isključiva nadležnost Kantona, a što je u suprotnosti sa odredbama članka III.2.c) i h) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

Pored navedenog, u podnesenom zahtjevu je istaknuto da prilikom donošenja osporenog Zakona od strane Kantona, nije provedena procedura propisana odredbama članka III.3.(2) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, koja se odnosi na međusobna dogovaranja na trajnoj osnovi u pogledu zajedničkih nadležnosti, niti je Kanton kontaktirao federalnu vlast prilikom donošenja predmetnog zakona niti je od nje dobio bilo kakvu suglasnost, koja se tiče uređivanja zajedničkih nadležnosti, a koje su predmet osporenog zakona.

Isto tako je navedeno, da je osporeni Zakon u suprotnosti sa Ustavom Unsko-sanskog kantona, koji u Odjeljku IV. čl. 3. i 4. propisuje, da su Kanton i federalna vlast, sukladno sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine ovlašteni za korištenje prirodnih bogatstava sukladno s potrebama, ova nadležnost može biti ostvarivana zajednički ili odvojeno, ili od strane Kantona koordinirano od federalne vlasti, o čemu se federalne vlasti i Kanton dogovaraju na trajnoj osnovi. Postupajući na ovaj način u vrijeme donošenja osporenog Zakona, Kanton nije proveo postupak međusobnog dogovaranja na trajnoj osnovi sa federalnom vlašću propisan, Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Podnositelj zahtjeva istakao je kao pravno relevantan i članak 6. stavak 1. točka 7. Zakona o koncesijama ("Službene novine Federacije BiH", br. 40/02 i 61/06) kojim je propisano, da je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine nadležna za odlučivanje o dodjeli koncesije za korištenje šuma i šumskog zemljišta. Polazeći od odredbe čl. 51. i 53. osporenog Zakona, kojim se propisuje naknada za korištenje državnih šuma, koja u svojoj naravi jeste koncesiona naknada, nesporno je da je osporeni Zakon u suprotnosti sa Zakonom o koncesijama Federacije Bosne i Hercegovine, pa i sa Zakonom o koncesijama ("Službene novine Unsko-sanskog kantona", broj 10/03) koji je donijela Skupština Unsko-sanskog kantona i, koji u članku 3. kao predmet koncesije, propisuje šumu i šumsko zemljište.

Nadalje je navedena i odredba članka 89. stavak 2. osporenog Zakona, kojim je propisano, da postupci koji su započeti do dana prestanka primjene Uredbe o šumama ("Službene novine Federacije BiH", br. 83/09, 26/10, 33/10, 38/10 i 60/11), rješavat će se sukladno sa istim odredbama. Na temelju presude Ustavnog suda Federacije, broj: U-28/10 od 23.03.2011. godine, objavljene u "Službenim novinama Federacije BiH", broj 34/11 od 07.12.2012. godine, prestala je primjena Uredbe o šumama, a osporeni Zakon je stupio na snagu 18.08.2012. godine. Na ovaj način povrijeđen je članak IV.C.12.b) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine koji propisuje, da su odluke Ustavnog suda konačne i obvezujuće,

posebice kada Sud utvrdi da zakon, usvojeni ili predloženi zakon ili drugi propis Federacije ili bilo kojeg kantona ili grada ili bilo koje općine, nije sukladan sa ovim ustavom.

Na temelju svega navedenog podnositelj zahtjeva predlaže, imajući u vidu pomenute odredbe Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, da Ustavni sud Federacije utvrdi, da osporeni Zakon nije sukladan sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

4. Bitni navodi odgovora na zahtjev

Ustavni sud Federacije je sukladno odredbama članka 16. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, aktom broj: U-7/15 od 05.03.2015. godine, zatražio od Skupštine Unsko-sanskog kantona, kao donositelja osporenog Zakona, da dā odgovor na podneseni zahtjev za ocjenu ustavnosti.

Predsjedatelj Skupštine Unsko-sanskog kantona je aktom broj: 01/1-49-6-288-5/15 od 03.04.2015. godine, dostavio odgovor Zakonodavno-pravnog povjerenstva broj: 01/1-49-6-288-4/15 od 03.04.2015. godine. U odgovoru je navedeno da je presudom Ustavnog suda Federacije broj: U-26/08 od 14.04.2009. godine, objavljena u "Službenim novinama Federacije BiH", broj 36/09, utvrđeno da je Zakonom o šumama ("Službene novine Federacije BiH", br. 20/02, 29/03 i 37/04), povrijeđena Europska povelja o lokalnoj samoupravi i Zakon o načelima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 49/06 i 51/09). Također, istom presudom naloženo je Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva kao predlagatelju Zakona, da u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja presude u "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", uz konzultaciju sa Savezom općina i gradova Federacije Bosne i Hercegovine, usuglasi Zakon o šumama sa Europskom poveljom o lokalnoj samoupravi i Zakonom o načelima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine. Navedeni rok je istekao 27.11.2009. godine, do kada se shodno navedenoj presudi i mogao primjenjivati Zakon o šumama.

U dostavljenom aktu se nadalje navodi, da zbog problema u poslovima gospodarenja šumama, Šumsko-privrednog društva, ali i Kantonalne uprave za šumarstvo, te neizvjesnosti oko donošenja federalnih propisa iz ove oblasti, ukazala se potreba za žurno rješavanje ovog problema. Kako u trenutku donošenja osporenog Zakona na području Kantona nije bilo propisa koji uređuje oblast šumarstva, te postojanje problema oko nekontrolirane sječe i devastacije prirodnih resursa šuma, Vlada Unsko-sanskog kantona je u cilju uređivanja oblasti šumarstva, a postupajući po zaključku Skupštine Unsko-sanskog kantona, uputila u skupštinsku proceduru osporeni Zakon po žurnom postupku. Isto tako je istaknuto da, svi nadležni organi u Federaciji Bosne i Hercegovine moraju imati u vidu stanje u oblasti šumarstva u Federaciji Bosne i Hercegovine, u vremenu nepostojanja propisa iz oblasti šumarstva na razini Federacije Bosne i Hercegovine, a stav Skupštine Unsko-sanskog kantona bio je da ne smije nastati pravna praznina, da prirodni resursi šume ne mogu da ostanu bez adekvatne zakonske i podzakonske legislative, a sve u cilju zaštite šuma i pravilnog i racionalnog upravljanja šumama na području Unsko-sanskog kantona i Federacije Bosne i Hercegovine.

Obzirom da je Uredba o šumama krajem 2011. godine, prestala da se primjenjuje, te da prestankom njene primjene ne postoji niti jedan pravni propis koji u cijelosti regulira oblast šumarstva, smatraju opravdanim i predlažu da osporeni Zakon na području Unsko-sanskog kantona ostane na snazi, dok se ne donese Zakon o šumama na nivou Federacije Bosne i Hercegovine, a sve u cilju zaštite šuma, kao jednog najvrednijeg prirodnog bogatstva.

Obzirom da je došlo do personalne promjene na mjestu Premijera Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavni sud Federacije je aktom U-7/15 od 18.09.2015. godine, dostavio Obavijest Premijeru Federacije Bosne i Hercegovine zajedno sa podnesenim zahtjevom za ocjenu ustavnosti i odgovorom na podneseni zahtjev. Premijer Federacije Bosne i Hercegovine je dostavio akt broj: 01-02-1046/15 od 30.09.2015. godine, u kojem je naveo, da ostaje kod zahtjeva za ocjenu usuglašenosti osporenog Zakona sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

5. Sjednica Ustavnog suda Federacije bez javne rasprave

Obzirom da u ovome predmetu nema činjenično spornih pitanja koje bi trebalo razjasniti na javnoj raspravi, Ustavni sud Federacije je u ovome predmetu stava da se isti može riješiti na sjednici suda bez javne rasprave. Pritom je imao u vidu i da je dana 04.11.2015. godine, u predmetu broj: U-5/15 od 10.02.2015. godine, a suštinski na istovjetnom, činjenično i pravno utemeljenom zahtjevu za utvrđivanje usuglašenosti Zakona o šumama ("Službene novine Tuzlanskog kantona", br. 9/12 i 17/13) održao javnu raspravu i donio ustavnosudsku odluku, a činjenice utvrđene tom prilikom su relevantne i za rješavanje ovog ustavnosudskog predmeta.

6. Relevantno pravo

A. Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Članak III.1.b)

U isključivoj su nadležnosti Federacije:

b) utvrđivanje ekonomske politike, uključujući planiranje i obnovu, te politiku korištenja zemljišta na federalnom nivou,

Članak III.2.c) i h)

Federalna vlast i kantoni nadležni su za:

c) politiku zaštite čovjekove okoline;

h) korištenje prirodnih bogatstava

Članak III.3.

(1) Sukladno s potrebama, nadležnosti iz članka III.2. mogu biti ostvarene zajednički ili odvojeno, ili od strane kantona koordinirano od federalne vlasti.

(2) U pogledu ovih nadležnosti kantoni i federalna vlast dogovaraju se na trajnoj osnovi.

(3) U vršenju ovih nadležnosti, kada se radi o zakonima i drugim propisima koji su obvezujući na području cijele Federacije, sukladno sa ovim ustavom i odlukama Parlamenta Federacije, federalna vlast će postupiti uzimajući u obzir kantonalne nadležnosti, različite situacije u pojedinim kantonima i potrebu za fleksibilnošću u provođenju. Federalna vlast ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone koji se tiču svake od ovih nadležnosti.

(4) U vršenju ovih nadležnosti, sukladno sa ovim ustavom, i svojim kantonalnim ustavom, kantoni će se obraćati međukantonalnom savjetu za koordinaciju rješavanja međukantonalnih pitanja i za dosljedno rješavanje pitanja koja se tiču interesa van njihovih kantonalnih granica, te provodit će odluke, učestvovati u odlučivanju, i, kad je potrebno, predlagati odluke u zakonodavnim tijelima. Kantoni imaju pravo utvrđivati politiku i provoditi zakone koji se tiču svake od ovih nadležnosti.

Članak IV.C. 3.10. (2) b)

Ustavni sud:

b) na zahtjev premijera, kantona ili jedne trećine zastupnika u zakonodavnom tijelu kantona, utvrdiće da li su ustav kantona ili amandman na ustav, predloženi zakon ili zakon koga je usvojilo to zakonodavno tijelo, sukladni sa ovim ustavom;

Članak IV. C. 3. 12.

Odluke Ustavnog suda su konačne i obvezujuće, posebice kada:

b) Sud utvrdi da zakon, usvojeni ili predloženi zakon ili drugi propis Federacije ili bilo kog kantona, grada ili bilo koje općine nije sukladan sa ovim ustavom. Taj ili drugi propis neće se primjenjivati, odnosno stupiti na snagu, osim ukoliko se izmijeni na način koji propiše Sud ili ukoliko Sud ne utvrdi prijelazna rješenja, koja ne mogu biti na snazi duže od šest mjeseci.

B) Zakon o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine
("Službene novine Federacije BiH", br. 6/95 i 37 /03)

Članak 40. stavak 1.

Usvojeni ili predloženi zakon ili drugi propis organa federalne, kantonalne ili općinske vlasti za koje Ustavni sud utvrdi da nije sukladan sa Ustavom neće se primjenjivati od dana objavljivanja presude Ustavnog suda u "Službenim novinama Federacije BiH", odnosno predloženi zakon ili drugi propis neće stupiti na snagu.

C) Zakon o koncesijama ("Službene novine Federacije BiH", br. 40/02 i 61/06);

Članak 6.

Vlada Federacije odlučuje o dodjeli koncesije za:

7. korištenje šuma i šumskog zemljišta;

D) Ustav Unsko-sanskog kantona
("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona", br. 1/04 i 11/04);

Članak 3.

Kanton i federalna vlast, sukladno sa Ustavom Federacije, ovlašteni su za:

(a) jamčenje i provođenje ljudskih prava;
(b) zdravstvo;
(c) politika zaštite čovjekove okoline;
(d) komunikacijsku i transportnu infrastrukturu, sukladno sa Ustavom Bosne i Hercegovine;
(e) socijalnu politiku;
(f) provođenje zakona i drugih propisa o državljanstvu i putnim ispravama državljana Bosne i Hercegovine sa teritorije Federacije, i o boravku i kretanju stranaca;
(g) turizam;
(h) korištenje prirodnih bogatstava.

Članak 4.

(1) Sukladno sa potrebama, ovlaštenja iz prethodnog članka mogu biti ostvarivana zajednički ili odvojeno, ili od strane Kantona koordinirano od federalne vlasti.
(2) O načinu ostvarivanja ovih ovlaštenja Kanton i federalna vlast dogovaraju se na trajnoj osnovi.
(3) U obavljanju ovih ovlaštenja, sukladno sa Ustavom Federacije i ovim Ustavom, Kanton će se obraćati međukantonalnom savjetu za koordinaciju rješavanja međukantonalnih pitanja i za dosljedno rješavanje pitanja koja se tiču interesa van njihovih kantonalnih granica te provoditi odluke, sudjelovati u odlučivanju i kad je potrebno, predlagati odluke u zakonodavnim tijelima. Kanton će utvrđivati politiku i provoditi zakone koji se tiču svakog od ovih ovlaštenja.

E) Zakon o šumama ("Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona", broj 22/12)

7. Sudska praksa Ustavnog suda Federacije

Presuda broj: U-26/08 od 14.04.2009. godine ("Službene novine Federacije BiH", br. 36/09 i 16/11); Presuda broj: U-28/10 od 23.03.2011. godine ("Službene novine Federacije BiH", br. 34/11 i 27/12) i Presuda broj: U-5/15 od 04.11.2015. godine.

8. Činjenično stanje i stav Ustavnog suda Federacije

Podneseni zahtjev suštinski se pretežnim dijelom oslanja na osporavanje načina ostvarenja zajedničke nadležnosti u oblasti korištenja prirodnih bogatstava između federalne vlasti i ovdje konkretno Unsko-sanskog kantona, te je bilo potrebno utvrditi određene činjenice u pogledu načina ostvarivanja ovih nadležnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine generalno, ali i u konkretnoj oblasti. Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, člankom III.3. (1) i (2) propisano je da se ovlasti iz članka III.2. (to su ovlasti koje su prema Ustavu zajedničke za federalnu vlast i kantone) mogu ostvarivati zajednički ili posebno ili od strane kantona koordinirano od federalne vlasti. Sukladno tim, kantoni i federalna vlast međusobno se dogovaraju na trajnoj osnovi glede svojih ovlaštenja. Međutim, Ustav Federacije Bosne i Hercegovine ne propisuje u relevantnim odredbama suglasnost kao nužni element kod ostvarivanja zajedničke nadležnosti između Federacije i kantona (članak III.2.), nego samo upućuje na dogovaranje kao instrument kojim bi se oblasti iz ove nadležnosti uredile na ustavan način (članak III.3. (2))

Činjenica je, da trajni dogovor između federalne i kantonalne vlasti, koji je ustavni imperativ za ustavno reguliranje nadležnosti Federacije i kantona nije nikada uspostavljen, niti ima podataka da je u generalnoj ili barem po pojedinim oblastima, kao takav, uspostavljen između Federacije i svih kantona, kako to nalaže citirana odredba, niti je izvršena podjela o načinu ostvarivanja istih nadležnosti, kako je propisano pomenutim člankom Ustava Federacije Bosne i Hercegovine. Praktično, u ovom predmetu podnositelj zahtjeva po prvi put problematizira ustavni temelj za donošenje određenog propisa u najvećem dijelu zbog načina izvršavanja nadležnosti koje su Ustavom dodijeljene Federaciji Bosne i Hercegovine i kantonima iz razloga ne traženja suglasnosti, odnosno ne postojanja dogovora između federalne i kantonalnih vlasti. Logično bi pritom bilo da upravo federalni nivo vlasti inicira sa svim kantonima u Federaciji Bosne i Hercegovine uspostavljanje tog ustavnog mehanizma, propisanog upravo da bi se ustavno preciznije razgraničile oblasti koje je potrebno sukladno potrebama zakonodavno urediti zajednički, odvojeno ili pak od strane kantona koordinirano putem federalne vlasti, kako je i propisano Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Stoga je Ustavni sud Federacije, imajući u vidu da je osporeni Zakon temporalnog karaktera (do stupanja na snagu federalnog zakona, odnosno dok se ne postigne trajni dogovor o podjeli zajedničkih nadležnosti), imao zadatak utvrditi što u stvari predstavlja ustavna sintagma "sukladno s potrebama", imajući u vidu da kantoni imaju pravo utvrđivati politiku i provoditi zakone koji se tiču svake od ovih nadležnosti. Konkretno, da li je Skupština Unsko-sanskog kantona imala "potrebu" da ovu oblast iz "zajedničke" nadležnosti uredi samostalno. Pritom je potrebno istaći sljedeće:

Nesporno je među stranama u postupku, a utvrđeno je i iz naprijed navedenih presuda ovog Suda, da je oblast šuma i šumskog bogatstva zakonski neuređena još od 2009. godine. Presudom ovog Suda broj U-26/08 od 14.04.2009. godine je utvrđeno, da Zakon o šumama na federalnom nivou povrjeđuje pravo na lokalnu samoupravu, a kako Parlament Federacije Bosne i Hercegovine u ostavljenom roku nije postupio po presudi, to se isti zakon prestao primjenjivati sa 27.11.2009. godine. Nadalje, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je donijela Uredbu o šumama "Službene novine Federacije BiH", br. 83/09, 26/010, 33/10 i 38/10) kojom je preuzela funkcije zakonodavne vlasti i samostalno uredila ovu oblast, što je bio temelj za donošenje presude Ustavnog suda Federacije broj: U-

28/10 od 23.03.2011. godine, kojom je osporena uredba ocijenjena na način da povrjeđuje pravo Općine Konjic na lokalnu samoupravu i dat ponovo rok od šest mjeseci da Parlament Federacije Bosne i Hercegovine zakonski uredi ovu oblast. Nakon provedenog postupka utvrđeno je da Parlament Federacije Bosne i Hercegovine nije postupio po citiranim presudama o čemu su donesena i rješenja da iste presude nisu izvršene.

Evidentno je da je zakonska neuređenost ove oblasti proizvela i proizvodi velike štetne posljedice po šume i šumsko bogatstvo, kao jedan od najznačajnijih resursa u Federaciji Bosne i Hercegovine. U prilog tome je i činjenica da je većina kantona donijela zakone u ovoj oblasti. Nije bez značaja i činjenica, da je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, kada je pred ovim Sudom obrazlagala donošenje Uredbe o šumama (obrazloženje Presude ovog Suda broj: U-28/10 od 23.03.2011. godine), pozivala se na nemogućnost da se donese zakon i da je donijela istu uredbu imajući u vidu činjenicu o neizmjernim posljedicama koje bi nastale zbog nepostojanja materijalnog propisa iz ove oblasti. Gotovo istovjetno, ali u ovom predmetu Skupština Unsko-sanskog kantona, objašnjava potrebu da samostalno uredi ovu materiju donoseći osporeni Zakon, jer nivo Federacije Bosne i Hercegovine to nije učinio dugi niz godina. Nesporna je činjenica da, primjera radi, nepostojanje materijalnog propisa i u praksi i teoretski, omogućava nekontroliranu sječu i korištenje ovog prirodnog bogatstva, kako se to i navodi u odgovoru Skupštine Unsko-sanskog kantona.

Ustavni sud Federacije je zaključio, da je u konkretnom slučaju postojala potreba, odnosno da je donositelj osporenog Zakona nužno morao intervenirati na način da, do donošenja propisa na federalnom nivou, potpuno samostalno i u cijelosti zakonski regulira ovu oblast, imajući u vidu ustavom propisani način ostvarivanja funkcija federalne i kantonalnih vlasti u oblasti korištenja prirodnih bogastava i ekološke zaštite. Stoga je Skupština Unsko-sanskog kantona imala ustavno ovlaštenje za donošenje osporenog Zakona i isti je u suglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Podnositelj zahtjeva je osporio način donošenja zakona sa stanovišta posrednog uplitanja u isključive nadležnosti Federacije Bosne i Hercegovine. Ustavni sud Federacije smatra da osporeni Zakon u cijelosti regulira šumsko upravljanje i gazdovanje sa aspekta korištenja prirodnih bogatstava, te da nije niti posredno niti neposrednio povrijedio nadležnost Federacije Bosne i Hercegovine u oblasti ekonomske, odnosno fiskalne politike. Potpuno zakonsko reguliranje ove materije je nužno i Parlament Federacije Bosne i Hercegovine ima obvezu da zakonski uredi na ustavan način ovu oblast, poštujući u cijelosti ustavnu odredbu o načinu ostvarivanja "zajedničkih" nadležnosti između Federacije i kantona.

Ovu presudu Ustavni sud Federacije donio je jednoglasno u sastavu: Domin Malbašić, Predsjednik Suda, Vesna Budimir, Mirjana Čučković, dr. sc. iur. Šahbaz Džihanović, Aleksandra Martinović, prof. dr. Edin Muminović, dr. sc. Kata Senjak, i Mladen Srdić, suci Suda.

	Predsjednik
Broj U-7/15	Ustavnog suda
12. siječnja 2016. godine	Federacije Bosne i Hercegovine
Sarajevo	**Domin Malbašić**, v. r.

Уставни суд Федерације Босне и Херцеговине, одлучујући о захтјеву Премијера Федерације Босне и Херцеговине за утврђивање уставности Закона о шумама, на основу члана IV.Ц.3.10.(2) б) Устава Федерације Босне и Херцеговине, на сједници одржаној дана 12.01.2016. године, донио је

ПРЕСУДУ

Утврђује се да је Закон о шумама ("Службени гласник Унско-санског кантона", број 22/12) у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

Пресуду објавити у "Службеним новинама Федерације БиХ" и "Службеном гласнику Унско-санског кантона".

Образложење

1. Подносилац захтјева и предмет захтјева

Премијер Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: подносилац захтјева) поднио је Уставном суду Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уставни суд Федерације) дана 12.02.2015. године, захтјев за оцјену усклађености Закона о шумама који је донијела Скупштина Унско-санског кантона (у даљем тексту: оспорени Закон) са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

Подносилац захтјева је овлашћен за покретање поступка на основу члана IV.Ц.3.10. (2)б) Устава Федерације Босне и Херцеговине.

2. Странке у поступку

У складу са чланом 39. став 1. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 6/95 и 37/03) странке у поступку у овом уставносудском предмету су Премијер Федерације Босне и Херцеговине и Скупштина Унско-санског кантона, као доносилац оспореног Закона.

3. Битни наводи подносиоца захтјева

Подносилац захтјева наводи да је Скупштина Унско-санског кантона (у даљем тексту: Скупштина Кантона), на 26. сједници одржаној, дана 18.07.2012. године, донијела оспорени Закон којим је прописан: узгој, заштита, коришћење и располагање шумом и шумским земљиштем као природним богатством, са циљем очувања биолошке разноликости те осигурања господарења на принципима господарске одрживости, социјалне одговорности и еколошке прихватљивости, финансирање, надзор над примјеном, као и друга питања која су значајна за шуме и шумско земљиште.

Подносилац захтјева наводи одредбу члана III 1. б) Устава Федерације Босне и Херцеговине, којом је прописано, да је у искључивој надлежности Федерације утврђивање економске политике, укључујући планирање и обнову, те политика коришћења земљишта на федералном нивоу, а одредбама члана III.2.ц) и х) Устава Федерације Босне и Херцеговине, прописано је да су Федерална власт и кантони надлежни су политику заштите човјекове околине и коришћење природних богатстава. Оспорени Закон у цијелости регулише питања из области шумарства на подручју Унско-санског кантона (у даљем тексту: Кантон), мада је утврђивање економске политике, укључујући планирање и обнову, те политику коришћења земљишта на федералној разини у искључивој надлежности Федерације Босне и Херцеговине, док је за политику заштите човјекове околине и коришћење природних богатстава, утврђена подијељена надлежност између федералне власти и кантона.

Исто тако оспореним Законом, у потпуности је регулисана економска политика, планирање и политика коришћења земљишта на федералној разини и прописана као искључива надлежност Кантона, што је у супротности са одредбама члана III 1. б) Устава Федерације Босне и Херцеговине. Чланом 68. оспореног Закона прописана је обавеза плаћања накнаде за општекорисне функције шума за сва правна лица регистрирана за обављање те дјелатности на

подручју Кантона, као и дијелови правних лица чије је сједиште ван Кантона, а обављају дјелатност на подручју Кантона, у висини од 0,07% од укупно оствареног прихода. Ова накнада се уплаћује искључиво у корист Буџета Кантона. Такође, одредбама члана 53. став 1. оспореног Закона, прописана је накнада за коришћење државних шума, док је чланом 59. став 9. прописана накнада за промјену намјене шумског земљишта, чланом 61. став 5. накнада за закуп државног шумског земљишта, а чланом 62. став 3. накнада за успоставу права служности на државном шумском земљишту. Наведене накнаде се нити једним дијелом не уплаћују у корист Буџета Федерације Босне и Херцеговине. Неспорно је, да је питање економске политике, у коју спада и фискална политика, а чији је саставни дио и порезна политика, која укључује прописивање и посебних накнада у искључивој надлежности Федерације Босне и Херцеговине, а не кантона. Поред наведеног оспореним Законом се прописује издвајање из шумскопривредног подручја, промјена намјене шумског земљишта, градња у шуми, закуп шумског земљишта и успостава права служности на државном шумском земљишту. Оспореним Законом у потпуности се регулише планирање, обнова и политика коришћења шумског земљишта, а питање планирања и обнове политике коришћења земљишта на федералној разини, у искључивој је надлежности Федерације Босне и Херцеговине, а не кантона.

У поступку доношења оспореног Закона, Кантон није тражио сагласност Федерације Босне и Херцеговине, него је област шумарства самостално уредио кантоналним законом којим се у потпуности искључују надлежности Федерације Босне и Херцеговине. Исто тако, оспореним Законом у потпуности је политика заштите човјекове околине и коришћења природних богатстава, прописана као искључива надлежност Кантона, а што је у супротности са одредбама члана III.2.ц) и х) Устава Федерације Босне и Херцеговине.

Поред наведеног, у поднесеном захтјеву је истакнуто да приликом доношења оспореног Закона од стране Кантона, није проведена процедура прописана одредбама члана III.3.(2) Устава Федерације Босне и Херцеговине, која се односи на међусобна договарања на трајној основи у погледу заједничких надлежности, нити је Кантон контактирао федералну власт приликом доношења предметног закона нити је од ње добио било какву сагласност, која се тиче уређивања заједничких надлежности, а које су предмет оспореног закона.

Исто тако је наведено, да је оспорени Закон у супротности са Уставом Унско-санског кантона, који у Одјељку IV. чл. 3. и 4. прописује, да су Кантон и федерална власт, у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине овлашћени за коришћење природних богатстава у складу са потребама, ова надлежност може бити остваривана заједнички или одвојено, или од стране Кантона координирано од федералне власти, о чему се федералне власти и Кантон договарају на трајној основи. Поступајући на овај начин у вријеме доношења оспореног Закона, Кантон није провео поступак међусобног договарања на трајној основи са федералном влашћу прописан, Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

Подносилац захтјева истакао је као правно релевантан и члан 6. став 1. тачка 7. Закона о концесијама ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 40/02 и 61/06) којим је прописано, да је Влада Федерације Босне и Херцеговине надлежна за одлучивање о додјели концесије за коришћење шума и шумског земљишта. Полазећи од одредбе чл. 51. и 53. оспореног Закона, којим се прописује накнада за коришћење државних шума, која у својој нарави јесте концесиона накнада, неспорно је да је оспорени Закон у супротности са Законом о концесијама Федерације Босне и Херцеговине, па и са Законом о концесијама ("Службене новине Унско-санског кантона", број 10/03) који је донијела Скупштина Унско-санског кантона и, који у члану 3. као предмет концесије, прописује шуму и шумско земљиште.

Надаље је наведена и одредба члана 89. став 2. оспореног Закона, којим је прописано, да поступци који су започети до дана престанка примјене Уредбе о шумама ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 83/09, 26/10, 33/10, 38/10 и 60/11), рјешаваће се у складу са истим одредбама. На основу пресуде Уставног суда Федерације број: У-28/10 од 23.03.2011. године, објављене у "Службеним новинама Федерације БиХ", број: 34/11 од 07.12.2012. године, престала је примјена Уредбе о шумама, а оспорени Закон је ступио на снагу 18.08.2012. године. На овај начин повријеђен је члан IV.Ц.12.б) Устава Федерације Босне и Херцеговине који прописује, да су одлуке Уставног суда коначне и обавезујуће, посебно када Суд утврди да закон, усвојени или предложени закон или други пропис Федерације или било којег кантона или града или било које општине, није у складу са овим уставом.

На основу свега наведеног подносилац захтјева предлаже, имајући у виду поменуте одредбе Устава Федерације Босне и Херцеговине, да Уставни суд Федерације утврди, да оспорени Закон није у складу са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

4. Битни наводи одговора на захтјев

Уставни суд Федерације је у складу са одредбама члана 16. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине, актом број: У-7/15 од 05.03.2015. године, затражио од Скупштине Унско-санског кантона, као доносиоца оспореног Закона, да дā одговор на поднесени захтјев за оцјену уставности.

Предсједавајући Скупштине Унско-санског кантона је актом број: 01/1-49-6-288-5/15 од 03.04.2015. године, доставио одговор Законодавно-правне комисије број: 01/1-49-6-288-4/15 од 03.04.2015. године. У одговору је наведено да је пресудом Уставног суда Федерације број: У-26/08 од 14.04.2009. године, објављена у "Службеним новинама Федерације БиХ", број 36/09, утврђено да је Законом о шумама ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 20/02, 29/03 и 37/04), повријеђена Европска повеља о локалној самоуправи и Закон о принципима локалне самоуправе у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 49/06 и 51/09). Такође, истом пресудом наложено је Парламенту Федерације Босне и Херцеговине, односно Федералном министарству пољопривреде, водопривреде и шумарства као предлагачу Закона, да у року од шест мјесеци од дана објављивања пресуде у "Службеним новинама Федерације БиХ", уз консултацију са Савезом општина и градова Федерације Босне и Херцеговине, усагласи Закон о шумама са Европском повељом о локалној самоуправи и Законом о принципима локалне самоуправе у Федерацији Босне и Херцеговине. Наведени рок је истекао 27.11.2009. године, до када се сходно наведеној пресуди и могао примјењивати Закон о шумама.

У достављеном акту се надаље наводи, да због проблема у пословима господарења шумама, Шумскопривредног друштва, али и Кантоналне управе за шумарство, те неизвјесности око доношења федералних прописа из ове области, указала се потреба за хитно рјешавање овог проблема. Како у тренутку доношења оспореног Закона на подручју Кантона није било прописа који уређује област шумарства, те постојање проблема око неконтролисане сјече

и девастације природних ресурса шума, Влада Унско-санског кантона је у циљу уређивања области шумарства, а поступајући по закључку Скупштине Унско-санског кантона, упутила у скупштинску процедуру оспорени Закон по хитном поступку. Исто тако је истакнуто да, сви надлежни органи у Федерацији Босне и Херцеговине морају имати у виду стање у области шумарства у Федерацији Босне и Херцеговине, у времену непостојања прописа из области шумарства на разини Федерације Босне и Херцеговине, а став Скупштине Унско-санског кантона био је да не смије настати правна празнина, да природни ресурси шуме не могу да остану без адекватне законске и подзаконске легислативе, а све у циљу заштите шума и правилног и рационалног управљања шумама на подручју Унско-санског кантона и Федерације Босне и Херцеговине.

Обзиром да је Уредба о шумама крајем 2011. године, престала да се примјењује, те да престанком њене примјене не постоји нити један правни пропис који у цијелости регулише област шумарства, сматрају оправданим и предлажу да оспорени Закон на подручју Унско-санског кантона остане на снази, док се не донесе Закон о шумама на нивоу Федерације Босне и Херцеговине, а све у циљу заштите шума, као једног највреднијег природног богатства.

Обзиром да је дошло до персоналне промјене на мјесту Премијера Федерације Босне и Херцеговине, Уставни суд Федерације је актом У-7/15 од 18.09.2015. године, доставио Обавијест Премијеру Федерације Босне и Херцеговине заједно са поднесеним захтјевом за оцјену уставности и одговором на поднесени захтјев. Премијер Федерације Босне и Херцеговине је доставио акт број: 01-02-1046/15 од 30.09.2015. године, у којем је навео, да остаје код захтјева за оцјену усклађености оспореног Закона са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

5. Сједница Уставног суда Федерације без јавне расправе

Обзиром да у овоме предмету нема чињенично спорних питања које би требало разјаснити на јавној расправи, Уставни суд Федерације је у овоме предмету става да се исти може ријешити на сједници суда без јавне расправе. Притом је имао у виду и да је дана 04.11.2015. године, у предмету број: У-5/15 од 10.02.2015. године, а суштински на идентичан, чињенично и правно утемељеном захтјеву за утврђивање усаглашености Закона о шумама ("Службене новине Тузланског кантона" бр. 9/12 и 17/13) одржао јавну расправу и донио уставносудску одлуку, а чињенице утврђене том приликом су релевантне и за рјешавање овог уставносудског предмета**.**

6. Релевантно право

А. Устав Федерације Босне и Херцеговине

Члан III.1.б)

У искључивој су надлежности Федерације:

б) утврђивање економске политике, укључујући планирање и обнову, те политику коришћења земљишта на федералном нивоу,

Члан III.2.ц) и х)

Федерална власт и кантони надлежни су за:

ц) политику заштите човјекове околине;

х) коришћење природних богатстава

Члан III.3.

(1) У складу са потребама, надлежности из члана III.2. могу бити остварене заједнички или одвојено, или од стране кантона координирано од федералне власти.

(2) У погледу ових надлежности кантони и федерална власт договарају се на трајној основи.

(3) У вршењу ових надлежности, када се ради о законима и другим прописима који су обавезујући на подручју цијеле Федерације, у складу са овим уставом и одлукама Парламента Федерације, федерална власт ће поступити узимајући у обзир кантоналне надлежности, различите ситуације у појединим кантонима и потребу за флексибилношћу у провођењу. Федерална власт има право утврђивати политику и доносити законе који се тичу сваке од ових надлежности.

(4) У вршењу ових надлежности, у складу са овим уставом, и својим кантоналним уставом, кантони ће се обраћати међукантоналном савјету за координацију рјешавања међукантоналних питања и за досљедно рјешавање питања која се тичу интереса ван њихових кантоналних граница, те проводит ће одлуке, учествовати у одлучивању, и, кад је потребно, предлагати одлуке у законодавним тијелима. Кантони имају право утврђивати политику и проводити законе који се тичу сваке од ових надлежности.

Члан IV.Ц. 3.10. (2) б)

Уставни суд:

б) на захтјев премијера, кантона или једне трећине посланика у законодавном тијелу кантона, утврдиће да ли су устав кантона или амандман на устав, предложени закон или закон кога је усвојило то законодавно тијело, у складу са овим уставом;

Члан IV. Ц. 3. 12.

Одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће, посебно када:

б) Суд утврди да закон, усвојени или предложени закон или други пропис Федерације или било ког кантона, града или било које општине није у складу са овим уставом. Тај или други пропис неће се примјењивати, односно ступити на снагу, осим уколико се измијени на начин који пропише Суд или уколико Суд не утврди прелазна рјешења, која не могу бити на снази дуже од шест мјесеци.

Б) Закон о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине

("Службене новине Федерације БиХ", бр. 6/95 и 37 /03)

Члан 40. став 1.

Усвојени или предложени закон или други пропис органа федералне, кантоналне или општинске власти за које Уставни суд утврди да није у складу са Уставом неће се примјењивати од дана објављивања пресуде Уставног суда у "Службеним новинама Федерације БиХ", односно предложени закон или други пропис неће ступити на снагу.

Ц) Закон о концесијама ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 40/02 и 61/06);

Члан 6.

Влада Федерације одлучује о додјели концесије за:

7. коришћење шума и шумског земљишта;

Д) Устав Унско-санског кантона

("Службени гласник Унско-санског кантона", бр. 1/04 и 11/04);

Члан 3.

Кантон и федерална власт, у складу са Уставом Федерације, овлашћени су за:

(а) гарантовање и провођење људских права;

(б) здравство;

(ц) политика заштите човјекове околине;

(д) комуникацијску и транспортну инфраструктуру, у складу са Уставом Босне и Херцеговине;
(е) социјалну политику;
(ф) провођење закона и других прописа о држављанству и путним исправама држављана Босне и Херцеговине са територије Федерације, и о боравку и кретању странаца;
(г) туризам;
(х) коришћење природних богатстава.

Члан 4.

(1) У складу са потребама, овлашћења из претходног члана могу бити остваривана заједнички или одвојено, или од стране Кантона координирано од федералне власти.
(2) О начину остваривања ових овлашћења Кантон и федерална власт договарају се на трајној основи.
(3) У обављању ових овлашћења, у складу са Уставом Федерације и овим Уставом, Кантон ће се обраћати међукантоналном савјету за координацију рјешавања међукантоналних питања и за дослједно рјешавање питања која се тичу интереса ван њихових кантоналних граница те проводити одлуке, судјеловати у одлучивању и кад је потребно, предлагати одлуке у законодавним тијелима. Кантон ће утврђивати политику и проводити законе који се тичу сваког од ових овлашћења.

Е) Закон о шумама ("Службени гласник Унско-санског кантона", број: 22/12)

7. Судска пракса Уставног суда Федерације

Пресуда број: У-26/08 од 14.04.2009. године ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 36/09 и 16/11); Пресуда број: У-28/10 од 23.03.2011. године ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 34/11 и 27/12) и Пресуда број: У-5/15 од 04.11.2015. године.

8. Чињенично стање и став Уставног суда Федерације

Поднесени захтјев суштински се претежним дијелом ослања на оспоравање начина остварења заједничке надлежности у области коришћења природних богатстава између федералне власти и овдје конкретно Унско-санског кантона, те је било потребно утврдити одређене чињенице у погледу начина остваривања ових надлежности у Федерацији Босне и Херцеговине генерално, али и у конкретној области. Уставом Федерације Босне и Херцеговине, чланом III.3. (1) и (2) прописано је да се овласти из члана III.2. (то су овласти које су према Уставу заједничке за федералну власт и кантоне) могу остваривати заједнички или посебно или од стране кантона координирано од федералне власти. У складу с тим, кантони и федерална власт међусобно се договарају на трајној основи гледе својих овлашћења. Међутим, Устав Федерације Босне и Херцеговине не прописује у релевантним одредбама сагласност као нужни елемент код остваривања заједничке надлежности између Федерације и кантона (члан III.2.), него само упућује на договарање као инструмент којим би се области из ове надлежности уредиле на уставан начин (члан III.3. (2))

Чињеница је, да трајни договор између федералне и кантоналне власти, који је уставни императив за уставно регулисање надлежности Федерације и кантона није никада успостављен, нити има података да је у генералној или барем по појединим областима, као такав, успостављен између Федерације и свих кантона, како то налаже цитирана одредба, нити је извршена подјела о начину остваривања истих надлежности, како је прописано поменутим чланом Устава Федерације Босне и Херцеговине. Практично, у овом предмету подносилац захтјева по први пут проблематизује уставни основ за доношење одређеног прописа у највећем дијелу због начина извршавања надлежности које су Уставом додијељене Федерацији Босне и Херцеговине и кантонима из разлога не тражења сагласности, односно не постојања договора између федералне и кантоналних власти. Логично би притом било да управо федерални ниво власти иницира са свим кантонима у Федерацији Босне и Херцеговине успостављање тог уставног механизма, прописаног управо да би се уставно прецизније разграничиле области које је потребно у складу са потребама законодавно уредити заједнички, одвојено или пак од стране кантона координирано путем федералне власти, како је и прописано Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

Стога је Уставни суд Федерације, имајући у виду да је оспорени Закон темпоралног карактера (до ступања на снагу федералног закона, односно док се не постигне трајни договор о подјели заједничких надлежности), имао задатак утврдити што у ствари представља уставна синтагма "у складу са потребама", имајући у виду да кантони имају право утврђивати политику и проводити законе који се тичу сваке од ових надлежности. Конкретно, да ли је Скупштина Унско-санског кантона имала "потребу" да ову област из "заједничке" надлежности уреди самостално. Притом је потребно истаћи сљедеће:

Неспорно је међу странама у поступку, а утврђено је и из напријед наведених пресуда овог Суда, да је област шума и шумског богатства законски неуређена још од 2009. године. Пресудом овог Суда број У-26/08 од 14.04.2009. године је утврђено, да Закон о шумама на федералном нивоу поврјеђује право на локалну самоуправу, а како Парламент Федерације Босне и Херцеговине у остављеном року није поступио по пресуди, то се исти закон престао примјењивати са 27.11.2009. године. Надаље, Влада Федерације Босне и Херцеговине је донијела Уредбу о шумама "Службене новине Федерације БиХ", бр. 83/09, 26/010, 33/10 и 38/10) којом је преузела функције законодавне власти и самостално уредила ову област, што је био основ за доношење пресуде Уставног суда Федерације број: У-28/10 од 23.03.2011. године, којом је оспорена уредба оцијењена на начин да поврјеђује право Општине Коњиц на локалну самоуправу и дат поново рок од шест мјесеци да Парламент Федерације Босне и Херцеговине законски уреди ову област. Након проведеног поступка утврђено је да Парламент Федерације Босне и Херцеговине није поступио по цитираним пресудама о чему су донесена и рјешења да исте пресуде нису извршене.

Евидентно је да је законска неуређеност ове области произвела и производи велике штетне посљедице по шуме и шумско богатство, као један од најзначајнијих ресурса у Федерацији Босне и Херцеговине. У прилог томе је и чињеница да је већина кантона донијела законе у овој области. Није без значаја и чињеница, да је Влада Федерације Босне и Херцеговине, када је пред овим Судом образлагала доношење Уредбе о шумама (образложење Пресуде овог Суда број: У-28/10 од 23.03.2011. године), позивала се на немогућност да се донесе закон и да је донијела исту уредбу имајући у виду чињеницу о неизмјерним посљедицама које би настале због непостојања материјалног прописа из ове области. Готово идентично, али у овом предмету Скупштина Унско-санског кантона, објашњава потребу да самостално уреди ову материју доносећи оспорени Закон, јер ниво Федерације Босне и Херцеговине то није учинио дуги низ година. Неспорна је чињеница да, примјера ради, непостојање материјалног прописа и у пракси и теоретски, омогућава неконтролисану

сјечу и коришћење овог природног богатства, како се то и наводи у одговору Скупштине Унско-санског кантона.

Уставни суд Федерације је закључио, да је у конкретном случају постојала потреба, односно да је доносилац оспореног Закона нужно морао интервенисати на начин да, до доношења прописа на федералном нивоу, потпуно самостално и у цијелости законски регулише ову област, имајући у виду уставом прописани начин остваривања функција федералне и кантоналних власти у области коришћења природних богатстава и еколошке заштите. Стога је Скупштина Унско-санског кантона имала уставно овлашћење за доношење оспореног Закона и исти је у сагласности са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

Подносилац захтјева је оспорио начин доношења закона са становишта посредног уплитања у искључиве надлежности Федерације Босне и Херцеговине. Уставни суд Федерације сматра да оспорени Закон у цијелости регулише шумско управљање и газдовање са аспекта коришћења природних богатстава, те да није нити посредно нити непосредно повриједио надлежност Федерације Босне и Херцеговине у области економске, односно фискалне политике. Потпуно законско регулисање ове материје је нужно и Парламент Федерације Босне и Херцеговине има обавезу да законски уреди на уставан начин ову област, поштујући у цијелости уставну одредбу о начину остваривања "заједничких" надлежности између Федерације и кантона.

Ову пресуду Уставни суд Федерације донио је једногласно у саставу: Домин Малбашић, Предсједник Суда, Весна Будимир, Мирјана Чучковић, др сц. иур. Шахбаз Џихановић, Александра Мартиновић, проф. др Един Муминовић, др сц. Ката Сењак, и Младен Срдић, судије Суда.

Број У-7/15
12. јануара 2016. године
Сарајево

Предсједник
Уставног суда
Федерације Босне и Херцеговине
Домин Малбашић, с. р.

FEDERALNI ZAVOD ZA PENZIJSKO/ MIROVINSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE

728

Na osnovu člana 6. Zakona o organizaciji penzijskog/ mirovinskog i invalidskog osiguranja FBiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 32/01 i 18/05), člana 6. Statuta Federalnog zavoda za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje ("Službene novine Federacije BiH", br. 38/03) i člana 8. i 15. Pravilnika o postupku utvrđivanja radnih mjesta na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem ("Službene novine Federacije BiH", br. 64/12), Upravni odbor Federalnog zavoda za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje, na zahtjev ELEKTROPRIJENOS/ELEKTROPRENOS BiH a.d. Banja Luka, a uz saglasnost Federalnog ministarstva za rad i socijalnu politiku broj 04-35/25-597/16 od 02.03.2016. godine, na 11. sjednici održanoj 23.03.2016. godine u Mostaru, donosi

ODLUKU
O REVIZIJI I UTVRĐIVANJU RADNIH MJESTA NA KOJIMA SE STAŽ OSIGURANJA RAČUNA SA UVEĆANIM TRAJANJEM U ELEKTROPRIJENOS/ELEKTROPRENOS BiH A.D. BANJA LUKA

Član 1.

Ovom Odlukom u ELEKTROPRIJENOS/ELEKTROPRENOS BiH a.d. Banja Luka, u skladu sa članom 89. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", broj 29/98, 32/01, 73/05, 59/06, 4/09 i 55/12), a sve u vezi sa Odlukom o utvrđivanju radnih mjesta na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem ("Službeni list SRBiH", broj 10/76, 34/76, 22/77, 2/78, 9/79, 18/80, 20/81, 33/84, 37/85, 9/86, 29/86, 3/87, 7/87, 14/88, 26/88 i 3/89) utvrđuju se:

1. Revidirana-provjerena radna mjesta na kojima se staž osiguranja i dalje računa sa uvećanim trajanjem.
2. Stepeni uvećanja staža osiguranja, koji se priznaju za svakih 12 mjeseci efektivno provedenih na radnim mjestima, na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem.
3. Datum od kada se ova Odluka primjenjuje.

Član 2.

REVIDIRANA-PROVJERENA RADNA MJESTA U ELEKTROPRIJENOS/ELEKTROPRENOS BiH A.D. BANJA LUKA NA KOJIMA SE STAŽ OSIGURANJA I DALJE RAČUNA SA UVEĆANIM TRAJANJEM

U Elektroprijenosu/Elektroprenosu BiH a.d. Banja Luka potvrđuju se radna mjesta na kojima i dalje postoje uvjeti za računanje staža osiguranja sa uvećanim trajanjem i to na poslovima odnosno radnim mjestima u službi za održavanje dalekovoda 110 kV i više, kako slijedi:

1. Poslovođa za dalekovode
2. Vodeći monter za dalekovode
3. Samostalni monter za dalekovode
4. Monter za dalekovode.

Član 3.

Stepeni uvećanja staža osiguranja

Svakih 12 mjeseci efektivno provedenih na poslovima odnosno radnim zadacima iz člana 2. ove Odluke računa se kao 15 mjeseci staža osiguranja.

Član 4.

Računanje staža osiguranja sa uvećanim trajanjem

Računanje staža osiguranja sa uvećanim trajanjem, a najkasnije do dana stupanja na snagu ove Odluke vršit će se na način kako je to utvrđeno ranijim propisima.

Član 5.

Osiguranicima koji rade na radnim mjestima iz člana 2. ove Odluke, staž osiguranja sa uvećanim trajanjem računat će se samo za vrijeme koje su efektivno proveli na radu.

Član 6.

Obavezuje se **Elektroprijenos/Elektroprenos BiH a.d. Banja Luka**, da sa ovom Odlukom uskladi opće akte kojim je uređena predmetna oblast.

Član 9.

Ova Odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH", a primjenjivat će se najranije počev od 03.03.2016. godine.

BOSNA i HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
FEDERALNI ZAVOD ZA MIROVINSKO
I INVALIDSKO OSIGURANJE
FEDERALNI ZAVOD ZA PENZIJSKO
I INVALIDSKO OSIGURANJE
UPRAVNI ODBOR

Broj UOFZ-203/16
23. marta/ožujka 2016. godine
Mostar

Predsjedavajući
Eugen Ćubela, s. r.

Napomena: Tekst Odluke predstavlja prijedlog Odluke Upravnom odboru Federalnog zavoda za penzijsko/mirovinsko osiguranje od 16.10.2015. godine.

(Sl-421/16-F)

729

Temeljem članka 6. Zakona o organizaciji mirovinskog/ penzijskog i invalidskog osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 32/01 i 18/05), članka 6. Statuta Federalnog zavoda za mirovinsko/ penzijsko i invalidsko osiguranje ("Službene novine Federacije BiH", broj 38/03 i 86/15) i članka 8. i 15. Pravilnika o postupku utvrđivanja radnih mjesta na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem ("Službene novine Federacije BiH", broj 64/12), Upravni odbor Federalnog zavoda za mirovinsko/ penzijsko i invalidsko osiguranje, na zahtjev Privrednog društva "Igman" d.d. Konjic, a uz suglasnost Federalnog ministarstva rada i socijalne politike broj 04-35/25-43/16 od 14.01.2016. godine, na 11. sjednici održanoj 23.03.2016. godine u Mostaru, donosi

ODLUKU
O REVIZIJI I UTVRĐIVANJU RADNIH MJESTA NA KOJIMA SE STAŽ OSIGURANJA RAČUNA SA UVEĆANIM TRAJANJEM U PRIVREDNOM DRUŠTVU "IGMAN" D.D. KONJIC

Članak 1.
(Predmet)

Ovom Odlukom se sukladno s člankom 89. Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", broj 29/98, 32/01, 73/05, 59/06, 4/09 i 55/12), a sve u svezi s Odlukom o utvrđivanju radnih mjesta na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem ("Službeni list SR BiH", broj 10/76, 34/76, 22/77, 2/78, 9/79, 18/80, 20/81, 33/84, 37/85, 9/86, 29/86, 3/87, 7/87, 14/88, 26/88 i 3/89) u Privrednom društvu "Igman " d.d. Konjic utvrđuju:

1. revidirana-provjerena radna mjesta na kojima se staž osiguranja i dalje računa sa uvećanim trajanjem,
2. nova radna mjesta na kojima je vršenje poslova teško i naročito štetno po zdravlje suglasno članku 89. Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju Federacije Bosne i Hercegovine,
3. stupnjevi uvećanja staža osiguranja koji se priznaju za svakih 12 mjeseci efektivno provedenih na radnim mjestima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem,
4. datum od kada se ova Odluka primjenjuje.

Članak 2.
(Revidirana-provjerena radna mjesta na kojima se staž osiguranja i dalje računa sa uvećanim trajanjem)

Potvrđuju se radna mjesta na kojima i dalje postoje uvjeti za računanje staža osiguranja sa uvećanim trajanjem, kako slijedi:

1. podešivač tempiranja baruta i pripreme lakova,
2. poslovođa na izradi pirotehničkih smješa,
3. pirotehničar I i II,
4. podešivač u olovnici i TO,
5. pucač.

Članak 3.
(Revidirana-provjerena radna mjesta na kojima se ukida računanje staža osiguranja sa uvećanim trajanjem)

Ukida se računanje staža osiguranja sa uvećanim trajanjem na radnim mjestima na kojima se staž osiguranja računao sa uvećanim trajanjem, kako slijedi:

1. poslužilac na izradi pirotehničkih smješa,
2. poslužilac,
3. rukovalac gađanja.

Članak 4.
(Nova radna mjesta na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem)

Utvrđuju se nova radna mjesta na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem, kako slijedi:

1. podešivač doziranja smješe,
2. poslužilac doziranja smješe,
3. brigadir laborant,
4. poslužilac peći i uređaja,
5. podešivač barutnog punjenja 5,56 mm do 7,9 mm,
6. poslužilac barutnog punjenja 5,56 mm do 7,9 mm,
7. podešivač barutnog punjenja 12,7 mm,
8. poslužilac barutnog punjenja 12,7 mm.

Članak 5.
(Stupnjevi uvećanja staža osiguranja)

Svakih 12 mjeseci efektivno provedenih na poslovima, odnosno radnim zadacima iz članka 2. točka 1. ove Odluke, računa se kao 16 mjeseci staža osiguranja.

Svakih 12 mjeseci efektivno provedenih na poslovima, odnosno radnim zadacima iz članka 2. točka 2, 3, 4 i 5 i članka 4. ove Odluke računa se kao 15 mjeseci staža osiguranja.

Članak 6.
(Računanje staža osiguranja sa uvećanim trajanjem)

Računanje staža osiguranja sa uvećanim trajanjem, a najkasnije do dana stupanja na snagu ove odluke, vršit će se na način kako je to utvrđeno ranijim propisima.

Osiguranicima koji rade na radnim mjestima iz članka 2. i 4. ove Odluke, staž osiguranja sa uvećanim trajanjem računat će se samo za vrijeme koje su efektivno proveli na radu.

Članak 7.
(Usklađivanje akata)

Obvezuje se Privredno društvo "Igman " d.d. Konjic, da s ovom Odlukom uskladi opće akte kojim je uređena predmetna oblast.

Članak 8.
(Stupanje na snagu i primjena)

Ova Odluka stupa na snagu narednog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH", a primjenjivat će se najkasnije počev od 01.01.2016. godine.

BOSNA i HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
FEDERALNI ZAVOD ZA MIROVINSKO
I INVALIDSKO OSIGURANJE
FEDERALNI ZAVOD ZA PENZIJSKO
I INVALIDSKO OSIGURANJE
UPRAVNI ODBOR

Broj UOFZ-204/16
23. ožujka/marta 2016. godine
Mostar

Predsjedavajući
Eugen Ćubela, v. r.

(Sl-422/16-F)

AGENCIJA ZA BANKARSTVO FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

730

Na osnovu čl. 9. i 25. Zakona o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 9/96, 27/98, 20/00, 45/00, 58/02, 13/03, 19/03, 47/06, 59/06, 48/08, 34/12 i 77/12), člana 45a. stav 1. Zakona o bankama ("Službene novine Federacije BiH", br. 39/98, 32/00, 48/01, 27/02, 41/02, 58/02, 13/03, 19/03, 28/03 i 66/13) i člana 18. Statuta Agencije za bankarstvo Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 42/04), Upravni odbor Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj dana 29.03.2016. godine, donosi

ODLUKU
O IZMJENAMA ODLUKE O FORMI IZVJEŠTAJA KOJE BANKE DOSTAVLJAJU AGENCIJI ZA BANKARSTVO FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

U Odluci o formi izvještaja koje banke dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 110/12, 15/13, 46/14 i 62/14), u članu 1. stav (1) tačka 5. mijenja se sadržaj obrasca broj 5.

Član 2.

Banke su dužne početi izvještavati na izmijenjenom obrascu broj 5 počev od 04.05.2016. godine.

Izmijenjeni obrazac broj 5 čini sastavni dio ove odluke i nalazi se u njenom prilogu.

Član 3.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj U.O. - 82-5/16
29. marta 2016. godine
Sarajevo

Predsjednica
Upravnog odbora
Rajka Topčić, s. r.

/ ime banke / /matični broj/ **Obrazac br. 5**

Izvještaj o deviznoj poziciji na dan _____ **(000 KM)**

DEVIZNA USKLAĐENOST FINANSIJSKE AKTIVE I FINANSIJSKIH OBAVEZA (DEVIZNA POZICIJA)

1	FINANSIJSKA AKTIVA U BILANSU STANJA	EUR	USD	CHF	GBP	HRK		OSTALO	ZBIR
1.1.	Novčana sredstva i depoziti kod drugih depozitnih institucija								
1.2.	Vrijednosni papiri koji se drže do dospijeća								
1.3.	Novčane pozajmice sa RR date drugim bankama								
1.4.	Krediti, druga potraživanja i potraživanja po lizingu								
1.5.	Aktiva za trgovinu								
1.6.	Ostala finansijska aktiva								
1.7.	Krediti ugovoreni sa deviznom klauzulom								
	Ostala finansijska aktiva ugovorena sa deviznom klauzulom								
1.8.	(vrijed.papiri i sl.)								
(1)	UKUPNO :								

2	FINANSIJSKE OBAVEZE U BILANSU STANJA	EUR	USD	CHF	GBP	HRK		OSTALO	ZBIR
2.1.	Depoziti i dospjele neizmirene vanbilansne obaveze								
2.2.	Uzete pozajmice od drugih banaka sa RR								
2.3.	Obaveze prema Vladi								
2.4.	Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama								
2.5.	Subordinisani dugovi i obveznice								
2.6.	Ostale finansijske obaveze								
2.7.	Depoziti i krediti ugovoreni sa deviznom klauzulom								
(2)	UKUPNO :								

3	VANBILANSNA POZICIJA NETO (+) ili (-):	EUR	USD	CHF	GBP	HRK		OSTALO	ZBIR
3.1.	Aktiva-vanbilansne obaveze (+)								
3.2.	Pasiva-vanbilansne obaveze (-)								

4	POZICIJA :	EUR	USD	CHF	GBP	HRK		OSTALO	ZBIR
I	(+) DUGA POZICIJA IZNOS (1)+(3.1.)-(2)-(3.2)								
	(+) izražena u %								
II	(-) KRATKA POZICIJA IZNOS (2)+(3.2.)-(1)-(3.1.)								
	(-) izražena u %								
III	DOZVOLJENA POZICIJA PREKO NOĆI	30%	20%	20%	20%	20%	20%	20%	30%
IV	VEĆA od dozvoljene (+) ili (-) u %								
	MANJA od dozvoljene (+) ili (-) u %								

IZNOS OSNOVNOG KAPITALA (OK): _____

_____ / ime i prezime / potpis / tel.br. ovlaštenog lica/

_____ / ime i prezime / potpis / tel.br. ovlaštenog lica /

Na osnovu čl. 9. i 25. Zakona o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 9/96, 27/98, 20/00, 45/00, 58/02, 13/03, 19/03, 47/06, 59/06, 48/08, 34/12 i 77/12), članka 45a. stavak 1. Zakona o bankama ("Službene novine Federacije BiH", br. 39/98, 32/00, 48/01, 27/02, 41/02, 58/02, 13/03, 19/03, 28/03 i 66/13) i članka 18. Statuta Agencije za bankarstvo Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 42/04), Upravni odbor Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj dana 29.03.2016. godine, donosi

ODLUKU
O IZMJENAMA ODLUKE O FORMI IZVJEŠĆA KOJE BANKE DOSTAVLJAJU AGENCIJI ZA BANKARSTVO FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Članak 1.

U Odluci o formi izvješća koje banke dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 110/12, 15/13, 46/14 i 62/14), u članku 1. stavak (1) točka 5. mijenja se sadržaj obrasca broj 5.

Članak 2.

Banke su dužne početi izvješćivati na izmijenjenom obrascu broj 5 počev od 04.05.2016. godine.

Izmijenjeni obrazac broj 5 čini sastavni dio ove odluke i nalazi se u njenom prilogu.

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj U.O. - 82-5/16
29. ožujka 2016. godine
Sarajevo

Predsjednica
Upravnog odbora
Rajka Topčić, v. r.

Obrazac br. 5

/ ime banke / /matični broj/

Izvješće o deviznoj poziciji na dan _____

(000 KM)

DEVIZNA USKLAĐENOST FINANCIJSKE AKTIVE I FINANCIJSKIH OBVEZA (DEVIZNA POZICIJA)

1	FINANCIJSKA AKTIVA U BILANCI STANJA	EUR	USD	CHF	GBP	HRK		OSTALO	ZBIR
1.1.	Novčana sredstva i depoziti kod drugih depozitnih institucija								
1.2.	Vrijednosni papiri koji se drže do dospijeća								
1.3.	Novčane pozajmice sa RR date drugim bankama								
1.4.	Krediti druga potraživanja i potraživanja po leasingu								
1.5.	Aktiva za trgovinu								
1.6.	Ostala financijska aktiva								
1.7.	Krediti ugovereni sa deviznom klauzulom								
1.8.	Ostala financijska aktiva ugoverena sa deviznom klauzulom (uključeni papiri i sl.)								
(1)	UKUPNO :								

2	FINANCIJSKE OBVEZE U BILANCI STANJA	EUR	USD	CHF	GBP	HRK		OSTALO	ZBIR
2.1.	Depoziti i dospjele neizmirene vanbilančne obveze								
2.2.	Uzete pozajmice od drugih banaka sa RR								
2.3.	Obveze prema Vladi								
2.4.	Obveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama								
2.5.	Subordinirani dugovi i obveznice								
2.6.	Ostale financijske obveze								
2.7.	Depoziti i krediti ugovereni sa deviznom klauzulom								
(2)	UKUPNO :								

3	VANBILANČNA POZICIJA NETO (+) ili (-):	EUR	USD	CHF	GBP	HRK		OSTALO	ZBIR
3.1.	Aktiva-vanbilančne obveze (+)								
3.2.	Pasiva-vanbilančne obveze (-)								

4	POZICIJA :	EUR	USD	CHF	GBP	HRK		OSTALO	ZBIR
I	(+) DUGA POZICIJA IZNOS (1)+(3.1.)-(2)-(3.2)								
	(+) izražena u %								
II	(-) KRATKA POZICIJA IZNOS (2)+(3.2.)-(1)-(3.1.)								
	(-) izražena u %								
III	DOZVOLJENA POZICIJA PREKO NOĆI	30%	20%	20%	20%	20%	20%	20%	30%
IV	**VEĆA od dozvoljene (+) ili (-) u %**								
	MANJA od dozvoljene (+) ili (-) u %								

IZNOS TEMELJNOG KAPITALA (TK):	

/ ime i prezime / potpis / tel.br. ovlašćene osobe /

/ ime i prezime / potpis / tel.br. ovlašćene osobe /

USTAVNI SUD BOSNE I HERCEGOVINE

731

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Velikom vijeću, u predmetu broj **AP 293/13**, rješavajući apelaciju **"MM Company" d.o.o. Sarajevo**, na osnovu člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 57. stav (2) tačka b), člana 59. st. (1) i (2) i člana 62. stav 1. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine - prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 94/14), u sastavu:

Mirsad Ćeman, predsjednik
Mato Tadić, potpredsjednik
Zlatko M. Knežević, potpredsjednik
Valerija Galić, sutkinja
Miodrag Simović, sudija
Seada Palavrić, sutkinja

na sjednici održanoj 3. marta 2016. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU[1]

Usvaja se apelacija "**MM Company" d.o.o. Sarajevo**.

Utvrđuje se povreda prava na slobodu izražavanja iz člana II/3.h) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 10. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Ukida se Presuda Kantonalnog suda u Sarajevu broj 65 0 P 050334 10 Gž od 19. decembra 2012. godine.

Predmet se vraća Kantonalnom sudu u Sarajevu, koji je dužan da po hitnom postupku donese novu odluku, u skladu sa članom II/3.h) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 10. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Nalaže se Kantonalnom sudu u Sarajevu da, u skladu sa članom 72. stav (5) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, u roku od tri mjeseca od dana dostavljanja ove odluke obavijesti Ustavni sud o poduzetim mjerama s ciljem izvršenja ove odluke.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i u "Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. "MM Company" d.o.o. Sarajevo (u daljnjem tekstu: apelant), kog zastupa Nikica Gržić, advokat iz Sarajeva, podnio je 23. januara 2013. godine Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) apelaciju protiv Presude Kantonalnog suda u Sarajevu (u daljnjem tekstu: Kantonalni sud) broj 65 0 P 050334 10 Gž od 19. decembra 2012. godine i Presude Općinskog suda u Sarajevu (u daljnjem tekstu: Općinski sud) broj 65 0 P 050334 08 od 29. jula 2010. godine.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na osnovu člana 23. Pravila Ustavnog suda, od Kantonalnog i Općinskog suda, te Fahrudina Radončića, kojeg zastupa advokat Nedim Dobojlić iz Sarajeva u postupku pred redovnim sudovima (u daljnjem tekstu: tužilac), zatraženo je 9. decembra 2015. godine da dostave odgovore na apelaciju.

3. Općinski sud je dostavio odgovor 18. decembra 2015. godine. Kantonalni sud, kom je apelacija dostavljena na odgovor 9. decembra, te tužilac, kom je apelacija dostavljena na odgovor 10. decembra 2015. godine, u ostavljenom roku od osam dana nisu dostavili odgovore na apelaciju.

III. Činjenično stanje

4. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelantovih navoda i dokumenata predočenih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način:

5. Općinski sud je Presudom broj 65 0 P 050334 08 od 29. jula 2010. godine, koja je u cjelini potvrđena Presudom Kantonalnog suda broj 65 0 P 050334 10 Gž od 19. decembra 2012. godine, apelanta obavezao da tužiocu Fahrudinu Radončiću isplati iznos od 5.000 KM na ime naknade nematerijalne štete zbog povrede časti i ugleda sa zakonskom zateznom kamatom, da izreku ove presude objavi u dnevnom listu "San", te da mu nadoknadi troškove parničnog postupka u označenom iznosu.

6. Iz obrazloženja presude Općinskog suda proizlazi da je nesporno utvrđeno da je u dnevnom listu "San" 24. marta 2008. godine objavljen tekst pod naslovom "Hoće li SIPA i OSA otkriti ko je suvlasnik firme 'Prezident nekretnine'" u kom je, pored ostalog, navedeno: "Radončić zajedno sa Miškovićem, koji ga je odabrao za svog partnera, hoće da izvrši ekonomsku okupaciju Sarajeva i to novcem koji je vlasnik 'Delte' nakupio tokom srpsko-crnogorske agresije na BiH i ovdašnjoj javnosti savršeno je jasno da se radi o realizaciji dobro poznatog velikosrpskog plana u BiH kojeg je Milošević silom pokušao ostvariti…ako je suditi po ovom slučaju, onda je moguće i da ratni zločinci poput Karadžića i Mladića ili Ravnogorski četnički pokret ili neki narko-kartel otvore firme u Sarajevu i na taj način legalizuju svoje poslovanje."

7. Dalje, iz obrazloženja presude proizlazi da je tužilac u tužbi, pored ostalog, tvrdio da se u navedenom tekstu "povezuje sa Miloševićem i Karadžićem iako je tokom agresije bio novinar u Press-centru Armije BiH, iako je pokrenuo list 'Bošnjački avaz'", pa da je "danas mu reći da posluje parama od zločina u BiH najgrublja kleveta zlonamjerno iznesena da mu se stvore privatni i poslovni problemi". Dalje, iz obrazloženja presude proizlazi da je tužilac u tužbi istakao i da "tvrdnja da provodi velikosrpski plan ratnog zločinca Slobodana Miloševića, čak i kada bi bila vrijednosni sud, ne uživa apsolutnu zaštitu", kao i da su iznesene tvrdnje koje povlače i njegovo krivično gonjenje.

8. Iz provedenih dokaza utvrđeno je da je "Avaz" društvo za izdavačku i štamparsku djelatnost d.o.o. Sarajevo, čiji je osnivač tužilac Radončić, jedan od osnivača pravnog subjekta "Prezident nekretnina", društva sa ograničenom odgovornošću za nekretnine i trgovinu Sarajevo, sa kapitalom od 500 KM, a "Delta Real Estate" d.o.o. Jugoslavija, Beograd (u daljnjem tekstu: "Delta") i "Vanity International Corporation", UK, Belize (u daljnjem tekstu: "Vanity") druga dva osnivača sa uplaćenim kapitalom od po 1.000 KM i 500 KM. Dalje, utvrđeno je da je pravni subjekt "Avaz", čiji je osnivač tužilac, na osnovu valjanih pravnih poslova i odluka-rješenja nadležnih izvršno-upravnih organa, započeo da gradi poslovnu zgradu "Avaz-toranj" na označenoj adresi u Sarajevu, kao i poslovne objekte O-1 i O-2 na označenoj adresi u Tuzli.

9. Na temelju nalaza vještaka, prof. A.K. utvrđeno je da je na Psihijatrijskoj klinici pregledao tužioca Radončića, te da je na osnovu psihičkog profila i tog razgovora zaključio da je tužilac trpio duševni bol sa različitim psihološkim sadržajima, među kojima napetost, nervozu, nelagodu, neprijatnost, sniženo raspoloženje, te da je duševni bol jakog intenziteta trpio 15 dana, srednjeg intenziteta mjesec dana, a blagog intenziteta deset dana. Na apelantova pitanja ljekar je potvrdio da nije imao medicinsku dokumentaciju, već je nalaz dao nakon pregleda tužioca, te je pri procjeni duševne boli s vremenske distance od duže od godinu dana uzeo u obzir sve faktore koji mogu utjecati na reakciju traumatiziranog lica, ocjenjujući vrstu i intenzitet stresova, te uvjete iz međunarodnog kvalifikacionog sistema MKB 10.

10. Općinski sud je zaključio da se neki, odnosno sporni dijelovi objavljenog teksta mogu smatrati klevetom. U vezi s tim

[1] Odluka objavljena u "Službenom glasniku BiH", broj 19/16

je ukazao da tekst objavljuje informacije da je tokom 2007. godine registrirana firma "Prezident nekretnine", da se prenosi struktura osnivačkog kapitala koji su unijeli "Delta" i "Vanity", kako je općepoznato da je izvjesni Miroslav Mišković, vlasnik "Delte" i ujedno bliski ratni i poratni saradnik Slobodana Miloševića, lice od njegovog povjerenja, zatim je navedeno da je vlasnik "Avaza" tužilac Radončić, te da je nepoznato ko stoji iza firme "Vanity" iz Belizea, male države u Centralnoj Americi, inače potpuno otvorene za poslove "trange-frange", kao i da bliski saradnik Miroslava Miškovića, vlasnika "Delte", i istovremeno Slobodana Miloševića, ima pasoš Belizea, gdje se firma može otvoriti za dva dana, gdje finansijski izvještaj o poslovanju firme nije potreban, gdje ne postoji oporezivanje firmi, kontrola valute kojom se posluje. Dalje, ukazano je da se u takav kontekst stavlja tužilac Radončić, naveden prezimenom: "…Inače Mišković i Radončić su se udružili kako bi u Sarajevu i velikim gradovima FBiH otvorili lanac 'Deltinih' prodavnica … Radončić, zajedno sa Miškovićem, koji ga je odabrao za svog partnera, hoće da izvrši ekonomsku okupaciju Sarajeva novcem koji je vlasnik 'Delte' nakupio tokom srpsko-crnogorske agresije na BiH i ovdašnjoj javnosti savršeno je jasno da se radi o realizaciji dobro poznatog velikosrpskog plana u BiH kojeg je Milošević silom pokušao ostvariti." Općinski sud je zaključio da je istina da se u ovom dijelu teksta izvjesni Mišković optužuje da je novac skupio tokom srpsko-crnogorske agresije na BiH, ali se i tužilac, kao partner, kog je Mišković izabrao za partnera, stavlja u isti kontekst, pa se tvrdi da je javnosti poznato da se radi o realizaciji velikosrpskog plana u BiH, čime se *de facto* tužilac Radončić izjednačava sa Miškovićem.

11. Dalje, u obrazloženju je ukazano da apelant ni dvije godine nakon objavljivanja spornog članka nije ponudio dokaze o navodnom planu ekonomske okupacije, kao ni o nastavku realizacije velikosrpskog plana koji je započeo i silom pokušao da ostvari Slobodan Milošević. S tim u vezi, ukazano je da je proveden dokaz iz kog je utvrđeno da je osnovan pravni subjekt "Prezident nekretnine", čiji je većinski vlasnik "Delta", iz kog, osim navedenog, nije mogao biti izveden neki drugi zaključak. Stoga je zaključeno da je ostatak teksta konstrukcija autora, te da se ne može raditi o mišljenju, stavu novinara ili o vrijednosnom sudu. Pri tome posebno je ukazano da se ne mogu smatrati mišljenjem pronošenje tvrdnji da: "…Uostalom, Vladimir Popović, koji je bio član Vlade Srbije na čijem čelu je bio ubijeni Zoran Đinđić, nedavno je kazao da su Radončića i Miškovića zbližili kriminal i srbijanske obavještajne službe…", što se može smatrati samo pronošenjem činjenice čija istinitost se može utvrditi. Ukazano je i da apelant nije ponudio dokaz da je izvjesni Vladimir Popović citirano i rekao, što bi, eventualno, bio osnov za oslobađanje od odgovornosti. Dalje, ukazano je da, iako se može smatrati općepoznatim ko je Miroslav Mišković, vlasnik "Delte", općepoznato je i ko je bio Slobodan Milošević, kakva je bila njegova uloga u toku rata u BiH, zbog čega je bio dugogodišnji pritvorenik Haškog tribunala.

12. Dalje, Općinski sud je usvojio stav da je pronošenje tvrdnji da su Radončića i Miškovića zbližili kriminal i srbijanska obavještajna služba, plan o ekonomskoj okupaciji Sarajeva i FBiH, čiju istinitost apelant nije dokazao, za tužioca predstavlja povredu časti i ugleda u smislu Zakona o obligacionim odnosima (u daljnjem tekstu: ZOO), kojim se predviđa da za povredu ugleda i časti sud može, ako smatra da okolnosti slučaja to opravdavaju, dosuditi novčanu naknadu. S tim u vezi je ukazano da je općepoznato šta čitalačkoj publici dnevnih novina "San" predstavlja izjednačavanje bilo kojeg lica, odnosno partnerskog odnosa kada je jedan od partnera Miroslav Mišković, odnosno Slobodan Milošević.

13. Općinski sud, ukazujući na član 6. st. 2. i 3. Zakona o zaštiti od klevete FBiH (u daljnjem tekstu: Zakon o kleveti), zaključio je da je apelant, kao izdavač, namjerno iznosio izražavanje identificirajući tužioca Radončića, stavljajući ga u kontekst s Miroslavom Miškovićem, odnosno Slobodanom Miloševićem, zbog čega postoji osnov apelantove odgovornosti za naknadu nematerijalne štete izazvane klevetom. Stoga je, u skladu sa članom 200. ZOO, u vezi sa članom 10. Zakona o kleveti, apelant obavezan da tužiocu nadoknadi štetu u iznosu od 5.000 KM zbog povrede ugleda. Navedeni iznos Općinski sud je odredio ocjenjujući dokaze koje je predočio tužilac, činjenicu da je tužilac osnivač "Avaza", nalaz vještaka neuropsihijatra, prema kom je tužilac pretrpio navedene duševne bolove, koji su razmjerni nanesenoj šteti. Najzad, u skladu sa članom 199. ZOO, sud je obavezao apelanta da izreku, a ne cijelu presudu, nakon pravosnažnosti objavi u dnevnim novinama "San".

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

14. Apelant tvrdi da mu je osporenim presudama povrijeđeno pravo iz člana II/3.e) i h) Ustava Bosne i Hercegovine, te člana 6. stav 1. i člana 10. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija).

15. Apelant tvrdi da mu je osporenim presudama povrijeđeno pravo na slobodu izražavanja kao jedno od bitnih načela demokratskog društva. Iako je sloboda izražavanja podložna ograničenjima, apelant smatra da su prvostepeni i drugostepeni sud propustili da utvrde neophodnost i razmjernost navedenog ograničenja, jer nisu sagledali sve okolnosti konkretnog slučaja i vršili uvid u cijeli sporni tekst, kao i sve provedene dokaze. Pri tome ukazuje i na član 2. stav 2. Zakona o kleveti, koji štiti i izražavanja koja mogu uvrijediti, ogorčiti ili uznemiriti. Također, apelant se pozvao i na praksu Evropskog suda prema kojoj su granice prihvatljivog kriticizma mnogo šire kad su u pitanju javne ličnosti. S tim u vezi je ukazao i da se radilo o postupanju u dobroj namjeri, kao i na postojanje legitimnog interesa da se izvijesti javnost o osnivanju preduzeća "Prezident nekretnine".

16. Dalje, apelant tvrdi da su redovni sudovi prihvatili kao nespornu činjenicu da je "Avaz" suvlasnik firme "Prezident nekretnine", dakle, da je iznio tačnu činjenicu, a da je, zatim, iskazao vrijednosne sudove, pored ostalog, da tužilac vrši ekonomsku okupaciju Sarajeva. Također, s obzirom na to da je tužilac jedan od najvećih preduzetnika u BiH, vlasnik više privrednih društava, najtiražnijeg dnevnog lista, te da zaista i ima izuzetnu finansijsku moć na ovim prostorima, prema apelantovom mišljenju, postavlja se pitanje kako mu je navedenim izrazom "ekonomska okupacija Sarajeva" nanesena duševna bol. Također, tvrdi da su redovni sudovi propustili da ocijene da se u konkretnom slučaju radilo o pretpostavci. Prema njegovom mišljenju, a u skladu sa Zakonom o kleveti, kleveta može postojati samo u slučaju iznošenja neistinitih činjenica. U spornom članku, kako tvrdi, iznesene su samo pretpostavke što proizlazi iz naslova samog članka "Hoće li SIPA i OSA otkriti ko je suvlasnik firme 'Prezident nekretnine'".

17. Najzad, apelant tvrdi da je prvostepeni sud propustio da odluči o njegovom prigovoru preuranjenosti tužbe u smislu člana 67. stav 1. Zakona o parničnom postupku (u daljnjem tekstu: ZPP), da je na ovo izričito ukazao i u svoj žalbi, ali da ni Kantonalni sud nije odlučio o ovom njegovom navodu. Također, ukazuje i da je Kantonalni sud propustio da ocijeni njegov prigovor u vezi sa nalazom i mišljenjem vještaka, jer je on sačinjen samo na osnovu pregleda, tj. bez bilo kakve medicinske dokumentacije na temelju koje bi se utvrdilo postojanje duševnih bolova, shodno kom je određena i visina naknade štete koju je obavezan da plati tužiocu.

b) Odgovor na apelaciju

18. Općinski sud je u odgovoru na navode iz apelacije istakao da su neosnovane apelantove tvrdnje o povredi prava iz člana II/3.e) i h) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. i člana 10. Evropske konvencije.

V. Relevantni propisi

19. **Zakon o zaštiti od klevete** ("Službene novine FBiH" br. 59/02, 19/03 i 73/05) u relevantnom dijelu glasi:

Principi koji se ostvaruju zakonom

Član 2.

Uređivanjem građanske odgovornosti iz člana 1. ovog zakona želi se postići da:

a) pravo na slobodu izražavanja, zajamčeno Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda ("Službeni glasnik BiH", broj 6/99) predstavlja jedan od bitnih osnova demokratskog društva, posebno kada se radi o pitanjima od političkog i javnog interesa;

b) pravo na slobodu izražavanja štiti sadržaj izražavanja, kao i način na koji je iznesen i ne primjenjuje se samo na izražavanja koja se smatraju pohvalnim ili neuvredljivim, nego i na izražavanja koja mogu uvrijediti, ogorčiti ili uznemiriti;

c) sredstva javnog informiranja imaju značajnu ulogu u demokratskom procesu kao javni posmatrači i prenosioci informacija javnosti.

Značenje naziva koji se koriste u zakonu

Član 4.

Nazivi koji se koriste u ovom zakonu imaju slijedeća značenja:

(...)

d) kleveta - radnja nanošenja štete ugledu fizičkog ili pravnog lica iznošenjem ili pronošenjem izražavanja neistinitih činjenica identifikovanjem tog fizičkog ili pravnog lica trećem licu.

Okvir djelovanja zakona

Član 5.

(1) Ovaj zakon primjenjuje se na zahtjeve za naknadu štete zbog klevete, bez obzira kako je zahtjev označen.

(...)

Odgovornost za klevetu

Član 6.

(1) Svako lice koje prouzrokuje štetu ugledu fizičkog ili pravnog lica iznošenjem ili pronošenjem izražavanja neistinite činjenice, identificirajući to pravno odnosno fizičko lice trećem licu, odgovorno je za klevetu.

(2) Za klevetu iznesenu u sredstvima javnog informiranja odgovorni su autor, odgovorni urednik, izdavač, kao i lice koje je na drugi način vršilo nadzor nad sadržajem tog izražavanja.

(3) Lice iz stavova 1. i 2. ovog člana (u daljem tekstu: štetnik) odgovorno je za štetu ako je namjerno ili iz nepažnje iznijelo ili pronijelo izražavanje neistinite činjenice.

(4) Kada se izražavanje neistinite činjenice odnosi na pitanja od političkog ili javnog interesa, štetnik je odgovoran za štetu izazvanu iznošenjem ili pronošenjem tog izražavanja ako je znao da je izražavanje neistinito ili je nepažnjom zanemario neistinitost izražavanja.

(...)

Izuzeci od odgovornosti

Član 7.

(1) Ne postoji odgovornost za klevetu:

a) ako je izražavanjem izneseno mišljenje ili ako je to izražavanje u suštini istinito, a netačno samo u nebitnim elementima;

b) ako je štetnik po zakonu obavezan da iznosi ili pronosi izražavanje ili je iznosio odnosno pronosio izražavanje u toku zakonodavnog, sudskog ili upravnog postupka;

(c) ako je iznošenje odnosno pronošenje izražavanja bilo razumno.

(2) Prilikom donošenja odluke iz razloga predviđenih u tački c) stava 1. ovog člana sud uzima u obzir sve okolnosti slučaja, a naročito:

način, oblik i vrijeme iznošenja ili pronošenja izražavanja,

prirodu i stepen prouzrokovane štete,

dobronamjernost i pridržavanje štetnika opće prihvaćenih profesionalnih standarda,

pristanak oštećenog,

vjerovatnost nastanka štete i u slučaju da izražavanje nije izneseno ili proneseno,

činjenicu da li izražavanje predstavlja objektivnu i tačnu informaciju o izražavanju drugih lica,

te da li se odnosi na pitanja iz privatnog života oštećenog ili na pitanja od političkog ili javnog značaja.

Obaveza ublažavanja štete

Član 8.

Oštećeni je dužan da poduzme sve potrebne mjere da ublaži štetu uzrokovanu izražavanjem neistinite činjenice, a naročito da štetniku podnese zahtjev za ispravku tog izražavanja.

Odšteta

Član 10.

(1) Odšteta treba biti srazmjerna šteti koja je nanesena ugledu oštećenog i određuje se isključivo radi naknade štete. Prilikom određivanja odštete sud je dužan ocijeniti sve okolnosti slučaja, a posebno sve mjere koje je poduzeo štetnik na ublažavanju štete, kao što su:

objavljivanje ispravke i opozivanje izražavanja neistinite činjenice ili isprika;

činjenicu da je štetnik stekao novčanu korist iznošenjem ili pronošenjem tog izražavanja, kao i

činjenicu da li bi iznos dodijeljene štete mogao dovesti do velikih materijalnih poteškoća ili stečaja štetnika.

(...)

Odnos ovog zakona prema drugim zakonima

Član 15.

U odnosu na pitanja koja nisu uređena ovim zakonom, primjenjuju se odgovarajuće odredbe zakona kojim su uređeni obligacioni odnosi, Zakona o parničnom postupku i zakona kojim je uređen izvršni postupak u Federaciji Bosne i Hercegovine.

20. **Zakon o obligacionim odnosima** ("Službeni list SFRJ" br. 29/78, 39/85 i 57/89, "Službeni list RBiH" br. 2/92, 13/93 i 13/94, te "Službene novine Federacije BiH" br. 29/03 i 42/11) u relevantnom dijelu glasi:

Član 199.

U slučaju povrede prava ličnosti, sud može narediti, na trošak štetnika, objavljivanje presude, odnosno ispravke, ili narediti da štetnik povuče izjavu kojom je povreda učinjena ili što drugo čime se može ostvariti svrha koja se postiže naknadom.

Član 200.

(1) Za pretrpljene fizičke bolove, za pretrpljene duševne bolove zbog umanjenja životne aktivnosti, naruženosti, povrede ugleda, časti, slobode, prava ili prava ličnosti, smrti bliskog lica, kao i za strah, sud će, ako nađe da okolnosti slučaja a naročito jačina bolova i straha i njihovo trajanje to opravdavaju, dosuditi pravičnu novčanu naknadu, nezavisno o naknadi materijalne štete kao i o njenom odsustvu.

(2) Prilikom odlučivanja o zahtjevu za naknadu nematerijalne štete, kao i o visini njene naknade, sud će voditi računa o značaju povrijeđenog dobra i cilju kojem služi ta

naknada, ali i o tome da se njome ne pogoduje težnjama koje nisu spojive sa njenom prirodom i društvenom svrhom.

21. **Zakon o parničnom postupku** ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" br. 53/03, 73/05 i 19/06) u relevantnom dijelu glasi:

Član 7.

Stranke su dužne da iznesu sve činjenice na kojima zasnivaju svoje zahtjeve i da izvode dokaze kojima se utvrđuju te činjenice.

Član 8.

Koje će činjenice uzeti kao dokazane odlučuje sud na osnovu slobodne ocjene dokaza. Sud će savjesno i brižljivo ocijeniti svaki dokaz zasebno i sve dokaze zajedno.

Član 125.

Ne treba dokazivati činjenice koje je stranka priznala pred sudom tokom parnice.

Ako stranka porekne činjenice koje je priznala, sud će ocijeniti da li će te činjenice smatrati priznatim ili osporenim.

Činjenice čije postojanje zakon pretpostavlja ne treba dokazivati, ali se može dokazivati da te činjenice ne postoje, ako zakonom nije šta drugo određeno.

Ne treba dokazivati činjenice koje su općepoznate.

Član 127.

Ako se utvrdi da stranci pripada pravo na naknadu štete, na novčani iznos ili na zamjenjive stvari, ali se tačna visina iznosa, odnosno količina stvari ne može utvrditi ili bi se mogla utvrditi samo s nerazmjernim teškoćama, sud će o tome odlučiti prema svojoj ocjeni.

VI. Dopustivost

22. U skladu sa članom VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacionu nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu kada ona postanu predmet spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

23. U skladu sa članom 18. stav (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi djelotvorni pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnosilac apelacije primio odluku o posljednjem djelotvornom pravnom lijeku kojeg je koristio.

24. U konkretnom slučaju predmet osporavanja apelacijom je Presuda Kantonalnog suda broj 65 0 P 050334 10 Gž od 19. decembra 2012. godine protiv koje nema drugih djelotvornih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. Ustavnom sudu nije predočena dostavnica o uručenju osporene presude apelantu, ali s obzirom na datum donošenja presude, tj. 19. decembar 2012. godine, i datum podnošenja apelacije, tj. 23. januar 2013. godine, proizlazi da nije protekao rok od 60 dana u smislu člana 18. stav (1) Pravila Ustavnog suda. Konačno, apelacija ispunjava i uvjete iz člana 18. st. (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, jer ne postoji neki formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva, niti je očigledno (*prima facie*) neosnovana.

25. Imajući u vidu odredbe člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, te člana 18. st. (1), (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da apelacija ispunjava uvjete u pogledu dopustivosti.

VII. Meritum

26. Apelant tvrdi da su mu osporenom presudom Kantonalnog suda povrijeđena prava iz člana II/3.e) i h) Ustava Bosne i Hercegovine, te iz člana 6. stav 1. i člana 10. Evropske konvencije.

Sloboda izražavanja

27. Član II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

h) Slobodu izražavanja.

28. Član 10. Evropske konvencije glasi:

1. Svako ima pravo na slobodu izražavanja. Ovo pravo uključuje slobodu mišljenja i slobodu primanja i prenošenja informacija i ideja, bez miješanje javne vlasti i bez obzira na granice. Ovaj član ne sprječava države da zahtijevaju dozvole za rad od radio, televizijskih i filmskih kompanija.

2. Ostvarivanje ovih sloboda, budući da uključuje obaveze i odgovornosti, može podlijegati takvim formalnostima, uvjetima, ograničenjima ili sankcijama predviđenim zakonom i koje [su] neophodne u demokratskom društvu u interesu nacionalne sigurnosti, teritorijalnog integriteta ili javne sigurnosti, sprječavanja nereda ili zločina, zaštite zdravlja i morala, ugleda ili prava drugih, sprječavanja širenja povjerljivih informacija ili u interesu očuvanja autoriteta i nepristrasnosti suda.

29. Apelantovi navodi o povredi prava iz člana 10. Evropske konvencije, u suštini, svode se na tvrdnju da dio teksta koji se odnosio na tužioca ne predstavlja klevetu, te da je proizvoljno određena visina novčane satisfakcije koja je tužiocu dosuđena.

30. Apelant, u suštini, tvrdi da je u spornom članku iznesena činjenica koju su redovni sudovi prihvatili kao tačnu, tj. da su "Avaz", čiji je osnivač tužilac, "Delta", čiji je osnivač Miroslav Mišković, "Vanity", čiji je osnivač nepoznat, suvlasnici preduzeća "Prezident nekretnine", nakon čega je iznio svoj vrijednosni sud da tužilac vrši ekonomsku okupaciju Sarajeva. Također, apelant tvrdi i da je kao nesporna prihvaćena činjenica da se Miroslav Mišković obogatio tokom rata u BiH uz usko sarađivanje sa, kako navodi, "balkanskim kasapinom" Slobodanom Miloševićem. Najzad, apelant tvrdi da su u spornom članku iznesene samo pretpostavke, da se radilo o izvještavanju o javnim ličnostima, te da je postojao legitiman interes da se javnost izvijesti o osnivanju preduzeća "Prezident nekretnine".

31. Ustavni sud primjećuje da iz obrazloženja osporenih odluka proizlazi da je zaključeno da su u spornom članku iznesene činjenice za koje apelant nije ponudio dokaze. Naime, prema stavu redovnih sudova, tvrdnje iz spornog članka "da tužilac, zajedno sa Miškovićem, koji ga je odabrao za svog partnera, hoće da izvrši 'ekonomsku okupaciju Sarajeva'", da je to nastavak "velikosrpskog plana u BiH" kojeg je Milošević pokušao silom ostvariti, te da su "Radončića i Miškovića zbližili kriminal i srbijanske obavještajne službe" predstavlja iznošenje činjeničnih konstrukcija, a ne mišljenja ili vrijednosnih sudova. Također, ukazano je da ni nakon dvije godine od objavljivanja spornog članka apelant nije predočio dokaze o navodnom planu ekonomske okupacije, kao ni o nastavku realizacije velikosrpskog plana koji je započeo i silom pokušao da ostvari Slobodan Milošević, te da je izvjesni Vladimir Popović zaista i kazao da su tužioca i Miškovića zbližili kriminal i srbijanske obavještajne službe.

32. Ustavni sud podsjeća da sloboda izražavanja predstavlja fundamentalnu osnovu demokratskog društva i jedan od osnovnih uvjeta za njegov progres. Član 10. stav 2. Evropske konvencije odnosi se ne samo na "informacije" ili "ideje" koje naiđu na pozitivan ili ravnodušan prijem, ili koje se smatraju neuvredljivim već i na one koje vrijeđaju, šokiraju ili uznemiruju. Sloboda izražavanja može biti podložna izuzecima, koji, međutim, moraju biti strogo tumačeni, a potreba za bilo kakvim ograničenjem mora biti ubjedljivo utvrđena (vidi, Evropski sud, *Handyside protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 7. decembra 1976. godine, predstavka broj 5493/72, stav 49).

33. Evropski sud smatra da test "neophodno u demokratskom društvu", u smislu člana 10. stav 2. Evropske konvencije, od njega zahtijeva da utvrdi da li "miješanje" na koje se aplikant žali odgovara "hitnoj društvenoj potrebi", da li je proporcionalno legitimnom cilju i da li su razlozi koje su dali nacionalni sudovi da to opravdaju relevantni i dovoljni. Pri tome nacionalnim vlastima se ostavlja određena sloboda procjene u ocjeni da li postoji "potreba", te u pogledu mjera koje u tom smislu treba da budu usvojene. Međutim, ova sloboda procjene nije neograničena i ide ruku podruku sa supervizijom Evropskog suda, čiji je zadatak da konačno odluči da li je ograničenje pomirljivo sa slobodom izražavanja zaštićenom članom 10. Evropske konvencije. Pri tome Evropski sud smatra da u ostvarivanju funkcije supervizora njegov zadatak nije da preuzme ulogu domaćih sudova, već da, na osnovu člana 10. Evropske konvencije, u svjetlu predmeta kao cjeline, preispita odluke redovnih sudova koje su oni donijeli u skladu sa njihovom slobodnom procjenom. Stoga, Evropski sud smatra da se mora uvjeriti da su nacionalne vlasti primijenile standarde koji su u skladu sa principima propisanim članom 10. Evropske konvencije i, štaviše, da su odluke zasnovali na prihvatljivoj procjeni relevantnih činjenica (vidi, Evropski sud, *Vogt protiv Njemačke*, presuda od 26. septembra 1995. godine, Serija A broj 323, p.p. 25-26, stav 52, *Jerusalem protiv Austrije*, aplikacija broj 26958/95, stav 33, ECHR 2001-II sa daljnjim referencama).

34. Dalje, prema stavu Evropskog suda, u okviru člana 10. stav 2. Evropske konvencije malo je prostora za ograničavanje političkog govora ili debate o pitanjima od javnog interesa (vidi, Evropski sud, *Sürek protiv Turske* (broj 1) [GC], aplikacija broj 26682/95, stav 61, ECHR 1999-IV). Štaviše, granice prihvatljivog kriticizma su šire u pogledu političara nego u pogledu privatnih lica. Za razliku od privatnih lica, javne ličnosti se neizbježno i svjesno stavljaju pred ocjenu javnosti, a njihove riječi i djela su izloženi pažljivijem ispitivanju javnosti, pa, stoga, moraju pokazati i veći stepen tolerancije (vidi, Evropski sud, *Lingens protiv Austrije*, presuda od 8. jula 1986, Serija A broj 103, p. 26, stav 42, *Incal protiv Turske*, presuda od 9. juna 1998. godine, Izvještaji 1998-IV, p. 1567, stav 54).

35. Ustavni sud podsjeća da su Evropski sud i Ustavni sud u svojim odlukama ukazali da postoji jasna distinkcija između informacije (činjenice) i mišljenja (vrijednosne ocjene). Dok se postojanje činjenica može dokazivati, istinitost vrijednosnih sudova nije podložna dokazivanju. Zahtjev da se dokaže istinitost vrijednosnog suda nije moguće ispuniti i on narušava samu slobodu mišljenja koja je fundamentalni dio prava iz člana 10. Evropske konvencije (vidi, već citiranu, *Lingens protiv Austrije*, stav 46, i Ustavni sud, Odluka broj *AP 1005/04* od 2. decembra 2005. godine, "Službeni glasnik BiH" broj 45/06). Najzad, kada izražavanje predstavlja vrijednosni sud, proporcionalnost miješanja može zavisiti o tome da li postoji dovoljna činjenična osnova za sporne izjave, jer čak i vrijednosni sud bez ikakve činjenične osnove za podršku može biti pretjeran (vidi, Evropski sud, *De Haes i Gijsels v. Belgije*, presuda od 24. februara 1997. godine, Izvještaji 1997-i, str. 236, stav 47, i već citiranu, *Jerusalem protiv Austrije*, stav 43).

36. U konkretnom slučaju Ustavni sud smatra da izražavanja u spornom članku o "ekonomskoj okupaciji Sarajeva", uz provokativnu konstataciju da se radi o nastavku "velikosrpskog plana u BiH" kojeg je Milošević pokušao silom ostvariti, predstavljaju mišljenje, odnosno apelantovu subjektivnu procjenu o cilju poslovne saradnje između tužioca Radončića i Miškovića, a ne činjenice kako su zaključili redovni sudovi.

37. Naime, iz obrazloženja osporenih odluka proizlazi da u postupku nije bilo sporno da je tužilac Radončić vlasnik firme "Avaz" i najveće medijske kompanije u BiH, izdavač najtiražnijih dnevnih novina. Također, na temelju provedenih dokaza, nesporno je utvrđeno i da je osnovano preduzeće "Prezident nekretnine", čiji su suvlasnici firma "Avaz", Mišković i "Vanity", te da je preduzeće "Avaz", čiji je osnivač tužilac Radončić, investitor izgradnje građevinskih objekata u Sarajevu i Tuzli. Slijedeći navedeno, proizlazi da tužilac Radončić nesporno raspolaže velikim ekonomskim sredstvima (vlasnik najveće medijske kompanije, izdavač najtiražnijih dnevnih novina, investitor izgradnje velikih građevinskih objekata, jedan od suvlasnika preduzeća "Prezident nekretnine"). U tom smislu ne može se zaključiti da procjena autora spornog članka da tužilac namjerava izvršiti ekonomsku okupaciju Sarajeva nema i određeno činjenično utemeljenje. Dalje, procjena, utemeljena na navedenim nesporno utvrđenim činjenicama, nasuprot stavu redovnih sudova, nije nametala obavezu apelantu da dokaže i postojanje "plana o ekonomskoj okupaciji". Dalje, u vezi sa provokativnom konstatacijom o nastavku "velikosrpskog plana u BiH", Ustavni sud primjećuje da je najširoj javnosti u BiH općepoznato da o postojanju ovog plana, njegovim autorima, ciljevima i realizaciji ne postoji konsenzus, da su do danas različiti dokumenti institucija i pojedinih autora označavani kao "velikosrpski plan", da su kao njegovi realizatori označavani različiti pojedinci iz javnog života iz oblasti politike, kulture i sl. U tom smislu, zahtjev redovnih sudova da apelant predoči dokaz o nastavku realizacije "velikosrpskog plana" ne može se smatrati osnovanim.

38. Dalje, apelant tvrdi da se sporni članak ticao izvještavanja o javnim ličnostima u kom slučaju su granice prihvatljivog kriticizma mnogo šire, da se radilo o postupanju u dobroj namjeri, kao i da je imao legitiman interes da izvijesti javnost o osnivanju preduzeća "Prezident nekretnine".

39. Ustavni sud primjećuje da se sporni članak odnosio na dva lica: tužioca Fahrudina Radončića, osnivača "Avaza", društva za izdavačku i štamparsku djelatnost d.o.o. Sarajevo, koji je u tužbi sam naveo da je "vlasnik firme 'Avaz' i najveće medijske kompanije u BiH, koja je izdavač najtiražnijih dnevnih novina", te Miroslava Miškovića, osnivača "Delta Real Estate" d.o.o. Jugoslavija, Beograd, što je, prema ocjeni redovnih sudova, "općepoznato". Slijedeći navedeno, Ustavni sud prihvata apelantovu tvrdnju da se radilo o izvještavanju o javnim ličnostima u odnosu na koje su granice prihvatljivog kriticizma mnogo šire. Pri tome Ustavni sud primjećuje da se iz obrazloženja osporenih odluka ne može zaključiti da li i na koji način su se redovni sudovi uopće bavili ovim aspektom kada su zaključili da sporni članak predstavlja klevetu i utvrdili apelantovu odgovornost.

40. Dalje, Ustavni sud ponovo podsjeća da status lica kao političara ili druge javne ličnosti ne otklanja potrebu za dovoljnom činjeničnom osnovom za izjave koje štete njegovoj ili njenoj reputaciji čak i kada se takve izjave tiču vrijednosnih sudova, a ne činjenica (vidi, Evropski sud, *Lavric protiv Rumunije*, presuda od 14. januara 2014. godine, stav 42).

41. U konkretnom slučaju proizlazi da se sporni članak ticao zajedničkog poslovnog poduhvata, osnivanja preduzeća "Prezident nekretnine", dviju javnih ličnosti, koje su osnivači dviju velikih kompanija, jedne iz BiH i druge iz Republike Srbije. Ustavni sud primjećuje da je u postupku pred redovnim sudovima, na temelju provedenih dokaza koje je apelant predočio, postojanje zajedničkog poslovnog poduhvata, osnivanje preduzeća "Prezident nekretnine", utvrđeno kao nesporno. U tom smislu ne dovodi se u pitanje i postojanje činjenične osnove za iznošenje vrijednosnih sudova i o eventualnim učincima uspostavljene poslovne saradnje.

42. Dalje, uspostavljanje poslovne saradnje između dviju velikih kompanija koje raspolažu značajnom finansijskom moći nesumnjivo je izazvalo interes najšire javnosti kako zbog učinka koji je ova saradnja mogla imati na ekonomske tokove u BiH,

tako i zbog činjenice da ovakav vid saradnje u savremenom svijetu ima nemali utjecaj i na saradnju između samih država. U tom smislu ne može se govoriti i o nedostatku legitimnog cilja da se javnost upozna sa ciljem ove saradnje. Stoga se sporni članak može smatrati doprinosom javnoj debati u odnosu na koju štampa mora ispuniti svoju ulogu "čuvara javnog interesa", odnosno ne može predstavljati samo zadovoljenje interesa određenog dijela javnosti (vidi, Evropski sud, *Standard Verlags GmbH protiv Austrije*, presuda od 4. juna 2009. godine, tačka 52). Pri tome Ustavni sud primjećuje da se iz obrazloženja osporenih odluka ne može zaključiti da li i na koji način su se redovni sudovi uopće bavili i ovim aspektom kada su zaključili da sporni članak predstavlja klevetu i utvrdili apelantovu odgovornost.

43. Bez obzira na to da li se radi o uspostavljanju saradnje između poslovnih partnera koji su javne ličnosti, ili su nepoznate široj javnosti, ona se nužno prepliće sa sferom javnog i sferom privatnog. Pri tome sfera javnog bez sumnje se odnosi na poslovanje u skladu sa zakonom, prava, obaveze i dužnosti koje iz obavljanja poslovne aktivnosti proizlaze, da li je saradnja sa drugim učesnicima uspostavljena u skladu sa zakonom, da se ciljevi saradnje ne protive zakonu i sl. U sferu privatnog ulazi sam izbor poslovnog partnera i sve ono što ovaj izbor može rukovoditi, što, svakako, obuhvata i samu ličnost pojedinca, poslovnog partnera. Slijedeći navedeno, ne bi se moglo zaključiti da je neuobičajeno ili neočekivano da se u očima javnosti poslovni partneri, koji su pri tome učesnici zajedničkog poslovnog poduhvata, i poistovjećuju jedan s drugim.

44. U konkretnom slučaju bilo je nesporno da je poslovna saradnja uspostavljena između tužioca i Miškovića, kao javnih ličnosti, koji su poznati široj javnosti. U postupku pred redovnim sudovima, kako proizlazi iz obrazloženja osporenih odluka, za tužioca niti jedan navod iz spornog članka o Miškoviću, kao njegovom poslovnom partneru u zajedničkom poslovnom poduhvatu, nije bio sporan. Također, redovni sudovi su zaključili i da se tvrdnje iz teksta prvenstveno odnose na Miškovića. Stoga je teško zaključiti da tužilac, prihvaćanjem poslovne saradnje sa Miškovićem, nije mogao očekivati da ona može pokrenuti spekulacije o cilju ove saradnje kakve predstavlja i sporni članak. S tim u vezi, Ustavni sud ukazuje da, čak kada su u pitanju i neistinite informacije, to ne znači da je lice koje je objavilo te informacije automatski odgovorno za klevetu, naročito kad su u pitanju mediji koji objavljuju tvrdnje o javnim ličnostima, što su okolnosti konkretnog slučaja.

45. Naime, prema praksi Evropskokg suda, jasno je da su sudovi i u drugim evropskim zemljama razvili doktrinu koja, u suštini, omogućava odbranu medija ukoliko mogu pokazati da su postupali razumno, ili u skladu sa profesionalnim standardima, dakle, "u dobroj namjeri", kada su objavljivali kritičke izjave. Ovakvu doktrinu primjenjuje i Evropski sud koji je, kada je riječ o činjenicama, razvio fleksibilnija pravila od onih koja zahtijevaju dokazivanje istinitosti, ostavljajući medijima na taj način prostor za grešku (vidi, Evropski sud, *Thorgeir Thorgeirson protiv Islanda*, presuda od 25. juna 1992. godine, tačka 65). Najzad, pri ocjeni dobronamjernosti Evropski sud procjenjuje da li su domaći sudovi analizirali da li su novinari optuženi za klevetu dobili informacije na zakonit način, da li su ih verificirali sa aplikantima prije objavljivanja i da li su aplikantima omogućavali da odgovore na navode u istom članku (vidi, Evropski sud, *Ion Carstea protiv Rumunije*, presuda od 28. oktobra 2014. godine, tačka 35).

46. Ustavni sud smatra da su redovni sudovi zahtjevom da apelant dokaže istinitost mišljenja o cilju poslovne saradnje između tužioca i Miškovića za koje se ne može reći i da je bilo lišeno činjenične osnove, te, s tim u vezi, propustom da ocijene da se radi o javnim ličnostima i da li je postojao legitimni interes da se javnost obavijesti o uspostavljenoj saradnji, kao i da daju jasne razloge i obrazloženja za zaključak o apelantovom namjernom postupanju prekoračili granice "slobodne procjene" koju, u smislu člana 10. Evropske konvencije, uživaju, što je rezultiralo miješenjem u apelantovo pravo na slobodu izražavanja, koje ne zadovoljava princip proporcionalnosti iz stava 2. ovog člana.

47. Imajući u vidu sve navedeno, Ustavni sud zaključuje da je povrijeđeno apelantovo pravo iz člana II/3.h) Ustava Bosne i Hercegovina i člana 10. Evropske konvencije.

Ostali navodi

48. S obzirom na zaključke o povredi prava iz člana II/3.h) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 10. Evropske konvencije, Ustavni sud smatra da nema potrebe da posebno ispituje i apelantove navode o povredi prava iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije.

VIII. Zaključak

49. Ustavni sud zaključuje da postoji povreda prava na slobodu izražavanja iz člana II/3.h) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 10. Evropske konvencije kada su redovni sudovi zahtjevom da apelant dokaže istinitost mišljenja iznesenog u spornom članku, za koje se ne može reći i da je bilo lišeno činjenične osnove, te, s tim u vezi, propustom da ocijene da se radi o javnim ličnostima i da li je postojao legitimni interes da se javnost obavijesti i da daju jasne razloge i obrazloženja za zaključak o apelantovom namjernom postupanju prekoračili granice "slobodne procjene", što je rezultiralo miješanjem u apelantovo pravo na slobodu izražavanja koje ne zadovoljava princip proporcionalnosti iz stava 2. ovog člana.

50. Na osnovu člana 59. st. (1) i (2) i člana 62. stav 1. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

51. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirsad Ćeman, s. r.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Velikom vijeću, u predmetu broj **AP 293/13**, rješavajući apelaciju **"MM Company" d.o.o. Sarajevo**, na temelju članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 57. stavak (2) točka b), članka 59. st. (1) i (2) i članka 62. stavak 1. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine - prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 94/14), u sastavu:

Mirsad Ćeman, predsjednik
Mato Tadić, dopredsjednik
Zlatko M. Knežević, dopredsjednik
Valerija Galić, sutkinja
Miodrag Simović, sudac
Seada Palavrić, sutkinja
na sjednici održanoj 3. ožujka 2016. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU[1]

Usvaja se apelacija "**MM Company" d.o.o. Sarajevo**.

Utvrđuje se povreda prava na slobodu izražavanja iz članka II/3.(h) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 10. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Ukida se Presuda Kantonalnog suda u Sarajevu broj 65 0 P 050334 10 Gž od 19. prosinca 2012. godine.

Predmet se vraća Kantonalnom sudu u Sarajevu, koji je dužan da po hitnom postupku donese novu odluku, sukladno članom II/3.h) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 10.

[1] Odluka objavljena u "Službenom glasniku BiH", broj 19/16

Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Nalaže se Kantonalnom sudu u Sarajevu da, sukladno članku 72. stavak (5) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, u roku od tri mjeseca od dana dostave ove odluke obavijesti Ustavni sud o poduzetim mjerama s ciljem izvršenja ove odluke.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i u "Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. "MM Company" d.o.o. Sarajevo (u daljnjem tekstu: apelant), kojeg zastupa Nikica Gržić, odvjetnik iz Sarajeva, podnio je 23. siječnja 2013. godine Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) apelaciju protiv Presude Kantonalnog suda u Sarajevu (u daljnjem tekstu: Kantonalni sud) broj 65 0 P 050334 10 Gž od 19. prosinca 2012. godine i Presude Općinskog suda u Sarajevu (u daljnjem tekstu: Općinski sud) broj 65 0 P 050334 08 od 29. srpnja 2010. godine.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na temelju članka 23. Pravila Ustavnog suda, od Kantonalnog i Općinskog suda, te Fahrudina Radončića, kojeg zastupa odvjetnik Nedim Dobojlić iz Sarajeva u postupku pred redovitim sudovima (u daljnjem tekstu: tužitelj), zatraženo je 9. prosinca 2015. godine da dostave odgovore na apelaciju.

3. Općinski sud je dostavio odgovor 18. prosinca 2015. godine. Kantonalni sud, kojem je apelacija dostavljena na odgovor 9. prosinca, te tužitelj, kojem je apelacija dostavljena na odgovor 10. prosinca 2015. godine, u ostavljenom roku od osam dana nisu dostavili odgovore na apelaciju.

III. Činjenično stanje

4. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelantovih navoda i dokumenata predočenih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način:

5. Općinski sud je Presudom broj 65 0 P 050334 08 od 29. srpnja 2010. godine, koja je u cjelini potvrđena Presudom Kantonalnog suda broj 65 0 P 050334 10 Gž od 19. prosinca 2012. godine, apelanta obvezao da tužitelju Fahrudinu Radončiću isplati iznos od 5.000 KM na ime naknade nematerijalne štete zbog povrede časti i ugleda sa zakonskom zateznom kamatom, da izreku ove presude objavi u dnevnom listu "San", te da mu nadoknadi troškove parničnog postupka u označenom iznosu.

6. Iz obrazloženja presude Općinskog suda proizlazi da je nepobitno utvrđeno da je u dnevnom listu "San" 24. ožujka 2008. godine objavljen tekst pod naslovom "Hoće li SIPA i OSA otkriti ko je suvlasnik firme 'Prezident nekretnine'" u kojem je, pored ostalog, navedeno: "Radončić zajedno sa Miškovićem, koji ga je odabrao za svog partnera, hoće da izvrši ekonomsku okupaciju Sarajeva i to novcem koji je vlasnik 'Delte' nakupio tokom srpsko-crnogorske agresije na BiH i ovdašnjoj javnosti savršeno je jasno da se radi o realizaciji dobro poznatog velikosrpskog plana u BiH kojeg je Milošević silom pokušao ostvariti…ako je suditi po ovom slučaju, onda je moguće i da ratni zločinci poput Karadžića i Mladića ili Ravnogorski četnički pokret ili neki narko-kartel otvore firme u Sarajevu i na taj način legalizuju svoje poslovanje."

7. Dalje, iz obrazloženja presude proizlazi da je tužitelj u tužbi, pored ostalog, tvrdio da se u navedenom tekstu "povezuje sa Miloševićem i Karadžićem iako je tokom agresije bio novinar u Press-centru Armije BiH, iako je pokrenuo list 'Bošnjački avaz'", pa da je "danas mu reći da posluje parama od zločina u BiH najgrublja kleveta zlonamjerno iznesena da mu se stvore privatni i poslovni problemi". Dalje, iz obrazloženja presude proizlazi da je tužitelj u tužbi istaknuo i da "tvrdnja da provodi velikosrpski plan ratnog zločinca Slobodana Miloševića, čak i kada bi bila vrijednosni sud, ne uživa apsolutnu zaštitu", kao i da su iznesene tvrdnje koje povlače i njegovo kazneno gonjenje.

8. Iz provedenih dokaza utvrđeno je da je "Avaz" društvo za nakladničku i tiskarsku djelatnost d.o.o. Sarajevo, čiji je utemeljitelj tužitelj Radončić, jedan od utemeljitelja pravnog subjekta "Prezident nekretnina", društva sa ograničenom odgovornošću za nekretnine i trgovinu Sarajevo, sa kapitalom od 500 KM, a "Delta Real Estate" d.o.o. Jugoslavija, Beograd (u daljnjem tekstu: "Delta") i "Vanity International Corporation", UK, Belize (u daljnjem tekstu: "Vanity") druga dva utemeljitelja sa uplaćenim kapitalom od po 1.000 KM i 500 KM. Dalje, utvrđeno je da je pravni subjekt "Avaz", čiji je utemeljitelj tužitelj, na temelju valjanih pravnih poslova i odluka-rješenja nadležnih izvršno-upravnih tijela, započeo graditi poslovnu zgradu "Avaz-toranj" na označenoj adresi u Sarajevu, kao i poslovne objekte O-1 i O-2 na označenoj adresi u Tuzli.

9. Na temelju nalaza vještaka, prof. A.K. utvrđeno je da je na Psihijatrijskoj klinici pregledao tužitelja Radončića, te da je na temelju psihičkog profila i tog razgovora zaključio da je tužitelj trpio duševni bol sa različitim psihološkim sadržajima, među kojima napetost, nervozu, nelagodu, neprijatnost, sniženo raspoloženje, te da je duševni bol jakog intenziteta trpio 15 dana, srednjeg intenziteta mjesec dana, a blagog intenziteta deset dana. Na apelantova pitanja liječnik je potvrdio da nije imao medicinsku dokumentaciju, već je nalaz dao nakon pregleda tužitelja, te je pri procjeni duševne boli s vremenske distance od dulje od godinu dana uzeo u obzir sve činitelje koji mogu utjecati na reakciju traumatizirane osobe, ocjenjujući vrstu i intenzitet stresova, te uvjete iz međunarodnog kvalifikacijskog sustava MKB 10.

10. Općinski sud je zaključio da se neki, odnosno prijeporni dijelovi objavljenog teksta mogu smatrati klevetom. U svezi s tim je ukazao da tekst objavljuje informacije da je tijekom 2007. godine registrirana tvrtka "Prezident nekretnine", da se prenosi struktura osnivačkog kapitala koji su unijeli "Delta" i "Vanity", kako je općepoznato da je izvjesni Miroslav Mišković, vlasnik "Delte" i ujedno bliski ratni i poratni suradnik Slobodana Miloševića, osoba od njegova povjerenja, potom je navedeno da je vlasnik "Avaza" tužitelj Radončić, te da je nepoznato tko stoji iza tvrtke "Vanity" iz Belizea, male države u Središnjoj Americi, inače potpuno otvorene za poslove "trange-frange", kao i da bliski suradnik Miroslava Miškovića, vlasnika "Delte", i istodobno Slobodana Miloševića, ima putovnicu Belizea, gdje se tvrtka može otvoriti za dva dana, gdje financijsko izvješće o poslovanju tvrtke nije potrebno, gdje ne postoji oporezivanje tvrtki, kontrola valute kojom se posluje. Dalje, ukazano je da se u takav kontekst stavlja tužitelj Radončić, naveden prezimenom: "…Inače Mišković i Radončić su se udružili kako bi u Sarajevu i velikim gradovima FBiH otvorili lanac 'Deltinih' prodavnica … Radončić, zajedno sa Miškovićem, koji ga je odabrao za svog partnera, hoće da izvrši ekonomsku okupaciju Sarajeva novcem koji je vlasnik 'Delte' nakupio tokom srpsko-crnogorske agresije na BiH i ovdašnjoj javnosti savršeno je jasno da se radi o realizaciji dobro poznatog velikosrpskog plana u BiH kojeg je Milošević silom pokušao ostvariti." Općinski sud je zaključio da je istina da se u ovom dijelu teksta izvjesni Mišković optužuje da je novac skupio tijekom srpsko-crnogorske agresije na BiH, ali se i tužitelj, kao partner, kojeg je Mišković izabrao za partnera, stavlja u isti kontekst, pa se tvrdi da je javnosti poznato da se radi o realizaciji velikosrpskog plana u BiH, čime se *de facto* tužitelj Radončić izjednačava sa Miškovićem.

11. Dalje, u obrazloženju je ukazano da apelant ni dvije godine nakon objave prijepornog članka nije ponudio dokaze o

navodnom planu ekonomske okupacije, kao ni o nastavku realizacije velikosrpskog plana koji je započeo i silom pokušao ostvariti Slobodan Milošević. S tim u svezi, ukazano je da je proveden dokaz iz kojeg je utvrđeno da je utemeljen pravni subjekt "Prezident nekretnine", čiji je većinski vlasnik "Delta", iz kojeg, osim navedenog, nije mogao biti izveden neki drugi zaključak. Stoga je zaključeno da je ostatak teksta konstrukcija autora, te da se ne može raditi o mišljenju, stajalištu novinara ili o vrijednosnom sudu. Pri tome posebice je ukazano da se ne mogu smatrati mišljenjem pronošenje tvrdnji da: "…Uostalom, Vladimir Popović, koji je bio član Vlade Srbije na čijem čelu je bio ubijeni Zoran Đinđić, nedavno je kazao da su Radončića i Miškovića zbližili kriminal i srbijanske obavještajne službe…", što se može smatrati samo pronošenjem činjenice čija istinitost se može utvrditi. Ukazano je i da apelant nije ponudio dokaz da je izvjesni Vladimir Popović citirano i rekao, što bi, eventualno, bila osnova za oslobađanje od odgovornosti. Dalje, ukazano je da, iako se može smatrati općepoznatim tko je Miroslav Mišković, vlasnik "Delte", općepoznato je i tko je bio Slobodan Milošević, kakva je bila njegova uloga u tijeku rata u BiH, zbog čega je bio dugogodišnji pritvorenik Haškog tribunala.

12. Dalje, Općinski sud je usvojio stajalište da je pronošenje tvrdnji da su Radončića i Miškovića zbližili kriminal i srbijanska obavještajna služba, plan o ekonomskoj okupaciji Sarajeva i FBiH, čiju istinitost apelant nije dokazao, za tužitelja predstavlja povredu časti i ugleda u smislu Zakona o obligacionim odnosima (u daljnjem tekstu: ZOO), kojim se predviđa da za povredu ugleda i časti sud može, ako smatra da okolnosti slučaja to opravdavaju, dosuditi novčanu naknadu. S tim u svezi je ukazano da je općepoznato što čitalačkoj publici dnevnih novina "San" predstavlja izjednačavanje bilo koje osobe, odnosno partnerskog odnosa kada je jedan od partnera Miroslav Mišković, odnosno Slobodan Milošević.

13. Općinski sud, ukazujući na članak 6. st. 2. i 3. Zakona o zaštiti od klevete FBiH (u daljnjem tekstu: Zakon o kleveti), zaključio je da je apelant, kao nakladnik, namjerno iznosio izražavanje identificirajući tužitelja Radončića, stavljajući ga u kontekst s Miroslavom Miškovićem, odnosno Slobodanom Miloševićem, zbog čega postoji osnova apelantove odgovornosti za naknadu nematerijalne štete izazvane klevetom. Stoga je, sukladno članku 200. ZOO, u svezi sa člankom 10. Zakona o kleveti, apelant obvezan tužitelju naknaditi štetu u iznosu od 5.000 KM zbog povrede ugleda. Navedeni iznos Općinski sud je odredio ocjenjujući dokaze koje je predočio tužitelj, činjenicu da je tužitelj utemeljitelj "Avaza", nalaz vještaka neuropsihijatra, prema kojem je tužitelj pretrpio navedene duševne bolove, koji su razmjerni nanesenoj šteti. Najzad, sukladno članku 199. ZOO, sud je obvezao apelanta da izreku, a ne cijelu presudu, nakon pravomoćnosti objavi u dnevnim novinama "San".

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

14. Apelant tvrdi da mu je pobijanim presudama povrijeđeno pravo iz članka II/3.(e) i (h) Ustava Bosne i Hercegovine, te članka 6. stavak 1. i članka 10. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Europska konvencija).

15. Apelant tvrdi da mu je pobijanim presudama povrijeđeno pravo na slobodu izražavanja kao jedno od bitnih načela demokratskog društva. Iako je sloboda izražavanja podložna ograničenjima, apelant smatra da su prvostupanjski i drugostupanjski sud propustili utvrditi neophodnost i razmjernost navedenog ograničenja, jer nisu sagledali sve okolnosti konkretnog slučaja i vršili uvid u cijeli prijeporni tekst, kao i sve provedene dokaze. Pri tome ukazuje i na članak 2. stavak 2. Zakona o kleveti, koji štiti i izražavanja koja mogu uvrijediti, ogorčiti ili uznemiriti. Također, apelant se pozvao i na praksu Europskog suda prema kojoj su granice prihvatljivog kriticizma mnogo šire kad su u pitanju javne ličnosti. S tim u svezi je ukazao i da se radilo o postupanju u dobroj namjeri, kao i na postojanje legitimnog interesa da se izvijesti javnost o utemeljenju poduzeća "Prezident nekretnine".

16. Dalje, apelant tvrdi da su redoviti sudovi prihvatili kao nepobitnu činjenicu da je "Avaz" suvlasnik tvrtke "Prezident nekretnine", dakle, da je iznio točnu činjenicu, a da je, potom, iskazao vrijednosne sudove, pored ostalog, da tužitelj vrši ekonomsku okupaciju Sarajeva. Također, obzirom na to da je tužitelj jedan od najvećih poduzetnika u BiH, vlasnik više privrednih društava, najtiražnijeg dnevnog lista, te da odista i ima iznimnu financijsku moć na ovim prostorima, prema apelantovom mišljenju, postavlja se pitanje kako mu je navedenim izrazom "ekonomska okupacija Sarajeva" nanesena duševna bol. Također, tvrdi da su redoviti sudovi propustili ocijeniti da se u konkretnom slučaju radilo o pretpostavci. Prema njegovom mišljenju, a sukladno Zakonu o kleveti, kleveta može postojati samo u slučaju iznošenja neistinitih činjenica. U prijepornom članku, kako tvrdi, iznesene su samo pretpostavke što proizlazi iz naslova samog članka "Hoće li SIPA i OSA otkriti ko je suvlasnik firme 'Prezident nekretnine'".

17. Najzad, apelant tvrdi da je prvostupanjski sud propustio odlučiti o njegovom prigovoru preuranjenosti tužbe u smislu članka 67. stavak 1. Zakona o parničnom postupku (u daljnjem tekstu: ZPP), da je na ovo izričito ukazao i u svojem prizivu, ali da ni Kantonalni sud nije odlučio o ovom njegovom navodu. Također, ukazuje i da je Kantonalni sud propustio ocijeniti njegov prigovor u svezi sa nalazom i mišljenjem vještaka, jer je on sačinjen samo na temelju pregleda, tj. bez bilo kakve medicinske dokumentacije na temelju koje bi se utvrdilo postojanje duševnih bolova, sukladno kojem je određena i visina naknade štete koju je obvezan platiti tužitelju.

b) Odgovor na apelaciju

18. Općinski sud je u odgovoru na navode iz apelacije istaknuo da su neutemeljene apelantove tvrdnje o povredi prava iz članka II/3.(e) i (h) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. i članka 10. Europske konvencije.

V. Relevantni propisi

19. **Zakon o zaštiti od klevete** ("Službene novine FBiH" br. 59/02, 19/03 i 73/05) u relevantnom dijelu glasi:

Načela koja se ostvaruju zakonom

Članak 2.

Uređivanjem građanske odgovornosti iz članka 1. ovog zakona želi se postići da:

a) pravo na slobodu izražavanja, zajamčeno Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Službeni glasnik BiH", broj 6/99) predstavlja jedan od bitnih temelja demokratskog društva, posebno kada se radi o pitanjima od političkog i javnog interesa;

b) pravo na slobodu izražavanja štiti sadržaj izražavanja, kao i način na koji je iznesen i ne primjenjuje se samo na izražavanja koja se smatraju pohvalnim ili neuvredljivim, nego i na izražavanja koja mogu uvrijediti, ogorčiti ili uznemiriti;

c) sredstva javnog priopćavanja imaju značajnu ulogu u demokratskom procesu kao javni promatrači i prenositelji informacija javnosti.

Značenje naziva koji se koriste u zakonu

Članak 4.

Nazivi koji se koriste u ovom zakonu imaju slijedeća značenja:

(...)

d) kleveta - nanošenje štete ugledu fizičke ili pravne osobe iznošenjem ili pronošenjem izražavanja neistinitih činjenica identificiranjem te fizičke ili pravne osobe trećoj osobi.

Okvir djelovanja zakona

Članak 5.

(1) Ovaj zakon primjenjuje se na zahtjeve za naknadu štete zbog klevete, bez obzira kako je zahtjev označen.

(...)

Odgovornost za klevetu

Članak 6.

(1) Svaka osoba koja prouzrokuje štetu ugledu fizičke ili pravne osobe iznošenjem ili pronošenjem izražavanja neistinite činjenice, identificirajući tu pravnu odnosno fizičku osobu trećoj osobi, odgovorna je za klevetu.

(2) Za klevetu iznesenu u sredstvima javnog priopćavanja odgovorni su autor, odgovorni urednik, izdavač, kao i osoba koja je na drugi način vršila nadzor nad sadržajem tog izražavanja.

(3) Osoba iz stavaka 1. i 2. ovog članka (u daljem tekstu: štetnik) odgovorna je za štetu ako je namjerno ili iz nepažnje iznijela ili pronijela izražavanje neistinite činjenice.

(4) Kada se izražavanje neistinite činjenice odnosi na pitanja od političkog ili javnog interesa, štetnik je odgovoran za štetu izazvanu iznošenjem ili pronošenjem tog izražavanja ako je znao da je izražavanje neistinito ili je svojom neopreznošću zanemario neistinitost izražavanja.

(...)

Izuzeci od odgovornosti

Članak 7.

(1) Ne postoji odgovornost za klevetu:

a) ako je izražavanjem izneseno mišljenje ili ako je to izražavanje u suštini istinito, a netočno samo u nebitnim elementima;

b) ako je štetnik zakonski obvezan da iznosi ili pronosi izražavanje ili je iznosio odnosno pronosio izražavanje tijekom zakonodavnog, sudskog ili upravnog postupka;

(c) ako je iznošenje odnosno pronošenje izražavanja bilo razumno.

(2) Prilikom donošenja odluke iz razloga predviđenih točkom c) stavka 1. ovog članka sud uzima u obzir sve okolnosti slučaja, a posebno:

način, oblik i vrijeme iznošenja ili pronošenja izražavanja,

prirodu i stupanj prouzrokovane štete,

dobronamjernost i pridržavanje štetnika opće prihvaćenih profesionalnih standarda,

pristanak oštećenog,

vjerojatnost nastanka štete i u slučaju da izražavanje nije izneseno ili proneseno,

činjenicu da li izražavanje predstavlja objektivnu i točnu informaciju o izražavanju drugih osoba,

te da li se odnosi na pitanja iz privatnog života oštećenog ili na pitanja od političkog ili javnog značaja.

Obveza ublažavanja štete

Članak 8.

Oštećeni je dužan poduzeti sve potrebne mjere kako bi ublažio štetu prouzrokovanu izražavanjem neistinite činjenice, a posebno od štetnika podnijeti zahtjev za ispravku tog izražavanja.

Odšteta

Članak 10.

(1) Odšteta treba biti srazmjerna šteti koja je nanesena ugledu oštećenog i određuje se isključivo radi naknade štete. Prilikom određivanja odštete sud je dužan ocijeniti sve okolnosti slučaja, a posebno sve mjere koje je poduzeo štetnik na ublažavanju štete, kao što su:

objavljivanje ispravke i opozivanje izražavanja neistinite činjenice ili isprika;

činjenicu da je štetnik stekao novčanu korist iznošenjem ili pronošenjem tog izražavanja, kao i

činjenicu da li bi iznos dodijeljene štete mogao dovesti do velikih materijalnih poteškoća ili stečaja štetnika.

(...)

Odnos ovog zakona prema drugim zakonima

Članak 15.

U odnosu na pitanja koja nisu uređena ovim zakonom, primjenjuju se odgovarajuće odredbe zakona kojim su uređeni obligacioni odnosi, Zakona o parničnom postupku i zakona kojim je uređen izvršni postupak u Federaciji Bosne i Hercegovine.

20. **Zakon o obligacionim odnosima** ("Službeni list SFRJ" br. 29/78, 39/85 i 57/89, "Službeni list RBiH" br. 2/92, 13/93 i 13/94, te "Službene novine Federacije BiH" br. 29/03 i 42/11) u relevantnom dijelu glasi:

Član 199.

U slučaju povrede prava ličnosti, sud može narediti, na trošak štetnika, objavljivanje presude, odnosno ispravke, ili narediti da štetnik povuče izjavu kojom je povreda učinjena ili što drugo čime se može ostvariti svrha koja se postiže naknadom.

Član 200.

(1) Za pretrpljene fizičke bolove, za pretrpljene duševne bolove zbog umanjenja životne aktivnosti, naruženosti, povrede ugleda, časti, slobode, prava ili prava ličnosti, smrti bliskog lica, kao i za strah, sud će, ako nađe da okolnosti slučaja a naročito jačina bolova i straha i njihovo trajanje to opravdavaju, dosuditi pravičnu novčanu naknadu, nezavisno o naknadi materijalne štete kao i o njenom odsustvu.

(2) Prilikom odlučivanja o zahtjevu za naknadu nematerijalne štete, kao i o visini njene naknade, sud će voditi računa o značaju povrijeđenog dobra i cilju kojem služi ta naknada, ali i o tome da se njome ne pogoduje težnjama koje nisu spojive sa njenom prirodom i društvenom svrhom.

21. **Zakon o parničnom postupku** ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" br. 53/03, 73/05 i 19/06) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 7.

Stranke su dužne iznijeti sve činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve i izvoditi dokaze kojima se utvrđuju te činjenice.

Članak 8.

Koje će činjenice uzeti kao dokazane odlučuje sud na temelju slobodne ocjene dokaza. Sud će savjesno i pozorno ocijeniti svaki dokaz posebno i sve dokaze zajedno.

Članak 125.

Ne treba dokazivati činjenice koje je stranka priznala pred sudom tijekom parnice.

Ako stranka porekne činjenice koje je priznala, sud će ocijeniti hoće li te činjenice cijeniti priznatim ili osporenim.

Činjenice čije postojanje zakon pretpostavlja ne treba dokazivati, ali se može dokazivati da te činjenice ne postoje, ako zakonom nije što drugo određeno.

Ne treba dokazivati činjenice koje su općepoznate.

Članak 127.

Ako se ustvrdi da stranci pripada pravo na naknadu štete, na novčanu svotu ili na zamjenjive stvari, ali se točna visina svote, odnosno količina stvari ne može ustvrditi ili bi se mogla ustvrditi samo s nerazmjernim teškoćama, sud će o tome odlučiti prema svojoj ocjeni.

VI. Dopustivost

22. Sukladno članku VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacijsku nadležnost u pitanjima koja

su sadržana u ovom ustavu kada ona postanu predmetom spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

23. Sukladno članku 18. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi učinkoviti pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnositelj apelacije primio odluku o posljednjem učinkovitom pravnom lijeku kojeg je koristio.

24. U konkretnom slučaju predmet osporavanja apelacijom je Presuda Kantonalnog suda broj 65 0 P 050334 10 Gž od 19. prosinca 2012. godine protiv koje nema drugih učinkovitih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. Ustavnom sudu nije predočena dostavnica o uručenju pobijane presude apelantu, ali obzirom na nadnevak donošenja presude, tj. 19. prosinac 2012. godine, i nadnevak podnošenja apelacije, tj. 23. siječanj 2013. godine, proizlazi da nije protekao rok od 60 dana u smislu članka 18. stavak (1) Pravila Ustavnog suda. Konačno, apelacija ispunjava i uvjete iz članka 18. st. (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, jer ne postoji neki formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva, niti je očigledno (*prima facie*) neutemeljena.

25. Imajući u vidu odredbe članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine, te članka 18. st. (1), (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je utvrdio da apelacija ispunjava uvjete u pogledu dopustivosti.

VII. Meritum

26. Apelant tvrdi da su mu pobijanom presudom Kantonalnog suda povrijeđena prava iz članka II/3.(e) i (h) Ustava Bosne i Hercegovine, te iz članka 6. stavak 1. i članka 10. Europske konvencije.

Sloboda izražavanja

27. Članak II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sve osobe na teritoriju Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i temeljne slobode iz ovog članka stavak 2, što uključuje:

h) Slobodu izražavanja.

28. Članak 10. Europske konvencije glasi:

1. Svako ima pravo na slobodu izražavanja. Ovo pravo uključuje slobodu mišljenja i slobodu primanja i prenošenja informacija i ideja, bez miješanje javne vlasti i bez obzira na granice. Ovaj članak ne sprječava države da zahtijevaju dozvole za rad od radio, televizijskih i filmskih kompanija.

2. Ostvarivanje ovih sloboda, budući da uključuje obveze i odgovornosti, može podlijegati takvim formalnostima, uvjetima, ograničenjima ili sankcijama predviđenim zakonom i koje [su] neophodne u demokratskom društvu u interesu nacionalne sigurnosti, teritorijalnog integriteta ili javne sigurnosti, sprječavanja nereda ili zločina, zaštite zdravlja i morala, ugleda ili prava drugih, sprječavanja širenja povjerljivih informacija ili u interesu očuvanja autoriteta i nepristranosti sudstva.

29. Apelantovi navodi o povredi prava iz članka 10. Europske konvencije, u biti, svode se na tvrdnju da dio teksta koji se odnosio na tužitelja ne predstavlja klevetu, te da je proizvoljno određena visina novčane satisfakcije koja je tužitelju dosuđena.

30. Apelant, u biti, tvrdi da je u prijepornom članku iznesena činjenica koju su redoviti sudovi prihvatili kao točnu, tj. da su "Avaz", čiji je utemeljitelj tužitelj, "Delta", čiji je utemeljitelj Miroslav Mišković, "Vanity", čiji je utemeljitelj nepoznat, suvlasnici poduzeća "Prezident nekretnine", nakon čega je iznio svoj vrijednosni sud da tužitelj vrši ekonomsku okupaciju Sarajeva. Također, apelant tvrdi i da je kao nepobitna prihvaćena činjenica da se Miroslav Mišković obogatio tijekom rata u BiH uz usko surađivanje sa, kako navodi, "balkanskim kasapinom" Slobodanom Miloševićem. Najzad, apelant tvrdi da su u prijepornom članku iznesene samo pretpostavke, da se radilo o izvješćivanju o javnim ličnostima, te da je postojao legitiman interes da se javnost izvijesti o utemeljenju poduzeća "Prezident nekretnine".

31. Ustavni sud primjećuje da iz obrazloženja pobijanih odluka proizlazi da je zaključeno da su u prijepornom članku iznesene činjenice za koje apelant nije ponudio dokaze. Naime, prema stajalištu redovitih sudova, tvrdnje iz prijepornog članka "da tužitelj, zajedno sa Miškovićem, koji ga je odabrao za svog partnera, hoće da izvrši 'ekonomsku okupaciju Sarajeva'", da je to nastavak "velikosrpskog plana u BiH" kojeg je Milošević pokušao silom ostvariti, te da su "Radončića i Miškovića zbližili kriminal i srbijanske obavještajne službe" predstavlja iznošenje činjeničnih konstrukcija, a ne mišljenja ili vrijednosnih sudova. Također, ukazano je da ni nakon dvije godine od objave prijepornog članka apelant nije predočio dokaze o navodnom planu ekonomske okupacije, kao ni o nastavku realizacije velikosrpskog plana koji je započeo i silom pokušao ostvariti Slobodan Milošević, te da je izvjesni Vladimir Popović odista i kazao da su tužitelja i Miškovića zbližili kriminal i srbijanske obavještajne službe.

32. Ustavni sud podsjeća da sloboda izražavanja predstavlja fundamentalnu osnovu demokratskog društva i jedan od temeljnih uvjeta za njegov progres. Članak 10. stavak 2. Europske konvencije odnosi se ne samo na "informacije" ili "ideje" koje naiđu na pozitivan ili ravnodušan prijem, ili koje se smatraju neuvredljivim već i na one koje vrijeđaju, šokiraju ili uznemiruju. Sloboda izražavanja može biti podložna iznimkama, koje, međutim, moraju biti strogo tumačene, a potreba za bilo kakvim ograničenjem mora biti uvjerljivo utvrđena (vidi, Europski sud, *Handyside protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, presuda od 7. prosinca 1976. godine, predstavka broj 5493/72, stavak 49).

33. Europski sud smatra da test "neophodno u demokratskom društvu", u smislu članka 10. stavak 2. Europske konvencije, od njega zahtijeva da utvrdi odgovara li "miješanje" na koje se aplikant žali "žurnoj društvenoj potrebi", je li proporcionalno legitimnom cilju i jesu li razlozi koje su dali nacionalni sudovi da to opravdaju relevantni i dostatni. Pri tome nacionalnim vlastima se ostavlja određena sloboda procjene u ocjeni postoji li "potreba", te u pogledu mjera koje u tom smislu trebaju biti usvojene. Međutim, ova sloboda procjene nije neograničena i ide ruku podruku sa supervizijom Europskog suda, čiji je zadatak konačno odlučiti je li ograničenje pomirljivo sa slobodom izražavanja zaštićenom člankom 10. Europske konvencije. Pri tome Europski sud smatra da u ostvarivanju funkcije supervizora njegova zadaća nije preuzeti ulogu domaćih sudova, već, na temelju članka 10. Europske konvencije, u svjetlu predmeta kao cjeline, preispitati odluke redovitih sudova koje su oni donijeli sukladno njihovoj slobodnoj procjeni. Stoga, Europski sud smatra da se mora uvjeriti da su nacionalne vlasti primijenile standarde koji su sukladni principima propisanim člankom 10. Europske konvencije i, štoviše, da su odluke utemeljili na prihvatljivoj procjeni relevantnih činjenica (vidi, Europski sud, *Vogt protiv Njemačke*, presuda od 26. rujna 1995. godine, Serija A broj 323, p.p. 25-26, stavak 52, *Jeruzalem protiv Austrije*, aplikacija broj 26958/95, stavak 33, ECHR 2001-II sa daljnjim referencama).

34. Dalje, prema stajalištu Europskog suda, u okviru članka 10. stavak 2. Europske konvencije malo je prostora za ograničavanje političkog govora ili debate o pitanjima od javnog interesa (vidi, Europski sud, *Sürek protiv Turske* (broj 1) [GC], aplikacija broj 26682/95, stavak 61, ECHR 1999-IV). Štoviše, granice prihvatljivog kriticizma su šire u pogledu političara nego u pogledu privatnih osoba. Za razliku od privatnih osoba, javne ličnosti se neizbježno i svjesno stavljaju pred ocjenu javnosti, a njihove riječi i djela su izloženi pažljivijem ispitivanju javnosti, pa, stoga, moraju pokazati i veći stupanj tolerancije (vidi,

Europski sud, *Lingens protiv Austrije*, presuda od 8. srpnja 1986, Serija A broj 103, p. 26, stavak 42, *Incal protiv Turske*, presuda od 9. lipnja 1998. godine, Izvješća 1998-IV, p. 1567, stavak 54).

35. Ustavni sud podsjeća da su Europski sud i Ustavni sud u svojim odlukama ukazali da postoji jasna distinkcija između informacije (činjenice) i mišljenja (vrijednosne ocjene). Dok se postojanje činjenica može dokazivati, istinitost vrijednosnih sudova nije podložna dokazivanju. Zahtjev da se dokaže istinitost vrijednosnog suda nije moguće ispuniti i on narušava samu slobodu mišljenja koja je fundamentalni dio prava iz članka 10. Europske konvencije (vidi, već citiranu, *Lingens protiv Austrije*, stavak 46, i Ustavni sud, Odluka broj *AP 1005/04* od 2. prosinca 2005. godine, "Službeni glasnik BiH" broj 45/06). Najzad, kada izražavanje predstavlja vrijednosni sud, proporcionalnost miješanja može ovisiti o tomu postoji li dostatna činjenična osnova za prijeporne izjave, jer čak i vrijednosni sud bez ikakve činjenične osnove za potporu može biti pretjeran (vidi, Europski sud, *De Haes i Gijsels v. Belgije*, presuda od 24. veljače 1997. godine, Izvješća 1997-i, str. 236, stavak 47, i već citiranu, *Jeruzalem protiv Austrije*, stavak 43).

36. U konkretnom slučaju Ustavni sud smatra da izražavanja u prijepornom članku o "ekonomskoj okupaciji Sarajeva", uz provokativnu konstataciju da se radi o nastavku "velikosrpskog plana u BiH" kojeg je Milošević pokušao silom ostvariti, predstavljaju mišljenje, odnosno apelantovu subjektivnu procjenu o cilju poslovne suradnje između tužitelja Radončića i Miškovića, a ne činjenice kako su zaključili redoviti sudovi.

37. Naime, iz obrazloženja pobijanih odluka proizlazi da u postupku nije bilo upitno da je tužitelj Radončić vlasnik tvrtke "Avaz" i najveće medijske kompanije u BiH, nakladnik najtiražnijih dnevnih novina. Također, na temelju provedenih dokaza, nepobitno je utvrđeno i da je utemeljeno poduzeće "Prezident nekretnine", čiji su suvlasnici tvrtka "Avaz", Mišković i "Vanity", te da je poduzeće "Avaz", čiji je utemeljitelj tužitelj Radončić, investitor izgradnje građevinskih objekata u Sarajevu i Tuzli. Slijedeći navedeno, proizlazi da tužitelj Radončić nepobitno raspolaže velikim ekonomskim sredstvima (vlasnik najveće medijske kompanije, nakladnik najtiražnijih dnevnih novina, investitor izgradnje velikih građevinskih objekata, jedan od suvlasnika poduzeća "Prezident nekretnine"). U tom smislu ne može se zaključiti da procjena autora prijepornog članka da tužitelj namjerava izvršiti ekonomsku okupaciju Sarajeva nema i određeno činjenično utemeljenje. Dalje, procjena, utemeljena na navedenim nepobitno utvrđenim činjenicama, nasuprot stajalištu redovitih sudova, nije nametala obvezu apelantu da dokaže i postojanje "plana o ekonomskoj okupaciji". Dalje, u svezi sa provokativnom konstatacijom o nastavku "velikosrpskog plana u BiH", Ustavni sud primjećuje da je najširoj javnosti u BiH općepoznato da o postojanju ovog plana, njegovim autorima, ciljevima i realizaciji ne postoji konsenzus, da su do danas različiti dokumenti institucija i pojedinih autora označavani kao "velikosrpski plan", da su kao njegovi realizatori označavani različiti pojedinci iz javnog života iz oblasti politike, kulture i sl. U tom smislu, zahtjev redovitih sudova da apelant predoči dokaz o nastavku realizacije "velikosrpskog plana" ne može se smatrati utemeljenim.

38. Dalje, apelant tvrdi da se prijeporni članak ticao izvješćivanja o javnim ličnostima u kojem slučaju su granice prihvatljivog kriticizma mnogo šire, da se radilo o postupanju u dobroj namjeri, kao i da je imao legitiman interes izvijestiti javnost o osnutku poduzeća "Prezident nekretnine".

39. Ustavni sud primjećuje da se prijeporni članak odnosio na dvije osobe: tužitelja Fahrudina Radončića, utemeljitelja "Avaza", društva za nakladničku i tiskarsku djelatnost d.o.o. Sarajevo, koji je u tužbi sam naveo da je "vlasnik firme 'Avaz' i najveće medijske kompanije u BiH, koja je izdavač najtiražnijih dnevnih novina", te Miroslava Miškovića, utemeljitelja "Delta Real Estate" d.o.o. Jugoslavija, Beograd, što je, prema ocjeni redovitih sudova, "općepoznato". Slijedeći navedeno, Ustavni sud prihvaća apelantovu tvrdnju da se radilo o izvješćivanju o javnim ličnostima u odnosu na koje su granice prihvatljivog kriticizma mnogo šire. Pri tome Ustavni sud primjećuje da se iz obrazloženja pobijanih odluka ne može zaključiti jesu li se i na koji način redoviti sudovi uopće bavili ovim aspektom kada su zaključili da prijeporni članak predstavlja klevetu i utvrdili apelantovu odgovornost.

40. Dalje, Ustavni sud ponovno podsjeća da status osobe kao političara ili druge javne ličnosti ne otklanja potrebu za dovoljnom činjeničnom osnovom za izjave koje štete njegovoj ili njezinoj reputaciji čak i kada se takve izjave tiču vrijednosnih sudova, a ne činjenica (vidi, Europski sud, *Lavric protiv Rumunjske*, presuda od 14. siječnja 2014. godine, stavak 42).

41. U konkretnom slučaju proizlazi da se prijeporni članak ticao zajedničkog poslovnog pothvata, osnutka poduzeća "Prezident nekretnine", dviju javnih ličnosti, koje su utemeljitelji dviju velikih kompanija, jedne iz BiH i druge iz Republike Srbije. Ustavni sud primjećuje da je u postupku pred redovitim sudovima, na temelju provedenih dokaza koje je apelant predočio, postojanje zajedničkog poslovnog pothvata, osnutak poduzeća "Prezident nekretnine", utvrđeno kao neprijeporno. U tom smislu ne dovodi se u pitanje i postojanje činjenične osnove za iznošenje vrijednosnih sudova i o eventualnim učincima uspostavljene poslovne suradnje.

42. Dalje, uspostava poslovne suradnje između dviju velikih kompanija koje raspolažu značajnom financijskom moći nedvojbeno je izazvalo interes najšire javnosti kako zbog učinka koji je ova suradnja mogla imati na ekonomske tijekove u BiH, tako i zbog činjenice da ovakav vid suradnje u suvremenom svijetu ima nemali utjecaj i na suradnju između samih država. U tom smislu ne može se govoriti i o nedostatku legitimnog cilja da se javnost upozna sa ciljem ove suradnje. Stoga se prijeporni članak može smatrati doprinosom javnoj debati u odnosu na koju tisak mora ispuniti svoju ulogu "čuvara javnog interesa", odnosno ne može predstavljati samo zadovoljenje interesa određenog dijela javnosti (vidi, Europski sud, *Standard Verlags GmbH protiv Austrije*, presuda od 4. lipnja 2009. godine, točka 52). Pri tome Ustavni sud primjećuje da se iz obrazloženja pobijanih odluka ne može zaključiti jesu li se i na koji način redoviti sudovi uopće bavili i ovim aspektom kada su zaključili da prijeporni članak predstavlja klevetu i utvrdili apelantovu odgovornost.

43. Bez obzira na to radi li se o uspostavi suradnje između poslovnih partnera koji su javne ličnosti, ili su nepoznate široj javnosti, ona se nužno prepliće sa sferom javnog i sferom privatnog. Pri tome sfera javnog bez sumnje se odnosi na poslovanje sukladno zakonu, prava, obveze i dužnosti koje iz obavljanja poslovne aktivnosti proizlaze, je li suradnja sa drugim sudionicima uspostavljena sukladno zakonu, da se ciljevi suradnje ne protive zakonu i sl. U sferu privatnog ulazi sam izbor poslovnog partnera i sve ono što ovaj izbor može rukovoditi, što, svakako, obuhvaća i samu ličnost pojedinca, poslovnog partnera. Slijedeći navedeno, ne bi se moglo zaključiti da je neuobičajeno ili neočekivano da se u očima javnosti poslovni partneri, koji su pri tome sudionici zajedničkog poslovnog pothvata, i poistovjećuju jedan s drugim.

44. U konkretnom slučaju bilo je nepobitno da je poslovna suradnja uspostavljena između tužitelja i Miškovića, kao javnih ličnosti, koji su poznati široj javnosti. U postupku pred redovitim sudovima, kako proizlazi iz obrazloženja pobijanih odluka, za tužitelja niti jedan navod iz prijepornog članka o Miškoviću, kao njegovom poslovnom partneru u zajedničkom poslovnom pothvatu, nije bio upitan. Također, redoviti sudovi su zaključili i da se tvrdnje iz teksta prvenstveno odnose na Miškovića. Stoga je

teško zaključiti da tužitelj, prihvaćanjem poslovne suradnje sa Miškovićem, nije mogao očekivati da ona može pokrenuti spekulacije o cilju ove suradnje kakve predstavlja i prijeporni članak. S tim u svezi, Ustavni sud ukazuje da, čak kada su u pitanju i neistinite informacije, to ne znači da je osoba koja je objavila te informacije automatski odgovorna za klevetu, naročito kad su u pitanju mediji koji objavljuju tvrdnje o javnim ličnostima, što su okolnosti konkretnog slučaja.

45. Naime, prema praksi Europskokg suda, jasno je da su sudovi i u drugim europskim zemljama razvili doktrinu koja, u bitii, omogućava obranu medija ukoliko mogu pokazati da su postupali razumno, ili sukladno profesionalnim standardima, dakle, "u dobroj namjeri", kada su objavljivali kritičke izjave. Ovakvu doktrinu primjenjuje i Europski sud koji je, kada je riječ o činjenicama, razvio fleksibilnija pravila od onih koja zahtijevaju dokazivanje istinitosti, ostavljajući medijima na taj način prostor za grešku (vidi, Europski sud, *Thorgeir Thorgeirson protiv Islanda*, presuda od 25. lipnja 1992. godine, točka 65). Najzad, pri ocjeni dobronamjernosti Europski sud procjenjuje jesu li domaći sudovi analizirali jesu li novinari optuženi za klevetu dobili informacije na zakonit način, jesu li ih verificirali sa aplikantima prije objave i jesu li aplikantima omogućavali da odgovore na navode u istom članku (vidi, Europski sud, *Ion Carstea protiv Rumunije*, presuda od 28. listopada 2014. godine, točka 35).

46. Ustavni sud smatra da su redoviti sudovi zahtjevom da apelant dokaže istinitost mišljenja o cilju poslovne suradnje između tužitelja i Miškovića za koje se ne može reći i da je bilo lišeno činjenične osnove, te, s tim u svezi, propustom da ocijene da se radi o javnim ličnostima i je li postojao legitimni interes da se javnost obavijesti o uspostavljenoj suradnji, kao i da daju jasne razloge i obrazloženja za zaključak o apelantovom namjernom postupanju prekoračili granice "slobodne procjene" koju, u smislu članka 10. Europske konvencije, uživaju, što je rezultiralo miješenjem u apelantovo pravo na slobodu izražavanja, koje ne zadovoljava princip proporcionalnosti iz stavka 2. ovog članka.

47. Imajući u vidu sve navedeno, Ustavni sud zaključuje da je povrijeđeno apelantovo pravo iz članka II/3.(h) Ustava Bosne i Hercegovina i članka 10. Europske konvencije.

Ostali navodi

48. Obzirom na zaključke o povredi prava iz članka II/3.(h) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 10. Europske konvencije, Ustavni sud smatra da nema potrebe posebice ispitivati i apelantove navode o povredi prava iz članka II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 6. stavak 1. Europske konvencije.

VIII. Zaključak

49. Ustavni sud zaključuje da postoji povreda prava na slobodu izražavanja iz članka II/3.(h) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 10. Europske konvencije kada su redoviti sudovi zahtjevom da apelant dokaže istinitost mišljenja iznesenog u prijepornom članku, za koje se ne može reći i da je bilo lišeno činjenične osnove, te, s tim u svezi, propustom da ocijene da se radi o javnim ličnostima i je li postojao legitimni interes da se javnost obavijesti i da daju jasne razloge i obrazloženja za zaključak o apelantovom namjernom postupanju prekoračili granice "slobodne procjene", što je rezultiralo miješanjem u apelantovo pravo na slobodu izražavanja koje ne zadovoljava princip proporcionalnosti iz stavka 2. ovog članka.

50. Na temelju članka 59. st. (1) i (2) i članka 62. stavak 1. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

51. Prema članku VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obvezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine
Mirsad Ćeman, v. r.

Уставни суд Босне и Херцеговине у Великом вијећу, у предмету број **АП 293/13**, рјешавајући апелацију **"MM Company" д.о.о. Сарајево**, на основу члана VI/3б) Устава Босне и Херцеговине, члана 57 став (2) тачка б), члана 59 ст. (1) и (2) и члана 62 став 1 Правила Уставног суда Босне и Херцеговине - пречишћени текст ("Службени гласник Босне и Херцеговине" број 94/14), у саставу:

Мирсад Ћеман, предсједник
Мато Тадић, потпредсједник
Златко М. Кнежевић, потпредсједник
Валерија Галић, судија
Миодраг Симовић, судија
Сеада Палаврић, судија
на сједници одржаној 3. марта 2016. године донио је

ОДЛУКУ О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ[1]

Усваја се апелација **"MM Company" д.о.о. Сарајево**.

Утврђује се повреда права на слободу изражавања из члана II/3х) Устава Босне и Херцеговине и члана 10 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Укида се Пресуда Кантоналног суда у Сарајеву број 65 0 П 050334 10 Гж од 19. децембра 2012. године.

Предмет се враћа Кантоналном суду у Сарајеву, који је дужан да по хитном поступку донесе нову одлуку, у складу са чланом II/3х) Устава Босне и Херцеговине и чланом 10 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Налаже се Кантоналном суду у Сарајеву да, у складу са чланом 72 став (5) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине, у року од три мјесеца од дана достављања ове одлуке обавијести Уставни суд о предузетим мјерама с циљем извршења ове одлуке.

Одлуку објавити у "Службеном гласнику Босне и Херцеговине", "Службеним новинама Федерације Босне и Херцеговине", "Службеном гласнику Републике Српске" и у "Службеном гласнику Брчко дистрикта Босне и Херцеговине".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Увод

1. "MM Company" д.о.о. Сарајево (у даљњем тексту: апелант), ког заступа Никица Гржић, адвокат из Сарајева, поднио је 23. јануара 2013. године Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) апелацију против Пресуде Кантоналног суда у Сарајеву (у даљњем тексту: Кантонални суд) број 65 0 П 050334 10 Гж од 19. децембра 2012. године и Пресуде Општинског суда у Сарајеву (у даљњем тексту: Општински суд) број 65 0 П 050334 08 од 29. јула 2010. године.

II. Поступак пред Уставним судом

2. На основу члана 23 Правила Уставног суда, од Кантоналног и Општинског суда, те Фахрудина Радончића, ког заступа адвокат Недим Добојлић из Сарајева у поступку пред редовним судовима (у даљњем тексту: тужилац), затражено је 9. децембра 2015. године да доставе одговоре на апелацију.

---

[1] Odluka objavljena u "Službenom glasniku BiH", broj 19/16

3. Општински суд је доставио одговор 18. децембра 2015. године. Кантонални суд, ком је апелација достављена на одговор 9. децембра, те тужилац, ком је апелација достављена на одговор 10. децембра 2015. године, у остављеном року од осам дана нису доставили одговоре на апелацију.

III. Чињенично стање

4. Чињенице предмета које произилазе из апелантових навода и докумената предочених Уставном суду могу да се сумирају на сљедећи начин:

5. Општински суд је Пресудом број 65 0 П 050334 08 од 29. јула 2010. године, која је у цјелини потврђена Пресудом Кантоналног суда број 65 0 П 050334 10 Гж од 19. децембра 2012. године, апеланта обавезао да тужиоцу Фахрудину Радончићу исплати износ од 5.000 КМ на име накнаде нематеријалне штете због повреде части и угледа са законском затезном каматом, да изреку ове пресуде објави у дневном листу "Сан", те да му надокнади трошкове парничног поступка у означеном износу.

6. Из образложења пресуде Општинског суда произилази да је неспорно утврђено да је у дневном листу "Сан" 24. марта 2008. године објављен текст под насловом "Хоће ли СИПА и ОСА открити ко је сувласник фирме 'Президент некретнине'" у ком је, поред осталог, наведено: "Радончић заједно са Мишковићем, који га је одабрао за свог партнера, хоће да изврши економску окупацију Сарајева и то новцем који је власник 'Делте' накупио током српско-црногорске агресије на БиХ и овдашњој јавности савршено је јасно да се ради о реализацији добро познатог великосрпског плана у БиХ којег је Милошевић силом покушао остварити…ако је судити по овом случају, онда је могуће и да ратни злочинци попут Караџића и Младића или Равногорски четнички покрет или неки нарко-картел отворе фирме у Сарајеву и на тај начин легализују своје пословање."

7. Даље, из образложења пресуде произилази да је тужилац у тужби, поред осталог, тврдио да се у наведеном тексту "повезује са Милошевићем и Караџићем иако је током агресије био новинар у Прес-центру Армије БиХ, иако је покренуо лист 'Бошњачки аваз'", па да је "данас му рећи да послује парама од злочина у БиХ најгрубља клевета злонамјерно изнесена да му се створе приватни и пословни проблеми". Даље, из образложења пресуде произилази да је тужилац у тужби истакао и да "тврдња да проводи великосрпски план ратног злочинца Слободана Милошевића, чак и када би била вриједносни суд, не ужива апсолутну заштиту", као и да су изнесене тврдње које повлаче и његово кривично гоњење.

8. Из спроведених доказа утврђено је да је "Аваз" друштво за издавачку и штампарску дјелатност д.о.о. Сарајево, чији је оснивач тужилац Радончић, један од оснивача правног субјекта "Президент некретнина", друштва са ограниченом одговорношћу за непокретности и трговину Сарајево, са капиталом од 500 КМ, а "Delta Real Estate" д.о.о. Југославија, Београд (у даљњем тексту: "Делта") и "Vanity International Corporation" УК, Белизе (у даљњем тексту: "Vanity") друга два оснивача са уплаћеним капиталом од по 1.000 КМ и 500 КМ. Даље, утврђено је да је правни субјекат "Аваз", чији је оснивач тужилац, на основу ваљаних правних послова и одлука-рјешења надлежних извршно-управних органа, започео да гради пословну зграду "Аваз-торањ" на означеној адреси у Сарајеву, као и пословне објекте О-1 и О-2 на означеној адреси у Тузли.

9. На основу налаза вјештака, проф. А.К. утврђено је да је на Психијатријској клиници прегледао тужиоца Радончића, те да је на основу психичког профила и тог разговора закључио да је тужилац трпио душевну бол са различитим психолошким садржинама, међу којима напетост, нервозу, нелагоду, непријатност, снижено расположење, те да је душевну бол јаког интензитета трпио 15 дана, средњег интензитета мјесец дана, а благог интензитета десет дана. На апелантова питања љекар је потврдио да није имао медицинску документацију, већ је налаз дао након прегледа тужиоца, те је при процјени душевне боли с временске дистанце од дуже од годину дана узео у обзир све факторе који могу да утичу на реакцију трауматизованог лица, оцјењујући врсту и интензитет стресова, те услове из међународног квалификационог система МКБ 10.

10. Општински суд је закључио да неки, односно спорни дијелови објављеног текста могу да се сматрају клеветом. У вези с тим је указао да текст објављује информације да је током 2007. године регистрована фирма "Президент некретнине", да се преноси структура оснивачког капитала који су унијели "Делта" и "Vanity", како је општепознато да је извјесни Мирослав Мишковић, власник "Делте" и уједно блиски ратни и поратни сарадник Слободана Милошевића, лице од његовог повјерења, затим је наведено да је власник "Аваза" тужилац Радончић, те да је непознато ко стоји иза фирме "Vanity" из Белизеа, мале државе у Централној Америци, иначе потпуно отворене за послове "транге-франге", као и да блиски сарадник Мирослава Мишковића, власника "Делте", и истовремено Слободана Милошевића, има пасош Белизеа, гдје фирма може да се отвори за два дана, гдје финансијски извјештај о пословању фирме није потребан, гдје не постоји опорезивање фирми, контрола валуте којом се послује. Даље, указано је да се у такав контекст ставља тужилац Радончић, наведен презименом: "…Иначе Мишковић и Радончић су се удружили како би у Сарајеву и великим градовима ФБиХ отворили ланац 'Делтиних' продавница … Радончић, заједно са Мишковићем, који га је одабрао за свог партнера, хоће да изврши економску окупацију Сарајева новцем који је власник 'Делте' накупио током српско-црногорске агресије на БиХ и овдашњој јавности савршено је јасно да се ради о реализацији добро познатог великосрпског плана у БиХ којег је Милошевић силом покушао остварити." Општински суд је закључио да је истина да се у овом дијелу текста извјесни Мишковић оптужује да је новац скупио током српско-црногорске агресије на БиХ, али се и тужилац, као партнер, ког је Мишковић изабрао за партнера, ставља у исти контекст, па се тврди да је јавности познато да се ради о реализацији великосрпског плана у БиХ, чиме се *de facto* тужилац Радончић изједначава са Мишковићем.

11. Даље, у образложењу је указано да апелант ни двије године након објављивања спорног чланка није понудио доказе о наводном плану економске окупације, као ни о наставку реализације великосрпског плана који је започео и силом покушао да оствари Слободан Милошевић. С тим у вези, указано је да је спроведен доказ из ког је утврђено да је основан правни субјекат "Президент некретнине", чији је већински власник "Делта", из ког, осим наведеног, није могао да буде изведен неки други закључак. Стога је закључено да је остатак текста конструкција аутора, те да не може да се ради о мишљењу, ставу новинара или о вриједносном суду. При томе посебно је указано да не могу да се сматрају мишљењем проношење тврдњи да: "…Уосталом, Владимир Поповић, који је био члан Владе Србије на чијем челу је био убијени Зоран Ђинђић, недавно је казао да су Радончића и Мишковића зближили криминал и српске обавјештајне службе…", што се може сматрати само проношењем чињенице чија се истинитост може

утврдити. Указано је и да апелант није понудио доказ да је извјесни Владимир Поповић цитирано и рекао, што би, евентуално, био основ за ослобађање од одговорности. Даље, указано је да, иако може да се сматра општепознатим ко је Мирослав Мишковић, власник "Делте", општепознато је и ко је био Слободан Милошевић, каква је била његова улога у току рата у БиХ, због чега је био дугогодишњи притвореник Хашког трибунала.

12. Даље, Општински суд је усвојио становиште да је проношење тврдњи да су Радончића и Мишковића зближили криминал и српска обавјештајна служба, план о економској окупацији Сарајева и ФБиХ, чију истинитост апелант није доказао, за тужиоца представља повреду части и угледа у смислу Закона о облигационим односима (у даљњем тексту: ЗОО), којим се предвиђа да за повреду угледа и части суд може, ако сматра да околности случаја то оправдавају, досудити новчану накнаду. С тим у вези је указано да је општепознато шта читалачкој публици дневних новина "Сан" представља изједначавање било ког лица, односно партнерског односа када је један од партнера Мирослав Мишковић, односно Слободан Милошевић.

13. Општински суд, указујући на члан 6 ст. 2 и 3 Закона о заштити од клевете ФБиХ (у даљњем тексту: Закон о клевети), закључио је да је апелант, као издавач, намјерно износио изражавање идентификујући тужиоца Радончића, стављајући га у контекст с Мирославом Мишковићем, односно Слободаном Милошевићем, због чега постоји основ апелантове одговорности за накнаду нематеријалне штете изазване клеветом. Стога је, у складу са чланом 200 ЗОО, у вези са чланом 10 Закона о клевети, апелант обавезан да тужиоцу надокнади штету у износу од 5.000 КМ због повреде угледа. Наведени износ Општински суд је одредио оцјењујући доказе које је предочио тужилац, чињеницу да је тужилац оснивач "Аваза", налаз вјештака неуропсихијатра, према ком је тужилац претрпио наведене душевне болове, који су сразмјерни нанесеној штети. Најзад, у складу са чланом 199 ЗОО, суд је обавезао апеланта да изреку, а не цијелу пресуду, након правоснажности објави у дневним новинама "Сан".

IV. Апелација

а) Наводи из апелације

14. Апелант тврди да му је оспореним пресудама повријеђено право из члана II/3е) и х) Устава Босне и Херцеговине, те члана 6 став 1 и члана 10 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљњем тексту: Европска конвенција).

15. Апелант тврди да му је оспореним пресудама повријеђено право на слободу изражавања као једно од битних начела демократског друштва. Иако је слобода изражавања подложна ограничењима, апелант сматра да су првостепени и другостепени суд пропустили да утврде неопходност и сразмјерност наведеног ограничења, јер нису сагледали све околности конкретног случаја и вршили увид у цијели спорни текст, као и све спроведене доказе. При томе указује и на члан 2 став 2 Закона о клевети, који штити и изражавања која могу да увриједе, огорче или узнемире. Такође, апелант се позвао и на праксу Европског суда према којој су границе прихватљивог критицизма много шире кад су у питању јавне личности. С тим у вези је указао и да се радило о поступању у доброј намјери, као и на постојање легитимног интереса да се извијести јавност о оснивању предузећа "Президент некретнине".

16. Даље, апелант тврди да су редовни судови прихватили као неспорну чињеницу да је "Аваз" сувласник фирме "Президент некретнине", дакле, да је изнио тачну чињеницу, а да је, затим, исказао вриједносне судове, поред осталог, да тужилац врши економску окупацију Сарајева. Такође, с обзиром на то да је тужилац један од највећих предузетника у БиХ, власник више привредних друштава, најтиражнијег дневног листа, те да заиста и има изузетну финансијску моћ на овим просторима, према апелантовом мишљењу, поставља се питање како му је наведеним изразом "економска окупација Сарајева" нанесена душевна бол. Такође, тврди да су редовни судови пропустили да оцијене да се у конкретном случају радило о претпоставци. Према његовом мишљењу, а у складу са Законом о клевети, клевета може да постоји само у случају изношења неистинитих чињеница. У спорном чланку, како тврди, изнесене су само претпоставке што произилази из наслова самог чланка "Хоће ли СИПА и ОСА открити ко је сувласник фирме 'Президент некретнине'".

17. Најзад, апелант тврди да је првостепени суд пропустио да одлучи о његовом приговору преурањености тужбе у смислу члана 67 став 1 Закона о парничном поступку (у даљњем тексту: ЗПП), да је на ово изричито указао и у свој жалби, али да ни Кантонални суд није одлучио о овом његовом наводу. Такође, указује и да је Кантонални суд пропустио да оцијени његов приговор у вези са налазом и мишљењем вјештака, јер је он сачињен само на основу прегледа, тј. без било какве медицинске документације на основу које би се утврдило постојање душевних болова, сходно ком је одређена и висина накнаде штете коју је обавезан да плати тужиоцу.

б) Одговор на апелацију

18. Општински суд је у одговору на наводе из апелације истакао да су неосноване апелантове тврдње о повреди права из члана II/3е) и х) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 и члана 10 Европске конвенције.

V. Релевантни прописи

19. **Закон о заштити од клевете** ("Службене новине ФБиХ" бр. 59/02, 19/03 и 73/05) у релевантном дијелу гласи:

Принципи који се остварују законом

Члан 2.

Уређивањем грађанске одговорности из члана 1. овог закона жели се постићи да:

а) право на слободу изражавања, зајамчено Уставом Федерације Босне и Херцеговине и Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода ("Службени гласник БиХ", број 6/99) представља један од битних основа демократског друштва, посебно када се ради о питањима од политичког и јавног интереса;

б) право на слободу изражавања штити садржај изражавања, као и начин на који је изнесен и не примјењује се само на изражавања која се сматрају похвалним или неувредљивим, него и на изражавања која могу увриједити, огорчити или узнемирити;

ц) средства јавног информирања имају значајну улогу у демократском процесу као јавни посматрачи и преносиоци информација јавности.

Значење назива који се користе у закону

Члан 4.

Називи који се користе у овом закону имају слиједећа значења:

(...)

д) клевета - радња наношења штете угледу физичког или правног лица изношењем или проношењем изражавања неистинитих чињеница идентификовањем тог физичког или правног лица трећем лицу.

Оквир дјеловања закона

Члан 5.

(1) Овај закон примјењује се на захтјеве за накнаду штете због клевете, без обзира како је захтјев означен.

(...)

Одговорност за клевету

Члан 6.

(1) Свако лице које проузрокује штету угледу физичког или правног лица изношењем или проношењем изражавања неистините чињенице, идентифицирајући то правно односно физичко лице трећем лицу, одговорно је за клевету.

(2) За клевету изнесену у средствима јавног информирања одговорни су аутор, одговорни уредник, издавач, као и лице које је на други начин вршило надзор над садржајем тог изражавања.

(3) Лице из ставова 1. и 2. овог члана (у даљем тексту: штетник) одговорно је за штету ако је намјерно или из непажње изнијело или пронијело изражавање неистините чињенице.

(4) Када се изражавање неистините чињенице односи на питања од политичког или јавног интереса, штетник је одговоран за штету изазвану изношењем или проношењем тог изражавања ако је знао да је изражавање неистинито или је непажњом занемарио неистинитост изражавања.

(...)

Изузеци од одговорности

Члан 7.

(1) Не постоји одговорност за клевету:

а) ако је изражавањем изнесено мишљење или ако је то изражавање у суштини истинито, а нетачно само у небитним елементима;

б) ако је штетник по закону обавезан да износи или проноси изражавање или је износио односно проносио изражавање у току законодавног, судског или управног поступка;

ц) ако је изношење односно проношење изражавања било разумно.

(2) Приликом доношења одлуке из разлога предвиђених у тачки ц) става 1. овог члана суд узима у обзир све околности случаја, а нарочито:

начин, облик и вријеме изношења или проношења изражавања,

природу и степен проузроковане штете,

добронамјерност и придржавање штетника опће прихваћених професионалних стандарда,

пристанак оштећеног,

вјероватност настанка штете и у случају да изражавање није изнесено или пренесено,

чињеницу да ли изражавање представља објективну и тачну информацију о изражавању других лица,

те да ли се односи на питања из приватног живота оштећеног или на питања од политичког или јавног значаја.

Обавеза ублажавања штете

Члан 8.

Оштећени је дужан да подузме све потребне мјере да ублажи штету узроковану изражавањем неистините чињенице, а нарочито да штетнику поднесе захтјев за исправку тог изражавања.

Одштета

Члан 10.

(1) Одштета треба бити сразмјерна штети која је нанесена угледу оштећеног и одређује се искључиво ради накнаде штете. Приликом одређивања одштете суд је дужан оцијенити све околности случаја, а посебно све мјере које је подузео штетник на ублажавању штете, као што су:

објављивање исправке и опозивање изражавања неистините чињенице или исприка;

чињеницу да је штетник стекао новчану корист изношењем или проношењем тог изражавања, као и

чињеницу да ли би износ додијељене штете могао довести до великих материјалних потешкоћа или стечаја штетника.

(...)

Однос овог закона према другим законима

Члан 15.

У односу на питања која нису уређена овим законом, примјењују се одговарајуће одредбе закона којим су уређени облигациони односи, Закона о парничном поступку и закона којим је уређен извршни поступак у Федерацији Босне и Херцеговине.

20. **Закон о облигационим односима** ("Службени лист СФРЈ" бр. 29/78, 39/85 и 57/89, "Службени лист РБиХ" бр. 2/92, 13/93 и 13/94, те "Службене новине Федерације БиХ" бр. 29/03 и 42/11) у релевантном дијелу гласи:

Члан 199.

У случају повреде права личности, суд може наредити, на трошак штетника, објављивање пресуде, односно исправке, или наредити да штетник повуче изјаву којом је повреда учињена или што друго чиме се може остварити сврха која се постиже накнадом.

Члан 200.

(1) За претрпљене физичке болове, за претрпљене душевне болове због умањења животне активности, наружености, повреде угледа, части, слободе, права или права личности, смрти блиског лица, као и за страх, суд ће, ако нађе да околности случаја а нарочито јачина болова и страха и њихово трајање то оправдавају, досудити правичну новчану накнаду, независно о накнади материјалне штете као и о њеном одсуству.

(2) Приликом одлучивања о захтјеву за накнаду нематеријалне штете, као и о висини њене накнаде, суд ће водити рачуна о значају повријеђеног добра и циљу којем служи та накнада, али и о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом.

21. **Закон о парничном поступку** ("Службене новине Федерације Босне и Херцеговине" бр. 53/03, 73/05 и 19/06) у релевантном дијелу гласи:

Члан 7.

Странке су дужне да изнесу све чињенице на којима заснивају своје захтјеве и да изводе доказе којима се утврђују те чињенице.

Члан 8.

Које ће чињенице узети као доказане одлучује суд на основу слободне оцјене доказа. Суд ће савјесно и брижљиво оцијенити сваки доказ засебно и све доказе заједно.

Члан 125.

Не треба доказивати чињенице које је странка признала пред судом у току парнице.

Ако странка поречне чињенице које је признала, суд ће оцијенити да ли ће те чињенице сматрати признатим или оспореним.

Чињенице чије постојање закон претпоставља не треба доказивати, али се може доказивати да те чињенице не постоје, ако законом није шта друго одређено.

Не треба доказивати чињенице које су општепознате.

Члан 127.

Ако се утврди да странци припада право на накнаду штете, на новчани износ или на замјењиве ствари, али се тачна висина износа, односно количина ствари не може утврдити или би се могла утврдити само с несразмјерним тешкоћама, суд ће о томе одлучити по својој оцјени.

VI. Допустивост

22. У складу са чланом VI/3б) Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд, такође, има апелациону надлежност у питањима која су садржана у овом уставу када она постану предмет спора због пресуде било ког суда у Босни и Херцеговини.

23. У складу са чланом 18 став (1) Правила Уставног суда, Уставни суд може да разматра апелацију само ако су против пресуде, односно одлуке која се њоме побија, исцрпљени сви дјелотворни правни лијекови могући према закону и ако се поднесе у року од 60 дана од дана када је подносилац апелације примио одлуку о посљедњем дјелотворном правном лијеку ког је користио.

24. У конкретном случају предмет оспоравања апелацијом је Пресуда Кантоналног суда број 65 0 П 050334 10 Гж од 19. децембра 2012. године против које нема других дјелотворних правних лијекова могућих према закону. Уставном суду није предочена доставница о уручењу оспорене пресуде апеланту, али с обзиром на датум доношења пресуде, тј. 19. децембар 2012. године, и датум подношења апелације, тј. 23. јануар 2013. године, произилази да није протекао рок од 60 дана у смислу члана 18 став (1) Правила Уставног суда. Коначно, апелација испуњава и услове из члана 18 ст. (3) и (4) Правила Уставног суда, јер не постоји неки формални разлог због којег апелација није допустива, нити је очигледно (*prima facie*) неоснована.

25. Имајући у виду одредбе члана VI/3б) Устава Босне и Херцеговине, те члана 18 ст. (1), (3) и (4) Правила Уставног суда, Уставни суд је утврдио да апелација испуњава услове у погледу допустивости.

VII. Меритум

26. Апелант тврди да су му оспореном пресудом Кантоналног суда повријеђена права из члана II/3е) и х) Устава Босне и Херцеговине, те из члана 6 став 1 и члана 10 Европске конвенције.

Слобода изражавања

27. Члан II/3 Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2 овог члана, а она обухватају:

х) Слободу изражавања.

28. Члан 10 Европске конвенције гласи:

1. Свако има право на слободу изражавања. Ово право укључује слободу мишљења и слободу примања и преношења информација и идеја, без мијешање јавне власти и без обзира на границе. Овај члан не спречава државе да захтијевају дозволе за рад од радио, телевизијских и филмских компанија.

2. Остваривање ових слобода, будући да укључује обавезе и одговорности, може подлијегати таквим формалностима, условима, ограничењима или санкцијама предвиђеним законом и које [су] неопходне у демократском друштву у интересу националне безбједности, територијалног интегритета или јавне безбједности, спрјечавања нереда или злочина, заштите здравља и морала, угледа или права других, спречавања ширења повјерљивих информација или у интересу очувања ауторитета и непристрасности суда.

29. Апелантови наводи о повреди права из члана 10 Европске конвенције, у суштини, своде се на тврдњу да дио текста који се односио на тужиоца не представља клевету, те да је произвољно одређена висина новчане сатисфакције која је тужиоцу досуђена.

30. Апелант, у суштини, тврди да је у спорном чланку изнесена чињеница коју су редовни судови прихватили као тачну, тј. да су "Аваз", чији је оснивач тужилац, "Делта", чији је оснивач Мирослав Мишковић, "Vanity", чији је оснивач непознат, сувласници предузећа "Президент некретнине", након чега је изнио свој вриједносни суд да тужилац врши економску окупацију Сарајева. Такође, апелант тврди и да је као неспорна прихваћена чињеница да се Мирослав Мишковић обогатио током рата у БиХ уз уско сарађивање са, како наводи, "балканским касапином" Слободаном Милошевићем. Најзад, апелант тврди да су у спорном чланку изнесене само претпоставке, да се радило о извјештавању о јавним личностима, те да је постојао легитиман интерес да се јавност извијести о оснивању предузећа "Президент некретнине".

31. Уставни суд примјећује да из образложења оспорених одлука произилази да је закључено да су у спорном чланку изнесене чињенице за које апелант није понудио доказе. Наиме, према становишту редовних судова, тврдње из спорног чланка "да тужилац, заједно са Мишковићем, који га је одабрао за свог партнера, хоће да изврши 'економску окупацију Сарајева'", да је то наставак "великосрпског плана у БиХ" ког је Милошевић покушао силом да оствари, те да су "Радончића и Мишковића зближили криминал и србијанске обавјештајне службе" представља изношење чињеничних конструкција, а не мишљења или вриједносних судова. Такође, указано је да ни након двије године од објављивања спорног чланка апелант није предочио доказе о наводном плану економске окупације, као ни о наставку реализације великосрпског плана који је започео и силом покушао да оствари Слободан Милошевић, те да је извјесни Владимир Поповић заиста и казао да су тужиоца и Мишковића зближили криминал и србијанске обавјештајне службе.

32. Уставни суд подсјећа да слобода изражавања представља фундаментални основ демократског друштва и један од основних услова за његов прогрес. Члан 10 став 2 Европске конвенције односи се не само на "информације" или "идеје" које наиђу на позитиван или равнодушан пријем, или које се сматрају неувредљивим већ и на оне које вријеђају, шокирају или узнемирују. Слобода изражавања може да буде подложна изузецима, који, међутим, морају бити строго тумачени, а потреба за било каквим ограничењем мора бити убједљиво утврђена (види, Европски суд, *Handyside против Уједињеног Краљевства*, пресуда од 7. децембра 1976. године, представка број 5493/72, став 49).

33. Европски суд сматра да тест "неопходно у демократском друштву", у смислу члана 10 став 2 Европске конвенције, од њега захтијева да утврди да ли "мијешање" на које се апликант жали одговара "хитној друштвеној потреби", да ли је пропорционално легитимном циљу и да ли су разлози које су дали национални судови да то оправдају релевантни и довољни. При томе националним властима се оставља одређена слобода процјене у оцјени да ли постоји "потреба", те у погледу мјера које у том смислу треба да буду усвојене. Међутим, ова слобода процјене није неограничена и иде руку подруку са супервизијом Европског суда, чији је задатак да коначно одлучи да ли је ограничење помирљиво са слободом изражавања заштићеном чланом 10

Европске конвенције. При томе Европски суд сматра да у остваривању функције супервизора његов задатак није да преузме улогу домаћих судова, већ да, на основу члана 10 Европске конвенције, у свјетлу предмета као цјелине, преиспита одлуке редовних судова које су они донијели у складу са њиховом слободном процјеном. Стога, Европски суд сматра да мора да се увјери да су националне власти примијениле стандарде који су у складу са принципима прописаним чланом 10 Европске конвенције и, штавише, да су одлуке засновали на прихватљивој процјени релевантних чињеница (види, Европски суд, *Vogt против Њемачке*, пресуда од 26. септембра 1995. године, Серија А број 323, p.p. 25-26, став 52, *Јерусалим против Аустрије*, апликација број 26958/95, став 33, ECHR 2001-II са даљњим референцама).

34. Даље, према становишту Европског суда, у оквиру члана 10 став 2 Европске конвенције мало је простора за ограничавање политичког говора или дебате о питањима од јавног интереса (види, Европски суд, *Sürek против Турске* (број 1) [GC], апликација број 26682/95, став 61, ECHR 1999-IV). Штавише, границе прихватљивог критицизма су шире у погледу политичара него у погледу приватних лица. За разлику од приватних лица, јавне личности се неизбјежно и свјесно стављају пред оцјену јавности, а њихове ријечи и дјела су изложени пажљивијем испитивању јавности, па, стога, морају да показажу и већи степен толеранције (види, Европски суд, *Lingens против Аустрије*, пресуда од 8. јула 1986, Серија А број 103, p. 26, став 42, *Incal против Турске*, пресуда од 9. јуна 1998. године, Извјештаји 1998-IV, p. 1567, став 54).

35. Уставни суд подсјећа да су Европски суд и Уставни суд у својим одлукама указали да постоји јасна дистинкција између информације (чињенице) и мишљења (вриједносне оцјене). Док постојање чињеница може да се докаже, истинитост вриједносних судова није подложна доказивању. Захтјев да се докаже истинитост вриједносног суда није могуће испунити и он нарушава саму слободу мишљења која је фундаментални дио права из члана 10 Европске конвенције (види, већ цитирану, *Lingens против Аустрије*, став 46, и Уставни суд, Одлука број *АП 1005/04* од 2. децембра 2005. године, "Службени гласник БиХ" број 45/06). Најзад, када изражавање представља вриједносни суд, пропорционалност мијешања може да зависи о томе да ли постоји довољан чињенични основ за спорне изјаве, јер чак и вриједносни суд без икаквог чињеничног основа за подршку може бити претјеран (види, Европски суд, *De Haes u Gijsels v. Белгије*, пресуда од 24. фебруара 1997. године, Извјештаји 1997-и, стр. 236, став 47, и већ цитирану, *Јерусалим против Аустрије*, став 43).

36. У конкретном случају Уставни суд сматра да изражавања у спорном чланку о "економској окупацији Сарајева", уз провокативну констатацију да се ради о наставку "великосрпског плана у БиХ" ког је Милошевић покушао силом остварити, представљају мишљење, односно апелантову субјективну процјену о циљу пословне сарадње између тужиоца Радончића и Мишковића, а не чињенице како су закључили редовни судови.

37. Наиме, из образложења оспорених одлука произилази да у поступку није било спорно да је тужилац Радончић власник фирме "Аваз" и највеће медијске компаније у БиХ, издавач најтиражнијих дневних новина. Такође, на основу спроведених доказа, неспорно је утврђено и да је основано предузеће "Президент некретнине", чији су сувласници фирма "Аваз", Мишковић и "Vanity", те да је предузеће "Аваз", чији је оснивач тужилац Радончић, инвеститор изградње грађевинских објеката у Сарајеву и Тузли. Слиједећи наведено, произилази да тужилац Радончић неспорно располаже великим економским средствима (власник највеће медијске компаније, издавач најтиражнијих дневних новина, инвеститор изградње великих грађевинских објеката, један од сувласника предузећа "Президент некретнине"). У том смислу не може да се закључи да процјена аутора спорног чланка да тужилац намјерава да изврши економску окупацију Сарајева нема и одређено чињенично утемељење. Даље, процјена, заснована на наведеним неспорно утврђеним чињеницама, насупрот становишту редовних судова, није наметала обавезу апеланту да докаже и постојање "плана о економској окупацији". Даље, у вези са провокативном констатацијом о наставку "великосрпског плана у БиХ", Уставни суд примјећује да је најширој јавности у БиХ општепознато да о постојању овог плана, његовим ауторима, циљевима и реализацији не постоји консензус, да су до данас различита документа институција и појединих аутора означавана као "великосрпски план", да су као његови реализатори означавани различити појединци из јавног живота из области политике, културе и сл. У том смислу, захтјев редовних судова да апелант предочи доказ о наставку реализације "великосрпског плана" не може да се сматра основаним.

38. Даље, апелант тврди да се спорни чланак тицао извјештавања о јавним личностима у ком случају су границе прихватљивог критицизма много шире, да се радило о поступању у доброј намјери, као и да је имао легитиман интерес да извијести јавност о оснивању предузећа "Президент некретнине".

39. Уставни суд примјећује да се спорни чланак односио на два лица: тужиоца Фахрудина Радончића, оснивача "Аваза", друштва за издавачку и штампарску дјелатност д.о.о. Сарајево, који је у тужби сам навео да је "власник фирме 'Аваз' и највеће медијске компаније у БиХ, која је издавач најтиражнијих дневних новина", те Мирослава Мишковића, оснивача "Delta Real Estate" д.о.о. Југославија, Београд, што је, према оцјени редовних судова, "општепознато". Слиједећи наведено, Уставни суд прихвата апелантову тврдњу да се радило о извјештавању о јавним личностима у односу на које су границе прихватљивог критицизма много шире. При томе Уставни суд примјећује да из образложења оспорених одлука не може да се закључи да ли и на који начин су се редовни судови уопште бавили овим аспектом када су закључили да спорни чланак представља клевету и утврдили апелантову одговорност.

40. Даље, Уставни суд поново подсјећа да статус лица као политичара или друге јавне личности не отклања потребу за довољним чињеничним основом за изјаве које штете његовој или њеној репутацији чак и када се такве изјаве тичу вриједносних судова, а не чињеница (види, Европски суд, *Lavric против Румуније*, пресуда од 14. јануара 2014. године, став 42).

41. У конкретном случају произилази да се спорни чланак тицао заједничког пословног подухвата, оснивања предузећа "Президент некретнине", двију јавних личности, које су оснивачи двију великих компанија, једне из БиХ и друге из Републике Србије. Уставни суд примјећује да је у поступку пред редовним судовима, на основу спроведених доказа које је апелант предочио, постојање заједничког пословног подухвата, оснивање предузећа "Президент некретнине", утврђено као неспорно. У том смислу не доводи се у питање и постојање чињеничног основа за изношење вриједносних судова и о евентуалним учинцима успостављене пословне сарадње.

42. Даље, успостављање пословне сарадње између двију великих компанија које располажу значајном

финансијском моћи несумњиво је изазвало интерес најшире јавности како због учинка који је ова сарадња могла да има на економске токове у БиХ, тако и због чињенице да овакав вид сарадње у савременом свијету има немали утицај и на сарадњу између самих држава. У том смислу не може да се говори и о недостатку легитимног циља да се јавност упозна са циљем ове сарадње. Стога, спорни чланак може да се сматра доприносом јавној дебати у односу на коју штампа мора да испуни своју улогу "чувара јавног интереса", односно не може да представља само задовољење интереса одређеног дијела јавности (види, Европски суд, *Standard Verlags GmbH против Аустрије*, пресуда од 4. јуна 2009. године, тачка 52). При томе Уставни суд примјећује да се из образложења оспорених одлука не може да закључи да ли и на који начин су се редовни судови уопште бавили и овим аспектом када су закључили да спорни чланак представља клевету и утврдили апелантову одговорност.

43. Без обзира на то да ли се ради о успостављању сарадње између пословних партнера који су јавне личности, или су непознате широј јавности, она се нужно преплиће са сфером јавног и сфером приватног. При томе сфера јавног без сумње се односи на пословање у складу са законом, права, обавезе и дужности које из обављања пословне активности произилазе, да ли је сарадња са другим учесницима успостављена у складу са законом, да се циљеви сарадње не противе закону и сл. У сферу приватног улази сам избор пословног партнера и све оно што овај избор може да руководи, што, свакако, обухвата и саму личност појединца, пословног партнера. Слиједећи наведено, не би могло да се закључи да је неуобичајено или неочекивано да се у очима јавности пословни партнери, који су при томе учесници заједничког пословног подухвата, и поистовјећују један с другим.

44. У конкретном случају било је неспорно да је пословна сарадња успостављена између тужиоца и Мишковића, као јавних личности, који су познати широј јавности. У поступку пред редовним судовима, како произилази из образложења оспорених одлука, за тужиоца нити један навод из спорног чланка о Мишковићу, као његовом пословном партнеру у заједничком пословном подухвату, није био споран. Такође, редовни судови су закључили и да се тврдње из текста првенствено односе на Мишковића. Стога је тешко закључити да тужилац, прихваћањем пословне сарадње са Мишковићем, није могао да очекује да она може покренути спекулације о циљу ове сарадње какве представља и спорни чланак. С тим у вези, Уставни суд указује да, чак када су у питању и неистините информације, то не значи да је лице које је објавило те информације аутоматски одговорно за клевету, нарочито кад су у питању медији који објављују тврдње о јавним личностима, што су околности конкретног случаја.

45. Наиме, према пракси Европскокг суда, јасно је да су судови и у другим европским земљама развили доктрину која, у суштини, омогућава одбрану медија уколико могу да покажу да су поступали разумно, или у складу са професионалним стандардима, дакле, "у доброј намјери", када су објављивали критичке изјаве. Овакву доктрину примјењује и Европски суд који је, када је ријеч о чињеницама, развио флексибилнија правила од оних која захтијевају доказивање истинитости, остављајући медијима на тај начин простор за грешку (види, Европски суд, *Thorgeir Thorgeirson против Исланда*, пресуда од 25. јуна 1992. године, тачка 65). Најзад, при оцјени добронамјерности Европски суд процјењује да ли су домаћи судови анализирали да ли су новинари оптужени за клевету добили информације на законит начин, да ли су их верификовали са апликантима прије објављивања и да ли су апликантима омогућавали да одговоре на наводе у истом чланку (види, Европски суд, *Ion Carstea против Румуније*, пресуда од 28. октобра 2014. године, тачка 35).

46. Уставни суд сматра да су редовни судови захтјевом да апелант докаже истинитост мишљења о циљу пословне сарадње између тужиоца и Мишковића за које се не може рећи и да је било лишено чињеничног основа, те, с тим у вези, пропустом да оцијене да се ради о јавним личностима и да ли је постојао легитимни интерес да се јавност обавијести о успостављеној сарадњи, као и да дају јасне разлоге и образложења за закључак о апелантовом намјерном поступању прекорачили границе "слободне процјене" коју, у смислу члана 10 Европске конвенције, уживају, што је резултирало мијешењем у апелантово право на слободу изражавања, које не задовољава принцип пропорционалности из става 2 овог члана.

47. Имајући у виду све наведено, Уставни суд закључује да је повријеђено апелантово право из члана II/3х) Устава Босне и Херцеговина и члана 10 Европске конвенције.

Остали наводи

48. С обзиром на закључке о повреди права из члана II/3х) Устава Босне и Херцеговине и члана 10 Европске конвенције, Уставни суд сматра да нема потребе да посебно испитује и апелантове наводе о повреди права из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције.

VIII. Закључак

49. Уставни суд закључује да постоји повреда права на слободу изражавања из члана II/3х) Устава Босне и Херцеговине и члана 10 Европске конвенције када су редовни судови захтјевом да апелант докаже истинитост мишљења изнесеног у спорном чланку, за које се не може рећи и да је било лишено чињеничног основа, те, с тим у вези, пропустом да оцијене да се ради о јавним личностима и да ли је постојао легитимни интерес да се јавност обавијести и да дају јасне разлоге и образложења за закључак о апелантовом намјерном поступању прекорачили границе "слободне процјене", што је резултирало мијешањем у апелантово право на слободу изражавања које не задовољава принцип пропорционалности из става 2 овог члана.

50. На основу члана 59 ст. (1) и (2) и члана 62 став 1 Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

51. Према члану VI/5 Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједник
Уставног суда Босне и Херцеговине
Мирсад Ћеман, с. р.

KONKURENCIJSKO VIJEĆE/SAVJET BOSNE I HERCEGOVINE

732

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine je na osnovu člana 25. stav (1) tačka e), člana 41. stav (1) tačka c), člana 42. stav (1) tačka c), člana 48. stav (1) tačka b), a u vezi sa članom 10. stav (2) tačka c) i d) i člana 11. Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09) i čl. 105. i 108. Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 i 41/13), u postupku pokrenutom na osnovu Zahtjeva za pokretanje postupka privrednog subjekta Agencija TEC d.o.o. Sarajevo, društvo za finansijsko-poslovni konsalting i usluge, Hadži Idrizova 5, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, protiv

Agencije za posredničke, informatičke i finansijske usluge, APIF Banja Luka, Vuka Karadžića 5, Banja Luka, Bosna i Hercegovina, radi utvrđivanja zloupotrebe dominantnog položaja, na 117. (stosedamnaestoj) sjednici održanoj dana 27.01.2016. godine, donijelo

RJEŠENJE[1]

1. Utvrđuje se da je Agencija za posredničke, informatičke i finansijske usluge, APIF Banja Luka, Vuka Karadžića 5, Banja Luka, odredbom člana 1. Odluke o visini naknade iz djelokruga rada Agencije, u dijelu kojim se propisuje naknada za davanje prepisa finansijskih izvještaja, štampanih ili u elektronskoj formi, kojom je utvrđeno da se za jednokratno korištenje podataka za preko 500 izvještaja, pojedinačno ugovara cijena, zloupotrebila dominantni položaj na tržištu pružanja posredničkih, informatičkih i finansijskih usluga na području Republike Srpske, primjenom različitih uslova za istu ili sličnu vrstu poslova, iz člana 10. stav (2) tačka c) Zakona o konkurenciji.
2. Utvrđuje se da je Agencija za posredničke, informatičke i finansijske usluge, APIF Banja Luka, Vuka Karadžića 5, Banja Luka, odredbom člana 2. stav (2) Ugovora o pružanju usluga zaključenog dana 19.05.2014. godine, sa privrednim subjektom TEC d.o.o. Sarajevo, društvo za finansijsko-poslovni konsalting i usluge, Hadži Idrizova 5, Sarajevo, zloupotrebila dominantni položaj na tržištu pružanja posredničkih, informatičkih i finansijskih usluga na području Republike Srpske, zaključivanjem ugovora kojima se uslovljava da druga strana prihvati dodatne obaveze koje po svojoj prirodi ili prema trgovačkom običaju nemaju veze sa predmetom takvog ugovora iz člana 10. stav (2) tačka d) Zakona o konkurenciji.
3. Nalaže se Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge, APIF Banja Luka, Vuka Karadžića 5, Banja Luka, da uskladi odredbu člana 1. Odluke o visini naknade iz djelokruga rada Agencije, donesenu i usvojenu od strane Upravnog odbora Agencije dana 27.12.2011. godine, na način da utvrdi jasne i nedvosmislene kriterije koji bi bili identični za sve potencijalne korisnike usluga, u vremenskom roku od 30 dana od dana prijema ovog Rješenja i dostavi na uvid dokaze o izvršenju.
4. Nalaže se Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge, APIF Banja Luka, Vuka Karadžića 5, Banja Luka, da zaključi Ugovor o poslovnoj saradnji sa privrednim subjektom TEC d.o.o. Sarajevo pod uslovima jednakim za sve privredne subjekte na relevantnom tržištu, u vremenskom roku od 30 dana od dana prijema ovog Rješenja i dostavi na uvid dokaze o izvršenju.
5. Zabranjuje se Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge, APIF Banja Luka, Vuka Karadžića 5, Banja Luka, svako buduće postupanje iz tačaka 1. i 2. dispozitiva ovog Rješenja, kao i svako drugo postupanje na relevantnom tržištu koje bi privredne subjekte ili fizička lica, dovelo u nepovoljan položaj na relevantnom tržištu u smislu člana 11. stav (1) tačka b) Zakona o konkurenciji.
6. Izriče se novčana kazna Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge, APIF Banja Luka, Vuka Karadžića 5, Banja Luka, u iznosu od 21.000,00 KM (dvadesetjednahiljada KM) u smislu člana 48. stav (1) tačka b) Zakona o konkurenciji, koju je dužan platiti u roku od 8 (osam) dana od dana prijema ovog Rješenja i dostavi na uvid dokaze o izvršenju.
   U slučaju da se izrečena novčana kazna ne uplati u navedenom roku, ista će se naplatiti prisilnim putem, u smislu odredbi člana 47. Zakona o konkurenciji, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka, prema važećim propisima Bosne i Hercegovine.
7. Nalaže se Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge, APIF Banja Luka, Vuka Karadžića 5, Banja Luka, da isplati novčani iznos od 1.912,60 KM (hiljadudevestodvanaest i 60/100 KM), privrednom subjektu TEC d.o.o. Sarajevo, na ime troškova postupka u roku od 8 dana od dana prijema ovog Rješenja.
8. Odbija se zahtjev Agencije za posredničke, informatičke i finansijske usluge, APIF Banja Luka, Vuka Karadžića 5, Banja Luka, za nadoknadu troškova, kao neosnovan.
9. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Konkurencijsko vijeće) je dana 26.01.2015. godine, pod brojem: 02-26-2-004-II/15 zaprimilo Zahtjev za pokretanje postupka (u daljem tekstu: Zahtjev) u smislu člana 28. Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), (u daljem tekstu: Zakon), podnesen od strane privrednog subjekta Agencija TEC d.o.o. Sarajevo, društvo za finansijsko-poslovni konsalting i usluge, Hadži Idrizova 5, Sarajevo, Bosna i Hercegovina (u daljem tekstu: Podnosilac zahtjeva ili TEC), protiv Agencije za posredničke, informatičke i finansijske usluge, APIF Banja Luka, Vuka Karadžića 5, Banja Luka, Bosna i Hercegovina (u daljem tekstu: APIF) zbog sprečavanja, ograničavanja i narušavanja tržišne konkurencije u smislu člana 10. stav (2) tačka c) i d) Zakona.

Uvidom u podneseni Zahtjev Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da isti nije kompletan u smislu člana 28. Zakona, te je Podnosiocu zahtjeva dana 10.06.2015. godine pod brojem: 02-26-2-004-1-II/15 upućen zahtjev za dopunu istog.

Podnosilac zahtjeva je dopunio Zahtjev dana 19.06.2015. godine dopisom broj: 02-26-2-004-2-II/15, nakon čega je Konkurencijsko vijeće utvrdilo da je isti kompletan i uredan u smislu člana 28. stav (1) Zakona.

Kompletiranjem predmetnog Zahtjeva, Konkurencijsko vijeće je na osnovu člana 28. stav (3) Zakona, dana 28.07.2015. godine izdalo Potvrdu o prijemu kompletnog i urednog Zahtjeva, broj: 02-26-2-004-4-II/15.

1. Stranke u postupku

Stranke u postupku su Agencija TEC d.o.o. Sarajevo, društvo za finansijsko-poslovni konsalting i usluge, Hadži Idrizova 5, Sarajevo, Bosna i Hercegovina i Agencija za posredničke, informatičke i finansijske usluge, APIF Banja Luka, Vuka Karadžića 5, Banja Luka, Bosna i Hercegovina.

1.1 Privredni subjekt TEC

Privredni subjekt TEC d.o.o. Sarajevo je Društvo za finansijsko-poslovni konsalting i usluge registrovan kod Osnovnog suda u Sarajevu pod brojem 65-01-1597-09, i u vlasništvu je fizičkih lica (..)* [2] sa 37,5%, (..)* sa 25% i (..)* sa 37,5% udjela u osnovnom kapitalu.

1.2 Privredni subjekt APIF

Privredni subjekt APIF je Agencija za posredničke, informatičke i finansijske usluge registrovana kod Okružnog privrednog suda u Banja Luci pod matičnim brojem subjekta 1-11925-00, sa 100% vlasničkih udjela Republike Srpske.

Zakonom o Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge ("Službeni glasnik RS", br. 96/05, 74/10 i 68/13) propisana je djelatnost Agencije APIF.

[1] Rješenje objavljeno u "Službenom glasniku BiH", broj 19/16

[2] (..)* Podaci predstavljaju poslovnu tajnu

2. Pravni okvir predmetnog postupka

Konkurencijsko vijeće je u postupku primijenilo odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta ("Službeni glasnik BiH", br. 18/06 i 34/10) Odluke o definisanju kategorija dominantnog položaja ("Službeni glasnik BiH", br. 18/06 i 34/10) i Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 i 41/13).

Konkurencijsko vijeće je također uzelo u obzir i odredbe Zakona o Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge ("Službeni glasnik RS", br. 96/05, 74/10 i 68/13), odredbe Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske ("Službeni glasnik RS", br. 36/09 i 52/11), odredbe Zakona o jedinstvenom registru finansijskih izvještaja Republike Srpske ("Službeni glasnik RS", br. 74/10), odredbe Pravilnika o uslovima i načinu ovlaštenog pristupanja i korišćenju izvještaja i dokumenata iz registra finansijskih izvještaja ("Službeni glasnik RS", br. 32/11).

3. Postupak po zahtjevu za pokretanje postupka

Podnosilac zahtjeva kao razloge za podnošenje Zahtjeva navodi:

- da je Zakonom o Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge ("Službeni glasnik RS", br. 36/09, 52/11), propisano da je APIF obavezan da podatke iz preuzetih finansijskih izvještaja obradi na način podesan za ocjenu imovinskog, prinosnog i finansijskog položaja pravnih lica i preduzetnika, a stavom 2. istog člana propisano je da su podaci iz stava 1. javni i dostupni svim pravnim i fizičkim licima.
- da ne postoji definisana cijena za pristup registru finansijskih izvještaja, te da je APIF tokom 2014. godine bankama prodavao podatke po cijeni od 2,00 KM po komadu za bazu firmi pojedinačno, odnosno po 1,80 KM po firmi za cijelu bazu (što uključuje udruženja i budžetske korisnike), dok su istovremeno isti podaci Podnosiocu zahtjeva ponuđeni po cijeni od 5,00 KM plus PDV.
- da je APIF navedenu ponudu prema Podnosiocu zahtjeva sačinio tek u maju 2014. godine nakon što je izvršio prodaju podataka iz baze po završnim računima za 2013. godinu bankama i društvima za osiguranje tokom februara, marta i aprila 2014. godine, i to tek nakon što je Podnosilac zahtjeva zaprijetio podnošenjem tužbe protiv odgovornih lica u APIF-u, te su na taj način Podnosilac zahtjeva i ostali privredni subjekti (izuzev banaka i društava iz oblasti osiguranja sa kojima APIF ima potpisane specijalne Ugovore) dovedeni u neravnopravan položaj ne samo u pogledu cijene nego i vremenskog perioda kada je prodaja odnosno predaja podataka omogućena.
- da su u maju 2014. godine Podnosilac zahtjeva i APIF zaključili ugovor o pružanju usluga na osnovu kojeg je Podnosilac zahtjeva uplatio APIF-u (..)* [1] KM i dobio podatke od APIF-a po završnim računima za 2013. godinu privrednih subjekata iz Republike Srpske. Navedeni ugovor je izrađen od strane APIF-a i ima odredbu, i to član 2. stav 2. koja glasi: "Podaci iz stava 1. ovog člana predstavljaju poslovnu tajnu i mogu se koristiti samo za potrebe korisnika usluga, u smislu da se isti ne mogu prodavati bankama koje posluju na teritoriji Republike Srpske, odnosno Bosne i Hercegovine".
- da Podnosilac smatra da je ova klauzula diskriminatorska prema Podnosiocu zahtjeva, odnosno da ga limitira da stupa u poslovne odnose sa svim privrednim subjektima u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini, te da APIF sebi zadržava pravo da sa podacima, kojima trebaju da imaju pristup, pod jednakim uslovima svi privredni subjekti, raspolaže na način da je samom sebi obezbijedio ekskluzivno pravo poslovanja sa bankama, odnosno onemogućio drugim privrednim subjektima da posluju sa bankama u ovoj sferi.
- da Podnosilac zahtjeva ističe da i pored potpisanog ugovora, kao i pismenih upita i urgencija u više navrata, APIF nije dostavio podatke o šestomjesečnim finansijskim izvještajima za 2014. godinu, odnosno nije Podnosiocu dostavio podatke o broju privrednih subjekata koji su APIF-u dostavili ove izvještaje.
- da je Zakonom o jedinstvenom računu poslovnih subjekata ("Službeni glasnik RS" 52/12) propisano da APIF vodi registar računa poslovnih subjekata RS, a članom 10. istog Zakona je propisano da je Agencija dužna da na zahtjev korisnika dostavi podatke iz ovog registra, ali da od strane APIF-a nisu jasno propisani i javno objavljeni uslovi za dostavu, odnosno preuzimanje ovih podataka (cjenovnik, način preuzimanja, rokovi i drugi uslovi) što također dovodi privredne subjekte, uključujući i Podnosioca zahtjeva u neravnopravan položaj na jedinstvenom tržištu u Bosni i Hercegovini, u odnosu na privredne subjekte kojima je pristup ovoj bazi eventualno omogućen pod povoljnijim uslovima.

Na osnovu navedenog Podnosilac zahtjeva traži od Konkurencijskog vijeća da donese rješenje kojim se utvrđuje da APIF zloupotrebljava dominatan položaj na relevantnom tržištu Republike Srpske, odnosno Bosne i Hercegovine jer je primjenio različite uslove za istu ili sličnu vrstu poslova iz člana 10. stav 2. tačka c) Zakona o konkurenciji u pogledu cijena i rokova, kao i zaključio ugovor kojim se uslovljava druga strana da prihvati dodatne obaveze koje po svojoj prirodi ili trgovačkom običaju nemaju veze sa predmetom takvog ugovora iz člana 10. stav 2. tačka d) Zakona.

Analizirajući Zahtjev i dokumentaciju koju je Podnosilac zahtjeva dostavio uz isti, Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da nije moguće bez provedenog postupka utvrditi postojanje povreda Zakona na koje Podnosilac zahtjeva ukazuje, te je na 107. sjednici održanoj dana 29.07.2015. godine, u skladu sa članom 32. stav (2) Zakona, donijelo Zaključak o pokretanju postupka broj: 02-26-2-004-6-II/15 (u daljem tekstu: Zaključak).

U skladu sa članom 33. Zakona, Konkurencijsko vijeće je Zahtjev i Zaključak dostavilo na odgovor privrednom subjektu APIF, dana 29.07.2015. godine aktom brojem: 02-26-2-004-7-II/15.

Privredni subjekt APIF je dostavio odgovor na Zahtjev i Zaključak Konkurencijskom vijeću, dana 12.08.2015. godine podneskom broj: 02-26-2-004-12-II/15, kojim u potpunosti osporava Zahtjev, te u bitnom navodi slijedeće:

- da je Agencija za posredničke, informatičke i finansijske usluge APIF osnovana Odlukom Vlade RS br. 02/1-020-1292/00 od 28.12.2000. godine i Zakonom o Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge ("Službeni glasnik RS", br. 96/05, 74/10 i 68/13). U skladu sa navedenim Zakonom definisani su poslovi i djelatnosti koje obavlja APIF, a između ostalog i poslovi uspostavljanja i vođenja Registra finansijskih izvještaja RS, koji poslovi su utvrđeni Zakonom o jedinstvenom registru finansijskih izvještaja ("Službeni glasnik RS", br. 74/10).

[1] (..)* Podaci predstavljaju poslovnu tajnu

- da Registar predstavlja centralni izvor informacija o imovinskom, prinosnom i finansijskom položaju pravnih lica i preduzetnika, obveznika predaje finansijskih izvještaja u Registar.
- da APIF prikuplja, evidentira i obrađuje finansijske izvještaje, arhivira podatke, upravlja bazom podataka, te osigurava zaštitu baze podataka i dokumenata koji su arhivirani.
- da su podaci iz Registra javni i dostupni bez dokazivanja pravnog interesa uz definisanu i utvrđenu novčanu naknadu.
- da u skladu sa članom 9. stav 2. Zakona o jedinstvenom registru finansijskih izvještaja Upravni odbor APIF-a donosi Pravilnik kojim propisuje uslove i način za ovlašteno pristupanje i korištenje izvještaja i dokumenata iz Registra, te da je u skladu sa članom 10. stav 2. i stav 3. ovog zakona propisano da se za obavljanje poslova propisanim članom 10. stav 1. ovog Zakona naplaćuje novčana naknada, koja predstavlja prihod APIF-a, a Odluku o visini naknade iz djelokruga rada APIF-a donosi Upravni odbor uz saglasnost Vlade RS.
- da je Upravni odbor APIF-a donio Odluku o visini naknade iz djelokruga rada Agencije APIF i to Odluku broj: UO/XVIII-2331/11 dana 27.12.2011. godine, te da je Vlada RS na istu dala saglasnost Odlukom broj: 04/1-012-2-23/12 dana 12.01.2012. godine i koja je objavljena u "Službenom glasniku RS" broj 9/2012.
- da je članom 1. Odluke o visini naknade iz djelokruga rada Agrencije APIF određeno da se između ostalog naknada, odnosno cijena za korištenje podataka za preko 500 izvještaja pojedinačno ugovara.
- da je sa privrednim subjektom TEC d.o.o. dana 19.05.2014. godine zaključen ugovor o pružanju usluga dostavljanja podataka iz bilansa stanja i uspjeha za privredna društva, preduzetnike koji vode dvojno knjigovodstvo, banke i osiguranja, koja su predali izvještaje za 2013. godinu, a koja imaju sjedište u Republici Srpskoj.
- da je članom 3. Ugovora ugovoreno, da je cijena usluga iz člana 1. Ugovora 5,00 KM po jednom finansijskom izvještaju, što je cijena koja je ugovarana sa svim privrednim subjektima za korištenje usluga dostavljanja podataka iz bilansa stanja i uspjeha za privredna društva, preduzetnike koji vode dvojno knjigovodstvo, banke i osiguranja, koja su predali izvještaje za 2013. godinu, a koja imaju sjedište u Republici Srpskoj.
- da je sa bankama ugovarana drugačija cijena iz razloga što nisu zahtijevali kompletne finansijske izvještaje, već dio tih izvještaja, iz kojeg razloga su ugovarane drugačije cijene, ali isključivo iz tog razloga.
- da je APIF ustupao podatke o finansijskim izvještajima ili dijela tih podataka u skladu sa dinamikom obrade tih podataka, pa kako svi podaci i izvještaji nisu kompletni početkom 2014. godine a za finansijsku 2013. godinu ti finansijski izvještaji nisu se ni mogli dostavljati u januaru ili februaru 2014. godine. Svi podaci su bili u isto vrijeme dostupni svim privrednim subjektima na području Bosne i Hercegovine a prema unaprijed utvrđenim uslovima.
- da su privrednom subjektu TEC d.o.o. podaci odnosno finansijski izvještaji ustupljeni odmah nakon što su se stekli uslovi, odnosno odmah nakon zaključenja ugovora i uplate naknade, a kako je to propisano važećim Pravilnikom o uslovima i načinu ovlaštenog pristupanja i korištenja izvještaja i dokumenata iz Registra finansijskih izvještaja.
- da je dio privrednih subjekata podatke dobio i ranije a iz razloga što su neki privredni subjekti tražili dio informacije ili izvještaja, a i zato što su neki ranije zaključili ugovor i uplatili naknadu, a nikako se nije radilo o odbijanju ili odugovlačenju sa ustupanjem podataka iz javnog Registra.
- da su neosnovani navodi koji su vezani za prigovor na odredbu člana 2. stav 2. Ugovora o poslovnoj saradnji, odnosno na odredbu kojom se ustupljeni podaci smatraju poslovnom tajnom i zabranom da se isti dalje prodaju bankama i drugim institucijama. Ova odredba Ugovora je svakako u duhu namjere zakonodavca da se uvede red u tržište finansijskih usluga, jer kupovinom cijele baze izvještaja bilo koje privredno društvo bi moglo dalje vršiti prodaju tih izvještaja po minimalnoj cijeni čime bi se APIF doveo u situaciju da ne ostvaruje planirani prihod po ovom osnovu a samim tim bi bila ugrožena i mogućnost finansiranja, obrade i objave finansijskih izvještaja, pa je stoga uvedeno ograničenje na korištenje, odnosno dalju prodaju podataka ustupljenih od APIF-a, a kako bi se spriječile zloupotrebe na tržištu.
- da to ne znači da privredni subjekti ne mogu poslovati sa bankama i drugim subjektima, ali im je zabranjeno da prodaju cjelovite neobrađene finansijske izvještaje APIF-a, upravo kako bi se zaštitila osnovna djelatnost APIF-a, jer bi naravno u tom slučaju i cijene ustupljenih podataka bile znatno drugačije.
- da nisu jasni navodi Podnosioca zahtjeva koje su to dodatne obaveze nametnute privrednom subjektu TEC d.o.o. a koje obaveze nisu nametnute i drugim subjektima, jer su ugovori zaključivani pod istim uvjetima sa svim članovima pojedinih grupa kupaca, a posebno što nametanje takvih obaveza nije suprotno predmetu sporazuma.
- da nisu osnovani navodi Podnosioca zahtjeva da APIF obrađuje i finansijske podatke za Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine, odnosno za subjekte koji su registrovani i posluju na teritoriji Brčko Distrikta, jer to niti je obaveza APIF-a po zakonu niti APIF obrađuje finansijske izvještaje subjekata sa područja Brčko Distrikta, pa samim tim i nevodi bazu finansijskih izvještaja za Brčko Distrikt.
- da je APIF učinio transparentnim sve informacije o uslovima, cijenama i načinu preuzimanja podataka iz javnog Registra, te da je svaki privredni subjekt transparentno obavješten o načinu, uslovima i po kojoj cijeni može pristupiti pojedinim podacima iz javnog registra koji vodi APIF.
- da APIF u skladu sa Zakonom o jedinstvenom registru računa poslovnih subjekata ("Službeni glasnik RS", br. 52/12) vodi registar računa poslovnih subjekata u RS, odnosno u skladu sa Zakonom o jedinstvenom registru finansijskih izvještaja, postupak dostave podataka je isti kao kod dostavljanja podataka iz registra finansijskih izvještaja, cijena za usluge dostave podataka definisana je Odlukom o visini naknada za korištenje podataka iz jedinstvenog registra računa poslovnih subjekata broj: UO/XXI/01-2296/12 od 22.11.2012. godine, a način dostavljanja i korištenja podataka iz registra računa poslovnih subjekata regulisan je Upustvom o sadržaju i načinu

dostavljanja podataka za vođenje jedinstvenog registra računa poslovnih subjekata, kao i načinu njihovog korištenja, koji je donio Upravni odbor APIF-a broj: 01-1516/12 dana 18.07.2012. godine, shodno odredbama člana 6. i člana 11. gore navedenog Zakona.

- da zainteresovana stranka dostavi zahtjev za dobijanje potrebnih podataka iz Registra i na osnovu istog APIF joj dostavlja ponudu sa jasno definisanim uslovima i cijenama usluga za dobijanje traženih podataka.
- da privredni subjekt TEC nije u konkurenciji sa bankama jer obavlja potpuno različite djelatnosti, odnosno TEC obavlja ostale finansijske usluge među kojima je dominantna obrada podataka i analiza izvještaja, dok banke obavljaju isključivo bankarsku djelatnost, koja podrazumjeva prijem depozita, davanje kredita i obavljanje platnih transakcija, zbog čega ne može biti povrede dominantnog položaja na tržištu jer nema konkurentskog djelovanja između društva TEC kao Podnosioca zahtjeva i drugog subjekta koji je navodno stavljen u povoljniji položaj, odnosno banaka.
- da nije jasno koje su to odredbe Ugovora kojima su nametnute dodatne obaveze, a koje su suprotne samoj prirodi sporazuma, odnosno nisu u vezi sa predmetom sporazuma. Ukoliko Podnosilac misli na odredbu u Ugovoru da nije dozvoljeno da se dalje prodaju izvještaji, ova obaveza je nametnuta za sve subjekte na jednak način a kako bi APIF zaštitio prodaju svoje usluge jer su i cijene formirane pod pretpostavkom da će se finansijski izvještaji i podaci iz istih kupovati isključivo od APIF-a, jer bi u suprotnom za finansiranje ovih usluga trebala značajnija sredstva pa samim tim bi i naknada bila znatno veća, odnosno ukoliko bi bilo dozvoljeno preprodavati finansijske izvještaje bio bi upitan opstanak subjekta kao što je APIF, koji pruža uslugu od društvenog značaja ali se finansira iz vlastitih prihoda.

Na osnovu navedenog privredni subjekt APIF smatra da nije zloupotrijebio dominantni položaj na relevantnom tržištu, te predlaže Konkurencijskom vijeću odbijanje Zahtjeva.

Konkurencisko vijeće je ocijenilo da prema stanju spisa nije u mogućnosti utvrditi pravo stanje stvari niti izvršiti sve potrebne analize u zakonom predviđenom roku za donošenje konačnog rješenja. U skladu sa iznesenim, Konkurencijsko vijeće je donijelo Zaključak o produženju roka za donošenje konačnog rješenja za dodatna 3 (tri) mjeseca u smislu člana 41. stav (2) Zakona broj: 02-26-2-004-37-II/15 dana 24.11.2015. godine.

4. Usmena rasprava

U daljem toku postupka, obzirom da se radi o predmetu sa strankama sa suprotnim interesima, Konkurencijsko vijeće je održalo usmenu raspravu, u skladu sa članom 39. Zakona. Usmena rasprava je održana dana 14.10.2015. godine u prostorijama Konkurencijskog vijeća uz prisustvo Jasmina Baralije, direktora privrednog subjekta TEC d.o.o. i Vojislava Puškarevića punomoćnika, te advokata Sanela Nezirića punomoćnika privrednog subjekta APIF.

Podnosilac zahtjeva izjasnio se da ostaje kod navoda iz Zahtjeva, te je pored toga u raspravi u bitnom izjavio slijedeće:

- da izjavu koju želi dati na ovoj usmenoj raspravi dostavlja u pisanom obliku i da ona predstavlja sastavni dio Zapisnika, te da traži od Konkurencijskog vijeća da se usmena rasprava odgodi dok APIF ne dostavi ugovore potpisane sa trećim licima i druge zahtijevane dokumente, kao i da se na slijedećoj usmenoj raspravi sasluša zakonski zastupnik APIF-a.
- da je Podnosilac zahtjeva, nakon sugestije voditelja postupka da nema potrebe da se usmena rasprava odgodi te da se može u slučaju potrebe održati više usmenih rasprava, nastavio sa izlaganjem te posebno istakao da je u prošloj 2014. godini tražio od APIF-a sklapanje ugovora pod istim uslovima kao što APIF ima sklopljene ugovore sa bankama, te da je dobio odgovor da sa bankama postoje specifični ugovori i drugi oblici privredne saradnje, kao i da je sa bankama ugovarana drugačija cijena jer banke nisu zahtijevale kompletne finansijske izvještaje.
- da se skreće pažnja da odgovor APIF-a nije u skladu sa predočenim cjenovnikom koji je priložen kao dokaz, te sama ta činjenica ukazuje na proizvoljan pristup što je u cjelosti suprotno sa načelom i do sada ustaljenom praksom u dva dosadašnja slučaja da su svi podaci dostupni svima pod jednakim uslovima, ovdje misleći na ranije odluke Konkurencijskog vijeća prema kojima sve stranke treba da budu ravnopravne te da se sve usluge naplaćuju shodno cjenovniku za sve jednako.
- da pored toga APIF uopšte nije ponudio Agenciji TEC ove uslove u isto vrijeme kada i bankama. Na naš pismeni zahtjev da želimo da dobijemo isti tretman kao i druga pravna lica (banke), APIF je napismeno odgovorio da nam ne može dati takav pristup (uslove) jer se radi o specijalnim ugovorima. Napominjemo da AFIP d.o.o. Sarajevo na svojoj Web stranici sve zainteresovane strane obavještava o dostupnosti finansijskih izvještaja i uslovima za preuzimanje koji su jednaki za sva pravna lica.
- da cjenovnik APIF-a, odnosno Odluka o visini naknade iz djelokruga Agencije nigdje nije objavljena, odnosno publikovana na način da je dostupna javnosti.
- da u navedenoj Odluci stoji da " za sve pojedinačne zahtjeve jednog korisnika u toku godine, a koji u ukupnom zbiru prelaze 10 finansijskih izvještaja, zaključuje se poseban ugovor". Međutim postavlja se pitanje zašto se Agenciji TEC rezolutno i bez mogućnosti pregovaranja nude podaci o jednom korisniku od 5,00 KM po izvještaju + PDV, dok se nekim korisnicima nude po daleko nižim cijenama. Čak i kada je Odlukom o visini naknade propisano da se za dobijanje više od 10 izvještaja zaključuje poseban ugovor, ovo ne znači da taj iznos treba da bude proizvoljan, već bi trebao da zavisi od unaprijed poznatih kriterija.
- da je klauzula o zabrani rada sa bankama u odgovoru APIF-a objašnjena vrlo "relaksirano". Poznato je da Agencija TEC dalje obrađuje podatke APIF-a i nema razloga da samu bazu preprodaje bilo kome, jer su podaci sami po sebi neupotrebljivi dok ne budu dovedeni u funkciju koja krajnjem korisniku omogućava korištenje podataka, pogotovu bankama, koje su ih prethodno preuzele od APIF-a i to po izuzetno povoljnoj cijeni. U odgovoru se navodi "bankama i drugim institucijama" ali riječ "drugim institucijama" se ne nalaze u ugovoru.
- član 2. Ugovora između APIF-a i TEC-a od 19.05.2014. glasi:

Usluge iz člana 1. ovog Ugovora izvršit će se na način kojimse obezbjeđuje tačnost i upotrebljivost podataka, a Davalac usluga garantuje za tačnost istih.

Podaci iz st.1. predstavljaju poslovnu tajnu i mogu se koristiti samo za potrebe korisnika usluga, u smislu da iste ne može prodavati bankama koje posluju na teritoriji Republike Srpske odnosno Bosne i Hercegovine.

- kako se radi o ugovoru čiji je sadržaj formulisan od strane APIF-a očigledno je da ova klauzula ograničava pravo Agencije TEC da učestvuje u tržišnoj utakmici sa svima ravnopravno, uključujući tu APIF. Niko ne sprječava APIF da bude uspješniji od Agencije TEC, ali se pri tome ne bi smio služiti klauzulama koje mu obezbjeđuju ekskluzivan i monopolski položaj, ovo tim prije što sticanje dobiti nije primarna funkcija APIF-a.

Punomoćnik privrednog subjekta APIF se izjasnio da u potpunosti ostaje kod odgovora na Zahtjev i u bitnom navodeo slijedeće:

- da je APIF u skladu sa odlukama Upravnog odbora, odnosno Vlade RS zaključivao ugovore sa dvije vrste subjekata, i to u jednoj grupi su bile banke, a u drugoj grupi ostali subjekti, s tim da su ugovori identični osim u dijelu ugovorene cijene, a koja cijena je ugovarana u skladu sa Odlukom o visini naknade iz djelokruga rada Agencije, na koju odluku je Vlada dala saglasnost.
- da su u konkretnim ugovorima svi privredni subjekti imali isti status, odnosno sve banke su na isti način imale pristup finansijskim podacima za tačno određenu ugovorenu cijenu, i u tom smislu nijedna banka nije stavljena u nepovoljniji položaj. Isto tako druga grupa odnosno ostali privredni subjekti, među kojima je i Podnosilac zahtjeva, su također u okviru te grupe imali isti položaj, kako u pogledu uslova iz ugovora, tako i u pogledu cijene, pa tako postupanje APIF-a se ne može smatrati zloupotrebom dominantnog položaja, posebno jer ove dvije grupe subjekata nisu međusobna konkurencija.
- da je sasvim uobičajeno na bilo kojem tržištu i otvorenom i dominantnom da pružalac usluga ima više kategorija kupaca, a da u okviru tih kategorija mora postupati na jednak način. Dakle činjenice o različitom postupanju postoje samo u dijelu cijene između ove dvije grupe klijenata Agencije APIF. Kao dokaz priložen je veći broj ugovora između APIF-a i banaka, te predloženo kopiranje ugovora sa svim bankama i dijelom ostalih subjekata.
- na pitanje voditelja postupka da li postoji neka odluka kojom je utvrđeno razgraničenje, odnosno razvrstavanje kupaca u više kategorija, jer u samoj Odluci o visini naknade iz djelokruga Agencije to nije vidljivo, Punomoćnik APIF-a je izjavio da ne postoji posebna Odluka nego je to ostvaljeno na odlučivanje menadžmentu.

5. Prikupljanje podataka od trećih lica

Tokom postupka radi utvrđivanja svih relevantnih činjenica, u smislu odredbi člana 35. stav (1) tačke a) i c) Zakona, Konkurencijsko vijeće je prikupljalo podatke i dokumentaciju i od drugih tijela/institucija koje nisu stranke u postupku.

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je zatražilo podatke i dokumentaciju od:

- privrednog subjekta (..)* [1] aktom broj: 02-26-2-004-22-II/15 od dana 02.11.2015. godine, koji je tražene podatke dostavio dana 19.11.2015. godine podneskom broj: 02-26-2-004-34-II/15.
- privrednog subjekta (..)* aktom broj: 02-26-2-004-34-II/15 od dana 02.11.2015. godine, koji je tražene podatke dostavio dana 27.11.2015. godine podneskom broj: 02-26-2-004-41-II/15.
- privrednog subjekta (..)* aktom broj: 02-26-2-004-25-II/15 od dana 02.11.2015. godine, koji je tražene podatke dostavio dana 13.11.2015. godine podneskom broj: 02-26-2-004-31-II/15.
- privrednog subjekta (..)* aktom broj: 02-26-2-004-26-II/15 od dana 02.11.2015. godine i aktom broj 02-26-2-004-36-II/15 od dana 20.11.2015, koji je tražene podatke dostavio dana 17.11.2015. godine podneskom broj: 02-26-2-004-33-II/15 i dana 07.12.2015. godine podneskom broj: 02-26-2-004-43-II/15.
- privrednog subjekta (..)* aktom broj: 02-26-2-004-27-II/15 od dana 02.11.2015. godine, koji je tražene podatke dostavio dana 16.11.2015. godine podneskom broj: 02-26-2-004-32-II/15.
- privrednog subjekta (..)* aktom broj: 02-26-2-004-23-II/15 od dana 02.11.2015. godine, koji je tražene podatke dostavio dana 27.11.2015. godine podneskom broj: 02-26-2-004-40-II/15.
- privrednog subjekta (..)* aktom broj: 02-26-2-004-28-II/15 i privrednog subjekta APIF Banja Luka aktom broj: 02-26-2-004-21-II/15 od dana 02.11.2015. godine: U odgovoru zaprimljenom dana 09.11.2015. godine podnesak broj: 02-26-2-004-29-II/15 APIF je obavijestio Konkurencijsko vijeće da sa privrednim subjektom (..)* nema zaključen ugovor o poslovnoj saradnji za 2014. kao i za 2013. i 2015. godinu.

6. Relevantno tržište

U skladu sa članom 3. Zakona, te čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, relevantno tržište se određuje kao tržište određenih proizvoda koji su predmet obavljanja djelatnosti na određenom geografskom tržištu.

Prema odredbi člana 4. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, relevantno tržište proizvoda obuhvata sve proizvode i/ili usluge koje potrošači smatraju međusobno zamjenjivim s obzirom na njihove bitne karakteristike, kvalitet, namjenu, cijenu ili način upotrebe.

Relevantno tržište usluga predmetnog postupka je utvrđeno kao tržište pružanja posredničkih, informatičkih i finansijskih usluga.

Prema odredbi člana 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, relevantno geografsko tržište obuhvata cjelokupnu ili značajan dio teritorije Bosne i Hercegovine na kojem privredni subjekti djeluju u prodaji i/ili kupovini relevantnog proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uslovima i koji to tržište bitno razlikuju od uslova konkurencije na susjednim geografskim tržištima.

Obzirom da je APIF od strane Vlade RS ovlašten za uspostavljanje i vođenje Registra finansijskih izvještaja koji predstavlja centralni izvor informacija o imovinskom, prinosnom i finansijskom položaju pravnih lica i preduzetnika koji imaju sjedište na području Republike Srpske, relevantno geografsko tržište predmetnog postupka je područje Republike Srpske.

Slijedom navedenog, relevantno tržište predmetnog postupka je utvrđeno kao tržište pružanja posredničkih, informatičkih i finansijskih usluga na području Republike Srpske.

7. Utvrđeno činjenično stanje i ocjena dokaza

U predmetnom postupku, pristupilo se prikupljanju relevantne dokumentacije i podataka, te je uvidom u iste utvrđeno slijedeće:

- da je Agencija za posredničke, informatičke i finansijske usluge APIF osnovana Odlukom Vlade RS

[1] (..)* Podaci predstavljaju poslovnu tajnu

br. 02/1-020-1292/00 od 28.12.2000. godine i Zakonom o Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge, u skladu sa kojim Zakonom su definisani poslovi i djelatnosti koje obavlja Agenicija APIF.

- da su u skladu sa Zakonom o jedinstvenom registru finansijskih izvještaja Republike Srpske utvrđeni osnovi za funkcionisanje Jedinstvenog registra finansijskih izvještaja, njegov sadržaj i način vođenja.
- da je članom 2. Zakona o jedinstvenom registru finansijskih izvještaja Republike Srpske propisano da Registar uspostavlja i vodi Agencija APIF.
- da član 3. navedenog Zakona obavezuje Agenciju da prikuplja i obrađuje finansijske izvještaje, arhivira podatke, upravlja bazom podataka, te osigurava zaštitu baze podataka i dokumenata koji su arhivirani.
- da član 23. stav (1) Zakona o računovodstvu i reviziji RS obavezuje APIF da podatke iz preuzetih finansijskih izvještaja iz člana 21. ovog zakona obradi na način podesan za ocjenu imovinskog, prinosnog i finansijskog položaja pravnih lica i preduzetnika koji vode dvojno knjigovodstvo.
- da je članom 23. stav (2) Zakona o računovodstvu i reviziji RS propisano da su podaci iz stava 1. ovog člana javni i dostupni svim pravnim i fizičkim licima.
- da je također članom 7. Zakona o jedinstvenom registru finansijskih izvještaja RS propisano da su podaci iz Registra javni i dostupni bez dokazivanja pravnog interesa.
- da je Upravni odbor APIF-a, u skladu s članom 15. Zakona o Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge, donio Odluku o visini naknade iz djelokruga rada Agencije i to Odluku broj: UO/XVIII-2331/11 dana 27.12.2011. godine, te da je Vlada RS na istu dala saglasnost Odlukom broj: 04/1-012-2-23/12 dana 12.01.2012. godine i koja je objavljena u "Službenom glasniku RS" broj 09/2012.
- da je navedenom Odlukom, između ostalog propisano da se za jednokratno korištenje podataka za preko 500 izvještaja, pojedinačno ugovara cijena.
- da je između privrednog subjekta TEC d.o.o. i Agencije APIF dana 19.05. 2014. godine zaključen ugovor o pružanju usluga dostavljanja podataka iz bilansa stanja i uspjeha za privredna društva, preduzetnike koji vode dvojno knjigovodstvo, banke i osiguranja, koji su predali izvještaje za 2013. godinu, a koja imaju sjedište u Republici Srpskoj, sa ugovorenom cijenom od 5,00 KM po jednom finansijskom izvještaju, plus PDV.
- da član 2. stav (2) Ugovora o poslovnoj saradnji između Podnosioca zahtjeva i Agencije APIF glasi: *"Podaci iz stava 1. ovog člana predstavljaju poslovnu tajnu i mogu se koristiti samo za potrebe korisnika usluga, u smislu da se isti ne mogu prodavati bankama koje posluju na teritoriji Republike Srpske, odnosno Bosne i Hercegovine"*.
- da je privredni subjekt APIF sa više banaka sa područja Republike Srpske, odnosno Bosne i Hercegovine zaključio ugovore o pružanju usluga (Ugovori prioloženi u spis) iz kojih je vidljivo da su naknade, odnosno cijene usluga po dostavljenom finansijskom izvještaju znatno niže od cijene koja je ponuđena Podnosiocu zahtjeva.

Član 9. stav (1) Zakona propisuje da privredni subjekt ima dominantan položaj na relevantnom tržištu roba i/ili usluga, ako se zbog svoje tržišne snage može ponašati u značajnoj mjeri nezavisno od stvarnih ili mogućih konkurenata, kupaca, potrošača ili dobavljača, također uzimajući u obzir udio tog privrednog subjekta na tržištu, udjele koje na tom tržištu imaju njegovi konkurenti, kao i pravne i druge zapreke za ulazak drugih privrednih subjekata na tržište.

Nadalje, član 9. stav (2) Zakona, propisuje da se pretpostavlja, da jedan privredni subjekt ima dominantan položaj na tržištu roba i /ili usluga, ako na relevantnom tržištu Bosne i Hercegovine ima tržišni udio veći od 40,0%.

Član 2. Odluke o definisanju kategorije dominantnog položaja dalje razrađuje pojam dominantnog položaja te određuje da privredni subjekt na relevantnom tržištu proizvoda ili usluga ima dominantan položaj, kada se zbog svoje tržišne snage može ponašati i djelovati u značajnoj mjeri nezavisno od stvarnih ili mogućih konkurenata, kupaca, potrošača ili dobavljača, i na taj način ograničava ili sprječava efikasnu konkurenciju.

U toku postupka je utvrđeno da je Odlukom Vlade Republike Srpske i Zakonom o Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge privredni subjekt APIF određen kao ovlaštena institucija da između ostalog vodi Registar finansijskih izvještaja, kao centralni izvor informacija o imovinskom, prinosnom i finansijskom položaju pravnih lica i preduzetnika, obveznika predaje finansijskih izvještaja u Registar finansijskih izvještaja, kao i da vodi i uspostavlja registar računa poslovnih subjekata u Republici Srpskoj; odnosno da se ovom djelatnošću može baviti samo privredni subjekt APIF.

Također, u toku postupka utvrđeno je da član 2. Zakona o jedinstvenom registru finansijskih izvještaja Republike Srpske propisuje da Registar uspostavlja i vodi privredni subjekt APIF, te da je članom 3. istog Zakona APIF određen da prikuplja, evidentira i obrađuje finansijske izvještaje, arhivira podatke, upravlja bazom podataka, te osigurava zaštitu baze podataka i dokumenata koji su arhivirani.

Na osnovu navedenog, a s obzirom na činjenicu da je u predmetnom slučaju kao relevantno tržište usluga utvrđeno tržište pružanja posredničkih, informatičkih i finansijskih usluga, Konkurencijsko vijeće je neosporno utvrdilo da privredni subjekt APIF ima dominantan položaj na relevantnom tržištu, što znači da ne postoji mogućnost da neki privredni subjekt, korisnik predmetnih usluga, zaključi Ugovor o poslovnoj saradnji sa nekom drugom agencijom /institucijom u vezi relevantne usluge, te slijedom toga isti ima obavezu da svim privrednim subjektima osigura identične uslove na relevantnom tržištu.

U smislu člana 10. Zakona dominantni položaj privrednog subjekta nije zabranjen, ali je zabranjena zloupotreba dominantnog položaja, što je utvrđeno i u članu 4. stav (2) Odluke o definisanju kategorija dominantnog položaja u kojem se navodi "*da je zabranjena zloupotreba dominantnog položaja na relevantnom tržištu kroz djelovanje privrednog subjekta koja ima za cilj i posljedicu isključivanje ili "zatvaranje" tržišta, odnosno ograničavanje ili narušavanje efikasne tržišne konkurencije, a u stavu (3) istog člana se navodi da zloupotreba dominantnog položaja na relevantnom tržištu, isključivo postoji u onim slučajevima u kojima je privredni subjekt preduzeo odgovarajuće djelovanje na vlastitu inicijativu*".

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da u Odluci o visini naknade iz djelokruga rada Agencije nisu propisani jasni i transparentni kriteriji, jednaki za sve privredne subjekte, jer se u članu 1. navedene Odluke između ostalog navodi da se *za jednokratno korištenje podataka za preko 500 izvještaja, pojedinačno ugovara cijena*, čime se ostavlja mogućnost APIF-u da određuje različite cijene jednom privrednom subjektu u odnosu na drugi privredni subjekt a za istu vrstu obavljenih usluga, čime se privredni subjekti dovode u neravnopravan položaj. Slijedom toga navedena odredba Odluke o visini

naknade iz djelokruga rada Agencije predstavlja kršenje Zakona u smislu člana 10. stav (2) tačka:

c) primjenu različitih uslova za istu ili sličnu vrstu poslova sa ostalim stranama, čime ih dovode u neravnopravan i nepovoljan konkurentski položaj.

Konkurencijsko vijeće nije prihvatilo tvrdnje zakonskog zastupnika privrednog subjekta APIF o postojanju dvije kategorije privrednih subjekata sa kojima je APIF sklapao ugovore o poslovnoj saradnji, i to u jednoj grupi su bile poslovne banke, a u drugoj grupi ostali privredni subjekti, s tim da su ugovori identični osim u dijelu koji se odnosi na ugovorenu cijenu, a koja je ugovarana u skladu sa Odlukom o visini naknade iz djelokruga rada Agencije na koju odluku je Vlada RS dala saglasnost.

Naime, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da navedena praksa privrednog subjekta APIF nema uporišta, odnosno nije propisana nijednim relevantnim zakonskim propisom na koji se poziva APIF, niti je propisana bilo kakvim internim aktom privrednog subjekta APIF, te da se u navedenom slučaju neosporno radi o povlaštenom tretmanu poslovnih banaka koje su za istu uslugu plaćale mnogo manju cijenu u odnosu na druge privredne subjekte uključujući i Podnosioca zahtjeva.

Privredni subjekt APIF dužan je izmjeniti odredbu člana 1. Odluke o visini naknade iz djelokruga rada Agencije, na način da utvrdi jasne i nedvosmislene kriterije, odnosno da iskaže cijene u egzaktnim brojevima koji bi bili identični za sve potencijalne korisnike usluga.

Slijedom navedenog, odlučeno je kao u tačkama 1. i 3. dispozitiva.

Anlizirajući odredbe Ugovora koji je privredni subjekt APIF zaključio sa privrednim subjektom TEC d.o.o. Konkurencijsko vijeće je neosporno zaključilo da član 2. stav (2) navedenog Ugovora o poslovnoj saradnji koji glasi: *"Podaci iz stava 1. ovog člana predstavljaju poslovnu tajnu i mogu se koristiti samo za potrebe korisnika usluga, u smislu da se isti ne mogu prodavati bankama koje posluju na teritoriji Republike Srpske, odnosno Bosne i Hercegovine"* predstavlja kršenje Zakona iz člana 10. stav (2) tačka:

d) zaključivanje sporazuma kojima se uslovljava da druga strana prihvati dodatne obaveze koje po svojoj prirodi ili prema trgovačkom običaju nemaju veze sa predmetom takvog sporazuma.

Budući da, privredni subjekt APIF ima dominantan položaj na relevantnom tržištu, te slijedom toga kao ovlaštena institucija ima posebnu odgovornost, ne može propisivati, odnosno uslovljavati ostale privredne subjekte sa kojima zaključuje sporazum o poslovnoj saradnji da prihvate dodatne uslove koji po svojoj prirodi ili prema trgovačkom običaju nemaju veze sa predmetom takvog sporazuma.

Konkurencijsko vijeće smatra neosnovanim tvrdnje privrednog subjekta APIF da je ova odredba ugovora u duhu namjere zakonodavca da se uvede red u tržište finansijskih usluga, jer kupovinom cijele baze izvještaja bilo koje privredno društvo bi moglo dalje vršiti prodaju tih izvještaja po minimalnoj cijeni čime bi s APIF doveo u situaciju da ne ostvaruje planirani prihod po ovom osnovu, a samim tim bi bila ugrožena i mogućnost finansiranja, obrade i objave finansijskih izvještaja.

Naime, na navedeni način privredni subjekt APIF je zloupotrebio dominantni položaj koji ima na tržištu pružanja posredničkih, informatičkih i finansijskih usluga na području Republike Srpske, jer je takvo postupanje imalo za cilj i posljedicu isključivanje ili "zatvaranje" dijela tržišta za Podnosioca zahtjeva, odnosno ograničavanje i narušavanje efikasne tržišne konkurencije, čime se Podnosioca zahtjeva, ali i ostale privredne subjekte, dovelo u nepovoljan konkurentski položaj u smislu člana 10. Zakona.

Iz naprijed navedenih razloga, privredni subjekt APIF je dužan zaključiti Ugovor o poslovnoj saradnji s privrednim subjektom TEC d.o.o. pod jednakim uslovima, u vremenskom roku od 30 dana od dana prijema ovog Rješenja, a također i sa svim ostalim klijentima, potencijalnim učesnicima na relevantnom tržištu, u razumnom roku.

Slijedom navedenog, odlučeno je kao u tačkama 2.i 4. dispozitiva.

Zabranjuje se Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge, APIF Banja Luka, Vuka Karadžića 5, Banja Luka, svako buduće postupanje iz tačaka 1. i 2., dispozitiva ovog Rješenja, kao i svako drugo postupanje na relevantnom tržištu kojim se privredni subjekti ili fizička lica, dovode u nepovoljan položaj na relevantnom tržištu, u smislu člana 11. stav (1) tačka b) Zakona.

Slijedom navedenog, odlučeno je kao u tački 5. dispozitiva

8. Novčana kazna

U smislu člana 48. stav (1) tačka b) Zakona, novčanom kaznom u iznosu najviše do 10% (deset) vrijednosti ukupnog godišnjeg prihoda privrednog subjekta, iz godine koja je predhodila godini u kojoj je nastupila povreda zakona, kaznit će se privredni subjekt, ako zloupotrebi dominantni položaj na način propisan odredbama člana 10. Zakona.

Polazeći od nesporno utvrđene činjenice da je APIF prekršio odredbe člana 10. stav (1) tačka c) i d) Zakona, Konkurencijsko vijeće je u smislu člana 48. stav (1) tačka b) Zakona, izreklo APIF-u novčanu kaznu u iznosu od 21.000,00 KM (dvadesetjednahiljada KM) što predstavlja (..)* [1] % od ukupno ostvarenog prihoda APIF-a za 2013. godinu, a koji je iznosio (..)* KM.

Konkurencijsko vijeće je prilikom izricanja visine novčane kazne uzelo u obzir namjeru te dužinu trajanja povrede Zakona, kao i posljedice koje ista imala na tržišnu konkurenciju, u smislu člana 52. Zakona.

S obzirom na visinu izrečene novčane kazne, Konkurencijsko vijeće nije imalo prvenstveno za cilj kažnjavanje zbog kršenja Zakona, već da upozori APIF na obavezu poštovanja pravila tržišne konkurencije utvrđenih odredbama Zakona.

U slučaju da se izrečena novčana kazna ne uplati u utvrđenom roku ista će se naplatiti prisilnim putem, u smislu člana 47. Zakona, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka, prema važećim propisima Bosne i Hercegovine.

Slijedom navedenog, odlučeno je kao u tački 6. dispozitiva.

9. Troškovi postupka

Podnosilac zahtjeva je podnio dana 07.01.2016. godine, zahtjev za naknadu troškova postupka (podnesak broj: 02-26-2-004-50-II/15) koji se sastoji od slijedećih troškova: 1) Troškovi angažovanja pravnog savjetnika g. Vojislava Puškarevića po osnovu ugovora o djelu br. 08/15 od 01.03.2015. g. u iznosu 700,00 KM, br. 16/15 od 01.05.2015. g. u iznosu 700,00 KM i br. 41/15 od 01.10.2015. g. u iznosu 700,00 KM, 2) administrativna taksa na zahtjev - 1000,00 KM.

Odredbom člana 105. stav (1) Zakona o upravnom postupku je propisano da u pravilu svaka stranka snosi svoje troškove postupka (koji uključuju i troškove za pravno zastupanje), a odredbom člana 105. stav (2) istog Zakona je propisano da kada u postupku učestvuju dvije ili više stranaka sa suprotnim interesima, stranka koja je izazvala postupak, a na čiju je štetu postupak okončan, dužna je protivnoj stranci nadoknaditi opravdane troškove koji su nastali u postupku.

[1] (..)* Podaci predstavljaju poslovnu tajnu

Konkurencijsko vijeće je prilikom izračunavanja ukupnih troškova postupka, uzelo u obzir odredbe Zakona o upravnom postupku, Zakona o advokaturi ("Službene novine Federacije BiH", br. 40/02, 29/03, 18/05 i 68/05) i Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata ("Službene novine Federacije BiH", br. 22/04 i 24/04) (u daljem tekstu: Tarifa).

Konkurencijsko vijeće je djelomično prihvatilo zahtjev privrednog subjekta TEC d.o.o. Sarajevo za nadoknadu troškova:

- novčani iznos od 1000,00 KM administrativne takse za Zahtjev za pokretanje postupka pred Konkurencijskim vijećem (u skladu sa članom 2. Tarifni broj 106. stav (1) tačka e) Odluke o visini administrativnih taksi u vezi sa procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem; Zahtjev za pokretanje postupka- utvrđivanje zloupotrebe dominantnog položaja.
- novčani iznos od 240,00 KM, za sastavljanje Zahtjeva za pokretanje postupka pred Konkurencijskim vijećem.
- novčani iznos od 240,00 KM, za dopunu Zahtjeva za pokretanje postupka pred Konkurencijskim vijećem.
- novčani iznos od 300,00 KM, za angažovanje pravog savjetnika.

Budući da se radi o nužnim i opravdanim troškovima, u smislu člana 105. Zakona o upravnom postupku, privredni subjekt APIF je stranka na čiju štetu je postupak okončan te je dužna privrednom subjektu TEC d.o.o., nadoknaditi troškove postupka u iznosu od 780,00 KM, što sa porezom na dodanu vrijednost iznosi 912,60 KM. Također, su priznati i troškovi plaćene administrativne takse u iznosu od 1.000,00 KM, te priznati troškovi iznose ukupno 1.912,60 KM.

Slijedom navedenog, odlučeno je kao u tački 7. dispozitiva.

Konkurencijsko vijeće je odbilo zahtjev zakonskog punomoćnika privrednog subjekta APIF za nadoknadu troškova postupka, budući da je navedeni postupak privredni subjekt APIF izazvao svojim postupanjem i djelovanjem i da je završen na njegovu štetu, te nema pravo na nadoknadu troškova postupka, u smislu Zakona o upravnom postupku.

Slijedom navedenog, odlučeno je kao u tački 8. dispozitiva.

10. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovog Rješenja nije dozvoljena žalba.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema, odnosno objavljivanja ovoga Rješenja.

Broj 02-26-2-004-54-II/15
27. januara 2016. godine
Sarajevo

Predsjednica
Mr. **Arijana Regoda-Dražić**, s. r.

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine je na temelju članka 25. stavak (1) točka e), članka 41. stavak (1) točka c), članka 42. stavak (1) točka c), članka 48. stavak (1) točka b), a u svezi sa člankom 10. stavak (2) točka c) i d) i članka 11. Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09) i čl. 105. i 108. Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 i 41/13), u postupku pokrenutom na temelju Zahtjeva za pokretanje postupka gospodarskog subjekta Agencija TEC d.o.o. Sarajevo, društvo za finansijsko-poslovni konsalting i usluge, Hadži Idrizova 5, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, protiv Agencije za posredničke, informatičke i finansijske usluge, APIF Banja Luka, Vuka Karadžića 5, Banja Luka, Bosna i Hercegovina, radi utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja, na 117. (stosedamnaestoj) sjednici održanoj dana 27.01.2016. godine, donijelo

RJEŠENJE[1]

1. Utvrđuje se da je Agencija za posredničke, informatičke i finansijske usluge, APIF Banja Luka, Vuka Karadžića 5, Banja Luka, odredbom članka 1. Odluke o visini naknade iz djelokruga rada Agencije, u dijelu kojim se propisuje naknada za davanje prijepisa financijskih izvješća, štampanih ili u elektronskoj formi, kojom je utvrđeno da se za jednokratno korištenje podataka za preko 500 izvješća, pojedinačno ugovara cijena, zlouporabila vladajući položaj na tržištu pružanja posredničkih, informatičkih i financijskih usluga na području Republike Srpske, primjenom različitih uvjeta za istu ili sličnu vrstu poslova, iz članka 10. stavak (2) točka c) Zakona o konkurenciji.
2. Utvrđuje se da je Agencija za posredničke, informatičke i finansijske usluge, APIF Banja Luka, Vuka Karadžića 5, Banja Luka, odredbom članka 2. stavak (2) Ugovora o pružanju usluga zaključenog dana 19.05.2014. godine, sa gospodarskim subjektom TEC d.o.o. Sarajevo, društvo za finansijsko-poslovni konsalting i usluge, Hadži Idrizova 5, Sarajevo, zlouporabila vladajući položaj na tržištu pružanja posredničkih, informatičkih i finansijskih usluga na području Republike Srpske, zaključivanjem ugovora kojima se uvjetuje da druga strana prihvati dodatne obveze koje po svojoj prirodi ili prema trgovačkom običaju nemaju sveze sa predmetom takvog ugovora iz članka 10. stavak (2) točka d) Zakona o konkurenciji.
3. Nalaže se Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge, APIF Banja Luka, Vuka Karadžića 5, Banja Luka, da uskladi odredbu članka 1. Odluke o visini naknade iz djelokruga rada Agencije, donesenu i usvojenu od strane Upravnog odbora Agencije dana 27.12.2011. godine, na način da utvrdi jasne i nedvosmislene kriterije koji bi bili identični za sve potencijalne korisnike usluga, u vremenskom roku od 30 dana od dana primitka ovog Rješenja i dostavi na uvid dokaze o izvršenju.
4. Nalaže se Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge, APIF Banja Luka, Vuka Karadžića 5, Banja Luka, da zaključi Ugovor o poslovnoj suradnji sa gospodarskim subjektom TEC d.o.o. Sarajevo pod uvjetima jednakim za sve gospodarske subjekte na mjerodavnom tržištu, u vremenskom roku od 30 dana od dana primitka ovog Rješenja i dostavi na uvid dokaze o izvršenju.
5. Zabranjuje se Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge, APIF Banja Luka, Vuka Karadžića 5, Banja Luka, svako buduće postupanje iz točaka 1. i 2. izreke ovoga Rješenja, kao i svako drugo postupanje na mjerodavnom tržištu koje bi gospodarske subjekte ili fizičke osobe, dovelo u nepovoljan položaj na mjerodavnom tržištu u smislu članka 11. stavak (1) točka b) Zakona o konkurenciji.
6. Izriče se novčana kazna Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge, APIF Banja Luka, Vuka Karadžića 5, Banja Luka, u iznosu od 21.000,00 KM (dvadesetjednatisuća KM) u smislu članka 48. stavak (1) točka b) Zakona o konkurenciji, koju je dužan platiti u roku od 8 (osam) dana od dana primitka ovog Rješenja i dostavi na uvid dokaze o izvršenju.
   U slučaju da se izrečena novčana kazna ne uplati u navedenom roku, ista će se naplatiti prisilnim putem, u smislu odredbi članka 47. Zakona o konkurenciji, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka, prema važećim propisima Bosne i Hercegovine.
7. Nalaže se Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge, APIF Banja Luka, Vuka Karadžića 5,

[1] Rješenje objavljeno u "Službenom glasniku BiH", broj 19/16

Banja Luka, da isplati novčani iznos od 1.912,60 KM (tisućudevestodvanaest i 60/100 KM), gospodarskom subjektu TEC d.o.o. Sarajevo, na ime troškova postupka u roku od 8 dana od dana primitka ovoga Rješenja.

8. Odbija se zahtjev Agencije za posredničke, informatičke i finansijske usluge, APIF Banja Luka, Vuka Karadžića 5, Banja Luka, za nadoknadu troškova, kao neutemeljen.
9. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Konkurencijsko vijeće) je dana 26.01.2015. godine, pod brojem: 02-26-2-004-II/15 zaprimilo Zahtjev za pokretanje postupka (u daljnjem tekstu: Zahtjev) u smislu članka 28. Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), (u daljnjem tekstu: Zakon), podnesen od strane gospodarskog subjekta Agencija TEC d.o.o. Sarajevo, društvo za finansijsko-poslovni konsalting i usluge, Hadži Idrizova 5, Sarajevo, Bosna i Hercegovina (u daljnjem tekstu: Podnositelj zahtjeva ili TEC), protiv Agencije za posredničke, informatičke i finansijske usluge, APIF Banja Luka, Vuka Karadžića 5, Banja Luka, Bosna i Hercegovina (u daljnjem tekstu: APIF) zbog sprečavanja, ograničavanja i narušavanja tržišne konkurencije u smislu članka 10. stavak (2) točka c) i d) Zakona.

Uvidom u podneseni Zahtjev Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da isti nije kompletan u smislu članka 28. Zakona, te je Podnositelju zahtjeva dana 10.06.2015. godine pod brojem: 02-26-2-004-1-II/15 upućen zahtjev za dopunu istog.

Podnositelj zahtjeva je dopunio Zahtjev dana 19.06.2015. godine dopisom broj: 02-26-2-004-2-II/15, nakon čega je Konkurencijsko vijeće utvrdilo da je isti kompletan i uredan u smislu članka 28. stavak (1) Zakona.

Kompletiranjem predmetnog Zahtjeva, Konkurencijsko vijeće je na temelju članka 28. stavak (3) Zakona, dana 28.07.2015. godine izdalo Potvrdu o primitku kompletnog i urednog Zahtjeva, broj: 02-26-2-004-4-II/15.

1. Stranke u postupku

Stranke u postupku su Agencija TEC d.o.o. Sarajevo, društvo za finansijsko-poslovni konsalting i usluge, Hadži Idrizova 5, Sarajevo, Bosna i Hercegovina i Agencija za posredničke, informatičke i finansijske usluge, APIF Banja Luka, Vuka Karadžića 5, Banja Luka, Bosna i Hercegovina.

1.1 Gospodarski subjekt TEC

Gospodarski subjekt TEC d.o.o. Sarajevo je Društvo za finansijsko-poslovni konsalting i usluge registriran kod Osnovnog suda u Sarajevu pod brojem 65-01-1597-09, i u vlasništvu je fizičkih osoba (..)* [1] sa 37,5%, (..)* sa 25% i (..)* sa 37,5% udjela u temeljnom kapitalu.

1.2 Gospodarski subjekt APIF

Gospodarski subjekt APIF je Agencija za posredničke, informatičke i finansijske usluge registrirana kod Okružnog privrednog suda u Banja Luci pod matičnim brojem subjekta 1-11925-00, sa 100% vlasničkih udjela Republike Srpske.

Zakonom o Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge (Službeni glasnik RS, br. 96/05, 74/10 i 68/13) propisana je djelatnost Agencije APIF.

2. Pravni okvir predmetnog postupka

Konkurencijsko vijeće je u postupku primijenilo odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta ("Službeni glasnik BiH", br. 18/06 i 34/10) Odluke o definiranju kategorija vladajućeg položaja ("Službeni glasnik BiH", br. 18/06 i 34/10) i Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 i 41/13).

Konkurencijsko vijeće je također uzelo u obzir i odredbe Zakona o Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge ("Službeni glasnik RS", br. 96/05, 74/10 i 68/13), odredbe Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske ("Službeni glasnik RS", br. 36/09 i 52/11), odredbe Zakona o jedinstvenom registru financijskih izvješća Republike Srpske ("Službeni glasnik RS", br. 74/10), odredbe Pravilnika o uvjetima i načinu ovlaštenog pristupanja i korišćenju izvješća i dokumenata iz registra financijskih izvješća ("Službeni glasnik RS", br. 32/11).

3. Postupak po zahtjevu za pokretanje postupka

Podnositelj zahtjeva kao razloge za podnošenje Zahtjeva navodi:

- da je Zakonom o Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge ("Službeni glasnik RS", br. 36/09, 52/11), propisano da je APIF obvezan da podatke iz preuzetih finansijskih izvješća obradi na način podesan za ocjenu imovinskog, prinosnog i financijskog položaja pravnih osoba i preduzetnika, a stavkom 2. istog članka propisano je da su podatci iz stavka 1. javni i dostupni svim pravnim i fizičkim osobama.
- da ne postoji definirana cijena za pristup registru financijskih izvješća, te da je APIF tijekom 2014. godine bankama prodavao podatke po cijeni od 2,00 KM po komadu za bazu firmi pojedinačno, odnosno po 1,80 KM po tvrtki za cijelu bazu (što uključuje udruge i proračunske korisnike), dok su istovremeno isti podatci Podnositelju zahtjeva ponuđeni po cijeni od 5,00 KM plus PDV.
- da je APIF navedenu ponudu prema Podnositelju zahtjeva sačinio tek u svibnju 2014. godine nakon što je izvršio prodaju podataka iz baze po završnim računima za 2013. godinu bankama i društvima za osiguranje tijekom veljače, ožujka i travnja 2014. godine, i to tek nakon što je Podnositelj zahtjeva zaprijetio podnošenjem tužbe protiv odgovornih osoba u APIF-u, te su na taj način Podnositelj zahtjeva i ostali gospodarski subjekti (izuzev banaka i društava iz oblasti osiguranja sa kojima APIF ima potpisane specijalne Ugovore) dovedeni u neravnopravan položaj ne samo u pogledu cijene nego i vremenskog razdoblja kada je prodaja odnosno predaja podataka omogućena.
- da su u svibnju 2014. godine Podnositelj zahtjeva i APIF zaključili ugovor o pružanju usluga na temelju kojeg je Podnositelj zahtjeva uplatio APIF-u (..)* [2] KM i dobio podatke od APIF-a po završnim računima za 2013. godinu gospodarskih subjekata iz Republike Srpske. Navedeni ugovor je izrađen od strane APIF-a i ima odredbu, i to članak 2. stavak 2. koja glasi: "Podatci iz stavka 1. ovog članka predstavljaju poslovnu tajnu i mogu se koristiti samo za potrebe korisnika usluga, u smislu da se isti ne mogu prodavati bankama koje posluju na teritoriju Republike Srpske, odnosno Bosne i Hercegovine".
- da Podnositelj smatra da je ova klauzula diskriminatorska prema Podnositelju zahtjeva, odnosno da ga limitira da stupa u poslovne odnose sa svim gospodarskim subjektima u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini, te da APIF sebi zadržava pravo

[1] (..)* Podaci predstavljaju poslovnu tajnu

[2] (..)* Podaci predstavljaju poslovnu tajnu

da sa podatcima, kojima trebaju da imaju pristup, pod jednakim uvjetima svi gospodarski subjekti, raspolaže na način da je samom sebi obezbijedio ekskluzivno pravo poslovanja sa bankama, odnosno onemogućio drugim gospodarskim subjektima da posluju sa bankama u ovoj sferi.

- da Podnositelj zahtjeva ističe da i pored potpisanog ugovora, kao i pismenih upita i urgencija u više navrata, APIF nije dostavio podatke o šestomjesečnim financijskim izvješćima za 2014. godinu, odnosno nije Podnositelju dostavio podatke o broju gospodarskih subjekata koji su APIF-u dostavili ova izvješća.
- da je Zakonom o jedinstvenom računu poslovnih subjekata ("Službeni glasnik RS" 52/12) propisano da APIF vodi registar računa poslovnih subjekata RS, a člankom 10. istog Zakona je propisano da je Agencija dužna da na zahtjev korisnika dostavi podatke iz ovog registra, ali da od strane APIF-a nisu jasno propisani i javno objavljeni uvjeti za dostavu, odnosno preuzimanje ovih podataka (cjenovnik, način preuzimanja, rokovi i drugi uvjeti) što također dovodi gospodarske subjekte, uključujući i Podnositelja zahtjeva u neravnopravan položaj na jedinstvenom tržištu u Bosni i Hercegovini, u odnosu na gospodarske subjekte kojima je pristup ovoj bazi eventualno omogućen pod povoljnijim uvjetima.

Na temelju navedenog Podnositelj zahtjeva traži od Konkurencijskog vijeća da donese rješenje kojim se utvrđuje da APIF zlouporabljuje vladajući položaj na mjerodavnom tržištu Republike Srpske, odnosno Bosne i Hercegovine jer je primjenio različite uvjete za istu ili sličnu vrstu poslova iz članka 10. stavak 2. točka c) Zakona o konkurenciji u pogledu cijena i rokova, kao i zaključio ugovor kojim se uvjetuje druga strana da prihvati dodatne obveze koje po svojoj prirodi ili trgovačkom običaju nemaju sveze sa predmetom takvog ugovora iz članka 10. stavak 2. točka d) Zakona.

Analizirajući Zahtjev i dokumentaciju koju je Podnositelj zahtjeva dostavio uz isti, Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da nije moguće bez provedenog postupka utvrditi postojanje povreda Zakona na koje Podnositelj zahtjeva ukazuje, te je na 107. sjednici održanoj dana 29.07.2015. godine, sukladno članku 32. stavak (2) Zakona, donijelo Zaključak o pokretanju postupka broj: 02-26-2-004-6-II/15 (u daljnjem tekstu: Zaključak).

Sukladno članku 33. Zakona, Konkurencijsko vijeće je Zahtjev i Zaključak dostavilo na odgovor gospodarskom subjektu APIF, dana 29.07.2015. godine aktom brojem: 02-26-2-004-7-II/15.

Gospodarski subjekt APIF je dostavio odgovor na Zahtjev i Zaključak Konkurencijskom vijeću, dana 12.08.2015. godine podneskom broj: 02-26-2-004-12-II/15, kojim u potpunosti osporava Zahtjev, te u bitnom navodi slijedeće:

- da je Agencija za posredničke, informatičke i finansijske usluge APIF osnovana Odlukom Vlade RS br. 02/1-020-1292/00 od 28.12.2000. godine i Zakonom o Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge ("Službeni glasnik RS", br. 96/05, 74/10 i 68/13). Sukladno sa navedenim Zakonom definirani su poslovi i djelatnosti koje obavlja APIF, a između ostalog i poslovi uspostavljanja i vođenja Registra financijskih izvješća RS, koji poslovi su utvrđeni Zakonom o jedinstvenom registru financijskih izvješća ("Službeni glasnik RS", br. 74/10).
- da Registar predstavlja centralni izvor informacija o imovinskom, prinosnom i financijskom položaju pravnih osoba i poduzetnika, obveznika predaje financijskih izvješća u Registar.
- da APIF prikuplja, evidentira i obrađuje financijska izvještća, arhivira podatke, upravlja bazom podataka, te osigurava zaštitu baze podataka i dokumenata koji su arhivirani.
- da su podatci iz Registra javni i dostupni bez dokazivanja pravnog interesa uz definiranu i utvrđenu novčanu naknadu.
- da sukladno članku 9. stavak 2. Zakona o jedinstvenom registru financijskih izvješća Upravni odbor APIF-a donosi Pravilnik kojim propisuje uvjete i način za ovlašteno pristupanje i korištenje izvješća i dokumenata iz Registra, te da je sukladno članku 10. stavak 2. i stavak 3. ovog zakona propisano da se za obavljanje poslova propisanim člankom 10. stavak 1. ovog Zakona naplaćuje novčana naknada, koja predstavlja prihod APIF-a, a Odluku o visini naknade iz djelokruga rada APIF-a donosi Upravni odbor uz saglasnost Vlade RS.
- da je Upravni odbor APIF-a donio Odluku o visini naknade iz djelokruga rada Agencije APIF i to Odluku broj: UO/XVIII-2331/11 dana 27.12.2011. godine, te da je Vlada RS na istu dala suglasnost Odlukom broj: 04/1-012-2-23/12 dana 12.01.2012. godine i koja je objavljena u "Službenom glasniku RS" broj 9/2012.
- da je člankom 1. Odluke o visini naknade iz djelokruga rada Agrencije APIF određeno da se između ostalog naknada, odnosno cijena za korištenje podataka za preko 500 izvješća pojedinačno ugovara.
- da je sa gospodarskim subjektom TEC d.o.o. dana 19.05.2014. godine zaključen ugovor o pružanju usluga dostavljanja podataka iz bilance stanja i uspjeha za gospodarska društva, poduzetnike koji vode dvojno knjigovodstvo, banke i osiguranja, koja su predali izvješća za 2013. godinu, a koja imaju sjedište u Republici Srpskoj.
- da je člankom 3. Ugovora ugovoreno, da je cijena usluga iz članka 1. Ugovora 5,00 KM po jednom financijskom izvješću, što je cijena koja je ugovarana sa svim gospodarskim subjektima za korištenje usluga dostavljanja podataka iz bilance stanja i uspjeha za gospodarska društva, poduzetnike koji vode dvojno knjigovodstvo, banke i osiguranja, koja su predali izvješća za 2013. godinu, a koja imaju sjedište u Republici Srpskoj.
- da je sa bankama ugovarana drugačija cijena iz razloga što nisu zahtijevali kompletna finansijska izvješća, već dio tih izvješća, iz kojeg razloga su ugovarane drugačije cijene, ali isključivo iz tog razloga.
- da je APIF ustupao podatke o financijskim izvješćima ili dijela tih podataka sukladno sa dinamikom obrade tih podataka, pa kako svi podatci i izvješća nisu kompletni početkom 2014. godine, a za financijsku 2013. godinu ta financijska izvješća nisu se ni mogli dostavljati u siječnju ili veljači 2014. godine. Svi podatci su bili u isto vrijeme dostupni svim gospodarskim subjektima na području Bosne i Hercegovine a prema unaprijed utvrđenim uvjetima.
- da su gospodarskom subjektu TEC d.o.o. podatci odnosno financijska izvješća ustupljena odmah nakon što su se stekli uvjeti, odnosno odmah nakon zaključenja ugovora i uplate naknade, a kako je to propisano važećim Pravilnikom o uvjetima i načinu

ovlaštenog pristupanja i korištenja izvješća i dokumenata iz Registra financijskih izvješća.

- da je dio gospodarskih subjekata podatke dobio i ranije a iz razloga što su neki gospodarski subjekti tražili dio informacije ili izvješća, a i zato što su neki ranije zaključili ugovor i uplatili naknadu, a nikako se nije radilo o odbijanju ili odugovlačenju sa ustupanjem podataka iz javnog Registra.
- da su neutemeljeni navodi koji su vezani za prigovor na odredbu članka 2. stavak 2. Ugovora o poslovnoj suradnji, odnosno na odredbu kojom se ustupljeni podatci smatraju poslovnom tajnom i zabranom da se isti daljnje prodaju bankama i drugim institucijama. Ova odredba Ugovora je svakako u duhu namjere zakonodavca da se uvede red u tržište financijskih usluga, jer kupovinom cijele baze izvješća bilo koje gospodarsko društvo bi moglo daljnje vršiti prodaju tih izvješća po minimalnoj cijeni čime bi se APIF doveo u situaciju da ne ostvaruje planirani prihod po ovom temelju a samim tim bi bila ugrožena i mogućnost financiranja, obrade i objave financijskih izvješća, pa je stoga uvedeno ograničenje na korištenje, odnosno daljnju prodaju podataka ustupljenih od APIF-a, a kako bi se spriječile zlouporabe na tržištu.
- da to ne znači da gospodarski subjekti ne mogu poslovati sa bankama i drugim subjektima, ali im je zabranjeno da prodaju cjelovita neobrađena financijska izvješća APIF-a, upravo kako bi se zaštitila temeljna djelatnost APIF-a, jer bi naravno u tom slučaju i cijene ustupljenih podataka bile znatno drugačije.
- da nisu jasni navodi Podnositelja zahtjeva koje su to dodatne obveze nametnute gospodarskom subjektu TEC d.o.o., a koje obveze nisu nametnute i drugim subjektima, jer su ugovori zaključivani pod istim uvjetima sa svim članovima pojedinih grupa kupaca, a posebno što nametanje takvih obveza nije suprotno predmetu sporazuma.
- da nisu utemeljeni navodi Podnositelja zahtjeva da APIF obrađuje i financijske podatke za Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine, odnosno za subjekte koji su registrirani i posluju na teritoriju Brčko Distrikta, jer to niti je obveza APIF-a po zakonu niti APIF obrađuje financijska izvješća subjekata sa područja Brčko Distrikta, pa samim tim i ne vodi bazu financijskih izvješća za Brčko Distrikt.
- da je APIF učinio transparentnim sve informacije o uvjetima, cijenama i načinu preuzimanja podataka iz javnog Registra, te da je svaki gospodarski subjekt transparentno obavješten o načinu, uvjetima i po kojoj cijeni može pristupiti pojedinim podatcima iz javnog registra koji vodi APIF.
- da APIF sukladno sa Zakonom o jedinstvenom registru računa poslovnih subjekata (Službeni glasnik RS, br. 52/12) vodi registar računa poslovnih subjekata u RS, odnosno sukladno sa Zakonom o jedinstvenom registru financijskih izvješća, postupak dostave podataka je isti kao kod dostavljanja podataka iz registra financijskih izvješća, cijena za usluge dostave podataka definirana je Odlukom o visini naknada za korištenje podataka iz jedinstvenog registra računa poslovnih subjekata broj: UO/XXI/01-2296/12 od 22.11.2012. godine, a način dostavljanja i korištenja podataka iz registra računa poslovnih subjekata reguliran je Naputkom o sadržaju i načinu dostavljanja podataka za vođenje jedinstvenog registra računa poslovnih subjekata, kao i načinu njihovog korištenja, koji je donio Upravni odbor APIF-a broj: 01-1516/12 dana 18.07.2012. godine, shodno odredbama članka 6. i članka 11. gore navedenog Zakona.
- da zainteresirana stranka dostavi zahtjev za dobijanje potrebnih podataka iz Registra i na temelju istog APIF joj dostavlja ponudu sa jasno definiranim uvjetima i cijenama usluga za dobijanje traženih podataka.
- da gospodarski subjekt TEC nije u konkurenciji sa bankama jer obavlja potpuno različite djelatnosti, odnosno TEC obavlja ostale financijske usluge među kojima je dominantna obrada podataka i analiza izvješća, dok banke obavljaju isključivo bankarsku djelatnost, koja podrazumjeva prijem depozita, davanje kredita i obavljanje platnih transakcija, zbog čega ne može biti povrede vladajućeg položaja na tržištu jer nema konkurentskog djelovanja između društva TEC kao Podnositelja zahtjeva i drugog subjekta koji je navodno stavljen u povoljniji položaj, odnosno banaka.
- da nije jasno koje su to odredbe Ugovora kojima su nametnute dodatne obveze, a koje su suprotne samoj prirodi sporazuma, odnosno nisu u svezi sa predmetom sporazuma. Ukoliko Podnositelj misli na odredbu u Ugovoru da nije dozvoljeno da se daljnje prodaju izvješća, ova obveza je nametnuta za sve subjekte na jednak način a kako bi APIF zaštitio prodaju svoje usluge jer su i cijene formirane pod pretpostavkom da će se financijska izvješća i podatci iz istih kupovati isključivo od APIF-a, jer bi u suprotnom za financiranje ovih usluga trebala značajnija sredstva pa samim tim bi i naknada bila znatno veća, odnosno ukoliko bi bilo dozvoljeno preprodavati financijska izvješća bio bi upitan opstanak subjekta kao što je APIF, koji pruža uslugu od društvenog značaja ali se financira iz vlastitih prihoda.

Na temelju navedenog gospodarski subjekt APIF smatra da nije zlouporabio vladajući položaj na mjerodavnom tržištu, te predlaže Konkurencijskom vijeću odbijanje Zahtjeva.

Konkurencisko vijeće je ocijenilo da prema stanju spisa nije u mogućnosti utvrditi pravo stanje stvari niti izvršiti sve potrebne analize u zakonom predviđenom roku za donošenje konačnog rješenja. Sukladno sa iznesenim, Konkurencijsko vijeće je donijelo Zaključak o produljenju roka za donošenje konačnog rješenja za dodatna 3 (tri) mjeseca u smislu članka 41. stavak (2) Zakona broj: 02-26-2-004-37-II/15 dana 24.11.2015. godine.

4. Usmena rasprava

U daljnjem tijeku postupka, obzirom da se radi o predmetu sa strankama sa suprotnim interesima, Konkurencijsko vijeće je održalo usmenu raspravu, sukladno članku 39. Zakona. Usmena rasprava je održana dana 14.10.2015. godine u prostorijama Konkurencijskog vijeća uz prisustvo Jasmina Baralije, direktora gospodarskog subjekta TEC d.o.o. i Vojislava Puškarevića punomoćnika, te odvjetnika Sanela Nezirića punomoćnika gospodarskog subjekta APIF.

Podnositelj zahtjeva izjasnio se da ostaje kod navoda iz Zahtjeva, te je pored toga u raspravi u bitnom izjavio slijedeće:

- da izjavu koju želi dati na ovoj usmenoj raspravi dostavlja u pisanom obliku i da ona predstavlja sastavni dio Zapisnika, te da traži od Konkurencijskog vijeća da se usmena rasprava odgodi dok APIF ne dostavi ugovore potpisane sa trećim osobama i druge

zahtijevane dokumente, kao i da se na slijedećoj usmenoj raspravi sasluša zakonski zastupnik APIF-a.

- da je Podnositelj zahtjeva, nakon sugestije voditelja postupka da nema potrebe da se usmena rasprava odgodi te da se može u slučaju potrebe održati više usmenih rasprava, nastavio sa izlaganjem te posebno istakao da je u prošloj 2014. godini tražio od APIF-a sklapanje ugovora pod istim uvjetima kao što APIF ima sklopljene ugovore sa bankama, te da je dobio odgovor da sa bankama postoje specifični ugovori i drugi oblici gospodarske suradnje, kao i da je sa bankama ugovarana drugačija cijena jer banke nisu zahtijevale kompletna financijska izvješća.
- da se skreće pažnja da odgovor APIF-a nije sukladan sa predočenim cjenovnikom koji je priložen kao dokaz, te sama ta činjenica ukazuje na proizvoljan pristup što je u cjelosti suprotno sa načelom i do sada ustaljenom praksom u dva dosadašnja slučaja da su svi podatci dostupni svima pod jednakim uvjetima, ovdje misleći na ranije odluke Konkurencijskog vijeća prema kojima sve stranke treba da budu ravnopravne te da se sve usluge naplaćuju shodno cjenovniku za sve jednako.
- da pored toga APIF uopće nije ponudio Agenciji TEC ove uvjete u isto vrijeme kada i bankama. Na naš pismeni zahtjev da želimo da dobijemo isti tretman kao i druge pravne osobe (banke), APIF je napismeno odgovorio da nam ne može dati takav pristup (uvjete) jer se radi o specijalnim ugovorima. Napominjemo da AFIP d.o.o. Sarajevo na svojoj Web stranici sve zainteresirane strane obavještava o dostupnosti financijskih izvješća i uvjetima za preuzimanje koji su jednaki za sve pravne osobe.
- da cjenovnik APIF-a, odnosno Odluka o visini naknade iz djelokruga Agencije nigdje nije objavljena, odnosno publicirana na način da je dostupna javnosti.
- da u navedenoj Odluci stoji da "za sve pojedinačne zahtjeve jednog korisnika u tijeku godine, a koji u ukupnom zbiru prelaze 10 financijskih izvješća, zaključuje se poseban ugovor". Međutim postavlja se pitanje zašto se Agenciji TEC rezolutno i bez mogućnosti pregovaranja nude podatci o jednom korisniku od 5,00 KM po izvješću + PDV, dok se nekim korisnicima nude po daleko nižim cijenama. Čak i kada je Odlukom o visini naknade propisano da se za dobijanje više od 10 izvješća zaključuje poseban ugovor, ovo ne znači da taj iznos treba da bude proizvoljan, već bi trebao da ovisi od unaprijed poznatih kriterija.
- da je klauzula o zabrani rada sa bankama u odgovoru APIF-a objašnjena vrlo "relaksirano". Poznato je da Agencija TEC daljnje obrađuje podatke APIF-a i nema razloga da samu bazu preprodaje bilo kome, jer su podatci sami po sebi neupotrebljivi dok ne budu dovedeni u funkciju koja krajnjem korisniku omogućava korištenje podataka, pogotovu bankama, koje su ih prethodno preuzele od APIF-a i to po izuzetno povoljnoj cijeni. U odgovoru se navodi "bankama i drugim institucijama" ali riječ "drugim institucijama" se ne nalaze u ugovoru.
- članak 2. Ugovora između APIF-a i TEC-a od 19.05.2014. glasi:

Usluge iz članka 1. ovog Ugovora izvršit će se na način kojim se obezbjeđuje točnost i upotrebljivost podataka, a Davatelj usluga jamči za točnost istih.

Podatci iz st.1. predstavljaju poslovnu tajnu i mogu se koristiti samo za potrebe korisnika usluga, u smislu da iste ne može prodavati bankama koje posluju na teritoriju Republike Srpske odnosno Bosne i Hercegovine.

- kako se radi o ugovoru čiji je sadržaj formuliran od strane APIF-a očigledno je da ova klauzula ograničava pravo Agencije TEC da sudjeluje u tržišnoj utakmici sa svima ravnopravno, uključujući tu APIF. Niko ne sprječava APIF da bude uspješniji od Agencije TEC, ali se pri tome ne bi smio služiti klauzulama koje mu obezbjeđuju ekskluzivan i monopolski položaj, ovo tim prije što stjecanje dobiti nije primarna funkcija APIF-a.

Punomoćnik gospodarskog subjekta APIF se izjasnio da u potpunosti ostaje kod odgovora na Zahtjev i u bitnom navodeo slijedeće:

- da je APIF sukladno odlukama Upravnog odbora, odnosno Vlade RS zaključivao ugovore sa dvije vrste subjekata, i to u jednoj grupi su bile banke, a u drugoj grupi ostali subjekti, s tim da su ugovori identični osim u dijelu ugovorene cijene, a koja cijena je ugovarana sukladno sa Odlukom o visini naknade iz djelokruga rada Agencije, na koju odluku je Vlada dala suglasnost.
- da su u konkretnim ugovorima svi gospodarski subjekti imali isti status, odnosno sve banke su na isti način imale pristup financijskim podatcima za točno određenu ugovorenu cijenu, i u tom smislu nijedna banka nije stavljena u nepovoljniji položaj. Isto tako druga grupa odnosno ostali gospodarski subjekti, među kojima je i Podnositelj zahtjeva, su također u okviru te grupe imali isti položaj, kako u pogledu uvjeta iz ugovora, tako i u pogledu cijene, pa tako postupanje APIF-a se ne može smatrati zlouporabom vladajućeg položaja, posebno jer ove dvije grupe subjekata nisu međusobna konkurencija.
- da je sasvim uobičajeno na bilo kojem tržištu i otvorenom i vladajućem da pružatelj usluga ima više kategorija kupaca, a da u okviru tih kategorija mora postupati na jednak način. Dakle činjenice o različitom postupanju postoje samo u dijelu cijene između ove dvije grupe klijenata Agencije APIF. Kao dokaz priložen je veći broj ugovora između APIF-a i banaka, te predloženo kopiranje ugovora sa svim bankama i dijelom ostalih subjekata.
- na pitanje voditelja postupka da li postoji neka odluka kojom je utvrđeno razgraničenje, odnosno razvrstavanje kupaca u više kategorija, jer u samoj Odluci o visini naknade iz djelokruga Agencije to nije vidljivo, Punomoćnik APIF-a je izjavio da ne postoji posebna Odluka nego je to ostvaljeno na odlučivanje menadžmentu.

5. Prikupljanje podataka od trećih osoba

Tijekom postupka radi utvrđivanja svih mjerodavnih činjenica, u smislu odredbi članka 35. stavak (1) točke a) i c) Zakona, Konkurencijsko vijeće je prikupljalo podatke i dokumentaciju i od drugih tijela /institucija koje nisu stranke u postupku.

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je zatražilo podatke i dokumentaciju od:

- gospodarskog subjekta (..)* [1] aktom broj: 02-26-2-004-22-II/15 od dana 02.11.2015. godine, koji je

[1] (..)* Podaci predstavljaju poslovnu tajnu

tražene podatke dostavio dana 19.11.2015. godine podneskom broj: 02-26-2-004-34-II/15.

- gospodarskog subjekta (..)* aktom broj: 02-26-2-004-34-II/15 od dana 02.11.2015. godine, koji je tražene podatke dostavio dana 27.11.2015. godine podneskom broj: 02-26-2-004-41-II/15.
- gospodarskog subjekta (..)* aktom broj: 02-26-2-004-25-II/15 od dana 02.11.2015. godine, koji je tražene podatke dostavio dana 13.11.2015. godine podneskom broj: 02-26-2-004-31-II/15.
- gospodarskog subjekta (..)* aktom broj: 02-26-2-004-26-II/15 od dana 02.11.2015. godine i aktom broj 02-26-2-004-36-II/15 od dana 20.11.2015, koji je tražene podatke dostavio dana 17.11.2015. godine podneskom broj: 02-26-2-004-33-II/15 i dana 07.12.2015. godine podneskom broj: 02-26-2-004-43-II/15.
- gospodarskog subjekta (..)* aktom broj: 02-26-2-004-27-II/15 od dana 02.11.2015. godine, koji je tražene podatke dostavio dana 16.11.2015. godine podneskom broj: 02-26-2-004-32-II/15.
- gospodarskog subjekta (..)* aktom broj: 02-26-2-004-23-II/15 od dana 02.11.2015. godine, koji je tražene podatke dostavio dana 27.11.2015. godine podneskom broj: 02-26-2-004-40-II/15.
- gospodarskog subjekta (..)* aktom broj: 02-26-2-004-28-II/15 i gospodarskog subjekta APIF Banja Luka aktom broj: 02-26-2-004-21-II/15 od dana 02.11.2015. godine: U odgovoru zaprimljenom dana 09.11.2015. godine podnesak broj: 02-26-2-004-29-II/15 APIF je obavijestio Konkurencijsko vijeće da sa gospodarskim subjektom (..)* nema zaključen ugovor o poslovnoj suradnji za 2014. kao i za 2013. i 2015. godinu.

6. Mjerodavno tržište

Sukladno članku 3. Zakona, te čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno tržište se određuje kao tržište određenih proizvoda koji su predmet obavljanja djelatnosti na određenom zemljopisnom tržištu.

Prema odredbi članka 4. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno tržište proizvoda obuhvata sve proizvode i/ili usluge koje potrošači smatraju međusobno zamjenjivim s obzirom na njihove bitne značajke, kvalitetu, namjenu, cijenu ili način uporabe.

Mjerodavno tržište usluga predmetnog postupka je utvrđeno kao tržište pružanja posredničkih, informatičkih i financijskih usluga.

Prema odredbi članka 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno zemljopisno tržište obuhvata cjelokupan ili značajan dio teritorija Bosne i Hercegovine na kojem gospodarski subjekti djeluju u prodaji i/ili kupovini mjerodavnog proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uvjetima i koji to tržište bitno razlikuju od uvjeta konkurencije na susjednim zemljopisnim tržištima.

Obzirom da je APIF od strane Vlade RS ovlašten za uspostavljanje i vođenje Registra financijskih izvješća koji predstavlja centralni izvor informacija o imovinskom, prinosnom i financijskom položaju pravnih osoba i poduzetnika koji imaju sjedište na području Republike Srpske, mjerodavno zemljopisno tržište predmetnog postupka je područje Republike Srpske.

Slijedom navedenog, mjerodavno tržište predmetnog postupka je utvrđeno kao tržište pružanja posredničkih, informatičkih i financijskih usluga na području Republike Srpske.

7. Utvrđeno činjenično stanje i ocjena dokaza

U predmetnom postupku, pristupilo se prikupljanju mjerodavne dokumentacije i podataka, te je uvidom u iste utvrđeno slijedeće:

- da je Agencija za posredničke, informatičke i finansijske usluge APIF osnovana Odlukom Vlade RS br. 02/1-020-1292/00 od 28.12.2000. godine i Zakonom o Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge, sukladno sa kojim Zakonom su definirani poslovi i djelatnosti koje obavlja Agenicija APIF.
- da su sukladno sa Zakonom o jedinstvenom registru financijskih izvješća Republike Srpske utvrđeni temelji za funkcioniranje Jedinstvenog registra financijskih izvješća, njegov sadržaj i način vođenja.
- da je člankom 2. Zakona o jedinstvenom registru financijskih izvješća Republike Srpske propisano da Registar uspostavlja i vodi Agencija APIF.
- da članak 3. navedenog Zakona obvezuje Agenciju da prikuplja i obrađuje financijska izvješća, arhivira podatke, upravlja bazom podataka, te osigurava zaštitu baze podataka i dokumenata koji su arhivirani.
- da članak 23. stavak (1) Zakona o računovodstvu i reviziji RS obvezuje APIF da podatke iz preuzetih financijskih izvješća iz članka 21. ovog zakona obradi na način podesan za ocjenu imovinskog, prinosnog i financijskog položaja pravnih osoba i preduzetnika koji vode dvojno knjigovodstvo.
- da je člankom 23. stavak (2) Zakona o računovodstvu i reviziji RS propisano da su podatci iz stavka 1. ovog članka javni i dostupni svim pravnim i fizičkim osobama.
- da je također člankom 7. Zakona o jedinstvenom registru financijskih izvješća RS propisano da su podatci iz Registra javni i dostupni bez dokazivanja pravnog interesa.
- da je Upravni odbor APIF-a, sukladno članku 15. Zakona o Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge, donio Odluku o visini naknade iz djelokruga rada Agencije i to Odluku broj: UO/XVIII-2331/11 dana 27.12.2011. godine, te da je Vlada RS na istu dala suglasnost Odlukom broj: 04/1-012-2-23/12 dana 12.01.2012. godine i koja je objavljena u "Službenom glasniku RS", broj 09/2012.
- da je navedenom Odlukom, između ostalog propisano da se za jednokratno korištenje podataka za preko 500 izvješća, pojedinačno ugovara cijena.
- da je između gospodarskog subjekta TEC d.o.o. i Agencije APIF dana 19.05. 2014. godine zaključen ugovor o pružanju usluga dostavljanja podataka iz bilance stanja i uspjeha za gospodarska društva, poduzetnike koji vode dvojno knjigovodstvo, banke i osiguranja, koji su predali izvješća za 2013. godinu, a koja imaju sjedište u Republici Srpskoj, sa ugovorenom cijenom od 5,00 KM po jednom financijskom izvješću, plus PDV.
- da članak 2. stavak (2) Ugovora o poslovnoj suradnji između Podnositelja zahtjeva i Agencije APIF glasi: *"Podatci iz stavka 1. ovog članka predstavljaju poslovnu tajnu i mogu se koristiti samo za potrebe korisnika usluga, u smislu da se isti ne mogu prodavati bankama koje posluju na teritoriju Republike Srpske, odnosno Bosne i Hercegovine".*
- da je gospodarski subjekt APIF sa više banaka sa područja Republike Srpske, odnosno Bosne i Hercegovine zaključio ugovore o pružanju usluga

(Ugovori priloženi u spis) iz kojih je vidljivo da su naknade, odnosno cijene usluga po dostavljenom financijskom izvješću znatno niže od cijene koja je ponuđena Podnositelju zahtjeva.

Članak 9. stavak (1) Zakona propisuje da gospodarski subjekt ima vladajući položaj na mjerodavnom tržištu roba i/ili usluga, ako se zbog svoje tržišne snage može ponašati u značajnoj mjeri neovisno od stvarnih ili mogućih konkurenata, kupaca, potrošača ili dobavljača, također uzimajući u obzir udjel tog gospodarskog subjekta na tržištu, udjele koje na tom tržištu imaju njegovi konkurenti, kao i pravne i druge zapreke za ulazak drugih gospodarskih subjekata na tržište.

Nadalje, član 9. stav (2) Zakona, propisuje da se pretpostavlja, da jedan gospodarski subjekt ima vladajući položaj na tržištu roba i /ili usluga, ako na mjerodavnom tržištu Bosne i Hercegovine ima tržišni udjel veći od 40,0%.

Članak 2. Odluke o definiranju kategorije vladajućeg položaja daljnje razrađuje pojam vladajućeg položaja te određuje da gospodarski subjekt na mjerodavnom tržištu proizvoda ili usluga ima vladajući položaj, kada se zbog svoje tržišne snage može ponašati i djelovati u značajnoj mjeri neovisno od stvarnih ili mogućih konkurenata, kupaca, potrošača ili dobavljača, i na taj način ograničava ili sprječava učinkovitu konkurenciju.

U tijeku postupka je utvrđeno da je Odlukom Vlade Republike Srpske i Zakonom o Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge gospodarski subjekt APIF određen kao ovlaštena institucija da između ostalog vodi Registar financijskih izvješća, kao centralni izvor informacija o imovinskom, prinosnom i financijskom položaju pravnih osoba i poduzetnika, obveznika predaje financijskih izvješća u Registar financijskih izvješća, kao i da vodi i uspostavlja registar računa poslovnih subjekata u Republici Srpskoj; odnosno da se ovom djelatnošću može baviti samo gospodarski subjekt APIF.

Također, u tijeku postupka utvrđeno je da članak 2. Zakona o jedinstvenom registru financijskih izvješća Republike Srpske propisuje da Registar uspostavlja i vodi gospodarski subjekt APIF, te da je člankom 3. istog Zakona APIF određen da prikuplja, evidentira i obrađuje financijska izvješća, arhivira podatke, upravlja bazom podataka, te osigurava zaštitu baze podataka i dokumenata koji su arhivirani.

Na temelju navedenog, a s obzirom na činjenicu da je u predmetnom slučaju kao mjerodavno tržište usluga utvrđeno tržište pružanja posredničkih, informatičkih i financijskih usluga, Konkurencijsko vijeće je neosporno utvrdilo da gospodarski subjekt APIF ima vladajući položaj na mjerodavnom tržištu, što znači da ne postoji mogućnost da neki gospodarski subjekt, korisnik predmetnih usluga, zaključi Ugovor o poslovnoj suradnji sa nekom drugom agencijom/institucijom u svezi mjerodavne usluge, te slijedom toga isti ima obvezu da svim gospodarskim subjektima osigura identične uvjete na mjerodavnom tržištu.

U smislu članka 10. Zakona vladajući položaj gospodarskog subjekta nije zabranjen, ali je zabranjena zlouporaba vladajućeg položaja, što je utvrđeno i u članku 4. stavak (2) Odluke o definiranju kategorija vladajućeg položaja u kojem se navodi "*da je zabranjena zlouporaba vladajućeg položaja na mjerodavnom tržištu kroz djelovanje gospodarskog subjekta koja ima za cilj i posljedicu isključivanje ili "zatvaranje" tržišta, odnosno ograničavanje ili narušavanje učinkovitee tržišne konkurencije, a u stavku (3) istog članka se navodi da zlouporaba vladajućeg položaja na mjerodavnom tržištu, isključivo postoji u onim slučajevima u kojima je gospodarski subjekt poduzeo odgovarajuće djelovanje na vlastitu inicijativu*".

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da u Odluci o visini naknade iz djelokruga rada Agencije nisu propisani jasni i transparentni kriteriji, jednaki za sve gospodarske subjekte, jer se u članku 1. navedene Odluke između ostalog navodi da se *za jednokratno korištenje podataka za preko 500 izvješća, pojedinačno ugovara cijena*, čime se ostavlja mogućnost APIF-u da određuje različite cijene jednom gospodarskom subjektu u odnosu na drugi gospodarski subjekt a za istu vrstu obavljenih usluga, čime se gospodarski subjekti dovode u neravnopravan položaj. Slijedom toga navedena odredba Odluke o visini naknade iz djelokruga rada Agencije predstavlja kršenje Zakona u smislu članka 10. stavak (2) točka:

c) primjenu različitih uvjeta za istu ili sličnu vrstu poslova sa ostalim stranama, čime ih dovode u neravnopravan i nepovoljan konkurentski položaj.

Konkurencijsko vijeće nije prihvatilo tvrdnje zakonskog zastupnika gospodarskog subjekta APIF o postojanju dvije kategorije gospodarskih subjekata sa kojima je APIF sklapao ugovore o poslovnoj suradnji, i to u jednoj skupini su bile poslovne banke, a u drugoj skupini ostali gospodarski subjekti, s tim da su ugovori identični osim u dijelu koji se odnosi na ugovorenu cijenu, a koja je ugovarana sukladno sa Odlukom o visini naknade iz djelokruga rada Agencije na koju odluku je Vlada RS dala suglasnost.

Naime, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da navedena praksa gospodarskog subjekta APIF nema uporišta, odnosno nije propisana nijednim mjerodavnim zakonskim propisom na koji se poziva APIF, niti je propisana bilo kakvim internim aktom gospodarskog subjekta APIF, te da se u navedenom slučaju neosporno radi o povlaštenom tretmanu poslovnih banaka koje su za istu uslugu plaćale mnogo manju cijenu u odnosu na druge gospodarske subjekte uključujući i Podnositelja zahtjeva.

Gospodarski subjekt APIF dužan je izmjeniti odredbu članka 1. Odluke o visini naknade iz djelokruga rada Agencije, na način da utvrdi jasne i nedvosmislene kriterije, odnosno da iskaže cijene u egzaktnim brojevima koji bi bili identični za sve potencijalne korisnike usluga.

Slijedom navedenog, odlučeno je kao u točkama 1. i 3. izreke.

Anlizirajući odredbe Ugovora koji je gospodarski subjekt APIF zaključio sa gospodarskim subjektom TEC d.o.o. Konkurencijsko vijeće je neosporno zaključilo da članak 2. stavak (2) navedenog Ugovora o poslovnoj suradnji koji glasi: *"Podatci iz stavka 1. ovog članka predstavljaju poslovnu tajnu i mogu se koristiti samo za potrebe korisnika usluga, u smislu da se isti ne mogu prodavati bankama koje posluju na teritoriju Republike Srpske, odnosno Bosne i Hercegovine"* predstavlja kršenje Zakona iz članka 10. stavak (2) točka:

d) zaključivanje sporazuma kojima se uvjetuje da druga strana prihvati dodatne obveze koje po svojoj prirodi ili prema trgovačkom običaju nemaju sveze sa predmetom takvog sporazuma.

Budući da, gospodarski subjekt APIF ima vladajući položaj na mjerodavnom tržištu, te slijedom toga kao ovlaštena institucija ima posebnu odgovornost, ne može propisivati, odnosno uvjetovati ostale gospodarske subjekte sa kojima zaključuje sporazum o poslovnoj suradnji da prihvate dodatne uvjete koji po svojoj prirodi ili prema trgovačkom običaju nemaju sveze sa predmetom takvog sporazuma.

Konkurencijsko vijeće smatra neutemeljenim tvrdnje gospodarskog subjekta APIF da je ova odredba ugovora u duhu namjere zakonodavca da se uvede red u tržište financijskih usluga, jer kupovinom cijele baze izvješća bilo koje gospodarsko društvo bi moglo daljnje vršiti prodaju tih izvješća po minimalnoj cijeni čime bi s APIF doveo u situaciju da ne ostvaruje planirani prihod po ovom temelju, a samim tim bi bila ugrožena i mogućnost financiranja, obrade i objave financijskih izvješća.

Naime, na navedeni način gospodarski subjekt APIF je zlouporabio vladajući položaj koji ima na tržištu pružanja posredničkih, informatičkih i financijskih usluga na području

Republike Srpske, jer je takvo postupanje imalo za cilj i posljedicu isključivanje ili "zatvaranje" dijela tržišta za Podnositelja zahtjeva, odnosno ograničavanje i narušavanje učinkovite tržišne konkurencije, čime se Podnositelja zahtjeva, ali i ostale gosodarske subjekte, dovelo u nepovoljan konkurentski položaj u smislu članka 10. Zakona.

Iz naprijed navedenih razloga, gospodarski subjekt APIF je dužan zaključiti Ugovor o poslovnoj suradnji s gospodarskim subjektom TEC d.o.o. pod jednakim uvjetima, u vremenskom roku od 30 dana od dana primitka ovog Rješenja, a također i sa svim ostalim klijentima, potencijalnim sudionicima na mjerodavnim tržištu, u razumnom roku.

Slijedom navedenog, odlučeno je kao u točkama 2.i 4. izreke.

Zabranjuje se Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge, APIF Banja Luka, Vuka Karadžića 5, Banja Luka, svako buduće postupanje iz točaka 1. i 2., izreke ovoga Rješenja, kao i svako drugo postupanje na mjerodavnom tržištu kojim se gospodarski subjekti ili fizičke osobe, dovode u nepovoljan položaj na mjerodavnom tržištu, u smislu članka 11. stavak (1) točka b) Zakona.

Slijedom navedenog, odlučeno je kao u točki 5. Izreke.

8. Novčana kazna

U smislu članka 48. stavak (1) točka b) Zakona, novčanom kaznom u iznosu najviše do 10% (deset) vrijednosti ukupnog godišnjeg prihoda gospodarskog subjekta, iz godine koja je predhodila godini u kojoj je nastupila povreda zakona, kaznit će se gospodarski subjekt, ako zlouporabi vladajući položaj na način propisan odredbama članka 10. Zakona.

Polazeći od nesporno utvrđene činjenice da je APIF prekršio odredbe članka 10. stavak (1) točka c) i d) Zakona, Konkurencijsko vijeće je u smislu članka 48. stavak (1) točka b) Zakona, izreklo APIF-u novčanu kaznu u iznosu od 21.000,00 KM (dvadesetjednatisućaKM) što predstavlja (..)* [1] % od ukupno ostvarenog prihoda APIF-a za 2013. godinu, a koji je iznosio (..)* KM.

Konkurencijsko vijeće je prilikom izricanja visine novčane kazne uzelo u obzir namjeru te duljinu trajanja povrede Zakona, kao i posljedice koje ista imala na tržišnu konkurenciju, u smislu članka 52. Zakona.

S obzirom na visinu izrečene novčane kazne, Konkurencijsko vijeće nije imalo prvenstveno za cilj kažnjavanje zbog kršenja Zakona, već da upozori APIF na obvezu poštovanja pravila tržišne konkurencije utvrđenih odredbama Zakona.

U slučaju da se izrečena novčana kazna ne uplati u utvrđenom roku ista će se naplatiti prisilnim putem, u smislu članka 47. Zakona, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka, prema važećim propisima Bosne i Hercegovine.

Slijedom navedenog, odlučeno je kao u točki 6. izreke.

9. Troškovi postupka

Podnositelj zahtjeva je podnio dana 07.01.2016. godine, zahtjev za naknadu troškova postupka (podnesak broj: 02-26-2-004-50-II/15) koji se sastoji od slijedećih troškova: 1) Troškovi angažiranja pravnog savjetnika g. Vojislava Puškarevića po osnovu ugovora o djelu br.08/15 od 01.03.2015. g. u iznosu 700,00 KM, br. 16/15 od 01.05.2015. g. u iznosu 700,00 KM i br. 41/15 od 01.10.2015. g. u iznosu 700,00 KM, 2) administrativna taksa na zahtjev - 1000,00 KM.

Odredbom članka 105. stavak (1) Zakona o upravnom postupku je propisano da u pravilu svaka stranka snosi svoje troškove postupka (koji uključuju i troškove za pravno zastupanje), a odredbom članka 105. stavak (2) istog Zakona je propisano da kada u postupku sudjeluju dvije ili više stranaka sa suprotnim interesima, stranka koja je izazvala postupak, a na čiju je štetu postupak okončan, dužna je protivnoj stranci nadoknaditi opravdane troškove koji su nastali u postupku.

Konkurencijsko vijeće je prilikom izračunavanja ukupnih troškova postupka, uzelo u obzir odredbe Zakona o upravnom postupku, Zakona o odvjetništvu ("Službene novine Federacije BiH", br. 40/02, 29/03, 18/05 i 68/05) i Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika ("Službene novine Federacije BiH", br. 22/04 i 24/04) (u daljem tekstu: Tarifa).

Konkurencijsko vijeće je djelomično prihvatilo zahtjev gospodarskog subjekta TEC d.o.o. Sarajevo za nadoknadu troškova:

- novčani iznos od 1000,00 KM administrativne pristojbe za Zahtjev za pokretanje postupka pred Konkurencijskim vijećem (sukladno članku 2. Tarifni broj 106. stavak (1) točka e) Odluke o visini administrativnih pristojbi u svezi sa procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem; Zahtjev za pokretanje postupka- utvrđivanje zlouporabe vladajućeg.
- novčani iznos od 240,00 KM, za sastavljanje Zahtjeva za pokretanje postupka pred Konkurencijskim vijećem.
- novčani iznos od 240,00 KM, za dopunu Zahtjeva za pokretanje postupka pred Konkurencijskim vijećem.
- novčani iznos od 300,00 KM, za angažiranje pravog savjetnika.

Budući da se radi o nužnim i opravdanim troškovima, u smislu članka 105. Zakona o upravnom postupku, gospodarski subjekt APIF je stranka na čiju štetu je postupak okončan te je dužna gospodarskom subjektu TEC d.o.o., nadoknaditi troškove postupka u iznosu od 780,00 KM, što sa porezom na dodanu vrijednost iznosi 912,60 KM. Također, su priznati i troškovi plaćene administrativne pristojbe u iznosu od 1.000,00 KM, te priznati troškovi iznose ukupno 1.912,60 KM.

Slijedom navedenog, odlučeno je kao u točki 7. izreke.

Konkurencijsko vijeće je odbilo zahtjev zakonskog punomoćnika gospodarskog subjekta APIF za nadoknadu troškova postupka, budući da je navedeni postupak gospodarski subjekt APIF izazvao svojim postupanjem i djelovanjem i da je završen na njegovu štetu, te nema pravo na nadoknadu troškova postupka, u smislu Zakona o upravnom postupku.

Slijedom navedenog, odlučeno je kao u točki 8. izreke.

10. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovog Rješenja nije dozvoljen priziv.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana primitka, odnosno objavljivanja ovoga Rješenja.

Broj 02-26-2-004-54-II/15
27. siječnja 2016. godine
Sarajevo

Predsjednica
Mr. **Arijana Regoda-Dražić**, v. r.

Конкуренцијски савјет Босне и Херцеговине је на основу члана 25. став (1) тачка е), члана 41. став (1) тачка ц), члана 42. став (1) тачка ц), члана 48. став (1) тачка б), а у вези са чланом 10. став (2) тачка ц) и д) и члана 11. Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09) и чл. 105. и 108. Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 и 41/13), у поступку покренутом на основу Захтјева за покретање поступка привредног субјекта Агенција ТЕЦ д.о.о. Сарајево, друштво за финансијско-пословни консалтинг и услуге, Хаџи Идризова 5, Сарајево, Босна и

[1] (..)* Podaci predstavljaju poslovnu tajnu

Херцеговина, против Агенције за посредничке, информатичке и финансијске услуге, АПИФ Бања Лука, Вука Караџића 5, Бања Лука, Босна и Херцеговина, ради утврђивања злоупотребе доминантног пложаја, на 117. (стоседамнаестој) сједници одржаној дана 27.01.2016. године, донио

РЈЕШЕЊЕ[1]

1. Утврђује се да је Агенција за посредничке, информатичке и финансијске услуге, АПИФ Бања Лука, Вука Караџића 5, Бања Лука, одредбом члана 1. Одлуке о висини накнаде из дјелокруга рада Агенције, у дијелу којим се прописује накнада за давање преписа финансијских извјештаја, штампаних или у електронској форми, којом је утврђено да се за једнократно коришћење података за преко 500 извјештаја, појединачно уговара цијена, злоупотријебила доминантни положај на тржишту пружања посредничких, информатичких и финансијских услуга на подручју Републике Српске, примјеном различитих услова за исту или сличну врсту послова, из члана 10. став (2) тачка ц) Закона о конкуренцији.
2. Утврђује се да је Агенција за посредничке, информатичке и финансијске услуге, АПИФ Бања Лука, Вука Караџића 5, Бања Лука, одредбом члана 2. став (2) Уговора о пружању услуга закљученог дана 19.05.2014. године, са привредним субјектом ТЕЦ д.о.о. Сарајево, друштво за финансијско-пословни консалтинг и услуге, Хаџи Идризова 5, Сарајево, злоупотријебила доминантни положај на тржишту пружања посредничких, информатичких и финансијских услуга на подручју Републике Српске, закључивањем уговора којима се условљава да друга страна прихвати додатне обавезе које по својој природи или према трговачком обичају немају везе са предметом таквог уговора из члана 10. став (2) тачка д) Закона о конкуренцији.
3. Налаже се Агенцији за посредничке, информатичке и финансијске услуге, АПИФ Бања Лука, Вука Караџића 5, Бања Лука, да усклади одредбу члана 1. Одлуке о висини накнаде из дјелокруга рада Агенције, донесену и усвојену од стране Управног одбора Агенције дана 27.12.2011. године, на начин да утврди јасне и недвосмислене критеријуме који би били идентични за све потенцијалне кориснике услуга, у временском року од 30 дана од дана пријема овог Рјешења и достави на увид доказе о извршењу.
4. Налаже се Агенцији за посредничке, информатичке и финансијске услуге, АПИФ Бања Лука, Вука Караџића 5, Бања Лука, да закључи Уговор о пословној сарадњи са привредним субјектом ТЕЦ д.о.о. Сарајево под условима једнаким за све привредне субјекте на релевантном тржишту, у временском року од 30 дана од дана пријема овог Рјешења и достави на увид доказе о извршењу.
5. Забрањује се Агенцији за посредничке, информатичке и финансијске услуге, АПИФ Бања Лука, Вука Караџића 5, Бања Лука, свако будуће поступање из тачака 1. и 2. диспозитива овог Рјешења, као и свако друго поступање на релевантном тржишту које би привредне субјекте или физичка лица, довело у неповољан положај на релевантном тржишту у смислу члана 11. став (1) тачка б) Закона о конкуренцији.
6. Изриче се новчана казна Агенцији за посредничке, информатичке и финансијске услуге, АПИФ Бања Лука, Вука Караџића 5, Бања Лука, у износу од 21.000,00 КМ (двадесетједнахиљада КМ) у смислу члана 48. став (1) тачка б) Закона о конкуренцији, коју је дужан платити у року од 8 (осам) дана од дана пријема овог Рјешења и достави на увид доказе о извршењу.
   У случају да се изречена новчана казна не уплати у наведеном року, иста ће се наплатити присилним путем, у смислу одредби члана 47. Закона о конкуренцији, уз обрачунавање затезне камате за вријеме прекорачења рока, према важећим прописима Босне и Херцеговине.
7. Налаже се Агенцији за посредничке, информатичке и финансијске услуге, АПИФ Бања Лука, Вука Караџића 5, Бања Лука, да исплати новчани износ од 1.912,60 КМ (хиљадудевестодванаест и 60/100 КМ), привредном субјекту ТЕЦ д.о.о. Сарајево, на име трошкова поступка у року од 8 дана од дана пријема овог Рјешења.
8. Одбија се захтјев Агенције за посредничке, информатичке и финансијске услуге, АПИФ Бања Лука, Вука Караџића 5, Бања Лука, за надокнаду трошкова, као неоснован.
9. Ово Рјешење је коначно и биће објављено у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласницима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

Конкуренцијски савјет Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Конкуренцијски савјет) је дана 26.01.2015. године, под бројем: 02-26-2-004-II/15 запримио Захтјев за покретање поступка (у даљем тексту: Захтјев) у смислу члана 28. Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09), (у даљем тексту: Закон), поднесен од стране привредног субјекта Агенција ТЕЦ д.о.о. Сарајево, друштво за финансијско-пословни консалтинг и услуге, Хаџи Идризова 5, Сарајево, Босна и Херцеговина (у даљем тексту: Подносилац захтјева или ТЕЦ), против Агенције за посредничке, информатичке и финансијске услуге, АПИФ Бања Лука, Вука Караџића 5, Бања Лука, Босна и Херцеговина (у даљем тексту: АПИФ) због спречавања, ограничавања и нарушавања тржишне конкуренције у смислу члана 10. став (2) тачка ц) и д) Закона.

Увидом у поднесени Захтјев Конкуренцијски савјет је утврдио да исти није комплетан у смислу члана 28. Закона, те је Подносиоцу захтјева дана 10.06.2015. године под бројем: 02-26-2-004-1-II/15 упућен захтјев за допуну истог.

Подносилац захтјева је допунио Захтјев дана 19.06.2015. године дописом број: 02-26-2-004-2-II/15, након чега је Конкуренцијски савјет утврдио да је исти комплетан и уредан у смислу члана 28. став (1) Закона.

Комплетирањем предметног Захтјева, Конкуренцијски савјет је на основу члана 28. став (3) Закона, дана 28.07.2015. године издао Потврду о пријему комплетног и уредног Захтјева, број: 02-26-2-004-4-II/15.

1. Странке у поступку

Странке у поступку су Агенција ТЕЦ д.о.о. Сарајево, друштво за финансијско-пословни консалтинг и услуге, Хаџи Идризова 5, Сарајево, Босна и Херцеговина и Агенција за посредничке, информатичке и финансијске услуге, АПИФ Бања Лука, Вука Караџића 5, Бања Лука, Босна и Херцеговина.

1.1 Привредни субјекат ТЕЦ

Привредни субјекат ТЕЦ д.о.о. Сарајево је Друштво за финансијско-пословни консалтинг и услуге регистрован код Основног суда у Сарајеву под бројем 65-01-1597-09, и у

[1] Rješenje objavljeno u "Službenom glasniku BiH", broj 19/16

власништву је физичких лица (..)* [1] са 37,5%, (..)* са 25% и (..)* са 37,5% учешћа у основном капиталу.

1.2 Привредни субјекат АПИФ

Привредни субјекат АПИФ је Агенција за посредничке, информатичке и финансијске услуге регистрована код Окружног привредног суда у Бања Луци под матичним бројем субјекта 1-11925-00, са 100% власничких учешћа Републике Српске.

Законом о Агенцији за посредничке, информатичке и финансијске услуге ("Службени гласник РС", бр. 96/05, 74/10 и 68/13) прописана је дјелатност Агенције АПИФ.

2. Правни оквир предметног поступка

Конкуренцијски савјет је у поступку примијенио одредбе Закона, Одлуке о утврђивању релевантног тржишта ("Службени гласник БиХ", бр. 18/06 и 34/10) Одлуке о дефинисању категорија доминантног положаја ("Службени гласник БиХ", бр. 18/06 и 34/10) и Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 и 41/13).

Конкуренцијски савјет је такође узео у обзир и одредбе Закона о Агенцији за посредничке, информатичке и финансијске услуге ("Службени гласник РС", бр. 96/05, 74/10 и 68/13), одредбе Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске ("Службени гласник РС", бр. 36/09 и 52/11), одредбе Закона о јединственом регистру финансијских извјештаја Републике Српске ("Службени гласник РС", бр. 74/10), одредбе Правилника о условима и начину овлаштеног приступања и коришћењу извјештаја и докумената из регистра финансијских извјештаја ("Службени гласник РС", бр. 32/11).

3. Поступак по захтјеву за покретање поступка

Подносилац захтјева као разлоге за подношење Захтјева наводи:

- да је Законом о Агенцији за посредничке, информатичке и финансијске услуге ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 52/11), прописано да је АПИФ обавезан да податке из преузетих финансијских извјештаја обради на начин подесан за оцјену имовинског, приносног и финансијског положаја правних лица и предузетника, а ставом 2. истог члана прописано је да су подаци из става 1. јавни и доступни свим правним и физичким лицима.
- да не постоји дефинисана цијена за приступ регистру финансијских извјештаја, те да је АПИФ током 2014. године банкама продавао податке по цијени од 2,00 КМ по комаду за базу фирми појединачно, односно по 1,80 КМ по фирми за цијелу базу (што укључује удружења и буџетске кориснике), док су истовремено исти подаци Подносиоцу захтјева понуђени по цијени од 5,00 КМ плус ПДВ.
- да је АПИФ наведену понуду према Подносиоцу захтјева сачинио тек у мају 2014. године након што је извршио продају података из базе по завршним рачунима за 2013. годину банкама и друштвима за осигурање током фебруара, марта и априла 2014. године, и то тек након што је Подносилац захтјева запријетио подношењем тужбе против одговорних лица у АПИФ-у, те су на тај начин Подносилац захтјева и остали привредни субјекти (изузев банака и друштава из области осигурања са којима АПИФ има потписане специјалне Уговоре) доведени у неравноправан положај не само у погледу цијене него и временског периода када је продаја односно предаја података омогућена.
- да су у мају 2014. године Подносилац захтјева и АПИФ закључили уговор о пружању услуга на основу којег је Подносилац захтјева уплатио АПИФ-у (..)* [2] КМ и добио податке од АПИФ-а по завршним рачунима за 2013. годину привредних субјеката из Републике Српске. Наведени уговор је израђен од стране АПИФ-а и има одредбу, и то члан 2. став 2. која гласи: "Подаци из става 1. овог члана представљају пословну тајну и могу се користити само за потребе корисника услуга, у смислу да се исти не могу продавати банкама које послују на територији Републике Српске, односно Босне и Херцеговине".
- да Подносилац сматра да је ова клаузула дискриминаторска према Подносиоцу захтјева, односно да га лимитира да ступа у пословне односе са свим привредним субјектима у Републици Српској и Босни и Херцеговини, те да АПИФ себи задржава право да са подацима, којима требају да имају приступ, под једнаким условима сви привредни субјекти, располаже на начин да је самом себи обезбиједио ексклузивно право пословања са банкама, односно онемогућио другим привредним субјектима да послују са банкама у овој сфери.
- да Подносилац захтјева истиче да и поред потписаног уговора, као и писмених упита и ургенција у више наврата, АПИФ није доставио податке о шестомјесечним финансијским извјештајима за 2014. годину, односно није Подносиоцу доставио податке о броју привредних субјеката који су АПИФ-у доставили ове извјештаје.
- да је Законом о јединственом рачуну пословних субјеката ("Службени гласник РС" 52/12) прописано да АПИФ води регистар рачуна пословних субјеката РС, а чланом 10. истог Закона је прописано да је Агенција дужна да на захтјев корисника достави податке из овог регистра, али да од стране АПИФ-а нису јасно прописани и јавно објављени услови за доставу, односно преузимање ових података (цјеновник, начин преузимања, рокови и други услови) што такође доводи привредне субјекте, укључујући и Подносиоца захтјева у неравноправан положај на јединственом тржишту у Босни и Херцеговини, у односу на привредне субјекте којима је приступ овој бази евентуално омогућен под повољнијим условима.

На основу наведеног Подносилац захтјева тражи од Конкуренцијског савјета да донесе рјешење којим се утврђује да АПИФ злоупотребљава доминатан положај на релевантном тржишту Републике Српске, односно Босне и Херцеговине јер је примјенио различите услове за исту или сличну врсту послова из члана 10. став 2. тачка ц) Закона о конкуренцији у погледу цијена и рокова, као и закључио уговор којим се условљава друга страна да прихвати додатне обавезе које по својој природи или трговачком обичају

[1] (..)* Подаци се сматрају пословном тајном

[2] (..)* Подаци се сматрају пословном тајном

немају везе са предметом таквог уговора из члана 10. став 2. тачка д) Закона.

Анализирајући Захтјев и документацију коју је Подносилац захтјева доставио уз исти, Конкуренцијски савјет је оцијенио да није могуће без проведеног поступка утврдити постојање повреда Закона на које Подносилац захтјева указује, те је на 107. сједници одржаној дана 29.07.2015. године, у складу са чланом 32. став (2) Закона, донио Закључак о покретању поступка број: 02-26-2-004-6-II/15 (у даљем тексту: Закључак).

У складу са чланом 33. Закона, Конкуренцијски савјет је Захтјев и Закључак доставио на одговор привредном субјекту АПИФ, дана 29.07.2015. године актом бројем: 02-26-2-004-7-II/15.

Привредни субјекат АПИФ је доставио одговор на Захтјев и Закључак Конкуренцијском савјету, дана 12.08.2015. године поднеском број: 02-26-2-004-12-II/15, којим у потпуности оспорава Захтјев, те у битном наводи сљедеће:

- да је Агенција за посредничке, информатичке и финансијске услуге АПИФ основана Одлуком Владе РС бр. 02/1-020-1292/00 од 28.12.2000. године и Законом о Агенцији за посредничке, информатичке и финансијске услуге ("Службени гласник РС", бр. 96/05, 74/10 и 68/13). У складу са наведеним Законом дефинисани су послови и дјелатности које обавља АПИФ, а између осталог и послови успостављања и вођења Регистра финансијских извјештаја РС, који послови су утврђени Законом о јединственом регистру финансијских извјештаја ("Службени гласник РС", бр. 74/10).
- да Регистар представља централни извор информација о имовинском, приносном и финансијском положају правних лица и предузетника, обвезника предаје финансијских извјештаја у Регистар.
- да АПИФ прикупља, евидентира и обрађује финансијске извјештаје, архивира податке, управља базом података, те осигурава заштиту базе података и докумената који су архивирани.
- да су подаци из Регистра јавни и доступни без доказивања правног интереса уз дефинисану и утврђену новчану накнаду.
- да у складу са чланом 9. став 2. Закона о јединственом регистру финансијских извјештаја Управни одбор АПИФ-а доноси Правилник којим прописује услове и начин за овлаштено приступање и кориштење извјештаја и докумената из Регистра, те да је у складу са чланом 10. став 2. и став 3. овог закона прописано да се за обављање послова прописаним чланом 10. став 1. овог Закона наплаћује новчана накнада, која представља приход АПИФ-а, а Одлуку о висини накнаде из дјелокруга рада АПИФ-а доноси Управни одбор уз сагласност Владе РС.
- да је Управни одбор АПИФ-а донио Одлуку о висини накнаде из дјелокруга рада Агенције АПИФ и то Одлуку број: UO/XVIII-2331/11 дана 27.12.2011. године, те да је Влада РС на исту дала сагласност Одлуком број: 04/1-012-2-23/12 дана 12.01.2012. године и која је објављена у "Службеном гласнику РС" број 9/2012.
- да је чланом 1. Одлуке о висини накнаде из дјелокруга рада Агренције АПИФ одређено да се између осталог накнада, односно цијена за кориштење података за преко 500 извјештаја појединачно уговара.
- да је са привредним субјектом ТЕЦ д.о.о. дана 19.05.2014. године закључен уговор о пружању услуга достављања података из биланса стања и успјеха за привредна друштва, предузетнике који воде двојно књиговодство, банке и осигурања, која су предали извјештаје за 2013. годину, а која имају сједиште у Републици Српској.
- да је чланом 3. Уговора уговорено, да је цијена услуга из члана 1. Уговора 5,00 КМ по једном финансијском извјештају, што је цијена која је уговарана са свим привредним субјектима за кориштење услуга достављања података из биланса стања и успјеха за привредна друштва, предузетнике који воде двојно књиговодство, банке и осигурања, која су предали извјештаје за 2013. годину, а која имају сједиште у Републици Српској.
- да је са банкама уговарана другачија цијена из разлога што нису захтијевали комплетне финансијске извјештаје, већ дио тих извјештаја, из којег разлога су уговаране другачије цијене, али искључиво из тог разлога.
- да је АПИФ уступао податке о финансијским извјештајима или дијела тих података у складу са динамиком обраде тих података, па како сви подаци и извјештаји нису комплетни почетком 2014. године а за финансијску 2013. годину ти финансијски извјештаји нису се ни могли достављати у јануару или фебруару 2014. године. Сви подаци су били у исто вријеме доступни свим привредним субјектима на подручју Босне и Херцеговине а према унапријед утврђеним условима.
- да су привредном субјекту ТЕЦ д.о.о. подаци односно финансијски извјештаји уступљени одмах након што су се стекли услови, односно одмах након закључења уговора и уплате накнаде, а како је то прописано важећим Правилником о условима и начину овлаштеног приступања и кориштења извјештаја и докумената из Регистра финансијских извјештаја.
- да је дио привредних субјеката податке добио и раније а из разлога што су неки привредни субјекти тражили дио информације или извјештаја, а и зато што су неки раније закључили уговор и уплатили накнаду, а никако се није радило о одбијању или одуговлачењу са уступањем података из јавног Регистра.
- да су неосновани наводи који су везани за приговор на одредбу члана 2. став 2. Уговора о пословној сарадњи, односно на одредбу којом се уступљени подаци сматрају пословном тајном и забраном да се исти даље продају банкама и другим институцијама. Ова одредба Уговора је свакако у духу намјере законодавца да се уведе ред у тржиште финансијских услуга, јер куповином цијеле базе извјештаја било које привредно друштво би могло даље вршити продају тих извјештаја по минималној цијени чиме би се АПИФ довео у ситуацију да не остварује планирани приход по овом основу а самим тим би била угрожена и могућност финансирања, обраде и објаве финансијских извјештаја, па је стога уведено ограничење на

кориштење, односно даљу продају података уступљених од АПИФ-а, а како би се спријечиле злоупотребе на тржишту.

- да то не значи да привредни субјекти не могу пословати са банкама и другим субјектима, али им је забрањено да продају цјеловите необрађене финансијске извјештаје АПИФ-а, управо како би се заштитила основна дјелатност АПИФ-а, јер би наравно у том случају и цијене уступљених података биле знатно другачије.
- да нису јасни наводи Подносиоца захтјева које су то додатне обавезе наметнуте привредном субјекту ТЕЦ д.о.о. а које обавезе нису наметнуте и другим субјектима, јер су уговори закључивани под истим условима са свим члановима појединих група купаца, а посебно што наметање таквих обавеза није супротно предмету споразума.
- да нису основани наводи Подносиоца захтјева да АПИФ обрађује и финансијске податке за Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине, односно за субјекте који су регистровани и послују на територији Брчко Дистрикта, јер то нити је обавеза АПИФ-а по закону нити АПИФ обрађује финансијске извјештаје субјеката са подручја Брчко Дистрикта, па самим тим и не води базу финансијских извјештаја за Брчко Дистрикт.
- да је АПИФ учинио транспарентним све информације о условима, цијенама и начину преузимања података из јавног Регистра, те да је сваки привредни субјект транспарентно обавјештен о начину, условима и по којој цијени може приступити појединим подацима из јавног регистра који води АПИФ.
- да АПИФ у складу са Законом о јединственом регистру рачуна пословних субјеката (Службени гласник РС, бр. 52/12) води регистар рачуна пословних субјеката у РС, односно у складу са Законом о јединственом регистру финансијских извјештаја, поступак доставе података је исти као код достављања података из регистра финансијских извјештаја, цијена за услуге доставе података дефинисана је Одлуком о висини накнада за кориштење података из јединственог регистра рачуна пословних субјеката број:UO/XXI/01-2296/12 од 22.11.2012. године, а начин достављања и кориштења података из регистра рачуна пословних субјеката регулисан је Упуством о садржају и начину достављања података за вођење јединственог регистра рачуна пословних субјеката, као и начину њиховог кориштења, који је донио Управни одбор АПИФ-а број:01-1516/12 дана 18.07.2012. године, сходно одредбама члана 6. и члана 11. горе наведеног Закона.
- да заинтересована странка достави захтјев за добијање потребних података из Регистра и на основу истог АПИФ јој доставља понуду са јасно дефинисаним условима и цијенама услуга за добијање тражених података.
- да привредни субјекат ТЕЦ није у конкуренцији са банкама јер обавља потпуно различите дјелатности, односно ТЕЦ обавља остале финансијске услуге међу којима је доминантна обрада података и анализа извјештаја, док банке обављају искључиво банкарску дјелатност, која подразумјева пријем депозита, давање кредита и обављање платних трансакција, због чега не може бити повреде доминантног положаја на тржишту јер нема конкурентског дјеловања између друштва ТЕЦ као Подносиоца захтјева и другог субјекта који је наводно стављен у повољнији положај, односно банака.
- да није јасно које су то одредбе Уговора којима су наметнуте додатне обавезе, а које су супротне самој природи споразума, односно нису у вези са предметом споразума. Уколико Подносилац мисли на одредбу у Уговору да није дозвољено да се даље продају извјештаји, ова обавеза је наметнута за све субјекте на једнак начин а како би АПИФ заштитио продају своје услуге јер су и цијене формиране под претпоставком да ће се финансијски извјештаји и подаци из истих куповати искључиво од АПИФ-а, јер би у супротном за финансирање ових услуга требала значајнија средства па самим тим би и накнада била знатно већа, односно уколико би било дозвољено препродавати финансијске извјештаје био би упитан опстанак субјекта као што је АПИФ, који пружа услугу од друштвеног значаја али се финансира из властитих прихода.

На основу наведеног привредни субјекат АПИФ сматра да није злоупотријебио доминантни положај на релевантном тржишту, те предлаже Конкуренцијском савјету одбијање Захтјева.

Конкуренциски савјет је оцијенио да према стању списа није у могућности утврдити право стање ствари нити извршити све потребне анализе у законом предвиђеном року за доношење коначног рјешења. У складу са изнесеним, Конкуренцијски савјет је донио Закључак о продужењу рока за доношење коначног рјешења за додатна 3 (три) мјесеца у смислу члана 41. став (2) Закона број: 02-26-2-004-37-II/15 дана 24.11.2015. године.

4. Усмена расправа

У даљем току поступка, обзиром да се ради о предмету са странкама са супротним интересима, Конкуренцијски савјет је одржао усмену расправу, у складу са чланом 39. Закона. Усмена расправа је одржана дана 14.10.2015. године у просторијама Конкуренцијског савјета уз присуство Јасмина Баралије, директора привредног субјекта ТЕЦ д.о.о. и Војислава Пушкаревића пуномоћника, те адвоката Санела Незирића пуномоћника привредног субјекта АПИФ.

Подносилац захтјева изјаснио се да остаје код навода из Захтјева, те је поред тога у расправи у битном изјавио сљедеће:

- да изјаву коју жели дати на овој усменој расправи доставља у писаном облику и да она представља саставни дио Записника, те да тражи од Конкуренцијског савјета да се усмена расправа одгоди док АПИФ не достави уговоре потписане са трећим лицима и друге захтијеване документе, као и да се на сљедећој усменој расправи саслуша законски заступник АПИФ-а.
- да је Подносилац захтјева, након сугестије водитеља поступка да нема потребе да се усмена расправа одгоди те да се може у случају потребе одржати више усмених расправа, наставио са излагањем те посебно истакао да је у прошлој 2014. години тражио од АПИФ-а склапање уговора под истим условима као што АПИФ има склопљене уговоре са банкама, те да је добио одговор да са банкама постоје специфични

уговори и други облици привредне сарадње, као и да је са банкама уговарана другачија цијена јер банке нису захтијевале комплетне финансијске извјештаје.

- да се скреће пажња да одговор АПИФ-а није у складу са предоченим цјеновником који је приложен као доказ, те сама та чињеница указује на произвољан приступ што је у цјелости супротно са начелом и до сада устаљеном праксом у два досадашња случаја да су сви подаци доступни свима под једнаким условима, овдје мислећи на раније одлуке Конкуренцијског савјета према којима све странке треба да буду равноправне те да се све услуге наплаћују сходно цјеновнику за све једнако.
- да поред тога АПИФ уопште није понудио Агенцији ТЕЦ ове услове у исто вријеме када и банкама. На наш писмени захтјев да желимо да добијемо исти третман као и друга правна лица (банке), АПИФ је написмено одговорио да нам не може дати такав приступ (услове) јер се ради о специјалним уговорима. Напомињемо да АФИП д.о.о. Сарајево на својој веб страници све заинтересоване стране обавјештава о доступности финансијских извјештаја и условима за преузимање који су једнаки за сва правна лица.
- да цјеновник АПИФ-а, односно Одлука о висини накнаде из дјелокруга Агенције нигдје није објављена, односно публикована на начин да је доступна јавности.
- да у наведеној Одлуци стоји да "за све појединачне захтјеве једног корисника у току године, а који у укупном збиру прелазе 10 финансијских извјештаја, закључује се посебан уговор". Међутим поставља се питање зашто се Агенцији ТЕЦ резолутно и без могућности преговарања нуде подаци о једном кориснику од 5,00 КМ по извјештају + ПДВ, док се неким корисницима нуде по далеко нижим цијенама. Чак и када је Одлуком о висини накнаде прописано да се за добијање више од 10 извјештаја закључује посебан уговор, ово не значи да тај износ треба да буде произвољан, већ би требао да зависи од унапријед познатих критерија.
- да је клаузула о забрани рада са банкама у одговору АПИФ-а објашњена врло "релаксирано". Познато је да Агенција ТЕЦ даље обрађује податке АПИФ-а и нема разлога да саму базу препродаје било коме, јер су подаци сами по себи неупотребљиви док не буду доведени у функцију која крајњем кориснику омогућава кориштење података, поготову банкама, које су их претходно преузеле од АПИФ-а и то по изузетно повољној цијени. У одговору се наводи "банкама и другим институцијама" али ријеч "другим институцијама" се не налазе у уговору.
- члан 2. Уговора између АПИФ-а и ТЕЦ-а од 19.05.2014. гласи:

Услуге из члана 1. овог Уговора извршит ће се на начин којим се обезбјеђује тачност и употребљивост података, а Давалац услуга гарантује за тачност истих.

Подаци из ст.1. представљају пословну тајну и могу се користити само за потребе корисника услуга, у смислу да исте не може продавати банкама које послују на територији Републике Српске односно Босне и Херцеговине.

- како се ради о уговору чији је садржај формулисан од стране АПИФ-а очигледно је да ова клаузула ограничава право Агенције ТЕЦ да учествује у тржишној утакмици са свима равноправно, укључујући ту АПИФ. Нико не спрјечава АПИФ да буде успјешнији од Агенције ТЕЦ, али се при томе не би смио служити клаузулама које му обезбјеђују ексклузиван и монополски положај, ово тим прије што стицање добити није примарна функција АПИФ-а.

Пуномоћник привредног субјекта АПИФ се изјаснио да у потпуности остаје код одговора на Захтјев и у битном наводео сљедеће:

- да је АПИФ у складу са одлукама Управног одбора, односно Владе РС закључивао уговоре са двије врсте субјеката, и то у једној групи су биле банке, а у другој групи остали субјекти, с тим да су уговори идентични осим у дијелу уговорене цијене, а која цијена је уговарана у складу са Одлуком о висини накнаде из дјелокруга рада Агенције, на коју одлуку је Влада дала сагласност.
- да су у конкретним уговорима сви привредни субјекти имали исти статус, односно све банке су на исти начин имале приступ финансијским подацима за тачно одређену уговорену цијену, и у том смислу ниједна банка није стављена у неповољнији положај. Исто тако друга група односно остали привредни субјекти, међу којима је и Подносилац захтјева, су такођер у оквиру те групе имали исти положај, како у погледу услова из уговора, тако и у погледу цијене, па тако поступање АПИФ-а се не може сматрати злоупотребом доминантног положаја, посебно јер ове двије групе субјеката нису међусобна конкуренција.
- да је сасвим уобичајено на било којем тржишту и отвореном и доминантном да пружалац услуга има више категорија купаца, а да у оквиру тих категорија мора поступати на једнак начин. Дакле чињенице о различитом поступању постоје само у дијелу цијене између ове двије групе клијената Агенције АПИФ. Као доказ приложен је већи број уговора између АПИФ-а и банака, те предложено копирање уговора са свим банкама и дијелом осталих субјеката.
- на питање водитеља поступка да ли постоји нека одлука којом је утврђено разграничење, односно разврставање купаца у више категорија, јер у самој Одлуци о висини накнаде из дјелокруга Агенције то није видљиво, Пуномоћник АПИФ-а је изјавио да не постоји посебна Одлука него је то остављено на одлучивање менаџменту.

5. Прикупљање података од трећих лица

Током поступка ради утврђивања свих релевантних чињеница, у смислу одредби члана 35. став (1) тачке а) и ц) Закона, Конкуренцијски савјет је прикупљао податке и документацију и од других тијела /институција које нису странке у поступку.

Слиједом наведеног, Конкуренцијски савјет је затражио податке и документацију од:

- привредног субјекта (..)* [1] актом број: 02-26-2-004-22-II/15 од дана 02.11.2015. године, који је

[1] (..)* Подаци се сматрају пословном тајном

тражене податке доставио дана 19.11.2015. године поднеском број: 02-26-2-004-34-II/15.

- привредног субјекта (..)* актом број: 02-26-2-004-34-II/15 од дана 02.11.2015. године, који је тражене податке доставио дана 27.11.2015. године поднеском број: 02-26-2-004-41-II/15.
- привредног субјекта (..)* актом број: 02-26-2-004-25-II/15 од дана 02.11.2015. године, који је тражене податке доставио дана 13.11.2015. године поднеском број: 02-26-2-004-31-II/15.
- привредног субјекта (..)* актом број: 02-26-2-004-26-II/15 од дана 02.11.2015. године и актом број 02-26-2-004-36-II/15 од дана 20.11.2015, који је тражене податке доставио дана 17.11.2015. године поднеском број: 02-26-2-004-33-II/15 и дана 07.12.2015. године поднеском број: 02-26-2-004-43-II/15.
- привредног субјекта (..)* актом број: 02-26-2-004-27-II/15 од дана 02.11.2015. године, који је тражене податке доставио дана 16.11.2015. године поднеском број: 02-26-2-004-32-II/15.
- привредног субјекта (..)* актом број: 02-26-2-004-23-II/15 од дана 02.11.2015. године, који је тражене податке доставио дана 27.11.2015. године поднеском број: 02-26-2-004-40-II/15.
- привредног субјекта (..)* актом број: 02-26-2-004-28-II/15 и привредног субјекта АПИФ Бања Лука актом број: 02-26-2-004-21-II/15 од дана 02.11.2015. године: У одговору запримљеном дана 09.11.2015. године поднесак број: 02-26-2-004-29-II/15 АПИФ је обавијестио Конкуренцијски савјет да са привредним субјектом (..)* нема закључен уговор о пословној сарадњи за 2014. као и за 2013. и 2015. годину.

6. Релевантно тржиште

У складу са чланом 3. Закона, те чл. 4. и 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно тржиште се одређује као тржиште одређених производа који су предмет обављања дјелатности на одређеном географском тржишту.

Према одредби члана 4. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно тржиште производа обухвата све производе и/или услуге које потрошачи сматрају међусобно замјењивим с обзиром на њихове битне карактеристике, квалитет, намјену, цијену или начин употребе.

Релевантно тржиште услуга предметног поступка је утврђено као тржиште пружања посредничких, информатичких и финансијских услуга.

Према одредби члана 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно географско тржиште обухвата цјелокупну или значајан дио територије Босне и Херцеговине на којем привредни субјекти дјелују у продаји и/или куповини релевантног производа под једнаким или довољно уједначеним условима и који то тржиште битно разликују од услова конкуренције на сусједним географским тржиштима.

Обзиром да је АПИФ од стране Владе РС овлаштен за успостављање и вођење Регистра финансијских извјештаја који представља централни извор информација о имовинском, приносном и финансијском положају правних лица и предузетника који имају сједиште на подручју Републике Српске, релевантно географско тржиште предметног поступка је подручје Републике Српске.

Слиједом наведеног, релевантно тржиште предметног поступка је утврђено као тржиште пружања посредничких, информатичких и финансијских услуга на подручју Републике Српске.

7. Утврђено чињенично стање и оцјена доказа

У предметном поступку, приступило се прикупљању релевантне документације и података, те је увидом у исте утврђено слиједеће:

- да је Агенција за посредничке, информатичке и финансијске услуге АПИФ основана Одлуком Владе РС бр. 02/1-020-1292/00 од 28.12.2000. године и Законом о Агенцији за посредничке, информатичке и финансијске услуге, у складу са којим Законом су дефинисани послови и дјелатности које обавља Агеницијa АПИФ.
- да су у складу са Законом о јединственом регистру финансијских извјештаја Републике Српске утврђени основи за функционисање Јединственог регистра финансијских извјештаја, његов садржај и начин вођења.
- да је чланом 2. Закона о јединственом регистру финансијских извјештаја Републике Српске прописано да Регистар успоставља и води Агенција АПИФ.
- да члан 3. наведеног Закона обавезује Агенцију да прикупља и обрађује финансијске извјештаје, архивира податке, управља базом података, те осигурава заштиту базе података и докумената који су архивирани.
- да члан 23. став (1) Закона о рачуноводству и ревизији РС обавезује АПИФ да податке из преузетих финансијских извјештаја из члана 21. овог закона обради на начин подесан за оцјену имовинског, приносног и финансијског положаја правних лица и предузетника који воде двојно књиговодство.
- да је чланом 23. став (2) Закона о рачуноводству и ревизији РС прописано да су подаци из става 1. овог члана јавни и доступни свим правним и физичким лицима.
- да је такође чланом 7. Закона о јединственом регистру финансијских извјештаја РС прописано да су подаци из Регистра јавни и доступни без доказивања правног интереса.
- да је Управни одбор АПИФ-а, у складу с чланом 15. Закона о Агенцији за посредничке, информатичке и финансијске услуге, донио Одлуку о висини накнаде из дјелокруга рада Агенције и то Одлуку број: UO/XVIII-2331/11 дана 27.12.2011. године, те да је Влада РС на исту дала сагласност Одлуком број: 04/1-012-2-23/12 дана 12.01.2012. године и која је објављена у "Службеном гласнику РС" број 09/2012.
- да је наведеном Одлуком, између осталог прописано да се за једнократно кориштење података за преко 500 извјештаја, појединачно уговара цијена.
- да је између привредног субјекта ТЕЦ д.о.о. и Агенције АПИФ дана 19.05. 2014. године закључен уговор о пружању услуга достављања података из биланса стања и успјеха за привредна друштва, предузетнике који воде двојно књиговодство, банке и осигурања, који су предали извјештаје за 2013. годину, а која имају сједиште у Републици Српској, са уговореном цијеном од 5,00 КМ по једном финансијском извјештају, плус ПДВ.

- да члан 2. став (2) Уговора о пословној сарадњи између Подносиоца захтјева и Агенције АПИФ гласи: *"Подаци из става 1. овог члана представљају пословну тајну и могу се користити само за потребе корисника услуга, у смислу да се исти не могу продавати банкама које послују на територији Републике Српске, односно Босне и Херцеговине"*.
- да је привредни субјекат АПИФ са више банака са подручја Републике Српске, односно Босне и Херцеговине закључио уговоре о пружању услуга (Уговори приложени у спис) из којих је видљиво да су накнаде, односно цијене услуга по достављеном финансијском извјештају знатно ниже од цијене која је понуђена Подносиоцу захтјева.

Члан 9. став (1) Закона прописује да привредни субјекат има доминантан положај на релевантном тржишту роба и/или услуга, ако се због своје тржишне снаге може понашати у значајној мјери независно од стварних или могућих конкурената, купаца, потрошача или добављача, такође узимајући у обзир удио тог привредног субјекта на тржишту, удјеле које на том тржишту имају његови конкуренти, као и правне и друге запреке за улазак других привредних субјеката на тржиште.

Надаље, члан 9. став (2) Закона, прописује да се претпоставља, да један привредни субјект има доминантан положај на тржишту роба и/или услуга, ако на релевантном тржишту Босне и Херцеговине има тржишно учешће веће од 40,0%.

Члан 2. Одлуке о дефинисању категорије доминантног положаја даље разрађује појам доминантног положаја те одређује да привредни субјекат на релевантном тржишту производа или услуга има доминантан положај, када се због своје тржишне снаге може понашати и дјеловати у значајној мјери независно од стварних или могућих конкурената, купаца, потрошача или добављача, и на тај начин ограничава или спрјечава ефикасну конкуренцију.

У току поступка је утврђено да је Одлуком Владе Републике Српске и Законом о Агенцији за посредничке, информатичке и финансијске услуге привредни субјекат АПИФ одређен као овлаштена институција да између осталог води Регистар финансијских извјештаја, као централни извор информација о имовинском, приносном и финансијском положају правних лица и предузетника, обвезника предаје финансијских извјештаја у Регистар финансијских извјештаја, као и да води и успоставља регистар рачуна пословних субјеката у Републици Српској; односно да се овом дјелатношћу може бавити само привредни субјекат АПИФ.

Такође, у току поступка утврђено је да члан 2. Закона о јединственом регистру финансијских извјештаја Републике Српске прописује да Регистар успоставља и води привредни субјекат АПИФ, те да је чланом 3. истог Закона АПИФ одређен да прикупља, евидентира и обрађује финансијске извјештаје, архивира податке, управља базом података, те осигурава заштиту базе података и докумената који су архивирани.

На основу наведеног, а с обзиром на чињеницу да је у предметном случају као релевантно тржиште услуга утврђено тржиште пружања посредничких, информатичких и финансијских услуга, Конкуренцијски савјет је неоспорно утврдио да привредни субјекат АПИФ има доминантан положај на релевантном тржишту, што значи да не постоји могућност да неки привредни субјекат, корисник предметних услуга, закључи Уговор о пословној сарадњи са неком другом агенцијом /институцијом у вези релевантне услуге, те слиједом тога исти има обавезу да свим привредним субјектима осигура идентичне услове на релевантном тржишту.

У смислу члана 10. Закона доминантни положај привредног субјекта није забрањен, али је забрањена злоупотреба доминантног положаја, што је утврђено и у члану 4. став (2) Одлуке о дефинисању категорија доминантног положаја у којем се наводи "*да је забрањена злоупотреба доминантног положаја на релевантном тржишту кроз дјеловање привредног субјекта која има за циљ и посљедицу искључивање или "затварање" тржишта, односно ограничавање или нарушавање ефикасне тржишне конкуренције, а у ставу (3) истог члана се наводи да злоупотреба доминантног положаја на релевантном тржишту, искључиво постоји у оним случајевима у којима је привредни субјект предузео одговарајуће дјеловање на властиту иницијативу*".

Конкуренцијски савјет је утврдио да у Одлуци о висини накнаде из дјелокруга рада Агенције нису прописани јасни и транспарентни критеријуми, једнаки за све привредне субјекте, јер се у члану 1. наведене Одлуке између осталог наводи да се *за једнократно коришћење података за преко 500 извјештаја, појединачно уговара цијена*, чиме се оставља могућност АПИФ-у да одређује различите цијене једном привредном субјекту у односу на други привредни субјекат а за исту врсту обављених услуга, чиме се привредни субјекти доводе у неравноправан положај. Слиједом тога наведена одредба Одлуке о висини накнаде из дјелокруга рада Агенције представља кршење Закона у смислу члана 10. став (2) тачка:

c) примјену различитих услова за исту или сличну врсту послова са осталим странама,чиме их доводе у неравноправан и неповољан конкурентски положај.

Конкуренцијски савјет није прихватио тврдње законског заступника привредног субјекта АПИФ о постојању двије категорије привредних субјеката са којима је АПИФ склапао уговоре о пословној сарадњи, и то у једној групи су биле пословне банке, а у другој групи остали привредни субјекти, с тим да су уговори идентични осим у дијелу који се односи на уговорену цијену, а која је уговарана у складу са Одлуком о висини накнаде из дјелокруга рада Агенције на коју одлуку је Влада РС дала сагласност.

Наиме, Конкуренцијски савјет је утврдио да наведена пракса привредног субјекта АПИФ нема упоришта, односно није прописана ниједним релевантним законским прописом на који се позива АПИФ, нити је прописана било каквим интерним актом привредног субјекта АПИФ, те да се у наведеном случају неоспорно ради о повлаштеном третману пословних банака које су за исту услугу плаћале много мању цијену у односу на друге привредне субјекте укључујући и Подносиоца захтјева.

Привредни субјекат АПИФ дужан је измјенити одредбу члана 1. Одлуке о висини накнаде из дјелокруга рада Агенције, на начин да утврди јасне и недвосмислене критеријуме, односно да искаже цијене у егзактним бројевима који би били идентични за све потенцијалне кориснике услуга.

Слиједом наведеног, одлучено је као у тачкама 1. и 3. диспозитива.

Анлизирајући одредбе Уговора који је привредни субјекат АПИФ закључио са привредним субјектом ТЕЦ д.о.о. Конкуренцијски савјет је неоспорно закључио да члан 2. став (2) наведеног Уговора о пословној сарадњи који гласи: *"Подаци из става 1. овог члана представљају*

пословну тајну и могу се користити само за потребе корисника услуга, у смислу да се исти не могу продавати банкама које послују на територији Републике Српске, односно Босне и Херцеговине" представља кршење Закона из члана 10. став (2) тачка:

d) закључивање споразума којима се условљава да друга страна прихвати додатне обавезе које по својој природи или према трговачком обичају немају везе са предметом таквог споразума.

Будући да, привредни субјекат АПИФ има доминантан положај на релевантном тржишту, те слиједом тога као овлаштена институција има посебну одговорност, не може прописивати, односно условљавати остале привредне субјекте са којима закључује споразум о пословној сарадњи да прихвате додатне услове који по својој природи или према трговачком обичају немају везе са предметом таквог споразума.

Конкуренцијски савјет сматра неоснованим тврдње привредног субјекта АПИФ да је ова одредба уговора у духу намјере законодавца да се уведе ред у тржиште финансијских услуга, јер куповином цијеле базе извјештаја било које привредно друштво би могло даље вршити продају тих извјештаја по минималној цијени чиме би с АПИФ довео у ситуацију да не остварује планирани приход по овом основу, а самим тим би била угрожена и могућност финансирања, обраде и објаве финансијских извјештаја.

Наиме, на наведени начин привредни субјекат АПИФ је злоупотребио доминантни положај који има на тржишту пружања посредничких, информатичких и финансијских услуга на подручју Републике Српске, јер је такво поступање имало за циљ и посљедицу искључивање или "затварање" дијела тржишта за Подносиоца захтјева, односно ограничавање и нарушавање ефикасне тржишне конкуренције, чиме се Подносиоца захтјева, али и остале привредне субјекте, довело у неповољан конкурентски положај у смислу члана 10. Закона.

Из напријед наведених разлога, привредни субјекат АПИФ је дужан закључити Уговор о пословној сарадњи с привредним субјектом ТЕЦ д.о.о. под једнаким условима, у временском року од 30 дана од дана пријема овог Рјешења, а такође и са свим осталим клијентима, потенцијалним учесницима на релевантном тржишту, у разумном року.

Слиједом наведеног, одлучено је као у тачкама 2.и 4. диспозитива.

Забрањује се Агенцији за посредничке, информатичке и финансијске услуге, АПИФ Бања Лука, Вука Караџића 5, Бања Лука, свако будуће поступање из тачака 1. и 2., диспозитива овог Рјешења, као и свако друго поступање на релевантном тржишту којим се привредни субјекти или физичка лица, доводе у неповољан положај на релевантном тржишту, у смислу члана 11. став (1) тачка б) Закона.

Слиједом наведеног, одлучено је као у тачки 5. диспозитива

8. Новчана казна

У смислу члана 48. став (1) тачка б) Закона, новчаном казном у износу највише до 10% (десет) вриједности укупног годишњег прихода привредног субјекта, из године која је предходила години у којој је наступила повреда закона, казниће се привредни субјекат, ако злоупотреби доминантни положај на начин прописан одредбама члана 10. Закона.

Полазећи од неспорно утврђене чињенице да је АПИФ прекршио одредбе члана 10. став (1) тачка ц) и д) Закона, Конкуренцијски савјет је у смислу члана 48. став (1) тачка б) Закона, изрекао АПИФ-у новчану казну у износу од 21.000,00 КМ (двадесетједнахиљада КМ) што представља (..)* [1] % од укупно оствареног прихода АПИФ-а за 2013. годину, а који је износио (..)* КМ.

Конкуренцијски савјете је приликом изрицања висине новчане казне узео у обзир намјеру те дужину трајања повреде Закона, као и посљедице које иста имала на тржишну конкуренцију, у смислу члана 52. Закона.

С обзиром на висину изречене новчане казне, Конкуренцијски савјет није имао првенствено за циљ кажњавање због кршења Закона, већ да упозори АПИФ на обавезу поштовања правила тржишне конкуренције утврђених одредбама Закона.

У случају да се изречена новчана казна не уплати у утврђеном року иста ће се наплатити присилним путем, у смислу члана 47. Закона, уз обрачунавање затезне камате за вријеме прекорачења рока, према важећим прописима Босне и Херцеговине.

Слиједом наведеног, одлучено је као у тачки 6. диспозитива.

9. Трошкови поступка

Подносилац захтјева је поднио дана 07.01.2016. године, захтјев за накнаду трошкова поступка (поднесак број:02-26-2-004-50-II/15) који се састоји од сљедећих трошкова: 1) Трошкови ангажовања правног савјетника г. Војислава Пушкаревића по основу уговора о дјелу бр. 08/15 од 01.03.2015. г. у износу 700,00 КМ, бр. 16/15 од 01.05.2015. г. у износу 700,00 КМ и бр. 41/15 од 01.10.2015. г. у износу 700,00 КМ, 2) административна такса на захтјев - 1000,00 КМ.

Одредбом члана 105. став (1) Закона о управном поступку је прописано да у правилу свака странка сноси своје трошкове поступка (који укључују и трошкове за правно заступање), а одредбом члана 105. став (2) истог Закона је прописано да када у поступку учествују двије или више странака са супротним интересима, странка која је изазвала поступак, а на чију је штету поступак окончан, дужна је противној странци надокнадити оправдане трошкове који су настали у поступку.

Конкуренцијски савјет је приликом израчунавања укупних трошкова поступка, узео у обзир одредбе Закона о управном поступку, Закона о адвокатури ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 40/02, 29/03, 18/05 и 68/05) и Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 22/04 и 24/04) (у даљем тексту: Тарифа).

Конкуренцијски савјет је дјеломично прихватио захтјев привредног субјекта ТЕЦ д.о.о. Сарајево за надокнаду трошкова:

- новчани износ од 1000,00 КМ административне таксе за Захтјев за покретање поступка пред Конкуренцијским савјетом (у складу са чланом 2. Тарифни број 106. став (1) тачка е) Одлуке о висини административних такси у вези са процесним радњама пред Конкуренцијским савјетом; Захтјев за покретање поступка-утврђивање злоупотребе доминантног положаја.
- новчани износ од 240,00 КМ, за састављање Захтјева за покретање поступка пред Конкуренцијским савјетом.
- новчани износ од 240,00 КМ, за допуну Захтјева за покретање поступка пред Конкуренцијским савјетом.
- новчани износ од 300,00 КМ, за ангажовање правог савјетника.

[1] (..)* Подаци се сматрају пословном тајном

Будући да се ради о нужним и оправданим трошковима, у смислу члана 105. Закона о управном поступку, привредни субјекат АПИФ је странка на чију штету је поступак окончан те је дужна привредном субјекту ТЕЦ д.о.о., надокнадити трошкове поступка у износу од 780,00 КМ, што са порезом на додану вриједност износи 912,60 КМ. Такође, су признати и трошкови плаћене административне таксе у износу од 1.000,00 КМ, те признати трошкови износе укупно 1.912,60 КМ.

Слиједом наведеног, одлучено је као у тачки 7. диспозитива.

Конкуренцијски савјет је одбио захтјев законског пуномоћника привредног субјекта АПИФ за надокнаду трошкова поступка, будући да је наведени поступак привредни субјекат АПИФ изазвао својим поступањем и дјеловањем и да је завршен на његову штету, те нема право на надокнаду трошкова поступка, у смислу Закона о управном поступку.

Слиједом наведеног, одлучено је као у тачки 8. диспозитива.

10. Поука о правном лијеку

Против овог Рјешења није дозвољена жалба.

Незадовољна страна може покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема, односно објављивања овога Рјешења.

Број 02-26-2-004-54-II/15 27. јануара 2016. године Сарајево	Предсједница Мр **Аријана Регода-Дражић**, с. р.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

733

Na osnovu člana 2. stav (3) tačke c) i d) i 70. Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 1/97, 29/02, 13/03, 14/03, 9/05, 76/06 i 32/07*)* i člana 49. stav (2) Pravilnika Centralne banke Bosne i Hercegovine, UV-104-01-1-116/15 od 28. decembra 2015. godine, Upravno vijeće Centralne banke Bosne i Hercegovine, na 3. sjednici od 29.02.2016. godine, donijelo je

ODLUKU[1]

O IZMJENI ODLUKE O JEDINSTVENOM REGISTRU TRANSAKCIJSKIH RAČUNA POSLOVNIH SUBJEKATA U BOSNI I HERCEGOVINI

Član 1.

U Odluci o Jedinstvenom registru transakcijskih računa poslovnih subjekata u Bosni i Hercegovini, 100-UV broj 201/11 od 31. oktobra 2011. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 92/11) i 100-UV broj 96/12 od 4. oktobra 2012. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 83/12), član 6. mijenja se i glasi:

"Član 6.

Banka dostavlja podatke iz člana 4. ove odluke u Jedinstveni registar računa u BiH svaki radni dan u vremenu od 16.00 sati do 18.00 sati. Radnim danom smatra se radni dan utvrđen operativnim pravilima žirokliringa koje utvrđuje Centralna banka.

Banka je odgovorna za tačnost dostavljenih podataka i za ažurnost dostave podataka u Jedinstveni registar računa u BiH. Podaci u Jedinstvenom registru računa u BiH ažuriraju se podacima koje su banke dostavile u vremenu propisanom u stavu 1. ovoga člana i na raspolaganju su tokom sljedećeg radnog dana.

Izuzetno, u slučajevima kada zbog tehničke nemogućnosti ili prestanka postojanja banke, ista nije u mogućnosti da na adekvatan način izvrši ispravku i/ili brisanje podataka koje je dostavila u Jedinstveni registar računa u BiH, Centralna banka vrši ispravku odnosno brisanje podatka koji je dostavila banka.

Ispravka i brisanje podataka u slučaju tehničke nemogućnosti banke se vrši na osnovu pisanog zahtjeva banke u kojem navodi obim i razloge tražene ispravke i/ili brisanja, te druge podatke koji mogu biti od značaja u konkretnom slučaju. Ispravku i/ili brisanje podataka u slučaju prestanka postojanja banke, vrši Centralna banka bilo samostalno bilo na zahtjev nadležnog organa odnosno vlasnika podatka ili od njega ovlaštenog lica.

Izuzev u slučaju prestanka postojanja banke, Centralna banka obezbjeđuje istovjetnost podataka u Jedinstvenom registru računa u BiH s podacima dostavljenim od banaka.".

Član 2.

Ova odluka stupa na snagu danom objave u "Službenom glasniku BiH", a objaviće se i u "Službenom glasniku Republike Srpske", "Službenim novinama Federacije BiH" i "Službenom glasniku Brčko distrikta BiH".

	Po ovlaštenju Predsjedavajućeg Upravnog vijeća Centralne banke Bosne i Hercegovine član Upravnog vijeća Dr. **Kemal Kozarić**, s. r.
Broj UV-122-01-1-14/16 RJ 29. februara 2016. godine Sarajevo	

Na temelju članaka 2. stavak (3) točke c) i d) i 70. Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 1/97, 29/02, 13/03, 14/03, 9/05, 76/06 i 32/07*)* i članka 49. stavak (2) Pravilnika Centralne banke Bosne i Hercegovine, UV-104-01-1-116/15 od 28. prosinca 2015. godine, Upravno vijeće Centralne banke Bosne i Hercegovine, na 3. sjednici od 29.02.2016. godine, donijelo je

ODLUKU[2]

O IZMJENI ODLUKE O JEDINSTVENOM REGISTRU TRANSAKCIJSKIH RAČUNA POSLOVNIH SUBJEKATA U BOSNI I HERCEGOVINI

Članak 1.

U Odluci o Jedinstvenom registru transakcijskih računa poslovnih subjekata u Bosni i Hercegovini, 100-UV broj 201/11 od 31. listopada 2011. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 92/11) i 100-UV broj 96/12 od 4. listopada 2012. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 83/12), članak 6. mijenja se i glasi:

"Članak 6.

Banka dostavlja podatke iz članka 4. ove odluke u Jedinstveni registar računa u BiH svaki radni dan u vremenu od 16.00 sati do 18.00 sati. Radnim danom smatra se radni dan utvrđen operativnim pravilima žirokliringa koje utvrđuje Centralna banka.

Banka je odgovorna za točnost dostavljenih podataka i za ažurnost dostave podataka u Jedinstveni registar računa u BiH. Podaci u Jedinstvenom registru računa u BiH ažuriraju se podacima koje su banke dostavile u vremenu propisanom u stavku 1. ovoga članka i na raspolaganju su tijekom sljedećeg radnog dana.

Izuzetno, u slučajevima kada zbog tehničke nemogućnosti ili prestanka postojanja banke, ista nije u mogućnosti da na adekvatan način izvrši ispravku i/ili brisanje podataka koje je

[1] Odluka objavljena u "Službenom glasniku BiH", broj 19/16

[2] Odluka objavljena u "Službenom glasniku BiH", broj 19/16

dostavila u Jedinstveni registar računa u BiH, Centralna banka vrši ispravku odnosno brisanje podatka koji je dostavila banka.

Ispravka i brisanje podataka u slučaju tehničke nemogućnosti banke se vrši na temelju pisanog zahtjeva banke u kojem navodi obujam i razloge tražene ispravke i/ili brisanja, te druge podatke koji mogu biti od značaja u konkretnom slučaju. Ispravku i/ili brisanje podataka u slučaju prestanka postojanja banke, vrši Centralna banka bilo samostalno bilo na zahtjev nadležnog organa odnosno vlasnika podatka ili od njega ovlaštene osobe.

Izuzev u slučaju prestanka postojanja banke, Centralna banka osigurava istovjetnost podataka u Jedinstvenom registru računa u BiH s podacima dostavljenim od banaka.".

Članak 2.

Ova odluka stupa na snagu danom objave u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se i u "Službenom glasniku Republike Srpske", "Službenim novinama Federacije BiH" i "Službenom glasniku Brčko distrikta BiH".

Po ovlaštenju
Predsjedatelja
Upravnog vijeća
Centralne banke
Bosne i Hercegovine
član Upravnog vijeća
Dr. **Kemal Kozarić**, v. r.

Broj UV-122-01-1-14/16 RJ
29. veljače 2016. godine
Sarajevo

На основу члана 2. став (3) тачке ц) и д) и 70. Закона о Централној банци Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 1/97, 29/02, 13/03, 14/03, 9/05, 76/06 и 32/07) и члана 49. став (2) Правилника Централне банке Босне и Херцеговине, УВ-104-01-1-116/15 од 28. децембра 2015. године, Управни одбор Централне банке Босне и Херцеговине, на 3. сједници од 29.02.2016. године, донио је

ОДЛУКУ[1]
О ИЗМЈЕНИ ОДЛУКЕ О ЈЕДИНСТВЕНОМ РЕГИСТРУ ТРАНСАКЦИОНИХ РАЧУНА ПОСЛОВНИХ СУБЈЕКАТА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

Члан 1.

У Одлуци о Јединственом регистру трансакционих рачуна пословних субјеката у Босни и Херцеговини, 100-УВ број 201/11 од 31. октобра 2011. године ("Службени гласник БиХ", број 92/11) и 100-УВ број 96/12 од 4. октобра 2012. године ("Службени гласник БиХ", број 83/12), члан 6. мијења се и гласи:

"Члан 6.

Банка доставља податке из члана 4. ове одлуке у Јединствени регистар рачуна у БиХ сваки радни дан у времену од 16.00 часова до 18.00 часова. Радним даном сматра се радни дан утврђен оперативним правилима жироклиринга које утврђује Централна банка.

Банка је одговорна за тачност достављених података и за ажурност доставе података у Јединствени регистар рачуна у БиХ. Подаци у Јединственом регистру рачуна у БиХ ажурирају се подацима које су банке доставиле у времену прописаном у ставу 1. овога члана и на располагању су током сљедећег радног дана.

Изузетно, у случајевима када због техничке немогућности или престанка постојања банке, иста није у могућности да на адекватан начин изврши исправку и/или брисање података које је доставила у Јединствени регистар рачуна у БиХ, Централна банка врши исправку односно брисање податка који је доставила банка.

Исправка и брисање података у случају техничке немогућности банке се врши на основу писаног захтјева банке у којем наводи обим и разлоге тражене исправке и/или брисања, те друге податке који могу бити од значаја у конкретном случају. Исправку и/или брисање података у случају престанка постојања банке, врши Централна банка било самостално било на захтјев надлежног органа односно власника податка или од њега овлашћеног лица.

Изузев у случају престанка постојања банке, Централна банка обезбјеђује истовјетност података у Јединственом регистру рачуна у БиХ с подацима достављеним од банака.".

Члан 2.

Ова одлука ступа на снагу даном објаве у "Службеном гласнику БиХ", а објавиће се и у "Службеном гласнику Републике Српске", "Службеним новинама Федерације БиХ" и "Службеном гласнику Брчко дистрикта БиХ".

По овлаштењу
Предсједавајућег
Управног одбора
Централне банке
Босне и Херцеговине
члан Управног одбора
Др **Кемал Козарић**, с. р.

Број УВ-122-01-1-14/16 РЈ
29. фебруара 2016. године
Сарајево

[1] Odluka objavljena u "Službenom glasniku BiH", broj 19/16

AGENCIJA ZA LIJEKOVE I MEDICINSKA SREDSTVA BOSNE I HERCEGOVINE

734

Na osnovu člana 77. Zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima ("Službeni glasnik BiH", broj 58/08), Agencija za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine objavljuje

SPISAK[1]

LIJEKOVA KOJIMA JE IZDANA DOZVOLA ZA STAVLJANJE U PROMET NA TRŽIŠTE BOSNE I HERCEGOVINE

Red. br.	Zaštićeni naziv lijeka	Proizvođač (administrativno sjedište)	INN	Oblik lijeka	Doza	Sadržaj originalnog pakovanja	Režim izdavanja	Broj rješenja	Datum rješenja	Rješenje vrijedi do
1	IMIPENEM / CILASTATIN	ACTAVIS Group	cilastatin, imipenem	prašak za rastvor za infuziju	(500 mg + 500 mg) / 1 bočica	1 bočica	ZU	04-07.3-1-2387/14	11.01.2016	10.01.2021
2	IMIPENEM / CILASTATIN	ACTAVIS Group	cilastatin, imipenem	prašak za rastvor za infuziju	(500 mg + 500 mg) / 1 bočica	10 bočica	ZU	04-07.3-1-2388/14	11.01.2016	10.01.2021
3	ROXANRI	ALVOGEN d.o.o.	duloksetin	gastro-rezistentna kapsula, tvrda	60mg	30 gastro-rezistentnih kapsula	ΔRp	04-07.3-1-2541/14	10.2.2016	9.2.2021
4	ROXANRI	ALVOGEN d.o.o.	duloksetin	gastro-rezistentna kapsula,tvrda	60mg	30 gastro-rezistentnih kapsula	ΔRp	04-07.3-1-2540/14	10.2.2016	9.2.2021
5	GASTROGUARD MENTOL	ALKALOID AD Skopje	kalcijum-karbonat, magnezijum-karbonat	tableta za žvakanje	680 mg + 80 mg	24 tablete za žvakanje	BRp	04-07.3-1-626/15	18.12.2015	17.12.2020
6	NIFUROKSAZID ALKALOID	ALKALOID AD Skopje	nifuroksazid	kapsula,tvrda	100 mg	30 kapsula,tvrdih	Rp	04-07.3-1-1598/15	18.12.2015	17.12.2020
7	NIFUROKSAZID ALKALOID	ALKALOID AD Skopje	nifuroksazid	kapsula,tvrda	200 mg	20 kapsula,tvrdih	Rp	04-07.3-1-1599/15	18.12.2015	17.12.2020
8	NIFUROKSAZID ALKALOID	ALKALOID AD Skopje	nifuroksazid	oralna suspenzija	200 mg / 5 mL	90 ml oralne suspenzije	Rp	04-07.3-1-1600/15	18.12.2015	17.12.2020
9	OSMOLAK	BIOFARMA ILAC SAN. VE TIC AS	laktuloza	sirup	667 mg / 1 mL	250 ml sirupa	Rp	04-07.9-3737/14	11.01.2016	10.01.2021
10	ALTIKOS	BOSNALIJEK d.d.	alfa-lipoinska kiselina	film tablete	600 mg	30 film tableta	Rp	04-07.3-1-4662/15	11.01.2016	10.01.2021
11	PROBILOL	BOSNALIJEK d.d.	bisoprolol	film tableta	5 mg	30 film tableta	Rp	04-07.3-1-4669/15	21.12.2015	20.12.2020
12	PROBILOL	BOSNALIJEK d.d.	bisoprolol	film tableta	10 mg	30 film tableta	Rp	04-07.3-1-4670/15	21.12.2015	20.12.2020
13	MONTELUKAST CIPLA	CIPLA EUROPE	montelukast	tableta za žvakanje	4 mg	28 tableta za žvakanje	Rp	04-07.3-1-2946/14	15.12.2015	14.12.2020
14	MONTELUKAST CIPLA	CIPLA EUROPE	montelukast	tableta za žvakanje	5 mg	28 tableta za žvakanje	Rp	04-07.3-1-2947/14	15.12.2015	14.12.2020
15	MONTELUKAST CIPLA	CIPLA EUROPE	montelukast	film tableta	10 mg	28 film tableta	Rp	04-07.3-1-1472/15	17.12.2015	16.12.2020
16	MOMETAZON FUROAT CIPLA	CIPLA EUROPE	mometazon	sprej za nos, suspenzija	50 mcg/doza	1 bočica sa 140 doza	Rp	04-07.3-1-578/15	16.12.2015	15.12.2020
17	DUTACIP	CIPLA EUROPE	dutasterid	kapsula,meka	0.5 mg	30 kapsula,mekih	Rp	04-07.3-1-1745/15	18.12.2015	17.12.2020
18	ZARESOS	CIPLA EUROPE	ipratropijum bromid, salbutamol	rastvor za raspršivanje	(0.5 mg + 2.5 mg) / 2.5 mL	60 ampula po 2.5 ml rastvora za raspršivanje	Rp	04-07.3-1-575/15	16.12.2015	15.12.2020
19	DEVIT-3	DEVA HOLDING A.S	holekalciferol	rastvor za injekciju	300 000 i.j./ 1 mL	1 ampula sa 1 ml rastvora za injekciju	ZU/Rp	04-07.3-1-3475/15	18.01.2016	17.01.2021
20	DEVIT-3	DEVA HOLDING A.S.	holekalciferol	oralne kapi,rastvor	50 000 i.j./15 mL	1 bočica sa 15 ml oralnih kapi	Rp	04-07.3-1-3476/15	18.01.2016	17.01.2021
21	MOKSINE	DEVA HOLDING A.S.	moksifloksacin	filmom obložena tableta	400 mg	7 filmom obloženih tableta	ΔRp	04-07.3-1-1215/15	11.01.2016	10.01.2021
22	DEMEPRAZOL	DEVA HOLDING A.S.	omeprazol	gastro-rezistentna kapsula, tvrda	20 mg	14 gastro-rezistentnih kapsula, tvrdih	Rp	04-07.3-1-1214/15	11.01.2016	10.01.2021
23	DIKLORON	DEVA HOLDING A.S.	diklofenak	rastvor za injekciju	75 mg / 3 mL	4 ampule sa po 3 ml	ZU	04-07.3-1-358/14	12.01.2016	11.01.2021

[1] Spisak objavljen u "Službenom glasniku BiH", broj 22/16

24	MONALIZ	DEVA HOLDING A.S.	mometazon	sprej za nos,suspenzija	50 µg / 1 doza	140 doza u plastičnoj boci sa pumpicom	Rp	04-07.3-1-356/14	13.01.2016	12.01.2021
25	ABASAGLAR	ELI LILLY Export S.A.	insulin glargin	otopina za injekciju u napunjenoj brizgalici	100 jedinica / 1 mL	2 napunjene brizgalice po 3 ml otopine za injekciju	Rp	04-07.3-1-1493/15	20.01.2016	19.01.2021
26	ABASAGLAR	ELI LILLY Export S.A.	insulin glargin	otopina za injekciju u napunjenoj brizgalici	100 jedinica / 1 mL	5 napunjenih brizgalica po 3 ml otopine za injekciju	Rp	04-07.3-1-1494/15	20.01.2016	19.01.2021
27	ANBOL	GALENIKA a.d.	acetilsalicilna kiselina	tableta	300 mg	20 tableta	BRp	04-07.3-1-2859/14	18.01.2016	17.01.2021
28	FARNOS	HEMOFARM d.o.o.	fosinopril	tableta	20 mg	30 tableta	Rp	04-07.3-1-3009/15	11.12.2015	10.12.2020
29	FARNOS	HEMOFARM d.o.o.	fosinopril	tableta	10 mg	30 tableta	Rp	04-07.3-1-3010/15	11.12.2015	10.12.2020
30	KALIJEV CITRAT JGL	JADRAN - Galenski laboratorij d.d.	kalij citrat	prašak za oralnu otopinu	20.5 mg / ml	15 vrećica	Rp	04-07.3-1-1378/15	18.12.2015	17.12.2020
31	NEOMIDANTAN	JSC OLAINFARM	amantadin	kapsula,tvrda	100 mg	50 kapsula,tvrdih	Rp	04-07.3-1-1403/15	17.12.2015	16.12.2020
32	PREGABIO	KRKA tovarna zdravil d.d.	pregabalin	kapsula,tvrda	25 mg	56 kapsula, tvrdih	ΔRp	04-07.3-1-2141/15	11.01.2016	10.01.2021
33	PREGABIO	KRKA tovarna zdravil d.d.	pregabalin	kapsula,tvrda	50 mg	56 kapsula, tvrdih	ΔRp	04-07.3-1-2140/15	11.1.2016	10.01.2021
34	PREGABIO	KRKA tovarna zdravil d.d.	pregabalin	kapsula,tvrda	75 mg	56 kapsula, tvrdih	ΔRp	04-07.3-1-2142/15	11.01.2016	10.01.2021
35	PREGABIO	KRKA tovarna zdravil d.d.	pregabalin	kapsula,tvrda	100 mg	56 kapsula, tvrdih	ΔRp	04-07.3-1-2143/15	11.01.2016	10.01.2021
36	PREGABIO	KRKA tovarna zdravil d.d.	pregabalin	kapsula,tvrda	150 mg	56 kapsula,tvrdih	ΔRp	04-07.3-1-2144/15	11.01.2016	10.01.2021
37	PREGABIO	KRKA tovarna zdravil d.d.	pregabalin	kapsula,tvrda	300 mg	56 kapsula,tvrdih	ΔRp	04-07.3-1-2147/15	11.01.2016	10.01.2021
38	PREGABIO	KRKA tovarna zdravil d.d.	pregabalin	kapsula,tvrda	200 mg	56 kapsula,tvrdih	ΔRp	04-07.3-1-2145/15	11.01.2016	10.01.2021
39	PREGABIO	KRKA tovarna zdravil d.d.	pregabalin	kapsula,tvrda	225 mg	56 kapsula,tvrdih	ΔRp	04-07.3-1-2146/15	11.01.2016	10.01.2021
40	DULSEVIA	KRKA,tovarna zdravil,d.d.	duloksetin	gastrorezistent na kapsula, tvrda	30 mg	30 kapsula, tvrdih	Rp	04-07.3-1-2788/15	10.12.2015	9.12.2020
41	DULSEVIA	KRKA,tovarna zdravil,d.d.	duloksetin	gastrorezistent na kapsula, tvrda	60 mg	30 kapsula, tvrdih	Rp	04-07.3-1-2789/15	10.12.2015	9.12.2020
42	FUROCEF	KRKA,tovarna zdravil,d.d.	cefuroksim	filmom obložena tableta	250 mg	10 filmom obloženih tableta	Rp	04-07.3-1-4606/15	25.12.2015	24.12.2020
43	FUROCEF	KRKA,tovarna zdravil,d.d.	cefuroksim	filmom obložena tableta	500 mg	10 filmom obloženih tableta	Rp	04-07.3-1-4637/15	25.12.2015	24.12.2020
44	IFIRMACOMBI	KRKA,tovarna zdravil,d.d.	hidrohlorotiazid, irbesartan	filmom obložena tableta	12.5 mg + 150 mg	28 filmom obloženih tableta	Rp	04-07.3-1-6384/15	21.12.2015	20.12.2020
45	IFIRMACOMBI	KRKA,tovarna zdravil,d.d.	hidrohlorotiazid, irbesartan	filmom obložena tableta	12,5 mg + 300 mg	28 filmom obloženih tableta	Rp	04-07.3-1-6385/15	21.12.2015	20.12.2020
46	IFIRMACOMBI	KRKA,tovarna zdravil,d.d.	hidrohlorotiazid, irbesartan	filmom obložena tableta	12,5 mg + 300 mg	30 filmom obloženih tableta	Rp	04-07.3-1-6386/15	21.12.2015	20.12.2020
47	IFIRMACOMBI	KRKA,tovarna zdravil,d.d.	hidrohlorotiazid, irbesartan	filmom obložena tableta	25 mg + 300 mg	28 filmom obloženih tableta	Rp	04-07.3-1-6387/15	21.12.2015	20.12.2020
48	IFIRMACOMBI	KRKA,tovarna zdravil,d.d.	hidrohlorotiazid, irbesartan	filmom obložena tableta	25 mg + 300 mg	30 filmom obloženih tableta	Rp	04-07.3-1-6388/15	21.12.2015	20.12.2020
49	IFIRMACOMBI	KRKA,tovarna zdravil,d.d.	hidrohlorotiazid, irbesartan	filmom obložena tableta	12.5 mg + 150 mg	30 filmom obloženih tableta	Rp	04-07.3-1-6389/15	21.12.2015	20.12.2020
50	PHARMAGRIP	LABORATO-RIOS CINFA S.A.	fenilefrin, hlorfenamin, paracetamol	kapsula, tvrda	500 mg + 10 mg +4 mg	14 kapsula	BRp	04-07.3-1-2779/15	7.12.2015	6.12.2020
51	PHARMAGRIP	LABORATO-RIOS CINFA S.A.	fenilefrin, hlorfenamin, paracetamol	prašak za oralnu suspenziju	650 mg+10mg+4 mg	10 kesica	BRp	04-07.3-1-2778/15	7.12.2015	6.12.2020

52	FLUDITEC	LABORATO-IRE INNOTECH INTERNA-TIONAL	karbocistein	oralni rastvor	750 mg/10mL	15 kesica po 10 ml oralnog rastvora	BRp	04-07.3-1-1119/14	15.12.2015	14.12.2020
53	IBUFEN	LABORATOR IOS CINFA S.A.	ibuprofen	gel	50 mh / 1 g	50 g gela u aluminijskoj tubi	BRp	04-07.3-1-2780/15	21.12.2015	20.12.2020
54	EBETREXAT	LEK farmacevtska družba d.d.	metotreksat	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	20 mg / 1 mL	1 napunjena šprica sa 0.75 ml rastvora za injekciju	ZU	04-07.3-1-5404/15	14.12.2015	13.12.2020
55	EBETREXAT	LEK farmacevtska družba d.d.	metotreksat	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	20 mg / 1 mL	1 napunjena šprica sa 1 ml rastvora za injekciju	ZU	04-07.3-1-5405/15	14.12.2015	13.12.2020
56	EBETREXAT	LEK farmacevtska družba d.d.	metotreksat	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	20 mg / 1 mL	1 napunjena šprica sa 1.25 ml rastvora za injekciju	ZU	04-07.3-1-5406/15	14.12.2015	13.12.2020
57	EBETREXAT	LEK farmacevtska družba d.d.	metotreksat	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	20 mg / 1 mL	1 napunjena šprica sa 0.5 ml rastvora za injekciju	ZU	04-07.3-1-5387/15	14.12.2015	13.12.2020
58	MIKTAN	LEK farmacevtska družba d.d.	tamsulosin	tableta sa produženim oslobađanjem	0.4 mg	30 tableta sa produženim oslobađanjem	Rp	04-07.3-1-1711/15	17.12.2015	16.12.2020
59	LUVERIS	MERCK EXPORT GmbH	lutropin alfa	prašak i rastvarač za rastvor za injekciju	75 i.j. / 1 bočica	1 bočica sa praškom za rastvor za injekciju i 1 bočica sa 1 ml rastvarača	Rp	04-07.3-1-4085/15	21.12.2015	20.12.2020
60	CO-IRDA	NOBEL ILAC SANAYII VE TICARET A.S.	hidrohlorotiazid, irbesartan	film tableta	12.5 mg + 300 mg	28 film tableta	Rp	04-07.3-1-2166/15	21.12.2015	20.12.2020
61	ULTROX	NOBEL ILAC SANAYII VE TICARET A.S.	rosuvastatin	filmom obložena tableta	5 mg	28 filmom obloženih tableta	Rp	04-07.3-1-3699/15	23.12.2015	22.12.2020
62	RYZODEG	NOVO NORDISK A/S	insulin aspart,insulin degludek	otopina za injekciju u napunjenoj brizgalici	2.56 mg /1 mL + 1.05 mg /1 mL	5 napunjenih brizgalica FlexTouch	Rp	04-07.3-1-3439/15	21.12.2015	20.12.2020
63	RYZODEG	NOVO NORDISK A/S	insulin aspart,insulin degludek	otopina za injekciju u ulošku	2.56 mg /1 mL + 1.05 mg /1 mL	5 napunjenih uložaka Penfill sa po 3 ml otopine	Rp	04-07.3-1-3440/15	21.12.2015	20.12.2020
64	CISPLATIN Ebewe	Ebewe Pharma ges.m.b.H Nfg.KG	ciplatin	koncentrat za rastvor za infuziju	0,5 mg/ml	1 bočica sa 100 ml	ZU	04-07.3-1-4220/15	9.12.2015	8.12.2020
65	CISPLATIN Ebewe	Ebewe Pharma ges.m.b.H Nfg.KG	ciplatin	koncentrat za rastvor za infuziju	0,5 mg/ml	1 bočica sa 20 ml	ZU	04-07.3-1-4219/15	9.12.2015	8.12.2020
66	SOVALDI	GILEAD SCIENCES INTERNA-TIONAL	sofosbuvir	film tableta	400 mg	28 filmom obloženih tableta	Rp	04-07.3-1-910/15	11.12.2015	10.12.2020
67	NUWIQ	OCTA-PHARMA AG	simoktokog alfa	prašak i rastvarač za rastvor za injekciju	250 i.j./1 bočica	1 bočica sa praškom i 1 napunjena šprica sa rastvaračem	ZU	04-07.3-1-6246/15	15.12.2015	14.12.2020
68	TYOZID	NOBEL ILAC PAZARLAM A VE SANAYII Ltd.Sti.	tiokolhikozid	tableta	4 mg	20 tableta	Rp	04-07.3-1-3700/15	10.2.2016	9.2.2021
69	SOPHAMET	SOPHARMA AD	metformin	filmom obložena tableta	850 mg	30 filmom obloženih tableta	Rp	04-07.3-1-2178/14	12.01.2016	11.01.2021
70	PENTOFYLLIN	SOPHARMA AD	pentoksifilin	rastvor za injekciju	20 mg / 1 mL	10 staklenih ampula po 5 ml rastvora	ZU	04-07.3-1-2179/14	12.01.2016	11.01.2021
71	BUSCOLYSIN	SOPHARMA AD	butilskopolamin	rastvor za injekciju	20 mg/ml	10 ampula po 1ml	ZU	04-07.3-1-2176/14	8.12.2015	07.1,2.2020

72	RAPIDOL S	PHARMA-SWISS d.o.o.	ibuprofen	kapsula,meka	200 mg	20 kapsula,mekih	BRp	04-07.3-1-3548/15	18.12.2015	17.12.2020
73	RAPIDOL S	PHARMA-SWISS d.o.o.	ibuprofen	kapsula,meka	400 mg	10 kapsula,mekih	Rp	04-07.3-1-3549/15	18.12.2015	17.12.2020
74	ARIPIPRAZOL PLIVA	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	aripiprazol	tableta	5 mg	30 tableta	Rp	04-07.3-1-2798/15	10.12.2015	9.12.2020
75	ARIPIPRAZOL PLIVA	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	aripiprazol	tableta	10 mg	30 tableta	Rp	04-07.3-1-2799/15	10.12.2015	9.12.2020
76	ARIPIPRAZOL PLIVA	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	aripiprazol	tableta	15	30 tableta	Rp	04-07.3-1-2800/15	10.12.2015	9.12.2020
77	DULOKSETIN PLIVA	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	duloksetin	gastrorezistentna kapsula, tvrda	30 mg	28 kapsula	Rp	04-07.3-1-1115/15	17.12.2015	16.12.2020
78	DULOKSETIN PLIVA	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	duloksetin	gastrorezistentna kapsula, tvrda	30 mg	28 kapsula	Rp	04-07.3-1-1114/15	17.12.2015	16.12.2020
79	DULOKSETIN PLIVA	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	duloksetin	gastrorezistentna kapsula, tvrda	60 mg	28 kapsula	Rp	04-07.3-1-1113/15	17.12.2015	16.12.2020
80	DULOKSETIN PLIVA	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	duloksetin	gastrorezistentna kapsula, tvrda	60 mg	28 kapsula	Rp	04-07.3-1-1112/15	17.12.2015	16.12.2020
81	Natrijev valporat + valporatna kiselina Pliva	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	natrijum valporat + valproinska kiselina	tableta sa produženim oslobađanjem	145 mg + 333 mg	30 tableta	▲Rp	04-07.9-2284/14	14.12.2015	13.12.2020
82	Natrijev valporat + valporatna kiselina Pliva	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	natrijum valporat + valproinska kiselina	tableta sa produženim oslobađanjem	200 mg + 87 mg	100 tableta	▲Rp	04-07.9-2283/14	14.12.2015	13.12.2020
83	LERCOR	TORRENT PHARMACE-UTICALS LIMITED	lerkandipin	film tableta	10 mg	30 film tableta	Rp	04-07.9-3283/14	18.12.2015	17.12.2020
84	LERCOR	TORRENT PHARMACE-UTICALS LIMITED	lerkandipin	film tableta	20 mg	30 film tableta	Rp	04-07.9-3284/14	18.12.2015	17.12.2020

1. U slučaju da prije isteka perioda važnosti nastupe ograničenja za upotrebu nekog od navedenih lijekova, Agencija za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine će objaviti izmjenu ovog spiska.

Broj 10-02.3-932/16
29. februara 2016. godine
Banja Luka

v.d. Direktora
Dr. **Aleksandar Zolak**, s. r.

Na temelju članka 77. Zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima ("Službeni glasnik BiH", broj 58/08) Agencija za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine objavljuje

POPIS[1]

LIJEKOVA KOJIMA JE IZDANA DOZVOLA ZA STAVLJANJE U PROMET NA TRŽIŠTE BOSNE I HERCEGOVINE

Red. br.	Zaštićeni naziv lijeka	Proizvođač (administrativno sjedište)	INN	Oblik lijeka	Doza	Sadržaj originalnog pakovanja	Režim izdavanja	Broj rješenja	Datum rješenja	Rješenje vrijedi do
1	IMIPENEM / CILASTATIN	ACTAVIS Group	cilastatin, imipenem	prašak za rastvor za infuziju	(500 mg + 500 mg) / 1 bočica	1 bočica	ZU	04-07.3-1-2387/14	11.01.2016	10.01.2021
2	IMIPENEM / CILASTATIN	ACTAVIS Group	cilastatin, imipenem	prašak za rastvor za infuziju	(500 mg + 500 mg) / 1 bočica	10 bočica	ZU	04-07.3-1-2388/14	11.01.2016	10.01.2021
3	ROXANRI	ALVOGEN d.o.o.	duloksetin	gastro-rezistentna kapsula,tvrda	60mg	30 gastrorezistentnih kapsula	ΔRp	04-07.3-1-2541/14	10.2.2016	9.2.2021
4	ROXANRI	ALVOGEN d.o.o.	duloksetin	gastro-rezistentna kapsula,tvrda	60mg	30 gastrorezistentnih kapsula	ΔRp	04-07.3-1-2540/14	10.2.2016	9.2.2021
5	GASTROGUARD MENTOL	ALKALOID AD Skopje	kalcijum-karbonat, magnezijum-karbonat	tableta za žvakanje	680 mg + 80 mg	24 tablete za žvakanje	BRp	04-07.3-1-626/15	18.12.2015	17.12.2020
6	NIFUROKSAZID ALKALOID	ALKALOID AD Skopje	nifuroksazid	kapsula, tvrda	100 mg	30 kapsula,tvrdih	Rp	04-07.3-1-1598/15	18.12.2015	17.12.2020

[1] Popis objavljen u "Službenom glasniku BiH", broj 22/16

7	NIFUROKSAZID ALKALOID	ALKALOID AD Skopje	nifuroksazid	kapsula, tvrda	200 mg	20 kapsula,tvrdih	Rp	04-07.3-1-1599/15	18.12.2015	17.12.2020
8	NIFUROKSAZID ALKALOID	ALKALOID AD Skopje	nifuroksazid	oralna suspenzija	200 mg / 5 mL	90 ml oralne suspenzije	Rp	04-07.3-1-1600/15	18.12.2015	17.12.2020
9	OSMOLAK	BIOFARMA ILAC SAN. VE TIC AS	laktuloza	sirup	667 mg / 1 mL	250 ml sirupa	Rp	04-07.9-3737/14	11.01.2016	10.01.2021
10	ALTIKOS	BOSNALIJEK d.d.	alfa-lipoinska kiselina	film tablete	600 mg	30 film tableta	Rp	04-07.3-1-4662/15	11.01.2016	10.01.2021
11	PROBILOL	BOSNALIJEK d.d.	bisoprolol	film tableta	5 mg	30 film tableta	Rp	04-07.3-1-4669/15	21.12.2015	20.12.2020
12	PROBILOL	BOSNALIJEK d.d.	bisoprolol	film tableta	10 mg	30 film tableta	Rp	04-07.3-1-4670/15	21.12.2015	20.12.2020
13	MONTELUKAST CIPLA	CIPLA EUROPE	montelukast	tableta za žvakanje	4 mg	28 tableta za žvakanje	Rp	04-07.3-1-2946/14	15.12.2015	14.12.2020
14	MONTELUKAST CIPLA	CIPLA EUROPE	montelukast	tableta za žvakanje	5 mg	28 tableta za žvakanje	Rp	04-07.3-1-2947/14	15.12.2015	14.12.2020
15	MONTELUKAST CIPLA	CIPLA EUROPE	montelukast	film tableta	10 mg	28 film tableta	Rp	04-07.3-1-1472/15	17.12.2015	16.12.2020
16	MOMETAZON FUROAT CIPLA	CIPLA EUROPE	mometazon	sprej za nos, suspenzija	50 mcg/doza	1 bočica sa 140 doza	Rp	04-07.3-1-578/15	16.12.2015	15.12.2020
17	DUTACIP	CIPLA EUROPE	dutasterid	kapsula,meka	0.5 mg	30 kapsula,mekih	Rp	04-07.3-1-1745/15	18.12.2015	17.12.2020
18	ZARESOS	CIPLA EUROPE	ipratropijum bromid, salbutamol	rastvor za raspršivanje	(0.5 mg + 2.5 mg) / 2.5 mL	60 ampula po 2.5 ml rastvora za raspršivanje	Rp	04-07.3-1-575/15	16.12.2015	15.12.2020
19	DEVIT-3	DEVA HOLDING A.S	holekalciferol	rastvor za injekciju	300 000 i.j./ 1 mL	1 ampula sa 1 ml rastvora za injekciju	ZU/Rp	04-07.3-1-3475/15	18.01.2016	17.01.2021
20	DEVIT-3	DEVA HOLDING A.S.	holekalciferol	oralne kapi, rastvor	50 000 i.j./15 mL	1 bočica sa 15 ml oralnih kapi	Rp	04-07.3-1-3476/15	18.01.2016	17.01.2021
21	MOKSINE	DEVA HOLDING A.S.	moksifloksacin	filmom obložena tableta	400 mg	7 filmom obloženih tableta	ΔRp	04-07.3-1-1215/15	11.01.2016	10.01.2021
22	DEMEPRAZOL	DEVA HOLDING A.S.	omeprazol	gastro-rezistentna kapsula,tvrda	20 mg	14 gastrorezistentnih kapsula,tvrdih	Rp	04-07.3-1-1214/15	11.01.2016	10.01.2021
23	DIKLORON	DEVA HOLDING A.S.	diklofenak	rastvor za injekciju	75 mg / 3 mL	4 ampule sa po 3 ml	ZU	04-07.3-1-358/14	12.01.2016	11.01.2021
24	MONALIZ	DEVA HOLDING A.S.	mometazon	sprej za nos,suspenzija	50 µg / 1 doza	140 doza u plastičnoj boci sa pumpicom	Rp	04-07.3-1-356/14	13.01.2016	12.01.2021
25	ABASAGLAR	ELI LILLY Export S.A.	insulin glargin	otopina za injekciju u napunjenoj brizgalici	100 jedinica / 1 mL	2 napunjene brizgalice po 3 ml otopine za injekciju	Rp	04-07.3-1-1493/15	20.01.2016	19.01.2021
26	ABASAGLAR	ELI LILLY Export S.A.	insulin glargin	otopina za injekciju u napunjenoj brizgalici	100 jedinica / 1 mL	5 napunjenih brizgalica po 3 ml otopine za injekciju	Rp	04-07.3-1-1494/15	20.01.2016	19.01.2021
27	ANBOL	GALENIKA a.d.	acetilsalicilna kiselina	tableta	300 mg	20 tableta	BRp	04-07.3-1-2859/14	18.01.2016	17.01.2021
28	FARNOS	HEMOFARM d.o.o.	fosinopril	tableta	20 mg	30 tableta	Rp	04-07.3-1-3009/15	11.12.2015	10.12.2020
29	FARNOS	HEMOFARM d.o.o.	fosinopril	tableta	10 mg	30 tableta	Rp	04-07.3-1-3010/15	11.12.2015	10.12.2020
30	KALIJEV CITRAT JGL	JADRAN - Galenski laboratorij d.d.	kalij citrat	prašak za oralnu otopinu	20.5 mg / ml	15 vrećica	Rp	04-07.3-1-1378/15	18.12.2015	17.12.2020
31	NEOMIDANTAN	JSC OLAINFARM	amantadin	kapsula,tvrda	100 mg	50 kapsula,tvrdih	Rp	04-07.3-1-1403/15	17.12.2015	16.12.2020
32	PREGABIO	KRKA tovarna zdravil d.d.	pregabalin	kapsula,tvrda	25 mg	56 kapsula, tvrdih	ΔRp	04-07.3-1-2141/15	11.01.2016	10.01.2021
33	PREGABIO	KRKA tovarna zdravil d.d.	pregabalin	kapsula,tvrda	50 mg	56 kapsula, tvrdih	ΔRp	04-07.3-1-2140/15	11.1.2016	10.01.2021
34	PREGABIO	KRKA tovarna zdravil d.d.	pregabalin	kapsula,tvrda	75 mg	56 kapsula, tvrdih	ΔRp	04-07.3-1-2142/15	11.01.2016	10.01.2021
35	PREGABIO	KRKA tovarna zdravil d.d.	pregabalin	kapsula,tvrda	100 mg	56 kapsula, tvrdih	ΔRp	04-07.3-1-2143/15	11.01.2016	10.01.2021
36	PREGABIO	KRKA tovarna zdravil d.d.	pregabalin	kapsula,tvrda	150 mg	56 kapsula,tvrdih	ΔRp	04-07.3-1-2144/15	11.01.2016	10.01.2021
37	PREGABIO	KRKA tovarna zdravil d.d.	pregabalin	kapsula,tvrda	300 mg	56 kapsula,tvrdih	ΔRp	04-07.3-1-2147/15	11.01.2016	10.01.2021

38	PREGABIO	KRKA tovarna zdravil d.d.	pregabalin	kapsula,tvrda	200 mg	56 kapsula,tvrdih	ΔRp	04-07.3-1-2145/15	11.01.2016	10.01.2021
39	PREGABIO	KRKA tovarna zdravil d.d.	pregabalin	kapsula,tvrda	225 mg	56 kapsula,tvrdih	ΔRp	04-07.3-1-2146/15	11.01.2016	10.01.2021
40	DULSEVIA	KRKA,tovarna zdravil,d.d.	duloksetin	gastrorezis-tentna kapsula, tvrda	30 mg	30 kapsula, tvrdih	Rp	04-07.3-1-2788/15	10.12.2015	9.12.2020
41	DULSEVIA	KRKA,tovarna zdravil,d.d.	duloksetin	gastrorezistent na kapsula, tvrda	60 mg	30 kapsula, tvrdih	Rp	04-07.3-1-2789/15	10.12.2015	9.12.2020
42	FUROCEF	KRKA,tovarna zdravil,d.d.	cefuroksim	filmom obložena tableta	250 mg	10 filmom obloženih tableta	Rp	04-07.3-1-4606/15	25.12.2015	24.12.2020
43	FUROCEF	KRKA,tovarna zdravil,d.d.	cefuroksim	filmom obložena tableta	500 mg	10 filmom obloženih tableta	Rp	04-07.3-1-4637/15	25.12.2015	24.12.2020
44	IFIRMACOMBI	KRKA,tovarna zdravil,d.d.	hidrohlorotiazid, irbesartan	filmom obložena tableta	12.5 mg + 150 mg	28 filmom obloženih tableta	Rp	04-07.3-1-6384/15	21.12.2015	20.12.2020
45	IFIRMACOMBI	KRKA,tovarna zdravil,d.d.	hidrohlorotiazid, irbesartan	filmom obložena tableta	12,5 mg + 300 mg	28 filmom obloženih tableta	Rp	04-07.3-1-6385/15	21.12.2015	20.12.2020
46	IFIRMACOMBI	KRKA,tovarna zdravil,d.d.	hidrohlorotiazid, irbesartan	filmom obložena tableta	12,5 mg + 300 mg	30 filmom obloženih tableta	Rp	04-07.3-1-6386/15	21.12.2015	20.12.2020
47	IFIRMACOMBI	KRKA,tovarna zdravil,d.d.	hidrohlorotiazid, irbesartan	filmom obložena tableta	25 mg + 300 mg	28 filmom obloženih tableta	Rp	04-07.3-1-6387/15	21.12.2015	20.12.2020
48	IFIRMACOMBI	KRKA,tovarna zdravil,d.d.	hidrohlorotiazid, irbesartan	filmom obložena tableta	25 mg + 300 mg	30 filmom obloženih tableta	Rp	04-07.3-1-6388/15	21.12.2015	20.12.2020
49	IFIRMACOMBI	KRKA,tovarna zdravil,d.d.	hidrohlorotiazid, irbesartan	filmom obložena tableta	12.5 mg + 150 mg	30 filmom obloženih tableta	Rp	04-07.3-1-6389/15	21.12.2015	20.12.2020
50	PHARMAGRIP	LABORATO-RIOS CINFA S.A.	fenilefrin, hlorfenamin, paracetamol	kapsula, tvrda	500 mg + 10 mg +4 mg	14 kapsula	BRp	04-07.3-1-2779/15	7.12.2015	6.12.2020
51	PHARMAGRIP	LABORATO-RIOS CINFA S.A.	fenilefrin, hlorfenamin, paracetamol	prašak za oralnu suspenziju	650 mg+10mg+4 mg	10 kesica	BRp	04-07.3-1-2778/15	7.12.2015	6.12.2020
52	FLUDITEC	LABORATO-IRE INNOTECH INTERNATIO NAL	karbocistein	oralni rastvor	750 mg/10mL	15 kesica po 10 ml oralnog rastvora	BRp	04-07.3-1-1119/14	15.12.2015	14.12.2020
53	IBUFEN	LABORATO-RIOS CINFA S.A.	ibuprofen	gel	50 mh / 1 g	50 g gela u aluminijskoj tubi	BRp	04-07.3-1-2780/15	21.12.2015	20.12.2020
54	EBETREXAT	LEK farmacevtska družba d.d.	metotreksat	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	20 mg / 1 mL	1 napunjena šprica sa 0.75 ml rastvora za injekciju	ZU	04-07.3-1-5404/15	14.12.2015	13.12.2020
55	EBETREXAT	LEK farmacevtska družba d.d.	metotreksat	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	20 mg / 1 mL	1 napunjena šprica sa 1 ml rastvora za injekciju	ZU	04-07.3-1-5405/15	14.12.2015	13.12.2020
56	EBETREXAT	LEK farmacevtska družba d.d.	metotreksat	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	20 mg / 1 mL	1 napunjena šprica sa 1.25 ml rastvora za injekciju	ZU	04-07.3-1-5406/15	14.12.2015	13.12.2020
57	EBETREXAT	LEK farmacevtska družba d.d.	metotreksat	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	20 mg / 1 mL	1 napunjena šprica sa 0.5 ml rastvora za injekciju	ZU	04-07.3-1-5387/15	14.12.2015	13.12.2020
58	MIKTAN	LEK farmacevtska družba d.d.	tamsulosin	tableta sa produženim oslobađanjem	0.4 mg	30 tableta sa produženim oslobađanjem	Rp	04-07.3-1-1711/15	17.12.2015	16.12.2020
59	LUVERIS	MERCK EXPORT GmbH	lutropin alfa	prašak i rastvarač za rastvor za injekciju	75 i.j. / 1 bočica	1 bočica sa praškom za rastvor za injekciju i 1 bočica sa 1 ml rastvarača	Rp	04-07.3-1-4085/15	21.12.2015	20.12.2020

60	CO-IRDA	NOBEL ILAC SANAYII VE TICARET A.S.	hidrohlorotiazid, irbesartan	film tableta	12.5 mg + 300 mg	28 film tableta	Rp	04-07.3-1-2166/15	21.12.2015	20.12.2020
61	ULTROX	NOBEL ILAC SANAYII VE TICARET A.S.	rosuvastatin	filmom obložena tableta	5 mg	28 filmom obloženih tableta	Rp	04-07.3-1-3699/15	23.12.2015	22.12.2020
62	RYZODEG	NOVO NORDISK A/S	insulin aspart,insulin degludek	otopina za injekciju u napunjenoj brizgalici	2.56 mg /1 mL + 1.05 mg /1 mL	5 napunjenih brizgalica FlexTouch	Rp	04-07.3-1-3439/15	21.12.2015	20.12.2020
63	RYZODEG	NOVO NORDISK A/S	insulin aspart,insulin degludek	otopina za injekciju u ulošku	2.56 mg /1 mL + 1.05 mg /1 mL	5 napunjenih uložaka Penfill sa po 3 ml otopine	Rp	04-07.3-1-3440/15	21.12.2015	20.12.2020
64	CISPLATIN Ebewe	Ebewe Pharma ges.m.b.H Nfg.KG	ciplatin	koncentrat za rastvor za infuziju	0,5 mg/ml	1 bočica sa 100 ml	ZU	04-07.3-1-4220/15	9.12.2015	8.12.2020
65	CISPLATIN Ebewe	Ebewe Pharma ges.m.b.H Nfg.KG	ciplatin	koncentrat za rastvor za infuziju	0,5 mg/ml	1 bočica sa 20 ml	ZU	04-07.3-1-4219/15	9.12.2015	8.12.2020
66	SOVALDI	GILEAD SCIENCES INTERNATI-ONAL	sofosbuvir	film tableta	400 mg	28 filmom obloženih tableta	Rp	04-07.3-1-910/15	11.12.2015	10.12.2020
67	NUWIQ	OCTAPHAR MA AG	simoktokog alfa	prašak i rastvarač za rastvor za injekciju	250 i.j./1 bočica	1 bočica sa praškom i 1 napunjena šprica sa rastvaračem	ZU	04-07.3-1-6246/15	15.12.2015	14.12.2020
68	TYOZID	NOBEL ILAC PAZARLAM A VE SANAYII Ltd.Sti.	tiokolhikozid	tableta	4 mg	20 tableta	Rp	04-07.3-1-3700/15	10.2.2016	9.2.2021
69	SOPHAMET	SOPHARMA AD	metformin	filmom obložena tableta	850 mg	30 filmom obloženih tableta	Rp	04-07.3-1-2178/14	12.01.2016	11.01.2021
70	PENTOFYLLIN	SOPHARMA AD	pentoksifilin	rastvor za injekciju	20 mg / 1 mL.	10 staklenih ampula po 5 ml rastvora	ZU	04-07.3-1-2179/14	12.01.2016	11.01.2021
71	BUSCOLYSIN	SOPHARMA AD	butilskopolamin	rastvor za injekciju	20 mg/ml	10 ampula po 1ml	ZU	04-07.3-1-2176/14	8.12.2015	07.1,2.2020
72	RAPIDOL S	PHARMA-SWISS d.o.o.	ibuprofen	kapsula,meka	200 mg	20 kapsula,mekih	BRp	04-07.3-1-3548/15	18.12.2015	17.12.2020
73	RAPIDOL S	PHARMA-SWISS d.o.o.	ibuprofen	kapsula,meka	400 mg	10 kapsula,mekih	Rp	04-07.3-1-3549/15	18.12.2015	17.12.2020
74	ARIPIPRAZOL PLIVA	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	aripiprazol	tableta	5 mg	30 tableta	Rp	04-07.3-1-2798/15	10.12.2015	9.12.2020
75	ARIPIPRAZOL PLIVA	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	aripiprazol	tableta	10 mg	30 tableta	Rp	04-07.3-1-2799/15	10.12.2015	9.12.2020
76	ARIPIPRAZOL PLIVA	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	aripiprazol	tableta	15	30 tableta	Rp	04-07.3-1-2800/15	10.12.2015	9.12.2020
77	DULOKSETIN PLIVA	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	duloksetin	gastrorezistent na kapsula, tvrda	30 mg	28 kapsula	Rp	04-07.3-1-1115/15	17.12.2015	16.12.2020
78	DULOKSETIN PLIVA	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	duloksetin	gastrorezistent na kapsula, tvrda	30 mg	28 kapsula	Rp	04-07.3-1-1114/15	17.12.2015	16.12.2020
79	DULOKSETIN PLIVA	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	duloksetin	gastrorezistent na kapsula, tvrda	60 mg	28 kapsula	Rp	04-07.3-1-1113/15	17.12.2015	16.12.2020
80	DULOKSETIN PLIVA	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	duloksetin	gastrorezistent na kapsula, tvrda	60 mg	28 kapsula	Rp	04-07.3-1-1112/15	17.12.2015	16.12.2020
81	Natrijev valporat + valporatna kiselina Pliva	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	natrijum valporat + valproinska kiselina	tableta sa produženim oslobađanjem	145 mg + 333 mg	30 tableta	▲Rp	04-07.9-2284/14	14.12.2015	13.12.2020

82	Natrijev valporat + valporatna kiselina Pliva	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	natrijum valporat + valproinska kiselina	tableta sa produženim oslobađanjem	200 mg + 87 mg	100 tableta	▲Rp	04-07.9-2283/14	14.12.2015	13.12.2020
83	LERCOR	TORRENT PHARMACE-UTICALS LIMITED	lerkandipin	film tableta	10 mg	30 film tableta	Rp	04-07.9-3283/14	18.12.2015	17.12.2020
84	LERCOR	TORRENT PHARMACE-UTICALS LIMITED	lerkandipin	film tableta	20 mg	30 film tableta	Rp	04-07.9-3284/14	18.12.2015	17.12.2020

1. U slučaju da prije isteka razdoblja važnosti nastupe ograničenja za uporabu nekog od navedenih lijekova, Agencija za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine će objaviti izmjenu ovog popisa.

Broj 10-02.3-932/16
29. veljače 2016. godine
Banja Luka

v.d. Ravnatelja
Dr. **Aleksandar Zolak**, v. r.

На основу члана 77. Закона о лијековима и медицинским средствима ("Службени гласник БиХ", број 58/08) Агенција за лијекове и медицинска средства Босне и Херцеговине објављује

СПИСАК[1]

ЛИЈЕКОВА КОЈИМА ЈЕ ИЗДАТА ДОЗВОЛА ЗА СТАВЉАЊЕ У ПРОМЕТ НА ТРЖИШТЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Ред бр.	Заштићени назив лијека	Произвођач (административно сједиште)	ИНН	Облик лијека	Доза	Садржај оригиналног паковања	Режим издавања	Број рјешења	Датум рјешења	Рјешење важи до
1	IMIPENEM / CILASTATIN	ACTAVIS Group	cilastatin, imipenem	prašak za rastvor za infuziju	(500 mg + 500 mg) / 1 bočica	1 bočica	ZU	04-07.3-1-2387/14	11.01.2016	10.01.2021
2	IMIPENEM / CILASTATIN	ACTAVIS Group	cilastatin, imipenem	prašak za rastvor za infuziju	(500 mg + 500 mg) / 1 bočica	10 bočica	ZU	04-07.3-1-2388/14	11.01.2016	10.01.2021
3	ROXANRI	ALVOGEN d.o.o.	duloksetin	gastro-rezistentna kapsula, tvrda	60mg	30 gastrorezistentnih kapsula	ΔRp	04-07.3-1-2541/14	10.2.2016	9.2.2021
4	ROXANRI	ALVOGEN d.o.o.	duloksetin	gastro-rezistentna kapsula, tvrda	60mg	30 gastrorezistentnih kapsula	ΔRp	04-07.3-1-2540/14	10.2.2016	9.2.2021
5	GASTROGUARD MENTOL	ALKALOID AD Skopje	kalcijum-karbonat, magnezijum-karbonat	tableta za žvakanje	680 mg + 80 mg	24 tablete za žvakanje	BRp	04-07.3-1-626/15	18.12.2015	17.12.2020
6	NIFUROKSAZID ALKALOID	ALKALOID AD Skopje	nifuroksazid	kapsula, tvrda	100 mg	30 kapsula,tvrdih	Rp	04-07.3-1-1598/15	18.12.2015	17.12.2020
7	NIFUROKSAZID ALKALOID	ALKALOID AD Skopje	nifuroksazid	kapsula, tvrda	200 mg	20 kapsula,tvrdih	Rp	04-07.3-1-1599/15	18.12.2015	17.12.2020
8	NIFUROKSAZID ALKALOID	ALKALOID AD Skopje	nifuroksazid	oralna suspenzija	200 mg / 5 mL	90 ml oralne suspenzije	Rp	04-07.3-1-1600/15	18.12.2015	17.12.2020
9	OSMOLAK	BIOFARMA ILAC SAN. VE TIC AS	laktuloza	sirup	667 mg / 1 mL	250 ml sirupa	Rp	04-07.9-3737/14	11.01.2016	10.01.2021
10	ALTIKOS	BOSNALIJEK d.d.	alfa-lipoinska kiselina	film tablete	600 mg	30 film tableta	Rp	04-07.3-1-4662/15	11.01.2016	10.01.2021
11	PROBILOL	BOSNALIJEK d.d.	bisoprolol	film tableta	5 mg	30 film tableta	Rp	04-07.3-1-4669/15	21.12.2015	20.12.2020
12	PROBILOL	BOSNALIJEK d.d.	bisoprolol	film tableta	10 mg	30 film tableta	Rp	04-07.3-1-4670/15	21.12.2015	20.12.2020
13	MONTELUKAST CIPLA	CIPLA EUROPE	montelukast	tableta za žvakanje	4 mg	28 tableta za žvakanje	Rp	04-07.3-1-2946/14	15.12.2015	14.12.2020
14	MONTELUKAST CIPLA	CIPLA EUROPE	montelukast	tableta za žvakanje	5 mg	28 tableta za žvakanje	Rp	04-07.3-1-2947/14	15.12.2015	14.12.2020
15	MONTELUKAST CIPLA	CIPLA EUROPE	montelukast	film tableta	10 mg	28 film tableta	Rp	04-07.3-1-1472/15	17.12.2015	16.12.2020
16	MOMETAZON FUROAT CIPLA	CIPLA EUROPE	mometazon	sprej za nos, suspenzija	50 mcg/doza	1 bočica sa 140 doza	Rp	04-07.3-1-578/15	16.12.2015	15.12.2020
17	DUTACIP	CIPLA EUROPE	dutasterid	kapsula, meka	0.5 mg	30 kapsula,mekih	Rp	04-07.3-1-1745/15	18.12.2015	17.12.2020
18	ZARESOS	CIPLA EUROPE	ipratropijum bromid,salbutamol	rastvor za raspršivanje	(0.5 mg + 2.5 mg) / 2.5 mL	60 ampula po 2.5 ml rastvora za raspršivanje	Rp	04-07.3-1-575/15	16.12.2015	15.12.2020
19	DEVIT-3	DEVA HOLDING A.S	holekalciferol	rastvor za injekciju	300 000 i.j./ 1 mL	1 ampula sa 1 ml rastvora za injekciju	ZU/Rp	04-07.3-1-3475/15	18.01.2016	17.01.2021
20	DEVIT-3	DEVA HOLDING A.S.	holekalciferol	oralne kapi, rastvor	50 000 i.j./15 mL	1 bočica sa 15 ml oralnih kapi	Rp	04-07.3-1-3476/15	18.01.2016	17.01.2021

[1] Spisak objavljen u "Službenom glasniku BiH", broj 22/16

21	MOKSINE	DEVA HOLDING A.S.	moksiflo-ksacin	filmom obložena tableta	400 mg	7 filmom obloženih tableta	ΔRp	04-07.3-1-1215/15	11.01.2016	10.01.2021
22	DEMEPRAZOL	DEVA HOLDING A.S.	omeprazol	gastrorezisten-tna kapsula, tvrda	20 mg	14 gastrorezistentnih kapsula,tvrdih	Rp	04-07.3-1-1214/15	11.01.2016	10.01.2021
23	DIKLORON	DEVA HOLDING A.S.	diklofenak	rastvor za injekciju	75 mg / 3 mL	4 ampule sa po 3 ml	ZU	04-07.3-1-358/14	12.01.2016	11.01.2021
24	MONALIZ	DEVA HOLDING A.S.	mometazon	sprej za nos,suspenzija	50 µg / 1 doza	140 doza u plastičnoj boci sa pumpicom	Rp	04-07.3-1-356/14	13.01.2016	12.01.2021
25	ABASAGLAR	ELI LILLY Export S.A.	insulin glargin	otopina za injekciju u napunjenoj brizgalici	100 jedinica / 1 mL	2 napunjene brizgalice po 3 ml otopine za injekciju	Rp	04-07.3-1-1493/15	20.01.2016	19.01.2021
26	ABASAGLAR	ELI LILLY Export S.A.	insulin glargin	otopina za injekciju u napunjenoj brizgalici	100 jedinica / 1 mL	5 napunjenih brizgalica po 3 ml otopine za injekciju	Rp	04-07.3-1-1494/15	20.01.2016	19.01.2021
27	ANBOL	GALENIKA a.d.	acetilsalicilna kiselina	tableta	300 mg	20 tableta	BRp	04-07.3-1-2859/14	18.01.2016	17.01.2021
28	FARNOS	HEMOFARM d.o.o.	fosinopril	tableta	20 mg	30 tableta	Rp	04-07.3-1-3009/15	11.12.2015	10.12.2020
29	FARNOS	HEMOFARM d.o.o.	fosinopril	tableta	10 mg	30 tableta	Rp	04-07.3-1-3010/15	11.12.2015	10.12.2020
30	KALIJEV CITRAT JGL	JADRAN - Galenski laboratorij d.d.	kalij citrat	prašak za oralnu otopinu	20.5 mg / ml	15 vrećica	Rp	04-07.3-1-1378/15	18.12.2015	17.12.2020
31	NEOMIDANTAN	JSC OLAINFARM	amantadin	kapsula, tvrda	100 mg	50 kapsula,tvrdih	Rp	04-07.3-1-1403/15	17.12.2015	16.12.2020
32	PREGABIO	KRKA tovarna zdravil d.d.	pregabalin	kapsula, tvrda	25 mg	56 kapsula,tvrdih	ΔRp	04-07.3-1-2141/15	11.01.2016	10.01.2021
33	PREGABIO	KRKA tovarna zdravil d.d.	pregabalin	kapsula, tvrda	50 mg	56 kapsula,tvrdih	ΔRp	04-07.3-1-2140/15	11.1.2016	10.01.2021
34	PREGABIO	KRKA tovarna zdravil d.d.	pregabalin	kapsula, tvrda	75 mg	56 kapsula,tvrdih	ΔRp	04-07.3-1-2142/15	11.01.2016	10.01.2021
35	PREGABIO	KRKA tovarna zdravil d.d.	pregabalin	kapsula, tvrda	100 mg	56 kapsula,tvrdih	ΔRp	04-07.3-1-2143/15	11.01.2016	10.01.2021
36	PREGABIO	KRKA tovarna zdravil d.d.	pregabalin	kapsula,tvrda	150 mg	56 kapsula,tvrdih	ΔRp	04-07.3-1-2144/15	11.01.2016	10.01.2021
37	PREGABIO	KRKA tovarna zdravil d.d.	pregabalin	kapsula, tvrda	300 mg	56 kapsula,tvrdih	ΔRp	04-07.3-1-2147/15	11.01.2016	10.01.2021
38	PREGABIO	KRKA tovarna zdravil d.d.	pregabalin	kapsula, tvrda	200 mg	56 kapsula,tvrdih	ΔRp	04-07.3-1-2145/15	11.01.2016	10.01.2021
39	PREGABIO	KRKA tovarna zdravil d.d.	pregabalin	kapsula, tvrda	225 mg	56 kapsula,tvrdih	ΔRp	04-07.3-1-2146/15	11.01.2016	10.01.2021
40	DULSEVIA	KRKA,tovarna zdravil,d.d.	duloksetin	gastrorezisten-tna kapsula, tvrda	30 mg	30 kapsula, tvrdih	Rp	04-07.3-1-2788/15	10.12.2015	9.12.2020
41	DULSEVIA	KRKA,tovarna zdravil,d.d.	duloksetin	gastrorezisten-tna kapsula, tvrda	60 mg	30 kapsula, tvrdih	Rp	04-07.3-1-2789/15	10.12.2015	9.12.2020
42	FUROCEF	KRKA,tovarna zdravil,d.d.	cefuroksim	filmom obložena tableta	250 mg	10 filmom obloženih tableta	Rp	04-07.3-1-4606/15	25.12.2015	24.12.2020
43	FUROCEF	KRKA,tovarna zdravil,d.d.	cefuroksim	filmom obložena tableta	500 mg	10 filmom obloženih tableta	Rp	04-07.3-1-4637/15	25.12.2015	24.12.2020
44	IFIRMACOMBI	KRKA,tovarna zdravil,d.d.	hidrohloro-tiazid, irbesartan	filmom obložena tableta	12.5 mg + 150 mg	28 filmom obloženih tableta	Rp	04-07.3-1-6384/15	21.12.2015	20.12.2020
45	IFIRMACOMBI	KRKA,tovarna zdravil,d.d.	hidro-hlorotiazid, irbesartan	filmom obložena tableta	12,5 mg + 300 mg	28 filmom obloženih tableta	Rp	04-07.3-1-6385/15	21.12.2015	20.12.2020
46	IFIRMACOMBI	KRKA,tovarna zdravil,d.d.	hidro-hlorotiazid, irbesartan	filmom obložena tableta	12,5 mg + 300 mg	30 filmom obloženih tableta	Rp	04-07.3-1-6386/15	21.12.2015	20.12.2020
47	IFIRMACOMBI	KRKA,tovarna zdravil,d.d.	hidro-hlorotiazid, irbesartan	filmom obložena tableta	25 mg + 300 mg	28 filmom obloženih tableta	Rp	04-07.3-1-6387/15	21.12.2015	20.12.2020
48	IFIRMACOMBI	KRKA,tovarna zdravil,d.d.	hidro-hlorotiazid, irbesartan	filmom obložena tableta	25 mg + 300 mg	30 filmom obloženih tableta	Rp	04-07.3-1-6388/15	21.12.2015	20.12.2020
49	IFIRMACOMBI	KRKA,tovarna zdravil,d.d.	hidro-hlorotiazid, irbesartan	filmom obložena tableta	12.5 mg + 150 mg	30 filmom obloženih tableta	Rp	04-07.3-1-6389/15	21.12.2015	20.12.2020

50	PHARMAGRIP	LABORATORIOS CINFA S.A.	fenilefrin, hlorfenamin, paracetamol	kapsula, tvrda	500 mg + 10 mg +4 mg	14 kapsula	BRp	04-07.3-1-2779/15	7.12.2015	6.12.2020
51	PHARMAGRIP	LABORATORIOS CINFA S.A.	fenilefrin, hlorfenamin, paracetamol	prašak za oralnu suspenziju	650 mg+10mg+4 mg	10 kesica	BRp	04-07.3-1-2778/15	7.12.2015	6.12.2020
52	FLUDITEC	LABORATOIRE INNOTECH INTERNA-TIONAL	karbocistein	oralni rastvor	750 mg/10mL	15 kesica po 10 ml oralnog rastvora	BRp	04-07.3-1-1119/14	15.12.2015	14.12.2020
53	IBUFEN	LABORATORIOS CINFA S.A.	ibuprofen	gel	50 mh / 1 g	50 g gela u aluminijskoj tubi	BRp	04-07.3-1-2780/15	21.12.2015	20.12.2020
54	EBETREXAT	LEK farmacevtska družba d.d.	metotreksat	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	20 mg / 1 mL	1 napunjena šprica sa 0.75 ml rastvora za injekciju	ZU	04-07.3-1-5404/15	14.12.2015	13.12.2020
55	EBETREXAT	LEK farmacevtska družba d.d.	metotreksat	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	20 mg / 1 mL	1 napunjena šprica sa 1 ml rastvora za injekciju	ZU	04-07.3-1-5405/15	14.12.2015	13.12.2020
56	EBETREXAT	LEK farmacevtska družba d.d.	metotreksat	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	20 mg / 1 mL	1 napunjena šprica sa 1.25 ml rastvora za injekciju	ZU	04-07.3-1-5406/15	14.12.2015	13.12.2020
57	EBETREXAT	LEK farmacevtska družba d.d.	metotreksat	rastvor za injekciju u napunjenoj šprici	20 mg / 1 mL	1 napunjena šprica sa 0.5 ml rastvora za injekciju	ZU	04-07.3-1-5387/15	14.12.2015	13.12.2020
58	MIKTAN	LEK farmacevtska družba d.d.	tamsulosin	tableta sa produženim oslobađanjem	0.4 mg	30 tableta sa produženim oslobađanjem	Rp	04-07.3-1-1711/15	17.12.2015	16.12.2020
59	LUVERIS	MERCK EXPORT GmbH	lutropin alfa	prašak i rastvarač za rastvor za injekciju	75 i.j. / 1 bočica	1 bočica sa praškom za rastvor za injekciju i 1 bočica sa 1 ml rastvarača	Rp	04-07.3-1-4085/15	21.12.2015	20.12.2020
60	CO-IRDA	NOBEL ILAC SANAYII VE TICARET A.S.	hidrohlorotia zid,irbesartan	film tableta	12.5 mg + 300 mg	28 film tableta	Rp	04-07.3-1-2166/15	21.12.2015	20.12.2020
61	ULTROX	NOBEL ILAC SANAYII VE TICARET A.S.	rosuvastatin	filmom obložena tableta	5 mg	28 filmom obloženih tableta	Rp	04-07.3-1-3699/15	23.12.2015	22.12.2020
62	RYZODEG	NOVO NORDISK A/S	insulin aspart,insulin degludek	otopina za injekciju u napunjenoj brizgalici	2.56 mg /1 mL + 1.05 mg /1 mL	5 napunjenih brizgalica FlexTouch	Rp	04-07.3-1-3439/15	21.12.2015	20.12.2020
63	RYZODEG	NOVO NORDISK A/S	insulin aspart,insulin degludek	otopina za injekciju u ulošku	2.56 mg /1 mL + 1.05 mg /1 mL	5 napunjenih uložaka Penfill sa po 3 ml otopine	Rp	04-07.3-1-3440/15	21.12.2015	20.12.2020
64	CISPLATIN Ebewe	Ebewe Pharma ges.m.b.H Nfg.KG	ciplatin	koncentrat za rastvor za infuziju	0,5 mg/ml	1 bočica sa 100 ml	ZU	04-07.3-1-4220/15	9.12.2015	8.12.2020
65	CISPLATIN Ebewe	Ebewe Pharma ges.m.b.H Nfg.KG	ciplatin	koncentrat za rastvor za infuziju	0,5 mg/ml	1 bočica sa 20 ml	ZU	04-07.3-1-4219/15	9.12.2015	8.12.2020
66	SOVALDI	GILEAD SCIENCES INTERNATIONAL	sofosbuvir	film tableta	400 mg	28 filmom obloženih tableta	Rp	04-07.3-1-910/15	11.12.2015	10.12.2020
67	NUWIQ	OCTAPHARMA AG	simoktokog alfa	prašak i rastvarač za rastvor za injekciju	250 i.j./1 bočica	1 bočica sa praškom i 1 napunjena šprica sa rastvaračem	ZU	04-07.3-1-6246/15	15.12.2015	14.12.2020
68	TYOZID	NOBEL ILAC PAZARLAMA VE SANAYII Ltd.Sti.	tiokolhikozid	tableta	4 mg	20 tableta	Rp	04-07.3-1-3700/15	10.2.2016	9.2.2021
69	SOPHAMET	SOPHARMA AD	metformin	filmom obložena tableta	850 mg	30 filmom obloženih tableta	Rp	04-07.3-1-2178/14	12.01.2016	11.01.2021
70	PENTOFYLLIN	SOPHARMA AD	pentoksifilin	rastvor za injekciju	20 mg / 1 mL.	10 staklenih ampula po 5 ml rastvora	ZU	04-07.3-1-2179/14	12.01.2016	11.01.2021
71	BUSCOLYSIN	SOPHARMA AD	butilskopo-lamin	rastvor za injekciju	20 mg/ml	10 ampula po 1ml	ZU	04-07.3-1-2176/14	8.12.2015	07.1,2.2020
72	RAPIDOL S	PHARMASWISS d.o.o.	ibuprofen	kapsula,meka	200 mg	20 kapsula,mekih	BRp	04-07.3-1-3548/15	18.12.2015	17.12.2020

73	RAPIDOL S	PHARMASWISS d.o.o.	ibuprofen	kapsula,meka	400 mg	10 kapsula,mekih	Rp	04-07.3-1-3549/15	18.12.2015	17.12.2020
74	ARIPIPRAZOL PLIVA	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	aripiprazol	tableta	5 mg	30 tableta	Rp	04-07.3-1-2798/15	10.12.2015	9.12.2020
75	ARIPIPRAZOL PLIVA	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	aripiprazol	tableta	10 mg	30 tableta	Rp	04-07.3-1-2799/15	10.12.2015	9.12.2020
76	ARIPIPRAZOL PLIVA	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	aripiprazol	tableta	15	30 tableta	Rp	04-07.3-1-2800/15	10.12.2015	9.12.2020
77	DULOKSETIN PLIVA	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	duloksetin	gastrorezisten-tna kapsula, tvrda	30 mg	28 kapsula	Rp	04-07.3-1-1115/15	17.12.2015	16.12.2020
78	DULOKSETIN PLIVA	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	duloksetin	gastrorezisten-tna kapsula, tvrda	30 mg	28 kapsula	Rp	04-07.3-1-1114/15	17.12.2015	16.12.2020
79	DULOKSETIN PLIVA	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	duloksetin	gastrorezisten-tna kapsula, tvrda	60 mg	28 kapsula	Rp	04-07.3-1-1113/15	17.12.2015	16.12.2020
80	DULOKSETIN PLIVA	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	duloksetin	gastrorezisten-tna kapsula, tvrda	60 mg	28 kapsula	Rp	04-07.3-1-1112/15	17.12.2015	16.12.2020
81	Natrijev valporat + valporatna kiselina Pliva	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	natrijum valporat + valproinska kiselina	tableta sa produženim oslobađanjem	145 mg + 333 mg	30 tableta	▲Rp	04-07.9-2284/14	14.12.2015	13.12.2020
82	Natrijev valporat + valporatna kiselina Pliva	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	natrijum valporat + valproinska kiselina	tableta sa produženim oslobađanjem	200 mg + 87 mg	100 tableta	▲Rp	04-07.9-2283/14	14.12.2015	13.12.2020
83	LERCOR	TORRENT PHARMACEUTI-CALS LIMITED	lerkandipin	film tableta	10 mg	30 film tableta	Rp	04-07.9-3283/14	18.12.2015	17.12.2020
84	LERCOR	TORRENT PHARMACEUTI-CALS LIMITED	lerkandipin	film tableta	20 mg	30 film tableta	Rp	04-07.9-3284/14	18.12.2015	17.12.2020

1. У случају да прије истека периода важности наступе ограничења за употребу неког од наведених лијекова, Агенција за лијекове и медицинска средства Босне и Херцеговине ће објавити измјену овог списка.

Број 10-02.3-932/16
29. фебруара 2016. године
Бања Лука

в.д. Директора
Др **Александар Золак**, с. р.

735

Na osnovu člana 77. Zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima ("Službeni glasnik BiH", broj 58/08), Agencija za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine objavljuje

SPISAK[1]

LIJEKOVA KOJIMA JE IZDANA DOZVOLA (U OBNOVLJENOM POSTUPKU) ZA STAVLJANJE U PROMET NA TRŽIŠTE BOSNE I HERCEGOVINE

Red. br.	Zaštićeni naziv lijeka	Proizvođač (administrativno sjedište)	INN	Oblik lijeka	Doza	Sadržaj originalnog pakovanja	Režim izda-vanja	Broj rješenja	Datum rješenja	Rješenje važi do
1	ELIGARD	ASTELLAS PHARMAd.o.o.	leuprorelin	prašak i rastvarač za rastvor zainjekciju	7.5 mg / 1 šprica	dva napunjena sterilna šprica,jedan sadrži prašak a drugi rastvarač	ZU	04-07.3-2-4500/15	15.01.2016	09.01.2021
2	ELIGARD	ASTELLAS PHARMAd.o.o.	leuprorelin	prašak i rastvarač za rastvor zainjekciju	22.5 mg / 1 šprica	dva napunjena sterilna šprica,jedan sadrži prašak a drugi rastvarač	ZU	04-07.3-2-4501/15	15.01.2016	09.01.2021
3	ELIGARD	ASTELLAS PHARMAd.o.o.	leuprorelin	prašak i rastvarač za rastvor zainjekcij	45 mg / 1 šprica	dva napunjena sterilna šprica, jedan sadrži prašak a drugi rastvarač	ZU	04-07.3-2-4502/15	15.01.2016	09.01.2021
4	PROGRAF	ASTELLAS PHARMAd.o.o.	takrolimus	kapsula,tvrda	0.5 mg	30 kapsula, tvrdih	Rp	04-07.3-2-5911/15	12.02.2016	03.04.2021
5	PROGRAF	ASTELLAS PHARMAd.o.o.	takrolimus	kapsula,tvrda	1 mg	60 kapsula, tvrdih	Rp	04-07.3-2-5912/15	12.02.2016	03.04.2021
6	PROGRAF	ASTELLAS PHARMAd.o.o.	takrolimus	kapsula,tvrda	5 mg	30 kapsula,tvrdih	Rp	04-07.3-2-5913/15	12.02.2016	03.04.2021

[1] Spisak objavljen u "Službenom glasniku BiH", broj 22/16

7	PRIMOVIST	BAYER PHARMA AG	gadoksetinska kiselina	otopina za injekciju	181.43 mg / 1 mL	1 napunjena injekciona šprica sa 10 ml otopine	ZU	04-07.3-2-3326/15	19.01.2016	07.12.2020
8	INFLUVAC	BGP Products S.a.r.l.	influenca, inaktivisana, fragmentisani virus ili površinski antigen	suspenzija za injekciju	(15mcg+15mcg+15mcg)/0,5 ml	1 napunjena šprica sa 0,5 mlsuspenzije	ZU	04-07.3-2-4990/15	28.1.2016	15.2.2021
9	BISOBEL	BELUPO,lijekovi i kozmetika d.d.	bisoprolol	tableta	5 mg	30 tableta	Rp	04-07.3-2-2384/15	19.01.2016	21.10.2020
10	BISOBEL	BELUPO,lijekovi i kozmetika d.d.	bisoprolol	tableta	10 mg	30 tableta	Rp	04-07.3-2-2385/15	19.01.2016	21.10.2020
11	SPIRIVA RESPIMAT	BOEHRINGER INGELHEIM RCV GmbH	tiotropijum-bromid	rastvor za inhalaciju	2.5 µg / 1inhalacijska doza	1 Respimat inhalator,1 uložak	Rp	04-07.3-2-4781/15	23.01.2016	15.02.2021
12	PILFUD	BOSNALIJEK	minoksidil	sprej za kožu,otopina	20 mg /1 mL	60 ml otopine za kožu	BRp	04-07.3-2-5003/15	11.01.2016	18.04.2021
13	PILFUD	BOSNALIJEK	minoksidil	sprej za kožu,otopina	50 mg / 1 mL	60 ml otopine za kožu	BRp	04-07.3-2-5004/15	11.01.2016	23.02.2021
14	BRUFEN	BGP Products S.a.r.l.	ibuprofen	film tableta	600	30 film tableta	Rp	04-07.3-2-2857/15	2.12.2015	11.11.2020
15	BRUFEN	BGP Products S.a.r.l.	ibuprofen	film tableta	400	30 film tableta	Rp	04-07.3-2-2856/15	2.12.2015	11.11.2020
16	MIRAPEXIN	BOEHRINGER INGELHEIM RCV GmbH	pramipeksol	tableta s produženim oslobađanjem	0.26 mg	30 tableta	Δ Rp	04-07.3-2-5250/15	24.12.2015	07.03.2021
17	MIRAPEXIN	BOEHRINGER INGELHEIM RCV GmbH	pramipeksol	tableta s produženim oslobađanjem	0.52 mg	30 tableta	Δ Rp	04-07.3-2-5270/15	24.12.2015	07.03.2021
18	MIRAPEXIN	BOEHRINGER INGELHEIM RCV GmbH	pramipeksol	tableta s produženim oslobađanjem	1.05 mg	30 tableta	Δ Rp	04-07.3-2-5271/15	24.12.2015	07.03.2021
19	MIRAPEXIN	BOEHRINGER INGELHEIM RCV GmbH	pramipeksol	tableta s produženim oslobađanjem	2.1 mg	30 tableta	Δ Rp	04-07.3-2-5272/15	24.12.2015	07.03.2021
20	MIRAPEXIN	BOEHRINGER INGELHEIM RCV GmbH	pramipeksol	tableta s produženim oslobađanjem	3.15 mg	30 tableta	Δ Rp	04-07.3-2-5273/15	24.12.2015	07.03.2021
21	EFOX	FARMAL d.d.	cefuroksim	filmom obložena tableta	500 mg	10 filmom obložena tableta	Rp	04-07.3-2-3033/15	1.12.2015	9.12.2020
22	EFOX	FARMAL d.d.	cefuroksim	filmom obložena tableta	250 mg	10 filmom obložena tableta	Rp	04-07.3-2-3032/15	1.12.2015	9.12.2020
23	TRACTOCILE	FERRING INTERNATIO-NAL CENTER SA	atosiban	koncentrat za rastvor za infuziju	7.5 mg / 1 mL	5 bočica sa 5 ml koncentrataza rastvor za infuziju	ZU	04-07.3-2-4498/15	11.01.2016	23.01.2021
24	TRACTOCILE	FERRING INTERNATIO-NAL CENTER SA	atosiban	rastvor za injekciju	7.5 mg / 1 mL	bočica sa 0.9 ml rastvora zainjekciju	ZU	04-07.3-2-4499/15	11.01.2016	23.01.2021
25	HERCEPTIN	F. HOFFMANN - LA ROCHE LTD	trastuzumab	prašak za koncentrat za rastvorza infuziju	150 mg / 1 viala	1 staklena bočica	ZU	04-07.3-2-3928/15	20.01.2016	19.03.2021
26	BONDRONAT	F.HOFFMANN-LA ROCHE LTD.	ibandronska kiselina	koncentrat za rastvor za infuziju	6 mg / 6 mL	1 bočica sa 6 ml koncentrata	ZU	04-07.3-2-3255/15	25.12.2015	13.01.2021
27	BONDRONAT	F.HOFFMANN-LA ROCHE LTD.	ibandronska kiselina	film tableta	50 mg	28 film tableta	Rp	04-07.3-2-3278/15	25.12.2015	25.07.2021
28	MIRZATEN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	mirtazapin	raspadljiva tableta za usta	45 mg	30 raspadljivih tableta za usta	ΔRp	04-07.3-2-2126/15	27.1.2016	25.10.2020
29	MIRZATEN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	mirtazapin	raspadljiva tableta za usta	15 mg	30 raspadljivih tableta za usta	ΔRp	04-07.3-2-2124/15	27.1.2016	25.10.2020
30	MIRZATEN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	mirtazapin	raspadljiva tableta za usta	30 mg	30 raspadljivih tableta za usta	ΔRp	04-07.3-2-2125/15	27.1.2016	25.10.2020
31	LINEX forte	LEK farmacevtska družbad.d.	mliječno kiselinske bakterije	kapsula tvrda	13,8 mg + 4,2 mg	14 kapsula	BRp	04-07.3-2-5377/15	29.1.2016	19.1.2021

32	LINEX	LEK farmacevtska družbad.d.	mliječno kiselinske bakterije	kapsula tvrda	12 megaCFU	16 kapsula	BRp	04-07.3-2-5378/15	2.2.2016	15.12.2020
33	DIBIGLIM	LEK farmacevtska družbad.d.	glimepirid	tableta	1 mg	30 tableta	Rp	04-07.3-2-2600/15	28.12.2015	17.10.2020
34	DIBIGLIM	LEK farmacevtska družbad.d.	glimepirid	tableta	2 mg	30 tableta	Rp	04-07.3-2-2601/15	28.12.2015	17.10.2020
35	DIBIGLIM	LEK farmacevtska družbad.d.	glimepirid	tableta	3 mg	30 tableta	Rp	04-07.3-2-2602/15	28.12.2015	17.10.2020
36	DIBIGLIM	LEK farmacevtska družbad.d.	glimepirid	tableta	4 mg	30 tableta	Rp	04-07.3-2-2063/15	28.12.2015	17.10.2020
37	PRAZINE	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	promazin	obložena tableta	100 mg	50 obloženih tableta	▲Rp	04-07.3-2-3967/15	12.01.2016	03.03.2021
38	PRAZINE	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	promazin	obložena tableta	25 mg	50 obloženih tableta	▲Rp	04-07.3-2-3966/15	12.01.2016	03.03.2021
39	OLANDIX	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	olanzapin	raspadljiva tableta za usta	10 mg	28 raspadljivih tableta za usta	ΔRp	04-07.3-2-3142/15	27.1.2016	7.12.2020
40	TETRAXIM	SANOFI PASTEUR S.A	vakcina protiv difterije, pertusisa, poliomijelitisa, tetanusa	suspenzija za injekciju	[(≥30 IU + ≥40 IU)+(25mcg + 25 mcg) + (40DU + 8 DU + 32 DU)] /0,5 ml	1 napunjena šprica sa 0,5 ml suspenzije za injekciju i 2 odvojene igle, u kutiji	ZU	04-07.3-2-5787/15	10.12.2015	6.2.2021
41	PLAVIX	SANOFI-AVENTIS Groupe	klopidogrel	film tableta	300 mg	30 film tableta	ZU	04-07.3-2-4972/15	19.01.2016	08.03.2021
42	TAXOTERE 80 mg/4 ml	SANOFI-AVENTIS Groupe	docetaksel	koncentrat za rastvor za infuziju	20 mg / 1 mL	1 staklena bočica sa 4 ml koncentrata	ZU	04-07.3-2-4962/15	13.01.2016	01.02.2021
43	TAXOTERE 20 mg/1 ml	SANOFI-AVENTIS Groupe	docetaksel	koncentrat za rastvor za infuziju	20 mg / 1 mL	1 staklena bočica sa 1 ml koncentrata	ZU	04-07.3-2-4963/15	13.01.2016	01.02.2021
44	PENTAXIM	SANOFI PASTEUR S.A.	vakcina protiv difterije, hemofilus influence B, pertusisa, poliomijelitisa, tetanusa	Prasak i suspenzija za suspenziju za injekciju	30 I.U./0.5 mL+ 40I.U./0.5 mL+ 25 µg/0.5mL+ 40 DAgU/0.5 mL+8 DAgU/0.5 mL+ 32DAgU/0.5 mL+ 10µg/0.5 mL	1 bočica praška i suspenzija za suspenziju za injekciju u napunjenoj šprici (0,5 ml) + 2 odvojene igle	ZU	04-07.3-2-5786/15	29.1.2016	6.2.2021
45	SYNFLORIX	WELLCOME LIMITED	pneumokokna polisaharidna konjugovana vakcina, adsorbovana suspenzija za injekciju u napunjenoj šprici	suspenzija za injekciju unapunjenoj šprici	1 µg/0.5 mL+ 3 µg/0.5 mL+ 1 µg/0.5 mL+ 1µg/0.5 mL+ 1 µg/0.5 mL+ 1µg/0.5 mL+ 3 µg/0.5 mL+ 3 µg/0.5 mL+ 1µg/0.5 mL	1 napunjeni injekcioni špric sa iglom	ZU	04-07.3-2-3647/15	15.12.2015	24.11.2020
46	SYNFLORIX	WELLCOME LIMITED	pneumokokna polisaharidna konjugovana vakcina, adsorbovana suspenzija za injekciju u napunjenoj šprici	suspenzija za injekciju unapunjenoj šprici	1 µg/0.5 mL+ 3 µg/0.5 mL+ 1 µg/0.5 mL+ 1µg/0.5 mL+ 1 µg/0.5 mL+ 1 µg/0.5 mL+ 1µg/0.5 mL+ 3 µg/0.5 mL+ 3 µg/0.5 mL+ 1µg/0.5 mL	10 staklenih bočica po 0.5 ml suspenzije	ZU	04-07.3-2-3648/15	15.12.2015	24.11.2020

47	ROTARIX	WELLCOME LIMITED	vakcina protiv humanog Rotavirusa,živa ,atenuira na oralna suspenzija	oralna suspenzija	10 megaCCID50/ 1,5 mL	oralni aplikator sa klipom napunjen sa 1.5 mL oralne suspenzije	ZU	04-07.3-2-4364/15	22.12.2015	16.01.2021
48	DAFEN	ZADA Pharmaceuticals d.o.o.	ibuprofen	film tableta	600 mg	30 film tableta	Rp	04-07.3-1-1811/14	17.12.2015	16.01.2020
49	DAMAR	ZADA Pharmaceuticals d.o.o.	karbidopa,levo dopa	tableta	250 mg + 25 mg	100 tableta	Δ Rp	04-07.9-1652/14	17.12.2015	16.12.2020

1. U slučaju da prije isteka perioda važnosti nastupe ograničenja za upotrebu nekog od navedenih lijekova, Agencija za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine će objaviti izmjenu ovog spiska.

Broj 10-02.3-933/16
09. marta 2016. godine
Banja Luka

v.d. Direktora
Dr. **Aleksandar Zolak**, s. r.

Na temelju članka 77. Zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima ("Službeni glasnik BiH", broj 58/08), Agencija za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine objavljuje

POPIS[1]

LIJEKOVA KOJIMA JE IZDANA DOZVOLA (U OBNOVLJENOM POSTUPKU) ZA STAVLJANJE U PROMET NA TRŽIŠTE BOSNE I HERCEGOVINE

Red. br.	Zaštićeni naziv lijeka	Proizvođač (administrativno sjedište)	INN	Oblik lijeka	Doza	Sadržaj originalnog pakiranja	Režim izda-vanja	Broj rješenja	Datum rješenja	Rješenje vrijedi do
1	ELIGARD	ASTELLAS PHARMAd.o.o.	leuprorelin	prašak i rastvarač za rastvor zainjekciju	7.5 mg / 1 šprica	dva napunjena sterilna šprica,jedan sadrži prašak a drugi rastvarač	ZU	04-07.3-2-4500/15	15.01.2016	09.01.2021
2	ELIGARD	ASTELLAS PHARMAd.o.o.	leuprorelin	prašak i rastvarač za rastvor zainjekciju	22.5 mg / 1 šprica	dva napunjena sterilna šprica,jedan sadrži prašak a drugi rastvarač	ZU	04-07.3-2-4501/15	15.01.2016	09.01.2021
3	ELIGARD	ASTELLAS PHARMAd.o.o.	leuprorelin	prašak i rastvarač za rastvor zainjekciju	45 mg / 1 šprica	dva napunjena sterilna šprica,jedan sadrži prašak a drugi rastvarač	ZU	04-07.3-2-4502/15	15.01.2016	09.01.2021
4	PROGRAF	ASTELLAS PHARMAd.o.o.	takrolimus	kapsula,tvrda	0.5 mg	30 kapsula,tvrdih	Rp	04-07.3-2-5911/15	12.02.2016	03.04.2021
5	PROGRAF	ASTELLAS PHARMAd.o.o.	takrolimus	kapsula,tvrda	1 mg	60 kapsula,tvrdih	Rp	04-07.3-2-5912/15	12.02.2016	03.04.2021
6	PROGRAF	ASTELLAS PHARMAd.o.o.	takrolimus	kapsula,tvrda	5 mg	30 kapsula,tvrdih	Rp	04-07.3-2-5913/15	12.02.2016	03.04.2021
7	PRIMOVIST	BAYER PHARMA AG	gadoksetinska kiselina	otopina za injekciju	181.43 mg / 1 mL	1 napunjena injekciona šprica sa 10 ml otopine	ZU	04-07.3-2-3326/15	19.01.2016	07.12.2020
8	INFLUVAC	BGP Products S.a.r.l.	influenca, inaktivisana, fragmentisani virus ili površinski antigen	suspenzija za injekciju	(15mcg+15mcg+15mcg)/0,5 ml	1 napunjena šprica sa 0,5 ml suspenzije	ZU	04-07.3-2-4990/15	28.1.2016	15.2.2021
9	BISOBEL	BELUPO, lijekovi i kozmetika d.d.	bisoprolol	tableta	5 mg	30 tableta	Rp	04-07.3-2-2384/15	19.01.2016	21.10.2020
10	BISOBEL	BELUPO, lijekovi i kozmetika d.d.	bisoprolol	tableta	10 mg	30 tableta	Rp	04-07.3-2-2385/15	19.01.2016	21.10.2020
11	SPIRIVA RESPIMAT	BOEHRINGER INGELHEIM RCV GmbH	tiotropijum-bromid	rastvor za inhalaciju	2.5 µg / 1inhalacijska doza	1 Respimat inhalator,1 uložak	Rp	04-07.3-2-4781/15	23.01.2016	15.02.2021
12	PILFUD	BOSNALIJEK	minoksidil	sprej za kožu,otopina	20 mg /1 mL	60 ml otopine za kožu	BRp	04-07.3-2-5003/15	11.01.2016	18.04.2021
13	PILFUD	BOSNALIJEK	minoksidil	sprej za kožu,otopina	50 mg / 1 mL	60 ml otopine za kožu	BRp	04-07.3-2-5004/15	11.01.2016	23.02.2021
14	BRUFEN	BGP Products S.a.r.l.	ibuprofen	film tableta	600	30 film tableta	Rp	04-07.3-2-2857/15	2.12.2015	11.11.2020

[1] Popis objavljen u "Službenom glasniku BiH", broj 22/16

15	BRUFEN	BGP Products S.a.r.l.	ibuprofen	film tableta	400	30 film tableta	Rp	04-07.3-2-2856/15	2.12.2015	11.11.2020
16	MIRAPEXIN	BOEHRINGER INGELHEIM RCV GmbH	pramipeksol	tableta s produženim oslobađanjem	0.26 mg	30 tableta	∆ Rp	04-07.3-2-5250/15	24.12.2015	07.03.2021
17	MIRAPEXIN	BOEHRINGER INGELHEIM RCV GmbH	pramipeksol	tableta s produženim oslobađanjem	0.52 mg	30 tableta	∆ Rp	04-07.3-2-5270/15	24.12.2015	07.03.2021
18	MIRAPEXIN	BOEHRINGER INGELHEIM RCV GmbH	pramipeksol	tableta s produženim oslobađanjem	1.05 mg	30 tableta	∆ Rp	04-07.3-2-5271/15	24.12.2015	07.03.2021
19	MIRAPEXIN	BOEHRINGER INGELHEIM RCV GmbH	pramipeksol	tableta s produženim oslobađanjem	2.1 mg	30 tableta	∆ Rp	04-07.3-2-5272/15	24.12.2015	07.03.2021
20	MIRAPEXIN	BOEHRINGER INGELHEIM RCV GmbH	pramipeksol	tableta s produženim oslobađanjem	3.15 mg	30 tableta	∆ Rp	04-07.3-2-5273/15	24.12.2015	07.03.2021
21	EFOX	FARMAL d.d.	cefuroksim	filmom obložena tableta	500 mg	10 filmom obložena tableta	Rp	04-07.3-2-3033/15	1.12.2015	9.12.2020
22	EFOX	FARMAL d.d.	cefuroksim	filmom obložena tableta	250 mg	10 filmom obložena tableta	Rp	04-07.3-2-3032/15	1.12.2015	9.12.2020
23	TRACTOCILE	FERRING INTERNATIO-NAL CENTER SA	atosiban	koncentrat za rastvor za infuziju	7.5 mg / 1 mL	5 bočica sa 5 ml koncentrata za rastvor za infuziju	ZU	04-07.3-2-4498/15	11.01.2016	23.01.2021
24	TRACTOCILE	FERRING INTERNATIO-NAL CENTER SA	atosiban	rastvor za injekciju	7.5 mg / 1 mL	bočica sa 0.9 ml rastvora za injekciju	ZU	04-07.3-2-4499/15	11.01.2016	23.01.2021
25	HERCEPTIN	F. HOFFMANN - LA ROCHE LTD	trastuzumab	prašak za koncentrat za rastvorza infuziju	150 mg / 1 viala	1 staklena bočica	ZU	04-07.3-2-3928/15	20.01.2016	19.03.2021
26	BONDRONAT	F. HOFFMANN-LA ROCHE LTD.	ibandronska kiselina	koncentrat za rastvor za infuziju	6 mg / 6 mL	1 bočica sa 6 ml koncentrata	ZU	04-07.3-2-3255/15	25.12.2015	13.01.2021
27	BONDRONAT	F.HOFFMANN-LA ROCHE LTD.	ibandronska kiselina	film tableta	50 mg	28 film tableta	Rp	04-07.3-2-3278/15	25.12.2015	25.07.2021
28	MIRZATEN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	mirtazapin	raspadljiva tableta za usta	45 mg	30 raspadljivih tableta za usta	ΔRp	04-07.3-2-2126/15	27.1.2016	25.10.2020
29	MIRZATEN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	mirtazapin	raspadljiva tableta za usta	15 mg	30 raspadljivih tableta za usta	ΔRp	04-07.3-2-2124/15	27.1.2016	25.10.2020
30	MIRZATEN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	mirtazapin	raspadljiva tableta za usta	30 mg	30 raspadljivih tableta za usta	ΔRp	04-07.3-2-2125/15	27.1.2016	25.10.2020
31	LINEX forte	LEK farmacevtska družbad.d.	mliječno kiselinske bakterije	kapsula tvrda	13,8 mg + 4,2 mg	14 kapsula	BRp	04-07.3-2-5377/15	29.1.2016	19.1.2021
32	LINEX	LEK farmacevtska družbad.d.	mliječno kiselinske bakterije	kapsula tvrda	12 megaCFU	16 kapsula	BRp	04-07.3-2-5378/15	2.2.2016	15.12.2020
33	DIBIGLIM	LEK farmacevtska družbad.d.	glimepirid	tableta	1 mg	30 tableta	Rp	04-07.3-2-2600/15	28.12.2015	17.10.2020
34	DIBIGLIM	LEK farmacevtska družbad.d.	glimepirid	tableta	2 mg	30 tableta	Rp	04-07.3-2-2601/15	28.12.2015	17.10.2020
35	DIBIGLIM	LEK farmacevtska družbad.d.	glimepirid	tableta	3 mg	30 tableta	Rp	04-07.3-2-2602/15	28.12.2015	17.10.2020
36	DIBIGLIM	LEK farmacevtska družbad.d.	glimepirid	tableta	4 mg	30 tableta	Rp	04-07.3-2-2063/15	28.12.2015	17.10.2020
37	PRAZINE	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	promazin	obložena tableta	100 mg	50 obloženih tableta	▲Rp	04-07.3-2-3967/15	12.01.2016	03.03.2021
38	PRAZINE	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	promazin	obložena tableta	25 mg	50 obloženih tableta	▲Rp	04-07.3-2-3966/15	12.01.2016	03.03.2021
39	OLANDIX	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	olanzapin	raspadljiva tableta za usta	10 mg	28 raspadljivih tableta za usta	ΔRp	04-07.3-2-3142/15	27.1.2016	7.12.2020

40	TETRAXIM	SANOFI PASTEUR S.A	vakcina protiv difterije, pertusisa, poliomijelitisa, tetanusa	suspenzija za injekciju	[(≥30 IU + ≥40 IU)+(25mcg + 25 mcg) + (40DU + 8 DU + 32 DU)] /0,5 ml	1 napunjena šprica sa 0,5 ml suspenzije za injekciju i 2 odvojene igle, u kutiji	ZU	04-07.3-2-5787/15	10.12.2015	6.2.2021
41	PLAVIX	SANOFI-AVENTIS Groupe	klopidogrel	film tableta	300 mg	30 film tableta	ZU	04-07.3-2-4972/15	19.01.2016	08.03.2021
42	TAXOTERE 80 mg/4 ml	SANOFI-AVENTIS Groupe	docetaksel	koncentrat za rastvor za infuziju	20 mg / 1 mL	1 staklena bočica sa 4 ml koncentrata	ZU	04-07.3-2-4962/15	13.01.2016	01.02.2021
43	TAXOTERE 20 mg/1 ml	SANOFI-AVENTIS Groupe	docetaksel	koncentrat za rastvor za infuziju	20 mg / 1 mL	1 staklena bočica sa 1 ml koncentrata	ZU	04-07.3-2-4963/15	13.01.2016	01.02.2021
44	PENTAXIM	SANOFI PASTEUR S.A.	vakcina protiv difterije, hemofilus influence B, pertusisa, poliomijelitisa, tetanusa	Prasak i suspenzija za suspenziju za injekciju	30 I.U./0.5 mL+ 40I.U./0.5 mL+ 25 µg/0.5mL+ 40 DAgU/0.5 mL+8 DAgU/0.5 mL+ 32DAgU/0.5 mL+ 10µg/0.5 mL	1 bočica praška i suspenzija za suspenziju za injekciju u napunjenoj šprici (0,5 ml) + 2 odvojene igle	ZU	04-07.3-2-5786/15	29.1.2016	6.2.2021
45	SYNFLORIX	WELLCOME LIMITED	pneumokokna polisaharidna konjugovana vakcina, adsorbovana suspenzija za injekciju u napunjenoj šprici	suspenzija za injekciju u napunjenoj šprici	1 µg/0.5 mL+ 3 µg/0.5 mL+ 1 µg/0.5 mL+ 1µg/0.5 mL+ 1 µg/0.5 mL+ 1µg/0.5 mL+ 3 µg/0.5 mL+ 3 µg/0.5 mL+ 1µg/0.5 mL	1 napunjeni injekcioni špric sa iglom	ZU	04-07.3-2-3647/15	15.12.2015	24.11.2020
46	SYNFLORIX	WELLCOME LIMITED	pneumokokna polisaharidna konjugovana vakcina, adsorbovana suspenzija za injekciju u napunjenoj šprici	suspenzija za injekciju u napunjenoj šprici	1 µg/0.5 mL+ 3 µg/0.5 mL+ 1 µg/0.5 mL+ 1µg/0.5 mL+ 1 µg/0.5 mL+ 1 µg/0.5 mL+ 1µg/0.5 mL+ 3 µg/0.5 mL+ 3 µg/0.5 mL+ 1µg/0.5 mL	10 staklenih bočica po 0.5 ml suspenzije	ZU	04-07.3-2-3648/15	15.12.2015	24.11.2020
47	ROTARIX	WELLCOME LIMITED	vakcina protiv humanog Rotavirusa, živa, atenuira na oralna suspenzija	oralna suspenzija	10 megaCCID50/ 1,5 mL	oralni aplikator sa klipom napunjen sa 1.5 mL oralne suspenzije	ZU	04-07.3-2-4364/15	22.12.2015	16.01.2021
48	DAFEN	ZADA Pharmaceuticals d.o.o.	ibuprofen	film tableta	600 mg	30 film tableta	Rp	04-07.3-1-1811/14	17.12.2015	16.01.2020
49	DAMAR	ZADA Pharmaceuticals d.o.o.	karbidopa, levodopa	tableta	250 mg + 25 mg	100 tableta	∆ Rp	04-07.9-1652/14	17.12.2015	16.12.2020

1. U slučaju da prije isteka perioda važnosti nastupe ograničenja za upotrebu nekog od navedenih lijekova, Agencija za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine će objaviti izmjenu ovog popisa.

Broj 10-02.3-933/16
09. ožujka 2016. godine
Banja Luka

v.d. Ravnatelja
Dr **Aleksandar Zolak**, v. r.

На основу члана 77. Закона о лијековима и медицинским средствима ("Службени гласник БиХ", број 58/08), Агенција за лијекове и медицинска средства Босне и Херцеговине објављује

СПИСАК[1]

ЛИЈЕКОВА КОЈИМА ЈЕ ИЗДАТА ДОЗВОЛА (У ОБНОВЉЕНОМ ПОСТУПКУ) ЗА СТАВЉАЊЕ У ПРОМЕТ НА ТРЖИШТЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Ред. бр.	Заштићени назив лијека	Произвођач (административно сједиште)	INN	Облик лијека	Доза	Садржај оригиналног паковања	Режим издавања	Број рјешења	Датум рјешења	Рјешење важи до
1	ELIGARD	ASTELLAS PHARMA d.o.o.	leuprorelin	prašak i rastvarač za rastvor za injekciju	7.5 mg / 1 šprica	dva napunjena sterilna šprica,jedan sadrži prašak a drugi rastvarač	ZU	04-07.3-2-4500/15	15.01.2016	09.01.2021
2	ELIGARD	ASTELLAS PHARMA d.o.o.	leuprorelin	prašak i rastvarač za rastvor za injekciju	22.5 mg / 1 šprica	dva napunjena sterilna šprica,jedan sadrži prašak a drugi rastvarač	ZU	04-07.3-2-4501/15	15.01.2016	09.01.2021
3	ELIGARD	ASTELLAS PHARMA d.o.o.	leuprorelin	prašak i rastvarač za rastvor za injekciju	45 mg / 1 šprica	dva napunjena sterilna šprica, jedan sadrži prašak a drugi rastvarač	ZU	04-07.3-2-4502/15	15.01.2016	09.01.2021
4	PROGRAF	ASTELLAS PHARMA d.o.o.	takrolimus	kapsula,tvrda	0.5 mg	30 kapsula, tvrdih	Rp	04-07.3-2-5911/15	12.02.2016	03.04.2021
5	PROGRAF	ASTELLAS PHARMA d.o.o.	takrolimus	kapsula,tvrda	1 mg	60 kapsula, tvrdih	Rp	04-07.3-2-5912/15	12.02.2016	03.04.2021
6	PROGRAF	ASTELLAS PHARMA d.o.o.	takrolimus	kapsula,tvrda	5 mg	30 kapsula, tvrdih	Rp	04-07.3-2-5913/15	12.02.2016	03.04.2021
7	PRIMOVIST	BAYER PHARMA AG	gadoksetinska kiselina	otopina za injekciju	181.43 mg / 1 mL	1 napunjena injekciona šprica sa 10 ml otopine	ZU	04-07.3-2-3326/15	19.01.2016	07.12.2020
8	INFLUVAC	BGP Products S.a.r.l.	influenca, inaktivisana, fragmentisani virus ili površinski antigen	suspenzija za injekciju	(15mcg+15mcg+15mcg)/0,5 ml	1 napunjena šprica sa 0,5 ml suspenzije	ZU	04-07.3-2-4990/15	28.1.2016	15.2.2021
9	BISOBEL	BELUPO, lijekovi i kozmetika d.d.	bisoprolol	tableta	5 mg	30 tableta	Rp	04-07.3-2-2384/15	19.01.2016	21.10.2020
10	BISOBEL	BELUPO, lijekovi i kozmetika d.d.	bisoprolol	tableta	10 mg	30 tableta	Rp	04-07.3-2-2385/15	19.01.2016	21.10.2020
11	SPIRIVA RESPIMAT	BOEHRIN-GER INGELHEIM RCV GmbH	tiotropijum-bromid	rastvor za inhalaciju	2.5 µg / 1inhalacijska doza	1 Respimat inhalator,1 uložak	Rp	04-07.3-2-4781/15	23.01.2016	15.02.2021
12	PILFUD	BOSNALIJEK	minoksidil	sprej za kožu, otopina	20 mg /1 mL	60 ml otopine za kožu	BRp	04-07.3-2-5003/15	11.01.2016	18.04.2021
13	PILFUD	BOSNALIJEK	minoksidil	sprej za kožu, otopina	50 mg / 1 mL	60 ml otopine za kožu	BRp	04-07.3-2-5004/15	11.01.2016	23.02.2021
14	BRUFEN	BGP Products S.a.r.l.	ibuprofen	film tableta	600	30 film tableta	Rp	04-07.3-2-2857/15	2.12.2015	11.11.2020
15	BRUFEN	BGP Products S.a.r.l.	ibuprofen	film tableta	400	30 film tableta	Rp	04-07.3-2-2856/15	2.12.2015	11.11.2020
16	MIRAPEXIN	BOEHRIN-GER INGELHEIM RCV GmbH	pramipeksol	tableta s produženim oslobađanjem	0.26 mg	30 tableta	∆ Rp	04-07.3-2-5250/15	24.12.2015	07.03.2021
17	MIRAPEXIN	BOEHRIN-GER INGELHEIM RCV GmbH	pramipeksol	tableta s produženim oslobađanjem	0.52 mg	30 tableta	∆ Rp	04-07.3-2-5270/15	24.12.2015	07.03.2021
18	MIRAPEXIN	BOEHRIN-GER INGELHEIM RCV GmbH	pramipeksol	tableta s produženim oslobađanjem	1.05 mg	30 tableta	∆ Rp	04-07.3-2-5271/15	24.12.2015	07.03.2021
19	MIRAPEXIN	BOEHRIN-GER INGELHEIM RCV GmbH	pramipeksol	tableta s produženim oslobađanjem	2.1 mg	30 tableta	∆ Rp	04-07.3-2-5272/15	24.12.2015	07.03.2021
20	MIRAPEXIN	BOEHRIN-GER INGELHEIM RCV GmbH	pramipeksol	tableta s produženim oslobađanjem	3.15 mg	30 tableta	∆ Rp	04-07.3-2-5273/15	24.12.2015	07.03.2021
21	EFOX	FARMAL d.d.	cefuroksim	filmom obložena tableta	500 mg	10 filmom obložena tableta	Rp	04-07.3-2-3033/15	1.12.2015	9.12.2020

[1] Spisak objavljen u "Službenom glasniku BiH", broj 22/16

22	EFOX	FARMAL d.d.	cefuroksim	filmom obložena tableta	250 mg	10 filmom obložena tableta	Rp	04-07.3-2-3032/15	1.12.2015	9.12.2020
23	TRACTOCILE	FERRING INTERNATIONAL CENTER SA	atosiban	koncentrat za rastvor za infuziju	7.5 mg / 1 mL	5 bočica sa 5 ml koncentrata za rastvor za infuziju	ZU	04-07.3-2-4498/15	11.01.2016	23.01.2021
24	TRACTOCILE	FERRING INTERNA-TIONAL CENTER SA	atosiban	rastvor za injekciju	7.5 mg / 1 mL	bočica sa 0.9 ml rastvora za injekciju	ZU	04-07.3-2-4499/15	11.01.2016	23.01.2021
25	HERCEPTIN	F. HOFFMANN - LA ROCHE LTD	trastuzumab	prašak za koncentrat za rastvorza infuziju	150 mg / 1 viala	1 staklena bočica	ZU	04-07.3-2-3928/15	20.01.2016	19.03.2021
26	BONDRONAT	F.HOFFMANN-LA ROCHE LTD.	ibandronska kiselina	koncentrat za rastvor za infuziju	6 mg / 6 mL	1 bočica sa 6 ml koncentrata	ZU	04-07.3-2-3255/15	25.12.2015	13.01.2021
27	BONDRONAT	F.HOFFMANN-LA ROCHE LTD.	ibandronska kiselina	film tableta	50 mg	28 film tableta	Rp	04-07.3-2-3278/15	25.12.2015	25.07.2021
28	MIRZATEN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	mirtazapin	raspadljiva tableta za usta	45 mg	30 raspadljivih tableta za usta	ΔRp	04-07.3-2-2126/15	27.1.2016	25.10.2020
29	MIRZATEN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	mirtazapin	raspadljiva tableta za usta	15 mg	30 raspadljivih tableta za usta	ΔRp	04-07.3-2-2124/15	27.1.2016	25.10.2020
30	MIRZATEN	KRKA, tovarna zdravil, d.d.	mirtazapin	raspadljiva tableta za usta	30 mg	30 raspadljivih tableta za usta	ΔRp	04-07.3-2-2125/15	27.1.2016	25.10.2020
31	LINEX forte	LEK farmacevtska družba d.d.	mlijeчno kiselinske bakterije	kapsula tvrda	13,8 mg + 4,2 mg	14 kapsula	BRp	04-07.3-2-5377/15	29.1.2016	19.1.2021
32	LINEX	LEK farmacevtska družba d.d.	mlijeчno kiselinske bakterije	kapsula tvrda	12 megaCFU	16 kapsula	BRp	04-07.3-2-5378/15	2.2.2016	15.12.2020
33	DIBIGLIM	LEK farmacevtska družba d.d.	glimepirid	tableta	1 mg	30 tableta	Rp	04-07.3-2-2600/15	28.12.2015	17.10.2020
34	DIBIGLIM	LEK farmacevtska družba d.d.	glimepirid	tableta	2 mg	30 tableta	Rp	04-07.3-2-2601/15	28.12.2015	17.10.2020
35	DIBIGLIM	LEK farmacevtska družba d.d.	glimepirid	tableta	3 mg	30 tableta	Rp	04-07.3-2-2602/15	28.12.2015	17.10.2020
36	DIBIGLIM	LEK farmacevtska družba d.d.	glimepirid	tableta	4 mg	30 tableta	Rp	04-07.3-2-2063/15	28.12.2015	17.10.2020
37	PRAZINE	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	promazin	obložena tableta	100 mg	50 obloženih tableta	▲Rp	04-07.3-2-3967/15	12.01.2016	03.03.2021
38	PRAZINE	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	promazin	obložena tableta	25 mg	50 obloženih tableta	▲Rp	04-07.3-2-3966/15	12.01.2016	03.03.2021
39	OLANDIX	PLIVA HRVATSKA d.o.o.	olanzapin	raspadljiva tableta za usta	10 mg	28 raspadljivih tableta za usta	ΔRp	04-07.3-2-3142/15	27.1.2016	7.12.2020
40	TETRAXIM	SANOFI PASTEUR S.A	vakcina protiv difterije, pertusisa, poliomijelitisa, tetanusa	suspenzija za injekciju	[(≥30 IU + ≥40 IU)+(25mcg + 25 mcg) + (40DU + 8 DU + 32 DU)] /0,5 ml	1 napunjena šprica sa 0,5 ml suspenzije za injekciju i 2 odvojene igle, u kutiji	ZU	04-07.3-2-5787/15	10.12.2015	6.2.2021
41	PLAVIX	SANOFI-AVENTIS Groupe	klopidogrel	film tableta	300 mg	30 film tableta	ZU	04-07.3-2-4972/15	19.01.2016	08.03.2021
42	TAXOTERE 80 mg/4 ml	SANOFI-AVENTIS Groupe	docetaksel	koncentrat za rastvor za infuziju	20 mg / 1 mL	1 staklena bočica sa 4 ml koncentrata	ZU	04-07.3-2-4962/15	13.01.2016	01.02.2021
43	TAXOTERE 20 mg/1 ml	SANOFI-AVENTIS Groupe	docetaksel	koncentrat za rastvor za infuziju	20 mg / 1 mL	1 staklena bočica sa 1 ml koncentrata	ZU	04-07.3-2-4963/15	13.01.2016	01.02.2021

44	PENTAXIM	SANOFI PASTEUR S.A.	vakcina protiv difterije, hemofilus influence B, pertusisa, poliomijelitisa, tetanusa	Prasak i suspenzija za suspenziju za injekciju	30 I.U./0.5 mL+ 40I.U./0.5 mL+ 25 µg/0.5mL+ 40 DAgU/0.5 mL+8 DAgU/0.5 mL+ 32DAgU/0.5 mL+ 10µg/0.5 mL	1 bočica praška i suspenzija za suspenziju za injekciju u napunjenoj šprici (0,5 ml) + 2 odvojene igle	ZU	04-07.3-2-5786/15	29.1.2016	6.2.2021
45	SYNFLORIX	WELLCOME LIMITED	pneumokokna polisaharidna konjugovana vakcina, adsorbovana suspenzija za injekciju u napunjenoj šprici	suspenzija za injekciju u napunjenoj šprici	1 µg/0.5 mL+ 3 µg/0.5 mL+ 1 µg/0.5 mL+ 1µg/0.5 mL+ 1 µg/0.5 mL+ 1 µg/0.5 mL+ 1µg/0.5 mL+ 3 µg/0.5 mL+ 3 µg/0.5 mL+ 1µg/0.5 mL	1 napunjeni injekcioni špric sa iglom	ZU	04-07.3-2-3647/15	15.12.2015	24.11.2020
46	SYNFLORIX	WELLCOME LIMITED	pneumokokna polisaharidna konjugovana vakcina,adsorbovana suspenzija za injekciju u napunjenoj šprici	suspenzija za injekciju u napunjenoj šprici	1 µg/0.5 mL+ 3 µg/0.5 mL+ 1 µg/0.5 mL+ 1µg/0.5 mL+ 1 µg/0.5 mL+ 1 µg/0.5 mL+ 1µg/0.5 mL+ 3 µg/0.5 mL+ 3 µg/0.5 mL+ 1µg/0.5 mL	10 staklenih bočica po 0.5 ml suspenzije	ZU	04-07.3-2-3648/15	15.12.2015	24.11.2020
47	ROTARIX	WELLCOME LIMITED	vakcina protiv humanog Rotavirusa, živa,atenuira na oralna suspenzija	oralna suspenzija	10 megaCCID50/ 1,5 mL	oralni aplikator sa klipom napunjen sa 1.5 mL oralne suspenzije	ZU	04-07.3-2-4364/15	22.12.2015	16.01.2021
48	DAFEN	ZADA Pharmaceuticals d.o.o.	ibuprofen	film tableta	600 mg	30 film tableta	Rp	04-07.3-1-1811/14	17.12.2015	16.01.2020
49	DAMAR	ZADA Pharmaceuticals d.o.o.	karbidopa, levodopa	tableta	250 mg + 25 mg	100 tableta	∆ Rp	04-07.9-1652/14	17.12.2015	16.12.2020

1. У случају да прије истека периода важности наступе ограничења за употребу неког од наведених лијекова, Агенција за лијекове и медицинска средства Босне и Херцеговине ће објавити измјену овог списка.

Број 10-02.3-933/16
09. марта 2016. године
Бања Лука

в.д. Директора
Др **Александар Золак**, с. р.

736

Na osnovu člana 77. Zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima ("Službeni glasnik BiH", broj 58/08), Agencija za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine objavljuje

SPISAK[1]

LIJEKOVA KOJIMA JE UKINUTA DOZVOLA ZA STAVLJANJE U PROMET NA TRŽIŠTE BOSNE I HERCEGOVINE

R.b	Zaštićeni naziv lijeka	Proizvođač (administrativno sjedište)	INN	Oblik lijeka	Doza	Sadržaj originalnog pakovanja	Datum izdavanja rješenja o ukidanju dozvole	Broj rješenja o ukidanju dozvole za stavljanje lijeka u promet na tržište BiH
1	TRANXENE	SANOFI-AVENTIS Groupe	dikalijum-hlorazepat	kapsula, tvrda	5 mg/1 kapsula	30 kapsula, tvrdih (3 Alul/Al blistera po 10 kapsula) u kutiji	8.12.2015	04-07.1-7208-1/11
2	TRANXENE	SANOFI-AVENTIS Groupe	dikalijum-hlorazepat	kapsula, tvrda	10 mg/1 kapsula	30 kapsula, tvrdih (3 Alu/Al blistera po 10 kapsula) u kutiji	8.12.2015	04-07.1-7209-1/11
3	BENLYSTA	WELLCOME LIMITED	belimumab	prašak za koncentrat za rastvor za infuziju	120 mg/1 viala	1 bočica 5 ml u kutiji	7.12.2015	04-07.1-8615-1-1/11

[1] Spisak objavljen u "Službenom glasniku BiH", broj 22/16

4	BENLYSTA	WELLCOME LIMITED	belimumab	prašak za koncentrat za rastvor za infuziju	400 mg/1 viala	1 bočica (20 ml) u kutiji	7.12.2015	04-07.1-8595-1/11
5	APIDRA	SANOFI-AVENTIS Groupe	insulin glulisin	rastvor za injekciju	100 jedinica/1 mL	1 bočica sa 10 ml rastvora za injekciju	22.12.2015	04-07.2-1508-21-1/10
6	TROBALT	WELLCOME LIMITED	retigabin	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta+ 100 mg/1 tableta	63 filmom obložene tablete u dva blistera (1 blister sa 21 tabletom po 100 mg i 1 blister sa 21 tabletom po 100 mg i 21 tabletom sa 50 mg)	7.12.2015	04-07.1-6069-1/11
7	TROBALT	WELLCOME LIMITED	retigabin	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta	21 filmom obložena tableta (1 blister)	7.12.2015	04-07.1-6070-1/11
8	TROBALT	WELLCOME LIMITED	retigabin	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta	84 filmom obložene tablete (4 blister po 21 tableta)	7.12.2015	04-07.1-6071-1/11
9	TROBALT	WELLCOME LIMITED	retigabin	filmom obložena tableta	100 mg/1 tableta	21 filmom obložena tableta (1 blister)	7.12.2015	-07.1-6072-1/11
10	TROBALT	WELLCOME LIMITED	retigabin	filmom obložena tableta	100 mg/1 tableta	84 filmom obložene tablete (4 blistera po 21 tableta)	7.12.2015	04-07.1-6073-1/11
11	TROBALT	WELLCOME LIMITED	retigabin	filmom obložena tableta	200 mg/1 tableta	84 filmom obložene tablete (7 blistera po 12 tableta)	7.12.2015	04-07.1-6074-1/11
12	TROBALT	WELLCOME LIMITED	retigabin	filmom obložena tableta	300 mg/1 tableta	84 filmom obložene tablete (7 blistera po 12 tableta)	7.12.2015	04-07.1-6075-1/11
13	TROBALT	WELLCOME LIMITED	retigabin	filmom obložena tableta	400 mg/1 tableta	84 filmom obložene tablete (7 blistera po 12 tableta) u kutiji	7.12.2015	04-07.1-6076-1/11
14	NO-SPA forte	SANOFI-AVENTIS Groupe	drotaverin	tableta	80 mg/1 tableta	24 tablete (1AI/ PVC blister sa 24 tablete)	7.12.2015	04-07.1-3949-1/12
15	NO-SPA forte	SANOFI-AVENTIS Groupe	drotaverin	tableta	80 mg/1 tableta	10 tableta (1 AI/AI blister)	7.12.2015	04-07.1-1509-29-1/10
16	TEMODAL	MERCK SHARP & DOHME BV	temozolomid	kapsula, tvrda	180 mg/1 kapsula	5 kapsula, tvrdih (5 vrećica po 1 kapsula) u kutiji	21.12.2015	04-07.1-4095-1/12
17	TEMODAL	MERCK SHARP & DOHME BV	temozolomid	kapsula, tvrda	140 mg/1 kapsula	5 kapsula, tvrdih (5 vrećica po 1 kapsula) u kutiji	21.12.2015	04-07.1-4094-1/12
18	TEMODAL	MERCK SHARP & DOHME BV	temozolomid	kapsula, tvrda	20 mg/1 kapsula	5 kapsula, tvrdih (5 vrećica po 1 kapsula) u kutiji	21.12.2015	04-07.1-1057-1/11
19	TEMODAL	MERCK SHARP & DOHME BV	temozolomid	kapsula, tvrda	250 mg/1 kapsula	5 kapsula, tvrdih (5 vrećica po 1 kapsula) u kutiji	21.12.2015	04-07.1-1059-1/11
20	TEMODAL	MERCK SHARP & DOHME BV	temozolomid	kapsula, tvrda	100 mg/1 kapsula	5 kapsula, tvrdih (5 vrećica po 1 kapsula) u kutiji	21.12.2015	04-07.1-1058-1/11
21	TEMODAL	MERCK SHARP & DOHME BV	temozolomid	kapsula, tvrda	5 mg/1 kapsula	5 kapsula, tvrdih (5 vrećica po 1 kapsula) u kutiji	21.12.2015	04-07.1-1056-1/11
22	TEMODAL	MERCK SHARP & DOHME BV	temozolomid	kapsula, tvrda	180 mg/1 kapsula	1 staklena bočica sa 5 tvrdih kapsula u kutiji	21.12.2015	04-07.1-4539-4-1/10
23	TEMODAL	MERCK SHARP & DOHME BV	temozolomid	kapsula, tvrda	140 mg/1 kapsula	1 staklena bočica sa 5 tvrdih kapsula u kutiji	21.12.2015	04-07.1-4539-3-1/10
24	NO-SPA	SANOFI-AVENTIS Groupe	drotaverin	rastvor za injekciju	40 mg/2 mL	25 ampula po 2 ml rastvora	8.12.2015	04-07.1-1509-30-1/10
25	AERIUS	MERCK SHARP & DOHME BV	desloratadin	oralni rastvor	0.5 mg/1 mL	60 ml oralnog rastvora (1 staklena bočica i kašičica za doziranje) u kutiji	7.12.2015	04-07.3-6-5890-1/15
26	ENTEROGERMINA	SANOFI-AVENTIS Groupe	spore bacillus clausii poliantimikrobik rezistentne	kapsula, tvrda	2 gigaorganizmi/ 1 kapsula	24 kapsule, tvrde (2 blistera po 12 kapsula) u kutiji	21.12.2015	04-07.1-5404-1/11
27	FABRAZYME	SANOFI-AVENTIS Groupe	agalzidaza beta	prašak za koncentrat za otopinu za infuziju	5 mg/1 viala	1 bočica sa praškom za koncentrat za otopinu za infuziju, u kutiji	22.12.2015	04-07.1-9343-1/11
28	THYROGEN	SANOFI-AVENTIS Groupe	tirotropin alfa	prašak za rastvor za injekciju	0.9 mg/1 bočica	1 staklena bočica sa praškom za rastvor za injekciju, u kutiji	18.12.2015	04-07.9-272-1-1/14
29	THYROGEN	SANOFI-AVENTIS Groupe	tirotropin alfa	prašak za rastvor za injekciju	0.9 mg/1 bočica	2 staklene bočice sa praškom za rastvor za injekciju, u kutiji	18.12.2015	04-07.9-273-1-1/14

Broj 10-02.3-934/16
09. marta 2016. godine
Banja Luka

v. d. Direktora
Dr. **Aleksandar Zolak**, s. r.

Na temelju članka 77. Zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima ("Službeni glasnik BiH", broj 58/08), Agencija za lijekove i medicinska sredstva Bosne i Hercegovine objavljuje

POPIS[1]

LIJEKOVA KOJIMA JE UKINUTA DOZVOLA ZA STAVLJANJE U PROMET NA TRŽIŠTE BOSNE I HERCEGOVINE

R.b.	Zaštićeni naziv lijeka	Proizvođač (administrativno sjedište)	INN	Oblik lijeka	Doza	Sadržaj originalnog pakovanja	Datum izdavanja rješenja o ukidanju dozvole	Broj rješenja o ukidanju dozvole za stavljanje lijeka u promet na tržište BiH
1	TRANXENE	SANOFI-AVENTIS Groupe	dikalijum-hlorazepat	kapsula, tvrda	5 mg/1 kapsula	30 kapsula, tvrdih (3 Alul/Al blistera po 10 kapsula) u kutiji	8.12.2015	04-07.1-7208-1/11
2	TRANXENE	SANOFI-AVENTIS Groupe	dikalijum-hlorazepat	kapsula, tvrda	10 mg/1 kapsula	30 kapsula, tvrdih (3 Alu/Al blistera po 10 kapsula) u kutiji	8.12.2015	04-07.1-7209-1/11
3	BENLYSTA	WELLCOME LIMITED	belimumab	prašak za koncentrat za rastvor za infuziju	120 mg/1 viala	1 bočica 5 ml u kutiji	7.12.2015	04-07.1-8615-1-1/11
4	BENLYSTA	WELLCOME LIMITED	belimumab	prašak za koncentrat za rastvor za infuziju	400 mg/1 viala	1 bočica (20 ml) u kutiji	7.12.2015	04-07.1-8595-1/11
5	APIDRA	SANOFI-AVENTIS Groupe	insulin glulisin	rastvor za injekciju	100 jedinica/1 mL	1 bočica sa 10 ml rastvora za injekciju	22.12.2015	04-07.2-1508-21-1/10
6	TROBALT	WELLCOME LIMITED	retigabin	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta+ 100 mg/1 tableta	63 filmom obložene tablete u dva blistera (1 blister sa 21 tabletom po 100 mg i 1 blister sa 21 tabletom po 100 mg i 21 tabletom sa 50 mg)	7.12.2015	04-07.1-6069-1/11
7	TROBALT	WELLCOME LIMITED	retigabin	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta	21 filmom obložena tableta (1 blister)	7.12.2015	04-07.1-6070-1/11
8	TROBALT	WELLCOME LIMITED	retigabin	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta	84 filmom obložene tablete (4 blister po 21 tableta)	7.12.2015	04-07.1-6071-1/11
9	TROBALT	WELLCOME LIMITED	retigabin	filmom obložena tableta	100 mg/1 tableta	21 filmom obložena tableta (1 blister)	7.12.2015	-07.1-6072-1/11
10	TROBALT	WELLCOME LIMITED	retigabin	filmom obložena tableta	100 mg/1 tableta	84 filmom obložene tablete (4 blistera po 21 tableta)	7.12.2015	04-07.1-6073-1/11
11	TROBALT	WELLCOME LIMITED	retigabin	filmom obložena tableta	200 mg/1 tableta	84 filmom obložene tablete (7 blistera po 12 tableta)	7.12.2015	04-07.1-6074-1/11
12	TROBALT	WELLCOME LIMITED	retigabin	filmom obložena tableta	300 mg/1 tableta	84 filmom obložene tablete (7 blistera po 12 tableta)	7.12.2015	04-07.1-6075-1/11
13	TROBALT	WELLCOME LIMITED	retigabin	filmom obložena tableta	400 mg/1 tableta	84 filmom obložene tablete (7 blistera po 12 tableta) u kutiji	7.12.2015	04-07.1-6076-1/11
14	NO-SPA forte	SANOFI-AVENTIS Groupe	drotaverin	tableta	80 mg/1 tableta	24 tablete (1AI/ PVC blister sa 24 tablete)	7.12.2015	04-07.1-3949-1/12
15	NO-SPA forte	SANOFI-AVENTIS Groupe	drotaverin	tableta	80 mg/1 tableta	10 tableta (1 AI/AI blister)	7.12.2015	04-07.1-1509-29-1/10
16	TEMODAL	MERCK SHARP & DOHME BV	temozolomid	kapsula, tvrda	180 mg/1 kapsula	5 kapsula, tvrdih (5 vrećica po 1 kapsula) u kutiji	21.12.2015	04-07.1-4095-1/12
17	TEMODAL	MERCK SHARP & DOHME BV	temozolomid	kapsula, tvrda	140 mg/1 kapsula	5 kapsula, tvrdih (5 vrećica po 1 kapsula) u kutiji	21.12.2015	04-07.1-4094-1/12
18	TEMODAL	MERCK SHARP & DOHME BV	temozolomid	kapsula, tvrda	20 mg/1 kapsula	5 kapsula, tvrdih (5 vrećica po 1 kapsula) u kutiji	21.12.2015	04-07.1-1057-1/11
19	TEMODAL	MERCK SHARP & DOHME BV	temozolomid	kapsula, tvrda	250 mg/1 kapsula	5 kapsula, tvrdih (5 vrećica po 1 kapsula) u kutiji	21.12.2015	04-07.1-1059-1/11
20	TEMODAL	MERCK SHARP & DOHME BV	temozolomid	kapsula, tvrda	100 mg/1 kapsula	5 kapsula, tvrdih (5 vrećica po 1 kapsula) u kutiji	21.12.2015	04-07.1-1058-1/11
21	TEMODAL	MERCK SHARP & DOHME BV	temozolomid	kapsula, tvrda	5 mg/1 kapsula	5 kapsula, tvrdih (5 vrećica po 1 kapsula) u kutiji	21.12.2015	04-07.1-1056-1/11
22	TEMODAL	MERCK SHARP & DOHME BV	temozolomid	kapsula, tvrda	180 mg/1 kapsula	1 staklena bočica sa 5 tvrdih kapsula u kutiji	21.12.2015	04-07.1-4539-4-1/10
23	TEMODAL	MERCK SHARP & DOHME BV	temozolomid	kapsula, tvrda	140 mg/1 kapsula	1 staklena bočica sa 5 tvrdih kapsula u kutiji	21.12.2015	04-07.1-4539-3-1/10
24	NO-SPA	SANOFI-AVENTIS Groupe	drotaverin	rastvor za injekciju	40 mg/2 mL	25 ampula po 2 ml rastvora	8.12.2015	04-07.1-1509-30-1/10
25	AERIUS	MERCK SHARP & DOHME BV	desloratadin	oralni rastvor	0.5 mg/1 mL	60 ml oralnog rastvora (1 staklena bočica i kašičica za doziranje) u kutiji	7.12.2015	04-07.3-6-5890-1/15

[1] Popis objavljen u "Službenom glasniku BiH", broj 22/16

26	ENTEROGERMINA	SANOFI-AVENTIS Groupe	spore bacillus clausii poliantimikrobik rezistentne	kapsula, tvrda	2 gigaorganizmi/ 1 kapsula	24 kapsule, tvrde (2 blistera po 12 kapsula) u kutiji	21.12.2015	04-07.1-5404-1/11
27	FABRAZYME	SANOFI-AVENTIS Groupe	agalzidaza beta	prašak za koncentrat za otopinu za infuziju	5 mg/1 viala	1 bočica sa praškom za koncentrat za otopinu za infuziju, u kutiji	22.12.2015	04-07.1-9343-1/11
28	THYROGEN	SANOFI-AVENTIS Groupe	tirotropin alfa	prašak za rastvor za injekciju	0.9 mg/1 bočica	1 staklena bočica sa praškom za rastvor za injekciju, u kutiji	18.12.2015	04-07.9-272-1-1/14
29	THYROGEN	SANOFI-AVENTIS Groupe	tirotropin alfa	prašak za rastvor za injekciju	0.9 mg/1 bočica	2 staklene bočice sa praškom za rastvor za injekciju, u kutiji	18.12.2015	04-07.9-273-1-1/14

Broj 10-02.3-934/16
09. ožujka 2016. godine
Banja Luka

v. d. Ravnatelja
Dr. **Aleksandar Zolak**, v. r.

На основу члана 77. Закона о лијековима и медицинским средствима ("Службени гласник БиХ", број 58/08), Агенција за лијекове и медицинска средства Босне и Херцеговине објављује

СПИСАК[1]

ЛИЈЕКОВА КОЈИМА ЈЕ УКИНУТА ДОЗВОЛА ЗА СТАВЉАЊЕ У ПРОМЕТ НА ТРЖИШТЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Р.б.	Заштићени назив лијека	Произвођач (административно сједиште)	ИНН	Облик лијека	Доза	Садржај оригиналног паковања	Датум издавања рјешења о укидању дозволе	Број рјешења о укидању дозволе за стављање лијека у промет на тржиште БиХ
1	TRANXENE	SANOFI-AVENTIS Groupe	dikalijum-hlorazepat	kapsula, tvrda	5 mg/1 kapsula	30 kapsula, tvrdih (3 Alul/Al blistera po 10 kapsula) u kutiji	8.12.2015	04-07.1-7208-1/11
2	TRANXENE	SANOFI-AVENTIS Groupe	dikalijum-hlorazepat	kapsula, tvrda	10 mg/1 kapsula	30 kapsula, tvrdih (3 Alu/Al blistera po 10 kapsula) u kutiji	8.12.2015	04-07.1-7209-1/11
3	BENLYSTA	WELLCOME LIMITED	belimumab	prašak za koncentrat za rastvor za infuziju	120 mg/1 viala	1 bočica 5 ml u kutiji	7.12.2015	04-07.1-8615-1-1/11
4	BENLYSTA	WELLCOME LIMITED	belimumab	prašak za koncentrat za rastvor za infuziju	400 mg/1 viala	1 bočica (20 ml) u kutiji	7.12.2015	04-07.1-8595-1/11
5	APIDRA	SANOFI-AVENTIS Groupe	insulin glulisin	rastvor za injekciju	100 jedinica/1 mL	1 bočica sa 10 ml rastvora za injekciju	22.12.2015	04-07.2-1508-21-1/10
6	TROBALT	WELLCOME LIMITED	retigabin	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta+ 100 mg/1 tableta	63 filmom obložene tablete u dva blistera (1 blister sa 21 tabletom po 100 mg i 1 blister sa 21 tabletom po 100 mg i 21 tabletom sa 50 mg)	7.12.2015	04-07.1-6069-1/11
7	TROBALT	WELLCOME LIMITED	retigabin	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta	21 filmom obložena tableta (1 blister)	7.12.2015	04-07.1-6070-1/11
8	TROBALT	WELLCOME LIMITED	retigabin	filmom obložena tableta	50 mg/1 tableta	84 filmom obložene tablete (4 blister po 21 tableta)	7.12.2015	04-07.1-6071-1/11
9	TROBALT	WELLCOME LIMITED	retigabin	filmom obložena tableta	100 mg/1 tableta	21 filmom obložena tableta (1 blister)	7.12.2015	04-07.1-6072-1/11
10	TROBALT	WELLCOME LIMITED	retigabin	filmom obložena tableta	100 mg/1 tableta	84 filmom obložene tablete (4 blistera po 21 tableta)	7.12.2015	04-07.1-6073-1/11
11	TROBALT	WELLCOME LIMITED	retigabin	filmom obložena tableta	200 mg/1 tableta	84 filmom obložene tablete (7 blistera po 12 tableta)	7.12.2015	04-07.1-6074-1/11
12	TROBALT	WELLCOME LIMITED	retigabin	filmom obložena tableta	300 mg/1 tableta	84 filmom obložene tablete (7 blistera po 12 tableta)	7.12.2015	04-07.1-6075-1/11
13	TROBALT	WELLCOME LIMITED	retigabin	filmom obložena tableta	400 mg/1 tableta	84 filmom obložene tablete (7 blistera po 12 tableta) u kutiji	7.12.2015	04-07.1-6076-1/11
14	NO-SPA forte	SANOFI-AVENTIS Groupe	drotaverin	tableta	80 mg/1 tableta	24 tablete (1AI/ PVC blister sa 24 tablete)	7.12.2015	04-07.1-3949-1/12
15	NO-SPA forte	SANOFI-AVENTIS Groupe	drotaverin	tableta	80 mg/1 tableta	10 tableta (1 AI/AI blister)	7.12.2015	04-07.1-1509-29-1/10

[1] Spisak objavljen u "Službenom glasniku BiH", broj 22/16

16	TEMODAL	MERCK SHARP & DOHME BV	temozolomid	kapsula, tvrda	180 mg/1 kapsula	5 kapsula, tvrdih (5 vrećica po 1 kapsula) u kutiji	21.12.2015	04-07.1-4095-1/12
17	TEMODAL	MERCK SHARP & DOHME BV	temozolomid	kapsula, tvrda	140 mg/1 kapsula	5 kapsula, tvrdih (5 vrećica po 1 kapsula) u kutiji	21.12.2015	04-07.1-4094-1/12
18	TEMODAL	MERCK SHARP & DOHME BV	temozolomid	kapsula, tvrda	20 mg/1 kapsula	5 kapsula, tvrdih (5 vrećica po 1 kapsula) u kutiji	21.12.2015	04-07.1-1057-1/11
19	TEMODAL	MERCK SHARP & DOHME BV	temozolomid	kapsula, tvrda	250 mg/1 kapsula	5 kapsula, tvrdih (5 vrećica po 1 kapsula) u kutiji	21.12.2015	04-07.1-1059-1/11
20	TEMODAL	MERCK SHARP & DOHME BV	temozolomid	kapsula, tvrda	100 mg/1 kapsula	5 kapsula, tvrdih (5 vrećica po 1 kapsula) u kutiji	21.12.2015	04-07.1-1058-1/11
21	TEMODAL	MERCK SHARP & DOHME BV	temozolomid	kapsula, tvrda	5 mg/1 kapsula	5 kapsula, tvrdih (5 vrećica po 1 kapsula) u kutiji	21.12.2015	04-07.1-1056-1/11
22	TEMODAL	MERCK SHARP & DOHME BV	temozolomid	kapsula, tvrda	180 mg/1 kapsula	1 staklena bočica sa 5 tvrdih kapsula u kutiji	21.12.2015	04-07.1-4539-4-1/10
23	TEMODAL	MERCK SHARP & DOHME BV	temozolomid	kapsula, tvrda	140 mg/1 kapsula	1 staklena bočica sa 5 tvrdih kapsula u kutiji	21.12.2015	04-07.1-4539-3-1/10
24	NO-SPA	SANOFI-AVENTIS Groupe	drotaverin	rastvor za injekciju	40 mg/2 mL	25 ampula po 2 ml rastvora	8.12.2015	04-07.1-1509-30-1/10
25	AERIUS	MERCK SHARP & DOHME BV	desloratadin	oralni rastvor	0.5 mg/1 mL	60 ml oralnog rastvora (1 staklena bočica i kašičica za doziranje) u kutiji	7.12.2015	04-07.3-6-5890-1/15
26	ENTEROGERMINA	SANOFI-AVENTIS Groupe	spore bacillus clausii poliantimikrobik rezistentne	kapsula, tvrda	2 gigaorganizmi/ 1 kapsula	24 kapsule, tvrde (2 blistera po 12 kapsula) u kutiji	21.12.2015	04-07.1-5404-1/11
27	FABRAZYME	SANOFI-AVENTIS Groupe	agalzidaza beta	prašak za koncentrat za otopinu za infuziju	5 mg/1 viala	1 bočica sa praškom za koncentrat za otopinu za infuziju, u kutiji	22.12.2015	04-07.1-9343-1/11
28	THYROGEN	SANOFI-AVENTIS Groupe	tirotropin alfa	prašak za rastvor za injekciju	0.9 mg/1 bočica	1 staklena bočica sa praškom za rastvor za injekciju, u kutiji	18.12.2015	04-07.9-272-1-1/14
29	THYROGEN	SANOFI-AVENTIS Groupe	tirotropin alfa	prašak za rastvor za injekciju	0.9 mg/1 bočica	2 staklene bočice sa praškom za rastvor za injekciju, u kutiji	18.12.2015	04-07.9-273-1-1/14

Број 10-02.3-934/16
09. марта 2016. године
Бања Лука

в. д. Директора
Др **Александар Золак**, с. р.

OPĆINA ŽIVINICE

737

Na osnovu člana 12. Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 12/03, 34/03 i 65/13), člana 38. stav 3. Zakona o pravobranilaštvu ("Službene novine Tuzlanskog kantona", broj 4/04, 5/08 i 2/14) i člana 38. Statuta općine Živinice ("Službeni glasnik općine Živinice", broj 4/12), Općinski načelnik donosi

RJEŠENJE
O IMENOVANJU OPĆINSKOG PRAVOBRANITELJA - OPĆINSKOG PRAVOBRANIOCA ŽIVINICE

1. **Mirela Kuduzović iz Lukavca**, diplomirani pravnik, imenuje se za Općinskog pravobranitelja - Općinskog pravobranioca u Općinskom pravobraniteljstvu-pravobranilaštvu Živinice, na mandatni period u trajanju od 4 (četiri) godine.
2. Za obavljanje poslova radnog mjesta iz tačke 1. ovog rješenja, imenovanoj se utvrđuje III (treći) platni razred, sa koeficijentom za obračun plaće u visini od 7,5.
3. Rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH" i "Službenom glasniku općine Živinice".

Broj 01/2-05-89-500/16
25. marta/ožujka 2016. godine
Živinice

Općinski načelnik
Asim Aljić, s. r.

(Sl-420/16-F)

SADRŽAJ

PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

691 Zakon o trezoru u Federaciji Bosne i Hercegovine (bosanski jezik) 1
Zakon o riznici u Federaciji Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik) 5
Закон о трезору у Федерацији Босне и Херцеговине (српски језик) 9
692 Zakon o radu (bosanski jezik) 13
Zakon o radu (hrvatski jezik) 33
Зако о раду (српски језик) 52

VLADA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

693 Odluka o odobravanju izdvajanja sredstava iz Tekuće rezerve Vlade Federacije Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu Vladi Federacije Bosne i Hercegovine - Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine (bosanski jezik) 73
Odluka o odobravanju izdvajanja sredstava iz Tekuće pričuve Vlade Federacije Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu Vladi Federacije Bosne i Hercegovine - Generalno tajništvo Vlade Federacije Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik) 74
Одлука о одобравању издвајања средстава из Текуће резерве Владе Федерације Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину Влади Федерације Босне и Херцеговине - Генерални секретаријат Владе Федерације Босне и Херцеговине (српски језик) 74
694 Odluka o odobravanju izdvajanja sredstava iz Tekuće rezerve Vlade Federacije Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu Vladi Federacije Bosne i Hercegovine - Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine (bosanski jezik) 74
Odluka o odobravanju izdvajanja sredstava iz Tekuće pričuve Vlade Federacije Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu Vladi Federacije Bosne i Hercegovine - Generalno tajništvo Vlade Federacije Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik) 75
Одлука о одобравању издвајања средстава из текуће резерве Владе Федерације Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину Влади Федерације Босне и Херцеговине - Генерални секретаријат Владе Федерације Босне и Херцеговине (српски језик) 75
695 Odluka o odobravanju izdvajanja sredstava iz Tekuće rezerve Vlade Federacije Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu Vladi Federacije Bosne i Hercegovine - Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine (bosanski jezik) 75
Odluka o odobravanju izdvajanja sredstava iz Tekuće pričuve Vlade Federacije Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu Vladi Federacije Bosne i Hercegovine - Glavno tajništvo Vlade Federacije Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik) 76
Одлука о одобравању издвајања средстава из Текуће резерве Владе Федерације Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину Влади Федерације Босне и Херцеговине - Генерални секретаријат Владе Федерације Босне и Херцеговине (српски језик) 76
696 Odluka o odobravanju izdvajanja sredstava iz Tekuće rezerve Vlade Federacije Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu Vladi Federacije Bosne i Hercegovine - Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine (bosanski jezik) 76
Odluka o odobravanju izdvajanja sredstava iz Tekuće pričuve Vlade Federacije Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu Vladi Federacije Bosne i Hercegovine - Generalno tajništvo Vlade Federacije Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik) 77
Одлука о одобравању издвајања средстава из Текуће резерве Владе Федерације Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину Влади Федерације Босне и Херцеговине - Генерални секретаријат Владе Федерације Босне и Херцеговине (српски језик) 77
697 Odluka o odobravanju izdvajanja sredstava iz Tekuće rezerve Vlade Federacije Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu Vladi Federacije Bosne i Hercegovine - Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine (bosanski jezik) 77
Odluka o odobravanju izdvajanja sredstava iz Tekuće pričuve Vlade Federacije Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu Vladi Federacije Bosne i Hercegovine - Generalno tajništvo Vlade Federacije Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik) 78
Одлука о одобравању издвајања средстава из Текуће резерве Владе Федерације Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину Влади Федерације Босне и Херцеговине - Генерални секретаријат Владе Федерације Босне и Херцеговине (српски језик) 78
698 Odluka o odobravanju izdvajanja sredstava iz Tekuće rezerve Vlade Federacije Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu Vladi Federacije Bosne i Hercegovine - Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine (bosanski jezik) 78
Odluka o odobravanju izdvajanja sredstava iz Tekuće pričuve Vlade Federacije Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu Vladi Federacije Bosne i Hercegovine - Glavno tajništvo Vlade Federacije Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik) 79

Одлука о одобравању издвајања средстава из текуће резерве Владе Федерације Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину Влади Федерације Босне и Херцеговине Генерални секретаријат Владе Федерације Босне и Херцеговине (српски језик) 79
699 Odluka o odobravanju izdvajanja sredstava iz Tekuće rezerve Vlade Federacije Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu Vladi Federacije Bosne i Hercegovine - Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine (bosanski jezik) 79
Odluka o odobravanju izdvajanja sredstava iz Tekuće pričuve Vlade Federacije Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu Vladi Federacije Bosne i Hercegovine - Glavno tajništvo Vlade Federacije Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik) 80
Одлука о одобравању издвајања средстава из Текуће резерве Владе Федерације Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину Влади Федерације Босне и Херцеговине - Генерални секретаријат Владе Федерације Босне и Херцеговине (српски језик) 80
700 Odluka o odobravanju izdvajanja sredstava iz Tekuće rezerve Vlade Federacije Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu Vladi Federacije Bosne i Hercegovine - Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine (bosanski jezik) 81
Odluka o odobravanju izdvajanja sredstava iz Tekuće pričuve Vlade Federacije Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu Vladi Federacije Bosne i Hercegovine - Glavno tajništvo Vlade Federacije Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik) 81
Одлука о одобравању издвајања средстава из Текуће резерве Владе Федерације Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину Влади Федерације Босне и Херцеговине - Генерални секретаријат Владе Федерације Босне и Херцеговине (српски језик) 81
701 Odluka o odobravanju izdvajanja sredstava iz Tekuće rezerve Vlade Federacije Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu Vladi Federacije Bosne i Hercegovine - Generalni sekretarijat Vlade Federacije Bosne i Hercegovine (bosanski jezik) 82
Odluka o odobravanju izdvajanja sredstava iz Tekuće pričuve Vlade Federacije Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu Vladi Federacije Bosne i Hercegovine - Glavno tajništvo Vlade Federacije Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik) 82
Одлука о одобравању издвајања средстава из Текуће резерве Владе Федерације Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину Влади Федерације Босне и Херцеговине - Генерални секретаријат Владе Федерације Босне и Херцеговине (српски језик) 82
702 Odluka o davanju ovlaštenja punomoćniku za zastupanje Vlade Federacije Bosne i Hercegovine na Skupštini privrednog društva Remontni zavod d.d. Travnik (bosanski jezik) 83
Odluka o davanju ovlasti punomoćniku za zastupanje Vlade Federacije Bosne i Hercegovine na Skupštini gospodarskog društva Remontni zavod d.d. Travnik (hrvatski jezik) 83
Одлука о давању овлаштења пуномоћнику за заступање Владе Федерације Босне и Херцеговине на Скупштини привредног друштва Ремонтни завод д. д. Травник (српски језик) 83
703 Odluka o davanju ovlaštenja punomoćniku za zastupanje Vlade Federacije Bosne i Hercegovine na Skupštini privrednog društva "Unis Tools" d.o.o. Sarajevo (bosanski jezik) 83
Odluka o davanju ovlasti punomoćniku za zastupanje Vlade Federacije Bosne i Hercegovine na Skupštini gospodarskog društva "Unis Tools" d.o.o. Sarajevo (hrvatski jezik) 84
Одлука о давању овлаштења пуномоћнику за заступање Владе Федерације Босне и Херцеговине на Скупштини привредног друштва "Унис Тоолс" д.о.о. Сарајево (српски језик) 84
704 Odluka o davanju ovlaštenja punomoćniku za zastupanje Vlade Federacije Bosne i Hercegovine na Skupštini privrednog društva "Tehnički remontni zavod Hadžići" d.d. Hadžići (bosanski jezik) 84
Odluka o davanju ovlasti punomoćniku za zastupanje Vlade Federacije Bosne i Hercegovine na skupštini gospodarskog društva "Tehnički remontni zavod Hadžići" d.d. Hadžići (hrvatski jezik) 84
Одлука о давању овлаштења пуномоћнику за заступање Владе Федерације Босне и Херцеговине на Скупштини привредног друштва "Технички ремонтни завод Хаџићи" д.д. Хаџићи (српски језик) 85
705 Odluka o davanju ovlaštenja punomoćniku za zastupanje Vlade Federacije Bosne i Hercegovine na Skupštini Privrednog društva ArcelorMittal Zenica d.o.o. (bosanski jezik) 85
Odluka o davanju ovlasti punomoćniku za zastupanje Vlade Federacije Bosne i Hercegovine na Skupštini Gospodarskog društva ArcelorMittal Zenica d.o.o. (hrvatski jezik) 85
Одлука о давању овлаштења пуномоћнику за заступање Владе Федерације Босне и Херцеговине на Скупштини Привредног друштва ArcelorMittal Зеница д.о.о. (српски језик) 85
706 Odluka o davanju ovlaštenja punomoćniku za zastupanje Vlade Federacije Bosne i Hercegovine na Skupštini privrednog društva "Operator - Terminali Federacije" d.o.o. Sarajevo (bosanski jezik) 86
Odluka o davanju ovlasti punomoćniku za zastupanje Vlade Federacije Bosne i Hercegovine na Skupštini gospodarskog društva "Operator - Terminali Federacije" d.o.o. Sarajevo (hrvatski jezik) 86
Одлуку о давању овлаштења пуномоћнику за заступање Владе Федерације Босне и Херцеговине на Скупштини привредног друштва "Оператор - Терминали Федерације" д.о.о. Сарајево (српски језик) 86
707 Odluka o davanju ovlaštenja punomoćniku za zastupanje Vlade Federacije Bosne i Hercegovine na 26. Skupštini JP Autoceste Federacije Bosne i Hercegovine d.o.o. Mostar (bosanski jezik) 86

Odluka o davanju ovlasti punomoćniku za zastupanje Vlade Federacije Bosne i Hercegovine na 26. Skupštini JP Autoceste Federacije Bosne i Hercegovine d.o.o. Mostar (hrvatski jezik) 87
Одлука о давању овлаштења пуномоћнику за заступање Владе Федерације Босне и Херцеговине на 26. Скупштини ЈП Аутоцесте Федерације Босне и Херцеговине д.о.о. Мостар (српски језик) 87
708 Odluka o odobravanju utroška sredstava sa pozicije - Ostala domaća pozajmljivanja, Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu, Federalnom ministarstvu razvoja, poduzetništva i obrta (bosanski jezik) 87
Odluka o odobravanju utroška sredstava s pozicije - Ostala domaća pozajmljivanja, Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu, Federalnom ministarstvu razvoja, poduzetništva i obrta (hrvatski jezik) 88
Одлука о одобравању утрошка средстава са позиције - Остала домаћа позајмљивања, Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину, Федералном министарству развоја, подузетништва и обрта (српски језик) 89
709 Odluka o sazivanju 15. vanredne Skupštine dioničara Privrednog društva "Feroelektro" d.d. Sarajevo (bosanski jezik) 90
Odluka o sazivanju 15. izvanredne Skupštine dioničara Gospodarskog društva "Feroelektro" d.d. Sarajevo (hrvatski jezik) 90
Одлука о сазивању 15. ванредне Скупштине дионичара привредног друштва "Фероелектро" д.д. Сарајево (српски језик) 91
710 Odluka o davanju prethodne saglasnosti na mjesečnu naknadu vršilaca dužnosti predsjednika i članova Nadzornog odbora privrednog društva "BH-GAS" d.o.o. Sarajevo (bosanski jezik) 91
Odluka o davanju prethodne suglasnosti na mjesečnu naknadu vršitelja dužnosti predsjednika i članova Nadzornog odbora gospodarskog društva "BH-GAS" d.o.o. Sarajevo (hrvatski jezik) 92
Одлука о давању претходне сагласности на мјесечну накнаду вршилаца дужности предсједника и чланова Надзорног одбора привредног друштва "БХ-ГАС" д.о.о. Сарајево (српски језик) 92
711 Odluka o davanju prethodne saglasnosti na mjesečnu neto plaću generalnog direktora privrednog društva JP "Elektroprivreda HZ HB" d.d. Mostar (bosanski jezik) 92
Odluka o davanju prethodne suglasnosti na mjesečnu neto plaću generalnog ravnatelja gospodarskog društva JP "Elektroprivreda HZ HB" d.d. Mostar (hrvatski jezik) 93
Одлука о давању претходне сагласности на мјесечну нето плаћу генералног директора привредног друштва ЈП "Електропривреда ХЗ ХБ" д.д. Мостар (српски језик) 93
712 Odluka o davanju saglasnosti na planirani iznos sredstava za pokrivanje troškova rada i administriranja Operatora za OIEiEK u 2016. godini (bosanski jezik) 93
Odluka o davanju suglasnosti na planirani iznos sredstava za pokrivanje troškova rada i administriranja Operatora za OIEiEK u 2016. godini (hrvatski jezik) 93
Одлука о давању сагласности на планирани износ средстава за покривање трошкова рада и администрирање оператора за ОИЕиЕК у 2016. години (српски језик) 94
713 Odluka o usvajanju Programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava "Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima - Poticaj za veterinarstvo" utvrđenog Budžetom Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (bosanski jezik) 94
Odluka o usvajanju Programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava "Subvencije privatnim poduzećima i poduzetnicima - Poticaj za veterinarstvo" utvrđenog Proračunom Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (hrvatski jezik) 97
Одлука о усвајању Програма утрошка средстава са критеријима расподјеле средстава "Субвенције приватним подузећима и подузетницима - Потицај за ветеринарство" утврђеног Буџетом Федерације Босне и Херцеговине за 2016. годину Федералном министарству пољопривреде, водопривреде и шумарства (српски језик) 99
714 Rješenje o izmjenama i dopunama Rješenja o privremenom postavljenju direktora Federalne uprave za inspekcijske poslove (bosanski jezik) 101
Rješenje o izmjenama i dopunama Rješenja o privremenom postavljenju direktora Federalne uprave za inspekcijske poslove (hrvatski jezik) 101
Рјешење о измјенама и допунама Рјешења о привременом постављењу директора Федералне управе за инспекцијске послове (српски језик) 101
715 Rješenje o izmjeni Rješenja o formiranju koordinacionog tima Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za pitanja evropskih intergracija (bosanski jezik) 101
Rješenje o izmjeni Rješenja o formiranju koordinacionog tima Vlade Federacije Bosne i Hercegovine za pitanja europskih intergracija (hrvatski jezik) 101
Рјешење о измјени Рјешења о формирању координационог тима Владе Федерације Босне и Херцеговине за питања европских интеграција (српски језик) 102

FEDERALNO MINISTARSTVO PRAVDE

716 Rješenje broj 02-49-9270-25/16 102
717 Rješenje broj 02-49-9270-37/16 102
718 Rješenje broj 02-49-9270-39/16 102
719 Rješenje broj 02-49-9270-49/16 102
720 Rješenje broj 02-49-9270-50/16 102
721 Rješenje broj 02-49-9270-51/16 102
722 Rješenje broj 02-49-9270-58/16 103
723 Rješenje broj 02-49-9270-65/16 103

FEDERALNO MINISTARSTVO ENERGIJE, RUDARSTVA I INDUSTRIJE

724 Rješenje o dodjeli dijela sredstava Trajnog revolving fonda kod Union banke d.d. Sarajevo Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije za dugoročno finansiranje projekata putem dodjele kredita za 2015. godinu privrednom društvu BOSNA WOOD d.o.o. Vitez u iznosu od 600.000,00 KM 103

FEDERALNO MINISTARSTVO OKOLIŠA I TURIZMA

725 Rješenje o imenovanju članova Sekretarijata DNA BiH tijela i Stručnog vijeća na nivou Federacije Bosne i Hercegovine 104

USTAVNI SUD FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

726 Presuda broj U-8/14 (bosanski jezik) 104
Presuda broj U-8/14 (hrvatski jezik) 108
Пресуда број У-8/14 (српски језик) 111
727 Presuda broj U-7/15 (bosanski jezik) 114
Presuda broj U-7/15 (hrvatski jezik) 117
Пресуда број У-7/15 (српски језик) 121

FEDERALNI ZAVOD ZA PENZIJSKO/MIROVINSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE

728 Odluka o reviziji i utvrđivanju radnih mjesta na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem u ELEKTROPRIJENOS/ELEKTRO-PRENOS BiH a.d. Banja Luka 125
729 Odluka o reviziji i utvrđivanju radnih mjesta na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem u Privrednom društvu "Igman" d.d. Konjic 126

AGENCIJA ZA BANKARSTVO FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

730 Odluka o izmjenama Odluke o formi izvještaja koje banke dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (bosanski jezik) 126
Odluka o izmjenama Odluke o formi izvješća koje banke dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik) 128

USTAVNI SUD BOSNE I HERCEGOVINE

731 Odluka broj AP 293/13 (bosanski jezik) 129
Odluka broj AP 293/13 (hrvatski jezik) 134
Одлука број АП 293/13 (српски језик) 140

KONKURENCIJSKO VIJEĆE/SAVJET BOSNE I HERCEGOVINE

732 Rješenje broj 02-26-2-004-54-II/15 (bosanski jezik) 146
Rješenje broj 02-26-2-004-54-II/15 (hrvatski jezik) 154
Рјешење број 02-26-2-004-54-II/15 (српски језик) 161

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

733 Odluka o izmjeni Odluke o Jedinstvenom registru transakcijskih računa poslovnih subjekata u Bosni i Hercegovini (bosanski jezik) 170
Odluka o izmjeni Odluke o Jedinstvenom registru transakcijskih računa poslovnih subjekata u Bosni i Hercegovine (hrvatski jezik) 170
Одлука о измјени Одлуке о Јединственом регистру трансакционих рачуна пословних субјеката у Босни и Херцеговини (српски језик) 171

AGENCIJA ZA LIJEKOVE I MEDICINSKA SREDSTVA BOSNE I HERCEGOVINE

734 Spisak lijekova kojima je izdana dozvola za stavljanje u promet na tržište Bosne i Hercegovine (bosanski jezik) 172
Popis lijekova kojima je izdana dozvola za stavljanje u promet na tržište Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik) 175
Списак лијекова којима је издата дозвола за стављање у промет на тржиште Босне и Херцеговине (српски језик) 179
735 Spisak lijekova kojima je izdana dozvola (u obnovljenom postupku) za stavljanje u promet na tržište Bosne i Hercegovine (bosanski jezik) 182
Popis lijekova kojima je izdana dozvola (u obnovljenom postupku) za stavljanje u promet na tržište Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik) 185
Списак лијекова којима је издата дозвола (у обновљеном поступку) за стављање у промет на тржиште Босне и Херцеговине (српски језик) 188
736 Spisak lijekova kojima je ukinuta dozvola za stavljanje u promet na tržište Bosne i Hercegovine (bosanski jezik) 190
Popis lijekova kojima je ukinuta dozvola za stavljanje u promet na tržište Bosne i Hercegovine (hrvatski jezik) 192
Списак лијекова којима је укинута дозвола за стављање у промет на тржиште Босне и Херцеговине (српски језик) 193

OPĆINA ŽIVINICE

737 Rješenje o imenovanju Općinskog pravobranitelja - Općinskog pravobranioca Živinice 194

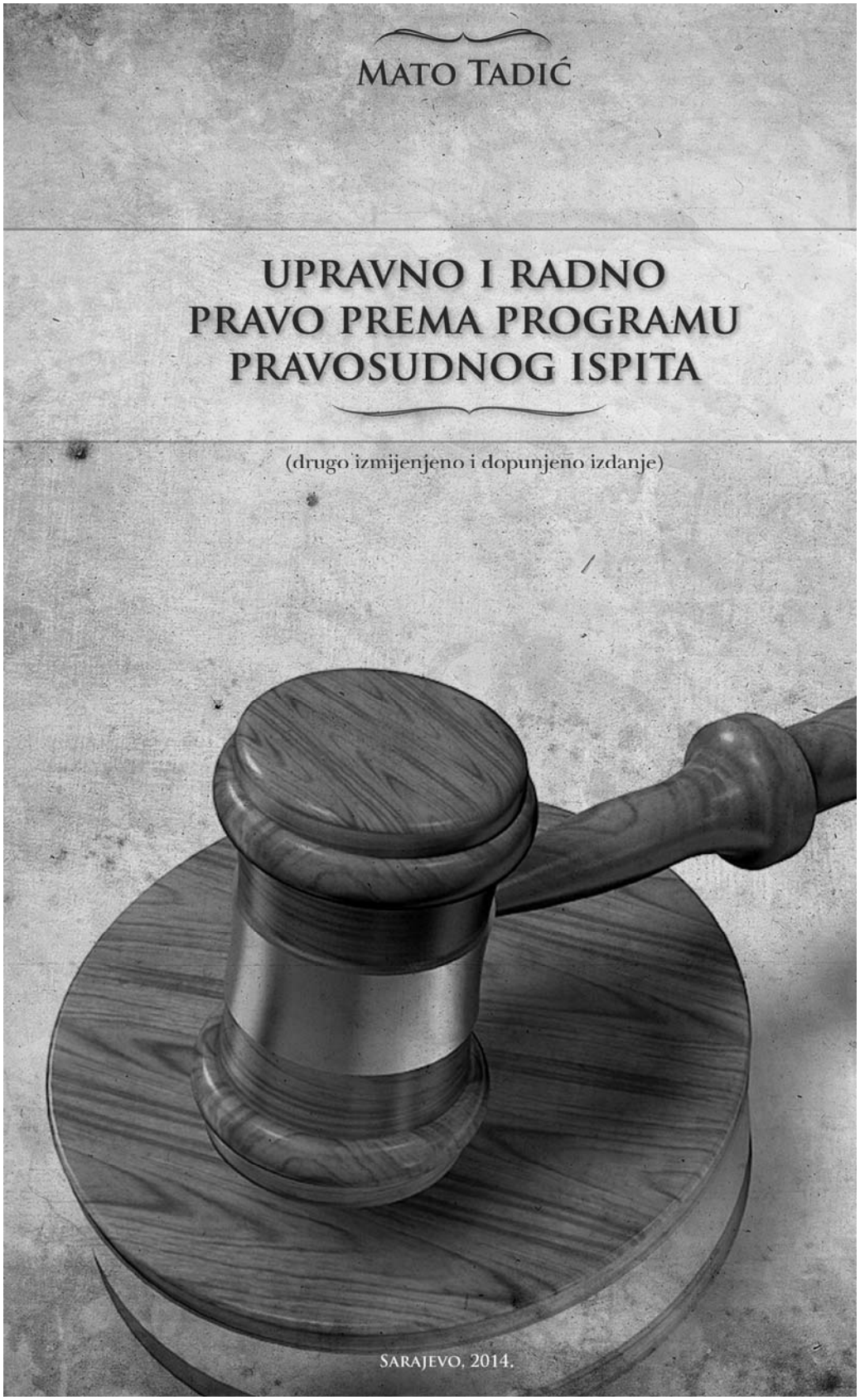
MATO TADIĆ
UPRAVNO I RADNO PRAVO PREMA PROGRAMU PRAVOSUDNOG ISPITA
(drugo izmijenjeno i dopunjeno izdanje)
SARAJEVO, 2014.

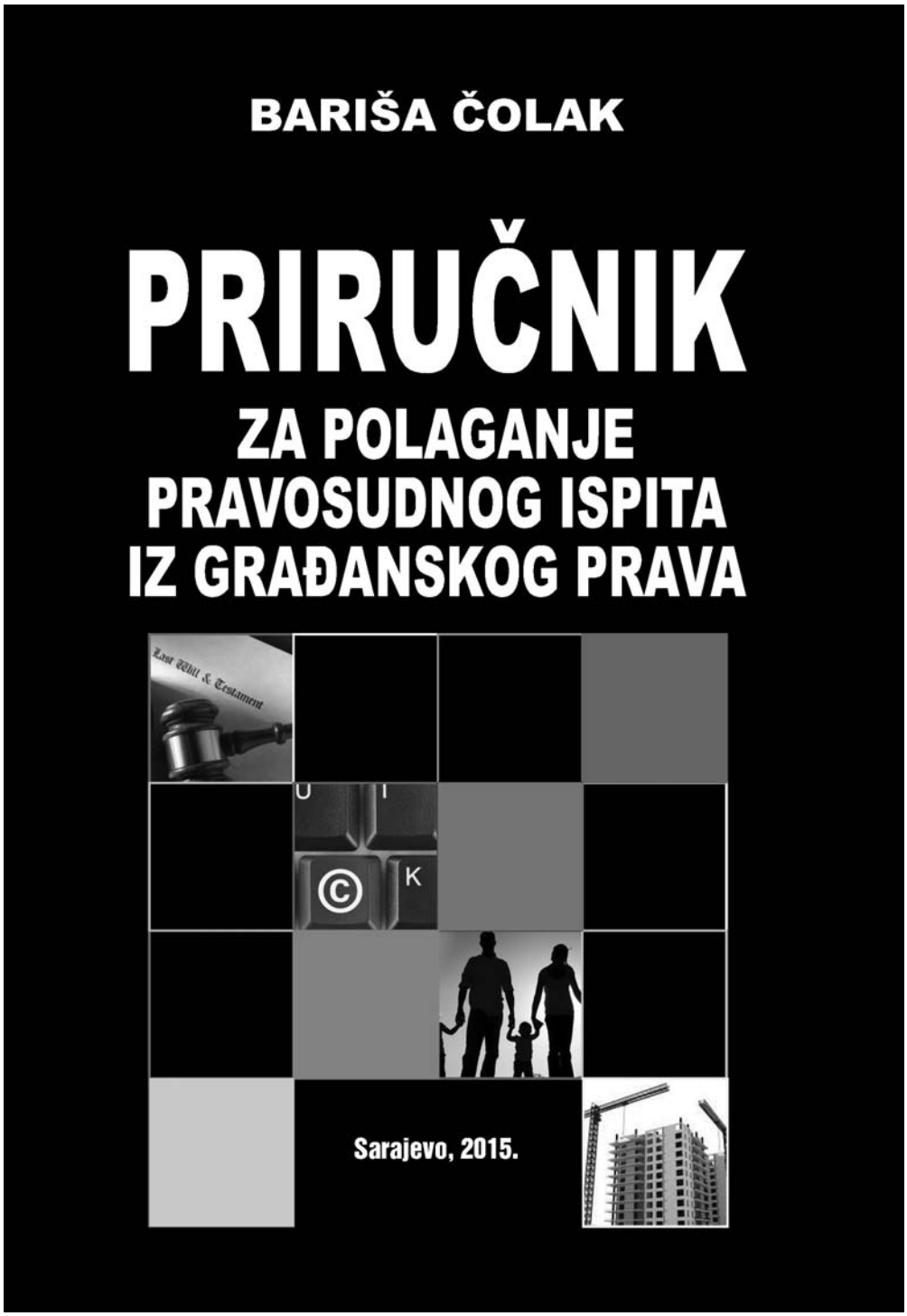

Izdavač: JP NIO Službeni list BiH Sarajevo, Džemala Bijedića 39/III - Direktor: Dragan Prusina - Telefoni: Centrala: 722-030 - Direktor: 722-061 - Pretplata: 722-054, faks: 722-071 - Oglasni odjel: 722-049, 722-050, faks: 722-074 - Služba za pravne i opće poslove: 722-051 - Računovodstvo: 722-044, 722-046 - Komercijala: 722-042 - Pretplata se utvrđuje polugodišnje, a uplata se vrši UNAPRIJED u korist računa: UNICREDIT BANK d.d. 338-320-22000052-11, VAKUFSKA BANKA d.d. Sarajevo 160-200-00005746-51, HYPO-ALPE-ADRIA-BANK A.D. Banja Luka, filijala Brčko 552-000-00000017-12, RAIFFEISEN BANK d.d. BiH Sarajevo161-000-00071700-57 - Štampa: "Unioninvestplastika" d.d. Sarajevo - Za štampariju: Jasmin Muminović - Reklamacije za neprimljene brojeve primaju se 20 dana od izlaska glasila. "Službene novine Federacije BiH", su upisane u evidenciju javnih glasila pod rednim brojem 414. Upis u sudski registar kod Kantonalnog suda u Sarajevu, broj UF 2168/97 od 10.07.1997. godine. - Identifikacijski broj 4200226120002. - Porezni broj 01071019. - PDV broj 200226120002.
Molimo pretplatnike da obavezno dostave svoj PDV broj radi izdavanja poreske fakture.
Izdanje na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku. Pretplata za I polugodište 2016. godine na "Službene novine Federacije BiH" 110,00 KM. Pretplata za I polugodište 2016. godine na "Službeni glasnik BiH" i "Međunarodne ugovore" 120,00 KM.
Web izdanje: http: //www.sluzbenenovine.ba - godišnja pretplata 200,00 KM po korisniku.